

Nyíregyháza Megyei Jogú Város

Fenntartható Városfejlesztési Stratégia 2021-2027

2022. április

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	10
A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia célja és felépítése	10
Nyíregyháza legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti adottságai és kihívásai	11
Stratégiai célrendszer	14
Beavatkozások	15
Az FVS megvalósítása	16
1 A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan	18
1.1 Partnerek definiálása	18
1.2 Partnerségi akciók és azok tartalma	18
1.3 Partnerségi akciók ütemezése a tervezési folyamatban	21
2 Megalapozó munkarész: Helyzetfeltárás és helyzetértékelés	22
2.1 Helyzetfeltárás	22
2.1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok	22
2.1.2 A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata	24
2.1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	26
2.1.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek Nyíregyháza fejlesztését befolyásoló megállapításai	28
2.1.5 A település társadalma	31
2.1.6 A település humán infrastruktúrája	45
2.1.7 A település gazdasága	60
2.1.8 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere	78
2.1.9 Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások	85
2.1.10 Zöldfelületi rendszer vizsgálata	87
2.1.11 Közlekedés	90
2.1.12 Közművesítés	96
2.1.13 Környezetvédelem	102
2.1.14 Városi klíma	107
2.2 Területi lehatárolás	109
2.2.1 A várostérség lehatárolása, bemutatása	109
2.3 Helyzetértékelés, szintézis	113
2.3.1 Prosperáló város	113
2.3.2 Zöldülő város	116

2.3.3	Digitális város.....	118
2.3.4	Megtartó város.....	121
2.3.5	Kiszolgáló város.....	124
2.4	A város irányítási és működési modellje.....	130
2.4.1	Irányítási modell.....	130
2.4.2	Működési modell.....	139
2.4.3	Várostérségi koordináció.....	143
2.5	Kockázatok és lehetőségek értékelése.....	145
2.5.1	Prosperáló város.....	145
2.5.2	Zöldülő város.....	148
2.5.3	Digitális város.....	149
2.5.4	Megtartó város.....	150
2.5.5	Kiszolgáló város.....	151
3	Stratégiai munkarész.....	153
3.1	Forgatókönyv elemzés.....	153
3.2	Jövőkép.....	157
3.3	A stratégia célrendszere.....	160
3.3.1	Városi célrendszer.....	160
3.3.2	Várostérségi összefüggések.....	168
3.3.3	Városrészi összefüggések.....	168
3.4	A reziliens város a stratégiai célrendszerben.....	173
3.4.1	Prosperáló város.....	175
3.4.2	Zöldülő város.....	175
3.4.3	Digitális város.....	176
3.4.4	Megtartó város.....	176
3.4.5	Kiszolgáló város.....	177
3.5	A stratégia összhangja más stratégiákkal.....	178
3.5.1	Nemzetközi szintű fejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés.....	178
3.5.2	Nemzeti szintű fejlesztési programokhoz való illeszkedés.....	179
3.5.3	Térségi és helyi szintű fejlesztési programokhoz való illeszkedés.....	181
4	Monitoring, kontrolling, indikátorok.....	185
4.1	FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során.....	185
4.2	Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana.....	185
4.3	A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana.....	190

5	Az irányítási és működési modell	192
5.1	A városirányítási modell indokolt módosításai	192
5.1.1	Az átfogó városirányítási rendszer változásai	192
5.1.2	A térségi koordináció mechanizmusainak változásai	193
5.1.3	Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában.....	193
5.2	A városi működési modellt érintő tervezett változtatások	194
6	Cselekvési terv	197
6.1	Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése.....	197
6.2	Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása.....	204
6.3	Városi szintű beavatkozási területek részletezése	205
6.3.1	Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások.....	206
6.3.2	Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások	211
6.3.3	Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések).....	216
6.4	Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése	239
6.4.1	Stratégiai célkitűzésekkel rendelkező térségi bevonással megvalósítható egyedi projektek	239
6.4.2	Átfogó stratégiai megalapozottságú térségi keretrendszerek (térségi hálózatos, vonalas fejlesztések, nem materiális hálózatos fejlesztések)	239
6.5	Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)	240
6.5.1	Zöld átállás menetrend.....	240
6.5.2	Digitális átállás menetrend.....	255
7	Finanszírozási terv	265
7.1	Elérhető és bevonható források számbavétele.....	265
7.1.1	Aktorok, meghatározó szereplők	266
7.1.2	Kitekintés	267
7.1.3	Egyéb kötöttségek és lehetőségek	268
7.2	Az üzleti modell bemutatása	268
7.2.1	Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenzióként összegezve	269
7.2.2	A finanszírozási terv összefoglalója	275
7.3	Fenntartható üzemeltetés.....	275
7.4	Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése	276
8	Mellékletek.....	277

8.1	Antiszegregációs Terv	277
8.1.1	Helyzetelemzés és értékelés	277
8.1.2	Antiszegregációs terv	284
8.2	Elvégzett kérdőíves felmérések dokumentálása	292
8.2.1	Lakossági felmérés.....	292
8.2.2	Intézményi / szervezeti felmérés	312
8.3	Finanszírozási terv beavatkozásoként.....	337
8.4	Működési térkép	338

Ábrajegyzék

1. ábra:	Az FVS szerkezete	11
2. ábra:	Az FVS célrendszere	14
3. ábra:	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásai	22
4. ábra:	Városhálózati lehatárolás az OFTK-ban.....	24
5. ábra:	Nyíregyháza országos és megyei övezetekkel való érintettsége	28
6. ábra:	Nyíregyháza lakó- és állandó népességének változása (2010-2020)	31
7. ábra:	Nyíregyháza népmozgalmi mutatói (2010-2020).....	32
8. ábra:	Nyíregyháza munkanélküliségi mutatói (2012-2020)	35
9. ábra:	Relatív munkanélküliségi mutató (%).....	36
10. ábra:	Közfoglalkoztatási ráta alakulása Nyíregyházán és egyéb vizsgált területi egységeken.....	38
11. ábra:	Egy adózóra jutó személyi adóalapot képező jövedelem a megyeszékhelyeken (2020, ezer Ft)	39
12. ábra:	Magyarország és Nyíregyháza lakosságának vallási-felekezeti megoszlása (2011)	43
13. ábra:	Tízezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma (db).....	46
14. ábra:	Lakossági értékelés a Nyíregyházán elérhető szolgáltatásokról és egyéb városi életminőséget befolyásoló tényezőkről egy 1-től (egyáltalán nem elégedett) 4-ig (nagyon elégedett) tartó skálán.....	47
15. ábra:	Óvodák kapacitása és az óvodákba beírt gyerekek száma Nyíregyházán.....	48
16. ábra:	A felsőoktatásban résztvevő hallgatók számának alakulása Nyíregyházán	52
17. ábra:	Intézményi kérdőíves felmérés – Használnak-e bármilyen, a működést/fenntartást/karbantartást segítő okos megoldást az intézményben, amely elősegíti a létesítmény működtetését ill. a fenntartási költségeinek csökkentését?.....	59
18. ábra:	A működő társas vállalkozások számának alakulása Nyíregyházán (2011-2019)	61
19. ábra:	Vendégek és vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (2009-2020)	66
20. ábra:	Belföldi és külföldi vendégek száma Nyíregyházán.....	67

21. ábra: Kereskedelmi szálláshelyek férőhelykapacitása Nyíregyházán (2010-2020).....	67
22. ábra: A lakossági kérdőívre válaszolók értékelése Nyíregyháza gazdasági jellemzőiről egy 1-től (egyáltalán nem elégedett) 4-ig (nagyon elégedett) tartó skálán.....	69
23. ábra: Nyíregyháza helyi iparúzési adójának alakulása (2014-2020).....	69
24. ábra: Magyarország elhelyezkedése az EU-ban és Nyíregyháza geopolitikai helyzete az országban	71
25. ábra: K+F ráfordítás a GDP százalékában Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében (2010-2019)	72
26. ábra: Nyugati iparterület – LEGO gyár	75
27. ábra: A NIPÜF Zrt. új fejlesztési területei Nyíregyházán	76
28. ábra: Épített és megszünt lakások.....	77
29. ábra: Az értékesített lakások átlagára (2019, ezer Ft/m ²).....	78
30. ábra: Intézményi felmérés – "Szükséges-e az intézmény épületének energetikai felújítása?" kérdésre érkezett válaszok megoszlása	84
31. ábra: Intézményi felmérés – Mely környezetvédelmi, fenntarthatósági szempontokat tartja fontosnak az intézmény (alsó érték), és ezek közül melyeket alkalmazza már most is (felső érték)? .	84
32. ábra: Nyíregyháza elhelyezkedése a transzeurópai közlekedési folyosón.....	90
33. ábra: Nyíregyháza és térségének vasúthálózata	91
34. ábra: Lakossági értékelés Nyíregyháza közlekedéséről egy 1-től (egyáltalán nem elégedett) 4-ig (nagyon elégedett) tartó skálán	94
35. ábra: Nyíregyházára ingázó foglalkoztatottak aránya (a településen lakó foglalkoztatottak %-ában)	110
36. ábra: A városfejlesztés szervezeti rendszere Nyíregyházán	132
37. ábra: Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatalának szervezeti felépítése.....	133
38. ábra: Működési térkép	143
39. ábra: Nyíregyháza városfejlesztési célrendszere.....	166
40. ábra: Nyíregyháza FVS stratégiai célmátrixa	167
41. ábra: Nyíregyháza városrészei.....	169
42. ábra: Az FVS összhangja más stratégiákkal	178
43. ábra: Városfejlesztési akcióterületek Nyíregyházán	204
44. ábra: A fejlesztések finanszírozását befolyásoló tényezők	268
45. ábra: Az FVS üzleti modellje	269
46. ábra: Az üzemeltetési bevételek és kiadások indikatív listája.....	275
47. ábra: A szegregátumok elhelyezkedése Nyíregyházán	280
48. ábra: Szociális városrehabilitációs akcióterület.....	288

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: Munkacsoport résztvevőinek köre	19
2. táblázat: A Nyíregyházi járás településeinek területe, népessége.....	22
3. táblázat: Vándorlási különbözet a Nyíregyházi járás településein (eset).....	23
4. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város övezeti érintettsége.....	26
5. táblázat: Nyíregyházát érintő országos jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatok	26
6. táblázat: A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek Nyíregyháza szempontjából releváns megállapításai	29
7. táblázat: Lakónépesség változása Nyíregyházán és egyéb vizsgált területi egységeken (2010-2020)	32
8. táblázat: Nyíregyháza népességének korcsoport szerinti összetétele (2020)	33
9. táblázat: A népesség gazdasági aktivitás szerint (2016).....	34
10. táblázat: A népesség száma és megoszlása gazdasági aktivitás és nemek szerint (2011)	34
11. táblázat: Magyarország egyes megyei jogú városainak munkanélküliségi mutatói (2020)	35
12. táblázat: Nyíregyházáról naponta elingázó (minimum 50) foglalkoztatottak.....	37
13. táblázat: Nyíregyháza képzettségi mutatói (2011).....	38
14. táblázat: A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó és nettó átlagkeresete a munkáltató székhelyének elhelyezkedése szerint (2020).....	39
15. táblázat: A járási hivatalokhoz került támogatási típusokban részesülők száma Nyíregyházán (fő)	40
16. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által nyújtott pénzbeli és természetbeni szociális támogatások és ellátások	40
17. táblázat: Nyíregyháza közigazgatási területén támogatásban részesülők száma (fő)	41
18. táblázat: Egyes szociális ellátások összehasonlító adatai (2020)	41
19. táblázat: Középfokú oktatási feladatellátási helyek Nyíregyházán	50
20. táblázat: Nyíregyházán található szakképző intézmények.....	51
21. táblázat: Az Önkormányzat által szerződéssel biztosított szolgáltatások	55
22. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy főre jutó GDP adatai	60
23. táblázat: Működő társas vállalkozások száma alkalmazott létszám alapján (2019)	61
24. táblázat: A nemzetgazdasági ágazatok értékesítésből származó nettó árbevétele és létszáma Nyíregyházán (2020).....	62
25. táblázat: A 20 legnagyobb, nyíregyházi székhellyel rendelkező vállalkozás a foglalkoztatottak létszáma alapján (2020)	63
26. táblázat: A 20 legnagyobb, nyíregyházi székhellyel rendelkező vállalkozás az értékesítés nettó árbevétele alapján (2020)	64
27. táblázat: Működő társas vállalkozások megoszlása gazdasági ágazatonként (2019, db, %).....	65

28. táblázat: Az önkormányzati bérlakások adatai.....	80
29. táblázat: Megújuló energiaforrások alkalmazásához, környezettudatos energiagazdálkodáshoz kapcsolódó legfontosabb nyíregyházi projektek bemutatása	82
30. táblázat: A településüzemeltetési szolgáltatásokat ellátó társaságok és az általuk nyújtott közszolgáltatások.....	85
31. táblázat: A zöldfelületi rendszer adatai (2020)	89
32. táblázat: A várostérség lehatárolás különböző szempontjai.....	111
33. táblázat: Önkormányzati tulajdonú cégek Nyíregyházán.....	139
34. táblázat: Óvodák, egészségügyi és szociális intézmények Nyíregyházán.....	140
35. táblázat: Az Önkormányzat fenntartásában működő kulturális intézmények.....	141
36. táblázat: Jelentősebb civil szervezetek Nyíregyházán.....	142
37. táblázat: Legjelentősebb működő vállalatok Nyíregyházán.....	142
38. táblázat: Kitettségi mátrix	153
39. táblázat: Felkészültségi mátrix	155
40. táblázat: FVS területi célmátrix – várostérségi összefüggések.....	168
41. táblázat: FVS területi célmátrix – városrészi összefüggések	171
42. táblázat: A rezilienciát fejlesztő lépések mátrixa	173
43. táblázat: Illeszkedés az EU tematikus célkitűzésekhez.....	179
44. táblázat: Illeszkedés az OFTK céljaihoz.....	180
45. táblázat: Illeszkedés Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program prioritásaihoz	181
46. táblázat: Illeszkedés a Nyíregyháza 2030 Stratégiai Terv céljaihoz.....	183
47. táblázat: Illeszkedés a SECAP céljaihoz.....	184
48. táblázat: Az FVS célrendszerhez kapcsolódó indikátorok	185
49. táblázat: Az FVS egységes indikátorai	189
50. táblázat: A részvételi akciók indikatív ütemezése	194
51. táblázat: Működési modellt érintő változások összefoglalása	196
52. táblázat: Az intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése	198
53. táblázat: Akcióterületek lehatárolása	205
54. táblázat: Az elmúlt időszak zöld beavatkozásai.....	243
55. táblázat: Az ÜHG kibocsátás tervezett jövőbeni értékeinek alakulása Nyíregyháza MJV esetében	247
56. táblázat: Az előzetes zöld célok kapcsolódása a zöld dimenzió szempontjaihoz.....	249
57. táblázat: A zöldülő város dimenzióhoz kapcsolódó stratégiai célok/részcélok indikátorai és az FVS egységes indikátorai	249
58. táblázat: A zöld fejlesztések indikatív beavatkozási területei	251

59. táblázat: A ZFK kidolgozásának és elfogadásának ütemterve	254
60. táblázat: Nyíregyháza digitális átállásának specifikus céljai az FVS és az okos város tématerületek vonatkozásában.....	259
61. táblázat: Az Operatív programok irányító hatóságai és közreműködő szervezetei.....	267
62. táblázat: A szegregátumok demográfiai, munkaerőpiaci és lakhatási adatai (2011).....	280
63. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2014-ben elfogadott Antiszegregációs Programjának megvalósulása	282
64. táblázat: Horizontális antiszegregációs célok és beavatkozások	285
65. táblázat: Területi fókuszú antiszegregációs célok és beavatkozások	286
66. táblázat: A két antiszegregációs beavatkozási dimenzió kapcsolata	288
67. táblázat: Az antiszegregációs terv beavatkozásainak előzetes, becslésen alapuló költségterve..	290
68. táblázat: Az antiszegregációs terv pénzügyi terve	290

Vezetői összefoglaló

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia célja és felépítése

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia (FVS) az Európai Unió elvárásait figyelembe vevő dokumentum, és **a 2021-2027-es forrásfelhasználás feltétele** azon települések esetében, amelyek az ERFA rendelet 11. cikke¹ alapján elkülönített támogatási keretet kapnak a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében megvalósítani tervezett fejlesztéseikre. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Előzetes Integrált Területi Programja 2021-2027 dokumentumban foglaltak, valamint a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében megvalósuló Előzetes Integrált Területi Programok jóváhagyásáról szóló 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozat értelmében **Nyíregyháza számára 50,001 milliárd forint keretösszeg került elkülönítésre**. Annak érdekében, hogy a város stratégiaiilag megalapozottan használja fel a rendelkezésre álló forrást, kötelező egy meghatározott módszertan szerint kidolgozott FVS kidolgozása.

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia azonban nem korlátozódik a megítélt keretösszeg felhasználására (ez az az ún. TOP Plusz Városfejlesztési Programterv [TVP] feladata), hanem egy olyan megalapozó dokumentum, amely **hosszú távon kijelöli Nyíregyháza fejlesztési irányait és a lehető legszélesebb körben azonosítja a célok elérését szolgáló beavatkozások körét**. A dokumentum megalkotása során a város a hatályos és jelenleg felülvizsgálati szakaszban lévő Integrált Településfejlesztési Stratégiájából (ITS) indult ki.

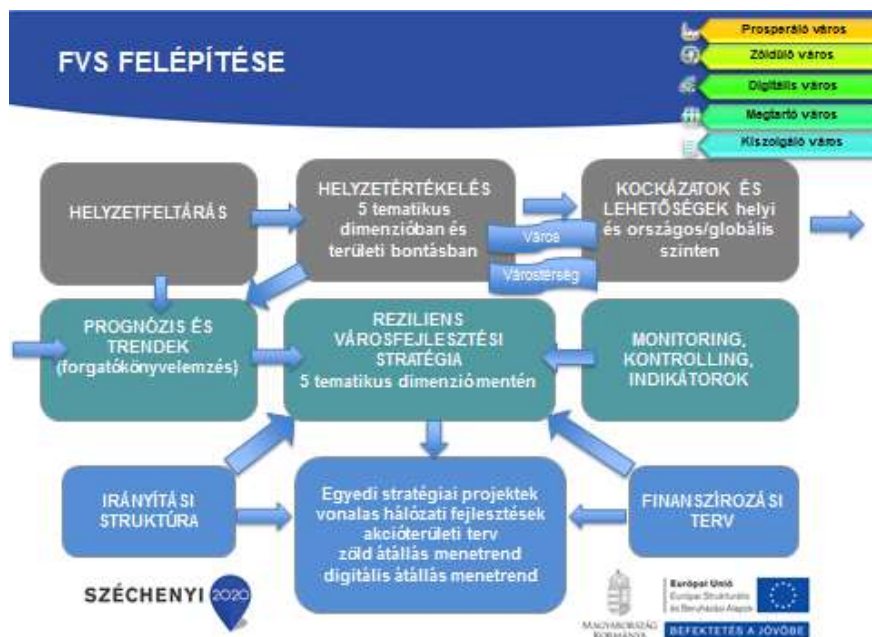
Az FVS kidolgozásának célját, lépéseit és tartalmi felépítését pontosan és részletesen szabályozza a Pénzügyminisztérium Regionális Fejlesztési Programok Irányító Hatósága által 2021. októberben közzétett **„Fenntartható Városfejlesztési Stratégia Módszertani Kézikönyve”** című dokumentum, amely több innovatív megközelítést is hozott a helyzetfeltárás, a stratégiaalkotás és a cselekvési tervezés folyamatába.

- **Reziliencia:** az elmúlt időszak felhívta a figyelmet arra, hogy a városok alkalmazkodóképessége kiemelt fontosságú a hosszú távú fejlődés szempontjából.
- **Tervezési dimenziók:** a Módszertani Kézikönyv kijelölt 5 ún. tervezési dimenziót, amelyek meghatározóak a városfejlesztés jelenlegi és jövőbeli folyamatait, trendjeit figyelembe véve, ezért a stratégiakészítés valamennyi szakaszában hangsúlyosan meg kell jeleníteni őket (prosperáló, zöldülő, digitális, megtartó és kiszolgáló város).
- **Zöld és digitális átállás:** az Európai Unió fejlesztéspolitikájának két aktuális fókuszja az éghajlatváltozás kihívásaihoz és klímasemlegességi célok eléréséhez, valamint a digitalizáció térnyeréséhez kapcsolódik, amelyekben a városok kitüntetett szerepet játszanak.
- **Kötelező kérdőíves felmérés:** a Módszertani Kézikönyv előírja egy előzetes igény- és elégedettségfelmérés lefolytatását a lakosság és az intézmények körében – ilyen típusú primer kutatásokat Nyíregyháza korábban megvalósított többek között az ITS vagy egyéb stratégiai dokumentumok kidolgozása során, az FVS esetében azonban egy központilag megadott kérdőívet kellett lekérdezni az érintett városokban, amely hangsúlyosan kitért a digitális ellátottságra és a fejlesztési szükségletekre is, azaz tematikájában tágabb volt az eddigiekhez képest.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2021. június 24-i (EU) 2021/1058 rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról

Az FVS felépítését és az egyes fejezetek logikai egymásra épülését mutatja be az alábbi ábra.

1. ábra: Az FVS szerkezete



Forrás: Fenntartható Városfejlesztési Stratégia Módszertani Kézikönyve, Pénzügyminisztérium, 2021

Nyíregyháza legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti adottságai és kihívásai

Nyíregyháza Megyei Jogú Város, az ország 7. legnépesebb városa Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelyeként kiemelt gazdasági, foglalkoztatási, közigazgatási, egészségügyi, szociális, oktatási és kulturális központ. A nagyvárosi körgyűrű – Győr-Pécs-Szeged-Békéscsaba-Debrecen-Nyíregyháza-Miskolc – részeként **fontos szerepet tölt be az országon belüli térkapcsolatok fenntartásában és a regionális térszervezésben**. A szlovák, ukrán és román határ közelsége Nyíregyháza Európa kapujának is tekinthető, az ebből fakadó logisztikai, munkaerőpiaci és egyéb előnyöket intenzív nemzetközi kapcsolatokkal is igyekszik kihasználni a határon átnyúló északkelet-magyarországi várostérség elemeként. Debrecennel és a környező településekkel egy kétpólusú agglomerálódó térséget alkot, a két város közötti formalizált kapcsolat az egész régió hosszú távú fejlődését felgyorsíthatja.

A **demográfiai tendenciákat** tekintve egyértelműen kijelenthető, hogy a 116 554 fős (2021, KSH) lakónépességű település lényegesen jobb mutatókkal rendelkezik mind az országos és megyei értékeknél, mind a megyei jogú városok átlagánál: noha a természetes fogyásból és az elvándorlásból fakadó népességcsökkenés Nyíregyházát sem kerüli el, ennek mértéke kifejezetten mérsékelt (1,1% 2010-hez képest szemben a 2,55%-os országos értékkel). Ugyanez érvényes az általánosan tapasztalható társadalmi öregedésre, azaz Nyíregyháza korstruktúrája hazai viszonylatban fiatalosnak tekinthető, öregedési indexe (a 64 éven felüliek aránya a 15 évnél fiatalabbakhoz képest) is kedvező: az országos 139-hez képest 129-es értékkel rendelkezik, jóllehet ez az elmúlt 10 évben jelentős arányban emelkedett. A korszerkezetben némi térbeli különbség is kirajzolódik az egyes városrészek között.

Nyíregyháza **kedvező munkaerőpiaci adottságokkal** rendelkezik:

- számos más magyarországi megyeszékhellyel szemben itt még rendelkezésre áll szabad munkaerőkapacitás;

- a munkaerőtartalék szempontjából pozitív, hogy a város jelentős munkaerőpiaci vonzaskörzettel rendelkezik, a munkavállalási céllal ingázók száma megközelíti a 20 ezer főt;
- a foglalkoztatottak aránya magasabb a megyei és az országos átlagnál;
- a munkanélküliségi ráta (2,3%) jóval alacsonyabb a megyei (6,7%) és az országos (3,8%) átlagnál, valamint kedvezőbb, mint Debrecen (3,7%) és Miskolc (4,4%) mutatói.

A közfoglalkoztatás – a munkaerőhiány mellett is – fontos szerepet játszik a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű személyek munkaerőpiaci és társadalmi mobilizációjában.

A **lakosság képzettségi mutatói** minden szempontból jelentős **javulást mutatnak**; különösen magas a felsőfokú végzettségűek aránya (a 25 éven felüli népesség 26,6%-a), amely nemcsak az ország, hanem a megyei jogú városok átlagát is meghaladja. Ez azonban kevésbé mutatkozik meg a jövedelmi helyzetben, ami a megyei jogú városok közül Nyíregyházán az egyik legkedvezőtlenebb, általánosan kijelenthető, hogy **a megyei átlagkereset az országos átlagnak csupán 68,6%-a**. A jövedelmi egyenlőtlenségeket részben ellensúlyozza a – megyeszékhelyek viszonylatában – megfizethető lakhatás.

A bemutatott demográfiai és társadalmi mutatók értékeiben jelentős **városon belüli különbségek** rajzolódnak ki: egyes városrészek kedvezőtlenebb értékekkel rendelkeznek a nyíregyházi átlaghoz képest, ami részben szegregációs folyamatokra is utal (pl. Huszártelep, egyes bokortanyák). Ennek ellenére **a helyi identitás erősnek** tekinthető, ami a történelmi fejlődésnek, a tiszta hagyományoknak, a vallási sokszínűségnek, a kulturális értékeknek és rendezvényeknek, valamint a helyi civil szervezetek aktivitásának is köszönhető.

Nyíregyháza valamennyi elvárt közszolgáltatást magas színvonalon biztosítja, legyen szó egészségügyről, szociális ellátásról, köznevelésről, szakképzésről vagy közművelődésről – részben az elmúlt időszakban megvalósított **nagyvolumenű infrastruktúra- és kapacitásfejlesztések** eredményeként.

Nagy fejlődési potenciált rejtenek magukban a város **felsőoktatási** intézményei (Nyíregyházi Egyetem, Debreceni Egyetem Egészségügyi Kara, Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola): valamennyi intézmény törekszik az elmúlt évtizedben tapasztalható hallgatói létszámcsökkenés megállítására és megfordítására, ami nemcsak a fiatalok helyben tartásához, hanem a munkaadók teljesítményének és versenyképességének növeléséhez, valamint a **K+F+I tevékenységek** megerősítéséhez is hozzájárul. Ez utóbbi különösen indokolt, mivel a megyében kifejezetten alacsony a kutatás-fejlesztési költségek aránya (a GDP 0,39%-a) és az egy kutató-fejlesztő helyre jutó ráfordítások összege is (72,1 millió Ft). Pozitív tendenciát vetít előre, hogy a helyi vállalkozások GINOP-támogatásból több, mint 9 milliárd forintnyi K+F+I projektet valósítottak meg 2014 és 2020 között.

Nyíregyháza gazdaságát nagymértékben befolyásolja, hogy az ország egyik legkedvezőtlenebb helyzetű megyéjének centruma, **az egy főre jutó GDP az országos átlag mindössze 57,9%-a**, ezzel az értékkel egyedül Nógrád megyét előzi meg. Vállalkozásszerkezetét tekintve megállapítható, hogy kifejezetten magas a gazdasági társaságok, ezen belül pedig főleg az egyéni vállalkozók, illetve a mikrovállalkozások száma. A működő társas vállalkozások méret szerinti megoszlása – minimális eltérésektől eltekintve – az országos megoszlással megegyezik, **a 63 középvállalkozás és a 12 nagyvállalkozás fontos szerepet tölt be a helyi munkaerőpiacon**. Nyíregyháza gazdasági súlyát jól szemlélteti, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg megye TOP 100 vállalkozásából 40 székhelye itt található.

A városban működő csaknem 13 ezer társas vállalkozás a nemzetgazdasági ágak teljes spektrumát lefedi, bár a bányászat, kőfejtés jelenléte minimális. A legtöbb társas vállalkozás a kereskedelem, gépjárműjavítás (24%), a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (19,7%) és az építőipar (10,7%)

területén működik. A foglalkoztatottak számát és értékesítés nettó árbevételét tekintve az egyes ágazatok közötti sorrend némiképp megváltozik: **a feldolgozóiparban keletkezik a legtöbb nettó árbevétel** (472 258 781 Mrd Ft), ráadásul az ágazatban foglalkoztatottak létszáma (12 807 fő) több mint kétszerese a második legtöbb munkavállalót alkalmazó kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatnak (6 000 fő). Összességében Nyíregyháza húzóágazata egyértelműen a gumi- és műanyagtermékek gyártása, emellett domináns még a kis- és nagykereskedelem, az építőipar, a szolgáltatóipar (ezen belül a turizmus), a gépipar, a fémipar, valamint a textil- és bőripar is.

Nyíregyházán a turizmus kiemelt ágazatnak tekinthető, amelyet bizonyít az elmúlt években – a köz- és a magánszféra által – megvalósított számos **attrakció- és szálláshelyfejlesztés, amelyek hatása a kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmának intenzív növekedésében is megmutatkozott** (a COVID-19 járványt megelőző időszakban). Kedvezőtlen azonban, hogy az itt-tartózkodási idő (kb. 2 nap) inkább csökkenő tendenciát mutat – különösen a külföldi vendégek esetében.

Nemcsak a turisztikai keresletet, hanem valamennyi ágazat versenyképességét befolyásolja a város **kedvező elérhetősége**: Nyíregyháza területén jelentős közúti (M3 autópálya, 4-es, a 36-os, a 38-as és a 41-es főútvonalak) és vasúti folyosók (100 és 100c vasútvonal) haladnak át. A legnagyobb hiányosság, hogy a 4-es számú főút Debrecen-Nyíregyháza közötti szakasza 2x1 sávós, nem képes a két város közötti közúti közlekedési igényt biztonságosan és gyorsan kiszolgálni.

Nyíregyháza az elmúlt időszakban jelentős eredményeket ért el a **befektetésösztönzés** területén, amelynek alapfeltétele a megfelelő infrastruktúrával rendelkező **ipari parkok, ipari fejlesztési területek** jelenléte, valamint **széleskörű üzleti szolgáltatások** nyújtása. Ez utóbbit a Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. biztosítja, amely nemcsak a befektetésösztönzés, hanem a helyi vállalkozásfejlesztés területén is megkerülhetetlen szereplő – hatékony működésének eredményeként 2021-ben Nyíregyháza felkerült a világ 5 legjobb befektetésösztönzési célpontjainak listájára a feltörekvő városok kategóriában.

Nyíregyháza a klímasemlegesség és a klímaadaptációs irányába is jelentős előrelépéseket tett és tesz:

- épületeiben több milliárd forint értékben valósított meg energiahatékonysági és megújuló energetikai fejlesztéseket,
- folyamatosan bővíti és megújítja – jelenleg még inkább szigetszerűen elhelyezkedő – zöldfelületeit a városi klíma hatásainak ellensúlyozására,
- kiemelt figyelmet fordít a közösségi, a kerékpáros és a gyalogos közlekedés feltételeinek javítására (optimalizált menetrend, bővülő kerékpárúthálózat, sétálhatósági beavatkozások),
- törekszik a közműhálózati lefedettség minél nagyobb arányú biztosítására és a közműszolgáltatások hatékonyságának növelésére.

A városban a legnagyobb környezetvédelmi problémát a **levegőszennyezés** jelenti, ami a nyári időszakban inkább közlekedési eredetű, míg télen elsősorban a lakossági fűtésből származik.

Kevésbé látványos, de folyamatos a fejlődés a **digitális és okos város megoldások** használatában is (pl. városi applikáció, e-közigazgatás, okos zebra).

Stratégiai célrendszer

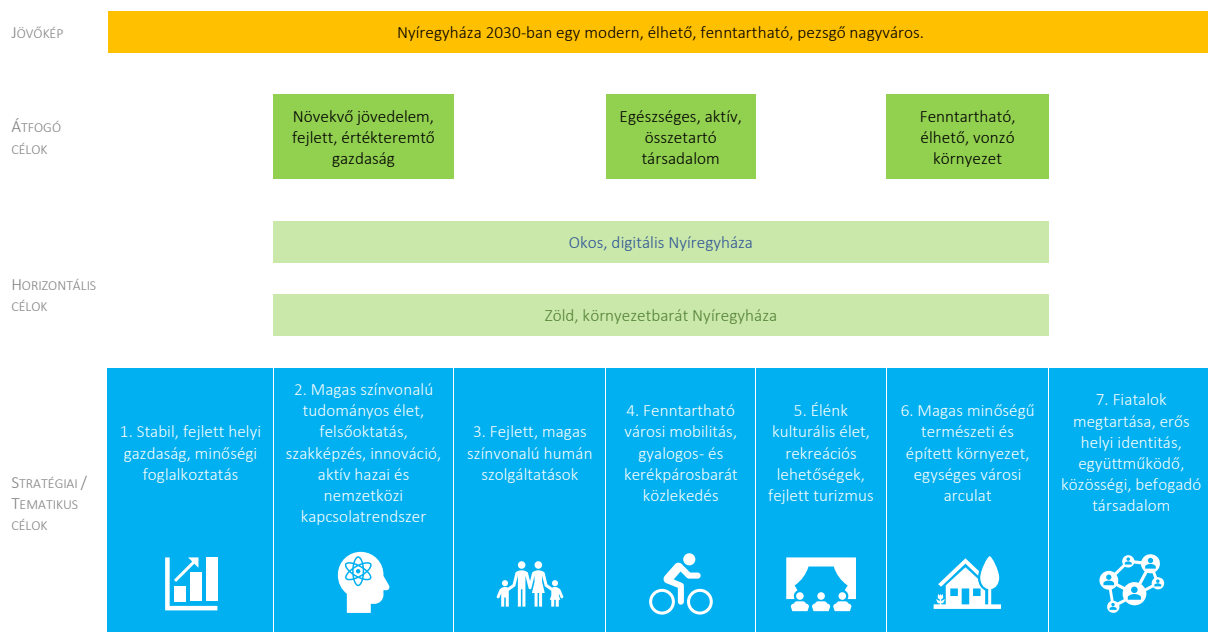
A város hosszú távú jövőképe kijelöli, hogy Nyíregyháza milyen várossá szeretne válni 2030-ra. „**Nyíregyháza 2030-ban egy modern, élhető, fenntartható, pezsgő nagyváros**”, ahol

- az egészséges és biztonságos élet alapfeltételei biztosítottak,
- az itt élők egészséges környezetben, megfelelő életminőségben élnek,
- a fejlett helyi gazdaságnak köszönhetően magas a foglalkoztatási és jövedelmi szint,
- a társadalmi és környezeti fenntarthatóság szempontjai érvényesülnek, valamint
- aktív kulturális, társadalmi élet folyik.

„**A mi Nyíregyházánk**” 2030-ban egy olyan **szerehető, vonzó város**, ahol szívesen élnek a következő generációk (gyermekeink, unokáink) is, ahová a magas képzettségű fiatal szakemberek is visszatérnek.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város a felvázolt jövőkép megvalósulása érdekében **három átfogó fejlesztési célt, két horizontális célt és hét stratégiai célt határoz meg**. A három átfogó cél kijelöli a város legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti kihívásokra adott válaszait, a stratégiai célok a város konkrét, középtávú tematikus fejlesztési céljainak elérését szolgálják, a horizontális célok pedig olyan célkitűzések, amelyek elérését minden beavatkozás esetében szem előtt kívánja a város tartani.

2. ábra: Az FVS célrendszere



Az egyes stratégiai célokhoz az alábbi részcélok kapcsolódnak.

Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)



- Ipari parkok, ipari területek fejlesztése
- Befektetésösztönzési tevékenység fejlesztése
- Vállalkozásfejlesztés, vállalkozóbarát környezet erősítése
- Körforgásos gazdaság szerepének növelése

Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer (S2)



- Felsőoktatás modernizálása, vonzerejének növelése
- Rugalmas, igény alapú szakképzési kínálat fejlesztése
- K+F+I gazdasági szerepének növelése
- Hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer fejlesztése

Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)



- Magas színvonalú oktatás (alap- és középfokú) feltételeinek fejlesztése
- Fejlett egészségügyi ellátás feltételeinek erősítése
- Fejlett szociális ellátás feltételeinek javítása
- Modern közszolgáltatások és közigazgatás elérhetőségének erősítése

Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)



- Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széleskörű bevezetése
- Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése
- Elérhetőség és megközelíthetőség javítása

Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)



- Kulturális szolgáltatások kínálatának bővítése
- Rekreációs és sportolási lehetőségek fejlesztése, elérhetőségének javítása
- Turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése

Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)



- Városi levegőminőség javítása
- Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése
- Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése, egységes városi arculat

Fiatalkor megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7)



- Fiatal szakemberek megtartása és vonzása
- Helyi identitás és közösségek erősítése, lakossági szemléletformálás
- Leszakadó, hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása, esélyegyenlőség

Beavatkozások

Az FVS keretében az alábbi beavatkozástípusok megvalósítása tervezett:

- gazdaságfejlesztés: Ipari Park fejlesztése, repülőtér fejlesztése, vállalkozásfejlesztés;
- turizmusfejlesztés: Múzeumfalva fejlesztése, fürdőfejlesztés, Állatpark fejlesztése, camping fejlesztés;
- közlekedésfejlesztés: balesetveszélyes csomópontok fejlesztése, kerékpárutak hálózatba kötése, utak fejlesztése, parkoló infrastruktúrafejlesztés a belvárosban és Sóstón;
- élhető településfejlesztés: csapadékvíz elvezetés fejlesztése, szennyvízcsatorna hálózat bővítése, barnamezős területek rehabilitációja;
- zöldterületek fejlesztése: parkosítás, zöldítés, zöldfelületek fejlesztése;

- szociális célú városrehabilitáció folytatása: infrastruktúra és soft elemek;
- kulturális, sport, rekreációs fejlesztések: múzeum, művelődési házak, könyvtárak, sportlétesítmények fejlesztése;
- köznevelési intézmények fejlesztése: óvodák, iskolák felújítása, oktatási infrastruktúra javítása;
- egészségügyi és szociális ellátás fejlesztése: egészségügyi intézmények fejlesztése (alap- és szakellátás), szociális alapszolgáltatások és szakosított ellátások, valamint gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése;
- energetikai fejlesztések: önkormányzati tulajdonú épületek fenntarthatósága érdekében energetikai korszerűsítések folytatása, napelemek elhelyezése;
- IKT és okos város fejlesztések;
- foglalkoztatási paktum program folytatása;
- ESZA+ programok, nem beruházási jellegű fejlesztések: közösségfejlesztési, egészségfejlesztési, sport programok, környezetvédelmi, közlekedési szemléletformálási akciók, óvodai, iskolai programok.

Az FVS megvalósítása

Az FVS megvalósításáért Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a felelős, meghozza az ezzel kapcsolatos döntéseket, valamint ellenőrzi a végrehajtás folyamatát, míg a Polgármesteri Hivatal koordinálja az operatív feladatokat. A város működését biztosító szolgáltatások többféleképpen kapcsolódnak az Önkormányzathoz: a közszolgáltatásokat 100%-os vagy többségi tulajdonú önkormányzati cégek, szociális, egészségügyi, oktatási-nevelési, kulturális intézmények, egyházi és civil szervezetek, illetve közüzemi és egyéb gazdasági társaságok látják el. Valamennyi szereplő partnerségben, egy **átgondolt és hatékony irányítási és működési modell** mentén végzi feladatát.

A szoros **partnerség** nemcsak a város működésében, hanem az FVS előkészítésében és végrehajtásában is megkerülhetetlen. Az Önkormányzat már a tervezési folyamat elején azonosította azokat a szereplőket, amelyek bevonása elengedhetetlen a célok eléréséhez és a beavatkozások megvalósításához. A létrehozott gazdaságfejlesztési, humán fejlesztési, környezet és közlekedés, valamint várostérségi munkacsoportokat a végrehajtási szakaszban is fenn kívánja tartani, ami a szakmai egyeztetések általános keretét biztosítja. Rendszeres marad a dialógus a város lakosságával is annak érdekében, hogy a tervezett projektek minél jobban megfeleljenek a helyi igényeknek és minél nagyobb legyen az elfogadottságuk a helyi társadalom körében.

Nemcsak az érintett szereplők bevonása, hanem rendszeres tájékoztatása is fontos az FVS végrehajtásának eredményességéről és eredményeiről. Ezt szolgálja a **monitoring**, ami lehetővé teszi a célok elérésének nyomon követését, valamint indokolt esetben a célkitűzések és az azokhoz vezető lépések korrekcióját. A monitoring tevékenység alapját a specifikus, számszerűsíthető, releváns, elérhető és időben is nyomon követhető indikátorok jelentik, amelyeknek az FVS-ben két típusa van: egyfelől a központilag meghatározott kötelező indikátorok, amelyek összehasonlíthatóvá teszik az ERFA 11. cikk szerinti városok társadalmi, gazdasági és környezeti mutatóit, másfelől az FVS céljaihoz kapcsolódó városspecifikus indikátorok.

A mintegy 317 milliárd forint összértékű fejlesztési elképzelések eredményes megvalósítását biztosítja a hatékony és rugalmas **finanszírozási terv** – figyelembe véve a város jelenlegi pénzügyi helyzetét és adottságait, az előrejelezhető gazdasági folyamatokat és az elérhető támogatási forrásokat. Az utóbbiak közül kiemelendő a Terület- és Településfejlesztési Program Plusz Nyíregyháza számára allokált 50,001 milliárd forintnyi keretösszege, de ezen kívül meghatározó a

többi operatív program, valamint az egyéb európai uniós (pl. Interreg programok, közvetlen brüsszeli pályázati lehetőségek, dedikált városfejlesztési források) és hazai támogatási programok (pl. Kiszalud Program) forrása. Nyíregyháza saját forrásai közül kiemelendők a városi tőkealapok. A Nyíregyházi Város Iparfejlesztési Alapot és a Nyíregyháza Városi Tőkealapot 5,5+5 milliárd forintos kerettel annak érdekében hozták létre, hogy támogatni lehessen olyan nyíregyházi vállalkozói beruházások és fejlesztések megvalósítását, amelyek az egész város gazdasági versenyképességét növelhetik.

1 A partnerségi folyamat ismertetése az FVS tervezés időszakára vonatkozóan

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata fontosnak tartja, hogy a városban tervezett fejlesztések valós helyi szükségletekre, problémákra reagáljanak, ezért kiemelt figyelmet fordít a városi gazdasági, szolgáltatási, kulturális, civil élet szereplőinek és a lakosság tervezési folyamatba való aktív bevonására.

A partnerségi egyeztetés célja az információk kölcsönös átadása: egyrészt az érintettek részletes tájékoztatása a fejlesztési irányokról, másrészt a partnerségbe bevont szereplők tapasztalatainak, ismereteinek feltárása, városfejlesztési igényeinek, problémáinak azonosítása, ötleteinek, javaslatainak megismerése, valamint mindezek beépítése az FVS releváns fejezeteibe. A folyamatnak fontos szerepe van az elkészülő városfejlesztési stratégia társadalmi elfogadtatásában. A hatékony részvételi folyamatban a stratégiai tervezés és végrehajtás során a partnerségi akciók révén biztosított az érintettek bevonása.

A partnerségi együttműködés folyamata a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia tervezési, megvalósítási és fenntartási szakaszaira is kiterjed. Jelen fejezet az FVS tervezési szakasza során megvalósuló partnerség kereteit rögzíti, míg a végrehajtásra vonatkozó együttműködési és részvételi akciókat az 5.1.3 fejezet mutatja be részletesen.

1.1 Partnerek definiálása

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia tervezése és végrehajtása során a partnerségi akciók révén biztosítottá válik az információk áramlása, a következtetések visszacsatolása és a partneri csoportok, érintettek bevonása. A partnerségi folyamatba bevonásra kerülő érintettek köre:

- Nyíregyháza város lakossága,
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának releváns szervezeti egységei,
- önkormányzati és egyéb közintézmények, önkormányzati tulajdonú cégek,
- a város működtetésében részt vállaló, nem önkormányzati tulajdonú cégek, szolgáltató szervezetek,
- helyi vállalkozások, illetve azok érdekvédelmi, szakmai csoportjai,
- civil, nonprofit szervezetek, egyházak képviselői,
- felsőoktatási intézmények, egyetemek,
- szomszédos települések képviselői,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat.

1.2 Partnerségi akciók és azok tartalma

Nyíregyháza az FVS stratégiakészítési időszakára vonatkozóan a partnerség keretében az alábbi tevékenységek megvalósítását tervezte:

- szakmai, társadalmi partnerekkel tematikus munkacsoport beszélgetések lefolytatása,
- egyeztetés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzattal,
- lakossági egyeztetés.

A partnerségi akciók egyik fontos eleme a szakmai, társadalmi érintettek bevonása tematikus munkacsoport beszélgetések keretében. A megbeszélések célja egyrészt az érintettek teljeskörű

tájékoztatása, másrészt az érintettek szakmai észrevételeinek, fejlesztési javaslatainak megismerése, azok stratégiába történő beépítése.

A munkacsoport megbeszélések tematikája az FVS tervezési dimenzióhoz – prosperáló, megtartó, kiszolgáló, zöldülő és digitális – igazodva került meghatározásra, így azok humán fejlesztés, gazdaságfejlesztés, környezet és közlekedés témákban kerültek megszervezésre.

1. táblázat: Munkacsoport résztvevőinek köre

Munkacsoportok	Résztvevők köre	Meghívott szervezetek
Gazdaságfejlesztési munkacsoport	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzat releváns osztályai	Gazdasági Osztály, Vagyongazdálkodási Osztály, Városfejlesztési és Városüzemeltetési Osztály, Főépítész Osztály
	Önkormányzati fenntartású cégek	Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft., NYÍRVV Nonprofit Kft., Nyíregyházi Turisztikai Nonprofit Kft., Nyíregyházi Állatpark Nonprofit Kft., Sóstó-Gyógyfürdők Zrt., Városkép Nonprofit Kft.
	Felsőoktatás és szakképzés intézményei	Nyíregyházi Egyetem, Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Nyíregyházi Szakképzési Centrum, Északi Agrárképzési Centrum
	Jelentősebb nyíregyházi vállalkozások, cégek	Lego Manufacturing Kft., Marso Kft., ContiTech Magyarország Kft., Hübner-H Kft., Eissmann Automotive Hungaria Kft., Michelin Hungária Kft., Dunapack Kft., EKO Kft., Nyír-Lift Kft., Realtherm Kft., L-Soft Kft., MCE Nyíregyháza Kft., Color-Pack Kft., Vela Kft.
	Civil és egyéb szervezetek	Nyírség turizmusáért egyesület Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, PRIMOM Alapítvány Int-Solution HR Tanácsadó cég
Környezet és közlekedés munkacsoport	Önkormányzat releváns osztályai	Városfejlesztési és Városüzemeltetési Osztály, Főépítész Osztály
	Önkormányzati fenntartású cégek	NYÍRVV Nonprofit Kft., Nyírségvíz Zrt., Nyíregyházi Távhőszolgáltató Kft.
	Egyéb közigazgatási szervezetek	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Közlekedési, Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály
	Jelentősebb vállalkozások, cégek	Volánbusz Zrt., MÁV Zrt., Magyar Közút Zrt. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Igazgatósága, Opus Titász Zrt., Opus Tigáz Zrt., Magyar Telekom Nyrt., DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft., Vodafone Magyarország Zrt., Yettel Magyarország Zrt., Giganet Internet Szolgáltató Kft., ÉAK Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft., Városi, térségi tervezőirodák
	Civil/egyéb szervezetek	Zöld Kerék Alapítvány, ViniBike Kerékpáros Sportegyesület, Zöld akciócsoport, Emisszió Természet és Környezetvédelmi Egyesület, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Építész Kamara; Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Mérnöki Kamara, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Ipar Kamara, Nyíregyházi Városvédő Egyesület
Humán fejlesztési munkacsoport	Önkormányzat releváns osztályai	Szociális és Köznevelési Osztály, Kulturális Osztály, Jegyzői Kabinet (Emberi erőforrás menedzsment)
	Egyéb közigazgatási szervezetek	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Nyíregyházi Kirendeltség És Szolgálta Nemzetiségi önkormányzatok
	Oktatási-nevelési intézmények	Eszterlánc Északi Óvoda, Gyermek Ház Déli Óvoda, Tündérváros Keleti Óvoda, Búzaszem Nyugati Óvoda, Nyíregyházi Tankerületi Központ

Munkacsoportok	Résztevők köre	Meghívott szervezetek
	Felsőoktatás és szakképzés intézményei	Nyíregyházi Egyetem, Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, Nyíregyházi Szakképzési Centrum, Északi Agrárképzési Centrum
	Szociális, egészségügyi intézmények	Egészségügyi Alapellátás Igazgatóság, Jósa András Oktatókórház, Nyíregyházi Család- és Gyermejkölési Központ, Gyermejkölési Alapellátási Intézmény, Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ
	Egyházak	Nyíregyházi Egyházmegye (görögkatolikus), Hajdú-Szabolcsi Evangélikus Egyházmegye, Nyírségi Református Egyházmegye, Debrecen-Nyíregyházi Római Katolikus Egyházmegye
	Civil szervezetek	Fehér Bot Alapítvány, Lions Club, Rotary Club

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia készítése során fontos szempont volt, hogy a zöld és a digitális fejlesztési célok, mint horizontális elvek érvényesüljenek az FVS célrendszerében, ennek érdekében mindhárom munkacsoportban kiemelt szempontként jelent meg a zöld és a digitális fejlesztésekkel kapcsolatos adottságok, kihívások és fejlesztési lehetőségek megvitatása.

A tematikus munkacsoport megbeszélések mellett a város egy várostérségi munkacsoport megbeszélés keretében online megbeszélésre hívta a Nyíregyházával szomszédos települések képviselőit is, hogy kölcsönösen megismerjék egymás olyan típusú beavatkozásait, amelyeknek várostérségi relevanciája van.

A munkacsoport megbeszélések online formában valósultak meg. A megbeszélés első részében a résztvevők egy prezentáció keretében tájékoztatást kaptak az FVS tervezési kereteiről, a TOP Plusz keretében támogatható tevékenységek köréről, a helyzetelemzés – adott témát érintő – főbb megállapításairól, valamint Nyíregyháza tervezett városfejlesztési célrendszeréről és tervezett fejlesztési elképzeléseiről.

A megbeszélés második részében, egy interaktív beszélgetés formájában, a résztvevők hozzászólhattak az adott témához, ismertették, hogy szerintük melyek a legfőbb városi problémák, kihívások, valamint bemutathatták az adott területen megfogalmazott javaslataikat, fejlesztési elképzeléseiket.

A szakmai, társadalmi csoportok bevonásán túl általános cél, hogy az FVS készítéséről és a fő városfejlesztési elképzelésekről a város teljes lakossága is értesüljön és véleményezni tudják a városfejlesztési stratégiát. A város – az FVS tervezési szakasza során – ennek biztosítása érdekében honlapján tájékoztatta a lakosságot: prezentáció keretében ismertette az FVS készítés céljait, a helyzetelemzés legfőbb megállapításait, a stratégia célrendszerét és a tervezett beavatkozások körét.

A 2021-2027-es programozási időszakban a megyei integrált területi program (ITP) része az új ERFA rendelet 11. cikk szerinti fenntartható városfejlesztés intézkedés. Az eszköz most nem egy, a megyei prioritástól független intézkedéscsomagként jelenik meg a TOP Pluszban, hanem a megye eredményeit nagyban befolyásoló beavatkozás-sorozatként. Mindezek értelmében a jelen tervezési ciklusban a partnerség hangsúlyos részét képezi a megyével történő egyeztetés.

A partnerségi tervezés keretében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat áttekintette Nyíregyháza MJV Fenntartható Városfejlesztési Stratégiáját és TOP Plusz Városfejlesztési Programtervét. A város TOP Plusz forrásra tervezett beavatkozási területei és céljai, valamint azok költségterve illeszkedik a megyei önkormányzat területfejlesztési koncepciójához, programjához, valamint a megye Előzetes Integrált Területi Programjához.

Mindezeket kiegészítették a lakosság, illetve az intézmények körében lefolytatott kérdőíves felmérések, amelyek a Módszertani Kézikönyv előírásainak megfelelően számos területen feltárták a jelenlegi helyzettel kapcsolatos elégedettséget, az esetleges hiányosságokat, illetve a fejlesztési szükségleteket. A felmérések eredményei beépítésre kerültek az FVS releváns fejezeteibe.

1.3 Partnerségi akciók ütemezése a tervezési folyamatban

A partnerség keretében megvalósított tevékenységek ütemezése illeszkedik az FVS tervezési időszakához:

- Kérdőíves felmérések: A helyzetfeltárás és a fejlesztési szükségletek megalapozása érdekében online kérdőíves felméréseket valósított meg az Önkormányzat. A lakosoknak 2021 utolsó negyedében (2022. január 10-ig) volt lehetősége a válaszadásra, a rendelkezésre álló idő alatt 1 193 válasz érkezett. Az intézményi kérdőívesítés 2021. december 9. és 2022. január 10. között zajlott, a felmérésben 41 intézmény vett részt.
- Szakmai, társadalmi partnerek bevonása: A szakmai partnerek partnerségbe történő bevonása 4 partnerségi munkacsoport (humán fejlesztési munkacsoport, gazdaságfejlesztési munkacsoport, környezet és közlekedés munkacsoport, várostárségi munkacsoport) ülés keretében valósult meg. A munkacsoport ülések online formában történtek 2022. január 18-19-én.
- Lakossági egyeztetés: A lakossági egyeztetés – az FVS tervezési szakasza során – online formában valósult meg 2022. március 4. és 11. között. A beérkezett lakossági észrevételek elsősorban a zöldfelületek növelésére vonatkoztak.
- Megyével történő egyeztetés: Nyíregyháza MJV Önkormányzata személyes egyeztetések során ismertette a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat számára az FVS keretében tervezett beavatkozások körét, különös tekintettel azokra a beavatkozásokra, amelyek várostárségi hatásúak.

2 Megalapozó munkarész: Helyzetfeltárás és helyzetértékelés

2.1 Helyzetfeltárás

2.1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelye, a Nyíregyházi járás központja, a Nyíregyházi nagyvárosi településeggyüttes központi települése. A Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 229 települést, a Nyíregyházi járás 15 települést foglal magában, amelyből 4 városi jogállású település (Nyíregyháza, Nyírtelek, Rakamaz, Újfehértó). A járás területe 809,61 km², népessége 2020-ban 163 392 fő volt, melynek 71,33%-a élt a járásszékhelyen. A nyíregyházi nagyvárosi településeggyüttes településeinek száma 10 db. A várostérség különböző szempontok szerinti lehatárolását jelen dokumentum 2.2. fejezete mutatja be részletesen.

3. ábra: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásai



Forrás: [Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járásai, 2020 | Térport \(terport.hu\)](https://terport.hu)

2. táblázat: A Nyíregyházi járás településeinek területe, népessége

	Települési besorolás	A település területe (km ²)	Lakónépesség száma az év végén (fő), 2020	Állandó népesség száma (fő), 2020
Apagy	község	31,99	2 308	2 389
Kálmánháza	község	37,25	1 788	1 900
Kótaj	község	25,93	4 489	4 612
Nagycserkesz	község	41,47	1 585	1 722
Napkor	község	37,35	3 664	3 863
Nyíregyháza	megyei jogú város	274,54	116 554	119 289
Nyírpazony	község	15,06	3 539	3 766
Nyírtelek	város	67,92	6 484	7 093

	Települési besorolás	A település területe (km ²)	Lakónépesség száma az év végén (fő), 2020	Állandó népesség száma (fő), 2020
Nyírtura	község	21,48	1 847	1 972
Rakamaz	község	42,63	4 217	4 613
Sényő	község	18,3	1 374	1 447
Szabolcs	község	5,88	409	359
Timár	község	21,82	1 207	1 335
Tiszanagyfalu	község	27,06	1 765	1 894
Újfehértó	város	140,93	12 162	12 697
Nyíregyházi járás	-	809,61	163 392	168 951

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis <http://statinfo.ksh.hu> adatai

A térségre általánosan jellemző a népességcsökkenés, amelyhez a természetes fogyáson túl hozzájárul a települések negatív **vándorlási különbözete** is. 2011 és 2020 között a járás népessége a természetes fogyás miatt 3 411 fővel, a negatív vándorlási különbözet miatt 1 589 fővel csökkent. A megyeszékhely esetében a 2011 és 2020 közötti időszakot összességében jelentős mértékű természetes fogyás (-2 401 fő) és kisebb mértékű vándorlási különbözet (-141 fő) jellemzi.

A Nyíregyházáról való **elvándorlás** egyik célpontját a várost körülölelő települések – a várostól észak, észak-keletre elhelyezkedő községek (Apagy, Kótaj, Nyírpazony, Sényő) jelentik. A Nyíregyházi járás települései közül Nyírpazony emelhető ki, amely település a vizsgált időszakban – 2013 kivételével – minden évben vándorlási többlettel rendelkezett. A Nyíregyházi járás egyes települések vándorlási egyenlegének adatait a következő táblázat foglalja össze.

3. táblázat: Vándorlási különbözet a Nyíregyházi járás településein (eset)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Össz.
Apagy	-3	9	18	2	2	15	-6	27	-29	-5	30
Kálmánháza	-3	-4	-26	7	-6	-12	-8	21	8	6	-17
Kótaj	-7	-1	-13	5	-4	47	5	-4	-13	-10	5
Nagycserkesz	-22	-19	-13	-20	-6	-57	-15	-51	-25	-39	-267
Napkor	-9	-10	-9	4	-16	-25	-23	-49	7	17	-113
Nyíregyháza	75	16	56	-218	-149	-85	112	-120	151	21	-141
Nyírpazony	13	5	-20	38	47	0	62	6	27	50	228
Nyírtelek	-36	0	-15	-73	-15	-4	-34	9	21	15	-132
Nyírtura	-34	-8	-20	0	-2	16	-14	2	3	19	-38
Rakamaz	-69	-35	-41	-6	-8	-10	13	26	16	-32	-146
Sényő	-3	2	6	10	-16	-2	9	16	-11	14	25
Szabolcs	-14	5	10	2	0	-10	9	-10	-1	5	-4
Timár	-10	-16	-13	-22	-20	-11	-15	-38	-19	-8	-172
Tiszanagyfalu	27	9	-19	-20	8	-24	-3	-22	-13	3	-54
Újfehértó	-78	-78	-115	-90	-65	-76	-81	-106	-47	-57	-793
Nyíregyházi járás	-173	-125	-214	-381	-250	-238	11	-293	75	-1	-1589

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Szlovákiával, Ukrajnával és Romániával, valamint Borsod-Abaúj-Zemplén és Hajdú-Bihar megyével határos. A magyar-ukrán határszakasz egyúttal az Európai Unió keleti kapujának is tekinthető. Nyíregyháza a nagyvárosi körgyűrű – Győr-Pécs-Szeged-Békéscsaba-Debrecen-Nyíregyháza-Miskolc – részeként fontos szerepet tölt be az országon belüli térkapcsolatok fenntartásában és a megyén belüli térszervezésben.

Nyíregyháza Szabolcs-Szatmár-Bereg megye gazdasági, oktatási, kulturális központja. A város jelentős szerepet tölt be a megye és a térség foglalkoztatottságában. A térség településeiről számos munkavállaló Nyíregyházára jár dolgozni. Az ingázási adatok² alapján megkülönböztethetők Nyíregyházára naponta bejáró (17 719 fő) és Nyíregyházáról naponta eljárt ingázókat (5 402 fő). A település ingázási adatait a dokumentum 2.1.5.1 fejezete ismerteti részletesen.

2.1.2 A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

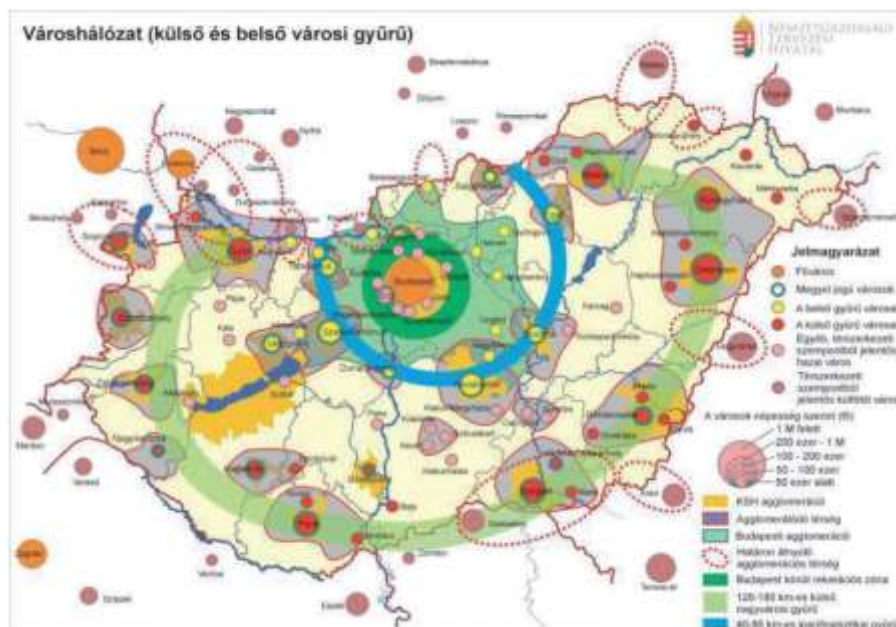
2.1.2.1 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióval való összefüggések vizsgálata

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (a továbbiakban: Koncepció) Magyarország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva határozza meg az ország hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai céljait és elveit 2030-ig.

Az ország térszerkezeti átalakulásának nyertesei a nagyobb városok. A Dunántúl északi része és Budapest közvetlen agglomerációja mellett a jelentősebb és versenyképesebb vidéki városok – különösen a nagyvárosok – kiemelkednek környezetükből. Különösen igaz ez az alföldi nagyvárosokra: Szeged, Debrecen, Nyíregyháza és Kecskemét a térség fejlődésének központjai és hozzájárulnak a gazdasági-technológiai innovációs eredmények terjedéséhez.

A Koncepció Nyíregyházát egy úgynevezett külső nagyvárosi körgyűrű (Győr-Pécs-Szeged-Békéscsaba-Debrecen-Nyíregyháza-Miskolc) részeként említi. Ugyan egyes városok, köztük Nyíregyháza, nem rendelkeznek több megyére kiterjedő térszervező potenciállal, ennek ellenére fontos szerepet töltenek be a gyűrűn belüli térkapcsolatok fenntartásában és a megyéjükön belüli térszervezésben.

4. ábra: Városhálózati lehatárolás az OFTK-ban



Forrás: OFTK

² Az ingázást a KSH a népszámlálások idején méri fel, így a legfrissebb rendelkezésre álló adatok a 2011. évi népszámlálási adatok.

A dokumentum általános – Nyíregyházára is érvényes – megállapításai a következők:

- Felértékelődik a regionális repülőterek (elsősorban Sármellék, Debrecen, Pér, továbbá Pécs-Pogány, Szeged, Nyíregyháza) szerepe.
- Az ország gazdasági-társadalmi fejlettségét kifejező legtöbb mutató inkább egy fejlett északnyugati és két erősen leszakadó délnyugati és északkeleti térséget rajzol ki, amelyeket két, szűkebb, a környezeténél versenyképesebb tengely (Budapest-Pécs és Budapest-Szeged) és néhány nagyváros (pl. Nyíregyháza, Debrecen, Szolnok) tagol.
- A szuburbanizáció a főváros mellett az aprófalvas vagy tanyás térségbe ágyazott nagyvárosok (pl. Szeged, Győr, Kecskemét, Nyíregyháza, Debrecen) esetén a legerőteljesebb.
- Magyarország második legnagyobb városának vonzáskörzete kiterjed a Hajdúság egészére, de a közeli Nyíregyháza és Nagyvárad körzetei is számos kooperációs lehetőségeket rejtnek magukban.

A dokumentum Nyíregyházára vonatkozó megállapításai a következők:

- A város három ország határánál elhelyezkedve dinamikusan fejlődő gazdasági és logisztikai központként szolgálhat a Kelet kapujaként.
- Húzóágazatai mellett (műanyagipar, háztartástechnika, gumiipar, autóipar, építőipar) a kívánt pozíciót erősítő kitörési pontjai a nemzetközi logisztikai, kereskedelmi és pénzügyi szolgáltatások, K+F igényű iparágak és a turizmus.
- A megyeszékhely a Nyírség és Szatmár természetes központja Kárpátalja/Munkács felé irányuló szorosabb térségi kapcsolatokkal.

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia célrendszerének az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció célrendszerével való kapcsolatát a 3.5.2 fejezet (Nemzeti szintű fejlesztési programokhoz való illeszkedés) ismerteti.

2.1.2.2 Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területfejlesztési koncepciójával való összefüggések vizsgálata

2020-2021 folyamán a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat kidolgozta és elfogadta a 2021-2027-es időszakra vonatkozóan a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepciót és a Területfejlesztési Programot, annak stratégiai és operatív programrészét.

A Koncepció 2030-ra megfogalmazott jövőképe a következő: “2030-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy olyan hely, ahol jó élni.” A jövőkép elérését 3 átfogó, 4 tematikus stratégiai, 3 területi stratégiai és 5 horizontális cél biztosítja. A megye fejlődésében a megyeszékhely fejlesztése kulcsfontosságú, ezért Nyíregyházára vonatkozóan önálló stratégiai cél került kijelölésre: 5. stratégiai cél „Fejlett centrum – a megye gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumának fejlesztése”.

A megye és különösen a versenyképes gazdaság fejlesztésének motorja egy erős centrumtelepülés. Nyíregyháza alkalmas ennek a funkciónak a betöltésére, és jelentős szerepet játszhat a megye dinamizálásában. Ennek érdekében a megyeszékhelyen az alábbi területek fejlesztése kiemelt jelentőségű:

- a befektetésösztönzés, további nagy foglalkoztatók letelepítése, meglévő vállalkozások fejlesztése,
- az egész megyére kisugárzó nemzetközi turisztikai vonzerő feltételeinek erősítése,

- a korszerű, klímabarát (közösségi és kerékpáros) közlekedés feltételeinek megteremtése a városon belül, az agglomerációs településekkel, valamint más hazai és európai centrumtelepülésekkel,
- vonzó városi életterek kialakítása,
- az aktív nemzetközi kapcsolatrendszer további erősítése.

2.1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

2.1.3.1 Országos Területrendezési Terv (OTrT)

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény célja, hogy „az ország egészére, valamint egyes kiemelt térségekre meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. A hatékony és korszerű területrendezés ennek érdekében folyamatos, rendszeresen megújuló, összehangolt rendszert alkot az ország területi képét megalkotó fejlesztési stratégiákkal.”

Az Ország Szerkezeti Terve alapján Nyíregyháza területét az országos területfelhasználási kategóriák közül a mezőgazdasági, az erdőgazdálkodási, a települési és a vízgazdálkodási térség egyaránt érinti. A térségi területfelhasználás feltételeit meghatározó országos övezeti terv alapján a 13 országos övezetből Nyíregyháza Megyei Jogú Várost az alábbi országos térségi övezetek érintik:

4. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város övezeti érintettsége

Övezet neve	Érintettség
Ökológiai hálózat magterületének övezete	IGEN
Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	IGEN
Ökológiai hálózat pufferterületének övezete	IGEN
Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	IGEN
Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	IGEN
Erdők övezete	IGEN
Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	IGEN
Tájképvédelmi terület övezete	NEM
Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete	NEM
Vízminőség-védelmi terület övezete	IGEN
Nagyvízi meder övezete	NEM
VTT-tározók övezete	NEM
Honvédelmi és katonai célú terület övezete	NEM

Forrás: 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

Nyíregyházát az országos jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatok közül az alábbiak érintik:

5. táblázat: Nyíregyházát érintő országos jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatok

Távlati gyorsforgalmi utak – Meglévő szakasz
<ul style="list-style-type: none"> ▪ M3: Budapest - Hatvan - Füzesabony - Polgár - Görbeháza - Nyíregyháza - Vásárosnamény
Távlati főutak – Meglévő szakaszok
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 4. sz. főút: Budapest - Cegléd - Szolnok - Püspökladány - Debrecen - Hajdúhadház - Nyíregyháza -

<p>Kisvárdá - Záhony - (Ukrajna)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 338. sz. főút: Nyíregyháza (M3) - Nyíregyháza (41. sz. főút) ▪ 36. sz. főút: Polgár (35. sz. főút) - Nyíregyháza (4. sz. főút) ▪ 38. sz. főút: Mezőzombor (37. sz. főút) - Nyíregyháza (36. sz. főút) ▪ 403. sz. főút: Nyíregyháza (M3) - Nyírtura (4. sz. főút) ▪ 41. sz. főút: Nyíregyháza (4. sz. főút) - Vásárosnamény - Beregsurány - (Ukrajna)
Távlati főutak – Tervezett szakaszok
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 338. sz. főút: Nyíregyháza nyugati elkerülő (36. sz. és 38. sz. főút) - azóta megépült ▪ szám nélkül - Nyíregyháza térsége (M3) - Nyírbátor - Vállaj - (Románia)
Országos törzshálózati vasúti pályák – Tervezett nagysebességű vasútvonalak
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 1.2. (Horvátország) - Gyékényes térsége - Budapest [XI. kerület, Kelenföld] - Budapest [Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér] - Záhony térsége - (Ukrajna)
Országos törzshálózati vasúti pályák – Meglévő országos törzshálózati vasúti pályák
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100 Budapest [VI. kerület, Nyugati pu.] - Cegléd - Szolnok - Záhony - (Ukrajna) ▪ 100c Mezőzombor - Nyíregyháza
Országos kerékpárút-törzshálózat elemei
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hajdúvárosok-Szabolcs kerékpárútvonal: Bekecs - Szerencs - Tarcál - (4.A kerékpárút Tarcál és Tokaj közötti szakasza) - Tokaj - Gávavencsellő - Nagyhalász - Nyíregyháza - Hajdúnánás - Hajdúdorog - Hajdúböszörmény - Debrecen
Nemzetközi és hazai szénhidrogén-szállító vezetékek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 101-02: Nyírgyulaj - Napkor - Nyíregyháza
Országos csatornák – Meglévő országos csatornák
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oláhréti-csatorna

Forrás: 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

2.1.3.2 Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Terve

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Önkormányzatának Közgyűlése 2020-ban hagyta jóvá Szabolcs-Szatmár-Bereg megye hatályos területrendezési tervét³, amelyben a következő Nyíregyházára vonatkozó ajánlások, fejlesztési utalások szerepelnek:

- a város és térsége minőségi fejlesztése érdekében fontos Nyíregyháza térszervező szerepének további erősítése;
- Nyíregyháza településfejlesztési koncepciójában és integrált településfejlesztési stratégiájában Debrecen Megyei Jogú Városával történő együttműködéssel összhangban a városkörnyék urbanizálódását elősegítő célrendszert kell meghatározni.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Közgyűlésének 55/2020 (VI.25) önkormányzati határozata Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területrendezési Tervéhez kapcsolódó intézkedésekről 1. melléklete

³ Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Közgyűlésének 5/2020 (VI.26) önkormányzati rendelete Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területrendezési szabályzatáról, térségi szerkezeti tervéről és térségi övezeteiről

(Területrendezési intézkedések) 3. Közlekedési hálózat fejlesztésével összefüggő intézkedések keretében az alábbi, Nyíregyházát érintő fejlesztéseket határozza meg:

- a 4-es főút Debrecen-Nyíregyháza közötti szakasza 2x2 sávós, legalább kiemelt szolgáltatásokat nyújtó főútként vagy gyorsforgalmi útként kerüljön szabályozásra és kiépítésre;
- a Közgyűlés Elnöke az érintett kistérségek és települések bevonásával kezdeményezzen egyeztetést a Magyar Államvasutakkal és az illetékes minisztériummal a Nyíregyháza - Balsa és Nyíregyháza - Dombrád keskeny nyomközű vasút és nyomvonalának hasznosítási lehetőségeiről;
- a dokumentum tervezett településközi összekötő útként jelöli ki a Nyírszőlősi és Kemecei utakat összekötő Nyíregyháza - Nyírszőlős útszakaszt.

A térségi területfelhasználás feltételeit meghatározó övezeti terv alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Várost az alábbi országos és megyei övezetek érintik.

5. ábra: Nyíregyháza országos és megyei övezetekkel való érintettsége

Melléklet	OTrT övezet		Melléklet	megyei övezetek	
3.1	ökológiai hálózat magterületének övezete	X	3.9	ásványi nyersanyagvagyon övezete	X
	ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	X	3.10	rendszeresen belvízjárta terület övezete	–
	ökológiai hálózat pufferterületének övezete	X	3.11	tanyás területek övezete	X
3.2	kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	X	Melléklet	egyedileg meghatározott megyei övezetek	
	jó termőhelyi adottságú szántók övezete	X	3.12	Térszervező városok övezete (regionális)	X
3.3	erdők övezete	X	3.13	Térségi együttműködések övezete (Debrecen-Nyíregyháza urbanizációs tengely)	X
	erdőtelepítésre javasolt terület övezete	X	3.14	Határon átnyúló együttműködés övezete	–
3.4	tájképvédelmi terület övezete	X	3.15	Gyümölcsstermesztés térségi jelentőségű övezete	X
3.5	világörökségi és világörökségi várományos területek övezete	–	3.16	Nyírségi vegyes tájgazdálkodási és turisztikai övezet	X
3.6	vízminőség-védelmi terület övezete	X		Felső-Tisza menti komplex tájgazdálkodási és turisztikai övezet	–
3.7	nagyvízi meder és VTT-tározók övezete	–			
3.8	honvédelmi és katonai célú terület övezete	X			

Forrás: 4. melléklet az 5/2020. (VI. 26.) önkormányzati rendelethez: A települések országos és megyei övezetekkel való érintettsége, saját szerkesztés

2.1.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek Nyíregyháza fejlesztését befolyásoló megállapításai

Nyíregyháza Megyei Jogú Várossal 12 település – 5 város és 7 község – szomszédos: Érpatak, Hajdúdorog, Kálmánháza, Kemece, Kótaj, Nagycserkesz, Nyírkálló, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, Újfehértó. A fejezet összeállításához az érintett települések településszerkezeti tervéből

azok a fejlesztési elképzelések kerültek felsorolásra, amelyek közvetve vagy közvetlenül érintik Nyíregyházát. A szomszédos települések településszerkezeti tervében többségében olyan Nyíregyházát érintő fejlesztések fogalmazódtak meg, amelyek a közlekedési kapcsolatok javításához, valamint egyes települések esetében gazdaságfejlesztéshez köthetők.

6. táblázat: A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek Nyíregyháza szempontjából releváns megállapításai

Érpatak	<p>Érintkező övezetek: A település mezőgazdasági területek és védelmi célú erdők mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület) a közigazgatási határon.</p> <p>Közigazgatási határ mentén, végzett gazdasági tevékenységek: nincs</p> <p>Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények: nincs</p>
Hajdúdorog	<p>Érintkező övezetek: A hajdú-bihari város mezőgazdasági területek (mezőgazdasági terület – többségében szántó) mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület) a közigazgatási határon.</p> <p>Közigazgatási határ mentén, végzett gazdasági tevékenységek: nincs</p> <p>Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények: nincs</p>
Kálmánháza	<p>Érintkező övezetek: A település mezőgazdasági területek és gazdasági célú erdők mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület, gazdasági célú erdő) a közigazgatási határon.</p> <p>Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek: nincs</p> <p>Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények: A település fejlődése szempontjából fontos a közúti kapcsolatok fejlesztése, a meglévő utak korszerűsítése és a kerékpárút hálózat Nyíregyháza felé történő fejlesztése.</p>
Kemecse	<p>Érintkező övezetek: A település kertvárosias lakóterület, mezőgazdasági területek (szántó, kertes mezőgazdasági terület) és védelmi célú erdők mentén érintkezik Nyíregyházával (falusias lakóterület, mezőgazdasági általános terület, gazdasági célú erdő) a közigazgatási határon. A település délnyugati határán lép át Nyíregyháza területéről a 100-as vasútvonal.</p> <p>Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek: nincs</p> <p>Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények: A település déli részén halad át a tervezett Északi összekötőút. A település déli részén (Körmendi tanya) Nyíregyháza-Sóstóhegy és Nyírpazony irányában két kerékpárutat terveznek építeni.</p>
Kótaj	<p>Érintkező övezetek: A település mezőgazdasági területek és védelmi célú erdők mentén érintkezik Nyíregyházával (kertvárosias és falusias lakóterület, mezőgazdasági általános terület, egészségügyi-, turisztikai célú és gazdasági célú erdő, ipari gazdasági terület) a közigazgatási határon. A település déli részén lép át Nyíregyházáról a Nyíregyháza-Sóstó keskeny nyomtávú vasútvonal.</p> <p>Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek: A Buji út mentén a közigazgatási határ mellett, Nyíregyháza közigazgatási területén gazdasági tevékenység folyik.</p> <p>Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények: A település déli, délkeleti részén halad át a tervezett Északi összekötőút.</p> <p>Kótaj közigazgatási területén egyes lakóterületek (Újszőlő utca, Sugár utca, Gulyakút utca, Bodóhegyi út, Akácos utca) Nyíregyháza (Nyírszőlős, Sóstógyógyfürdő) határa mellett alakultak ki. A lakóterületek a településközponttól távol találhatóak, szolgáltatás, közlekedés szempontjából inkább Nyíregyháza felé kapcsolódnak.</p> <p>Kótaj területe Sóstógyógyfürdő fölött beékelődik Nyíregyháza közigazgatási területébe, ami hatással lehet egyes jövőbeni fejlesztések megvalósulására.</p>
Nagycsérkesz	<p>Érintkező övezetek: A település mezőgazdasági területek (szántó, kertes mezőgazdasági terület) és gazdasági erdők mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület) a közigazgatási határon.</p> <p>Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek: nincs</p> <p>Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények: bokortanyák fejlesztése</p>

Nagykálló	<p>Érintkező övezetek: A település mezőgazdasági területek (szántó, kertés mezőgazdasági terület) és gazdasági erdők mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület, kereskedelmi-, szolgáltató terület) a közigazgatási határon.</p> <p>Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek: A települések határán, Nyíregyháza közigazgatási területén, kereskedelmi-, szolgáltató terület fejlesztését tervezik.</p> <p>Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények: A 4911. számú főút 2X2 sávositása mindkét település számára kiemelt közlekedésfejlesztési prioritás.</p>
Napkor	<p>Érintkező övezetek: A település mezőgazdasági területek (szántó, rét, gyümölcsös, kertés mezőgazdasági terület) és gazdasági erdőterület, valamint gazdasági terület és tervezett gazdasági területek mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület, gazdasági célú erdő, ipari gazdasági terület) a közigazgatási határon. A település nyugati határán lép át Nyíregyháza területéről a 41-es számú főút és a 116-os vasútvonal. A települések határán, Nyíregyháza közigazgatási területén, található az Orosi gyepek Natura2000 terület.</p> <p>Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek: A gazdasági tevékenységek Napkoron és Nyíregyházán is a 41-es számú főút mentén folynak, így hatásuk kevésbé zavaró. Napkoron a gazdasági terület tervezett bővítését a szerkezeti terv rögzíti.</p> <p>Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények: A 41-es számú főút mentén kerékpárút megépítése tervezett.</p>
Nyírpazony	<p>Érintkező övezetek: A település kertvárosias és falusias lakóterületek, általános és kertés mezőgazdasági területek, gazdasági és közjóléti erdők, valamint különleges területek (temető, vadspark, arborétum és megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület) mentén érintkezik Nyíregyházával (kertvárosias lakóterület, mezőgazdasági általános terület, gazdasági célú erdő) a közigazgatási határon. A település délnyugati határán lép át Nyíregyháza területéről a 4-es számú főút.</p> <p>Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek: A közigazgatási határ mentén gazdasági tevékenységet nem végeznek, ugyanakkor Nyírpazony területén, Nyíregyháza közigazgatási területe mellett megújuló energiaforrások hasznosításának céljára szolgáló terület fejlesztését tervezik.</p> <p>Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények: A település nyugati részén tervezett az észak-déli irányban húzódó Kemece-Nyíregyháza összekötő út megépítése.</p>
Nyírtelek	<p>Érintkező övezetek: A település falusias lakóterület, mezőgazdasági (általános-, kertés) területek, gazdasági erdőterületek, valamint ipari gazdasági és mezőgazdasági üzemi területek és honvédelmi terület mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület, gazdasági célú erdő, falusi lakóterület) a közigazgatási határon. A település délkeleti határán lép át Nyíregyháza területéről a 38-as számú főút és a 100 C vasútvonal.</p> <p>Közigazgatási határ mentén végzett gazdasági tevékenységek: A gazdasági tevékenységek Nyírtelek Nyíregyházával határos területén a 38-as számú főút és a 100 c vasútvonal által közrezárt területen folynak, így hatásuk kevésbé zavaró.</p> <p>Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények: Nyírtelek közigazgatási területén egyes lakóterületek (Szegély utca) Nyíregyháza (Nyírszőlős) határa mellett alakultak ki. A lakóterületek a településközponttól távol találhatóak, szolgáltatás, közlekedés szempontjából inkább Nyíregyháza felé kapcsolódnak.</p>
Nyírtura	<p>Érintkező övezetek: A település mezőgazdasági területek és gazdasági erdőterületek mentén érintkezik Nyíregyházával (mezőgazdasági általános terület, mezőgazdasági korlátozott használatú terület, gazdasági célú erdő) a közigazgatási határon.</p> <p>Közigazgatási határ mentén, végzett gazdasági tevékenységek: nincs</p> <p>Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények: A település északi részén halad át a tervezett Északi összekötőút.</p>
Újfehértó	<p>Érintkező övezetek: Újfehértó mezőgazdasági övezetek, vízgazdálkodási terület és védelmi célú erdők mentén érintkezik Nyíregyházával (gazdasági célú erdő, mezőgazdasági általános terület, vízgazdálkodási terület) a közigazgatási határon. A települések határán található a Nagy-Vadas tó, ami Natura 2000 terület és tájképvédelmi terület övezetét érintő szerkezeti elem. A település északkeleti határán lép át Nyíregyháza területére a 4-es számú főút és a 100-as vasútvonal.</p> <p>Közigazgatási határ mentén, végzett gazdasági tevékenységek: nincs</p> <p>Kapcsolódási pontok, együttműködések, közös fejlesztési igények: A településszerkezeti terv a 4-es számú főút mellett tervezett kerékpárutat jelöl Nyíregyháza felé. Újfehértó a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv alapján a Debrecen-Nyíregyháza urbanizációs tengely - Térségi együttműködések övezete által érintett település.</p>

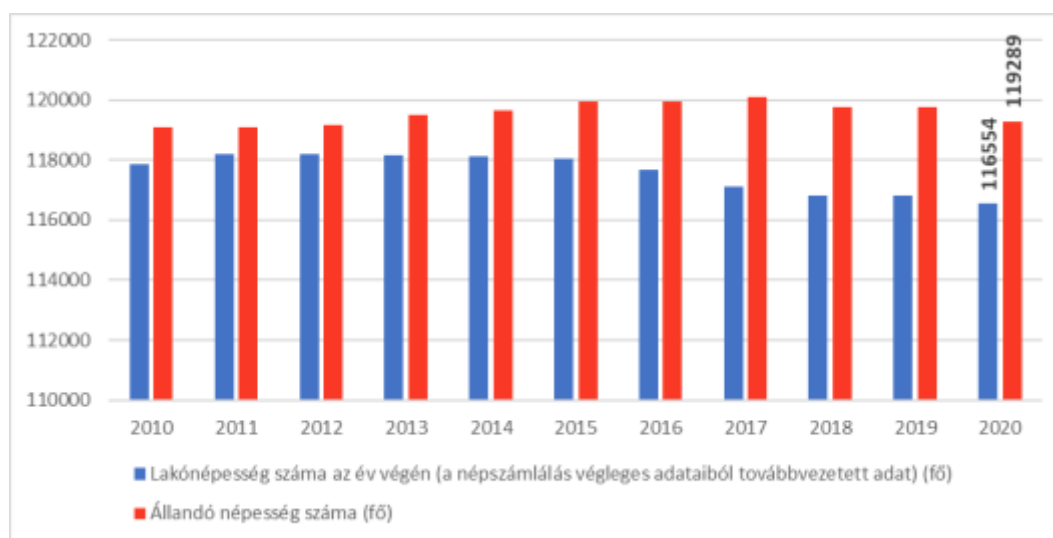
2.1.5 A település társadalma

2.1.5.1 Demográfiai adatok

Népesség változás, korstruktúra

2020-ban a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) Tájékoztatási adatbázis alapján Nyíregyháza állandó népessége 119 289 fő (2020), lakónépessége 116 554 fő (2021. január 1.) volt. Nyíregyháza Magyarország hetedik legnagyobb népességszámú települése, az ország lakónépességének 1,2%-a, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakónépességének 21,4%-a él a megyeszékhelyen. A város népsűrűsége 424,5 fő/km², az ország 9. legalacsonyabb népsűrűségű megyei jogú városa.

6. ábra: Nyíregyháza lakó- és állandó népességének változása (2010-2020)



Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

A város lakónépessége 2010 és 2020 között 1 298 fővel, 1,1%-kal csökkent. A vizsgált időszakban megyei (-1,83%) és országos (-2,55%) szinten is csökkent a lakónépesség száma. A népességszám alakulását a természetes szaporodás, illetve fogyás és a belföldi vándorlási különbözet mértéke határozza meg. Nyíregyháza lakónépességének változását a 2010-2020 közötti időszakban egyrészt a természetes fogyás, másrészt pedig a negatív belföldi vándorlási különbözet jellemezte, de összességében az országos átlaghoz képest sokkal kisebb mértékű a népességcsökkenés.

A vizsgált időszakban a halálozások száma minden évben magasabb volt, mint az élveszületéseké. Kedvezőtlen folyamatnak tekinthető, hogy az élveszületések száma a legutóbbi vizsgált 3 évben 1000 fő alá csökkent. A halálozások számában a 2020-as év tekinthető egy kiugróan rossz évnél: a COVID-19 világjárvány okozta többlethalálozás miatt több, mint 1 500 fő hunyt el, miközben 2010 és 2019 között átlagosan 1 230 fő halt meg évente. A természetes fogyás mértéke (2010–2020. évi átlaga ezer lakosra vetítve) Nyíregyházán -1,86, ami ugyan a megyei mutatónál (-1,83) kismértékben kedvezőtlenebb, de jóval az országos átlag alatti (-4,04).

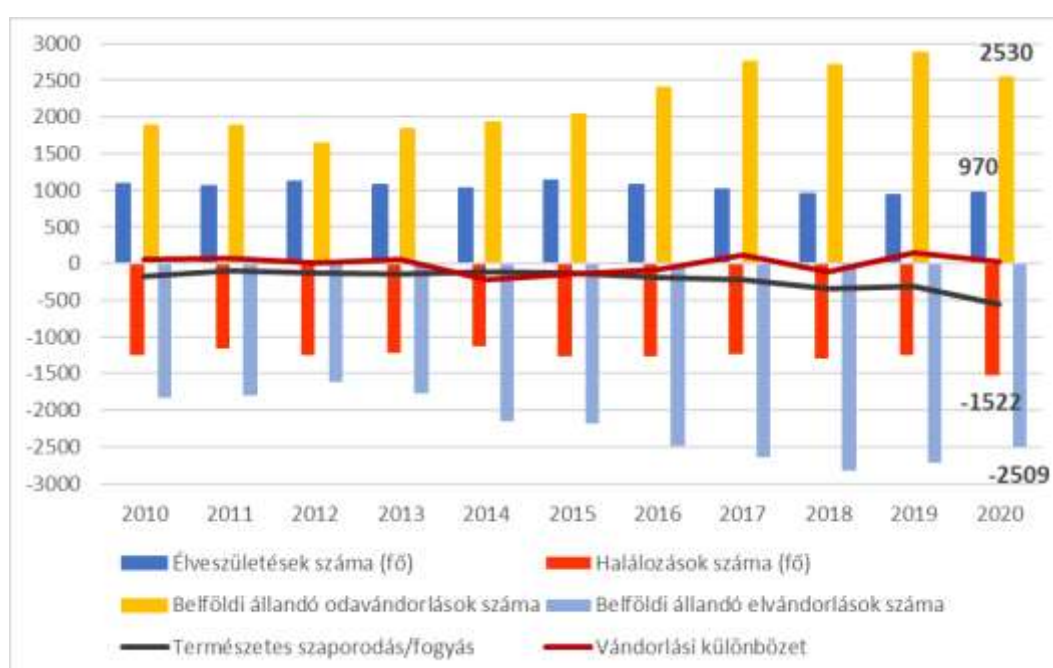
A város népességszámának alakulásának másik meghatározó eleme a belföldi vándorlási különbözet. A korábbi pozitív vándorlási különbözettel ellentétben – a legutóbbi két népszámlálás között Nyíregyházán a beköltözők száma meghaladta az elköltözőkét – 2010 és 2020 között összességében a Nyíregyházáról elvándorlók száma minimális mértékben meghaladta az odavándorlókét, azaz a város belföldi vándorlási egyenlege negatív. A belföldi vándorlási különbözet mértéke (2010–2020. évi átlaga ezer lakosra vetítve) Nyíregyházán -1,47, ami jóval kedvezőbb a megyei mutatónál (-7,13).

7. táblázat: Lakónépesség változása Nyíregyházán és egyéb vizsgált területi egységeken (2010-2020)

	2010	2020	A lakónépesség számának változása 2010 és 2020 között
Magyarország	9 985 722	9 730 772	-2,55%
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	555 496	545 321	-1,83%
Nyíregyházi járás	167 113	163 392	-2,23%
Nyíregyháza	117 852	116 554	-1,10%
Miskolc	168 075	150 695	-10,34%
Debrecen	208 016	200 974	-3,39%

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

7. ábra: Nyíregyháza népmozgalmi mutatói (2010-2020)



Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

Jóllehet a népesség **korstruktúrájának** alakulását – az európai és az országos demográfiai folyamatokhoz hasonlóan – az előregedés határozza meg, a nyíregyházi népesség korszerkezete az országos átlaghoz és a legtöbb megyei jogú városhoz képest kedvezőbb képet mutat. A városban a fiatal lakosság aránya 15,12% (országosan 14,56%), a munkaképes korú lakosság aránya 65,4% (országosan 65,12%), a 65 éves és idősebb lakosság aránya 19,48% (országosan 20,31%).

A városi korstruktúra változását a munkaképes korú lakosság arányának csökkenése és az idős lakosság arányának növekedése jellemzi. Az utóbbi 5 évben (2016 és 2020 között) a fiatal lakosság aránya stagnált (15,12% és 15,21% között mozgott), miközben az idős lakosság aránya 16,71%-ról 19,48%-ra növekedett és a 15-64 közötti lakosság aránya 68,16%-ról 65,4%-ra csökkent. Abszolút értékben a fiatalok száma 180 fővel, a 15 és 64 év közötti lakosság száma 3 992 fővel csökkent, amíg az idős lakosság száma 3 037 fővel növekedett.

Az **öregedési index** az idős korú népességnek (65–X éves) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított arányát fejezi ki, a népesség korösszetétele változásának és az előregedés folyamatának legfontosabb indikátora.

2020-ban az öregedési index Nyíregyházán 128,83% volt, tehát a városban száz gyermekre és fiatalokúra nagyjából 129 idős ember jut. A mutató értéke Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 109,93%, Magyarországon pedig 139,47% volt, vagyis a megyei korstruktúra kedvezőbb, az országos pedig kedvezőtlenebb képet mutat a városi korstruktúrájánál. Az öregedés gyorsuló folyamatát jól szemlélteti az a tény, hogy az öregedési index mértéke 2011-ben csupán 91,10%, 2016-ban 110,47% volt.

8. táblázat: Nyíregyháza népességének korcsoport szerinti összetétele (2020)

	0–14	15–64	65–	Öregedési index
Nyíregyháza	15,12%	65,40%	19,48%	128,83
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	15,82%	66,78%	17,40%	109,93
Magyarország	14,56%	65,12%	20,31%	139,47

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

Nemzetiségi hovatartozás

Nemzetiségi hovatartozásra vonatkozó statisztikai felmérést a KSH kizárólag a népszámlálások során végez. 2001 és 2011 között a nyíregyházi lakosság nemzetiségi összetétele az alábbiak szerint változott meg:

- a magyar nemzetiségűek aránya 2001 és 2011 között 95,17%-ról 84,97%-ra csökkent;
- a nem magyar nemzetiségűek közül a városban a cigány lakosság száma és aránya a legnagyobb, 2 177 fő (1,82%) vallotta magát cigány nemzetiségűnek 2011-ben;
- a megyeszékhelyen jelentős (0,2%, valamint 200 fő feletti) az ukrán, német és román nemzetiséghez tartozók száma és aránya;
- 2001 és 2011 között jelentős mértékben, 3,39%-ról 11,81%-ra (10 112 fővel) nőtt azon lakosok száma Nyíregyházán, akik az adott kérdésre nem válaszoltak, ami összességében nehezebbé teszi a változások nyomon követését.

Gazdasági aktivitás – Foglalkoztatottság és munkanélküliség

Nyíregyháza több szempontból is kedvező munkaerőpiaci adottságokkal rendelkezik:

- a foglalkoztatottak aránya magasabb a megyei és az országos átlagnál;
- számos magyarországi megyeszékhellyel szemben itt még rendelkezésre áll szabad munkaerőkapacitás;
- a munkaerőtartalék szempontjából pozitív az is, hogy a város jelentős munkaerőpiaci vonzókörzettel rendelkezik.

Nyíregyháza lakosságának gazdasági aktivitását vizsgálva megállapítható, hogy a városban magasabb a foglalkoztatottak és alacsonyabb a munkanélküliek aránya, mint a megyei és az országos átlag. Ezzel párhuzamosan az eltartottak viszonylag magas aránya a város fiatal korstruktúrájával magyarázható.

9. táblázat: A népesség gazdasági aktivitás szerint (2016)

		Terület	Foglalkoztatott	Munkanélküli	Ellátásban részesülő inaktív	Eltartott	Összesen
2011	fő	Nyíregyháza	48 548	7 583	30 996	32 619	119 746
		Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	188 627	40 976	169 578	160 091	559 272
		Magyarország	3 942 723	568 497	2 949 727	2 476 681	9 937 628
	Megoszlás, %	Nyíregyháza	40,5	6,3	25,9	27,2	100,0
		Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	33,7	7,3	30,3	28,6	100,0
		Magyarország	39,7	5,7	29,7	24,9	100,0
2016	fő	Nyíregyháza	55 865	3 046	28 107	31 132	118 150
		Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	241 882	18 430	150 243	144 974	555 529
		Magyarország	4 503 449	250 464	2 728 292	2 321 632	9 803 837
	Megoszlás, %	Nyíregyháza	47,3	2,6	23,8	26,3	100,0
		Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	43,5	3,3	27,0	26,1	100,0
		Magyarország	45,9	2,6	27,8	23,7	100,0

Forrás: KSH Népszámlálás 2011, KSH Mikrocenzus 2016

A foglalkoztatottak számát és összetételét települési szinten a KSH kizárólag a népszámlálások alkalmával méri fel, vagyis a 2011. évi népszámlálás tekinthető a legfrissebb részletes foglalkoztatottsági adatnak⁴. Ugyanakkor a város foglalkoztatottsági mutatóiról a KSH összefoglaló adatokat a 2016. évi mikrocenzus során is közölte.

Nyíregyházán a 15 évesnél idősebb lakosság foglalkoztatottsága mind abszolút, mind relatív értékben növekedett a vizsgált időszakban: a foglalkoztatottak száma összességében több, mint 15%-kal, míg a foglalkoztatottak lakosságon belüli aránya csaknem 7 százalékponttal 47,3%-ra növekedett, ami magasabb a megyei (43,5%) és az országos (45,9%) átlagnál is.

Nemek szerinti bontásban vizsgálva a gazdasági aktivitást szemléltető mutatókat megállapítható, hogy a nők foglalkoztatásban betöltött szerepe kedvezőtlenebb: a lakosságon belül a nők aránya 53,6% volt, ezzel szemben a foglalkoztatottak 48,9%-a, az inaktív keresőknek pedig 65,1%-a volt nő.

10. táblázat: A népesség száma és megoszlása gazdasági aktivitás és nemek szerint (2011)

	Nyíregyháza		Szabolcs-Szatmár-Bereg megye		Magyarország	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
Foglalkoztatott	51,1%	48,9%	54,3%	45,7%	53,3%	46,7%
Munkanélküli	48,5%	51,5%	53,4%	46,6%	53,5%	46,5%
Inaktív kereső	34,9%	65,1%	36,8%	63,2%	36,2%	63,8%
Eltartott	49,8%	50,2%	50,5%	49,5%	50,2%	49,8%
Összesen	46,4%	53,6%	47,9%	52,1%	47,5%	52,5%

Forrás: KSH

⁴ A 2022. évi népszámlálási adatokat az FVS 2024. évi felülvizsgálata tartalmazza majd.

2020-ban a munkanélküliek aránya a városban volt a legalacsonyabb (3,1%), mind a megyei (6,8%), mind az országos (4,5%) és egyéb területi mutatókhoz viszonyítva. A pályakezdekők és a diplomások aránya a nyilvántartott álláskeresőkből ugyanakkor Nyíregyházán magasabb (12,4%, 14,8%), mint az országos (7,7%, 7,4%) és a megyei értékek (11,9%, 3,3%).

11. táblázat: Magyarország egyes megyei jogú városainak munkanélküliségi mutatói (2020)

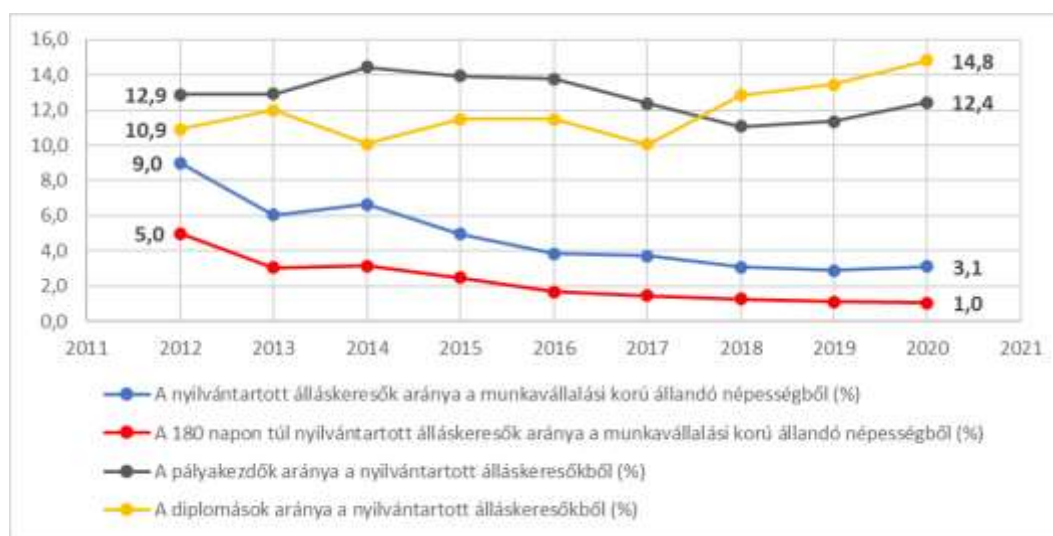
	A nyilvántartott álláskeresők	A 180 napon túl nyilvántartott álláskeresők	A pályakezdekők	A diplomások
	aránya a munkavállalási korú állandó népességből, százalék	aránya a nyilvántartott álláskeresőkből, százalék		
Nyíregyháza	3,1	1,0	32,6	14,8
Debrecen	4,4	2,5	56,0	14,9
Miskolc	5,4	3,1	55,3	10,2
Városi jogállású települések	3,9	2,0	50,5	10,2
100 000 fő feletti városok	3,7	1,9	49,4	13,9
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	6,8	3,6	51,7	3,3
Magyarország	4,5	2,4	52,1	7,4

Forrás: KSH Területi statisztikai évkönyv

2012 óta a nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállalási korú állandó népességből 2019-ig folyamatosan csökkent (9%-ról 2,9%-ra), 2019 és 2020 között a COVID-19 világjárvány hatására kis mértékben, 3,1%-ra emelkedett. A 180 napon túl nyilvántartott álláskeresők aránya a munkavállalási korú állandó népességből 2012 és 2020 között 5%-ról 1%-ra csökkent.

Ezzel szemben 2012 és 2020 között a pályakezdekők aránya a nyilvántartott álláskeresőkből jelentős mértékben nem változott (12,9%-ról 12,4%-ra csökkent), miközben a diplomások aránya a nyilvántartott álláskeresőkön belül 10,9%-ról 14,8%-ra emelkedett.

8. ábra: Nyíregyháza munkanélküliségi mutatói (2012-2020)



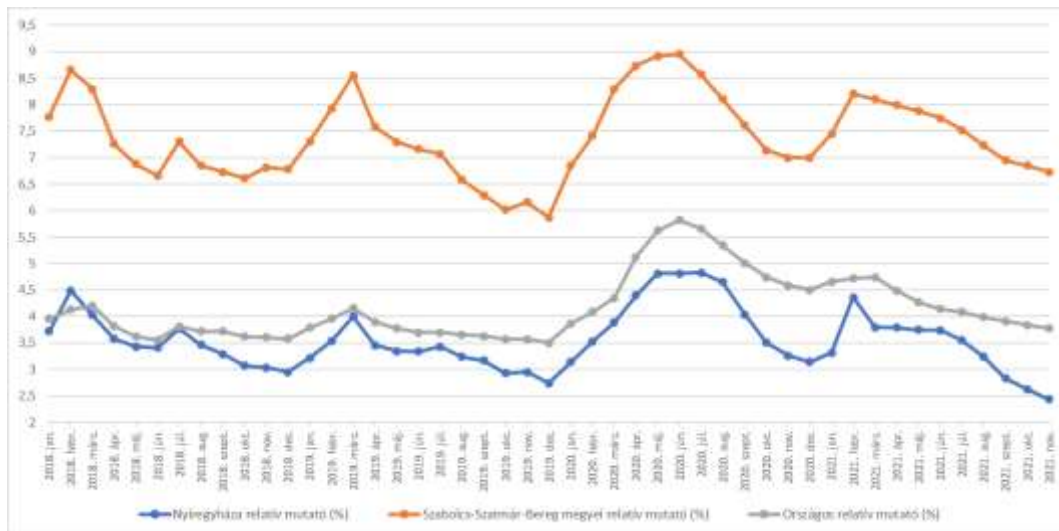
Forrás: KSH Területi statisztikai évkönyv

A munkanélküliségi adatokat havi szinten vizsgálva a nyilvántartott munkanélküliek száma és aránya az országos és megye adatokhoz hasonlóan – a tavaszi és nyári csúcspontokat leszámítva – 2019.

decemberig csökkenő, a COVID-19 világvárvány miatt 2020. január és 2020. július között dinamikusan növekvő, majd 2020. augusztusa óta ismét csökkenő tendenciát mutat. A városban a nyilvántartott munkanélküliek száma 2021. decemberében 1 774 fő volt.

A relatív munkanélküliségi mutató⁵ értéke 2021 decemberében 2,3% volt a városban, amely jóval alacsonyabb a megyei átlagnál (6,73%) és kissé alacsonyabb az országos átlagnál is (3,78%), valamint kedvezőbb, mint Debrecen (3,71%) és Miskolc (4,44%) mutatói.

9. ábra: Relatív munkanélküliségi mutató (%)



Forrás: NFSZ

Napi ingázás

Az ingázási adatok⁶ alapján megkülönböztethetők Nyíregyházára naponta ingázók (bejárók) és Nyíregyházáról naponta ingázók (eljárók):

- A Nyíregyházára bejáró ingázók száma összesen 17 719 fő. Nyíregyháza jelentős munkaerőpiaci vonzásának köszönhetően a nyíregyházi nagyvárosi településegüttes 9 településéről eljárók mintegy nyolctizede, 5 200 személy ingázott a térségközpontba.
- A Nyíregyházáról eljáró ingázók száma összesen 5 402 fő, akik közül 620 fő a nyíregyházi nagyvárosi településegüttes 9 településén vállalt állást.

Az abszolút számok tükrében a legtöbb más településről bejáró nyíregyházi munkavállaló a következő településekről kerül ki: Nyírtelek, Újfehértó (ezer fő fölötti ingázó), Nyírpazony, Kótaj, Nagykálló, Ibrány, Kemece, Nagyhalász, Napkor (500 és 1000 fő közötti ingázó). Amennyiben a Nyíregyházára ingázók foglalkoztatottakon belüli arányát vesszük figyelembe az adott településen, más kép rajzolódik ki: a legnagyobb arányban Nyírpazonyról, Nyírturáról, Kótajból járnak be Nyíregyházára, az ő esetükben a foglalkoztatottak több mint fele a megyeszékhelyre jár dolgozni.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei települések vonatkozásában a Nyíregyházára bejáró munkavállalók aránya 28%, a Nyíregyházáról ingázó munkavállalók aránya 4%. A megyén belül a Nyíregyházáról

⁵ A nyilvántartott álláskereső aránya a munkavállalási korú népességhez viszonyítva.

⁶ Az ingázást a KSH a népszámlálások idején méri fel, így a legfrissebb rendelkezésre álló adatok a 2011. évi népszámlálási adatok.

naponta ingázók száma Nyírbátor, Nyírtelek és Nagykálló esetében kiemelkedő, a többi település esetében 50 fő körül van. A megyén kívüli városok közül Debrecen, Budapest és Tiszaújváros emelkedik ki az ingázást tekintve. Debrecenből a napi ingázók száma Nyíregyházára 362 fő, amely a debreceni munkavállalók 0,4%-a. Ellenkező irányba 590 fő ingázik, ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a Nyíregyházáról Debrecenbe ingáznak a legtöbben. A COVID-19 járvány valószínűleg az ingázási folyamatokat is befolyásolta a részleges vagy teljes otthoni munkavégzés gyakoribbá válása miatt.

12. táblázat: Nyíregyházáról naponta elingázó (minimum 50) foglalkoztatottak

Céltelepülés (járásközpont)	Elingázók száma	Elingázók az összes elingázó arányában	Leggyorsabb út hossza	Leggyorsabb út időtartama
Debrecen	590 fő	10,9%	55 km	54 p
Budapest	322 fő	6,0%	239 km	152 p
Nagykálló	241 fő	4,5%	17 km	19 p
Nyírbátor	186 fő	3,4%	45 km	39 p
Tiszaújváros	163 fő	3%	74 km	52 p
Tiszavasvári	93 fő	1,7%	35 km	33 p
Kisvárdá	90 fő	1,7%	48 km	46 p
Hajdúhadház	73 fő	1,4%	36 km	36 p
Mátészalka	68 fő	1,3%	58 km	46 p
Baktalórántháza	65 fő	1,2%	38 km	35 p
Ibrány	52 fő	1,0%	27 km	31 p

Forrás: [Tér-Figyelő \(lechnerkozpont.hu\)](http://Tér-Figyelő(lechnerkozpont.hu)), KSH Népszámlálás 2011

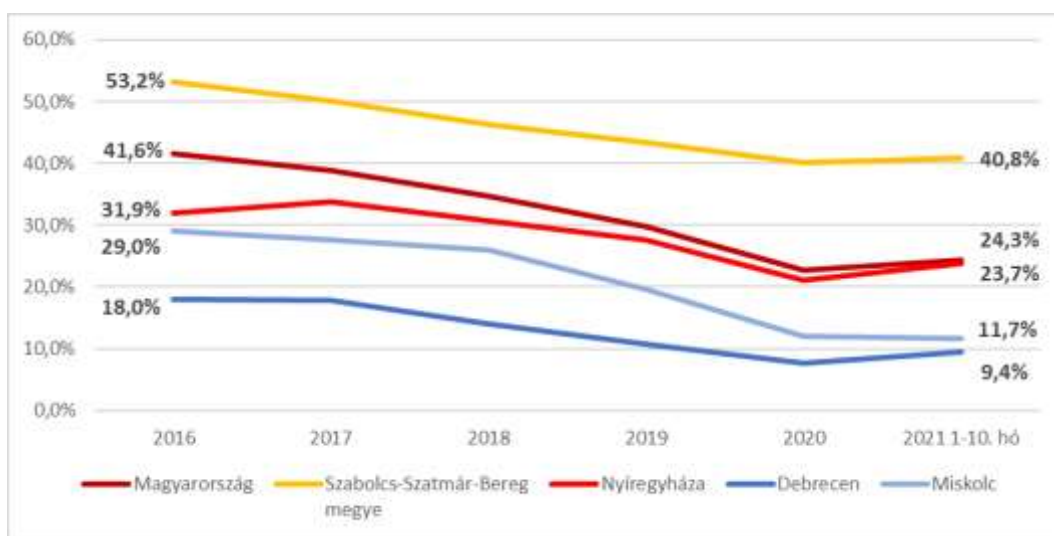
Közfoglalkoztatás

Nyíregyházán a **közfoglalkoztatottak** száma – az országos és megyei adatokhoz hasonlóan – csökkenő tendenciát mutat. A közfoglalkoztatási mutató⁷ (1,1%) 2021 első 10 hónapjának átlagában a városban alacsonyabb volt, mint a megyei (5,3%) és az országos átlag (1,39%), ugyanakkor magasabb volt, mint Debrecen (0,44%) és Miskolc (0,71%) értékei.

A közfoglalkoztatási mutató mellett fontos megvizsgálni a közfoglalkoztatási ráta értékét is, ami azt mutatja meg, hogy a közfoglalkoztatás mekkora arányban aktiválta a nyilvántartott álláskeresők sokaságát. A közfoglalkoztatási ráta – 2021. első tíz hónapjának összesített értékét vizsgálva – Nyíregyházán 23,7% volt, ami az országos érték (24,3%) körül alakul. Ez azt mutatja, hogy a közfoglalkoztatásban dolgozók száma megközelíti a nyilvántartott álláskeresők számának negyedét. A mutató értéke ugyanakkor a városban jóval magasabb, mint Debrecenben (9,4%) és Miskolcon (11,7%).

⁷ A közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszámának aránya a munkavállaló korú népességhez viszonyítva.

10. ábra: Közfoglalkoztatási ráta alakulása Nyíregyházán és egyéb vizsgált területi egységeken



Forrás: Közfoglalkoztatás főbb adatai (bm.hu)

A közfoglalkoztatást – Nyíregyháza MJV Közgyűlése megbízásából – a NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. (NYÍRVV Kft.) szervezi. A közfoglalkoztatásban dolgozók főként településfejlesztés, településrendezés, településüzemeltetés, közparkok fenntartása, közutak fenntartása, környezet, köztisztaság biztosítása, kulturális szolgáltatás, szociális szolgáltatás és ellátás, óvodai ellátás stb. területeken végzik munkájukat ([Közfoglalkoztatás | Nyírvv Nonprofit Kft. \(nyirvv.hu\)](#)).

Képzettség

A foglalkoztatottsági mutatókhoz hasonlóan a **lakosság képzettségi mutatóit** a KSH kizárólag a népszámlálások alkalmával méri fel, vagyis a legfrissebbnek a 2011. évi népszámlálás adatai tekinthetők. Nyíregyháza lakosságának képzettsége valamennyi mutató tekintetében magasabb az országos átlagnál. A népesség iskolázottsága a 2001. és 2011. között országosan és Nyíregyházán is jelentősen javult.

Csökkenett az iskolázatlanok és a nyolc évfolyamnál alacsonyabb iskolai végzettségűek aránya, emelkedett a legfeljebb érettségivel rendelkezők aránya. 2001 és 2011 között országosan 12,6%-ról 19%-ra, megyei szinten 8,3%-ról 13,3%-ra, Nyíregyházán pedig 18,1%-ról 26,6%-ra emelkedett a felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb lakosság körében.

13. táblázat: Nyíregyháza képzettségi mutatói (2011)

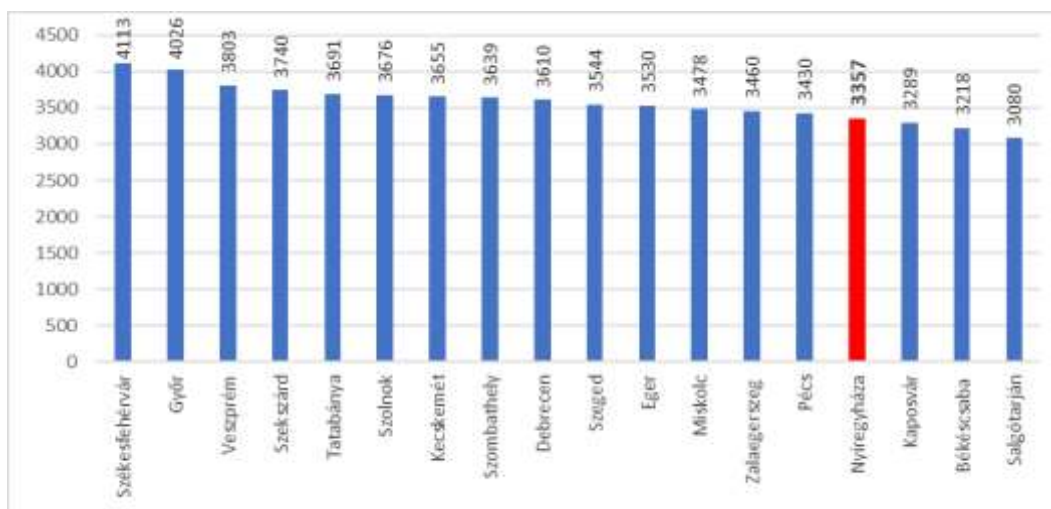
	10–X éves általános iskola első évfolyamát sem végezte el	15–X éves legalább általános iskola 8. évfolyam	18–X éves legalább középiskolai érettségivel	25–X éves egyetem, főiskola stb. oklevéllel
Magyarország	0,6%	95,1%	49,0%	19,0%
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	1,0%	91,4%	38,3%	13,3%
Nyíregyháza	0,5%	97,0%	59,1%	26,6%

Forrás: KSH Népszámlálás 2011

Jövedelem

A városban az egy adófizetőre jutó **személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem** 2020-ban 3 356 893 Ft volt, amely ugyan meghaladja a megyei átlagot (2 629 826 Ft), ugyanakkor elmarad az országos átlagtól (3 373 738 Ft), valamint jelentősen kevesebb, mint Debrecen (3 609 995 Ft) és Miskolc (3 478 244 Ft) értékei.

11. ábra: Egy adózóra jutó személyi adóalapot képező jövedelem a megyeszékhelyeken (2020, ezer Ft)



Forrás: KSH, Területi Statisztikai évkönyv, 2020

Az egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem 2008 és 2011 között a gazdasági válság hatására folyamatosan csökkent, majd 2011-től növekedésnek indult: 2010 és 2020 között a növekmény elérte a 84,4%-ot. Emelkedő tendencia tapasztalható az ezer lakosra jutó adózók számában is a vizsgált időszakban (465 főről 501 főre).

Országos összehasonlításban a teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete⁸ a munkáltató székhelyének elhelyezkedése szerint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 277 049 Ft, a nettó átlagkeresete 184 238 Ft volt 2020-ban. A megyei érték az országos átlagbér 68,6%-a, ezzel a megyék között itt a legkisebbek a bérek. A megyében az előző évhez (2019) viszonyítva a bruttó és nettó bérek 9,8%-kal nőttek, ami az országos növekedés (9,7%) mértékével azonos.

14. táblázat: A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó és nettó átlagkeresete a munkáltató székhelyének elhelyezkedése szerint (2020)

Területi egység	Bruttó átlagkereset, forint	%	Nettó átlagkereset, forint	%
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	277 049	68,6%	184 238	68,6%
Észak-Alföld	310 078	76,8%	206 202	76,8%
Magyarország	403 616	100,0%	268 405	100,0%
Előző év = 100,0%				
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	109,8	-	109,8	-
Észak-Alföld	110,1	-	110,1	-
Magyarország	109,7	-	109,7	-

Forrás: KSH

⁸ A városi szintű kereseti adatok közül a legfrissebbek a KSH Megyei jogú városok című kiadványában (2013. július) állnak rendelkezésre.

Szociális ellátás

2013-ban és 2015-ben alapvető változások történtek a szociális segélyezés rendszerében: a 2013. január 1-től működő járási hivatalok új szereplőként jelentek meg egyes segélyfajták biztosításában, ezáltal az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai egyértelműen elváltak egymástól. Az ún. jövedelemkompenzáló támogatások a járási hivataloktól, míg a kiadáskompenzáló támogatások a települési önkormányzatoktól igényelhetők.

15. táblázat: A járási hivatalokhoz került támogatási típusokban részesülők száma Nyíregyházán (fő)

Támogatás típusa	2012. december 31.	2020. január 31.
Ápolási díj	577	217
Közgyógyellátás	3318	3417
Egészségügyi szolgáltatás	825	982
Aktív korúak ellátása	2658	814
Időskorúak járadéka	41	39

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Program Felülvizsgálata (2020)

Az ápolási díjban részesülők száma azzal együtt is csökkent, hogy a korábbi jogosultak egy része a 2018. január 1-ével bevezetett gyermekek otthongondozási díja jogcímen kapja az ellátást (264 fő). Látható, hogy a járási hivatal által folyósított ellátások esetében a jogosultak száma stagnál vagy csökken.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata számos jogcímen nyújt pénzbeli és természetbeni juttatást szociális rászorultsági alapon, illetve esetenként attól függetlenül is.

16. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által nyújtott pénzbeli és természetbeni szociális támogatások és ellátások

Ellátás formája	Szociális rászorultságtól függő települési támogatás	Szociális rászorultságtól független ellátás
Pénzbeli	Méltányossági ápolási díj Kiegészítő ápolási díj Lakbér hozzájárulási szolgáltatás Rendkívüli települési támogatás Lakbértámogatás Helyi lakásfenntartási támogatás	Helyi adósságkezelési szolgáltatás Rendszeres gyógyszer-támogatás Köztemetés
Természetbeni	1 éven belül legalább 2 hozzátartozó eltemettetéséről való gondoskodás Külföldön elhunyt közeli hozzátartozó hazaszállítása Elemi csapás folytán a kérelmező lakhatás céljára szolgáló ingatlanában/ingóságában bekövetkezett kár Rendőrségi jegyzőkönyvvel igazolt, a jogosultnak bűncselekménnyel okozott kár Társadalombiztosítás által nem támogatott gyógykezelés költségei	Karácsonyi támogatás Tanszertámogatás

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata⁹

⁹ 21/2021.(VI.25.) Önk. rendelet a szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról; 22/2021.(VI.25.) számú Önk. rendelet Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által az egyes szociális rászorultságtól függetlenül nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátási formákról

Az országos adatok alapján 2013-tól folyamatosan csökkent a támogatott háztartások száma, és a városi adatok is ezt a tendenciát követik, csak nagyobb mértékben: a települési támogatás keretében nyújtott lakásfenntartási támogatásban részesülők száma a harmadára csökkent (2018-ban már csak 1 487). A változás annak ellenére következett be, hogy a korábbi, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szerinti szabályozást az Önkormányzat fenntartotta és emelte is a jogosultság feltételeként a jövedelemhatárt.

17. táblázat: Nyíregyháza közigazgatási területén támogatásban részesülők száma (fő)

Támogatás típusa	2012	2014	2016	2017	2018	2019
Lakásfenntartási támogatás	5828	4448	1811	1905	1491	1230
Adósságkezelési szolgáltatás	470	293	155	136	92	71
Méltányossági ápolási díj	637	575	363	386	294	278
Rendszeres gyógyszer-támogatás	-	-	519	586	452	400

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Program Felülvizsgálata (2020)

Az egyes támogatási típusoknál a jogosultak számának csökkenése mögött az elmúlt évtizedben végbement kedvező tendenciák húzódnak meg. A rendelkezésre álló statisztikai adatok, valamint Nyíregyháza Életminősége háztartási panel nyomkövetéses (kétévente ismétlődő) szociológiai felmérés (2008-2018) eredményei alapján 2012-től folyamatosan emelkedett mind az átlag-, mind a mediánjövedelem, amely mögött olyan intézkedések is állnak, mint a minimálbér, a garantált bérminimum és a nyugdíjak emelése. Annak ellenére, hogy 2013-tól az állam szerepe a segélyezés terén felerősödött, továbbra is jelentős szerepet tölt be az Önkormányzat a segítségre szorulóknak támogatásában. A megkérdezettek 10,7%-a nyilatkozott úgy, hogy fordult már segítségért az Önkormányzathoz (ez 5,7% a járási hivatal esetében). A segélyezettek körébe elsősorban a közfoglalkoztatásban résztvevők tartoznak.

A KSH egyes ellátásokról közöl megyei és országos szinten is összehasonlítható adatokat. 2020-ban Nyíregyházán az ezer lakosra jutó foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők havi átlagos száma mindössze 4,3 volt, amely kedvezőbb mind a megyei (17,5), mind az országos értéknél (8,1). Hasonlóan kedvező a város helyzete a szociálisan rászorulóknak által igénybe vehető közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számában, számuk ezer lakosra vetítve 27 fő, ami megfelel az országos mutatóknak (27,2 fő).

Nyíregyházán 2020-ban 29 306 nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülőt tartottak nyilván, ebből a saját jogon járó nyugdíjban, ellátásban részesülők száma 27 509 fő volt. A városban a nyugdíj átlagos összege mindössze 145 512 Ft volt havonta, amely alacsonyabb a debreceni (150 054 Ft), a miskolci (154 571 Ft) értékeknél, kis mértékben magasabb az országos értéktől (143 545 Ft), és 17,3%-kal magasabb, mint a megyei érték (124 055 Ft). Az ezer 65 éven felüli lakosra jutó szociális étkeztetésben részesülők száma 224,3 fő volt, vagyis majdnem minden negyedik 65 éven felüli lakos szociális étkeztetésben részesült a városban.

18. táblázat: Egyes szociális ellátások összehasonlító adatai (2020)

Mutató	Nyíregyháza	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Magyarország
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek havi átlagos száma ezer lakosra	4,3	17,5	8,1
Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma ezer lakosra	27,0	48,2	27,2

Mutató	Nyíregyháza	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Magyarország
Szociális étkeztetésben részesülők száma ezer 65 éves és idősebb lakosra	224,3	245,1	101,6
Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma	29 306	125 308	2 514 969
Saját jogon járó nyugdíjban, ellátásban részesülők száma	27 509	112 775	2 347 488
Átlagos nyugdíj, forint/hó	145 512	124 055	143 545

Forrás: KSH, Területi statisztikai évkönyv

2.1.5.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Nyíregyháza városrészei között térbeli differenciáltság tapasztalható a lakosság korcsoport szerinti megoszlásában, képzettségében és foglalkoztatottságában:

- A városban általánosan jellemző az előregedő tendencia, ettől függetlenül megfigyelhetők különbségek az egyes városrészek között is. A KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján a városi átlaghoz képest Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros (26,3%), Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor (25,9%) és Jóságváros, Stadion környéke, Hímes (23,4%) városrészek idősebb korstruktúrájú városrészek, míg Nyírszőlős, Felsőpázsit Örökösöld (21,1%), Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka (18,2%) és Örökösöld (17,1%) fiatalabb korstruktúrájú városrészek¹⁰.
- A foglalkoztatottság szempontjából a Belső lakóterület és Örökösöld városrészekben a legmagasabb a foglalkoztatottság, a munkanélküliek aránya pedig a Bokortanyák, Császárszállás; Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep és Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka városrészekben a legmagasabb.
- A KSH adatszolgáltatása alapján 2011-ben még 3 szegregátum¹¹ volt a városban: a Huszártelep, a Keleti lakótelep és Polyákbokor. Nyíregyháza területén az egyes szegregátumok eltérő okokból kifolyólag alakultak ki, azonban több közös gazdasági (pl. magas munkanélküliség, alacsony jövedelem) és társadalmi (pl. alacsony iskolai végzettség, alacsony komfortfokozatú lakások magas aránya) probléma is azonosítható. A Keleti lakótelep régi, komfort nélküli, leromlott állapotú épületei 2020. március és 2021. október között elbontásra kerültek (27 négylakásos lakótömb), így a közel 10 évig tartó átgondolt városrehabilitációs program eredményeként a Keleti lakótelep szegregált helyzete megszűnt. A szegregátumok részletesen az FVS Antiszegregációs Tervében kerülnek bemutatásra.¹²

¹⁰ A %-ok az idősebb korstruktúrájú városrészeknél a 60 éves vagy idősebb lakosság arányát, a fiatalabb korstruktúrájú városrészeknél a 14 éves vagy fiatalabb lakosság arányát jelzik.

¹¹ Szegregátumnak az a terület tekinthető, ahol szegregációs mutató – a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül – eléri, illetve meghaladja az 35%-ot (a KSH a 2011. évi népszámlálási adatok alapján számítja ki az értéket).

¹² A 2022. évi népszámlálást követően a KSH felülvizsgálja a szegregátumok lehatárolását és rendelkezésre bocsátja a szegregátumokra, illetve a szegregáció által veszélyeztetett területekre vonatkozó aktuális adatokat, 2024. december végéig ezekre építve az FVS is felülvizsgálatra kerül.

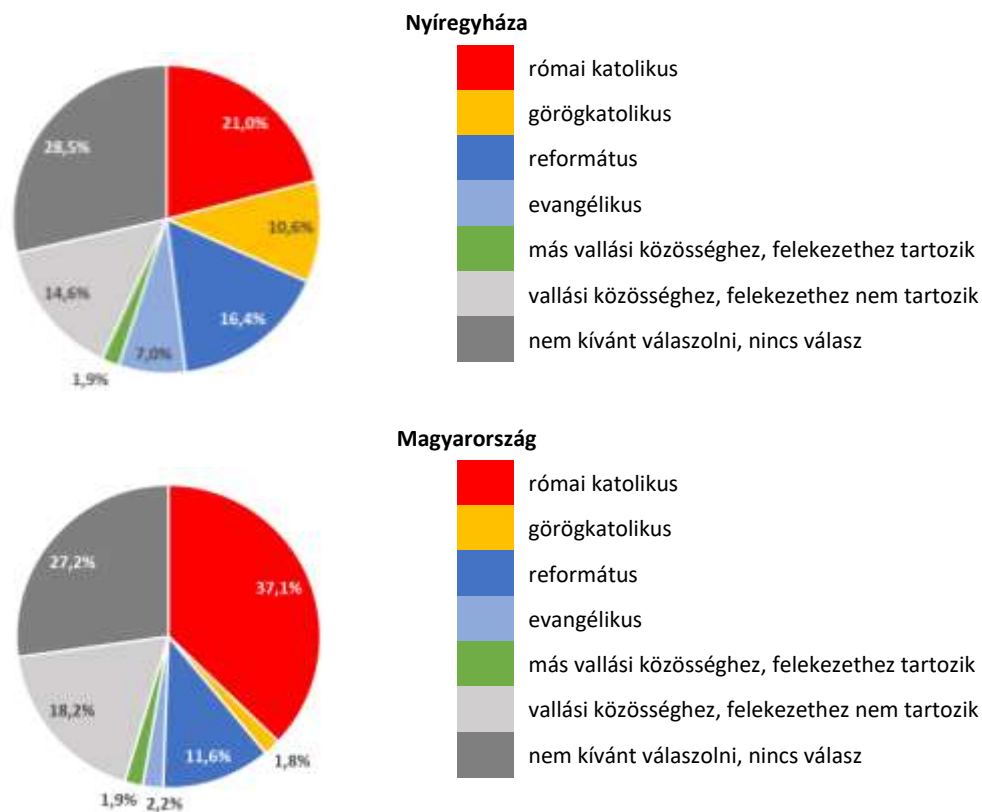
2.1.5.3 Települési identitást erősítő tényezők

Történelmi és kulturális adottságok, nemzeti kötődés és vallási közösségek

Nyíregyháza lakosságának városi identitástudatát egyedi etnikai és vallási tényezők alakították ki. A 18. században a városba telepített szlovák lakosság megváltoztatta a nemzetiségi összetételt, valamint ennek következtében jelentősen átalakult Nyíregyháza vallási-felekezeti szerkezete is. Jelenleg a város etnikai megoszlása az országos mutatókkal összességében megegyezik, az egykor jelentős számú szlovák lakosság többsége – a Beneš-dekrétumok következtében – visszatelepült Szlovákiába.

A városban a vallási-felekezeti megoszlás ugyanakkor az országostól eltérő képet mutat. A korábban zömmel református, görög és római katolikus magyar etnikum a 18. század betelepítései következtében heterogénné vált. Az ide érkező tircák lakosság hatására Nyíregyháza lett a mai magyarországi evangélikus felekezet egyik központja. Az evangélikus vallás mellett Nyíregyháza a görögkatolikus vallás egyik centruma is. A lakosság vallási, felekezeti megoszlását a KSH kizárólag a népszámlálások alkalmával méri fel, vagyis a 2011. évi népszámlálási adat tekinthető a legfrissebbnek: ekkor a római katolikus (21%) felekezethez tartozók voltak a legtöbben, de jelentős a református (16,4%), a görögkatolikus (10,6%) és az evangélikus (7%) vallású lakosság aránya is.

12. ábra: Magyarország és Nyíregyháza lakosságának vallási-felekezeti megoszlása (2011)



Forrás: KSH Népszámlálás 2011

Társadalmi élet, szokások és hagyományok

A történelmileg kialakult helyi identitást erősítik a helyi értékek, valamint a rendszeresen megszervezésre kerülő kulturális és közösségépítő rendezvények. A tircák hagyományok fellelhetők a nyírségi néphagyományokban, táncokban, ételekben, építészetben is. A városban évente több mint

100 kulturális és szórakoztató rendezvény valósul meg, az Önkormányzat évek óta támogatja a városi nagyrendezvények lebonyolítását. Nyíregyháza legjelentősebb rendezvényei: Nyírségi Disznótoros Fesztivál és Nemzetközi Böllerverseny, Helló Nyíregyháza, Városnapok, Szent Iván Éj, Cantemus Nemzetközi Kórusfesztivál, VIDOR Fesztivál, Tirpák Fesztivál, Márton-napi Vigasságok, Adventi Forgatag.

Szintén a települési kötődést erősíti a különböző szakterületeken jelentős eredményeket elért helyi szakemberek számára alapított díjak, kitüntetések rendszere (pl. „Nyíregyháza Kiváló Pedagógusa” Margócsy Emil-díj”, „Oktató-Nevelő Munkáért Vietórisz József-díj”, „Nyíregyháza Város Közbiztonságáért Sztárek Ferenc díj”).

Nyíregyházán az agrár hagyományoknak köszönhetően a mai napig meghatározó a mezőgazdasági termékek kínálata, számos helyi termelő rendelkezik kiváló minőségű friss, illetve feldolgozott gyümölcscsel és zöldséggel, hús- és hentesáruval, illetve egyéb mezőgazdasági termékekkel. Az élelmiszer jellegű termékeken felül változatos a hagyományos kézműves termékek kínálata is. A városi rendezvényekhez kapcsolódóan kerül megrendezésre a Népi Ízek Fesztiválja programsorozat. Több éve működik nyári időszakban Sóstón a Blaha Lujza sétány melletti piactéren a Sóstói Piac, ahol helyi termelők és kézművesek termékeit vásárolhatják meg az érdeklődők. Az Önkormányzat szervezettel is megteremtette a helyi termékek fejlesztésének, valamint a fogyasztás ösztönzésének hátterét, valamint online helyi termék katasztert is működtet.

(<https://helyitermek.nyiregyhazipaktum.hu/>)

Nyíregyháza városhoz szorosan egy hungarikum köthető, a klasszikus magyar szablyavívás hagyománya (www.hungarikum.hu). A Hungarikum törvényhez kapcsolódóan a megyék és települések megyei és települési értéktárakat hozhatnak létre. Nyíregyháza legjelentősebb Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei értéktárba is bekerült helyi értékei a következők: a Sóstói Múzeumfalv; a magyar szablya, a magyar szablyavívás és a Borsody-vívórendszer; a Szabolcs Néptáncgyűttes munkássága; a Cantemus kóruscsalád; Krúdy Gyula élete és munkássága; a Jósza András Múzeum; a Nyírség Néptáncgyűttes munkássága; a tirpák népi építészeti; a 4 for Dance Táncgyűttes munkássága; a Nyíregyházi bokortanyák; az Evangélikus Nagytemplom; Nyíregyházi Egyetem Tuzson János Botanikus Kertje; a Sóstói-erdő; a Sóstógyógyfürdő és a Sóstó Zoo. A Nyíregyházi Települési Értéktárba 50 nemzeti érték került felvételre ([Nyíregyháza értéktár - Nyíregyháza Megyei Jogú Város Portálja - Nyíregyháza Többet Ad! \(nyiregyhaza.hu\)](#)).

Civil szervezetek

2020-ban Nyíregyházán 770 civil szervezet működött. Számuk 2010 óta 41 szervezettel, 5,1%-kal csökkent ugyan, de számuk lakosságárányosan magasnak mondható: tízezer főre 75 szervezet jut szemben az országos 62, illetve a megyei 53 darabbal. Nyíregyházán elsősorban az alábbi területeken működnek civil szervezetek:

- egészségügy, szociális ellátás,
- fogyatékkal élők, hátrányos helyzetű csoportok,
- közbiztonság,
- idősek és fiatalok,
- kultúra, népművészet, gasztronómia,
- oktatás, környezetvédelem, sport.

2.1.6 A település humán infrastruktúrája

2.1.6.1 Egészségügy

Alapellátás

Nyíregyházán az egészségügyi alapellátás – a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás és a fogorvosi alapellátás – 102 orvossal kötött feladat ellátási szerződés keretében, egészségügyi vállalkozási formában valósul meg. A városban jelenleg 45 felnőtt háziorvos, 27 gyermek háziorvos, 22 fogorvosi és 9 iskola-fogászati praxis látja el az alap egészségügyi ellátást a Közgyűlés által, helyi rendeletben meghatározott körzetekben. A háziorvosok munkáját a felnőtt körzetekben 51, a gyermekorvosi körzetekben pedig 27 körzeti ápolónő segíti (Nyíregyháza Megyei Jogú Város Gazdasági Programja 2020-2024).

A háziorvosi, illetve házi gyermekorvosi ellátási rendszer országos és megyei viszonylatban pozitívabb képet mutat: a KSH adatai szerint 2020-ban az egy háziorvosra és házi gyermekorvosra jutó lakos száma a városban 1 597 fő volt, ami kedvezőbb, mint a megyei (1 753 fő) és országos érték (1 651 fő), ugyanakkor kedvezőtlenebb, mint Debrecen (1 415 fő) és Miskolc (1 235 fő) mutatói.

A háziorvosi és fogorvosi szolgáltatások mellett a térségben elérhető iskola-egészségügyi, illetve védőnői ellátás is. Nyíregyházán az iskolaorvosi praxisok száma 30, amelyből 26 iskolai körzetet gyermek háziorvosok látnak el. A védőnőként dolgozók betöltött állásainak száma összesen 71 álláshely. A védőnői szolgáltatnak nagy szerepe van az iskola-egészségügyi szolgálat ellátásában, továbbá a háziorvosi rendszerrel való együttműködésben is. Nyíregyházán 2020-ban 40 gyógyszertár működött, számuk 2010 óta 6 darabbal csökkent.

A területi ellátási kötelezettséggel rendelkező háziorvosi praxisok egy része önkormányzati tulajdonú ingatlanban, másik része a tevékenységet végző orvos/vállalkozás tulajdonában levő ingatlanban (rendelőben) végzi, illetve néhány esetben bérelt ingatlanban.

A kötelező feladatokhoz tartozó ügyeleti ellátás, a területi védőnői ellátás és az iskola egészségügyi ellátás is az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság szervezeti keretében működik. Nem kötelező feladatként biztosítja az Önkormányzat a fogászati röntgent (szakellátási feladat), a foglalkozás-egészségügyi alapellátást, a hajléktalan személyek 168 órás (azaz 0-24 órában elérhető) háziorvosi ellátását, valamint az otthoni szakápolás és hospice ellátást az intézményen keresztül.

Az Igazgatóság illetékességi, működési területe Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területe. A házi felnőttorvosi ügyelet és házi gyermekorvosi ügyelet működési területe Nyíregyháza, Apagy, Kálmánháza, Nagycserkesz, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, valamint és Nyírtét településeket fedi le.

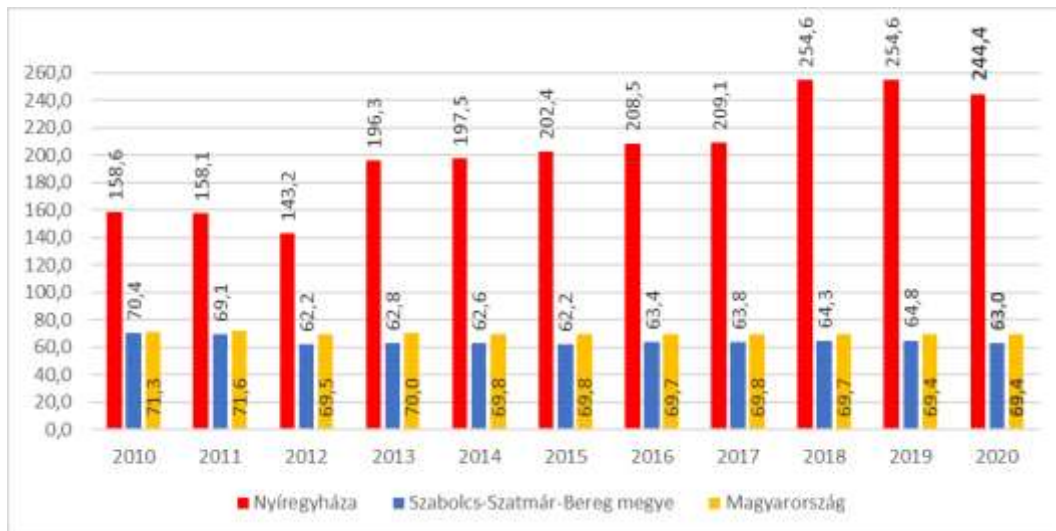
Szakellátás

A város és a térség járóbeteg szakellátásában a Jósa András Oktatókórház vesz részt, amely a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrumának akkreditált oktatókórházként működik. A megyében Fehérgyarmaton, Mátészalkán, valamint Nagykállóban működik még kórház¹³.

¹³ 2013 márciusában Szabolcs megye négy kórháza – Jósa András Oktatókórház, Fehérgyarmati Kórház és Gyógyfürdő, Mátészalkai Kórház, Sántha Kálmán Mentális Egészségközpont és Szakkórház – egyesült, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház néven.

Jósa András Oktatókórház alaptevékenysége a felnőtt- és gyermek-, aktív- és krónikus, járó- és fekvőbeteg-szakellátás, a rehabilitáció, fejlesztő, oktató tevékenység, utókezelés, gondozás, a közép- és felsőfokú oktatás, az orvos-szakorvosképzés és a kutatási tevékenységek köré szerveződik. A kórházban 29 osztályon, belgyógyászati, sebészeti és diagnosztikai szakmacsoport keretein belül folyik a gyógyító munka. Az elmúlt évtizedben az oktatókórház területén számos fejlesztés (Jósa András Tömbkórház Projekt, Jósa András Sürgősségi Projekt) valósult meg.

13. ábra: Tízezer lakosra jutó működő kórházi ágyak száma (db)

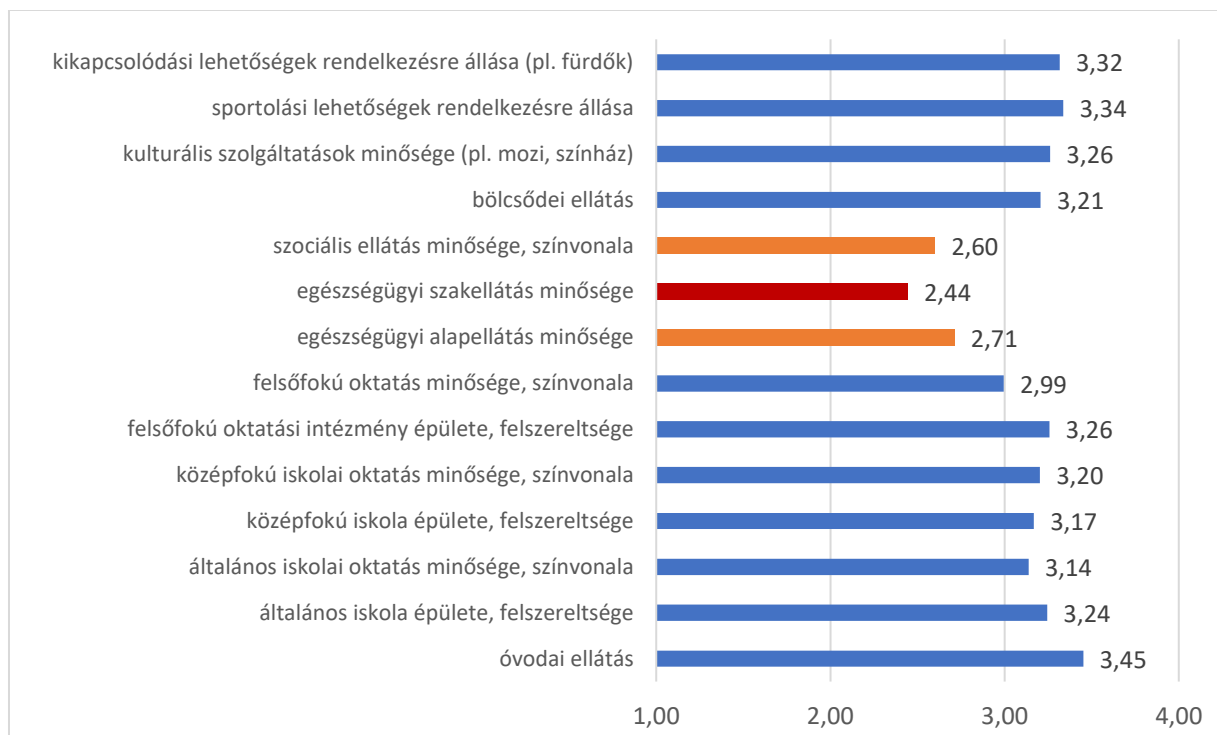


Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

2020-ban a kórházi ágyak száma a megyében 3 433 db volt, ennek 83%-a (2 349 db) működött Nyíregyházán. A megyeszékhelyen a tízezer lakosra jutó kórházi ágyak száma 244 db, ami meghaladja a megyei (63), országos (69), debreceni (138) és miskolci (214) értékeket. 2010 és 2020 között a tízezer lakosra jutó kórházi ágyak száma Nyíregyházán 159-ről emelkedett 244-re.

Az FVS készítése során zajlott **lakossági kérdőíves felmérés** keretében a válaszadók értékelhették a városban elérhető szolgáltatások általános minőségét, színvonalát. Az 1 193 válaszadó összesített véleménye alapján a város által nyújtott humán szolgáltatások közül a legalacsonyabb értéket az egészségügyi szakellátás kapta, amit a szociális ellátás és az egészségügyi alapellátás követ.

14. ábra: Lakossági értékelés a Nyíregyházán elérhető szolgáltatásokról és egyéb városi életminőséget befolyásoló tényezőkről egy 1-től (egyáltalán nem elégedett) 4-ig (nagyon elégedett) tartó skálán



Forrás: Lakossági kérdőíves felmérés, 2021

Ezzel összhangban a három legfontosabbnak ítélt fejlesztésre irányuló kérdésnél a válaszadók első helyen az egészségügy fejlesztését (alapellátás, szakellátás) jelölték meg legfontosabbnaként (válaszadók 70,2%-a).

2.1.6.2 Oktatás-nevelés

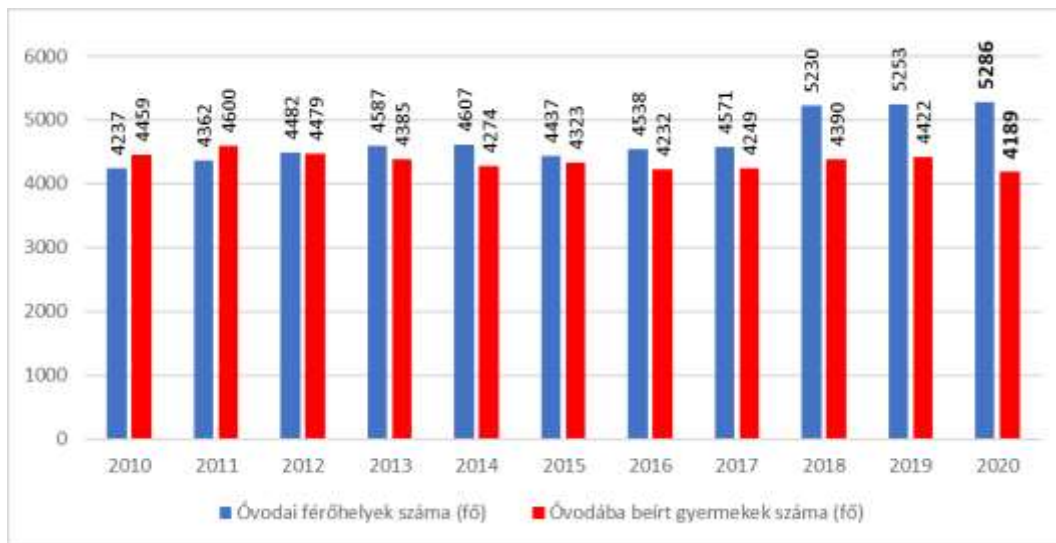
Óvodák

Nyíregyházán a 3-7 éves korú gyermekek önkormányzati, egyházi vagy egyesület által fenntartott óvodába járhatnak. Önkormányzati fenntartásban 4 óvoda működik (Eszterlanc Északi Óvoda, Gyermek Ház Déli Óvoda, Búzaszem Nyugati Óvoda, Tündérvilla Keleti Óvoda), összesen 35 feladatellátási helyen 167 csoportban, közel 4000 gyermekkel. Egyházi fenntartásban 5, egyesületi formában 1 helyen biztosított az óvodai ellátás. Nyíregyházán az óvodák felújítása folyamatosan zajlik, így a gyermekek ellátása modern, esztétikus körülmények között biztosított.

Az óvodák kapacitása 2020-ban 5 286 fő, az óvodába beírt gyerekek száma 4 189 fő volt, ami 79,25%-os kihasználtságnak felel meg. Az óvodai feladatellátási helyek száma 41 db, az óvodai csoportok száma 187 db, az óvodapedagógusok száma 382 fő volt. Az egy csoportba jutó gyerek száma 22,4 fő/csoport, az egy óvodapedagógusra jutó gyerek száma 11 fő/pedagógus volt.

Amíg a városban 2010 és 2020 között az óvodai férőhelyek száma 24,8%-kal nőtt, addig az óvodába beírt gyerekek száma 6,1%-kal csökkent. A tendencia országosan hasonló, de kisebb mértékű volt: az óvodák kapacitása 4,3%-kal nőtt, a beírt gyermekek száma pedig 4,6%-kal csökkent.

15. ábra: Óvodák kapacitása és az óvodákba beírt gyerekek száma Nyíregyházán



Forrás: KSH

A KSH adatai alapján Nyíregyházán az óvodai ellátásban részesülő hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma 2012 és 2020 között 1 099 főről 35 főre (96,82%-kal) csökkent – részben a hátrányos helyzet jogi szabályozásának változása miatt. Mindez annak ellenére következett be, hogy az óvodába beírt gyermekek száma 2012 és 2020 között csak 6,47%-kal csökkent.

Általános iskolák

Nyíregyházán az általános iskolai feladatellátási helyek száma 28 db. Az általános iskolai oktatás a Nyíregyházi Tankerületi Központ fenntartásában levő iskolákban (16 db), valamint egyházi és nem állami fenntartású iskolákban valósul meg a megyeszékhelyen. Az általános iskolai tanulók száma 2020-ban 9 973 fő volt, akik 418 osztályban tanultak.

Nyíregyházán 2010 és 2020 között az általános iskolai oktatásban résztvevő tanulók száma – a természetes fogyás és az öregedő városi korstruktúra ellenére – 1,1%-kal nőtt, miközben a tanulók száma Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 16,9%-kal, az országban pedig 4,1%-kal csökkent. A más településről bejáró általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban 1 086 fő volt (az összes általános iskolai tanuló 10,89%-a), számuk 2010 óta 9,9%-kal csökkent.

Nyíregyházán 2020-ban az általános iskolai főállású pedagógusok száma 939 fő volt, az egy pedagógusra jutó tanulók száma 11 fő volt. A pedagógusok száma 2010 óta 27 fővel, 2,96% nőtt.

Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban 2012 és 2020 között 3 104 főről 113 főre (96,4%-kal) csökkent – részben a hátrányos helyzet jogi szabályozásának változása miatt. 2010 óta a gyógypedagógiai oktatásban részesülő általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban szintén csökkent (332 főről 277 főre), a csökkenés mértéke (16,6%) ugyanakkor kisebb volt, mint a hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók esetén.

Az általános iskolai feladatellátást végző intézmények mellett Nyíregyházán alapfokú művészetoktatást végző intézmények is működnek, ahol a diákok zeneművészeti, szín-és bábművészeti, képző- és iparművészeti, illetve táncművészeti ágakon sajátíthatnak el tudást. A városban kettő kéttannyelvű általános iskola is működik. Az általános iskolák többségében idegen nyelvként az angolt vagy a németet tanulják a gyerekek.

Középiskolai oktatás

Nyíregyháza középfokú oktatási intézményeinek vonzáskörzete túlmutat a járás és a megye határain. Az intézmények országos viszonylatban is kiemelkedő minőségű oktatást nyújtanak 4, 6 vagy 8 évfolyamon. A megyeszékhelyen működő gimnáziumok többségének fenntartója a Nyíregyházi Tankerületi Központ – egyes intézmények egyetemi, egyházi vagy egyéb fenntartásban működnek.

2020 szeptemberétől a szakképzésben tanulók új iskolatípusokban, technikumban és szakképző iskolákban tanulhatnak tovább. A szakképzést folytató iskolákban történő széles szakmai alapozást követően a szakirányú oktatás a nagyvállalatoknál és KKV-knál, velük szorosán együttműködve történik duális képzés keretében. A megyeszékhelyen a szakképzést a Nyíregyházi Szakképzési Centrum, valamint az Agrárminisztérium felügyelete alá tartozó Északi Agrárszakképzési Centrum biztosítja. A Nyíregyházi Szakképzési Centrum 10 intézményből 8 feladatellátási hely Nyíregyházán található, 2 intézmény Tiszalökön és Tiszavasváriban működik.

A Nyíregyházi Szakképzési Centrum nyíregyházi intézményeiben több mint 50 szakma közül választhatnak a hallgatók, szakképzettséget (3 éves képzés), illetve érettségit és technikus szakképzettséget (5 éves képzés) adó képzés keretében. A szakképzési centrum intézményei nappali és felnőttoktatásban – esti munkarendben – érettségi előtt és után is biztosítanak képzéseket.

Nyíregyházán a gimnáziumi tanulók száma a 2010 óta stagnál. 2020-ban 4 911 fő (45,4%) tanult nappali oktatásban a 22 gimnáziumi feladatellátási helyen. A gimnáziumokban a bejárók, illetve a kollégisták aránya évek óta állandó: 2020-ban a tanulók 25,5%-a (1 252 fő) vidéki bejáró, illetve 12,2%-a kollégista (597 fő) volt. A főállású gimnáziumi pedagógusok száma összesen 463 fő volt.

A Nyíregyházán található technikumok (2015-ig szakközépiskolák, 2020-ig szakgimnáziumok) 16 feladatellátási helyen működnek, nappali oktatásban résztvevő tanulók száma 4 023 fő (37,2%). Számuk 2010 óta – az országos tendenciákhoz igazodva – jelentős mértékben, 2 496 tanulóval (38,3%) csökkent. A technikum főállású pedagógusok száma összesen 399 fő volt.

A szakképző iskolai (2015-ig szakiskolai és speciális szakiskolai, 2020-ig szakközépiskolai, valamint szakiskolai és készségfejlesztő iskolai) feladatellátási helyek száma 8, tanulók száma a nappali oktatásban 1 229 fő (11,4%), 2010 óta közel a felére csökkent. A szakképző iskolai főállású pedagógusok száma összesen 93 fő volt.

A szakképzésben résztvevő szakgimnáziumi és szakközépiskolai tanulók tekintetében a bejáró vagy kollégista tanulók aránya magasabb¹⁴:

- a szakgimnáziumi tanulók 23,9%-a kollégista, 45,9%-a bejáró volt;
- a szakközépiskolai tanulók 6,7%-a kollégiumban lakott, 71,2%-a pedig vidékről járt be Nyíregyházára (2019).

A Nyíregyházán működő középfokú oktatási intézmények listáját az alábbi táblázatok foglalják össze.

¹⁴ 2019-es adatok összehasonlítása alapján, mivel 2020-as adatok nem állnak rendelkezésre

19. táblázat: Középfokú oktatási feladatellátási helyek Nyíregyházán

Intézmény neve	Intézmény címe	Fenntartó
Nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium	4400 Nyíregyháza, Epreskert utca 64.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Széchenyi utca 29-37.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnázium	4400 Nyíregyháza, Széchenyi utca 6.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi Vasvári Pál Gimnázium	4400 Nyíregyháza, Kiss Ernő utca 8.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Ungvár sétány 22.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi RIDENS Gimnázium, Szakgimnázium, Szakiskola és Kollégium (kifutó rendszerben)	4400 Nyíregyháza, Széchenyi út 34-38.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi Művészeti Szakgimnázium (kifutó rendszerben)	4400 Nyíregyháza, Búza utca 1-3.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi Göllesz Viktor Szakiskola, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	4400 Nyíregyháza, Báthory utca 30.	Nyíregyházi Tankerületi Központ
Nyíregyházi Egyetem Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium	4400 Nyíregyháza, Ungvár sétány 12.	Nyíregyházi Egyetem
Abigél Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Szakgimnázium, Gimnázium, Kollégium, Technikum és Szakképző Iskola	4405 Nyíregyháza, Tünde utca 10/a	Matura Alapítvány
Kölcsey Ferenc Gimnázium	4400 Nyíregyháza, Széchenyi utca 11	Sziltop Oktatási Nonprofit Közhasznú Kft.
SZAK-MA Általános Iskola és Gimnázium	4400 Nyíregyháza, Dózsa György utca 33.	Aranyszív A Gyermekekért Közhasznú Alapítvány
Waldorf Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola	4400 Nyíregyháza, Kölcsey utca 8.	Nyíregyházi Waldorf Pedagógiai Egyesület
HARMÓNIA Alapfokú Művészeti Iskola, Általános Iskola és Gimnázium (kifutó rendszerben)	4400 Nyíregyháza, Malom utca 30.	HARMÓNIA Intézményfenntartó Alapítvány
Mátrix Szakgimnázium és Szakközépiskola (kifutó rendszerben)	4400 Nyíregyháza, Arany János utca 7	RETRÓ VOLÁN Nonprofit Kft.
Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium	4400 Nyíregyháza, Szent István utca 17-19.	Magyarországi Evangélikus Egyház
Szent Imre Katolikus Gimnázium, Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Kollégium, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola	4400 Nyíregyháza, Ungvár sétány 19.	Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye
Szent Miklós Görögkatolikus Gimnázium és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Bethlen Gábor utca 7.	Nyíregyházi Egyházmegye
Bethlen Gábor Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola	4400 Nyíregyháza, Gomba utca 7.	Hit Gyülekezete
Leonardo Média Akadémia Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola (kifutó rendszerben)	4400 Nyíregyháza, Báthori utca 5.	Esélytér Intézményfenntartó

Forrás: [Oktatási Hivatal \(oktatas.hu\)](http://oktatas.hu)

20. táblázat: Nyíregyházán található szakképző intézmények

Intézmény neve	Intézmény címe	Iskolában oktatott szakmák
Nyíregyházi Szakképzési Centrum megyeszékhelyen található intézményei		
Nyíregyházi SZC Bánki Donát Műszaki Technikum és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Korányi Frigyes utca 15.	Elektronikai technikus Gépgyártás-technológiai technikus Gépjármű-mechatronikai technikus
Nyíregyházi SZC Bencs László Szakképző Iskola	4400 Nyíregyháza, Tiszavasvári út 12.	Ács Burkoló Festő, mázoló, tapétázó Kereskedelmi értékesítő Pincér - vendégtéri szakember Szakács Szárazépítő
Nyíregyházi SZC Inczédy György Szakképző Iskola és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Árok utca 53.	Informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus Járműfényező Karosszérialakatos Logisztikai technikus Sportedző (a sportág megjelölésével) - sportszervező
Nyíregyházi SZC Sipkay Barna Technikum	4400 Nyíregyháza, Krúdy Gyula utca 32.	Cukrász Cukrász szaktechnikus Kereskedelmi értékesítő Kereskedő és webáruházi technikus Pincér - vendégtéri szakember Szakács Szakács szaktechnikus Turisztikai technikus Vendégtéri szaktechnikus
Nyíregyházi SZC Széchenyi István Technikum és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Városmajor utca 4.	Pénzügyi-számviteli ügyintéző Szoftverfejlesztő és -tesztelő Vállalkozási ügyviteli ügyintéző
Nyíregyházi SZC Vásárhelyi Pál Technikum	4400 Nyíregyháza, Vasvári Pál utca 16.	Környezetvédelmi technikus Magasépítő technikus Mélyépítő technikus Útépítő, vasútépítő és -fenntartó technikus Vízügyi technikus
Nyíregyházi SZC Wesselényi Miklós Technikum és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Dugonics utca 10-12.	Asztalos Divat-, jelmez- és díszlettervező Divatszabó Faipari technikus Fodrász Fotográfus Informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus Kéz- és lábápoló technikus Kozmetikus technikus Villanszereelő
Nyíregyházi SZC Zay Anna Technikum és Kollégium	4400 Nyíregyháza, Család utca 11.	Általános ápoló Gyakorló ápoló Kisgyermekgondozó, -nevelő Mentőápoló Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens Szociális és rehabilitációs szakgondozó
Északi Agrárszakképzési Centrum szakképző intézményei		
Északi ASzC Westsik Vilmos Élelmiszeripari Technikum és Szakképző Iskola	4400 Nyíregyháza, Semmelweis utca 15.	Sütő-és cukrászipari technikus Húsipari technikus Élelmiszeripari gépésztechnikus Cukrász Pék-cukrász

Intézmény neve	Intézmény címe	Iskolában oktatott szakmák
		Pék Édességkészítő Hentes- és húskészítmény-készítő Élelmiszeripari gépkezelő Tartósítóiiparitermék-készítő
Északi ASzC Lippai János Mezőgazdasági Technikum és Szakképző Iskola	4400 Nyíregyháza, Krúdy köz 2.	Kertésztechnikus Mezőgazdasági technikus Gazda Kertész Mezőgazdasági gépész

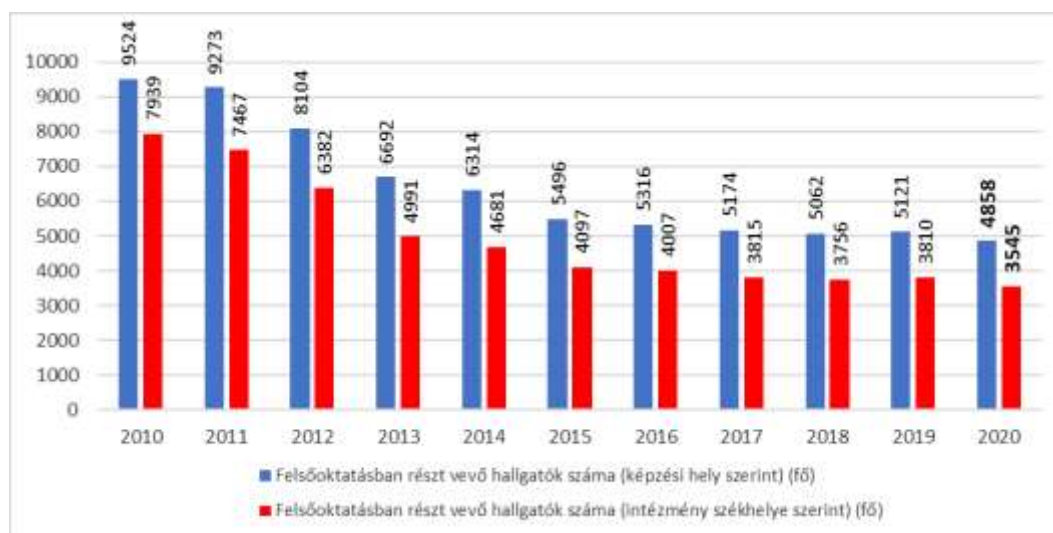
Forrás: [NSZFH | Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal \(nive.hu\)](http://NSZFH.gov.hu)

Felsőfokú oktatás

Nyíregyházán három **felsőoktatási intézmény** – a Nyíregyházi Egyetem, a Debreceni Egyetem Egészségügyi Kara és a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola – működik. A felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma képzési hely szerint 4 858 fő, az intézmény székhelye szerint 3 545 fő volt 2020-ban. Számuk 2010 és 2020 között 48,99%-kal (képzés helye szerint) és 55,35%-kal csökkent (az intézmény székhelye szerint), ami lényegesen nagyobb visszaesés az országos trendekhez képest (-20,44%).

A felsőfokú oklevelet szerzett hallgatók száma képzési hely szerint 1 056 fő, az intézmény székhelye szerint 786 fő volt. Számuk 2010 óta 36,5%-kal (képzés helye szerint) és 38,4%-kal (az intézmény székhelye szerint) esett vissza, miközben az országos csökkenés mértéke 2,8%-os volt.

16. ábra: A felsőoktatásban résztvevő hallgatók számának alakulása Nyíregyházán



Forrás: KSH

A Nyíregyházi Egyetemnek jelentős hagyományai vannak a tanárképzésben és az agrárképzésben, valamint az egyetemen és annak jogelődjében 1968 óta folyik az országosan egyedülálló felsőfokú pilótaképzés. A Nyíregyházi Egyetem képzési szintjei és képzési területei az alábbiak:

- Alapképzés: agrár, bölcsészettudomány, gazdaságtudományok, informatika, műszaki, művészetközvetítés, pedagógusképzés, sporttudomány, társadalomtudomány, természettudomány;
- Mesterképzés: bölcsészettudomány, pedagógusképzés, társadalomtudomány;

- Felsőoktatási szakképzés: agrár, gazdaságtudományok, informatika, műszaki, pedagógusképzés, társadalomtudomány.

A Nyíregyházi Egyetem számos alapképzés esetében működtet duális képzést, szakmailag minősített vállalatoknál folyó gyakorlati képzések biztosításával. A duális képzés esetében a közreműködő vállalat előre meghatározott módon a felsőoktatási intézmény tananyagához szorosan illeszkedve, formálisan is oktatja a hallgatókat a képzés során. E képzési rendszer segítségével olyan munkaerő kerül ki a felsőoktatásból, amely azonnal, több éves továbbképzés és további anyagi ráfordítás nélkül képes belépni a munka világába.

A 2021/2022-es tanévben az alábbi alapképzések esetében állnak rendelkezésre partnercégek a duális képzésben: gazdálkodás és menedzsment, gépészmérnök, járműmérnök, közlekedésmérnöki, mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnök, mezőgazdasági mérnök, programtervező informatikus.

2018. októberében az egyetemen átadták a régió első LEGO® Education Innovation Studio-ját (NYE – LEIS), amelynek célja, hogy megismertesse a leendő és a gyakorló pedagógusokat a LEGO® eszközök oktatásban való alkalmazásának módszertanával.

A Nyíregyházi Egyetem kutatási tevékenysége keretében működik az Agrár és Molekuláris Kutató és Szolgáltató Intézet (AMKSZI), amely a kémia-, biológia-, agrár- és élelmiszer tudományágakhoz kapcsolódó interdiszciplináris K+F+I intézet.

A Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar egészségügyi és szociális területen folytat oktató- és kutatómunkát. Az Egészségügyi Kar alapképzésben (4 szak), mesterképzésben (3 szak), doktori és egyéb posztgraduális szinten kínál képzéseket magyar és részben angol nyelven.

Regionális szinten a térségben széles a felsőfokú képzési kínálat, hiszen a Nyíregyházi Egyetem mellett a Debreceni és Miskolci Egyetem közelsége is előnyt jelent. Bár a városban több egyetem is működik, ugyanakkor számos fiatal dönt úgy, hogy felsőfokú tanulmányait más magyarországi vagy akár külföldi egyetemen folytatja – közülük csak kevesen térnek vissza Nyíregyházára tanulmányaikat követően. A hosszú távú fejlődés szempontjából kiemelt jelentőségű a tehetséges fiatal szakemberek megtartása és vonzása, aminek céljából több kezdeményezés is indult a városban az oktatás több szintjén (pl. Arany János Tehetséggondozási Program, Bursa Hungarica Ösztöndíj, Rászoruló Hallgatókért Közalapítvány, Roma Szakkollégium).

2.1.6.3 Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások

Nyíregyháza a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások biztosítása terén is központi szerepet tölt be a térségben. A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján az önkormányzat ellátási kötelezettségének intézmény fenntartásával és ellátási szerződés útján tesz eleget. A törvények rendelkezései szerint Nyíregyháza Önkormányzatának kötelezettsége a gyermekjóléti alapellátási és a szociális alapszolgáltatási feladatok ellátása, továbbá saját területén köteles éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását, idősek otthonát, valamint – amennyiben a lakossági szükségletek indokolják – hajléktalanok otthonát és hajléktalan személyek rehabilitációs intézményét megszervezni és fenntartani. Az Önkormányzat fenntartásában működő szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat nyújtó intézmények az alábbiak:

- a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény,
- a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ,
- a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ.

Emellett Nyíregyházán megyei hatáskörű szociális szervezetek is nyújtanak szolgáltatást (pl. a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekvédelmi Központ Nyírszőlősen működtet lakásotthonokat).

Bölcsőde

A bölcsőde a 3 évnél fiatalabb gyermekek nappali gondozására, nevelésére és ellátására szakosodott intézmény. Nyíregyházán a **Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény** működteti a gyermekek napközbeni és átmeneti elhelyezését nyújtó intézményeket. A gyermekek napközbeni ellátását az Önkormányzat 9 bölcsődében biztosítja.

2020-ban Nyíregyházán összesen 11 db bölcsőde (824 férőhellyel) és 26 db családi bölcsőde (158 férőhellyel) működött. A bölcsődékbe és a családi bölcsődékbe beíratott gyermekek száma 790 fő, illetve 141 fő volt, a kapacitáskihasználtság ez alapján, 95,9, illetve 89,2%-os. Az önkormányzati fenntartású bölcsődék nagyobb létszámmal biztosítják, míg az egyéb fenntartású bölcsődék jellemzően családi vagy mini bölcsődéként 5 és 7 fős, családias ellátást nyújtanak a kisgyermekek számára.

A gyermekek átmeneti elhelyezését a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény szervezeti keretében működő Családok Átmeneti Otthona és a Gyermekek Átmeneti Otthona biztosítja. Az elmúlt évek fejlesztéseinek köszönhetően mindkét intézmény megújult, korszerű környezetben biztosítja az átmenetileg otthontalanná vált gyermek és szülője részére a lakhatást.

Az önkormányzati feladatellátás mellett nem állami és egyházi szervezet is nyújt szolgáltatást a város területén. A Magyarországi Evangélikus Egyház által fenntartott Családok Átmeneti Otthona – az önkormányzattal kötött ellátási szerződésben – 40 férőhelyen biztosít átmeneti elhelyezést az otthontalanná vált szülő és gyermeke részére. A Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete pedig 40 férőhelyes családok átmeneti otthona fenntartásával és Kiléptető Ház működtetésével biztosít átmeneti elhelyezést a gyermek és szülője számára.

Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás

A **Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ** feladata a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, valamint a gyermekjóléti központ feladatainak ellátása. Az intézmény a város területén családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást biztosít, valamint a járás területén a központ szolgáltatásait (utcai és lakótelepi szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, kórházi szociális munka, készenléti szolgálat, pszichológiai tanácsadás, jogi tanácsadás, családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia, hatósági feladatok) látja el.

2018 szeptemberétől a család- és gyermekjóléti központok feladatai tovább bővültek az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységgel: a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújtanak a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el.

Szociális alapszolgáltatások

A demográfiai trendeket és társadalmi jellemzőket figyelembe véve az idős- és fogyatékosellátás szervezése, biztosítása hangsúlyos feladat. A Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ már 1993 óta biztosít szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátást Nyíregyháza város közigazgatási területén. Az alapszolgáltatások keretében étkeztetést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, támogató szolgáltatást, idősek nappali ellátását, demens nappali ellátást, szenvedélybetegek nappali ellátását, fogyatékos személyek nappali ellátását, pszichiátriai betegek

nappali ellátását és pszichiátriai közösségi ellátást biztosít. Az intézmény szakosított ellátás keretében két telephelyen idősek otthonát működtet és 2022. január 1-jétől fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthoni ellátását is biztosítja.

A KSH adatai alapján 2020-ban Nyíregyházán a szociális étkeztetésben részesülők száma 5 091 fő volt. A városban ezer 65 éves és idősebb lakosra 224,3 fő szociális étkeztetésben részesülő jutott, ami alacsonyabb, mint a megyei (245,1), ugyanakkor jóval magasabb, mint az országos (101,6), valamint a debreceni (126,1) és a miskolci (92,6) mutatók.

A városban a házi segítségnyújtásban részesülők száma 1 388 fő, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma 184 fő volt 2020-ban. Az ellátás keretében a szolgáltató alapvető gondozási, ápolási feladatokat végez el, valamint közreműködik az ellátott és lakókörnyezete higiénés körülményeinek megtartásában, a veszélyhelyzetek megelőzésében és elhárításában. A városban ezer 65 éves és idősebb lakosra 61,1 fő házi segítségnyújtásban és 8,1 fő jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülő jutott. 2020-ban az időskorúak otthonaiban ellátottak száma 700 fő, az idősek nappali ellátásában részesülők száma 437 fő volt.

A város területén az önkormányzati fenntartású intézmények mellett számos nem állami és egyházi fenntartású intézmény biztosítja az alapszolgáltatások és a szakosított ellátások rendszerébe tartozó szolgáltatásokat, működtetnek intézményeket (étkeztetés, házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás, nappali ellátást nyújtó intézmények, bentlakásos elhelyezést nyújtó intézmények stb.). Több fenntartó az Önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében biztosít különböző szolgáltatásokat, amelyet az alábbi táblázat ismertet:

21. táblázat: Az Önkormányzat által szerződéssel biztosított szolgáltatások

Feladat megnevezése	Intézmény/Fenntartó	Ellátási szerződés megkötésének ideje
utcai szociális munka	Periféria Egyesület	1997
étkeztetés (népkonyha), nappali ellátás hajléktalanok és szenvedélybetegek részére, átmeneti szállás, éjjeli menedékhely, hajléktalanok otthona	Oltalom Szeretetszolgálat (fenntartó: Magyarországi Evangélikus Egyház)	2002
„Kiléptető Ház” működtetése	Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete	2008
támogató szolgáltatás	ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete	2007
nappali ellátás	Mozgáskorlátozottak Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete	2007
szenvedélybetegek átmeneti otthona	Reménység Szenvedélybetegek Átmeneti Otthona (fenntartó: Kék Nefelejcs Alapítvány)	2009
étkeztetés, nappali ellátás idősek és demens személyek részére, időskorúak gondozóháza, idősek otthona, fogyatékos személyek otthona és pszichiátriai betegek otthona	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség	2011
tanyagondnoki szolgáltatás	Human-Net Alapítvány	2005

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Gazdasági Programja 2020-2024

2.1.6.4 Esélyegyenlőség biztosítása

Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2018-2023-ra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját 2018-ban fogadta el a város közgyűlése¹⁵, ezzel kinyilvánítva elkötelezettségét az alábbi célok megvalósítása iránt:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelménye,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elve,
- a diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések megtétele,
- a köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik a fenntartókkal.

A HEP jövőképe alapján *„Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának legfontosabb célja, a Nyíregyházán élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést és a társadalmi szolidaritást”*.

A város olyan település kíván lenni, amely kiemelt figyelmet, ha kell pozitív diszkriminációt alkalmaz a veszélyeztetett célcsoportok számára. Cél, hogy az Önkormányzat tudatos intézkedéseinek hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetőségei javuljanak.

A HEP célcsoportonként fogalmaz meg intézkedéseket a mélyszegénységben élők és romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők vonatkozásában. A mélyszegénységben élők és a romák esetében hangsúlyosan megjelenik a korai fejlesztés, a tanoda típusú programok, a munkavállalásra való felkészítés, valamint az esélyegyenlőség, az egészségi állapot, a lakhatási és közbiztonsági körülmények javításának fontossága. Nyíregyházán jelenleg 2 tanoda működik: a Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásában működő Magvető Görögkatolikus Tanoda 2016 novembere óta a szegregált helyzetű huszártelpi városrészben, a Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartása alatt működő Intézmény Oltalom Szeretetszolgálat Felfedező Tanodája 2020 júliusától Vajdabokorban nyújt a gyerekek számára iskolán kívüli fejlesztő és ismeretbővítő foglalkozásokat.

2.1.6.5 Kulturális és szabadidős tevékenységek

Nyíregyháza – méretéből és térségi szerepköréből adódóan – széleskörű szabadidős és kulturális kínálattal rendelkezik, aminek fontos szerepe van mind az itt élők életminőségének javításában, mind a turisztikai kínálat bővítésében.

- Könyvtár: A Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár a központi könyvtár mellett 6 fiókkönyvtárat, valamint két könyvtárpontot foglal magában. Dokumentumállománya eléri a 420 ezer egységet. A könyvtárba beiratkozottak száma évről évre változik, 2020-ban 16 392 fő volt. Hasonlóan ingadozó a kölcsönzött könyvtári dokumentumok száma is, 2020-ban 234 343 db volt, ami 8,4%-kal kevesebb, mint a 2019-ben kölcsönzött könyvtári dokumentumok

¹⁵ Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 123/2018 (VI. 21.) számú határozata Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018 – 2023. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról

száma (255 817 db). A látogatások száma 2019 és 2020 között 279 983 főről 210 720 főre csökkent. A forgalmi adatokban a kis mértékű visszaesés elsősorban a COVID-19 járvány miatt következett be. A könyvtár a „Digitális szakadék csökkentése” című GINOP-6.1.2-15 projekt keretében Digitális Jólét Program Pontként működik. A projekt keretében a könyvtár olyan tanfolyamokat, képzéseket valósít meg, amelyek célja a digitális ismeretek átadása.

- **Múzeum:** Nyíregyházán hat muzeális intézmény található, a leglátogatottabb a Jósa András Múzeum, amely Kelet-Magyarország legrégebbi közművelődési és tudományos intézménye, európai hírű régészeti gyűjteménnyel rendelkezik. A Jósa András Múzeum – a Sóstói Múzeumfaluvá és a Kállay-gyűjteménnyel együtt – az Önkormányzat fenntartásában működik. A város összes múzeumi kiállításainak száma 2010 és 2017 között 74-ről 92-re növekedett, majd 2020-ra 55-re csökkent – szintén részben a COVID-19 járvány következtében. A múzeumi látogatók száma a vizsgált időszakban 90 és 100 ezer között mozgott. Kivételt jelentett 2014 és 2018, amikor 110 ezer felett volt, valamint 2019 és 2020, amikor 80 ezer körül alakult a látogatók száma. A muzeális intézmények ezer lakosra jutó látogatásainak száma 2020-ban 669 látogatás volt (2019-ben 688), ami magasabb, mint az országos (452) mutató.
- **Művelődési Központ:** A városban működő közművelődési intézmények száma 49 db, közülük a legnagyobb a Váci Mihály Kulturális Központ, amely 18 tagintézménnyel rendelkezik. A VMKK közösségi térként működik, ahol helyet kapnak koncertek, színházi előadások, konferenciák, tanfolyamok, kiállítások és művészeti együttesek próbái. 2019-ig folyamatosan növekedett a rendszeres művelődési foglalkozások száma, míg 2019-ben még 20 247 ilyen foglalkozást tartottak számon, addig 2020-ra számuk 373-re csökkent. Az alkotó művelődési közösségek száma és létszáma szintén évről-évre növekszik. 2019-ben az alkotó művelődési közösségek száma 176 db, tagjainak száma 4 110 fő, ezek a mutatók 2020-ban is csak kisebb mértékben csökkentek (109 közösség 2 076 fővel).
- **Színház:** A Móricz Zsigmond Színház épülete 1894-ben épült, önálló színtársulattal 1981 óta rendelkezik. A színház 3 játszóhelyen (Nagyszínpad, Krúdy Kamara, Művész Stúdió), továbbá a Rózsakert Szabadtéri Színpadon is rendez előadásokat. Egy évad alatt a körülbelül 100 ezer néző látogatja, a nézőszám a járvány hatására 2020-ban több, mint felére (48 566 fő) csökkent. Az ezer lakosra jutó színházi látogatások száma 2020-ban 446 látogatás volt (2019-ben 1 084), ami alacsonyabb, mint az országos (452) mutató. A Szindbád Színház történelmi Rendezvénytér a belvárosi kulturális negyedben (a volt Helyőrségi Művelődési Otthon helyén) 2021 júliusától várja látogatóit. A Sóstói úton található Bencs Villa kamaraszínházi előadásoknak, irodalmi és zenei rendezvényeknek ad otthont.
- **Mozi:** A városban 2 mozi működik, összesen 7 moziteremmel, ahol a mozielőadások száma évi 11 ezer körül mozog. 2020-ban számuk a COVID-19 világjárvány hatására 5 750 előadásra csökkent.
- **Zene, tánc:** Nyíregyházán nagy hagyománya van a népzene és néptáncnak. A nagy múltú táncsoportok közé tartoznak a nyíregyházi Igrice, Szabolcs és Nyírség táncgyüttesek. Országosan és nemzetközi tekintetben is kiemelkedő színvonalú Nyíregyháza komolyzenei kínálata, amelynek két legismertebb képviselője a világhírű Cantemus Kórus és a Piccoli Archi Zenekar.

Nyíregyházán 2020-ban 681 kulturális rendezvényt szerveztek, ez azonban csak átmeneti visszaesés volt, ugyanis 2010 és 2019 között a kulturális rendezvények száma 545-ről 1491-re emelkedett. 2020-ban a rendezvényeket látogatók száma is hasonló mértékben csökkent (-67,8%, -53 511 fő). A város legjelentősebb rendezvényei többek között a VIDOR fesztivál, a HELLO Nyíregyháza, a Tírpák Fesztivál

és a kétévente váltakozva megrendezésre kerülő Nemzetközi Néptáncfesztivál és Cantemus Nemzetközi Kórusfesztivál.

A város szabadidős programkínálatában fontos szerepet töltenek be a **sportlétesítmények** és a sportrendezvények:

- A Nyíregyházi Városi Stadion a megye egyik legnagyobb sportlétesítménye, melyet 1958-ban adták át. Jelenleg zajlik a stadion újjáépítése, átadása 2023 őszén várható. A városban további sportpályák, sportlétesítmények is működnek (Örökösöldi, Czuczor Gergely úti, Tiszavasvári úti, Orosi úti). A Tiszavasvári úti volt NYVSC pálya helyére épült a Nyíregyházi Atlétikai Centrum mintegy 7 milliárd Ft-os beruházás keretében.
- Fontos sportlétesítmény az 1988-ban épült és 2015-ben felújított Continental Arena (korábban Bujtosi Szabadidő Csarnok), melynek befogadóképessége 2 500 fő.
- 2018-ban adták át a városi jégpályát verseny- és tömegsport céljára.
- A városban több uszoda, Sóstógyógyfürdőn élmény- és parkfürdő, valamint Tófürdő működik. 2020 őszén nyitotta meg kapuit a Continental Arena közelében a város új – 10 pályás 50 méteres nagymedencével rendelkező – uszodája (Eissmann Nyíregyházi Városi Uszoda).
- A város legnépszerűbb tömegsport-eseménysorozata az évek óta megrendezésre kerülő „Mozdulj Nyíregyháza!” program, melynek keretében ingyenes mozgásprogramokon vehet részt a lakosság.

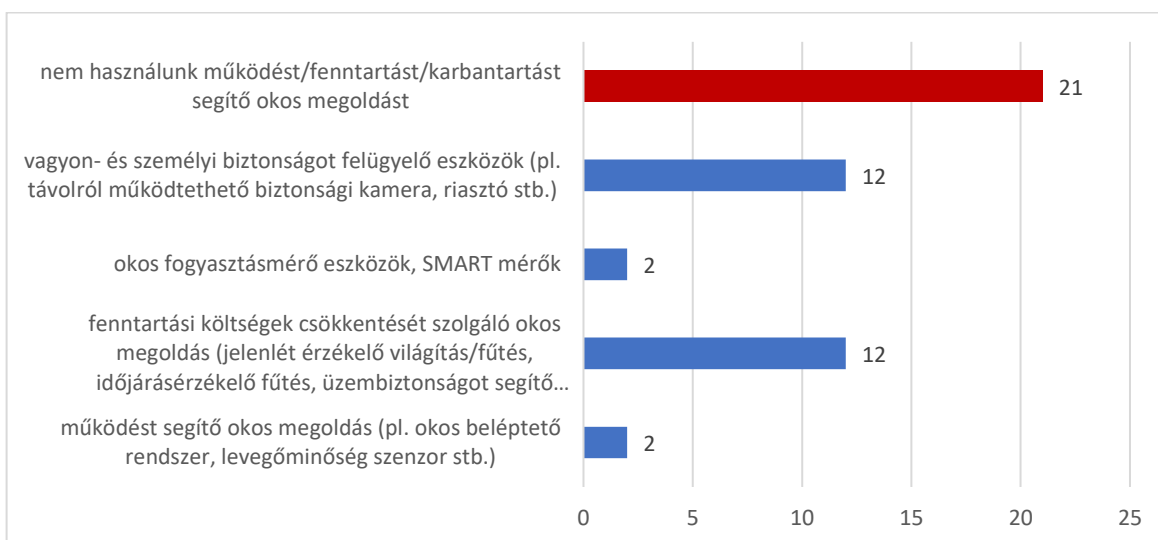
2.1.6.6 Önkormányzati szolgáltató intézmények digitális felkészültsége

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia készítése során 2021 decemberében **intézményi kérdőíves felmérés** készült a nyíregyházi önkormányzati szervezetek fejlesztési igényeiről, melynek eredményei betekintést nyújtanak a rendelkezésükre álló digitális infrastruktúrába és kompetenciákba. A 41 kitöltő többsége az oktatás-nevelés és az egészségügy-szociális ellátás területeken nyújt szolgáltatásokat (14-14 szervezet), de reprezentálva van a kultúra-közművelődés (4 szervezet), a sport-szabadidő (2 szervezet), a közművek (2 szervezet), a városüzemeltetés, a turizmus, a pedagógiai szakszolgálat, a gazdasági érdekképviselet és egy nemzetiségi önkormányzat is (1-1 szervezet).

- **Fejlesztési tervek:** A szervezetek 95%-a tervez a közeljövőben informatikai/digitális fejlesztéseket. Ezeknek a várható forrása a legtöbb esetben önkormányzati, európai uniós (operatív programok és közvetlen brüsszeli programok) és/vagy állami (céltámogatások), az önerő mindössze 8,54%-ban jelenik meg.
- **Eszközellátottság:** Az intézmények digitális eszközökkel való ellátottsága változó mértékű, de általában véve hiányos, mennyiségi és/vagy minőségi fejlesztésre szorul – különösen magas az igény a szolgálati laptopok (65,85%) és az okostelefonok (56,1%) beszerzésére. Az IKT eszközök az intézmények 53,66%-ában vannak hálózatba kötve, további 31,71%-nál ez eddig csak részben valósult meg. A digitális rendszerek helyi fejlesztése előtti legnagyobb akadály – amire már az előző pontban említett forrásmegosztás is utal – a forráshiány (75,61%), de az alkalmazottak digitális kompetenciáinak hiánya is jelentős probléma (34,15%).
- **Adatkezelés:** A tevékenységük során keletkező adatokat a szervezetek 29,27%-ra tárolja, de nem dolgozza fel. A többi válaszadó esetében a leggyakoribb felhasználás a napi szintű működéshez szükséges, nyilvános adatszolgáltatás 48,78%-uknál történik. A tárolásra a legnépszerűbb módszer a saját szerver – a felhő szolgáltatások igénybevétele csak kis mértékben jellemző.

- **Kommunikáció:** Mind a belső, mind a kifelé történő kommunikációban kulcsszerep jut az e-mailnek és a telefonnak, ugyanakkor a szervezetek több mint 90%-a már legalább egy éve rendelkezik honlappal (több mint a felük már legalább 10 éve), amely mellett a közösségi média ügyfélkapcsolati használata is jelentős. Ez elsősorban egyoldalú kommunikációt takar (pl. az intézmény leírása, hírek, letölthető formanyomtatványok), és a városi mobil applikáció részeként is csak elenyésző százalékban jeleznek igényt ettől eltérő módszerekre (pl. interaktív felület, lakossági bejelentések fogadása és kezelése). A fentieket valamilyen szinten ellensúlyozza, hogy az intézmények több mint 60%-a végzett a közelmúltban valamilyen igény/elégedettség felmérést az ügyfelei körében.
- **Épület- és rendszerüzemeltetés:** Épületüzemeltetést és/vagy helyiséggazdálkodást támogató informatikai rendszert mindössze 5 intézmény használ. Működést/fenntartást segítő okos megoldásokról már többen számolnak be: a legnépszerűbbek egyenlő arányban (kb. 30-30%) a fenntartási költségek csökkentését szolgáló okos megoldások (pl. jelenlét érzékelő világítás/fűtés), valamint a vagyon- és személyi biztonságot felügyelő eszközök (pl. távolról működtethető biztonsági kamerák). Az épületekről adatállomány a legtöbb esetben papír alapon vagy – az alapján – digitalizált formában létezik.

17. ábra: Intézményi kérdőíves felmérés – Használják-e bármilyen, a működést/fenntartást/karbantartást segítő okos megoldást az intézményben, amely elősegíti a létesítmény működtetését ill. a fenntartási költségeinek csökkentését?



Forrás: Intézményi kérdőíves felmérés, 2021

- **Szakemberek:** Az informatikai hálózat karbantartására külön szakember 3 intézmény kivételével mindenhol van. Ez a rendszergazda a szervezetek felénél napi szinten, a többinél pedig igény szerint végez ellenőrzést. Az esetek valamivel kevesebb mint felében saját alkalmazottról van szó, míg a többi intézmény általában egy külső cégre bízta ezt a feladatot.
- **Képzés:** 12 intézmény (29,27%) jelezte, hogy nem szerveznek (és terveznek) IKT kompetenciák fejlesztését szolgáló tanfolyamot, mert vagy nem releváns a munkavégzés szempontjából, vagy nincs rá igény sem a kollégák, sem pedig a vezetőség részéről.

2.1.7 A település gazdasága

2.1.7.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

Egy adott terület adott idő alatti gazdasági termelésének a mérőszáma a bruttó hazai termék, azaz a **GDP**. A Központi Statisztikai Hivatal települési szintű GDP adatokat nem közöl, ezért a város gazdasági teljesítményének elemzést megyei szinten lehet ismertetni.

22. táblázat: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy főre jutó GDP adatai

	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Egy főre jutó bruttó hazai termék, ezer Ft							
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	1 488	1 984	2 071	2 231	2 530	2 827	2 852
Észak-Alföld	1 745	2 269	2 329	2 567	2 856	3 133	3 230
Magyarország	2 750	3 553	3 690	4 013	4 439	4 864	4 922
Egy főre jutó bruttó hazai termék az országos átlag százalékában (%)							
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	54,1	55,8	56,1	55,6	57,0	58,1	57,9
Észak-Alföld	63,5	63,8	63,1	64,0	64,3	64,4	65,6
Magyarország	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Forrás: KSH

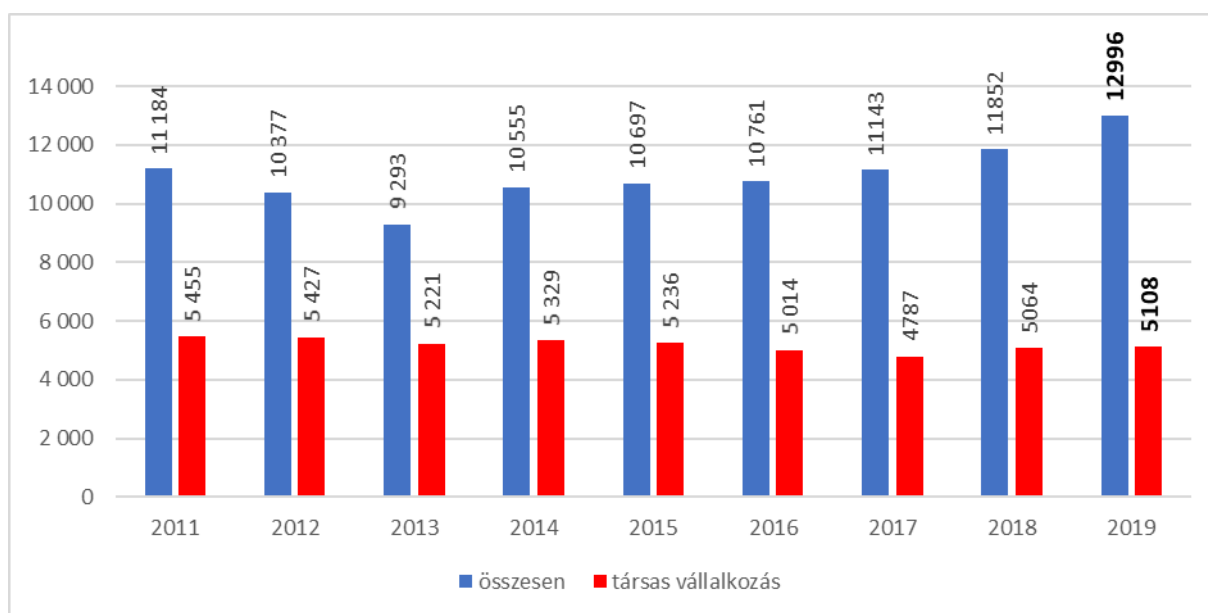
2010-hez viszonyítva 2020-ra Szabolcs-Szatmár-Bereg megye GDP-je az országos átlagot (74,5%) meghaladva 88%-kal nőtt, ezzel részesedése a hazai GDP-ből 3,02%-ról 3,25%-ra emelkedett. Ugyanebben az időszakban az egy főre jutó GDP 91,7%-kal, 1 488 000 forintról 2 852 000 forintra emelkedett. Az egy főre jutó GDP országos növekedésének mértéke 79%-os volt. A pozitív tendenciák ellenére Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az egy főre jutó GDP az országos átlagnak mindössze 57,94%-a. A megye viszonylag alacsony gazdasági teljesítményét mutatja, hogy a megyék és Budapest rangsorában a 19. helyen áll, egyedül Nógrád megyét előzi meg.

A **regisztrált vállalkozások** száma Nyíregyházán 25 124 db, míg a **működő vállalkozások** száma ennek kicsit több mint a fele (51,7%), 12 996 db volt 2019-ben. Az ezer lakosra jutó működő vállalkozások száma a városban 111 db volt, amely meghaladja a megyei (64 db) és az országos átlagot (88 db), valamint a debreceni (104 db) és miskolci (82 db) értékeket is. A működő vállalkozások 60,7%-a egyéni vállalkozó, 39,3%-a pedig társas vállalkozás (5 108 db).

A működő társas vállalkozások foglalkoztatottak száma szerinti megoszlása alapján a 0-9 főt foglalkoztató mikrovállalkozások dominanciája figyelhető meg. Az összes társas vállalkozás 90,7%-a, 4 633 db vállalkozás sorolható ebbe a kategóriába. A kisvállalkozások (10-49 fős) száma 400 db (7,83%), az 50-249 főt foglalkoztató középvállalkozások száma 63 db (1,23%), a 250 fő felett foglalkoztató nagyvállalkozások száma pedig 12 db (0,23%). A működő társas vállalkozások méret szerinti megoszlása – minimális eltérésektől eltekintve – az országos megoszlással megegyezik.

A működő vállalkozások száma 2011 és 2013 között csökkenő tendenciát mutatott (16,9%), majd ezt követően növekedésnek indult. 2013 és 2019 között a működő vállalkozások száma 39,8%-kal (3 703 db) növekedett. A növekvő tendenciát a működő egyéni vállalkozások száma alakította, mivel a társas vállalkozások száma a vizsgált időszak alatt stagnált, minimálisan csökkent (2,2%).

18. ábra: A működő társas vállalkozások számának alakulása Nyíregyházán (2011-2019)



Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

Nyíregyháza szerepe Szabolcs-Szatmár-Bereg megye gazdaságában domináns, hiszen míg a megye lakosságának körülbelül egyötöde (2019-ben 21,3%-a) él a megyeszékhelyen, a működő társas vállalkozások közel fele (45,8%-a) található a városban.

23. táblázat: Működő társas vállalkozások száma alkalmazott létszám alapján (2019)

	0-9 fő mikro	10-49 fő kis	50-249 fő közép	250- fő nagy
Nyíregyháza	4633	400	63	12
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	9970	991	156	28
Nyíregyháza részesedése a megyei értékből	46,5%	40,4%	40,4%	42,9%

Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

Nyíregyháza gazdasági súlyát jól szemlélteti, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg megye TOP 100 vállalkozásából 40 székhelye található a városban (TOP 100 – A 100 legjelentősebb Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei székhelyű vállalkozás).

A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

A működő társas vállalkozások a nemzetgazdasági ágak teljes spektrumát lefedik a városban, bár a bányászat, kőfejtés jelenléte minimális. A legtöbb társas vállalkozás a kereskedelem, gépjárműjavítás (1 226 db, 24,0%), a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (1 005 db, 19,68%) és az építőipar (547 db, 10,71%) területén működött Nyíregyházán. A működő társas vállalkozások nemzetgazdasági ágankénti megoszlása a városban az országos arányokhoz hasonló, csak néhány nagyobb eltérés mutatható ki:

- arányaiban több vállalkozás működött a kereskedelem, gépjárműjavítás (24%) és a humán-egészségügyi, szociális ellátás (6,89%) területén,

- valamint kevesebb az információ, kommunikáció (3,88%) területen¹⁶.

A **foglalkoztatottak számát** és az **értékesítés nettó árbevételét** tekintve az egyes ágazatok közötti sorrend némiképp megváltozik. E szempontok alapján a feldolgozóipar a legjelentősebb nemzetgazdasági ág. Itt keletkezik a legtöbb nettó árbevétel (472 258 781 Mrd Ft), ráadásul az ágazatban foglalkoztatottak létszáma (12 807 fő) több mint kétszerese a második legtöbb munkavállalót alkalmazó kereskedelem, gépjárműjavítás ágazatnak (6 000 fő). A harmadik legjelentősebb ágazatnak az építőipar tekinthető 115 milliárd forintot meghaladó árbevétellel és több mint 3 100 munkavállalóval. Jóllehet a klaszteresedés kevésbé jellemző jelentősebb vállalatok esetenként beszállítói kört alakítottak, alakítanak ki – megsokszorozva ezáltal munkaerőpiaci és gazdasági hatásukat.

24. táblázat: A nemzetgazdasági ágazatok értékesítésből származó nettó árbevétele és létszáma Nyíregyházán (2020)

Nemzetgazdasági ág	Összes nettó bevétel (e Ft)	Létszám (fő)
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	14 919 488	609
Bányászat, kőfejtés	106	1
Feldolgozóipar	472 258 781	12 807
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	3 676 538	113
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmérséklés	14 614 031	1 179
Építőipar	115 384 030	3 119
Kereskedelem, gépjárműjavítás	410 001 857	6 000
Szállítás, raktározás	22 357 735	655
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	9 354 899	720
Információ, kommunikáció	7 056 349	466
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	3 561 450	225
Ingyenértékesítések	25 404 234	879
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	18 941 628	1 532
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	11 745 712	1 970
Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	99 812	13
Oktatás	3 684 943	228
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	7 633 580	566
Művészet, szórakoztatás, szabadidő	2 834 572	458
Egyéb szolgáltatás	3 858 043	527

Forrás: Opten céginformációs adatbázis

A feldolgozóipar nemzetgazdasági ágon belül a foglalkoztatottak létszáma alapján az alábbi főtevékenységek emelkednek ki, amelyek együttesen a gazdasági ágban dolgozók közel négyötödét foglalkoztatják:

- gumi-, műanyag termék gyártása (3 269 fő),

¹⁶ Országosan a működő társas vállalkozások 21,75%-a a kereskedelem, gépjárműjavításban, 4,55%-a a humán-egészségügyi, szociális ellátásban és 6,2%-a az információ, kommunikáció nemzetgazdasági ágban tevékenykedik.

- egyéb feldolgozóipari tevékenység (2 479 fő),
- ruházati termék gyártása (2 166 fő),
- fémfeldolgozási termék gyártása (1 263 fő),
- bőr, bőrtermék, lábbeli gyártása (1 001 fő).

Az árbevétel alapján a gumi-, műanyag termék gyártása főtevékenység magasan kiemelkedik a feldolgozóiparon belül, mivel az itt keletkezett árbevétel (közel 310 milliárd forint) a második legtöbb bevételt termelő főtevékenység (35 milliárd forint) kilencszeresét termeli.

A foglalkoztatottak létszáma alapján a legnagyobb nyíregyházi székhellyel rendelkező vállalkozás a 2 366 főt foglalkoztató LEGO Manufacturing Kft. Ezer fő feletti foglalkoztatók továbbá a Pro-Team Nonprofit Kft. és a MICHELIN Hungária Kft. A város 20 legnagyobb foglalkoztatója közé kevesebb mint 200 fős állományi létszámmal is be lehet kerülni.

25. táblázat: A 20 legnagyobb, nyíregyházi székhellyel rendelkező vállalkozás a foglalkoztatottak létszáma alapján (2020)

Cégnév	Nemzet-gazdasági ág	Főtevékenység	Létszám (fő)
LEGO Manufacturing Kft.	C	Játékgyártás	2 366
Pro-Team Nonprofit Kft.	C	Felsőruházat gyártása (kivéve: munkaruházat)	1 946
MICHELIN Hungária Kft.	C	Gumibroncs, gumitömlő gyártása	1 351
Start Nonprofit Kft.	N	Csomagolás	882
Hübner - H Kft.	C	Gumibroncs, gumitömlő gyártása	866
Eissmann Automotive Hungaria Kft.	C	Táskafélék, szíjzat gyártása	825
NYÍRSÉGVÍZ Zrt.	E	Víztermelés, -kezelés, -ellátás	626
KELET-ALFI-KER Kft.	G	Élelmiszer, ital, dohányáru vegyes nagykereskedelme	589
ContiTech Magyarország Kft	C	Egyéb gumitermék gyártása	471
Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.	E	Nem veszélyes hulladék gyűjtése	462
SEMATIC HUNGÁRIA Kft.	C	Fémszerkezet gyártása	357
NYÍRVV Nonprofit Kft.	L	Ingatlankezelés	322
Szabolcs-Coop Zrt .	G	Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem	276
INT - SOLUTION Kft.	N	Munkaerőkölcsönzés	260
VIZITERV Environ Kft.	M	Mérnöki tevékenység, műszaki tanácsadás	259
KE-VÍZ 21 ZRt.	F	Lakó- és nem lakó épület építése	254
NYÍRERDŐ Zrt.	A	Erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység	234
MARSO Kft.	G	Gépjárműalkatrész-nagykereskedelem	215
Nyíregyházi-Kenyérgyár Kft.	C	Kenyér; friss pékáru gyártása	200
EKO Konzervipari Kft.	C	Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	188

Forrás: Opten céginformációs adatbázis

Az értékesítés nettó árbevétele alapján a nyíregyházi székhelyű vállalkozások közül 240 milliárd forintot meghaladó árbevétellel kiemelkedik a MICHELIN Hungária Kft. A zöldség-, gyümölcs-nagykereskedelem főtevékenységben működő második legnagyobb vállalkozás árbevétele nem éri el

a 40 milliárd forintot, azaz a vállalatok gazdasági ereje között jelentős eltérések mutatkoznak. A Nyíregyházán működő 10 legnagyobb árbevétellel rendelkező vállalkozáshoz köthető az összes városban keletkező árbevétel közel 43%-a, miközben az árbevétel alsó 20%-os részén mintegy 3 750 cég osztozik.

26. táblázat: A 20 legnagyobb, nyíregyházi székhellyel rendelkező vállalkozás az értékesítés nettó árbevétele alapján (2020)

Cégnév	Nemzetgazdasági ág	Főtevékenység	Értékesítés nettó árbevétele (eFt)
MICHELIN Hungária Kft.	C	Gumibroncs, gumitömlő gyártása	243 083 314
Landgard Obst & Gemüse GmbH Kehl Magyarországi Fióktelep	G	Zöldség-, gyümölcs-nagykereskedelem	37 215 406
LEGO Manufacturing Kft.	C	Játékgyártás	33 537 831
NZRT-TRADE Kft.	G	Vegyí áru nagykereskedelme	28 894 273
MARSO Kft.	G	Gépjárműalkatrész-nagykereskedelem	25 757 523
ContiTech Magyarország Kft	C	Egyéb gumitermék gyártása	24 784 625
Eissmann Automotive Hungaria Kft.	C	Táskafélék, szíjazat gyártása	23 188 736
KELET-ALFI-KER Kft.	G	Élelmiszer, ital, dohányáru vegyes nagykereskedelme	21 524 070
CARBON BLACK Kft.	G	Vegyí áru nagykereskedelme	20 171 870
AGROKER HOLDING ZRT.	G	Vegyí áru nagykereskedelme	18 260 511
KE-VÍZ 21 ZRT.	F	Lakó- és nem lakó épület építése	18 066 380
Hübner - H Kft.	C	Gumibroncs, gumitömlő gyártása	16 362 171
AKTUÁL BAU Kft.	F	Lakó- és nem lakó épület építése	14 582 052
SEMATIC HUNGÁRIA Kft.	C	Fémszerkezet gyártása	13 340 160
Vibracoustic CV Air Springs Magyarország Kft.	C	Egyéb gumitermék gyártása	12 412 430
NYÍRSÉG-HASSO Kft.	G	Gabona, dohány, vetőmag, takarmány nagykereskedelme	11 188 027
VAGÉP ZRT.	G	Személygépjármű-, könnyűgépjármű kereskedelem	9 208 150
MAGISZ Kft.	G	Személygépjármű-, könnyűgépjármű kereskedelem	8 756 673
NYÍRSÉGVÍZ Zrt.	E	Víztermelés, -kezelés, -ellátás	8 385 547
SZURO-TRADE Kft.	G	Mezőgazdasági termék ügynöki nagykereskedelme	8 340 101

Forrás: Opten céginformációs adatbázis

A 20 legnagyobb létszámú és árbevételű vállalkozást összehasonlítva megállapítható, hogy mindössze 10 vállalkozás szerepel mindkét kategória TOP 20-as listájában.

27. táblázat: Működő társas vállalkozások megoszlása gazdasági ágazatonként (2019, db, %)

	Nyíregyháza		Szabolcs-Szatmár-Bereg megye		Magyarország	
	db	%	db	%	db	%
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (A gazdasági ág)	105	2,06%	563	5,05%	10 063	2,64%
Bányászat, kőfejtés (B gazdasági ág)	1	0,02%	9	0,08%	356	0,09%
Feldolgozóipar (C gazdasági ág)	457	8,95%	1 118	10,03%	31 994	8,40%
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás (D gazdasági ág)	20	0,39%	50	0,45%	1 219	0,32%
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyvezérlés (E gazdasági ág)	17	0,33%	32	0,29%	1 197	0,31%
Építőipar (F gazdasági ág)	547	10,71%	1 409	12,64%	38 116	10,00%
Kereskedelem, gépjárműjavítás (G gazdasági ág)	1226	24,00%	2 875	25,80%	82 881	21,75%
Szállítás, raktározás (H gazdasági ág)	150	2,94%	496	4,45%	12 699	3,33%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (I gazdasági ág)	191	3,74%	419	3,76%	16 876	4,43%
Információ, kommunikáció (J gazdasági ág)	198	3,88%	325	2,92%	23 624	6,20%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység (K gazdasági ág)	80	1,57%	149	1,34%	5 411	1,42%
Ingatlanügyletek (L gazdasági ág)	305	5,97%	505	4,53%	27 422	7,20%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (M gazdasági ág)	1005	19,68%	1 559	13,99%	69 957	18,36%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység (N gazdasági ág)	212	4,15%	451	4,05%	20 237	5,31%
Oktatás (P gazdasági ág)	117	2,29%	224	2,01%	7 372	1,93%
Humán-egészségügyi, szociális ellátás (Q gazdasági ág)	352	6,89%	701	6,29%	17 352	4,55%
Művészet, szórakoztatás, szabadidő (R gazdasági ág)	57	1,12%	126	1,13%	7 461	1,96%
Egyéb szolgáltatás (S gazdasági ág)	68	1,33%	134	1,20%	6 810	1,79%

Forrás: KSH

Turizmus

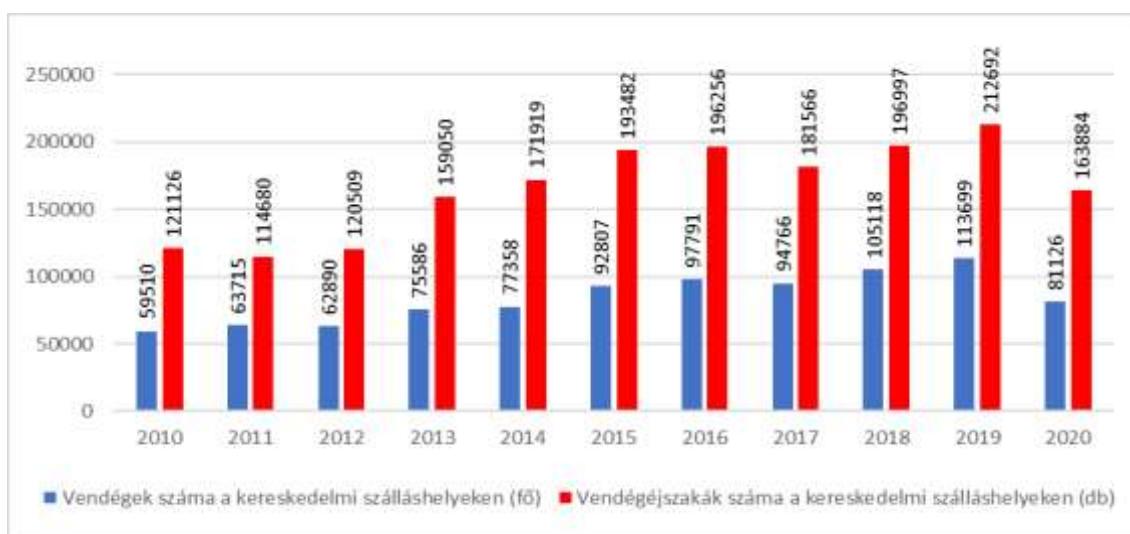
Nyíregyházán a **turizmus** kiemelt ágazatnak tekinthető részben az elmúlt években megvalósított számos beruházás eredményeként. Turisztikai szolgáltatás- és attrakciófejlesztés keretében Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 7 projekt megvalósítására több, mint 4,3 milliárd forint vissza nem térítendő támogatást nyert a Széchenyi2020 pályázati forrásaiból, emellett több – köz- és magánszféra általi – szálláshelyfejlesztési projekt is megvalósult a városban.

A fejlesztések hatása a kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmának alakulásában is kézzelfogható. 2009 és 2019 között a vendégek és a vendégéjszakák száma szinte folyamatosan emelkedett¹⁷. A növekedés mértéke 2010 óta a vendégek száma esetében 91,1%-os, a vendégéjszakák száma esetében 75,6%-os volt. 2019-hez képest 2020-ban – a COVID-19 világjárvány hatására – jelentősen visszaesett a vendégek (28,6%) és a vendégéjszakák (22,9%) száma is a kereskedelmi szálláshelyeken.

A COVID-19 járvány miatt negatív tendenciák megmutatkoztak az idegenforgalmi adó (IFA) nagyságában is: míg 2020-ra még 90 millió forintos IFA-bevétellel számolt az Önkormányzat, addig ennek csak 22,6%-a tudott realizálódni, így 2021-es tervezetben eleve kisebb összeg (35 millió forint) szerepelt, végül azonban meghaladta az 52 millió forintot is. Az egy lakosra jutó IFA összege nagyságrendileg 750 Ft/fő-ről 450 Ft/fő-re csökkent, ami hozzávetőlegesen a fele az országos értéknek.

Összességében a növekedés főként a belföldi kereslet növekedésével magyarázható: amíg 2009-ben a városban eltöltött vendégéjszakák közel 40%-át külföldi vendégek töltötték el a városban, ez az arány 28% alá csökkent 2019-re¹⁸.

19. ábra: Vendégek és vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (2009-2020)

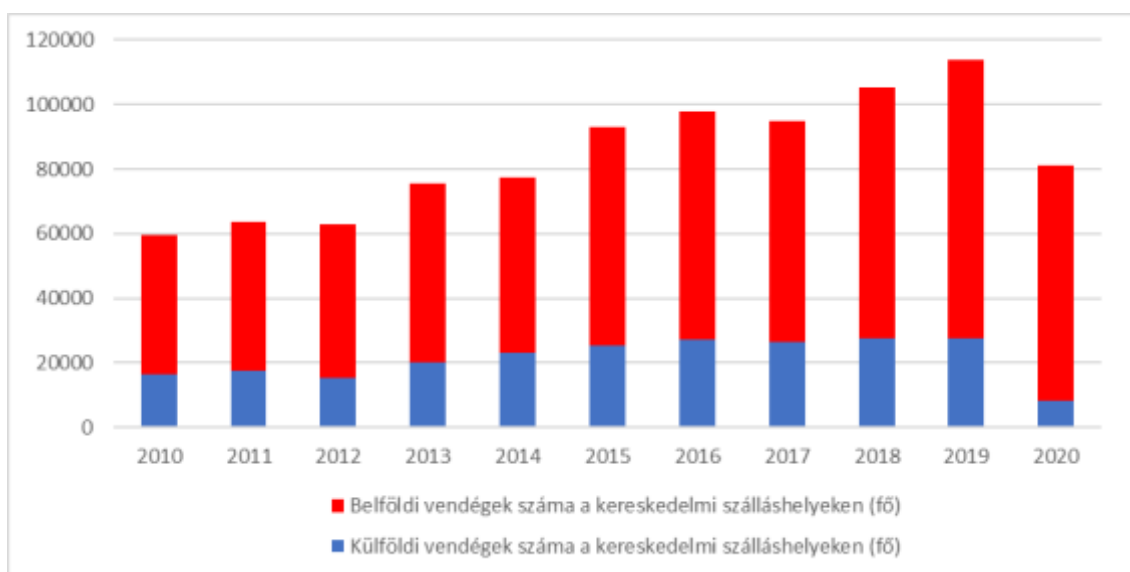


Forrás: KSH

¹⁷ Kisebbségi törés következett be 2011-ben a vendégéjszakák, 2017-ben a vendégek és a vendégéjszakák számában.

¹⁸ A szöveges elemzés során a tendenciákat 2019-ig vizsgáljuk, mivel a 2020. évi adatok a világjárvány miatt torz képet tükröznek.

20. ábra: Belföldi és külföldi vendégek száma Nyíregyházán

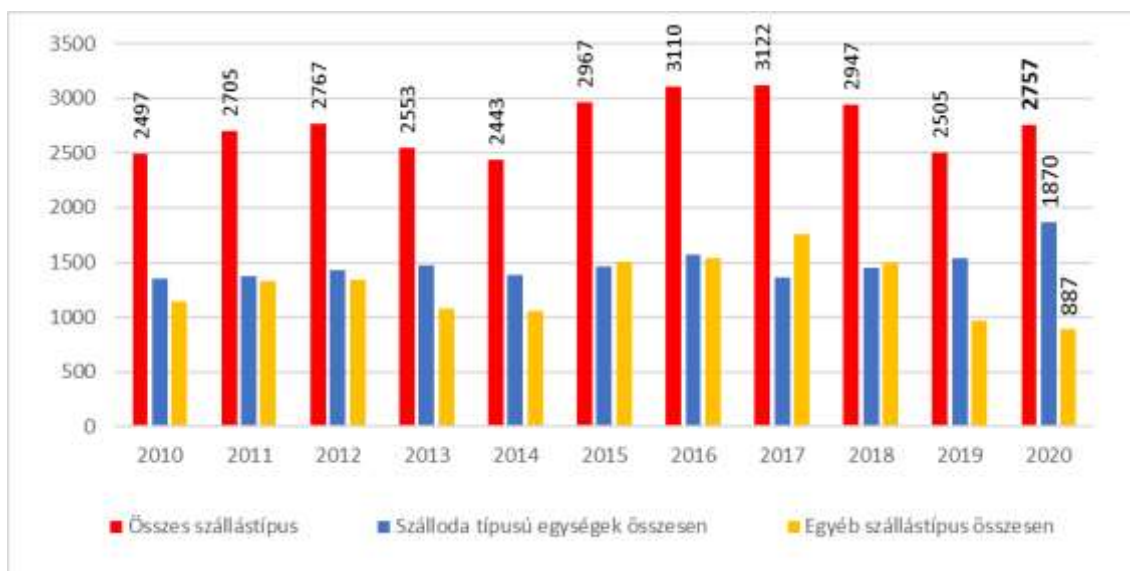


Forrás: KSH

A vendégek átlagos tartózkodási ideje rövidnek tekinthető, 2009 és 2019¹⁹ között 1,8 és 2,2 nap között ingadozott, átlagosan 2 napra tehető. A vendégek közül a külföldi vendégek átlagos tartózkodási ideje magasabb, azonban a 2009-ben mért 3 napról 2019-re 2,1 napra csökkent.

A szállásférőhelyek – ezen belül a szállodák és panziók férőhelyeinek – száma 2010 és 2020 között 9,4%-kal (260 férőhellyel) növekedett, mindebből arra lehet következtetni, hogy a meglévő szálláshelyek kapacitáskihasználtsága emelkedett a vizsgált időszakban, hiszen eközben a vendégéjszakák száma jóval nagyobb mértékben növekedett.

21. ábra: Kereskedelmi szálláshelyek férőhelykapacitása Nyíregyházán (2010-2020)



Forrás: KSH

¹⁹ 2020-as adatok nem állnak rendelkezésre.

A férőhelyeken 41 kereskedelmi szálláshely osztozott 2020-ban, ebből 29 szálloda típusú egység, 12 egyéb szálláshely (turistaszálló, ifjúsági szálló, üdülőháztelep, kemping, közösségi szálláshely). Nyíregyházán jelenleg 6 db négycsillagos szálloda – Hunguest Hotel Sóstó, Hotel Aventinus, Hotel Pagony, Hotel Central, Hotel Lugas, Hotel Pangea – található.

A város kiemelt turisztikai attrakciója **Sóstógyógyfürdő**, ahol egymás közvetlen közelében helyezkedik el a Nyíregyházi Állatpark, az Aquarius Élmény- és Parkfürdő, a Tófürdő és a Sóstói Múzeumfalu. Sóstógyógyfürdő mellett jelentős turisztikai kínálattal rendelkezik a belváros is, ahol számos építészeti érték, valamint kulturális és szabadidős intézmény található, mint például a római katolikus, a görögkatolikus és az evangélikus templom, a zsinagóga, a Móricz Zsigmond Színház és a Rózsakert Szabadtéri Színpad, a Jósa András Múzeum, a Bencs Villa, a Kállay Gyűjtemény, a Szindbád Rendezvénytér, a Selfie Múzeum, valamint a Tuzson János Botanikus Kert.

Nyíregyházi Turisztikai Nonprofit Kft. mint a térség **TDM szervezete** fogja össze a turisztikai szereplőket, a turisztikai attrakciók, szolgáltatások tulajdonosait, üzemeltetőit, a helyi önkormányzatokat, a civil szervezeteket, intézményeket, a turizmushoz közvetlenül és közvetve kapcsolódó vállalkozásokat. A szervezet egyik legfontosabb feladata a Nyírség és Nyíregyháza értékeinek összegyűjtése, turisztikai csomagok és kínálatok összeállítása. A szervezet fő tevékenységei, feladatai többek között a következők:

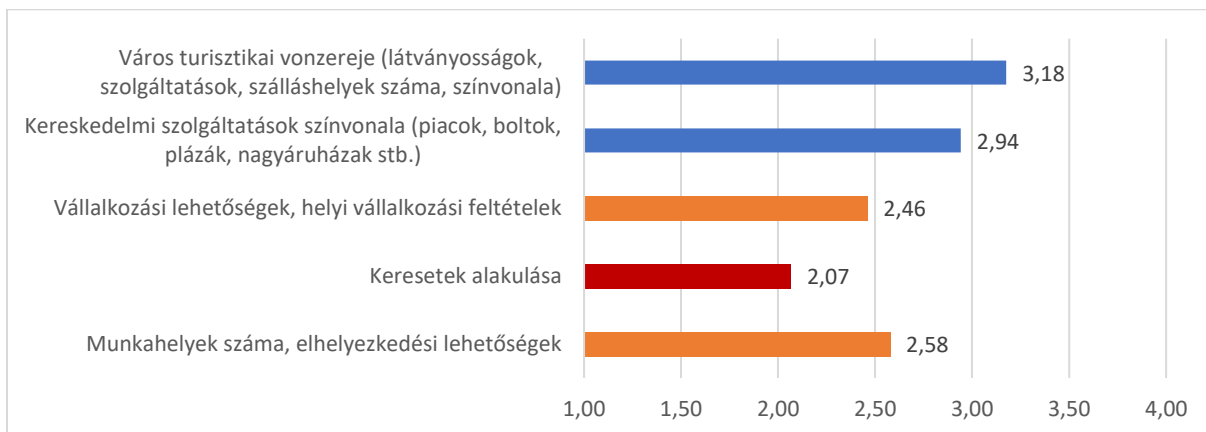
- Információ-szolgáltatás és kapcsolattartás (turisztikai kereslet kiszolgálása, információ nyújtás; kültéri információs rendszer üzemeltetése; beérkező turistamegkeresések fogadása stb.);
- Operatív menedzsment feladatok (a munkaszervezet adminisztrációs és üzemeltetési feladatainak ellátása; partnerség és hálózat-menedzsment feladatok ellátása; érdekképviselő, folyamatos szakmai együttműködés más szakmai szervezetekkel stb.);
- Desztinációs turisztikai marketing tevékenység (piackutatás és felmérés; turisztikai marketing kiadványok készítése és koordinációja; belföldi és külföldi promóció; turisztikai honlap üzemeltetése, fejlesztése, közösségi oldal működtetése, mobilapplikáció kialakítása stb.);
- Egyéb turisztikai feladatok (turisztikai programcsomagok összeállítása, piacra vitele; nemzeti értékek, hungarikumok összegyűjtése; fejlesztési források felkutatása, pályázás stb.).

Lakossági kérdőíves felmérés eredményei a gazdasággal kapcsolatosan

Az FVS kidolgozása keretében végzett **lakossági kérdőíves felmérés** során a válaszadók értékelték a város gazdasági jellemzőit. A válaszadók a város gazdasági helyzetével általában véve kevésbé elégedettek – a tényezők egy kivételével 3 alatti átlagértéket mutatnak az 1-től 4-ig tartó skálán (1: egyáltalán nem elégedett, 4: nagyon elégedett). A legkevesebb pontot (2,07) a **keresetek alakulása** kapta, de a helyi vállalászási feltételek, illetve az elhelyezkedési lehetőségek is vissza-visszatérő problémaként jelennek meg nemcsak ennél a kérdésnél, hanem a szöveges válaszokban is. A város turisztikai vonzerejével és a kereskedelmi szolgáltatások színvonalával a válaszadók összességében elégedettek.

Ezzel összhangban a legfontosabb élehetőségi tényezőkre vonatkozó kérdés esetében a harmadik helyen állnak a magas jövedelmet biztosító munkalehetőségek, míg a három legfontosabbnak ítélt fejlesztésre vonatkozó kérdés esetében a válaszadók 54,48%-a jelölte meg a változatos, vonzó munkahelyek és a versenyképes jövedelem tényezőt, mint fontos fejlesztendő területet.

22. ábra: A lakossági kérdőívre válaszolók értékelése Nyíregyháza gazdasági jellemzőiről egy 1-től (egyáltalán nem elégedett) 4-ig (nagyon elégedett) tartó skálán



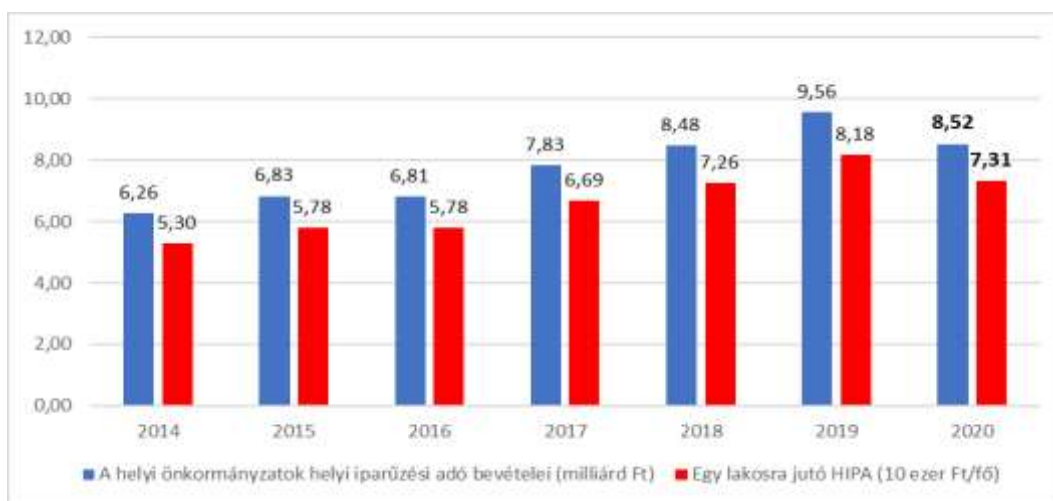
Forrás: Lakossági kérdőíves felmérés, 2021

A lakossági kérdőív eredményei alapján a **helyi termékek** ismertsége jónak tekinthető: a válaszolók legalább háromnegyede ismer valamilyen helyi élelmiszert – a legtöbben gyümölcsöt/zöldséget, de a méz, a sajt, a húsáru és a szeszes ital is megjelenik a válaszok között. A kézműves termékek és a helyi művészek alkotásai kevésbé, a lakosság 26-34%-a körében ismertek. A termékek vásárlása az esetek 75,16%-ában termelői piacon történik, amelyet – jelentősen lemaradva – a közvetlen termelői/alkotói vásárlás követ 33,53%-kal. 7,42% jelezte, hogy nem ismer semmilyen helyi terméket Nyíregyházán, 7,23% pedig nem szokott helyi terméket vásárolni.

2.1.7.2 A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése

A város és a hozzá tartozó vállalkozói szféra gazdasági elemzéséhez elengedhetetlen az **iparűzési adóbevételek** alakulásának vizsgálata. A helyi iparűzési adó Nyíregyháza legfontosabb saját bevételi forrása, adóbevételeinek közel háromnegyede (73,3%) származott ebből a forrásból 2020-ban. A mutató önmagában nem ad teljes képet a gazdaság teljesítményéről, ezért fontos, hogy az abszolút értékben vett iparűzési adóbevétel mellett megvizsgáljuk az egy lakosra jutó értékét is. A két érték együtt ad átfogó képet a gazdaság jelenlegi helyzetéről.

23. ábra: Nyíregyháza helyi iparűzési adójának alakulása (2014-2020)



Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis

Nyíregyházán 2020-ban a helyi iparűzési adó 8 520,3 millió Ft volt, az egy főre jutó helyi iparűzési adó 73 101,8 Ft volt, ami minimális mértékben magasabb, mint az országos érték (72 248,7 Ft). A város iparűzési adóbevételeinek alakulását stabil növekedés jellemzi. 2014 és 2019 között a város helyi iparűzési adóból származó bevételei folyamatosan és jelentős mértékben emelkedtek (52,8%). A növekvő tendenciát a 2020-ban kitört koronavírus járvány ugyanakkor megtörte e tendenciát, az adóbevétel 2019 és 2020 között 10,9%-kal csökkent. A központi intézkedések hatására az Önkormányzat jelentős mértékű bevételtől esett el 2021-ben is ebből az adónemből.

A 2015-öt követő nyíregyházi beruházások megvalósulásához – hasonlóan az ország más településeivel – jelentős mértékben járultak hozzá az Európai Uniótól származó források, kiemelten a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) keretében megítélt támogatások. A vizsgált időszakban támogatásban részesített nyíregyházi projektek száma 2020. júniusig 591 db volt, a megítélt összes támogatás mértéke megközelítette a 19,5 milliárd forintot, míg a megvalósuló projektek összköltsége 34,9 milliárd forint volt.

Az elmúlt években a magánszféra jelentős beruházásokat folytatott le az EU-s forrásoktól függetlenül is, melyek közül a legjelentősebbek az alábbiak:

- Révész-Nyírlög Logisztikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.: A Nyíregyházi Ipari Parkban 2017-ben egy 9 milliárdos beruházás keretében egy több mint 52 ezer m² alapterületű logisztikai központ jött létre, raktárcsarnokkal, irodaházzal és kiszolgáló helyiségekkel kiegészülve. A fejlesztésnek köszönhetően 85 új munkahely is létesült.
- Hübner-H Kft.: Nyíregyházi üzemének gyártókapacitását 2017-ben bővítette a cég. A technológiai fejlesztés és új gyártócsarnok építés eredményeként 125 új munkahely jött létre.
- ContiTech Magyarország Kft.: A cég 2018-ban 6 milliárd forintos fejlesztés keretében új gyártósort, félkész terméket gyártó berendezést vásárolt és komplett járműipari termelési technológiát alakított ki. A fejlesztéssel 200 új munkahely létesült.
- Eissmann Automotive Hungária Kft.: A cég 2019 januárjában jelentette be, hogy 2 milliárd forint értékű fejlesztést valósít meg Nyíregyházán, melynek eredményeként 7 700 m² bővül a gyártási terület, új gépek kerülnek beszerzésre, és 140 új munkahely jön létre.
- GOF Hungary Kft.: a GOF Hungary Gabona-, Olajos és Fehérje-növények Termelését Koordináló Kft. 1,13 milliárd forintot fordított gluténmentes sütőipari alapkeverékeket előállító üzem kifejlesztésére Nyíregyházán. A gluténmentes zabfeldolgozó üzemet 2019. májusban adták át. A beruházás 10 új munkahelyet teremtett és több, mint 50 megőrzéséhez járult hozzá.
- Electrolux Lehet Kft: Az Electrolux Group közel 100 millió eurós befektetést valósít meg a nyíregyházi hűtőgépgyárban 2020 és 2023 között annak érdekében, hogy növelje felső kategóriás termékportfóliójának versenyképességét.

2020. január 1-től a befektetésösztönzés és a vállalkozásfejlesztés segítése céljából Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata jelentősen bővítette a Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. (NYIP Kft.) tevékenységi körét, melynek székhelye a Tiszavasvári úti Vay Ádám laktanya területén kialakított Technológiai Transzfer Központ lett. A NYIP Kft. feladatai a következők:

- befektetésösztönzés (befektetői kapcsolattartás, ipari parkok menedzsmentje),
- vállalkozásfejlesztés (működő és induló vállalkozások segítése),
- projektmenedzsment feladatok ellátása,
- a Technológiai Transzfer Központ működtetése, rendezvényszervezés, ökoszisztéma építés.

Mindez segítheti a start-up és spin-off cégek megjelenését is.

A Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. tevékenységének része a **Városi Tőkealap** működtetése is. Ez a tematikus vállalkozásfejlesztési alap helyi cégeknek nyújt támogatást többek között termék- és technológiai fejlesztésre, elsősorban a feldolgozóipar (pl. számítógép és elektronikai termékek gyártása), az IKT, az élelmiszeripar és a fenntarthatóság (pl. energetikához kapcsolódó technológiai és üzleti megoldások) területén.

2.1.7.3 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők

Elérhetőség

Nyíregyháza az Észak-alföldi régióban fekszik, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és a Nyíregyházi járás székhelye. A megye Szlovákiával, Ukrajnával és Romániával határos, az Európai Unió keleti kapujának tekinthető.

24. ábra: Magyarország elhelyezkedése az EU-ban és Nyíregyháza geopolitikai helyzete az országban



Forrás: saját szerkesztés; piktochart.com

A város földrajzi és geopolitikai elhelyezkedéséből adódóan erős határmenti kapcsolatokkal rendelkezik. Nyíregyháza tekinthető Magyarország legkeletibb nagyvárosának, amely felértékeli kapcsolatait Ukrajna és Románia irányába. Mindemellett Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét Kárpát-medencei szinten egy nagyvárosokból áll pólusrendszer öleli körül, melynek alkotórészei Kassa – Ungvár – Nagyvárád – Debrecen – Miskolc. Nyíregyházának centrális pozíciói vannak ebben a nagyvárosi gyűrűben.

A kedvező geopolitikai fekvés mellett Nyíregyháza **közlekedésföldrajzi elérhetőség tekintetében is számos versenyelőnyvel rendelkezik**. A város területén jelentős közúti (M3-as autópálya, 4-es, a 36-os, a 38-as és a 41-es főútvonalak) és vasúti folyosók (100-as és 100c vasútvonal) haladnak át. A külső közúti elérhetőség terén a legnagyobb hiányosság, hogy a 4-es számú főút Debrecen-Nyíregyháza közti szakasza 2x1 sávú, nem képes a két város közötti közúti közlekedési igényt biztonságosan kiszolgálni.

Nyíregyháza **légi közlekedéssel** is megközelíthető: 2 órán belül közúton négy nemzetközi repülőtér (Debreceni Nemzetközi Repülőtér, Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, Kassa Nemzetközi Repülőtér – Szlovákia, Nagyváradi Nemzetközi Repülőtér – Románia) is elérhető. Nyíregyháza elérhetőségéről részletes adatok a 2.1.11.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok alfejezetben találhatóak.

A munkaerő képzettsége, munkaerőpiaci szolgáltatások

A nyíregyházi lakosság **képzettségi szintje** jelentősen meghaladja a megyei képzettségi mutatók átlagát. A leginkább szembetűnő, közel kétszeres a különbség a főiskolai, egyetemi oklevéllel rendelkező arányában tapasztalható a megyeszékhely javára. A városi lakosság képzettségéről részletes adatok a 2.1.5.1 Demográfiai adatok alfejezetben találhatók.

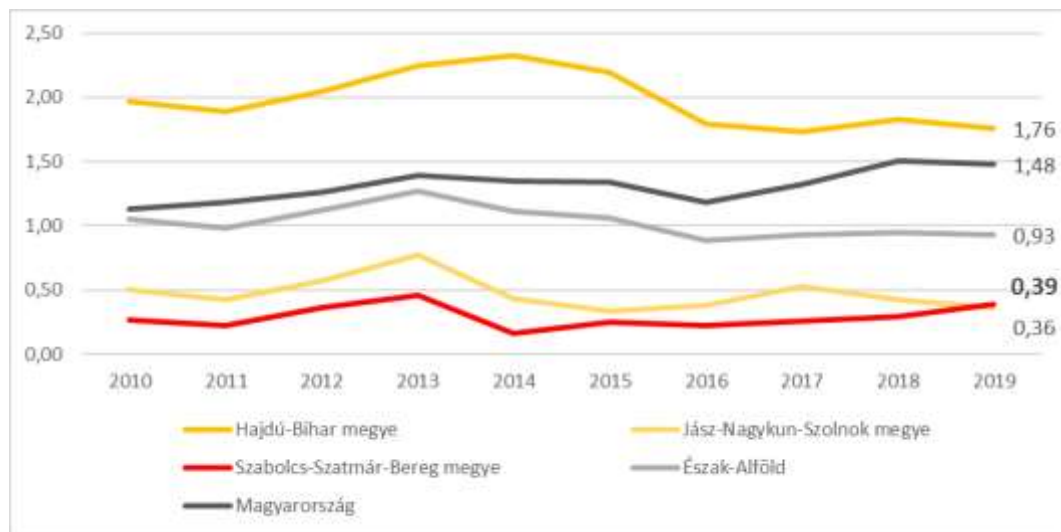
Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal alkotta konzorcium 2017 óta működteti a **Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktumot**, amelynek célja egy jól működő és széleskörű foglalkoztatási partnerség megvalósítása, hosszú távon fenntartható megoldást biztosítva a város foglalkoztatási problémáira. A megalakult paktumszervezetben a konzorciumi partnerek mellett megtalálható a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, több, Nyíregyházán működő piaci- és nonprofit vállalkozás, képző intézmény, társulás, fejlesztési, érdekképviselői és egyéb szolgáltató szervezet. A tagok közötti véleménycsere, információáramlás legfőbb csatornája a Foglalkoztatási Fórum, melyet évente legalább 4 alkalommal tartanak meg. A paktum széleskörű szolgáltatásokat és támogatásokat nyújt mind a munkaadók, mind a munkavállalók számára.

Kutatás-fejlesztés

A **kutatás-fejlesztésre** vonatkozó statisztikai adatok kizárólag megyei szinten állnak rendelkezésre. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye K+F kapacitásának nagy része Nyíregyházán koncentrálódik, ezért a megyére vonatkozó mutatók városi szintű következtetések levonására is alkalmazhatók.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a kutató-fejlesztő helyek száma 74 db volt 2020-ban, az állományi K+F létszám pedig 814 fő. A százezer főre jutó állományi K+F-létszám Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 148 fő volt, ami a megyék rangsorában – Békés, Nógrád és Jász-Nagykun-Szolnok megye után – a negyedik legalacsonyabb érték.

25. ábra: K+F ráfordítás a GDP százalékában Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében (2010-2019)



Forrás: KSH STADAT

A kutató-fejlesztő helyek K+F ráfordításait vizsgálva megállapítható, hogy hektikusan változott az elmúlt évtizedben, összességében azonban 2010 és 2020 között 140,6%-kal, 2 219 millió Ft-ról 5 338 millió Ft-ra emelkedett. Az összes K+F-ráfordítás 88,6%-a (4 732 millió Ft) K+F-költség, 11,3%-a (605 millió Ft) pedig K+F-beruházás volt.

Az egy kutató-fejlesztő helyre jutó K+F-ráfordítás Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 72,1 millió Ft, amely egyedül a Tolna megye értékénél (68,5 millió Ft) magasabb, és jóval alacsonyabb az országos (210,7 millió Ft) átlagnál. 2019-ben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a K+F ráfordítás a GDP százalékában vizsgálva 0,39% volt, ami nagyságrendekkel elmaradt a regionális (0,93%) és az országos (1,48%) értékektől.

Nyíregyházán két kutatóintézet található:

- A Nyíregyházi Egyetem 2004-ben alapította meg K+F+I egységét, az Agrár és Molekuláris Kutató- és Szolgáltató Csoportot azzal a céllal, hogy mind az alkalmazott eljárások és a lefedett szakterületek, mind az ezeket támogató eszközpark tekintetében egy egyedülálló összetételű, interdiszciplináris egységet hozzon létre, amely lehetőséget biztosít különféle tudományos kérdések komplex, több szintű és irányú megközelítésére. Az intézet alap-, alkalmazott kutatási és szolgáltató tevékenysége főként az élelmiszertudományok, kémiai és élettudományok területét érinti ([Bemutakozás | Agrár és Molekuláris Kutató- és Szolgáltató Csoport \(nye.hu\)](#)).
- A Debreceni Egyetem Agrár Kutatóintézetek és Tangazdaság (AKIT) Nyíregyházi Kutatóintézete több, mint 90 éves múltra tekint vissza. Az intézet laboratóriumi és szántóföldi kutatásokat végez, jelentős szerepet tölt be a hazai, illetve a térségi gazdálkodásban. Az intézet által nemesített és fenntartott fajták több alternatívát is nyújtanak a térségi növénytermesztés számára ([Debreceni Egyetem | Agrár Kutatóintézetek és Tangazdaság \(unideb.hu\)](#)).

A **K+F+I tevékenységek finanszírozásához** európai uniós és hazai pályázati lehetőségek is rendelkezésre állnak. A 2014-2020 tervezési időszakban jelentős források álltak rendelkezésre a Széchenyi 2020 program Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programjában, melynek 2. prioritását kifejezetten a kutatás, technológiafejlesztés és innováció támogatására fókuszál. Nyíregyházi vállalkozások az alábbi pályázati felhívás esetében nyújtottak be pozitív elbírálásban részesült támogatási kérelmet:

- GINOP-2.1.1-15 - Vállalatok K+F+I tevékenységének támogatása,
- GINOP-2.1.2-8-1-4-16 - Vállalatok K+F+I tevékenységének támogatása kombinált hiteltermék keretében,
- GINOP-2.1.7-15 - Prototípus, termék-, technológia- és szolgáltatásfejlesztés,
- GINOP-2.1.8-17 - A KKV-k versenyképességének növelése adaptív technológiai innováció révén.

2020 júniusáig 88 db pályázat részesült támogatásban. A megítélt támogatás összege közel 4,4 milliárd forint, a projektek összköltsége pedig közel 9,1 milliárd forint volt.

A GINOP-3.2.2-8-2-4-16 (Vállalati komplex infokommunikációs és mobilfejlesztések, felhőalapú online üzleti szolgáltatások terjesztésének támogatása) pályázati felhívás keretében 23 helyi vállalkozásnak indult fejlesztési projektje nagyságrendileg 220 millió forintnyi európai uniós támogatásból, mely összeget elsősorban vállalatirányítási rendszerek bevezetésére fordítottak a cégek.

Egyéb – a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal által kiírt – pályázati forrásból kettő, Nyíregyházához is köthető nyertes projektről állnak rendelkezésre információk:

- Egyetemi innovációs ökoszisztéma tárgyban kiírt pályázati felhívásra a Nyíregyházi Egyetem pályázott sikeresen. A „Technológia- és Tudástranszfer Iroda létrehozása a Nyíregyházi Egyetemen” című projekt összköltsége 40 000 000 Ft, amely 100% támogatásból valósul meg.

- A „Piacvezérelt kutatás-fejlesztési és innovációs projektek támogatása” című pályázati felhívásra az MPM Research Korlátolt Felelősségű Társaság az Óbudai Egyetemmel és a Nyíregyházi Color Pack Zrt.-vel közösen pályázott. A „Moduláris robotcella” című projekt megvalósításához megítélt támogatás mértéke 880 822 174 Ft, a projekt összköltsége 1 277 117 890 Ft volt.

Vállalkozások digitalizáltsága

A vállalati szféra technológiai kapacitása, digitális felkészültsége kiemelt tényező a gazdasági versenyképességben. Jóllehet települési szintű adatok nem állnak rendelkezésre, fontos mutató az Európai Unió által alkotott indexszám Digitális Gazdaság és Társadalom Index (Digital Economy and Society Index – DESI) használható, ami alapján 2021-ben Magyarország a 23. helyen volt az EU 27 tagállamának rangsorában, ezzel a gyengén teljesítő országok csoportjába tartozott. Az egyik legnagyobb elmaradás a digitális technológiák vállalkozások általi integrálása tekintetében tapasztalható, ami a vállalatok versenyképességét hátráltatja. Ez hatványozottan igaz a KKV szektorra. A kisvállalkozások digitális felkészültsége terén az ország a 23. helyen teljesített a 27 tagállam közül. Fontos megjegyezni azonban, hogy Nyíregyháza megyei jogú városként valószínűsíthetően jobban teljesít az országos átlagnál a mutató tekintetében.

Ipari területek, ipari parkok

Nyíregyházán számos iparterület található, amelyek jelentős szerepet töltenek be mind a város, mind az itt működő vállalkozások fejlődésében és gazdasági versenyképességében. Nyíregyháza első iparterülete az 1960-as években jött létre a város déli részén. Az úgynevezett déli iparterület a Kállói u. – Tünde u. – Lapály utcák által közrefogott területen található, Borbánya városrész kertvárosi lakóövezetei mellett. Az iparterületen leginkább a papírgyártás, bútorgyártás, fémszerkezet gyártás, gépjármű- és gépjármű alkatrész kereskedelem, valamint fa- és építőanyag kereskedelem területén működő vállalkozások találhatók.

A város másik jelentős iparterülete Nyíregyháza délnyugati részén, a Kertváros városrész, a 100-as vasútvonal és a Huszártelep által határolt területen található. 1962-ben ide települt a TAURUS gumigyár, amely fokozatosan maga után vonzotta más vállalatok betelepülését is. A rendszerváltás óta több gumiipari vállalat települt e területre, mint például a MICHELIN Hungária Kft., a Vibracoustic Magyarország Légrugó Technológia Kft, ContiTech Hungary Kft., valamint az EISSMANN Automotive Hungaria Kft., amely autóiipari termékek gyártásával foglalkozik. A városrészben található a hulladékok szállításával és kezelésével foglalkozó NYIR-FLOP Kft., az Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft, valamint a NYÍRSÉGVÍZ Nyíregyháza és Térsége Víz- és Csatornamű Zrt is.

A Nyíregyházi Ipari Park a város déli részén, 1997-ben jött létre. A 127 hektáros területen működő cégek jelentős mértékben hozzájárulnak a város gazdasági teljesítményéhez. Az Ipari Parkban többek között az alábbi cégek működnek jelenleg: Electrolux Lehel Kft., Marso Kft., SGS Hungária Kft., Wittur Hungária Kft. A Nyíregyházi Ipari Park ingatlanfejlesztéseiért, az annak területén található önkormányzati tulajdonú területek gondozásának a közművek és a zöldterületek karbantartásának koordinálásáért felelős szervezet a Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. A Nyíregyházi Ipari Park beépítettsége jelentősen megnőtt az elmúlt években, területén nem állt rendelkezésre szabad önkormányzati tulajdonú terület, ezért megtörtént az Ipari Park 423 hektárral történő bővítése, melynek fejlesztése jelenleg folyamatban van.

26. ábra: Nyugati iparterület – LEGO gyár



Forrás: <http://www.nyiregyhaziiparipark.hu/nyiregyhazi-ipari-park-2>.

A város nyugati részén – a LEGO gyár telephelyfejlesztésének hatására – a 2010-es években létrejött a város új ipar- és gazdaságfejlesztési övezete. A LEGO gyár közelében további ipari területek kijelölése zajlik. Az országos ipari park koncepcióról szóló 1268/2016. (VI.7.) Korm. határozatban foglaltaknak megfelelően a Nemzeti Ipari Park Üzemeltető és Fejlesztő Zrt. (NIPÜF Zrt.)²⁰ egy új ipari park kialakításával kapcsolatos feladatok végrehajtását koordinálja Nyíregyháza, Tiszavasvári út - Nyugati elkerülő út - Szélsőbokori út által határolt területen. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 5/2017. (I.26) számú határozata az érintett területet kiemelt fejlesztési területté nyilvánította. 2017 augusztusában a Kormány 1588/2017. (VII.28.) Korm. határozattal elfogadta ezen területek beruházási célterületté nyilvánítását. A Modern Városok Program részeként megvalósuló Inpark Nyíregyháza csaknem 50 hektáron akár 215 000 m² beépíthető alapterületet biztosít vállalkozások számára. A 2,8 milliárd forintos beruházás keretében első körben 24 hektárnyi földterület felvásárlása folyik.

²⁰ A kormány 2016 júniusában döntött egy országos iparipark-koncepció megvalósításáról. A terv értelmében a NIPÜF Zrt. végzi a fejlesztési projektek tervezését, kivitelezését és üzemeltetését. Az állami tulajdonú cég fő feladata az országos iparipark-hálózat kiépítése, illetve fejlesztése, ezen keresztül hazai és külföldi cégek letelepedésének ösztönzése.

27. ábra: A NIPÜF Zrt. új fejlesztési területei Nyíregyházán



Forrás: <http://inpark.hu/projektek/inpark-nyiregyhaza/>

Nyíregyházán a PRIMOM Alapítvány (PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány) által működtetett Inkubátorház és a Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. által működtetett Technológiai Transzfer Központ nyújt szolgáltatásokat a helyi vállalkozások számára.

Az inkubátorház célja, hogy vállalkozások számára a helyiségek bérbeadása mellett komplett szolgáltatáscsomagot nyújtson a mikro- és kisvállalkozások részére, emellett az induló vagy kezdeti életszakaszban lévő vállalkozások szolgáltatásaik igénybevétele során kedvezményekre is jogosultak. A 11 000 m² területen elterülő, 3 400 m² összterületű épületekben az inkubátorház az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- közös ügyfélszolgálat és titkárság, felszerelt (bútorozott) irodák, bérelhető tárgyaló- és konferenciatermek, esetileg bérelhető prezentációs eszközök, valamint felszerelt, közös használatú teakonyhák,
- technológiai és informatikai háttértámogatás,
- gazdasági, marketing, pénz- és hitelügyi szaktanácsadó szolgáltatás,
- az ingatlanon belül 24 órás portaszolgálat, ingyenes parkolás, postaszolgáltatás és étterem.

A PRIMOM ezenkívül számos szolgáltatást biztosít a helyi vállalkozásoknak (pl. mikrohitel program, Enterprise Europe Network tagja).

Technológiai Transzfer Központot a Tiszavasvári úti Vay Ádám laktanya egykori parancsnoki épületéből alakították ki 2019-ben. Az épületben működik jelenleg a nyíregyházi Paktumiroda, emellett a tervek között szerepel egy startupokat és induló vállalkozásokat támogató program elindítása a helyi vállalkozásokat kiszolgáló infrastruktúra biztosítása mellett. Az épületben 6 db tárgyaló terem, 2 db 20-20 fő befogadására alkalmas oktató terem, 2 co-working iroda, valamint 1 büfé áll rendelkezésre a helyi vállalkozások igényeinek kiszolgálására.

Befektetésösztönzési tevékenység

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a **Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft.-t** (teljes nevén Nyíregyházi Városfejlesztési és Ipari Park Nonprofit Kft.) ([Invest in Nyíregyháza \(nyirinvest.hu\)](http://nyirinvest.hu)) 1999-ben hozta létre, a társaság 100%-ban Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzat tulajdona.

A Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. az alapítás óta foglalkozik a Nyíregyházi Ipari Park ingatlanfejlesztéseivel, ez idő alatt számos projekt, fejlesztés lebonyolításában vett részt. 2020-tól a befektetésösztönzés és a vállalkozásfejlesztés segítése céljából Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata jelentősen bővítette a Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. tevékenységi körét, melynek székhelye a Technológiai Transzfer Központ lett. A társaság feladatai a következők:

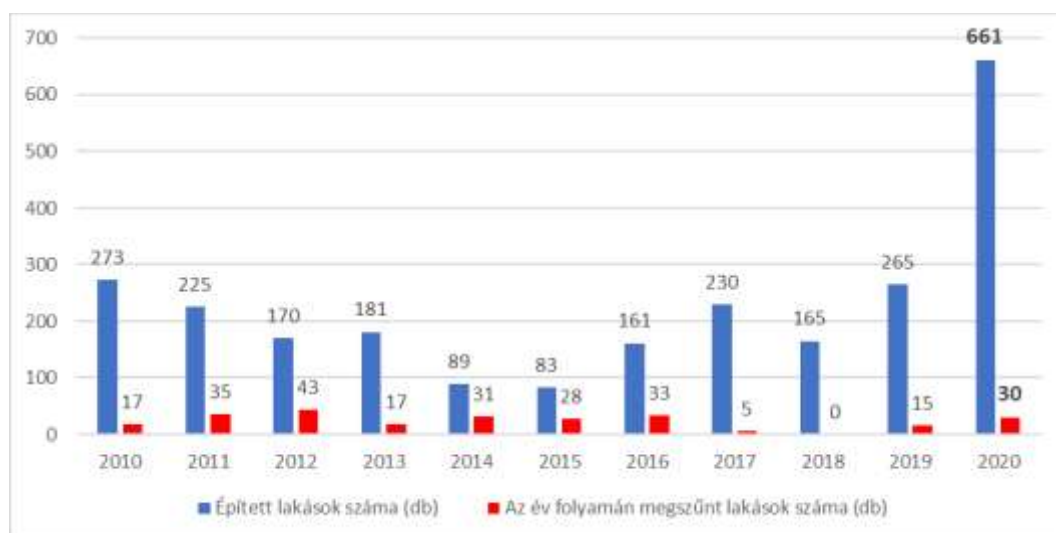
- befektetésösztönzés (befektetői kapcsolattartás, ipari parkok menedzsmentje),
- vállalkozásfejlesztés (működő és induló vállalkozások segítése),
- ökoszisztéma építés,
- projektmenedzsment feladatok ellátása,
- a Technológiai Transzfer Központ működtetése; rendezvényszervezés.

2.1.7.4 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Nyíregyháza lakásállománya a 2020-ban 53 156 db lakásból állt. 2010 és 2020 között a városi lakásállomány 4,22%-kal (2 153 darab lakás) növekedett. A növekedés mértéke országosan 3,5%, Debrecenben 9,02%, Miskolcon pedig 1,71% volt. Mindeközben a megyei lakásállomány 0,02%-kal (45 darab lakás) csökkent.

2010 és 2020 között az épített lakások száma mindig magasabb volt a megszünt lakások számánál, 83 és 661 darab között mozgott. A legtöbb lakást 2020-ban (661 db), míg a legkevesebbet 2014-ben (89 db) és 2015-ben (83 db) építették. A vizsgált időszakban a megszünt lakások száma 0 és 43 darab között mozgott a városban.

28. ábra: Épített és megszünt lakások



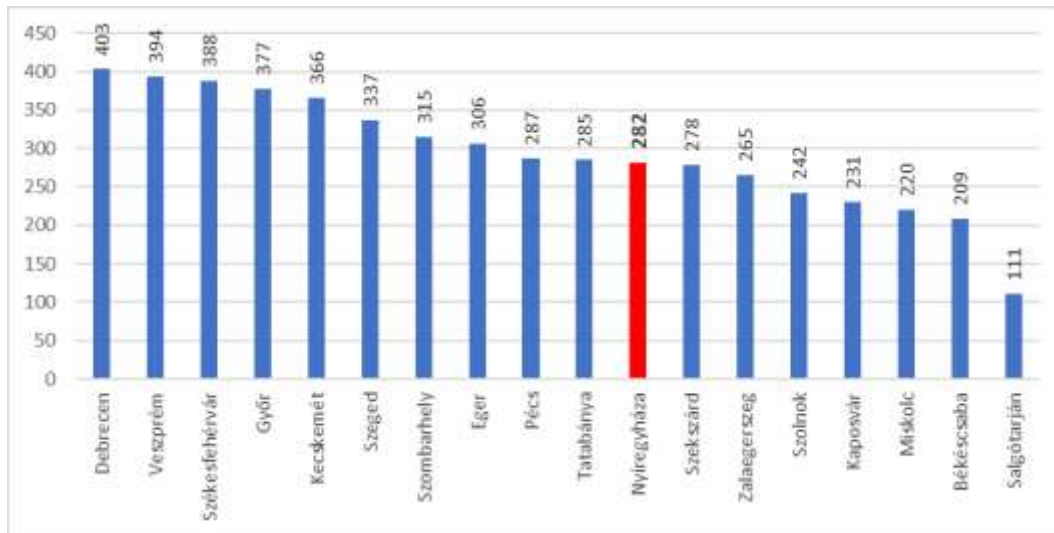
Forrás: KSH

Az eladott lakások 2019-es átlagárát tekintve a megyeszékhelyek között Nyíregyháza a középmezőnyben helyezkedik el, 10 városban magasabb, 7 városban alacsonyabb áron lehetett lakáshoz jutni. Az eladott lakások átlagára Nyíregyházán 282 ezer Ft/m², a megyében 206 ezer Ft/m²,

a megye városi jogállású településein 229 ezer Ft/m² volt. Az ingatlan típusától függően az eladott ingatlanok négyzetméter ára változott.

- Nyíregyházán a családi házak átlagos ára 230 ezer Ft/m², a társasházi lakásoké 310 ezer Ft/m², a panellakások átlagára 278 ezer Ft/m² volt.
- A megyében a családi házak átlagos ára 141 ezer Ft/m², a társasházi lakásoké 265 ezer Ft/m², a panellakások átlagára 260 ezer Ft/m².

29. ábra: Az értékesített lakások átlagára (2019, ezer Ft/m²)



Forrás: KSH, Ingatlanadattár

A lakhatási feltételeket nagymértékben javítja a fiatalok körében a 2019-ben bevezetett első lakáshoz jutók támogatása, amelynek célja a munkaerő megtartása, a szakképzett fiatalok helyben maradásának segítése, valamint a fiatalok és fiatal családok otthonterméte.

2.1.8 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

A 2020-as és a 2021-es év rendkívülinek számított az ország, valamint Nyíregyháza életében, hiszen a COVID-19 világvárvány kiszámíthatatlanabbá tette az önkormányzati **költségvetés** tervezését, az önkormányzatok jelentős adóbevételektől estek el.

Mindennek ellenére az intézmények működése, a feladatellátás, az Önkormányzat teljes vertikumában biztosított volt. A kötelező feladatok megfelelő színvonalon kerültek ellátásra, az önként vállalt feladatok a működés biztonságát nem befolyásolták. Az Önkormányzat pénzügyi helyzete stabil volt, a város megtartotta fizetőképességét.

Nyíregyháza városa kiemelt figyelmet fordít a felelős gazdálkodás megvalósítására: a 2021. évi költségvetés végrehajtása során a kiadások (86 958 439 388 Ft) összege megegyezett a bevételek összegével (86 958 439 388 Ft). A bevételeken belül a költségvetési bevételek összege 51 683 491 911 Ft, amelyből az államháztartáson belülről érkező felhalmozási célú támogatás (21 103 429 557 Ft), valamint a közhatalmi bevételek összege (12 814 077 658 Ft) volt a legjelentősebb. Bevételi oldalon jelentős volt a finanszírozási bevételek összege (35 274 947 477 Ft). A kiadási oldalon a működési kiadásokon belül a dologi kiadások összege (13 807 263 101 Ft) volt a meghatározó, a felhalmozási kiadások (43 909 486 639 Ft) 42,3%-át pedig a beruházási kiadások (18 555 351 681 Ft) alkották.

A költségvetés hiánya 21 783 000 932 Ft volt, amely felhalmozási hiányból és működési többletből áll. Az Önkormányzat a költségvetési hiányt a költségvetési hiány belső finanszírozására szolgáló előző évi költségvetési maradványból, valamint belföldi értékpapírok értékesítésének bevételeiből finanszírozza. [Költségvetés \(nyiregyhaza.hu\)](http://nyiregyhaza.hu).

A **vagyongazdálkodást** Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata vagyonának meghatározásáról, a vagyon feletti tulajdonjog gyakorlásának szabályozásáról szóló Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 48/2012.(XII.14.) önkormányzati rendelete szabályozza, amely meghatározza az önkormányzati vagyont²¹, a tulajdonosi jogok gyakorlására, az önkormányzati intézmények, gazdálkodó szervezetek gazdálkodására vonatkozó, valamint az önkormányzati vagyon vagyonkezelésbe adására vonatkozó szabályokat.

A vagyongazdálkodásban meghatározó szerepe van a 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft.-nek, amely többek között az önkormányzati bérlakások kezelését és az önkormányzati tulajdonban lévő piacok működtetését látja el.

Az Önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) a településfejlesztést (és településrendezést) a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatként határozza meg (Mötv. 13. § (1) 1.).

Nyíregyháza Megyei Jogú Város településfejlesztési tevékenységeit az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal adott osztályai szoros együttműködésben látják el. A városfejlesztéssel kapcsolatos stratégiai döntéseket Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése hozza. A Közgyűlés bizottságai közül településfejlesztési kérdésekben kiemelt szerepe van a Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottságnak, emellett a többi bizottság is rendelkezik városfejlesztéssel összefüggő jogkörökkel. A bizottságok saját szakterületükön közreműködnek a településfejlesztési tevékenységeket megalapozó dokumentumok tervezésében, véleményezésében, valamint megvalósításának figyelemmel kísérésében.

A településfejlesztési döntések szakmai előkészítésében jelentős szerepe van a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek, osztályainak. A Hivatalon belül három szervezeti egység látja el a településfejlesztéshez – a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia megvalósításához – kapcsolódó közvetlen feladatokat, amelyek:

- a Polgármesteri kabinet – Pályázatok és projektmenedzsment referatúra;
- a Főépítési osztály,
- illetve a Városfejlesztési és városüzemeltetési osztály.

A három szervezeti egység településfejlesztéssel kapcsolatos feladatait a „Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Szervezeti és Működési Szabályzatának megállapításáról” szóló Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 23/2020.(II.27) számú határozat X. A Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek főbb feladatai 1.4., 5. és 6. pontjai részletesen szabályozzák.

²¹ Az önkormányzati törzsvagyon körében az Önkormányzat kizárólagos tulajdonát képező nemzeti vagyon elemek körét külön jogszabály határozza meg. A rendelet 1. mellékletében részletezi az önkormányzati törzsvagyont, valamint 2. mellékletében az önkormányzati üzleti vagyont.

Emellett a Hivatal valamennyi osztálya részt vesz a saját szakterületét érintő településfejlesztéssel kapcsolatos döntések előkészítésében.

Foglalkoztatáspolitikai

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a város egyik legnagyobb foglalkoztatójának számít, hiszen az általa fenntartott költségvetési intézmények által foglalkoztatottak átlagos létszáma 2021-ben 1 782,5 fő, a tulajdonában álló gazdasági szervezetek által foglalkoztatottak átlagos létszáma pedig 2 077 fő volt ugyanebben az évben. A város foglalkoztatáspolitikájának szerves részét képezi a közfoglalkoztatás, amelyről részletes adatok a 2.1.5.1 Demográfiai adatok alfejezetben találhatóak.

Lakás- és helyiséggazdálkodás

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának lakásgazdálkodását a 2015-ben elfogadott, az önkormányzati lakások bérletéről és lakbérének megállapításáról szóló 4/2015. (II.20.) Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének rendelete szabályozza.

A bérbeadói jogokat és kötelezettségeket Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése gyakorolja, az ezzel kapcsolatos feladatokat a NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft (bérbeadó) látja el.

Az önkormányzati tulajdonú lakásokat összesen 11 különböző jogcímen lehet bérbe venni. A rendelet 41.§ (1) alapján a Közgyűlés a lakbér mértékét – a rendelet 3. melléklete szerint – a lakás alapvető jellemzői, így különösen komfortfokozata, hasznos alapterülete, minősége, a lakóépület állapota és a településen, illetve a lakóépületen belüli fekvése, továbbá a szerződés keretében a bérbeadó által nyújtott szolgáltatás figyelembevételével határozza meg.

Nyíregyházán a bérlakás állományt folyamatosan karban kell tartani, mert a lakások átlagéletkora meghaladja a 40 évet, a megszűnt bérleményeket az igényektől függően pótolni szükséges. A városban az önkormányzati bérlakások száma 1 776 db volt (2020. december 31.), megoszlásuk az alábbiak szerint alakult:

28. táblázat: Az önkormányzati bérlakások adatai

Önkormányzati bérlakás állomány megoszlása lakbér alapján:	
Lakbér típusa	Mennyiség (db)
Szociális alapon meghatározott lakbér	1 433
Költségáron meghatározott lakbér	163
Nem szociális (piaci) alapon meghatározott lakbér	180
Önkormányzati bérlakás megoszlása komfortfokozat szerint:	
Komfortfokozat	Mennyiség (db)
összkomfortos	1 257
komfortos	242
félkomfortos	168
komfort nélküli	109

Forrás: Nyírvv Nonprofit Kft 2020. évi üzleti jelentés

2021 őszén befejeződött a Keleti lakótelep komfort nélküli, leromlott állapotú önkormányzati tulajdonú épületeinek elbontása. A bontási munkálatok 27 lakótömböt érintettek, amellyel párhuzamosan összesen 187 lakást újított fel az Önkormányzat.

A város helyiséggazdálkodását a 2020-ban elfogadott, a nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletéről szóló 27/2020. (X. 30.) Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének önkormányzati rendelete szabályozza.

A rendelet többek között tartalmazza a bérbeadási jogokat és annak gyakorlásának módját (2. §), részletezi a bérbeadás pályázati kiírásának, illetve annak lefolytatásának részletes menetét (3. §), meghatározza a határozatlan (4. §) és határozott (5. §) időre történő bérbeadás részletszabályait. A nem lakás céljára szolgáló helyiségek övezeti besorolását a rendelet 1. melléklete, a bérleti díj minimumának megállapítását pedig a rendelet 2. melléklete tartalmazza.

Intézményfenntartás

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata által alapított és felügyelt költségvetési szervek a következők:

- Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság
- Eszterlác Északi Óvoda
- Gyermekek Háza Déli Óvoda
- Tündérbert Keleti Óvoda
- Búzaszem Nyugati Óvoda
- Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ
- Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ
- Nyíregyházi Gyermejjóléti Alapellátási Intézmény
- Nyíregyházi Cantemus Kórus
- Közintézményeket Működtető Központ
- Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár
- Váci Mihály Kulturális Központ
- Jósa András Múzeum
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

Nyíregyháza Megyei Jogú Város önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok a következők:

- NYÍRSÉGVÍZ Zrt.
- ÉAK Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.
- NYÍRVV Nonprofit Kft.
- NYÍRTÁVHŐ Kft.
- Sóstó-Gyógyfürdők Zrt.
- Nyíregyházi Állatpark Nonprofit Kft.
- Nyíregyházi Sportcentrum Nonprofit Kft.
- Móricz Zsigmond Színház Nonprofit Kft.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Temetkezési Kft.
- VÁROS-KÉP Nonprofit Kft.
- NYÍRINFO Nonprofit Kft.
- Nyírvidék Képző Központ Nonprofit Kft.
- Nyíregyházi Turisztikai Nonprofit Kft.
- Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft.

- NYSÜ Nyíregyházi Sportlétesítményeket Üzemeltető Kft.
- Nyíregyházi Ingatlanfejlesztő és Befektetésszervező Kft.

Energiagazdálkodás

Az Önkormányzat fontosnak tartja, hogy intézményeiben érvényesüljenek a hatékony energiagazdálkodás szempontjai. Az elmúlt 5 évben az Önkormányzat több, mint 4,8 milliárd Ft értékben valósított meg energetikai fejlesztési célú projekteket. Ugyanakkor a városi energia és klímacélok elérése érdekében a városban működő intézmények jelentős részében még mindig van lehetőség az energetikai hatékonyság növelésére.

Az alábbi táblázatban a 2016 és 2021 között megvalósult vagy még folyamatban lévő legfontosabb környezettudatos energiagazdálkodáshoz kapcsolódó projektek kerülnek bemutatásra.

29. táblázat: Megújuló energiaforrások alkalmazásához, környezettudatos energiagazdálkodáshoz kapcsolódó legfontosabb nyíregyházi projektek bemutatása

Projekt rövid ismertetése	Kivitelezés időszaka	A projekt költségvetése (millió Ft)
Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál TOP-6.2.1-15- NY1-2016-00001		
Termosztatikus radiátorszelepek felszerelése	2017-2018	700,00
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése TOP-6.5.1-15- NY1-2016-00001		
Külső határoló szerkezetek korszerűsítése, homlokzati hőszigetelés, vízszigetelés, lapostető szigetelés, nyílászáró csere, fűtési rendszerek korszerűsítése	2017-2018	1 041,52
Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése Nyíregyháza, Május 1. tér 10/A. (Hrsz: 2263/131), illetve Körte utca 41/A. (Hrsz: 1640/1)" szám alatt TOP-6.6.2-15- NY1-2016-00001		
Nyílászáró csere, hőszigetelés, fűtéskorszerűsítés, napelemes rendszer létesítése	2016-2017	224,59
Bölcsődefejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál TOP-6.2.1-16- NY1-2017-00001		
Homlokzat szigetelés	2018	237,93
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem TOP-6.5.1-16- NY1-2017-00003		
Napelemes rendszer kiépítése, homlokzati falak és padlásfödém hőszigetelése, napelemes rendszer kiépítése, nyílászárók cseréje, fűtésrendszer és használati melegvíz termelés elosztás felújítás (radiátor, radiátor-, szelep és thermofejcsere)	2019	156,43
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál III. ütem TOP-6.5.1-16- NY1-2017-00002		
Homlokzati és lábazati falak, padlásfödém hőszigetelése, homlokzati nyílászárók cseréje, napelemes rendszer kiépítése, fűtésrendszer és használati melegvíz termelés/elosztás felújítása. Napelemes rendszer kiépítése	2019	396,84
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál IV. ütem TOP-6.5.1-16- NY1-2017-00004		
homlokzat, pincefödém, padlásfödém, lábazat hőszigetelése, nyílászáró csere, napelem rendszer telepítése, radiátor és kazán csere, kapcsolódó rendszer elemekkel együtt	2019	627,22
Energetikai fejlesztések a THG épületeiben TOP-6.5.1-16- NY1-2017-00001		
Nyílászárócsere, hőszigetelés, napelemek, fűtéskorszerűsítés, részleges akadálymentesítés	2017-2018	48,00

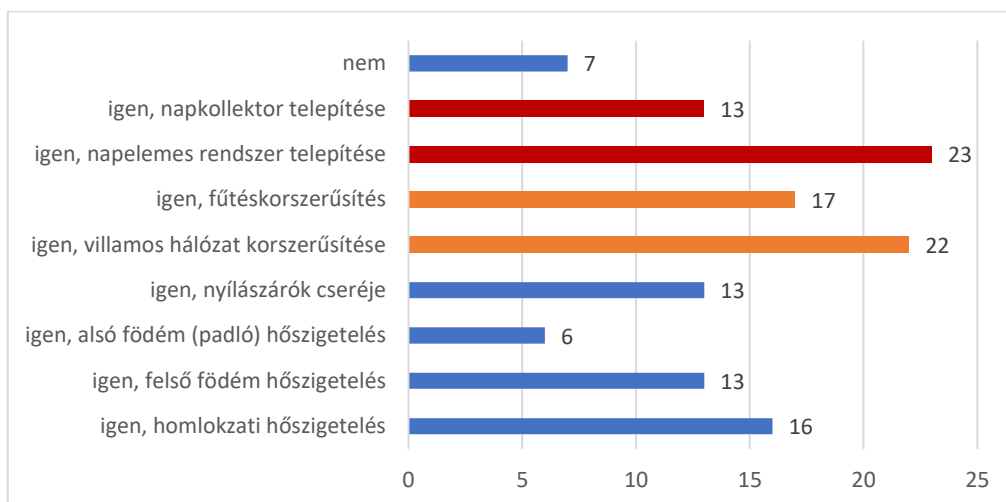
Projekt rövid ismertetése	Kivitelezés időszaka	A projekt költségvetése (millió Ft)
Júlia Fürdő energetikai korszerűsítése TOP-6.5.1-16- NY1-2017-00005		
Nyílászárócsere, hőszigetelés, napelemek, fűtéskorszerűsítés, részleges akadálymentesítés	2017-2018	189,00
Épületenergetikai korszerűsítés a Nyírtávhő Kft-nél TOP-6.5.1-16- NY1-2017-00006		
Homlokzati hőszigetelés, lapostető hőszigetelés, pincefödém szigetelés, műanyag nyílászáró csere, napelemes rendszer	2018	79,99
Szent Imre Katolikus Gimnázium épületeinek energetikai felújítása KEHOP-5.2.3-16- 2016-00010		
Külső határoló elemek szigetelése, földémszigetelés, külső nyílászáróik cseréje, az elavult fűtési rendszerek modern kondenzációs kazánokkal történő korszerűsítése	2016-2017	239,98
Sóstói Szivárvány Idősek Otthona energetikai korszerűsítése KEHOP-5.2.3-16- 2016-00070		
Homlokzati hőszigetelő rendszer, a lapostető szigetelése, a fűtési rendszer és a hideg-melegvíz rendszerének felújítása, napelemes és napkollektoros rendszer	2017-2018	199,73
Hőközpontok szétválasztása és korszerűsítése Nyíregyházán KEHOP-5.3.1-17- 2017-00028		
A projekt helyszíne Nyíregyháza három távhővel ellátott, 1082 lakását érintő városrésze, a Belváros, az Érkert és Jóságos. 5564 GJ-lal csökken a vásárolandó éves hőmennyiség, valamint 245 kW-tal csökkenthető a lekötött teljesítmény.	2018-2020	431,29 (50%-os támogatás)
Napelemes rendszerek kialakítása a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságnál KEHOP-5.2.11- 16-2016-00009		
A pályázat keretein belül létesült napelemes rendszerek összteljesítménye meghaladja a 418 kWp-t, amelyet 1556 db napelemes panel biztosít.	2017-2018	244,99
Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás Nyíregyházán KEHOP-1.2.1-18- 2019-00255		
Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló intézkedések, az éghajlattal kapcsolatos kockázatok (pl. erózió, tűz, árvíz, vihar és szárazság) megelőzése és kezelése, ideértve a társadalmi tudatosság növelését, a polgári védelmet és a katasztrófavédelmi rendszereket és infrastruktúrákat, A környezetvédelemhez és az éghajlatváltozás hatásainak enyhítéséhez kapcsolódó tevékenységek.	2020-2022	20,00

Forrás: terkepter.palyazat.gov.hu, nyiregyhaza.hu, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Klímastratégiája a 2021-2050 közötti időszakra

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia készítése során 2021 decemberében végzett **intézményi kérdőíves felmérés** az önkormányzati épületek energetikai hatékonysággal kapcsolatos fejlesztési igényeire is kitért. Az összefoglaló megállapítások a következők:

- A szervezetek 85%-a tervez valamilyen **energetikai fejlesztést** a közeljövőben, de csak 71%-uk jelezte, hogy ez alatt kifejezetten környezetvédelmi célokat szolgáló fejlesztéseket ért (energiahatékonyság, klímasemleges megoldások stb.).
- A konkrét **szükségletekre** vonatkozóan látható, hogy a megújuló, különösen a napenergia használata rendkívül népszerű, amelyet a rendszerek (villamos hálózat, fűtés) korszerűsítése követ.

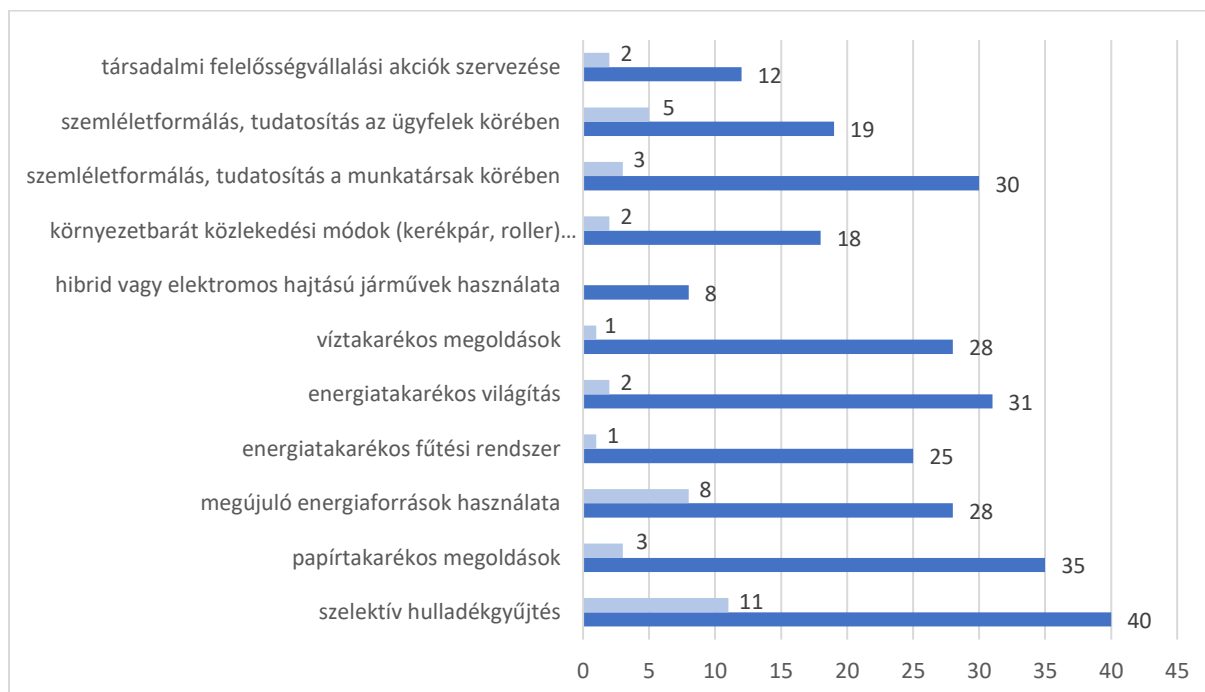
30. ábra: Intézményi felmérés – "Szükséges-e az intézmény épületének energetikai felújítása?" kérdésre érkezett válaszok megoszlása



Forrás: Intézményi kérdőíves felmérés, 2021

- Az intézményeknek lehetőségük volt jelezni, hogy mely **fenntarthatósági és környezetvédelmi** tényezőt tartják fontosnak, és melyek azok, amelyeket már most is alkalmaznak. A jelentős különbségek arra engednek következtetni, hogy bár ezeknek a szempontoknak a kellő tudatosítása már megtörtént a vezetők és a munkatársak körében, a konkrét beavatkozások még hiányoznak.

31. ábra: Intézményi felmérés – Mely környezetvédelmi, fenntarthatósági szempontokat tartja fontosnak az intézmény (alsó érték), és ezek közül melyeket alkalmazza már most is (felső érték)?



Forrás: Intézményi kérdőíves felmérés, 2021

2.1.9 Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások

A Mötv. a településüzemeltetési feladatok körébe (13. § (1) 2.) a következő tevékenységeket sorolja: köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása.

A településüzemeltetés kifejezetten a helyi közszolgáltatásokhoz kötődik, az infrastruktúra működését, menedzselését hivatott elősegíteni jogi, igazgatási és gazdálkodási eszközökkel. A településüzemeltetés célja a településen élő lakosság, valamint az ott működő intézmények, gazdálkodó szervezetek egyéni és közösségi közszolgáltatási szükségleteinek, igényeinek elvárható szintű folyamatos és zavartalan kielégítése, a települési komfort érzet elősegítése, erősítése, az élhető település feltételeinek megteremtése, a fenntarthatóság biztosítása.

Tágabb értelemben tehát a településüzemeltetési feladatok körébe sorolunk egyéb helyi önkormányzati feladatokat, mint például hó- és síkosságmentesítési feladatok, köztisztaság, hulladékszállítás biztosítása, kutak üzemeltetése, csapadékvíz-csatornák karbantartása stb.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város a településüzemeltetési szolgáltatásokat a következő – a legtöbb esetben önkormányzati tulajdonú – társaságokon keresztül biztosítja:

30. táblázat: A településüzemeltetési szolgáltatásokat ellátó társaságok és az általuk nyújtott közszolgáltatások

Közszolgáltatás megnevezése	Tartalma	Közszolgáltató
települési szilárd hulladék kezelése	szilárd hulladék gyűjtése, elszállítása, szelektív hulladékgyűjtés, szállítás, kezelés, elhelyezés, veszélyes hulladék átvétel	Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.
csapadék és belvíz elvezetés	csapadék és belvíz elvezető rendszer üzemeltetése, karbantartása, vízkárelhárítás	NYÍRVV Nonprofit Kft.
helyi közutak, parkolók fenntartási feladatai	utak karbantartása, javítása, forgalombiztonsági feladatok elvégzése, forgalomtechnikai berendezések üzemeltetése	NYÍRVV Nonprofit Kft.
köztisztasági, közterület-fenntartási feladatok	utak, járdák, terek kezelése, karbantartása, téli síkosság mentesítése, parlagfű ellenőrzés, parkerdő és parkfenntartás	NYÍRVV Nonprofit Kft.
ingatlanhasznosítás, kezelés	önkormányzati bérlakások és egyéb nem lakás céljára szolgáló ingatlanok kezelése	NYÍRVV Nonprofit Kft.
parkolók üzemeltetése	fizető és nem fizető parkolók üzemeltetése	NYÍRVV Nonprofit Kft.
városi energiaszolgáltatási feladatok	városi közvilágítás, és az intézmények villamos energia ellátásának biztosítása távhőszolgáltatás	NYÍRVV Nonprofit Kft. NYÍRTÁVHŐ Kft.
helyi közfoglalkoztatás	hátrányos helyzetű rétegek foglalkoztatásával kapcsolatos feladatok	NYÍRVV Nonprofit Kft.
temető fenntartás	temető rendeltetésszerű használatának biztosítása, teljeskörű temetkezési szolgáltatás nyújtása	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Temetkezési Kft.

Forrás: [Nyíregyháza \(nyiregyhaza.hu\)](http://nyiregyhaza.hu)

Okos város települési szolgáltatások

Nyíregyházán a lakosság és turisták számára elérhető okos város települési szolgáltatás a Nyíregyháza Applikáció (NYHApp). A városi applikáció egy multifunkcionális, interaktív és informatív,

későbbiekben bővíthető és továbbfejleszthető mobilalkalmazás, amely a városlakóknak és az ide látogató turistáknak is releváns információt szolgáltat Nyíregyháza város vonatkozásában. A [NYHApp](#) országos szinten is egyedülálló, hiszen ilyen széles spektrumban még nem készült egy város életét segítő alkalmazás:

- Az applikáció információt nyújt az aktuális helyi hírekről, kulturális vagy sportprogramokról, látnivalókról.
- Az eseménynaptárban megtalálhatják Nyíregyháza különböző helyszíneire tervezett rendezvényeket, kiállításokat, fesztiválokat, koncerteket.
- Az NYHApp a Bejelentések felületen lehetőséget nyújt a regisztrált városlakóknak a Nyíregyháza város közigazgatási területén tapasztalt észrevételeit, javaslatait megtenni.
- Segíti a közigazgatási, hivatali ügyintézés rendjét, valamint a lakosság részére információkat nyújt a hulladékszállítás rendjével kapcsolatban.
- Kedvezményeket biztosít Nyíregyháza kiemelt és idegenforgalmi szempontból népszerű helyszíneire.
- A rendszer – a könnyebb kezelhetőség érdekében – gyorskereső funkcióval van ellátva.

Az applikáció több mint hatezer regisztrált felhasználóval rendelkezik, és eddig közel kétezer turista vette igénybe. A megyeszékhelyre érkező turisták számára egy csökkentett funkciójú alkalmazás érhető el, ami hasznos segítséget nyújt a város kényelmes felfedezéséhez.

A városban elérhetőek **e-köszolgáltatások** is. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2019. áprilisban csatlakozott az országos önkormányzati ASP-rendszerhez. Az ASP rendszer az önkormányzatoknak egységes felületen, felhőalapú szolgáltatásként teszi elérhetővé a feladataik ellátásához szükséges alkalmazásokat, így biztosítva az ügyfelek hatékony kiszolgálását. Nyíregyháza az önkormányzati ASP-rendszer ügyfelek által is elérhető szakrendszerei közül két szakrendszerhez – az elektronikusúrlap-szolgáltatással működő elektronikus ügyintézési portálhoz (ASP.ELÜGY) és az önkormányzati adórendszerhez (ASP.ADÓ) – csatlakozott.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata továbbá egységes időpontfoglalási rendszert vezetett be a hatósági jellegű feladatokat ellátó osztályok ügyfélszolgálatain, így az adóosztályon, építésügyi osztályon, igazgatási osztályon, közterület-felügyeleten és a szociális és köznevelési osztályon. Az új rendszer lehetővé teszi mind internetes felületen, mind mobilapplikáció segítségével az előzetes időpont foglalást, amely jelentősen megkönnyíti az ügyintézés, lerövidítheti a hivatali várakozást.

Az e-köszolgáltatások és a regionális innovációs láncok fejlődését hivatott elősegíteni az **Interreg Europe BETTER projekt**, amely 2019-ben indult Nyíregyháza és négy másik európai város (Genova, Birmingham, Gävle és Tartu) közreműködésével. A projekt első fázisának keretében a partnerek egymás körülményeit és jó gyakorlatait ismerik meg, majd a projekt utolsó évében (2022 augusztusa és 2023 júliusa között) konkrét pilot akciókat valósítanak meg a **városi közzolgáltatások optimalizálása és digitalizálása** terén. Ezek az akciók mind a digitális átállás menetrendnek, mind pedig a digitális akciótervnek fontos részei lesznek.

A városi okos szolgáltatások nyújtása szempontjából fontos tényező **a lakosság digitális eszközhöz és szolgáltatásokhoz fűződő viszonya** – erre vonatkozott az FVS készítése során végzett **lakossági kérdőíves felmérés** néhány kérdése is. Bár az a tény, hogy a kitöltésre online volt lehetőség, valamelyest torzíthat az eredményeken, a felmérés eredménye így is számos releváns megállapításnak lehet alapja.

- A válaszok alapján a legnépszerűbb **digitális eszköz** egyértelműen az okostelefon (a válaszolók 89,61%-a használja), amelyet a laptop (64,46%) és az asztali számítógép (54,9%) követ, de az online kitöltés miatt ezek az adatok biztosan nem általánosíthatóak a teljes lakosságra nézve.
- Az **internet használata** terén a leggyakrabban az információszerzés/tájékozódás (87,42%), a kommunikáció/kapcsolattartás (82,11%) és a közösségi oldalak látogatása (73,76%) szerepel célként, de biztató adat, hogy a válaszadók több mint 60%-a használja rendszeresen az ügyfélkaput, illetve köz- és egyéb szolgáltatásokat is vesz igénybe digitálisan. Az online kitöltés itt is torzíthat a valóságon, de a fenti számok egyébként a [KSH](#) 2020-as országos adatainak nagyságrendileg megfelelnek (75% – e-mailek küldése, 74% – közösségi oldalak használata, 60% – elektronikus kapcsolatfelvétel közhivatalokkal).
- A **közhivatali** (önkormányzati, kormányhivatali) **ügyintézés**t a kérdőívre válaszolók 37,75%-a személyesen, 36,36%-a pedig online végzi – ez a majdnem megegyező eredmény jól mutatja, hogy ezen a területen erős a lakosság fogékonysága az egyszerű, felhasználóbarát, papír- és kontaktmentes kapcsolattartásra.
- A válaszadók több mint 90%-a vagy átlagosnak (51,21%), vagy azon felülinek (42,28%) ítéli meg a **digitális kompetenciáit**. Ez a kiemelkedő adat feltehetőleg annak köszönhető, hogy a válaszolók (ahogyan az a fenti második pontban szerepel) komplex feladatokra is használják az internetet és a digitális eszközöket.
- A fenti kedvező adatok ellenére az **otthont érintő integrált digitális megoldások** már jóval kevésbé népszerűek – okos lakás-irányító rendszert mindössze a válaszadók 12,08%-a alkalmaz (pedig ezek a rendszerek környezetvédelmi szempontból is jelentős előnyt jelentenének, hiszen például optimalizálják az energiateljesítményt, okos fogyasztásmérőkkel pedig csak a megkérdezettek 32,16%-a rendelkezik).

2.1.10 Zöldfelületi rendszer vizsgálata

A városi életminőség szempontjából kiemelten fontos a zöldfelületek és zöldterületek kiterjedése, azok elhelyezkedése és rendszerbe szerveződése. A jól kiépített zöldfelületi rendszer hozzájárul az egészséges városi környezet megteremtéséhez, pozitívan hat a lakosság életminőségére és kedvezően befolyásolja a levegőtisztaságát, csökkenti a városi hősziget hatást.

A település egésze biológiailag aktív (zöld- és vízfelületek) és biológiailag inaktív (beépített, burkolt) felületekből áll. A növényzettel természetes vagy mesterséges úton borított, betelepített területek összessége a zöldfelület. A zöldterület ezzel szemben egy területfelhasználási kategória: a zöldterület állandóan növényzettel fedett közterület, amely a település klimatikus viszonyainak megőrzését, javítását, ökológiai rendszerének védelmét, a pihenést és testedzést szolgálja. A zöldterület általános használata szerint közpark vagy közkert (OTÉK²² 27. § (1)). A zöldterületek a zöldfelületi rendszer kiemelt tagjai.

2.1.10.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

Nyíregyháza zöldfelületi rendszerét meghatározó elemek – összefüggő térségi, regionális jelentőségű ökológiai folyosó hiányában – szigetszerűen jelennek meg Nyíregyházán, kapcsolataik gyakran hiányosak vagy teljesen hiányoznak.

²² 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről

Zöldfelületi rendszer külterületi elemeinek jelentős része (78%) mezőgazdasági hasznosítású. A mezőgazdasági területeken belül – a viszonylag kedvezőtlen talajadottság ellenére – uralkodó a szántóterületek aránya. Magas az ültetvények nagysága, amely a kiterjedt, bár csökkenő területű gyümölcsösöknek köszönhető.

Az extenzív hasznosítású mezőgazdasági területek (pl. gyepek, rétek, legelők, nádasok) mezőgazdasági termelésben betöltött szerepe kicsi, ugyanakkor ökológiai értékük kiemelkedő. Nyíregyháza erdősisége (16,8%) országos viszonylatban (24,3%) csekély. Az erdők elhelyezkedése a városban szigetszerű, a két legjelentősebb erdős terület a Sóstói-erdő és a Nagyszállási-erdő. Az ökológiai hálózatot alkotó területhasználati elemek, a természetközeli növényállománnyal fedett területek (erdő, gyepek, nádasok stb.) terület aránya a városban viszonylag alacsony (21%).

Nyíregyházán a város szerkezetéből adódóan a zöldfelületek a település belterületén elszórtan helyezkednek el. Összefüggő rendszerré szerveződésüket, összekapcsolásukat az utcai fásítások, valamint a jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények (pl. temető, egyetem) zöldfelületei jelenleg csak részben biztosítják.

A települési zöldfelületi rendszerek tulajdonjog szempontjából alapvetően három kategóriára (korlátlan használatú, korlátozott használatú, közhasználat elől elzárt zöldfelületek) oszthatók, amelyek azt meghatározzák, hogy az adott zöldfelület milyen mértékben vehető igénybe a lakosság rekreációs igényeinek kielégítése szempontjából.

- **Korlátlan használatú zöldfelületek** – közparkok, közterek; tömbtelkes zöldterületek; utcai fasorok stb.
 - A közparkok, közterek a belterületi zöldfelületi rendszer legfontosabb elemei. Nyíregyházának nagy kiterjedésű közparkjai a Nagykörút északkeleti szakasza mentén fekvő Bujtosi Városliget és „Kiserdők” (Mák, Géza, Nefelejcs és Hunyadi utcák által határolt terület), a történelmi belváros parkjai (Kossuth tér, Hősök tere, Országzászló tér), a Bessenyei és Benczúr tér, a Pazonyi tér, valamint az Állomástér zöldfelületei.
 - A Belváros városrészen kívül jelentős közparkként funkcionálnak Sóstógyógyfürdő tóparti területei, amely szervesen kapcsolódik a Sóstói-erdőhöz.
 - Nyíregyházán jelentős lakótelepi városrészek találhatóak, ahol a lakótömbök között nagy kiterjedésű zöldfelületek vannak. A városi zöldfelületi rendszerben főleg kondicionáló szerepük miatt fontosak. Állapotuk és funkciójuk lakótelepként változik, növényállományuk összetétele és minősége is változó.
- **Korlátozott használatú zöldfelületek** – jellemzően közintézmények, intézmények zöldfelületei, amelyek rendeltetésszerű működéséhez szükség van zöldterületekre. E zöldfelületek kondicionáló hatását a város teljes lakossága, rekreációs funkcióját a lakosság egyes csoportjai – általában meghatározott időben, néhány esetben díjfizetés ellenében – élvezik. Nyíregyházán a korlátozott használatú zöldfelületek legfontosabb elemei a Nyíregyházi Egyetem parkja és az egyetem melletti 5,6 hektáros Tuzson János Botanikus Kert, a Nyíregyházi Állatpark, a Sóstói Múzeumfalú, a Sóstói strand - Aquarius Élményfürdő és Parkfürdő, valamint a város temetői.
- **Közhasználat elől elzárt zöldfelületeknek** a kertekkel rendelkező lakóterületek ingatlanjai tekinthetők, amelyek összességében a városi zöldfelületi rendszer jelentős részét alkotják.

Az utóbbi évek legjelentősebb zöldfelület és közpark fejlesztése a „Zöld város kialakítása Nyíregyháza területén” című TOP-6.3.2-15-NY1-2016-00001 azonosítószámú pályázat keretében valósult meg. A projekt eredményeként megvalósult a Benczúr tér és a Bessenyei tér teljes park-rekonstrukciója, (növényfelület megújítása, futópálya, okospad), a Bujtosi Városliget rehabilitációja (futópálya

kialakítása), valamint az Arany János utca átfogó növényállomány fejlesztése (ütemezett fakivágással, növénytelepítéssel). Továbbá jelentős zöldfelületfejlesztés valósult meg a Kertváros városrészben, a Tiszavasvári úti volt Vay Ádám laktanya rehabilitáció keretében (Barnamezős területek rehabilitációja Nyíregyháza Tiszavasvári úti laktanyák tekintetében – TOP-6.3.1-15-NY1-2016-00001). Emellett folyamatosan zajlik a polgármesteri fásítási program, valamint az Újélet-fa akció (újszülöttek számára családjaik által elültethető fák) és az „Ültess egy fát a holnapért!” program, amelyek keretében a facsemetéket a NYÍRVV Nonprofit Kft. biztosítja).

Zöldfelületi ellátottság értékelése

Nyíregyházán a zöldfelületi ellátottság alacsonynak tekinthető. A KSH adatai alapján 2020-ban az önkormányzati tulajdonú összes zöldterület nagysága 1 895 139 m² volt. Kedvezőtlen folyamatnak tekinthető, hogy a fejlesztések ellenére 2010 és 2020 között a városi zöldterület nagysága 4,4%-kal, 86 511 m²-rel csökkent. Az egy lakosra jutó zöldterület nagysága 16,26 m², ami elmarad az országos (28,88 m²) és a miskolci (22,85 m²) értéktől, ugyanakkor meghaladja a megyei (12,03 m²) és a debreceni (8,78 m²) mutatókat.

31. táblázat: A zöldfelületi rendszer adatai (2020)

	Nyíregyháza	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Magyarország	Debrecen	Miskolc
Önkormányzati tulajdonú zöld terület nagysága (m ²)	1 895 139	6 560 521	281 041 218	1 764 432	3 444 430
Önkormányzati tulajdonú zöld terület aránya a teljes közigazgatási területhez	0,69%	0,11%	0,30%	0,38%	1,46%
Önkormányzati tulajdonú zöld terület aránya a belterülethez	3,97%	1,24%	4,03%	2,95%	6,34%
1 főre jutó zöld terület mérete (m ²)	16,26	12,03	28,88	8,78	22,86

Forrás: KSH

A zöldfelület-fenntartást Nyíregyháza területén a NYÍRVV Nonprofit Kft. végzi. A társaság zöldfelület-fenntartási tevékenységei közé tartozik többek között a park- és parkerdő fenntartás, utcai sorfák, növényzet fenntartása és pótlása, parlagfű mentesítés, játszóterek, kondiparkok fenntartása stb. ([Közterület fenntartás | Nyírvv Nonprofit Kft. \(nyirvv.hu\)](#)).

2.1.10.2 A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

Nyíregyháza zöldfelületi rendszerének problémái egyrészt mennyiségi, másrészt minőségi jellegű tényezőkből eredeztethetők.

- Nyíregyházán az elmúlt években nagyszabású zöldfelület fejlesztések valósultak meg, amelyek eredményeként számos park és közterület megújult azonban az egy lakosra jutó zöldterület nagysága még mindig elmarad az országos értéktől. 2010 és 2020 között a városi zöldterületek nagysága csökkent.
- A város egyes területein megfigyelhető a zöldterületek túlhasználata, sok esetben a növényállomány felújításra, pótlásra szorul.
- A városban hiányoznak azok a zöldfelületi elemek (jelentős utcafásítások), amelyek a meglévő zöldfelületi elemeket rendszerré szerveznék.

- A kül- és belterületi zöldfelületi rendszerek természetes kapcsolatai – elsősorban az Érpataki-főfolyás és az Igrice-patak mentén található zöldfelületek – rendezetlen, funkció nélküli zöldfelületek, rekreációs és/vagy ökológiai szerepüket nem tudják betölteni.
- A vasúti és közúti folyosók mentén, valamint a városi iparterületek körül a legtöbb esetben hiányoznak a védőfásítások.
- A város külterületi zöldfelületeit érintő legjelentősebb probléma, hogy a külterület jelentős részén intenzív mezőgazdasági, a legtöbb esetben szántóföldi termelés folyik. Növelni kell a zöldfelületi rendszer ökológiailag értékesebb területhasználatának (erdő, gyepek, nádas stb.) arányát.

2.1.11 Közlekedés

2.1.11.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

A kedvező geopolitikai fekvés mellett Nyíregyháza közlekedés földrajzi elérhetőség tekintetében is számos versenyelőnnyel rendelkezik. A város területén jelentős közúti és vasúti folyosók haladnak át: a Magyarországon áthaladó három TEN-T törzshálózati folyosó (Mediterrán, Kelet/Kelet-Mediterrán és Rajna-Duna) közül Nyíregyházát a Mediterrán folyosó érinti közúton és vasúton egyaránt.

32. ábra: Nyíregyháza elhelyezkedése a transzeurópai közlekedési folyosón



Forrás: KTI <http://www.kti.hu/trend-kti/infrastruktura-2/>

Nyíregyháza a Budapesttől legnagyobb távolságra fekvő megyeszékhely. Közúton Budapest felől az M3-as autópályán, az ország más tájairól érkezők számára pedig a 4-es, a 36-os, a 38-as és a 41-es főútvonalakon érhető el. Az elmúlt években fokozatosan kiépültek a város elkerülő útjai – 2008-ban készült el a keleti elkerülő út, 2019-ben pedig átadásra került a nyugati elkerülő út utolsó szakasza is –, amelyek lehetővé teszik az M3-as autópályára gyors és biztonságos megközelítést a város bármely részéről és biztosítják, hogy a város belső részeit elkerülje az átmenő teherforgalom, csökkentve így a zaj- és környezeti terhelést.

A város külső közúti elérhetősége terén a legnagyobb hiányosság, hogy a 4-es számú főút Debrecen-Nyíregyháza közti szakasza elavult, nem képes a két város közötti közúti közlekedési igényt

biztonságosan kiszorgálni, ami nehezíti a két város között közelmúltban megerősödő munkamegosztást és együttműködést. Mindemellett a város belső területeinek tehermentesítése érdekében a város stratégiai közlekedésfejlesztési célja a külső elkerülő körgyűrű északi részének kiépítése.

Nyíregyháza vasúti elérhetősége kedvezőnek mondható. A nyíregyházi az ország egyik legforgalmasabb vasútállomása. Nyíregyháza és Budapest között óránként közlekednek InterCity vonatok. A város vasúti kapcsolatai közül a legfontosabb a 100-as Budapest-Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony közötti kétvágányú, villamosított fővonal, amelyből további fő- és mellékvonalak ágaznak ki Tokaj-Mezőzombor (100 c vasútvonal), Vásárosnamény (116 vasútvonal) és Zajta (113 vasútvonal) irányába. A 100 és 100c jelű vasútvonalak az országos törzshálózati vasúti pályák közé tartoznak, a transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működnek, forgalmuk mind a belföldi, mind a nemzetközi személy- és áruszállításban is jelentős.

Nyíregyháza a 100-as vasúti fővonalon fekszik, ennek ellenére a vasúti elérhetőség terén a legjelentősebb probléma, hogy – ugyan a vonal fejlesztése folyamatban van – a főváros elérése ideje vasúton hosszú, ami akadályozza a közúti személy- és teherforgalom legalább egy részének a fenntarthatóbb vasúti közlekedés felé terelését.

33. ábra: Nyíregyháza és térségének vasúthálózata



Forrás: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b0/Magyarország_vasúti_térképe.svg

A város elérhetőségében fontos szerepet töltenek be a helyközi autóbusz járatok, amelyek a környékbeli településekkel és a térségi központokkal biztosítanak közösségi közlekedési kapcsolatot. Nyíregyházán és a megyében a helyközi és távolsági autóbusz-közlekedési közszolgáltatást a Volánbusz Zrt. biztosítja. Nyíregyházán a hagyományos értelemben vett intermodális központ nem található, ugyanakkor a Vasútállomás és az Autóbusz pályaudvar 5 perc sétatávolságra, 500-600 méterre található egymástól. Az intermodális csomópont kialakításának I. üteme jelenleg megvalósítási szakaszban van.

Nyíregyháza légi közlekedéssel is megközelíthető: a városból 2 órán belül közúton négy nemzetközi repülőtér (Debreceni Nemzetközi Repülőtér, Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, Kassa Nemzetközi Repülőtér – Szlovákia, Nagyvárad Nemzetközi Repülőtér – Románia) érhető el.

A Nyíregyháza északnyugati részén – Nyírszőlős, Felsőpázsit városrészben – elhelyezkedő nyíregyházi repülőtér határnyitási joggal rendelkezik. A repülőtérnek egy korszerű fénytechnikával felszerelt 1000 méter hosszú és 20 méter széles aszfalt pályája és egy 1000 méter hosszú füves pályája van, nagy repülőgépek landolására nem alkalmas. A reptéren pilótaképzés folyik, megfelelő helyszínt biztosít a műszerrepülési készségek elsajátítására.

2.1.11.2 Városi közúti közlekedés

A város térszerkezeti vázát képező közúthálózat gyűrűs-sugaras szerkezeti elrendezésű. Nyíregyháza fő közlekedési hálózatát az országos főutak belterületi szakaszai alkotják, a forgalom is jellemzően ezekre az útvonalakra és az ezeket összekötő külső körútra koncentrálódik. A közúthálózat legjelentősebb elemeit a sugárirányú – 2x1 forgalmi sáv – országos főutak alkotják, amelyek:



- a 4-es számú elsőrendű főút (E573), Budapest és Záhony között, mely dél felől érkezve, északkelet felé hagyja el a várost;
- a 36-os számú másodrendű főút, nyugati irányban biztosít kapcsolatot a 35. és 3-as számú főutak felé, Polgáron át Miskolc irányába;
- a 41-es számú elsőrendű főút, a megye keleti, északkeleti irányában biztosít elérhetőséget;
- a 38-as számú másodrendű főút, Bodrogkeresztúrnál a 37-es számú főúthoz csatlakozva északnyugat felé Tokaj irányába biztosít regionális kapcsolatot.

A bevezető sugárirányú országos főutak között a városban a 2x2 sáv, a Belvárost határoló „Nagykörút” teremti meg a kapcsolatot. A körút délnyugati része – az Arany János utca és a 4-es számú főút közötti szakasza (Állomás tér – Huszársor – Móricz Zsigmond utca) 2x1 sáv, ezért a körút jelenleg nem tekinthető teljesen kiépítettnek. Az érintett útszakasz a meglévő forgalmi igényeket egyre nehezebben tudja kielégíteni, a hiányzó szakasz négysávósítása megkezdődött, a tervek szerint 2024-re készül el.

A város másik körgyűrűje a „Kiskörút”, amely a történelmi városközpontot körülvevén biztosítja annak körüljárhatóságát. A külső nagykörút felel a városon átmenő forgalom lebonyolításáért, a belső kiskörutat a város belső forgalma, a városrészek és a központ között közlekedők használják jellemzően.

A belterületen elhelyezkedő körutak mellett jelentős szerepet töltenek be az elkerülő utak, amelyek jelentős átmenő teherforgalomtól mentesítik a belső úthálózatot:

- A 403-as számú 2x1 forgalmi sáv elsőrendű főút (E573) Nyíregyháza keleti elkerülő útjaként funkcionál, az M3-as autópályát, a 41-es és a 4-es számú főutakat köti össze.
- A számú 2x1 forgalmi sáv főút Nyíregyházát nyugatról kerüli el, az M3-as autópályát, a 36-os, majd a 38-as főutakkal köti össze.

A főutakon kívül a város és vonzáskörzetének közúti kapcsolatait 2x1 forgalmi sáv összekötő utak (4911, 3317, 3822, és 3834) biztosítják, amelyeken jellemzően a városba irányuló hivatásforgalom bonyolódik le. Esetenként forgalomszervezési problémát okoz a szomszédos településekkel

kapcsolatos közúti összeköttetés, különösen ott, amelyeknél a közúti forgalom jobban terheli egyik vagy másik település hálózatát (pl. Nyíregyháza és Kótaj határánál). A tervezett északi elkerülő út kiépítése nagy előrelépést fog jelenteni az érintett városrészek közlekedési helyzetének javításában, de addig is indokolt kezelni a megjelenő többletforgalmat és az ezzel kapcsolatos szűk keresztmetszeteket.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén önkormányzati tulajdonban 599 km közút található. Ebből jelenleg 290 km szilárd burkolatú (aszfalt) és 309,9 km burkolatlan. A város tulajdonában lévő úthálózat karbantartását, üzemeltetését a NYÍRVV Nonprofit Kft. látja el, a burkolatlan útszakaszok hosszának csökkentése folyamatosan zajlik. A városon áthaladó állami közutak hossza 52,3 km, amelyet a Magyar Közút Nonprofit Zrt. kezel.

Nyíregyházán 2020-ban 50 220 db személyszállításra alkalmas gépjármű volt, amelynek 95%-át (47 720 db) a személygépkocsik tették ki. Az autók száma 2010 és 2020 között 28,2%-kal, 10 504 darabbal növekedett (az országos növekedés mértéke 31,4%). 2020-ban az ezer lakosra jutó személygépkocsik száma²³ a városban 409 db volt, ami magasabb, mint a megyei (357 db), az országos (403 db), a debreceni (384 db), valamint a miskolci (361 db) értékek. A személygépkocsik átlagkora 2019-ben Nyíregyházán 13,4 év volt, ami alacsonyabb, mint a megyei (15,4 év), az országos (14,4 év), a debreceni (13,5 év), valamint a miskolci (13,8 év) személygépkocsik átlagkora. A városban a legtöbben személygépkocsival közlekednek: a lakosok összes utazásának 34%-a történik egyéni motorizált közlekedés keretében (Nyíregyháza Közlekedésfejlesztési Konzorcium, 2014).

2.1.11.3 Közösségi közlekedés

Nyíregyházán a közösségi közlekedés szerepe az elmúlt időszakban mérséklődött, a Volánbusz Zrt. által nyújtott szolgáltatás iránti kereslet 2006 és 2016 között a felére (50,5%) csökkent (Mobilissimus, 2018). Ez is indokolta egy új hálózati és menetrend létrehozását 2020-ban, amelynek eredményeként új kapcsolatok létesültek, ütemes menetrendet alakítottak ki és kedvezőbbé tették a vasúti csatlakozást is. Az elérhető legfrissebb adatok (2014) szerint az összes városon belüli utazás 23%-a történik helyi autóbuszal, ezt vélhetően a COVID-19 járvány némileg csökkenthette, míg a közösségi közlekedés teljes átszervezése növelhette.

A jelenleg működő 44 belterületi és 4 külterületi autóbuszvonal lefedi a város teljes területét – 80 alacsony padlós autóbusz, amelyek közül 41 db környezetkímélő CNG hajtású jármű. A külterületi viszonylatok "H" előtagot viselnek. A belterületi vonalak közül 9 viszonylat a 90-es vonalcsaládba tartozik, amely vonalak célja, hogy megteremtse a közösségi közlekedési kapcsolatot a város legforgalmasabb területei és a nagyobb foglalkoztatók telephelyei között, megkönnyítve a munkavállalók számára a munkába járást. E járatok – igazodva a munkáltatói és munkavállalói igényekhez – a reggeli és a délutáni csúcsforgalomban közlekednek. A közösségi közlekedés szempontjából a város legforgalmasabb helyszínei a vasútállomás, az autóbusz-állomás, Örökösöld és a Jóságáros, ugyanis ezeken a helyeken található több helyi járat végállomása. A viszonylatok járatsűrűsége a legtöbb esetben negyedórás, félórás és órás sűrűségűek.

A közösségi közlekedés hálózatának és menetrendjének átalakítása mellett az utastájékoztató fejlesztése is jelentős volt:

²³ Nyíregyházán az ezer lakosra jutó természetes személy által üzemeltetett személygépkocsik száma (372 db) szintén magasabb volt, mint a többi vizsgált területi egység esetén.

- átláthatóbb, egyszerűbb, szabványos méretű menetrendi táblák kerültek kihelyezésre a megállóhelyekre;
- könnyen érthető hálózati térképek készültek a hálózat egészére és egyes városrészekre vonatkozóan is;
- a közösségi közlekedési hálózat megújulását a helyi menetrend applikáció is lekövette, valamint a Google Térkép helyi buszközlekedési adatokkal üzemelő utazástervező funkciója is elindult. [Nyíregyháza helyi autóbusz-hálózat megújítása | mobilissimus.hu](http://nyiregyhaza.helyi-autobusz-halozat.megujitasa.mobilissimus.hu)

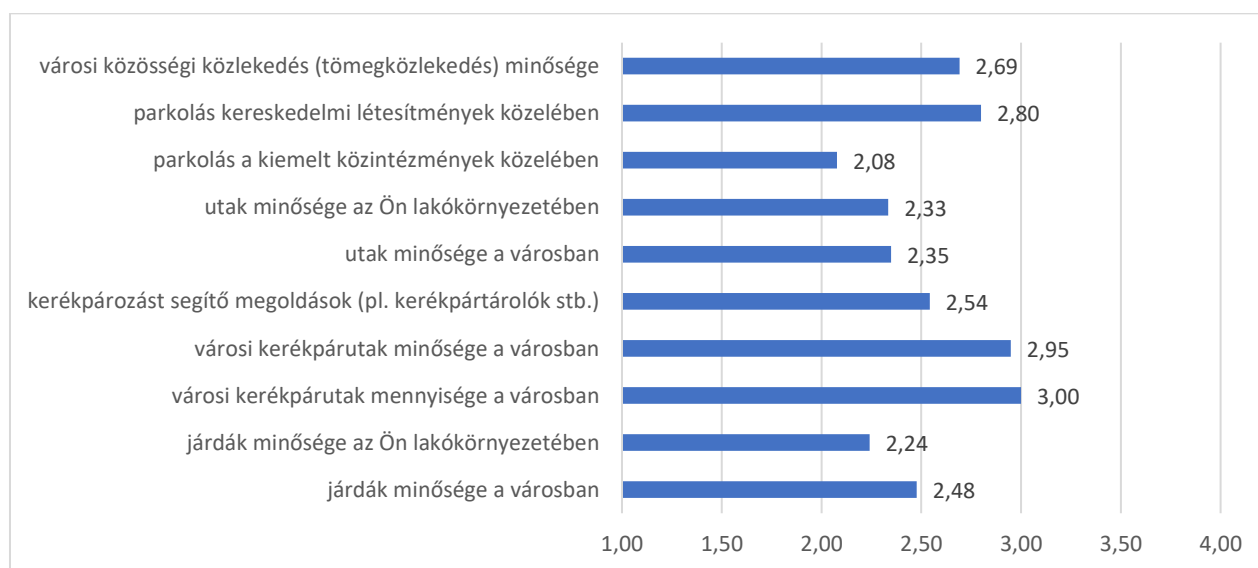
A városban kötőtpályás közösségi közlekedés jelenleg nem üzemel. 2009 óta szünetel a forgalom a 118. és 119. vasúti vonalon: a Nyírvidéki Regionális Kisvasút 760 mm nyomtávolságú, egyvágányú, nem villamosított keskenynyomtávú vonala a Rétköz térségéből mintegy húsz települést és tanyát kötött össze Nyíregyházával. A fejlesztési elképzelések között szerepel a nyíregyházi vasútállomás és Sóstógyógyfürdő megállóhely közötti szakaszon helyreállítási munkálatok elvégzése és a forgalom újraindítása elsősorban turisztikai céllal.

2.1.11.4 Gyalogos és kerékpáros közlekedés

Nyíregyháza mérete és adottságai miatt a közlekedési munkamegosztásban jelentős szerepe van a **gyalogos** (30%) és a **kerékpáros** (11%) **közlekedésnek**, ugyanakkor a közlekedési infrastruktúra kialakítása rendszerint a gépjármű-közlekedés prioritását tükrözi.

A város közigazgatási területén önkormányzati tulajdonban 352,6 km **járda** található. Az elmúlt években felújított és újonnan épített járdák hossza közel 20 km. Ennek ellenére az FVS készítése során végzett **lakossági kérdőíves felmérés** közterületekkel és közlekedéssel való elégedettségre vonatkozó kérdésénél a járdák minősége a második legalacsonyabb (2,24) pontszámot kapta (amelyet az utak minősége szorosan követ) – a szóveges válaszok alapján különösen a belvároson kívüli területeken jelentkeznek ezen a téren hiányosságok, aminek hátterében az egyes utcákat érintő kiépítetlen járdaszakaszok állhatnak.

34. ábra: Lakossági értékelés Nyíregyháza közlekedéséről egy 1-től (egyáltalán nem elégedett) 4-ig (nagyon elégedett) tartó skálán



Forrás: Lakossági kérdőíves felmérés, 2021

A belvárosban autómentes sétálózóna található, emellett jelentős gyalogos területek vannak a Bessenyei téren, a Benczúr téren, a Bujtosi tó környékén, valamint Sóstón.

Nyíregyháza közigazgatási területén jelenleg 77,6 km **kerékpárforgalmi** létesítmény található (ebből a NYÍRVV Nonprofit Kft. kezelésében 71,1 km, a Magyar Közút Nonprofit Zrt. kezelésében 6,5 km), a korábbi különálló szakaszok több városrész bekapcsolásával kerékpárúthálózattá fejlődtek, bár továbbra is vannak hiányzó szakaszok. A megyeszékhelyen található a megyei kerékpárúthálózat (316,7 km) közel negyede (22,4%).

A város csaknem minden pontja elérhető kisméretű úthálózat és különböző kerékpáros forgalmi létesítmények segítségével, amelyek lehetnek elválasztott és elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárutak és a gyalogos forgalomtól külön vezetett elválasztás nélküli kerékpársávok is. A város tulajdonában lévő gyalogos és kerékpárforgalmi létesítmények karbantartását, üzemeltetését a NYÍRVV Nonprofit Kft. látja el.

Az utóbbi időben egyre több helyen helyeztek el a kerékpáros közlekedést kiszolgáló közterületi kerékpártámaszokat, ugyanakkor a belvárosban számos olyan frekvenciát terület (pl. közintézmények, iskolák) található, ahol a kerékpárok tárolása nem megfelelően megoldott.

A kerékpáros közlekedés szempontjából fontos, hogy a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 4/5. melléklete értelmében a várost érinti az Országos Kerékpárút Törzshálózat eleme a 41. Hajdúvárosok-Szabolcs kerékpárút (Bekecs - Szerencs - Tarcál - Tokaj - Gávavencsellő - Nagyhálsz - Nyíregyháza - Hajdúnánás - Hajdúdorog - Hajdúböszörmény - Debrecen), valamint a térségi jelentőségű Rétköz kerékpárút, amely Nyíregyházát köti össze Tokajjal. A Tokaj és Nyíregyháza közötti kerékpáros kapcsolat 2017 augusztusában vált teljessé.

A gyalogosok és kerékpárosok kijelölt átkelőhelyeken keresztezhetik a nagyforgalmú utakat, a legtöbb esetben szintbeli csomópontokban a vasutat. A gyalogátkelőhelyek környezetében többnyire kiemelt szegélyek találhatóak. A többsávos utakon néhány helyen találhatóak a gyalogosok átkelését segítő középzigetek és egyéb – az akadálymentes közlekedést segítő – modern forgalomtechnikai eszközök (pl. hangjelzéses kereszteződések, vakvezető burkolatok).

A város területét átszelő **vasútvonalak** nagyban befolyásolják a gyalogos és kerékpárosközlekedést is. A vasútállomástól északra elhelyezkedő, a helyközi autóbuszmegálló mögötti gyalogos felüljáró – az úgynevezett „repülőhíd” – a Széchenyi és Dugonics utcák között, a vasútállomástól délre található aluljáró pedig a Huszártér és a Móricz Zsigmond utcák között teszik biztonságossá a vasúton a gyalogos (és kerékpáros) forgalom átvezetését. A felüljáróra fel- és levezetés is lépcsők segítségével történik, így mozgáskorlátozottak, illetve kerékpárosok nem tudják igénybe venni, az aluljáró megfelelő lejtéssel kialakított, akadálymentes átvezetést jelent mindenki számára a vasút alatt.

2.1.11.5 Parkolás

Nyíregyháza közigazgatási területén 3 865 db fizető és 12 300 db nem fizető **parkolóhely** található. A fizető parkolók négy, különböző árkategóriájú díjzónában (kiemelt, I., II., III. zóna) működnek. A fizető parkolóhelyeket előreváltott – e célra forgalomba hozott – parkoló kártyával, bérlettel, jegykiadó automatából váltott vagy mobiltelefonról aktivált jeggyel lehet igénybe venni munkanapokon 8 – 17 óra között. A fizető parkolókat a városban a NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. üzemelteti. ([Parkolás | Nyírvv Nonprofit Kft. \(nyirvv.hu\)](#)) A belvárosi parkolók

kihasználtsága magas. A városban jelenleg 31 darab²⁴ elektromos töltő szolgálja ki a fogyasztókat, számuk folyamatosan növekszik.

Az FVS készítése keretében végzett **lakossági kérdőíves felmérés** közterületekkel és közlekedéssel való elégedettségre vonatkozó kérdésénél a **kiemelt közintézmények körüli parkolás** kapta a legalacsonyabb (2,08) pontszámot. Bár ez kedvezőtlen eredménynek tűnhet, ugyanakkor a kevés és drága parkolóhely hozzájárulhat a belváros autós forgalmának csökkenéséhez, amely városfejlesztési és környezetvédelmi szempontból is kiemelt cél. A tarifák megfelelő kommunikálása az autóvezetők felé, valamint a minőségi alternatívák (közösségi közlekedés, kerékpározás, gyaloglás) biztosítása elősegítheti a lakossági elégedettség növekedését is, miközben hozzájárul a belváros élhetőségének javításához.

2.1.11.6 Közlekedési balesetek

Nyíregyházán 2020-ban 236 db személyi sérüléssel járó közúti közlekedési baleset történt, amelyben 258 személy könnyen, 51 személy súlyosan sérült, 4 személy meghalt. A városban 2016 és 2020 között átlagosan évente 256,6 személyi sérüléssel járó közúti közlekedési baleset történt, amelyekben átlagosan évente 4 embert halt meg. 2020-ban a városban százezer lakosra 203 db személysérüléssel járó közúti közlekedési baleset, valamint 269 db balesetet szenvedett személy jutott, amelyek igen kedvezőtlen²⁵ baleseti mutatóknak tekinthetők.

2.1.12 Közművesítés

2.1.12.1 Víziközművek

Ivóvíz ellátás

Nyíregyháza **vízellátását** a NYÍRSÉGVÍZ Zrt. biztosítja, amelynek többségi tulajdonosa Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata. A NYÍRSÉGVÍZ Zrt. Vízellátási Ágazata 5 vízellátási üzem keretében működik, amelyek közül – a működési terület alapján – a legnagyobb a Nyíregyházi Vízellátási Üzem rendszere. Az üzem 26 település lakosai számára biztosítja az ivóvizet. A Kótajban (Nyíregyháza I. vízmű – Kótaj), Paszabon (Nyíregyháza Regionális vízmű: Paszab, Ibrány-Jásztelep) és Nyírtelken (Nyíregyháza II. vízmű: Gávavencsellő, Rózsástanya-Nyírtelék) lévő víztermelő művek számos mélyfúrású kútból nyerik a vizet, melyet tisztítás és fertőtlenítés után továbbítanak a távvezeték-rendszeren a közbenső nyomásfokozók segítségével a települések hálózataiba. A víztermelő telepekről néhány település közvetlenül kapja az ivóvizet, ezen kívül, a már tisztított ivóvíz Nyíregyházára az Északi és a Déli fogadóállomásokra közel 90 km-es hosszúságú távvezetéken keresztül jut be. A város és az agglomeráció területén lévő községek felhasználói részére a szükséges víznyomást korszerű nyomásfokozó berendezések biztosítják. A távvezetéseken át Nyíregyháza és külterületei, valamint a környező települések, bokortanyák ivóvíz-szolgáltatása valósul meg ([Ivóvízszolgáltatás | NYÍRSÉGVÍZ Zrt. \(nyirsegviz.hu\)](#)).

Nyíregyháza ivóvízellátását biztosító vízbázisok a megyeszékhely közelében helyezkednek el, és a sérülékeny vízbázisok közé tartoznak, ami azt jelenti, hogy a talaj szerkezetéből adódóan a beszivárgó

²⁴ A városi töltőállomások mellett 3 darab elektromos töltőt az E.ON, Autó Széles Kft. és a Csósz Kft. ügyfelei használhatnak.

²⁵ 2020-ban országosan százezer lakosra 142 db személysérüléssel járó közúti közlekedési baleset, valamint 187 db balesetet szenvedett személy, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 151 db személysérüléssel járó közúti közlekedési baleset, valamint 210 db balesetet szenvedett személy jutott.

esetleges szennyezések viszonylag hamar elérhetik és elszennyezhetik a vízáadó rétegeket. A Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszerben a város ivóvízbázisa porózus vízáadóként (30-100 m) van feltüntetve, és a vízbázisok klímaérzékenysége mértéke alapján mérsékelten érzékenyek tekinthetők ([NATÉR \(gov.hu\)](http://NATÉR.gov.hu)).

A városban a közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza 2000 és 2010 között folyamatosan emelkedett (442,4 km-ről 632,6 km-re), majd az utóbbi évtizedben kis mértékben csökkent. 2020-ban a városi hálózat hossza 628,7 km volt. Az ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások száma a vizsgált időszakban folyamatosan növekedett. 2010-ben a lakások 96,87%-a (51 003 db lakás), 2020-ban pedig a lakások 100%-a (53 156 db lakás) volt bekapcsolva a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba. 2020-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakásainak 93%-a, az ország lakásainak 94,9%-a, Debrecen és Miskolc lakásainak pedig 95,8% és 98,8%-a volt bekapcsolva a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba.

A háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége 2010 és 2020 között 6,5%-kal növekedett, ez belül 2010 és 2014 között 5,7%-os csökkenés volt megfigyelhető a lakossági vízfogyasztásban. 2020-ban a háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége 4 376 560 m³ volt, ami az összes szolgáltatott vízmennyiség 73,7%-a. Az egy lakosra jutó évi vízfogyasztás 2020-ban 37,6 m³ volt Nyíregyházán (2010-ben 34,9 m³), ami az országos átlag (37,3 m³) körül alakul, ugyanakkor több, mint a megyében (31,3 m³) és Miskolcon (30,1 m³), viszont kevesebb, mint Debrecenben (41,1 m³).

A vezetékes vízzel el nem látott magán ingatlanok (beleértve a szolgáltatásból kizártakat is) esetében a vonatkozó rendelet alapján 150 m-es távolságon belül kell biztosítani az ivóvíz ellátást közkifolyóról, illetve szállított vízből. 2020-ban az üzemelő közkifolyók száma 399 db, a lezárt, nem üzemelő közkifolyók száma 307 db volt. Az üzemeltetésük és karbantartásuk a NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. közszolgáltatási feladata.

Az FVS kidolgozása során végzett **lakossági kérdőíves felmérés** eredményei alapján a lakosság az alábbi módokon kerül ügyfélként kapcsolatba a **víz- és csatorna szolgáltatóval**: a válaszadók 33,3%-a online (pl. e-mailben) kerül kapcsolatba a szolgáltatóval, de a hagyományos – papír alapú postai – levelezés még mindig jelentős (27,12%), digitális mérőkről pedig csak a megkérdezettek 9,99%-a számolt be.

Szennyvíz elvezetés és tisztítás

A városi **szennyvíz** elvezetését és tisztítását szintén a NYÍRSÉGVÍZ Zrt. végzi. A társaság Csatornázási Ágazata hasonló rendszer szerint került kialakításra, mint a Vízellátási Ágazat. Az ágazat 4 szennyvíz üzem keretében működik, amelyek közül – a működési terület alapján – a legnagyobb a Nyíregyházi Szennyvíz Üzem rendszere, mely 6 település (Kálmánháza, Kótaj, Nagycserkesz, Nyíregyháza, Nyírpazony, Nyírtelek) szennyvízelvezetését biztosítja.

Az összegyűjtött szennyvíz a társaság szennyvíztisztító telephelyein kerül tisztításra: Nyíregyháza I. számú szennyvíztisztító telep; Nyíregyháza II. számú szennyvíztisztító telep; Nyírtelek szennyvíztisztító telep; Nagycserkesz szennyvíztisztító telep, amelyek közül a legjelentősebbek a Nyíregyházán működő két tisztító telep, ahol a technológia során keletkező melléktermékek további hasznosítására is lehetőség van.

A szennyvíztisztító telepekről a tisztított szennyvíz a hatóságilag kijelölt befogadóba kerül. A szennyvíztisztítás során a társaság környezettudatos megoldásokat alkalmaz. A kivont szennyező anyagok egy része megsemmisül, a szennyvíziszap jelentős része víztelenítés után a nyíregyházi telepekre érkezik, ahol további kezelés és rothasztás során magas fűtőértékű biogázt, majd ebből villamos energiát állítanak elő. A technológiai eljárás eredményeként a rothasztott szennyvíziszap komposztálást követően korlátozásmentesen mezőgazdasági hasznosításra kerülhet.

Nyíregyháza város közigazgatási területén a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtését, szállítását és ártalmatlanító helyen történő elhelyezését kizárólagos közszolgáltatóként a NYÍRVV Nonprofit Kft. végzi.

A városban az utóbbi 10 évben tovább emelkedett a **közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózat** hossza. 2010 és 2020 között a hálózat hossza 53,4%-kal, 354,8 km-ről 544,4 km-re növekedett. A közcsatornahálózat teljes egészében elválasztó rendszerű szennyvízgyűjtő-hálózatként működik, vagyis a településen külön hálózat (szennyvízcsatorna) vezeti el a szenny- és használt vizet, külön hálózat pedig a csapadékvizet. A hálózat fejlesztésével párhuzamosan az közüzemi szennyvízgyűjtő hálózatba bekapcsolt lakások száma is emelkedett. 2010-ben a nyíregyházi lakások 86,1%-a (43 895 db lakás), 2020-ban pedig a lakások 95,4%-a (50 717 db lakás) volt bekapcsolva a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba, ami igen kedvező, hiszen 2020-ban a megye lakásainak csak 74,8%-a, az ország lakásainak 82,8%-a, Debrecen és Miskolc lakásainak pedig 88,6% és 93,7%-a volt bekapcsolva a közüzemi szennyvízgyűjtő hálózatba.

A háztartásokból a közcsatornában elvezetett szennyvíz mennyisége 2020-ban 4 137 930 m³ volt, ami az elvezetett összes városi szennyvíz (7 071 570 m³) 58,5%-a. Nyíregyházán az egy lakosra jutó elvezetett szennyvíz mennyisége 35,5 m³/fő volt 2020-ban, ami kis mértékben alacsonyabb az országos (36,8 m³/fő), ugyanakkor jelentős mértékben magasabb a megyei (24,5 m³/fő) értéktől.

A közművesítettség mértékét jól szemlélteti az elsődleges és a másodlagos **közműolló**. 2020-ban Nyíregyházán az elsődleges közműolló – az egy kilométer vízvezeték-hálózatra jutó közüzemi szennyvízgyűjtő hálózat – 0,87 volt, vagyis 1 km vízvezeték-hálózatra 866 méter közüzemi szennyvízgyűjtő hálózat jutott 2020-ban. 2010-ben a mutató értéke 0,56 volt a városban. 2020-ban a városi mutató kedvezőbb volt, mint a megyei (0,82) és az országos érték (0,78), valamint mint Debrecen (0,75) és Miskolc (0,77) megyei jogú városok hasonló mutatói.

2020-ban a másodlagos közműolló – a vízhálózatba és a csatornahálózatba bekapcsolt lakások arányának különbsége – 4,6 százalékpont, 2010-ben pedig 13,94 százalékpont volt a városban. A mutató értéke Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 18,2, Magyarországon 12,2, Debrecenben és Miskolcon pedig 7,1 és 5,2 százalékpont volt, vagyis 2020-ban a másodlagos közműolló mértéke Nyíregyháza esetében volt a legzártabb.

Csapadékvíz elvezetés

Nyíregyháza területének jelentős részén nagy intenzitású esők esetében jelentős problémát okozott a **csapadékvíz elvezetése**, aminek a legfőbb okai a következők voltak:

- a belterületi csapadékvíz elvezetés a városban nem korszerű, a csatornák állapota nem megfelelő, tisztításuk nem megoldott,
- a megvalósított városi fejlesztések sok esetben tovább növelték a burkolt felületek arányát, ami hozzájárult, hogy a csapadék nem tud közvetlenül a talajba szivárogni,
- a helyzetet tovább nehezítheti, hogy az éghajlatváltozás hatására gyakoribbá válnak az extrém időjárási események, a hirtelen érkező, nagy mennyiségű csapadékkal járó záporok.

A város csapadék és belvízelvezető rendszere alapvetően az Érpataki-főfolyás és mellékágainak pillanatnyi elvezető kapacitásától függ, amely a város teljes csapadékvizét a Lónyai-főcsatornába, mint természetes csapadékbefogadóba hivatott eljuttatni.

A belterületi csapadékvíz elvezetése a városban idáig nem volt megoldott, ugyanakkor az elmúlt években számos beruházás valósult meg e területen. A tavaly záruló „Környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések Nyíregyházán” című TOP-6.3.3-16-NY1-2017-00001 projekt célja a városi

belterületi csapadékvíz elvezetési rendszer fejlesztése, a környezetbiztonság növelése, a környezeti állapot javítása a belterületek belvív- és helyi vízkár veszélyeztetettségének csökkentése, a káresemények megelőzése volt. A jövőben – az éghajlatváltozással összefüggésben – a csapadékvíz elvezetés helyett a csapadékvízzel való gazdálkodás előtérbe helyezése szükséges a városban.

2.1.12.2 Energia

Villamosenergia-ellátás

Nyíregyháza villamosenergia-ellátását az Opus TITÁSZ Zrt. biztosítja. A háztartási villamosenergia-fogyasztók száma 65 250 fogyasztó (összes fogyasztó 89,3%) volt 2020-ban. Számuk 2010 és 2020 között minimális mértékben, 1,1%-kal emelkedett. A háztartásoknak szolgáltatott villamosenergia a szolgáltatott összes villamosenergia-mennyiség negyede (25,2%-a), 120,1 millió kWh. A háztartásoknak szolgáltatott villamosenergia mennyisége 2010 óta minimális mértékben (0,8%) nőtt.

Fontos kiemelni, hogy miközben a városban a háztartási villamosenergia-fogyasztók száma és a nekik szolgáltatott villamosenergia mennyisége minimális mértékben emelkedett, addig a nem háztartási fogyasztók száma 53,7%-kal, és az általuk fogyasztott villamosenergia mennyisége pedig 18,2%-kal növekedett. A jelenlegi kapacitás a termelő szféra ipari áram igényeit rövid távon teljes egészében ki tudja elégíteni, azonban közép távon hálózatbővítésre lehet szükség.

Nyíregyházán 2020-ban az egy háztartási fogyasztóra jutó évi villamosenergia fogyasztás 1840,7 kWh volt, ami alacsonyabb a megyei (2364,0 kWh) és országos (2264,7 kWh) egy főre jutó fogyasztástól.

Az FVS kidolgozása során végzett **lakossági kérdőíves felmérés** eredményei alapján a lakosság az alábbi módokon kerül ügyfélként kapcsolatba az **áramszolgáltatóval**: a válaszadók 39,52%-a online (pl. e-mailben) kerül kapcsolatba a szolgáltatóval, míg a hagyományos postai levelezés visszaszorulóban van (17,03%). Digitális mérőkről csak a megkérdezettek 10,5%-a számolt be.

Közvilágítás

Nyíregyháza város közigazgatási területén a közvilágítás villamos energiával történő ellátása, és a közvilágítási aktív elemek teljes körű üzemeltetése és karbantartása a NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. közszolgáltatási feladata.

Gázellátás

Nyíregyháza gázellátását az OPUS TIGÁZ Zrt. biztosítja, a gázellátás az országos nagynyomású vezetékhalózat részét képező Nyírgyulaj-Napkor-Nyíregyháza (101-02) közötti vezetékről történik. Nyíregyházán az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége 137 095,9 ezer m³ volt 2020-ban. A szolgáltatott vezetékes gáz mennyiségéből 29,9% (40 995,2 ezer m³) a háztartások részére szolgáltatott gáz. 2010 és 2020 között az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége 11,6%-kal csökkent, a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége pedig 1,3%-kal nőtt.

A háztartási gázfogyasztók száma 41 837 háztartás, a fogyasztók száma 2010 óta minimális mértékben, 1%-kal növekedett. Nyíregyházán 2020-ban az egy háztartási fogyasztóra jutó évi vezetékesgáz fogyasztás 978,8 m³ volt, ami alacsonyabb a megyei (1100,5 m³) és országos (1087,5 m³), valamint a debreceni (990,2 m³), ugyanakkor magasabb a miskolci (756,8 m³) értékénél.

Távhőszolgáltatás

A **távhőszolgáltatást** az Önkormányzat által 1992-ben alapított Nyíregyházi Távhőszolgáltató Kft. végzi. A jelenleg is 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő társaság tevékenysége során eleget tesz a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvényben és végrehajtási rendeletében (157/2005. (VIII.

15.) Korm. rendelet) előírt kötelezettségeinek: feladata a nyíregyházi erőműben termelt hőenergia szállítása és elosztása, illetve 2005. január 1-től az önkormányzati tulajdonú intézmények földgáztüzelésű berendezéseinek üzemeltetése ([NYÍRTÁVHŐ Nyíregyházi Távhőszolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság | Nyírtávhő \(nyirtavho.hu\)](http://nyirtavho.hu)). A Nyíregyházi Erőmű, mint hőtermelő, beépített teljesítménye a jelenleg távhő által igényelt csúcsteljesítménynél jóval nagyobb kapacitással rendelkezik, így a szolgáltató esetleges többlet hőigényét ki tudja elégíteni. Ehhez kapcsolódóan a szolgáltató stratégiai célja a saját tulajdonban lévő intézmények kazánházainak távhőre történő kapcsolása, valamint a fogyasztói kör bővítése.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium a Klíma- és Természetvédelmi Akcióterv részeként meghatározta a távfűtött lakások esetében a fűtési rendszer szabályozhatóvá tételét és annak alapján történő számlázás bevezetését. A távhőszolgáltató a fenntarthatóság növelése érdekében, a NYITÁS program bevezetésével megvalósította a fűtési rendszer szabályozhatóságát, továbbá 2017-ben – az „Intelligens Hálózat Mintaprojekt” keretében – az országban elsőként biztosította szolgáltatásának teljes területén az okos mérést.

Nyíregyházán 16 053 db lakás és ezer közületi felhasználó kapcsolódik a távhőrendszerre. A távhőszolgáltatás a Belváros egyes részeire, valamint a nagykörút melletti területekre korlátozódnak, ahol elsősorban közintézmények, valamint egyes lakótelepi és egyéb lakóépületek fűtését biztosítja. A távhőszolgáltatás fejlesztésére kijelölt területek pontos lehatárolását a 41/2005.(X.27.) KGY rendelet melléklete tartalmazza.

A városban koncentrálódik a megyében távfűtésbe bekapcsolt lakások 81,7%-a. A távfűtésbe bekapcsolt lakások aránya Nyíregyházán 30,2%, ami alacsonyabb a debreceni (31,8%) és a miskolci (40,8%) értéknél, ugyanakkor jóval magasabb az országos (14,5%), különösen a megyei (8,9%) mutatónál. A melegvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya 28,8% (15 311 db lakás). Az utóbbi tíz évben mind a távfűtésbe, mind a melegvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya csökkent (1,4 százalékponttal), ami részben annak köszönhető, hogy az újonnan épített lakások többsége a szolgáltatások ellátási területén kívül esik.

Az FVS kidolgozása során végzett **lakossági kérdőíves felmérés** eredményei alapján a válaszadók 29,68%-a online (pl. e-mailben) kerül kapcsolatba a távhőszolgáltatóval, de a hagyományos, papír alapú postai levelezés még mindig jelentős (20,98%). Digitális mérőkről csak a megkérdezettek 13,84%-a számolt be.

2.1.12.3 Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

A megújuló energia arányának növelése az Európai Unió és hazánk energiapolitikájában is fontos célkitűzésként szerepel. Ennek ellenére a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia felhasználásának részaránya a bruttó végső energiafogyasztáson belül országosan 2019-ben csak 10% volt, meghatározó része biomassza (37,7%), nap- (31,9%) és szélenergiából (15,6%) származott.

Nyíregyháza esetében – a földrajzi adottságok miatt a vízenergia, a kedvezőtlen jogszabályi környezetből fakadóan a szélenergia hasznosítása nem lehetséges – a legtöbb megújuló energiaforrás rendelkezésre áll és hasznosítható:

- Napenergia: a város a fekvéséből adódóan megfelelő adottságokkal rendelkezik a napenergia hasznosítás szempontjából, amely történhet napelemes rendszerek (energiatermelés) vagy napkollektorok használata (fűtés) által.

- Termálvíz hasznosítása: Nyíregyházán több termálkút is működik, amelyek fürdési és gyógyászati célokat szolgálnak. A termálvíz felesleges hőmennyisége fűtési célokra is fordítható.
- Biomassa, biogáz: a városi szennyvíz elvezetését és tisztítását végző Nyírségvíz Zrt. a szennyvíztisztítás keretében magas fűtőértékű biogázt, majd ebből villamos energiát állít elő.

A város által leginkább irányíthatóan a környezettudatos energiagazdálkodás egyik területe az önkormányzati intézmények energiahatékonysági fejlesztésére, a másik területe a lakásállomány energetikai korszerűsítésre, a lakossági szemléletformálásra terjed ki.

Magyarország legnagyobb lakóépület-rehabilitációs programja a 2001-től induló ún. panelprogram²⁶ volt, amelynek célja olyan fejlesztéseket támogatása, amelyek hatékonyabbá teszik a panelházak energiagazdálkodását. Nyíregyházán mintegy 16 ezer panellakás épült 1990 előtt, elsősorban ezek energetikai korszerűsítése jelentette a legnagyobb kihívást az elmúlt évtizedben.

A panelprogram mellett a másik nagy lakossági energiahatékonyságot növelő kormányzati intézkedés a 2014-ben indított Otthon Melege Program volt, aminek célja – különböző pályázati konstrukciók segítségével – a lakóépületek, a háztartások energiahatékonyságának javítása és megújuló energiát hasznosító lakossági rendszerek kialakítása.

Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése, az eddig megvalósuló fejlesztések bemutatása a 2.1.8 Az Önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere alfejezetben található.

2.1.12.4 Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

Az infokommunikációs infrastruktúra Magyarországon az elmúlt pár évtizedben dinamikusan fejlődött és folyamatosan fejlődik ma is. A lakosság internethez való hozzáférése folyamatosan javul, ma már a lakosság harmada rendelkezik internet előfizetéssel, és egyéb helyeken (munkahely, könyvtár, nyilvános helyek stb.) szinte bárki hozzáférhet a világhálóhoz. E tendenciák Nyíregyházán is megmutatkoznak. Magyarország 2014-ben fogadta el a 2014-2020 közötti Nemzeti infokommunikációs stratégiát, amely meghatározza az IKT-ágazat fejlesztésének stratégiai irányait és prioritásait. A stratégia fő célja a „Digitális Magyarország” létrehozása. A „Digitális Magyarország” program keretében pilot jelleggel valósult meg a „Digitális Nyíregyháza” alprogram, amelyet 1,7 milliárd forintos költségvetéssel, a következő területek beruházásainak finanszírozásával 2015-ben indítottak el:

- A szélessávú infrastruktúrához való hozzáférés biztosítása minden háztartás számára;
- A digitális közösség és a gazdaság fejlesztése – az elektronikus szolgáltatások használatát megkönnyítő intézményi infrastruktúra fejlesztése;
- A digitális készségek fejlesztése: speciális programok indítása és felszerelések beszerzése a hátrányos társadalmi helyzetben lévő diákok digitális kompetenciáinak fejlesztésére;
- A közzolgáltatásokhoz való elektronikus hozzáférés kiterjesztése: az online közzolgáltatások számának növelése.

²⁶ Iparosított technológiával épült lakóépületek energia-megtakarítást eredményező korszerűsítésének, felújításának támogatása

Nyíregyháza területén valamennyi nagyobb szolgáltató (Vodafone Magyarország Zrt., Magyar Telekom Nyrt., DIGI Kft.) megtalálható, valamint a térségben helyi szolgáltató a GIGANET Internet Szolgáltató Kft.

A városban az internet előfizetések száma 2013 és 2020 között 30%-kal növekedett, ennek eredményeként 2020-ban 42 675 db internet előfizetés volt. Az infrastruktúra fejlesztések ellenére az ezer lakosra jutó internet előfizetések száma a városban 366 volt, ami ugyan kedvezőbb a megyei (249) és az országos (338) értékektől, azonban elmarad Miskolc (393) és Debrecen (406) mutatóitól.

Nyíregyháza területén valamennyi mobilszolgáltató – Magyar Telekom Nyrt.; Vodafone Magyarország Zrt.; Yettel Magyarország Zrt.; DIGI Kft. – szolgáltatása (4G) elérhető, a DIGI hálózatán azonban a szolgáltató lefedettségi térképe alapján egyes területeken (pl. Korányi-kertváros, Nyíregyháza nyugati külterületi részei, egyes bokortanyái) a hálózati elérés akadozhat.

2.1.13 Környezetvédelem

2.1.13.1 Talaj

Nyíregyháza a Nyírség középtáj és a Közép-Nyírség kistáj területén található. A Nyírség hazánk második legnagyobb, 5100 km²-es futóhomok területe és hordalékkúp síkság, amelynek közel egyharmada Hajdú-Bihar megyében van, egy kis része pedig átnyúlik a magyar-román határon. A kistáj környezetétől szigetszerűen elkülönül. Itt található a Nyírség és egyben az Alföld legmagasabb pontja, a Hoportyó (183 m). A Nyírségre általánosságban jellemzőek a homokövezetek, homok felhalmozódások, garmadák és paraboladúccok. A város talajadottságait a következők jellemzik:

- A külterület jelentős részét kovárványos barna erdőtalaj borítja, amely szénsavas, meszet nem tartalmazó homokon az erdőtakaró alatt alakult ki.
- Jelentős kiterjedésűek a réti talajok, főként a homokvonalatok közötti laposokban és az elhagyott egykori folyómedrekben, humusztartalmuk változó.
- A külterület nyugati szegélyén alföldi mészlepedékes csernozjom talaj képződött. A talajok közül ez a legjobb minőségű.
- A település területén szoloncsák és szolonyec szikesek is találhatóak, amelyek termőképessége csekély, ugyanakkor természetvédelmi szempontból jelentős, ritka élőhelyek alapját adják.

A város talajainak 90%-a savanyú, illetve savanyodásra hajlamos, de minőségük általánosságban megfelelő. A talajok állapotát elsősorban az intenzív mezőgazdasági művelés általi túlzott mértékű műtrágyázás veszélyezteti. Jelentős problémát okoz a defláció különösen tavasszal, a fedetlen mezőgazdasági felszíneken. Lényeges terhelést jelentenek továbbá a szabálytalanul elhelyezett különféle hulladékok (szilárd, folyékony, kommunális, veszélyes) általi szennyezések.

2.1.13.2 Felszíni és a felszín alatti vizek

Nyíregyháza és környékének vízrajza és vízgazdálkodása szorosan kapcsolódik a Lónyai-főcsatorna vízgyűjtőjéhez (Kállai-főfolyás, Érpataki-főfolyás, Simai-főfolyás részvízgyűjtők). A területen a Nyírség belvízeinek elvezetését szolgáló mesterségesen kialakított, úgynevezett nyírvíz-csatornák vízfolyásai adják a felszíni vízfolyások legnagyobb részét, amelyek közül a Lónyai-főcsatorna vízfolyásai a legjelentősebbek.

A város területén lévő vízfolyások vízkészlete egyenetlen és csekély. A részvízgyűjtők területén intenzív mezőgazdasági művelés folyik. A felszíni vizek vízminőségére jelentős hatást gyakorolnak a használt kemikáliák, amik fokozzák az eutrofizációt, toxikusan hatnak a vizek élővilágára. A Víz

Keretirányelv végrehajtásának elősegítése projekt vizsgálatai alapján a főfolyások – Kállay (VII. sz.), Érpataki (VIII. sz.), Simai (IX. sz.) – vízminőségéről a következők állapíthatók meg:

- Mindhárom főfolyás összegzett biológiai minősítése jó, biológiai szempontból nem kockázatosak.
- Kémiai szempontok alapján a Kállay (VII. sz.) és az Érpataki (VIII. sz.) főfolyások esetében tápanyagok, szerves anyagok és veszélyes anyagok szempontjából is lehetséges kockázat. A kockázatok pontszerű és diffúz forrásokból is származhatnak.
- A Simai (IX. sz.) főfolyás kémiai szempontok alapján tápanyagok és szerves anyagok szempontjából nem kockázatos, veszélyes anyagok szempontjából kockázatos, a kockázat diffúz forrásból származhat.

A Lónyai-főcsatorna vízgyűjtő területén 7 db tározót alakítottak ki, közel 13 millió m³ kapacitással, melyek feladata a vízkészletek és vízigények egyensúlyának megteremtése. Ezek közé tartoznak a Császárszállási-tavak: a halászati célokat szolgáló Nagyréti-víztározó (Szelkó-tó) és a rekreációs célokat szolgáló Oláh-réti víztározó. Természetes tavak Nyíregyházán és vonzáskörzetében a Nagy-Vadas tó Újfehértó és Császárszállás között, valamint a természetes (sziktó) eredetű, de ma már mesterségesnek tekinthető Sóstó. A belváros mellett találhatóak a 12 hektáros területen elhelyezkedő – agyag- és vályogkitermelés maradványaként kialakult – Bujtosi tavak, amelyek a lakosság számára kiemelt szabadidős és rekreációs helyszíneként funkcionálnak. Jelentős vízi élőhely a városhoz közeli – turisztikai és oktatási célokra is alkalmas – 70 hektáros természetvédelmi terület, az Igrice mocsár.

A Sóstói tó vízminősége az elmúlt években javult, vízminősége jó. Az Oláh-réti és Nagyréti víztározók (Császárszállási tavak) vízminősége az egyes komponensekre tűrhető és kiváló között van, vízminőségük a hasznosításuk szempontjából megfelelő. A Bujtosi tavak 1997-ben végrehajtott rekultivációja jótékony hatással voltak a vízminőségre, amely minősítése jó. Az Igrice-mocsár 1991-es védetté nyilvánítása óta a terület ökológiai és vízminőségi állapota javult.

Nyíregyházán és vonzáskörzetében a talajvíz átlagosan 4-10 m mélységben található, szintjét nagymértékben befolyásolja a csapadék mennyisége, a lakossági öntözés, valamint a szennyvízszikkasztás. A talajvíz kutak vize nem alkalmas az emberi fogyasztásra.

A megye rétegvíz termelésének legnagyobb része a lakossági ivóvízművek bázisairól történik. Nyíregyháza felszín alatti vizeire a következő jellemzők állapíthatók meg:

- A vízellátást biztosító vízművek az üzemelő, sérülékeny vízföldtani környezetben lévő vízbázisok közé tartoznak.
- A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004 (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében Nyíregyháza érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik.
- A vízbázis külső szennyeződésektől mentes, azonban egyes komponensei (pl. vas, mangán, ammónium és arzén) határérték feletti mennyiségben vannak jelen.

A városban gyógyászati szempontból jelentős vízforrás a Sóstógyógyfürdőn 1957-ben feltárt jódot, brómot és egyéb oldott sókat tartalmazó, 49-50 °C-os termálvizet biztosító kút. (Nyíregyháza Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programja 2015-2020).

2.1.13.3 Árvízvédelem

Nyíregyháza árvízvédelmi szempontból nem veszélyeztetett település. A város nem esik a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv alapján a nagyvízi meder övezetébe.

2.1.13.4 Levegőtisztaság és védelme

Nyíregyháza és térségének egyik legjelentősebb környezeti és egészségügyi problémája, a magas – sok esetben a tájékoztatási és riasztási fokozatot is meghaladó mértékű – **légszennyezettség**. A probléma súlyosságát a **lakossági visszajelzések** is megerősítik: az FVS kidolgozása keretében végzett lakossági kérdőíves felmérés eredményei alapján a helyi életminőség javítása szempontjából a legfontosabb tényezőnek a levegőminőséget értékelték a válaszadók.

A városban különösen jelentős levegőminőségvédelmi kihívás az egészségügyi határértékeket meghaladó **szálló por (PM)** szennyezettség. Jelenleg a PM-szennyezés fő forrása (főleg télen) a közúti közlekedés helyett a szilárd tüzelőanyaggal történő **lakossági fűtés**. A térségben gáz helyett egyre többen fűtenek szilárd tüzelőanyaggal (szén, fa, biomassza), rosszabb esetben lakossági hulladékkal. A levegőszennyezettséget – kedvezőtlen meteorológiai állapot esetén – tovább rontja a magasabb háttérszennyezés, amit a Nyírség fedetlen homokfelszínei adnak.

Nyíregyházán az utóbbi években egyre több alkalommal volt szmog, amely jelzi a levegő minőségének romlását. A város Közgyűlése a 32/2010.(XII.17.) önkormányzati rendeletével²⁷ elfogadta Nyíregyháza város szmogriadó tervét, amely meghatározza a szmogriadó elrendelésének feltételeit, fokozatait és a szükséges intézkedések kereteit.

A város területén 1996 óta egy **automata mérőállomás** található a Széna téren. A mérőállomás a meteorológiai paraméterek mellett (hőmérséklet, szélesebesség, szélirány, relatív páratartalom, légnyomás, napsugárzás) nitrogén-dioxid, szénmonoxid, ózon, kén-dioxid és PM10 komponenseket mér folyamatosan (Nyíregyháza Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Programja 2015-2020). A légszennyezettség mérőhálózatának üzemeltetője a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya.

Az Önkormányzat számos kezdeményezés, projekt keretében törekszik arra, hogy javítsa a városi levegő minőségét. 2020-ban az Európai Határvárosok ETT, amelynek Nyíregyháza MJV Önkormányzata mellett a romániai Szatmárnémeti Város Tanácsa a tagja, a levegőminőség javítása, a légszennyezettség csökkentése érdekében határon átnyúló pályázatot nyújtott be „Cross-border interventions to reduce air pollution and improve air quality” címmel. A nyertes projekt keretében a városban új mérőállomást, valamint mobil mérőeszközöket vonnak be a légszennyezettség mérésébe, továbbá stratégiákat és jogszabálytervezeteket készítenek annak érdekében, hogy a városi levegő minősége javuljon.

A légszennyezés mellett egyre nagyobb problémát jelent a parlagon vagy gondozatlanul hagyott területeken az allergiát okozó növények elszaporodása és az ebből fakadó pollenszennyezés, ami az allergiás megbetegedések számának növekedését eredményezi.

2.1.13.5 Zaj- és rezgésterhelés

A környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004. (X.20.) Kormányrendelet 1. § (3) szerint a környezetvédelemért felelős miniszter által kijelölt, az irányítása alatt álló költségvetési szerv vagy a tulajdonosi joggyakorlása alatt álló gazdálkodó szervezet köteles a 100 ezer főnél magasabb lakosságszámú települések – így Nyíregyháza Megyei Jogú Város – stratégiai zajtérképének elkészítésére. A szaktárca vezetője a hivatkozott paragrafus alapján a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.-t jelölte ki a feladatra.

²⁷ Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 32/2010.(XII.17.) önkormányzati rendelete Nyíregyháza város szmogriadó tervéről

A Kormányrendelet 3. § p) alapján a „stratégiai zajtérkép a környezeti zaj átfogó értékelésére, illetve az adott területen belüli aktuális zajhelyzet értékelésére és a jövőbeli zajhelyzet előrejelzésére készített térkép”, amelyet nem mérések alapján, hanem – a közúti, a vasúti, és a légi közlekedés, valamint az IPPC üzemek zajkibocsátását meghatározó paraméterek figyelembevételével – modellszámítással állítanak elő. Részleteiben nem tartalmazznak minden utcát, területet, ezért nem lokális, rövid idejű problémákra, hanem a nagy területet érintő, hosszabb időtávra jellemző zajterhelésekre koncentrálnak. A zajmutatók éves átlagértéket reprezentálnak ([Kezdő oldal \(zajterkepek.hu\)](http://Kezdő_oldal(zajterkepek.hu))).

Nyíregyháza Megyei Jogú Városra 2017 Stratégiai Zajtérkép Megújítása című dokumentum alapján megállapítható, hogy meghatározó a közúti és vasúti zajterhelés, ezzel szemben a légi közlekedésből és az ipari tevékenységből eredően nem vagy minimális esetben jelentkezik konfliktus. Közúti és vasúti eredetű különösen magas zajterhelés ($L_{den} > 75$ dB) nincsen a lakóépületek környezetében, ugyanakkor számos esetben nagyon magas ($L_{den} = 70-75$ dB) és magas ($L_{den} = 65-70$ dB) a zajterhelés. Vasút esetében a 100-as számú vasútvonalszakasz, míg közút esetében a városba bevezető utak, valamint a nagykörút útszakaszai a meghatározó zajforrás (Vibrocomp 2018).

2.1.13.6 Sugárzás védelem

Nyíregyháza Paks, illetve Mochovce (Szlovákia) atomerőművek Élelmiszer-fogyasztási Korlátozások Óvintézkedési Zónába (ÉÓZ) esik. Az ÉÓZ az a 300 km-es sugarú körön belül eső terület, ahol – havária esetén – szükségessé válik a lakosság élelmiszer-fogyasztásának korlátozása, a mezőgazdasági termelők és az élelmiszer-feldolgozó ipar ellenőrzése, tevékenységük szükség szerinti, szigorú rendeleti szabályozása, illetve korlátozása.

2.1.13.7 Hulladékkezelés

A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos kötelező közszolgáltatási feladatokat az Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit (ÉAK) Nonprofit Kft., mint közszolgáltató látja el Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, így Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén. A szolgáltató fő tevékenységei a következők: települési szilárd hulladék gyűjtése és szállítása, szelektív hulladék gyűjtése, szállítása és kezelése, veszélyes hulladék átvétele, komposztálás, műszaki szolgáltatás (gépjármű javítás, karbantartás), a szelektív hulladékgyűjtés és a környezetvédelem népszerűsítése.

2020-ban a településről elszállított szilárdhulladék mennyisége 43 221,7 t volt, ezen belül a lakossági hulladék aránya 64,2% (27 761,4 t). Az egy főre jutó lakosságtól elszállított szilárdhulladék mennyisége Nyíregyházán 238,2 kg/fő volt, míg az országban 256,7 kg/fő, a megyében 183,6 kg/fő, Debrecenben 249,7 kg/fő, Miskolcon pedig 251,1 kg/fő volt.

A lakosságtól elkülönített gyűjtéssel elszállított települési hulladék mennyisége 8 644,5 tonna. A lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési hulladék aránya a városban igen magas, az összes lakossági hulladék közel harmada (31,1%) volt. Országosan ez az érték 18,2%, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 14,3%, Miskolcon 23,8%, Debrecenben pedig csak 10,8% volt.

A 2000-es évek óta a városi hulladékgazdálkodás jelentős fejlődésen ment keresztül, amelynek a legfontosabb lépései a következők voltak:

- Fontos mérföldkő volt a Nyíregyházi Hulladékudvar és a Nyíregyházi Komposztáló Telep megépítése 2004-ben.
- 2006-ban vezették be – kísérleti jelleggel – a házhoz menő, zsákos szelektív hulladékgyűjtést a családi házas övezetekben.

- Az elmúlt években a hulladékgazdálkodás fejlesztésének kiemelt területe volt a megyében a bezárt hulladéklerakók rekultivációja, amelynek keretében Nyíregyházát két rekultivációs fejlesztés – régi nyíregyházi hulladéklerakó és a Nyíregyháza-Borbánya területén található hulladéklerakó rekultivációja – érintette.
- „Nyíregyháza települési szilárdhulladék-gazdálkodási rendszerének eszközpark fejlesztése, informatikai korszerűsítése” – KEOP-1.1.1/C/13-2013-0005 projekt részeként megvalósításra került a vegyes hulladék gyűjtés eseményeinek automatizált követésére és elektronikus dokumentációjára alkalmas rendszer üzembe állítása. A pályázat keretében 19 db – a beszerzés évében a legkorszerűbb környezetterhelés-besorolású – járművet, 22 000 db 240 literes RFID/jeladó chippel felszerelt és 2 000 db 350 literes házi komposztálót szerzett be.

2.1.13.8 Vizuális környezetterhelés

Egy város rendezettsége, látványa elsőrendű fontosságú mind az ott lakók, mind a turisták számára. A városképet számtalan vizuális konfliktus veszélyezteti, a terhelt városrészeknek pedig alacsonyabb a lakóhelyi értéke és vonzereje. Nyíregyháza városképe nem tekinthető egységesnek, a város területén jelentős különbségek vannak a városrészek közötti rendezettség tekintetében:

- A belváros összességében rendezett képet mutat, ugyanakkor itt is számos olyan épület található, amely építészeti eltér a város történelmi épületeinek jellegétől.
- A város egyéb lakóterületeiben elhelyezkedő rendezetlen lakóterületek (szegregátumok) vizuális konfliktusokat okoznak.

Egyes városba bevezető utak – pl. Debreceni út, Tokaji út – szintén rendezetlen látványt nyújtanak, részben az óriásplakátok nagy száma miatt. Vizuális környezetterhelést eredményeznek a belterületbe ékelődő barnamezős és iparterületek, amelyek korábban a város peremén helyezkedtek el, azonban a település növekedésével mára a városszövetben találhatók.

A városban több, mint 1500 hektár kihasználatlan terület áll rendelkezésre, amelynek meghatározó része beépítésre kijelölt, de még nem beépített terület, 2,6%-a barnamezős terület. Az elmúlt időszakban jelentős barnamezős fejlesztések valósultak meg (Tiszavasvári úti laktanyák rehabilitációja), jelenleg a városban 40 hektár fejlesztésbe bevonható barnamezős terület áll rendelkezésre.

A város teljes közigazgatási területén a beépítésre szánt területek harmada jelenleg nincs beépítve. A kijelölt, de még be nem épített lakóterületek a következők településrészekén találhatóak: Oros-Nyíregyháza közötti terület, Nyírszőlős, Sóstóhegy északi és keleti területei, Borbánya, Rozsrétszőlő, valamint a Törzs utca környezete.

2.1.13.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

Nyíregyházán az egyik legnagyobb környezeti problémát a légszennyezettség, ezen belül különösen a lakossági fűtés által előidézett és az egészségügyi határértékeket gyakran meghaladó szálló por szennyezettség okozza, amit a mérőhálózat fejlesztésével, lakossági szemléletformálással, valamint szabályozással lehet hosszú távon kezelni.

A belterületi csapadékvíz elvezetése céljából az elmúlt években számos beruházás valósult meg. A jövőben – az éghajlatváltozással összefüggésben – a csapadékvíz elvezetése helyett a csapadékvízzel való gazdálkodás fog előtérbe kerülni.

A város területén a zöldfelületek és zöldterületek arányának növelése, valamint rendszerré szervezése nemcsak ökológiai szempontból, hanem a városi életminőség javítása szempontjából is jelentős környezet- és természetvédelmi feladat.

A várostestben mozaikosan elhelyezkedő iparterületek több szempontból is környezetvédelmi konfliktust eredményeznek:

- egyrészt az iparfejlesztés szempontjából kedvezőtlen, nehezen megközelíthető elhelyezkedésük következtében kihívást jelent a barnamezős területek fejlesztése;
- másrészt az iparterületeket körülvevő lakóövezetekben az ipar tevékenység és a növekvő forgalom jelentős környezeti terhelést eredményez.

Komoly környezeti, egészségügyi és településesztétikai kihívást jelent az illegális hulladéklerakás is.

2.1.14 Városi klíma

Egy térség helyi klímáját leginkább a földrajzi elhelyezkedés, a talaj- és vízrajzi adottságok, valamint a felszínborítottság. Ezekhez a tényezőkhöz adódnak a városokban az emberi tevékenységek által befolyásolt, de szabályozható tényezők, úgymint méret, településszerkezet, beépítettség, növényborítottság, kibocsátások (pl. hő, vízgőz, szennyező anyagok stb.).

Nyíregyháza városi klímáját befolyásoló időjárási és természetföldrajzi tényezők a következők:

- Fekvésének köszönhetően általában hűvösebb van, mint a dél-alföldi, belső-alföldi tájakon. A nyarak mérsékelten melegek (20-23 °C júliusi átlaghőmérséklettel), mérsékelten szárazak, a telek hidegek (-3 és -3,9 °C közötti januári középhőmérséklettel). Az éves átlaghőmérséklet 9-10,5 °C között ingadozik.
- A napsütéses órák száma 2000-2050, az éves csapadék mennyisége 550–600 mm/év, a csapadék évi eloszlása nem egyenletes (nyár eleji és késő őszi kettős maximuma van), emiatt gyakran fordul elő aszály.
- Az uralkodó szélirány az északi és az északkeleti, valamint minden évszakban gyakoriak a délnyugati szelek. Az uralkodó szelek jellemzően inkább szárazak, míg a délnyugati irányból jövők általában csapadékot hoznak, továbbá a hideg telek kialakulásában az északkeleti szeleknek nagy szerepe van. A térség mezőgazdasági területei a deflációnak jelentős mértékben kitéttek.
- A Nyírség hazánk második legnagyobb futóhomok területe és hordalékkúp síksága részben tagolt felszínnel. A domborzat csekély (15-20 m) magasságkülönbségei önmagukban nem eredményeznek jelentősebb éghajlat-módosító hatásokat.
- A vízfolyások vízkészlete egyenetlen és csekély. Az állóvizek közül a Sóstó természetes eredetű, de ma már mesterségesnek tekinthető. A többi tó mesterségesen kialakított víztározó (pl. Szelkő tó; Oláh-réti tározók; Lukalaposi tározó) vagy agyag- és vályog-kitermelés maradványa (ezek közé tartoznak a rekreációs célokat szolgáló Bujtosi tavak).
- A város alapvetően mezőgazdasági művelés alatt álló területekkel meghatározott környezetben helyezkedik el, amin belül uralkodó a szántóterületek aránya, emellett viszonylag nagy az ültetvények és ezen belül a gyümölcsösök kiterjedése is.
- Az erdőterületek aránya az országos átlaghoz (24,3%) viszonyítva alacsony (16,8%, 4 630 ha). Klimatikus szempontból kiemelt fontosságú a Sóstói-erdő, valamint a város délnyugati területein elhelyezkedő víztározók megléte.

A városi éghajlat alapvetően különbözik a térségi viszonyoktól, mivel az urbanizált területek beépített, burkolt felületei jobban felmelegsznek (városi hősziget), valamint a beépítettség megváltoztatja a természetes átszellőzési viszonyokat. Nyíregyházán problémát jelent a főként a lakossági fűtésből és közlekedésből származó légszennyezés, ami hozzájárul az üvegházhatású gázok növekedéséhez, ezáltal tovább növeli a felmelegedés mértékét.

A 2018-ban elfogadott második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS-2) felhívja a figyelmet az **éghajlatváltozás** várható hatásaira, amelyek közül számos kedvezőtlen hatás Nyíregyházát is érinteni fogja. Ezek közül a térségben – a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer 2021-2050-re vonatkoztatott egyes klímamodelljei alapján ([NATÉR \(gov.hu\)](http://NATÉR.gov.hu)) – az alábbi hatások érződhetnek leginkább az elkövetkező években:

- a várható átlaghőmérséklet változás 1-1,5 °C (RegCM klímamodell alapján), 1,5-2 °C (ALADIN-Climate klímamodell alapján) lesz;
- a várható átlaghőmérséklet változás mellett a térségben +5-10 forró nappal²⁸ kell számolni;
- a hóhullámos napok gyakoriságának és a többlethőmérséklet változásának együttes hatása miatt kistérségi szinten 166-182%-kal magasabb lesz az éves átlagos többlethalálozás a 2021-2050 években a 1991-2020 időszakhoz képest;
- az éghajlatváltozás közvetett hatásaként továbbá számolni kell a gazdaságot érintő problémákkal is (pl. extrém időjárási események kártételei, mezőgazdaságot sújtó aszályok, újonnan megjelenő kór- és károkozók, betelepülő özőnfajok stb.).

Az éghajlatváltozás várható negatív hatásainak mérséklése érdekében a jövőbeli fejlesztések megvalósítása során fokozottan figyelni kell a beépítettség mértékére, a burkolt felületek arányára, az átszellőzés biztosítására, megfelelő mennyiségi és minőségi zöld- és vízfelületek kialakítására stb.

Nyíregyháza 2016 óta tagja a Polgármesterek Szövetségének, amely a világ legnagyobb helyi klíma- és energiaügyi akcióra irányuló városi mozgalma. A 2008-ban útjára indult kezdeményezés célja, hogy egybegyűjtse azokat a helyi önkormányzatokat, amelyek önként vállalják, hogy megvalósítják az EU klímával és energiával kapcsolatos célkitűzéseit. A Polgármesterek Szövetségéhez történő hivatalos csatlakozást követően az aláírók vállalják, hogy két éven belül kidolgozzák a Fenntartható Energia- (és Klíma) Akciótervüket (SECAP), amelyek bemutatják az önkormányzatok 2020-ra és 2030-ra megfogalmazott célkitűzéseit és az azok elérését szolgáló lépéseket ([Covenant of Mayors - Home HU \(polgarmesterekszovetsege.eu\)](http://CovenantofMayors-HomeHU.polgarmesterekszovetsege.eu)). Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése 2021-ben fogadta el a város Fenntartható Energia- és Klíma Akciótervét.

²⁸ Forró napnak azok a napok minősülnek, amikor a napi maximum hőmérséklet eléri vagy meghaladja a 35°C-t.

2.2 Területi lehatárolás

2.2.1 A várostérség lehatárolása, bemutatása

Nyíregyháza egy közepes méretű város, Északkelet-Magyarországon, a román és az ukrán határ közelében elhelyezkedő fontos gazdasági, oktatási, kulturális és adminisztratív központ. Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (Nemzeti Fejlesztés 2030) alapján Nyíregyháza az úgynevezett külső nagyvárosi körgyűrű (Győr–Pécs–Szeged–Békéscsaba–Debrecen–Nyíregyháza–Miskolc) része. Ezek a városok kiemelt szerepet töltenek be a gyűrűn belüli térkapcsolatok fenntartásában és a megyéjükön belüli térszervezésben.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város fontos központi szerepet tölt be a térségben: megyeszékhely, járásközpont és egy nagyvárosi településeggyüttes központja is egyben. A város munkaerőpiaci szempontból is jelentős vonzaskörzettel rendelkezik.

A településeggyüttesek a térszerveződések szintje, erőssége szerint agglomerációk, agglomerálódó térségek vagy nagyvárosi településeggyüttesek lehetnek. Nyíregyháza esetében a térszerveződések alacsony szintje áll fent. A KSH 2011. évi lehatárolása alapján a Nyíregyháza nagyvárosi településeggyüttest a központ mellett 9 település (Apagy, Kemece, Kótaj, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura Sényő, Vasmegyer) alkotja.

A Nyíregyházi járáshoz 15 település (Nyíregyháza, Apagy, Kálmánháza, Kótaj, Nagycserkesz, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, Rakamaz, Sényő, Szabolcs, Timár, Tiszanagyfalu, Újfehértó) tartozik.

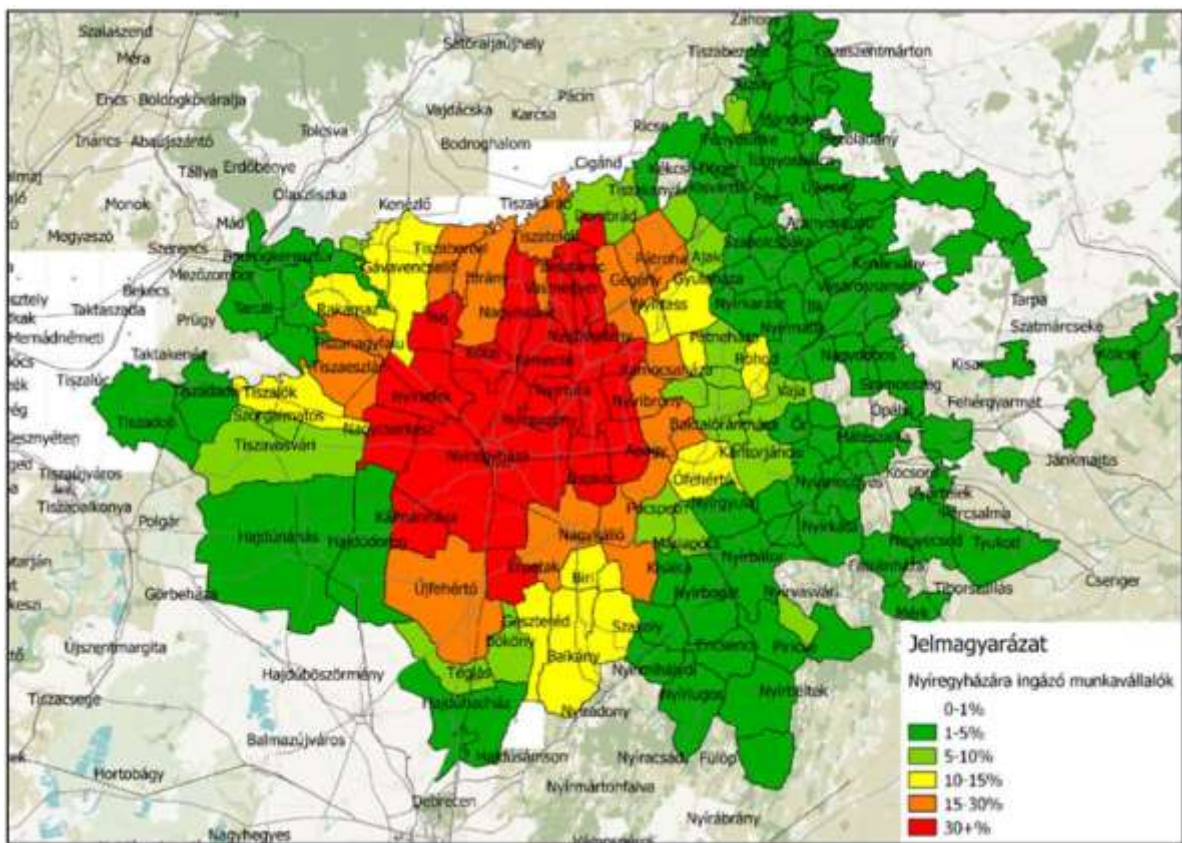
Az OECD és az Európai Bizottság definíciója²⁹ szerint egy város (munkaerőpiaci) vonzaskörzetébe azok a települések számítanak bele, ahonnan a foglalkoztatottak több mint 15%-a az adott városba ingázik. A lehatárolás alapján Nyíregyháza vonzaskörzetébe 38 település tartozik (a foglalkoztatási térképen piros és narancssárga színnel jelölt települések):

- a foglalkoztatottak több, mint 30%-a Nyíregyházán dolgozik: Apagy, Beszterec, Buj, Érpatak, Kemece, Kék, Kálmánháza, Kótaj, Nagycserkesz, Nagyhalász, Napkor, Nyírbogdány, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtét, Nyírtura, Sényő, Székely, Újdombrád, Vasmegyer (20 település);
- a foglalkoztatottak több, mint 15%-a, kevesebb, mint 30%-a Nyíregyházán dolgozik: Besenyőd, Demecser, Gégény, Ibrány, Kállósemjén, Levelek, Magy, Nagykálló, Tiszabercel, Tiszanagyfalu, Tiszarád, Tiszatelek, Újfehértó, Ramocsaháza, Pátroha, Paszab, Nyíribrony, Tiszaeszlár (18 település).

Nyíregyháza munkaerőpiaci vonzaskörzete nyugat felől kisebb, aminek oka az, hogy a szomszédos foglalkoztatási központok (Miskolc, Debrecen, Tiszaújváros) vonzereje erőteljesebben érvényesül. A 2011. évi népszámlálás ingázási adatai alapján elmondható, hogy abszolút értékben a körülbelül 48 500 nyíregyházi lakhelyű foglalkoztatott közül mintegy 5 400-an dolgoznak más településen, 43 100-an dolgoznak helyben. A helyben dolgozók a 17 700 bejáróval együtt adják ki a Nyíregyházán foglalkoztatott körülbelül 66 200 főt.

²⁹ Lewis Dijkstra and Hugo Poelman: Cities in Europe – The New OECD-EC definition. Regional Focus RF 01/2012, Európai Bizottság.

35. ábra: Nyíregyházára ingázó foglalkoztatottak aránya (a településen lakó foglalkoztatottak %-ában)



Forrás: Nyíregyháza Fenntartható Városi Mobilitási Terve, 2017

32. táblázat: A várostérség lehatárolás különböző szempontjai

Tényező	Város szerepe	Települések köre	Települések száma és/vagy felsorolása
közigazgatási egység	megyeszékhely	A megye települései	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 229 települése
	járasközpont	Nyíregyházi járás települései	Nyíregyháza, Apagy, Kálmánháza, Kótaj, Nagycserkesz, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, Rakamaz, Sényő, Szabolcs, Timár, Tiszanagyfalu, Újfehértó
KSH lehatárolás	nagyvárosi településeggyüttes központja	Nyíregyházi nagyvárosi településeggyüttes (KSH)	Nyíregyháza, Apagy, Kemece, Kótaj, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, Sényő, Vasmegeyer
foglalkoztatás, ingázás	vonzásközpont	A városba irányuló munkavégzési célú ingázás kibocsátó településeinek köre KSH Munkaerőpiaci körzetek (62 település)	Apagy, Baktalórántháza, Balkány, Balsa, Berkesz, Besenyőd, Beszterec, Biri, Bodrogkeresztúr, Bodrogkisfalud, Buj, Demecser, Érpatak, Gávavencsellő, Gégény, Geszteréd, Ibrány, Kállósemjén, Kálmánháza, Kék, Kemece, Kótaj, Laskod, Levelek, Magy, Nagycserkesz, Nagyhalász, Nagyálló, Napkor, Nyírbogdány, Nyíregyháza, Nyírbrony, Nyírjákó, Nyírkércs, Nyírpazony, Nyírtass, Nyírtelek, Nyírtét, Nyírtura, Ófehértó, Paszab, Pátroha, Petneháza, Rakamaz, Ramocsaháza, Sényő, Szabolcs, Szakoly, Székely, Tarcal, Timár, Tiszabercel, Tiszaeszlár, Tiszaladány, Tiszanagyfalu, Tiszarád, Tiszatardos, Tiszatelek, Tokaj, Újdombrád, Újfehértó, Vasmegeyer
	munkaerőpiaci vonzáskörzet	Az OECD és az Európai Bizottság definíciója szerint egy város (munkaerőpiaci) vonzáskörzetébe azok a települések számítanak bele, ahonnan a foglalkoztatottak több mint 15%-a az adott városba ingázik (38 település)	a foglalkoztatottak több, mint 30%-a Nyíregyházán dolgozik (20 település): Apagy, Beszterec, Buj, Érpatak, Kemece, Kék, Kálmánháza, Kótaj, Nagycserkesz, Nagyhalász, Napkor, Nyírbogdány, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtét, Nyírtura, Sényő, Székely, Újdombrád, Vasmegeyer a foglalkoztatottak több, mint 15%-a, kevesebb, mint 30%-a Nyíregyházán dolgozik: (18 település) Besenyőd, Demecser, Gégény, Ibrány, Kállósemjén, Levelek, Magy, Nagyálló, Tiszabercel, Tiszanagyfalu, Tiszarád, Tiszatelek, Újfehértó, Ramocsaháza, Pátroha, Paszab, Nyírbrony, Tiszaeszlár
funkcionális	szolgáltató központ	A város által nyújtott alap, és közép-szintű köz- és piaci szolgáltatásokat napi szinten igénybe vevő térségi lakosok települései	közösségi közlekedés (járatsűrűség alapján, autóbusz és vonat): Nagyálló, Napkor, Nyírtelek, Apagy, Újfehértó, Levelek, Nyírpazony, Kállósemjén, Érpatak, Kemece, Baktalórántháza, Nyírtura, Ibrány, Besenyőd, Nagycserkesz, Nagyhalász, Balkány, Rakamaz, Tiszabercel, Ófehértó (több mint 25 indított járat naponta, Nyíregyháza 30 km-es körzetén belül, 2021)
			szennyvízellátás: Nyíregyháza, Nyírpazony, Kótaj, Nyírtelek, Nagycserkesz, Kálmánháza
			ivóvízellátás:

Tényező	Város szerepe	Települések köre	Települések száma és/vagy felsorolása
			Nyíregyháza, Nyírpazony, Kótaj, Nyírtelek, Nagycserkesz, Kámánháza
			oktatás (Nyíregyházán tanuló, más településről bejáró diákok): Újfehértó, Kótaj, Nyírtelek, Kemecse, Ibrány, Nagyhalász, Nagykálló, Napkor, Nyírpazony, Levelek, Nagycserkesz (KLIK) felső- és középfokú oktatás: teljes megye területe
turisztikai	turisztikai térség települése	A turisztikai térségek meghatározásáról szóló 429/2020. (IX. 14.) Korm. rendelet alapján, Tokaj és Nyíregyháza turisztikai térségen belül Nyírség térsége	Baktalórántháza, Balsa, Érpatak, Gávavencsellő, Kállósemjén, Levelek, Máriapócs, Nagykálló, Nyírbátor, Nyírbogát, Nyíregyháza, Tiszadada, Tiszadob, Tiszalök, Tiszavasvári, Vaja
	megyei turisztikai desztináció települése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei turisztikai desztinációk Nyírség desztináció	Apagy, Baktalórántháza, Bátorliget, Besenyőd, Érpatak, Kállósemjén, Levelek, Magy, Máriapócs, Nagykálló, Napkor, Nyírbátor, Nyírbogát, Nyíregyháza, Nyírgyulaj, Nyírvasvári, Ófehértó, Papos, Piricse, Pócspetri, Vaja, Vállaj

2.3 Helyzetértékelés, szintézis

A fejezet a helyzetfeltárás adatkörére és elemzéseire támaszkodva értékelő szintézist nyújt az 5 tervezési dimenzió mentén.

2.3.1 Prosperáló város

Szakági területek	Értékelési szempontok
<p>A város, várostérség gazdasága</p>	<p>P1: Térségi gazdasági és innovációs ökoszisztéma jellemzői (ágazati együttműködések, térségi hálózatosodás, kulcsszereplők jelenléte, innovációteremtés, innovációterjedés)</p> <p>Nyíregyháza területén jelenleg nem működik klaszter, azonban több olyan szervezet is megtalálható a városban, amely megalapított szervezetben tagsággal rendelkezik. Erősnek tekinthető az ágazati együttműködés, a nagyobb vállalatok esetenként beszállítói kört alakítottak, alakítanak ki.</p> <p>A városban start-up és spin-off cégek számáról pontos adatok nem állnak rendelkezésre, ugyanakkor megállapítható, hogy a vállalkozói környezet kevésbé kedvezett ilyen szervezetek megjelenésének. A város e hiányosságot felismerve elkötelezte magát a vállalkozói környezet fejlesztésére, amelynek egyik eleme a „Barnamezős területek rehabilitációja Nyíregyháza Tiszavasvári úti laktanyák tekintetében” című projekt keretében elkészült Technológiai Transzfer Központ 2019-es átadása volt.</p>
	<p>P2: A humán erőforrás jellemzői (egészség, tudás, életminőség, munkaképes korúak száma, ingázási adatok) és azok viszonya a helyi gazdaság igényeihez [munkaerőpiac keresleti és kínálati oldala, mennyiségi és minőségi jellemzői]</p> <p>Nyíregyháza legnagyobb kihívása foglalkoztatási szempontból jelenleg az, hogy a – már meglévő és a jövőben betelepülni kívánó – munkaadók mennyiségi és minőségi elvárásainak megfelelő munkaerő rendelkezésre álljon.</p> <p>2020-ban Nyíregyházán a munkaképes korú lakosság (15-64 éves) száma 76 230 fő volt, ami a teljes lakónépesség 65,4%-a. 2016 és 2020 között a munkaképes korú lakosság száma nagyobb mértékben (4,98%) csökkent, mint a város lakónépessége (0,96%).</p> <p>A munkanélküliek száma jelentősen csökkent az elmúlt években a városban. 2012 és 2019 között a nyilvántartott álláskereső aránya a munkavállalási korú állandó népességből 9%-ról 2,9%-ra csökkent, majd 2019 és 2020 között a COVID19 világjárvány hatására kis mértékben (3,1%-ra) emelkedett.</p> <p>A jövedelmi szint elmarad a megyei jogú városok átlagától és az országos értéktől is: az egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem 2020-ban 3 356 893 Ft volt.</p> <p>A munkaerőirtalék szempontjából pozitív, hogy a város jelentős munkaerőpiaci vonzáskörzettel rendelkezik. A lakosság ingázási szokásait a KSH a népszámlálások idején méri fel, így a legfrissebb rendelkezésre álló adatok a 2011. évi népszámlálási adatok. Ekkor a városba bejáró ingázók száma 17 719 fő, az eljáró ingázók száma 5 402 fő volt. Nyíregyháza szomszédos településein (Hajdúdorog, Nagykálló és Újfehértó kivételével) a településen lakó foglalkoztatottak legalább 30%-a Nyíregyházán dolgozik, de Debrecenből is jelentős az átjáró munkavállalók száma. A COVID-19 járvány ezeken az adatokon vélhetően jelentős mértékben módosult.</p> <p>A lakosság képzettségéről szintén a 2011. évi népszámlálási adatok a legfrissebbek, amelyek jelentős mértékben javultak, és kedvezőbbek az országos értékeknél: csökkent az iskolázatlanok és a nyolc évfolyamnál alacsonyabb iskolai végzettségűek aránya, emelkedett a legfeljebb érettségivel rendelkezők aránya, valamint a 25 éves és idősebb lakosság körében 18,1%-ról 26,6%-ra emelkedett a felsőfokú végzettségűek aránya.</p>
	<p>P3: Gazdasági igényeken alapuló humán infrastruktúra, oktatási-nevelési intézményrendszer jelenléte (duális oktatás, szakképzés, digitális készségek, bölcsődei/óvodai ellátás biztosítása a munkavállalóknak)</p>

Szakági területek	Értékelési szempontok
	<p>A szakképzést a Nyíregyházi Szakképzési Centrum 8 intézménye, valamint az Agrárminisztérium felügyelete alá tartozó Északi Agrárszakképzési Centrum két intézménye biztosítja. A Nyíregyházi Szakképzési Centrum nyíregyházi intézményeiben több mint 50 szakma közül választhatnak a hallgatók szakképzettséget (3 éves képzés), illetve érettségit és technikus szakképzettséget (5 éves képzés) adó képzés keretében. Az intézmények nappali és felnőttoktatásban – esti munkarendben is – érettségi előtt és után is biztosítanak képzést. A szakmai alapozást követően a szakirányú oktatás a nagyvállalatoknál és KKV-knál, velük szorosan együttműködve történik.</p> <p>A Nyíregyházi Egyetem számos alapképzés esetében működtet duális képzést, szakmailag minősített vállalatoknál folyó gyakorlati képzésekkel. A közreműködő vállalat előre meghatározott módon a felsőoktatási intézmény tananyagához szorosan illeszkedve, formálisan is oktatja a hallgatókat a képzés során. E képzési rendszer segítségével olyan munkaerő kerül ki a felsőoktatásból, amely azonnal, több éves továbbképzés és további anyagi ráfordítás nélkül képes belépni a munka világába.</p> <p>A vállalati szféra technológiai kapacitása, digitális felkészültsége esetében kifejezetten Nyíregyházára vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre. Fontos mutatóként az Európai Unió által alkotott indexszám Digitális Gazdaság és Társadalom Index használható, ami alapján 2021-ben Magyarország a 23. helyen volt az EU 27 tagállamának rangsorában. Az egyik legnagyobb elmaradás a digitális technológiák vállalkozások általi integrálásában tapasztalható, különösen a KKV szektorban. Nyíregyháza megyei jogú városként vélhetően jobban teljesít az országos átlagnál.</p> <p>A városban a munkavállalók gyerekei számára a bölcsődei és óvodai ellátás magas színvonalon biztosított. 2020-ban Nyíregyházán összesen 11 bölcsőde és 26 családi bölcsőde működött 95,9%-os, illetve 89,2%-os kapacitáskihasználtsággal. Az önkormányzati fenntartású bölcsődék nagyobb létszámmal működnek, míg az egyéb fenntartású bölcsődék jellemzően családi vagy mini bölcsődéként 5 és 7 fős, családias ellátást nyújtanak a kisgyermek számára.</p> <p>Nyíregyházán önkormányzati fenntartásban 4 óvoda működik 35 feladatellátási helyen, egyházi fenntartásban 5 helyen biztosított az óvodai ellátás, emellett 1 egyesületi óvoda működik még a városban. A városi óvodák kapacitása 2020-ban 5 286 fő, az óvodába beírt gyerekek száma 4 189 fő volt, ami 79,25%-os kihasználtságnak felel meg.</p>
	<p>P4: Gazdasági szereplők tőkeereje (magánberuházások alakulása)</p> <p>A vállalkozások jövedelemtermelő képességére az iparüzési adóbevételekből következtethetünk. Nyíregyházán 2020-ban a helyi iparüzési adó mértéke 8 520,3 millió Ft volt, az egy főre jutó helyi iparüzési adó mértéke magasabb, mint az országos érték. Az iparüzési adóbevételek 2014 és 2019 között mintegy 52,8%-kal emelkedtek, a COVID-19 világjárvány hatására azonban 2020-ra 10,9%-kal csökkent.</p> <p>A vállalatok gazdasági ereje között jelentős eltérések mutatkoznak. A Nyíregyházán működő 10 legnagyobb árbevételrel rendelkező vállalkozáshoz köthető az összes városban keletkező árbevétel közel 43%-a, miközben az árbevétel egyik 20%-os részén mintegy 3 750 cég osztozik.</p> <p>A városi beruházások megvalósulásához jelentős mértékben járulnak hozzá az EU-s források, kiemelten a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program keretében megítélt támogatások. A támogatott nyíregyházi projektek száma 2015. január és 2020. június között 591 db volt, a támogatás mértéke megközelítette a 19,5 milliárd forintot, míg a megvalósuló projektek összköltsége 34,9 milliárd forint volt. Emellett a magánszféra jelentős beruházásokat folytatott le az EU-s forrásoktól függetlenül is.</p>
	<p>P5: A helyi gazdaság ágazati szerkezete (vállalkozások ágazati megoszlása)</p> <p>A működő társas vállalkozások a nemzetgazdasági ágak teljes spektrumát lefedik a városban. A legtöbb társas vállalkozás a Kereskedelem, gépjárműjavítás (1 226 db, 24%), a Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (1 005 db, 19,68%) és az Építőipar (547 db, 10,71%) területén működött Nyíregyházán. A működő társas vállalkozások</p>

Szakági területek	Értékelési szempontok
	<p>nemzetgazdasági ágankénti megoszlása a városban az országos arányokhoz hasonló.</p> <p>P6: A helyi gazdasági infrastruktúra helyzete (kereslet-kínálat, közművesítettség, ipari parkok, iparterületek jellemzői)</p> <p>Nyíregyháza területén 1 ipari park és 4 iparterület található, amelyek területei 100 százalékban megteltek. A Nyíregyházi Ipari Park területének bővítése (423 hektár) jelenleg folyamatban van. Nagyobb rendelkezésre álló szabad területtel a NIPÜF tulajdonában álló Nyugati iparterület rendelkezik, azonban ennek infrastrukturális ellátottsága jelenleg hiányos, a területelőkészítési, közműfejlesztési feladatok megvalósítása 2019-ben kezdődött meg a Modern Városok Program részeként.</p>
<p>A város, várostérség szolgáltatási mixe</p>	<p>P7: A helyi gazdaságot kiszolgáló szolgáltatási mix jelenléte (fejlett üzleti szolgáltatások elérhetősége, a munkavállalók gyerekei számára bölcsőde/óvoda stb.)</p> <p>Nyíregyházán a PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány által működtetett Inkubátorház és a Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. által működtetett Technológiai Transzfer Központ a helyi vállalkozások számára nyújt szolgáltatásokat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az Inkubátorház célja, hogy a helyiségek bérbeadása mellett komplett szolgáltatáscsomagot nyújtson a mikro- és kisvállalkozások részére, emellett az induló vagy kezdeti életszakaszban lévő vállalkozások szolgáltatásaik igénybevétele során kedvezményekre is jogosultak. ▪ A Technológiai Transzfer Központot a Tiszavasvári úti Vay Ádám laktanya egykori parancsnoki épületéből alakították ki 2019-ben. Az épületben működik jelenleg a nyíregyházi Paktumiroda, emellett a tervek között szerepel egy startupokat és induló vállalkozásokat támogató program elindítása a helyi vállalkozásokat kiszolgáló infrastruktúra biztosítása mellett. <p>A bölcsődei és óvodai ellátás részletesen a P3 pontban kerültek bemutatásra.</p>
<p>Az önkormányzat(ok) gazdálkodása</p>	<p>P8: Önkormányzat településfejlesztési forrásainak összetétele, s az elmúlt 5 év tendenciái a saját forrás és a támogatások megoszlását is vizsgálva</p> <p>Nyíregyháza Megyei Jogú Városi Önkormányzat 2016 és 2020 között a KSH Tájékoztatói adatbázisa szerint megközelítőleg 37,54 milliárd forintot fordított beruházásokra. A városban 2016-tól a Széchenyi2020 TOP kereteiből 53 önkormányzati projekt megvalósítása zárult le vagy kezdődött el összesen 44,94 milliárd forint értékben.</p> <p>P9: Önkormányzati település- és gazdaságfejlesztési együttműködések bemutatása</p> <p>Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal alkotta konzorcium által 2017-ben létrehozott Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum célja egy olyan jól működő és széles körű foglalkoztatási partnerséget valósítson meg, amely hosszú távon fenntartható megoldást jelent a város foglalkoztatási problémáira. A paktumszervezetben a konzorciumi partnerek mellett megtalálható a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, több, Nyíregyházán működő piaci- és nonprofit vállalkozás, képző intézmény, társulás, fejlesztési, érdekképviselői és egyéb szolgáltató szervezet. A paktum széleskörű szolgáltatásokat és támogatásokat nyújt mind a munkaadók, mind a munkavállalók számára.</p> <p>Nyíregyházi Turisztikai Nonprofit Kft. mint a térség TDM szervezete, fogja össze a turisztikai szereplőket, a turisztikai attrakciók, szolgáltatások tulajdonosait, üzemeltetőit, a helyi önkormányzatokat, a civil szervezeteket, intézményeket, a turizmushoz közvetlenül és közvetve kapcsolódó vállalkozásokat.</p>

Szakági területek	Értékelési szempontok
<p>A város, várostérség szolgáltatási mixe</p>	<p>Z1: Zöld hálózatok és zöld szolgáltatások térségi kiterjedése: energiatermelés és tárolás kiépítettsége, körforgásos gazdaság jelenléte, a városban elérhető éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást ösztönző tevékenységek bemutatása</p> <p>Nyíregyházán jelentős előrelépések történtek már eddig is az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás erősítése érdekében. A város rendelkezik Környezetvédelmi Programmal, Fenntartható Városi Mobilitási Tervvel (SUMP), Fenntartható Energia és Klíma Akciótervvel (SECAP) és Klímastratégiával. Ezek a dokumentumok számos – részben jelenleg is ellátott – feladatot és szolgáltatási területet azonosítottak, amelyek hozzájárulnak a zöldülő város dimenzióhoz kapcsolódó célok és fejlesztési irányok eléréséhez (pl. energiahatékony és energiafelhasználást csökkentő technológiák alkalmazásának ösztönzése és megvalósítása, zöldfelületi rendszerek megújítása és hálózatosodásának elősegítése, a keletkező hulladék mennyiségének csökkentése és újrahasznosításának ösztönzése). Ebben a folyamatban kulcsszerepet játszik az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, amelyen belül jelenleg az energetikai szektor rendelkezik a legnagyobb részesedéssel. A lakossági energiafogyasztás stagnálónak tekinthető, ezzel szemben az ipari fogyasztás jelentős mértékben növekszik, aminek negatív hatásait a megújuló energiaforrások fokozott használatával lehet mérsékelni összvárosi szinten.</p> <p>A körforgásos gazdaság komplex megközelítése még kevésbé jelenik meg a város működésében, azonban ehhez jó alapot jelent a szelektív hulladékgyűjtés magas aránya. A nagyobb vállalatok esetében egyre fontosabb vált és válik, hogy már a tervezés és a gyártás folyamán szem előtt tartsák a hulladékminimalizálási és újrahasznosítási szempontokat.</p>
<p>A város, várostérség gazdasága</p>	<p>Z2: Városi és várostérségi gazdasági vállalkozások környezetre gyakorolt hatásai (légszennyezés, talajszennyezés, zaj, szag, teherforgalom stb.); egyes elemek környezeti terhelési értéke, környezetvédelmi intézkedések</p> <p>Nyíregyházán jelentős nagyvállalatok működnek elsősorban a műanyag- és gumiipari ágazatban, azonban valamennyi üzem maximálisan figyelembe veszi a környezetvédelmi és fenntarthatósági alapelveket, előírásokat, határértékeket – gyakran ennél is tovább mennek a klímasemlegesség irányába (pl. a LEGO egy 4,6 MW/év energiatermelésű fotovoltaikus erőművel állítja elő energiaszükségletének 40-50%-át; Vállalkozók Nyíregyházáért Egyesület rendszeresen részt vesz a város faültetési akcióban).</p> <p>A legnagyobb környezetterhelést a levegőszennyezés okozza, amelynek elsődleges forrása a motorizált közlekedés, valamint a téli időszakban a lakossági fűtés. A helyzetet rontja a magasabb háttér-szennyezés, amit a Nyírség fedetlen homokfelszínei adnak. Az utóbbi években Nyíregyházán több alkalommal volt szmog, amely jelzi a levegő minőségének romlását. A közgyűlés az 5/2010. (II. 2.) KGY rendeletével elfogadta a város szmogriadó tervét. További erőfeszítések elsősorban a háztartások és a közlekedési ágazat energiahatékonyágának javítását illetően szükségesek (pl. szenzoros levegőminőségmérés, elektromos járművek terjedéséhez szükséges töltőhálózat kialakítása, szemléletformálás a lakossági fűtésről).</p> <p>A város talajminősége általánosságban megfelelőnek minősíthető, veszélyforrást a túlzott műtrágyázás és a szabálytalanul elhelyezett hulladékok jelentik. Két nagyméretű szennyezett terület emelendő ki: a volt borbányai hulladéklerakó és a volt Báthory I. laktanya – mindkét helyszínen elindult a kármentesítés.</p> <p>A zajszennyezés elsősorban közlekedési eredetű, utólagos zajvédelmi intézkedésekre (pl. zajárnyékoló fal építése, forgalomsűrűség csökkentése) a lehetőség korlátozott, ettől függetlenül a zajtérkép alapján megállapítható, hogy nincs a küszöbérték feletti zajterhelés a fő közlekedési zajforrások környékén, mivel betartották a beépítési távolságokat. Az elkerülő utak jelentős mértékben csökkentik a belterületi zaj- és levegőszennyezést is.</p>

Szakági területek	Értékelési szempontok
<p>Az önkormányzat(ok) gazdálkodása</p>	<p>Z3: Önkormányzat és intézményeinek energiagazdálkodása, önkormányzati ingatlan állomány energia tanúsítványa, megvalósult energetikai fejlesztések; településüzemeltetés: energiahatékonyságot támogató intézkedések bemutatása</p> <p>Nyíregyházán az elmúlt években számos épületenergetikai korszerűsítés valósult meg önkormányzati tulajdonú intézményekben és a különböző panelprogramok keretében – ezek az épületek műszaki, energetikai és szociális szempontból is jelentős korszerűsítést igényeltek. 2010 óta több mint 70 önkormányzati tulajdonú épület energiahatékonysági (pl. nyílászáró csere, hőszigetelés, gépészeti rekonstrukció) vagy megújuló energetikai (főként napelemes) fejlesztése történt meg több milliárd forint értékben. Mindez a nem megújuló energiaforrások növekvő piaci árának fényében különösen kedvező a város gazdálkodására.</p> <p>Az FVS kidolgozásához lefolytatott intézményi kérdőíves felmérés részletesen érintette az energetikai kérdéseket is – ezzel kapcsolatosan az alábbi fő megállapítások tehetők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a 41 válaszadó intézmény 71%-a tervezi környezetvédelmi célokat szolgáló fejlesztések megvalósítását; • döntő többségük fontosnak tartja a megújuló energiaforrások használatát, valamint az energiatakarékos fűtést és világítást, azonban a gyakorlatban nagyon kevesen tudják alkalmazni ezeket a megoldásokat; • több, mint 85%-uk szükségesnek ítéli az adott épület energetikai felújítását, ezen belül elsősorban a napelemes rendszer kiépítését és a villamoshálózat korszerűsítését.
<p>Városi és várostérségi közművek</p>	<p>Z4: Közműhálózat: energiaközművek – megújuló energia jelenléte, aránya; csapadékvíz hasznosítása; vízgazdálkodás, szennyvízelvezetés rendszere</p> <p>Jelenleg pontos adatok nem állnak rendelkezésre a megújuló energiaforrások arányára a városban, becslések szerint 10-20% közötti lehet az arányuk, amelybe beleszámítandó a lakossági, az üzleti és a közsféra is. Elsősorban a napenergia hasznosítása dominál – és ez prognosztizálható a jövőben is, kiindulva a jelenlegi támogatási rendszerből, mindehhez azonban szükséges a megfelelő hálózati kapacitások rendszerszintű kiépítése is. A város jó adottságokkal rendelkezik a geotermikus energia, a biomassza és hulladék energetikai hasznosítása terén, azonban ezek részesedése jelenleg alacsony (pl. jelenleg a szennyvíziszapból gázt, majd villamosenergiát állítanak el).</p> <p>A város – a jelentős fejlesztések ellenére is – a csapadékvíz tekintetében az elvezető hálózat és a tározók részleges kapacitáshiányával küzd. Utóbbiak fejlesztése különösen fontos az egyre szárazabbá váló időjárás miatt: a hirtelen lezúduló csapadék megtartása a mezőgazdasági területek és a zöldfelületek öntözésében is kiemelt szerepet játszik. A lefolyás mérséklése érdekében a város igyekszik csökkenteni a burkolt felületek arányát, illetve előnyben részesíti a porózus burkolatok használatát.</p> <p>A víz- és szennyvízhálózatok kiépítettsége csaknem teljeskörű: az ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya 100%, ugyanez az érték a szennyvízhálózat esetében 95,4%-os, ami lényegesen magasabb a megyei és az országos átlagnál. Nyíregyháza ivóvízellátását biztosító vízbázisok a sérülékeny vízbázisok közé tartoznak, ezért is lenne fontos a folyamatosan növekvő vízfogyasztás mérséklése és a szennyvíztisztítás határfokának emelése – ezek a hatékony vízgazdálkodás előfeltételeinek számítanak.</p>
<p>Városi és várostérségi közlekedés</p>	<p>Z5: Jellemző közösségi közlekedési módok szolgáltatási oldalon (e-járművek, sharing szolgáltatások stb.)</p> <p>A helyi közösségi közlekedés által nyújtott szolgáltatás iránti kereslet 2006 és 2016 között a felére (50,5%) csökkent, ezt a COVID-19 járvány tovább mérsékelhette. Nyíregyháza területén a helyi közösségi közlekedés biztosítása 80 db alacsony padlós autóbusszal történik, amelyek közül 41 db környezetkímélő CNG hajtású autóbusz. A város törekszik a járműpark további zöldítésére.</p> <p>Az elmúlt időszakban – a helyi szükségletekhez igazodva – optimalizálták a közösségi</p>

Szakági területek	Értékelési szempontok
	közlekedés hálózatát és menetrendjét, ezzel párhuzamosan megtörtént az utastájékoztató fejlesztése is (pl. egyszerűbb menetrendi táblák, könnyen érthető hálózati térképek, helyi menetrend applikáció).
Környezet- és természetvédelem	<p>Z6: Zöldfelületi ellátottság</p> <p>A Nyíregyháza zöldfelületi rendszerét meghatározó elemek – összefüggő térségi, regionális jelentőségű ökológiai folyosó hiányában – szigetszerűen jelennek meg, kapcsolataik teljesen vagy részben hiányosak. A külterületi elemek jelentős része (78%) alacsony biológiai aktivitással jellemezhető, mezőgazdasági hasznosítású terület, amin belül – a viszonylag kedvezőtlen talajadottság ellenére – uralkodó a szántóterületek aránya. A belterületi zöldfelületek (pl. Bujtosi Városliget, a történelmi belváros parkjai, Sóstó, lakótelepi zöldfelületek) összekapcsolását az utcai fásítások, valamint a jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények csak részben biztosítják. A Zöld Város projekt beavatkozásai keretében jelentős növényállományfejlesztések és rekonstrukciók valósultak meg, ettől függetlenül a városi zöldterület nagysága 10 év alatt 4,4%-kal csökkent. Az egy lakosra jutó zöldterület nagysága (16,26 m²) elmarad az országos átlagtól, de meghaladja a megyeit.</p> <p>Z7: Természeti ökoszisztémák helyzete</p> <p>Nyíregyháza közigazgatási területén több típusú természeti értékvédelmi terület található (pl. országos természetvédelmi terület [ex lege védett terület], Natura 2000 terület [Sóstói-erdő, Orosi-gyepek, Nyíregyházi lőtér, Nagy-Vadas], természeti terület, ökológiai hálózat, helyi jelentőségű természetvédelmi terület).</p> <p>Jelentős vízi élőhely a városhoz közeli – turisztikai és oktatási célokra is alkalmas – 70 hektáros természetvédelmi terület, az Igrice mocsár, amelynek ökológiai és vízminőségi állapota javult 1991-es védetté nyilvánítása óta. Ezenkívül természetvédelmi terület még a Nyíregyházi Egyetem Tuzson János Botanikus Kert és az Oláh-rét. Ezek a területek segítik megállítani, illetve mérsékelni a biodiverzitás csökkenését.</p>

2.3.3 Digitális város

Szakági területek	Értékelési szempontok
Város és térsége gazdasága	<p>D1: Digitális technológia-szolgáltatók helyi jelenléte</p> <p>Nyíregyháza – követve a 2014-ben elfogadott Nemzeti Infokommunikációs Stratégia prioritásait – kiemelt célként kezeli a szélessávú infrastruktúrához való hozzáférés biztosítását minden háztartás, vállalkozás és intézmény számára, amit a 2015-ben indult „Digitális Nyíregyháza” pilot program is alátámaszt. A piac sokszínű mind az internet, mind a mobil szolgáltatások terén (Magyar Telekom Nyrt., Vodafone Magyarország Zrt., Yettel Magyarország Zrt., DIGI Kft.) – a városban van egy helyi szolgáltató is GIGANET Kft. néven, amely kifejezetten a Nyíregyházán és vonzáskörzetében élők internet- és informatikai szolgáltatójaként működik már több mint 19 éve. Fontos megjegyezni, hogy a 2013 és 2020 között végbement 30%-os növekedés az internet előfizetések számában még mindig nem éri el a környező megyeszékhelyek (Miskolc, Debrecen) értékeit, a lefedettség térképek alapján egyes területeken (pl. Korányi-kertváros, Nyíregyháza nyugati külterületi részei, egyes bokortanyái) akadózhat a mobil hálózati elérés.</p> <p>D2: Digitális technológiát alkalmazó cégek jelenléte (közszolgáltatók (beléptető, kamera, irányítórendszerek stb.), Ipar 4.0, szolgáltató szektor)</p> <p>Nyíregyházán kifejezetten Információ, kommunikáció területen arányaiban kevesebb vállalkozás működik az országos átlagnál. Ennek a szektornak a fejlesztése prioritás, amely megjelenik például az Önkormányzat és a Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. működtetése alatt álló Városi Tőkealap fókussterületei között is.</p>

Szakági területek	Értékelési szempontok
	<p>A nagyobb vállalatok (LEGO, Hübner-H, ContiTech, Electrolux stb.) fejlődése dinamikus: az elmúlt évek beruházásai az iparban legmodernebbnek számító technológiai fejlesztéseket tartalmazták. A KKV-k digitális-technológiai fejlesztési igényeit elsősorban a GINOP-3.2.2-8-2-4-16 (Vállalati komplex infokommunikációs és mobilfejlesztések, felhőalapú online üzleti szolgáltatások terjesztésének támogatása) keretében lehetett Európai Uniós forrásból megoldani. Ezzel 23 vállalkozás élt: a támogatott projektek tartalma nagyrészt vállalatirányítási rendszerek bevezetése, webáruházak indítása és üzleti folyamatok digitalizálása volt.</p>
<p>A város és várostársadalma</p>	<p>D3: A lakosság digitális eszköz ellátottsága, kompetenciák, felhasználói szokások (szolgáltatói adatokra és felmérésre alapozva)</p> <p>Az internet előfizetések számának 2013 és 2020 közötti jelentős növekedése biztató, de még mindig van lefedettség hiány. Az eszközellátás különösen a hátrányos helyzetűek körében probléma – ezt a „Digitális Nyíregyháza” program a hátrányos társadalmi helyzetben levő diákokat megcélozva próbálta részben orvosolni.</p> <p>Az online lakossági kérdőív eredményei a kitöltés digitális módja miatt nem mondhatók reprezentatívnak, ettől függetlenül néhány általános következtetés levonható:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A digitális eszközök közül az okostelefon a legnépszerűbb – ez arra enged következtetni, hogy a felhasználóbarát mobil szolgáltatások/appok integrált bevezetésére megvan a kereslet oldali infrastruktúra. ▪ Már most is sok városlakó használja az internetet online ügyintézésre, mely arányt az e-szolgáltatások fejlesztése és célzott promóciója tovább növelheti. Az önkormányzati ügyintézésnél különösen szoros a verseny a személyes és az online ügyintézés között: a felhasználóbarát, papír- és kontaktmentes kapcsolattartásra egyértelműen nagy az igény (különösen a vírushelyzetre való tekintettel). ▪ A válaszadók a saját képességeiket túlnyomó többségben átlagosnak vagy azon felülnek ítélik meg, és bár ez az önértékelés szubjektív, az általuk megjelölt digitális eszközökhöz kötődő komplex feladatok alátámasztják a legalább felhasználói szintű ismereteket. <p>Az IKT és a digitális technológia iránt érdeklődők mind a szakképzésben (Informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus, Szoftverfejlesztő és -tesztelő), mind a felsőfokú képzésben (informatika alapképzés és felsőoktatási szakképzés) találnak versenyképes tudást nyújtó tanulási lehetőségeket.</p>
<p>A város, várostársadalma szolgáltatási mixe</p>	<p>D4: A digitális átállást lehetővé tevő infrastruktúra mennyiségi és minőségi jellemzői, a humán erőforrás digitális felkészültsége a közszolgáltatásokat végző helyi intézményeknél</p> <p>Az intézményi kérdőív 41 kitöltőjének válaszai alapján az eszközökkel való ellátottság általában véve hiányos, a legtöbb esetben mennyiségi (pl. laptopok, okostelefonok) és/vagy minőségi fejlesztésre szorul. A digitális fejlesztések előtti második legjelentősebb akadályként az alkalmazottak kompetenciahiánya jelenik meg, de ennek ellenére több intézmény jelezte, hogy számukra az IKT kompetenciák nem relevánsak a munkavégzés szempontjából, illetve nincs ezen a téren képzési igényük. Ennek az ellentmondásnak fontos a feloldása, hiszen a digitális kompetenciák transzverzális jelleggel más kompetenciák (pl. kommunikáció, idegen nyelv ismeret) fejlesztésében is kulcsszereppel bírnak.</p> <p>D5: Digitális ügyintézési lehetőségek a (köz)szolgáltatások területén, digitális felkészültségi állapot (ügyintézésre koncentrálva: infrastruktúra és HR felkészültség)</p> <p>A „Digitális Nyíregyháza” programnak az elektronikus szolgáltatások használatát megkönnyítő intézményi infrastruktúra fejlesztése és a közszolgáltatásokhoz való elektronikus hozzáférés kiterjesztése (vagyis az online közszolgáltatások számának növelése) is része volt. A város egy KÖFOP projekt keretében 2019-ben csatlakozott az országosan elérhető önkormányzati ASP rendszer elektronikusúrlap-szolgáltatással</p>

Szakági területek	Értékelési szempontok
	<p>működő elektronikus ügyintézési portáljához és az önkormányzati adórendszerhez, illetve egységes online időpontfoglalási rendszert vezetett be az adóosztályon, az építésügyi osztályon, az igazgatási osztályon, a közterület-felügyeleten és a szociális és köznevelési osztályon. Az e-kormányzati szolgáltatások fejlesztése a célja az Interreg Europe BETTER projektnek is, melynek keretében a város több olyan beavatkozást is tervez, amelyek fontos részei (és inputjai) lesznek a <i>Digitális átállás menetrend</i>nek, később pedig a <i>Digitális akcióterv</i>nek.</p> <p>Az intézményi és a lakossági kérdőívre adott válaszok alapján a következő releváns megállapítások születtek még ezen a területen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az önkormányzati intézmények túlnyomó többsége rendelkezik honlappal és használja a közösségi médiát is, de az ügyfelekkel való kommunikáció inkább egyoldalú – az egyetlen kivétel az igény/elégedettség felmérés, amit a szervezetek jelentős százaléka bizonyos időközönként szokott végezni. ▪ Bár a legtöbb közszolgáltatásnál már az online – különösen az e-mailes – kapcsolatfelvétel a leggyakoribb (ami köszönhető részben a járványügyi helyzetnek is), a hagyományos postai levelezés még mindig jelentős. <p>D6: Digitális (adat alapú) feladatszerzés helyzete a közfeladat ellátásban (egészségügy, szociális ellátás, hulladékkezelés stb.)</p> <p>A tevékenységük során keletkező adatokat a szervezetek többsége nem csak tárolja (a legtöbbször saját szerveren, felhő szolgáltatás igénybevételével pedig csak nagyon ritka esetben), hanem fel is dolgozza. Ez leggyakrabban a napi szintű működésükhöz szükséges, de az intézmények majdnem fele nyilvános adatszolgáltatást is végez.</p> <p>Az adat alapú feladatszerzés és döntéshozatal biztosítása kiemelt szereppel bír Nyíregyháza jövőre vonatkozó terveiben, többek között a már említett BETTER projekt keretében is – az adatok egy rendszerbe történő integrálása, felhasználóbarát megjelenítése és rendszeres tematikus elemzése prioritás.</p>
<p>Az önkormányzat(ok) gazdálkodása</p>	<p>D7: Digitális adatbázisok és adatfeldolgozás az önkormányzati tulajdonú, fenntartású épület-infrastruktúrák esetében, digitális épületüzemeltetés</p> <p>Épületüzemeltetést és/vagy helyiséggazdálkodást támogató informatikai rendszert nagyon kevés intézmény használ, bár működést/fenntartást segítő okos megoldások több helyen is előfordulnak (pl. jelenlétet érzékelő világítás/fűtés, távolról működtethető biztonsági kamerák). Az épületekről adatállomány a legtöbb esetben papír alapon vagy – az alapján – digitalizált formában létezik.</p> <p>A BETTER projekt keretében a város ezen a területen is tervez beavatkozást.</p>
<p>Környezetvédelem, városi klíma</p>	<p>D8: Környezeti szenzorok fajtái, egyéb jellemzői, kapcsolódó adatmenedzsment</p> <p>A lakosság számára legfontosabb környezetvédelmi terület a levegőtisztaságot érinti. A Széna téren található automata mérőállomás 1996 óta mér nitrogén-dioxid, szénmonoxid, ózon, kén-dioxid és PM10 értékeket, de ez az adathalmaz önmagában nem ad teljes képet sem a városi levegő minőségéről, sem pedig a szennyezés pontos forrásairól. Ezt orvosolandó, az Önkormányzat az Európai Határvárosok ETT tagjaként jelenleg is partnere egy projektnek („Cross-border interventions to reduce air pollution and improve air quality”), melynek keretében új statikus mérőállomás kerül kihelyezésre, illetve olyan mobil mérőeszközök fejlesztése is megtörténik, amelyeket pontosabb és a város területét jobban lefedő adatgyűjtésre lehet majd használni a lakosság és a tömegközlekedési eszközök bevonásával.</p>
<p>Városi és várostérségi közlekedés</p>	<p>D9: Digitális megoldások a helyi közösségi és közúti közlekedésben (lakossági applikációk, forgalomirányítás, parkolást támogató megoldások stb.)</p> <p>A közösségi közlekedési hálózat és menetrend 2020-as átalakításának része volt az AppCorner által fejlesztett, jelenleg még csak Androidos telefonokon futó Nyíregyházi Menetrend alkalmazás frissítése is, amely egyébként 2013 óta működik a városban – fontos megjegyezni, hogy valós idejű közlekedési adatokat csak a főváros esetében</p>

Szakági területek	Értékelési szempontok
	<p>használ az app. Emellett a Google Térkép helyi buszközlekedési adatokkal üzemelő utazástervező funkciója is elindult, illetve a releváns honlapokon (pl. a Volánbusz Zrt. weboldalán) is az aktuális menetrendek és információk vannak feltüntetve.</p> <p>A fizető parkolóhelyeket az előre megvásárolt parkoló kártya és bérlet mellett jegykiadó automatából váltott vagy mobiltelefonról aktivált jeggyel is igénybe lehet venni, ahogy az a megyei jogú városokban már megszokottnak számít.</p>
Városi és várostérségi közművek	<p>D10: Közmű-működtetés szenzoros követése</p> <p>A feladatszerkezési oldalon az elmúlt években a hulladékgyűjtés területén valósult meg egy jelentős kapcsolódó KEOP projekt, amely a szolgáltatás automatizált követését és elektronikus dokumentációját tette lehetővé RFID/jeladó chipek alkalmazásával.</p> <p>A lakossági oldalon sem az otthoni integrált digitális megoldások, sem pedig az okos fogyasztásmérők nem kiemelkedően népszerűek – ez annak ellenére igaz, hogy a távhőszolgáltatásnál például az országban elsőként vált elérhetővé a város teljes területén az okos mérés egy 2017-es Intelligens Hálózat Mintaprojekt keretében. A tudatosítási programok és a célzott promóció fontos eszközei lehetnek a lakosság szemléletváltásának.</p>
	<p>D11: Lakossági digitális megoldások (applikációk, közterületi okos megoldások stb.)</p> <p>Nyíregyháza a lakosság és a turisták számára is elérhető a Nyíregyháza Applikáció (NYHApp), amely rendkívül széles spektrumban nyújt digitális szolgáltatásokat: helyi hírek, kulturális- és sportprogramok, látnivalók kínálata; eseménynaptár az aktuális kiállításokkal, fesztiválokkal és koncertekkel; lakossági bejelentések, javaslatok tétele; közigazgatási, hivatali ügyintézés támogatása; hulladékszállítási információk nyújtása; kedvezmények; gyorskereső funkció stb. Az applikáció jelenleg több mint 6 000 regisztrált felhasználóval rendelkezik, és közel 2 000 turista vette igénybe – ezek a számok a lakosság és a városba látogatók számának arányában azt mutatják, hogy még van lehetőség a szélesebb körben való terjesztésére promócióval, illetve további szolgáltatások hozzáadásával.</p>

2.3.4 Megtartó város

Szakági területek	Értékelési szempontok
A város, várostérség társadalma	<p>M1: Demográfiai helyzet</p> <p>Nyíregyháza azon megyei jogú városok közé tartozik, amelyek népessége nem csökkent drasztikus mértékben az elmúlt 10 évben, sokkal inkább stagnálónak tekinthető – köszönhetően a csekély mértékű természetes fogyásnak és elvándorlásnak. A 2020-as halálözési adatokban a COVID-19 járvány hatásai is megmutatkoznak. A város állandó népessége 119 289 fő, lakónépessége ennél tendenciózusan alacsonyabb (116 554 fő) – ezzel a 7. legnépesebb település az országban.</p> <p>A lakosság korstruktúrájának és öregedési indexének változásában egyértelműen kirajzolódik a társadalmi előregeedés általánosan tapasztalható jelensége, azonban ennek mértéke és üteme lényegesen kisebb a hasonló méretű és funkciójú városokhoz képest: a fiatal lakosság aránya (15,12%) lényegében nem változott, míg egy kismértékű eltolódás figyelhető meg a munkaképes korúaktól (65,4%) az idősebbek irányába (19,48%). Fontos kiemelni, hogy az egyes városrészek korszerkezete jelentős különbségeket mutat, ami mutatja a település fejlődési dinamikáját és az egyes városrészek presztízsét is.</p>
	<p>M2: Helyi identitást meghatározó tényezők és szerepük a helyi /térségi közösség alakításában</p>

Szakági területek	Értékelési szempontok
	<p>Nyíregyháza lakosságának helyi identitástudatát egyedi etnikai és vallási tényezők alakították ki. A 18. században a városba telepített szlovák lakosság megváltoztatta a település etnikai összetételét, valamint ennek következtében jelentősen átalakult Nyíregyháza vallási-felekezeti szerkezete is. Az ide érkező tirpák lakosság hatására a város a magyarországi evangélikus felekezet egyik központja lett; ezenkívül Nyíregyháza a görögkatolikus vallás egyik centruma is.</p> <p>A történelmileg kialakult helyi identitást erősítik a megőrzendő értékek, örökségek, termékek, valamint a minden évben megszervezett kulturális, hagyományőrző és közösségépítő rendezvények (pl. Tirpák Fesztivál, VIDOR Fesztivál, Cantemus Nemzetközi Kórusfesztivál). A helyi termékek előállítását és fogyasztását az Önkormányzat specifikus eszközökkel ösztönzi (pl. online helyi termékkataszter, közös tudásmegosztó rendezvények, gazdatúrák, értékesítési lehetőségek biztosítása), a feladatokat a helyi termék- és szolgáltatásfejlesztési koordinátor látja el.</p> <p>A lakosok identitására a kérdőíves felmérés is rákérdezett: a válaszadók 51, illetve 55%-a esetében a helyi kötődés alapját az jelenti, hogy Nyíregyházán született vagy itt alapított családot (a két kategória között lehet átfedés). Emellett fontos szempont, hogy itt talált biztos egzisztenciára (31%), és 38%-uk kifejezetten élhetőnek tartja a várost. A helyi közösséghez való tartozás és a táji-természeti adottságok kevésbé meghatározóak az identitás szempontjából (11-12%).</p> <p>M3: Térségi mobilitási trendek (várostérségi ingázás)</p> <p>Nyíregyháza meghatározó munkaerőpiaci súlyát mutatja, hogy jelentős a városba ingázók száma: a KSH legutóbbi népszámlálási adatai szerint a 66 200 nyíregyházi foglalkoztatott 35%-a él más településen. Egy-egy településről (pl. Nyírtelek, Újfehértó) több mint ezer fő jár naponta dolgozni a megyeszékhelyre. Mindezzel párhuzamosan a nyíregyházi lakhelyű munkavállalók 11%-a nem helyben dolgozik. Debrecen és Nyíregyháza fokozatos agglomerálódását alátámasztja, hogy több százan ingáznak naponta a két város között munkavállalási céllal – ezt segíti a két város közötti vasúti közlekedés is.</p> <p>A KSH által lehatárolt, 62 települést (köztük több várost) magában foglaló munkaerőpiaci vonzáskörzet nyugati irányba kisebb kiterjedésű, aminek oka, hogy a szomszédos foglalkoztatási központok (Miskolc, Debrecen, Tiszaújváros) vonzereje egyre erősebben érvényesül. Az ingázást befolyásolják a közösségi közlekedési lehetőségek is: a megye számos településéről gyorsan és viszonylag rugalmasan elérhető Nyíregyháza (akár napi több mint 25 járással), egyes esetekben azonban – különösen a vasúti közlekedésnél – kifejezetten lassú és a munkába járáshoz nem illeszkedő az eljutás, emiatt több nagyvállalat saját buszjáratokkal biztosítja a munkavállalói mobilitást.</p> <p>A foglalkoztatási célú ingázás mellett az oktatási, képzési intézmények is jelentős vonzerőt fejtenek ki a megye településeire: az általános iskolákba elsősorban a közeli, szomszédos településekről érkeznek tanulók, a közép- és felsőfokú oktatás esetében akár a megyehatáron is túlmutató Nyíregyháza vonzáskörzete.</p> <p>M4: Társadalmi rétegződés, konfliktusok</p> <p>A helyi közösségen belül kisebb mértékű konfliktusok a szegénységben élő vagy szegénység által fenyegetett társadalmi csoportok esetében jelenhetnek meg, akiket nagyobb mértékben érinthetnek különböző szociális jellegű problémák (korai iskolaelhagyás, drogfogyasztás, munkanélküliség). A szegregált helyzet felszámolására és a hátrányos helyzetűek felzárkóztatására a város jelentős szakmai és pénzügyi erőforrásokat fordít (további információkat az M7 pont tartalmaz).</p>
<p>Város és térsége humán infrastruktúrája</p>	<p>M5: Civil tevékenység jelenléte, szerepvállalása a közfeladatok ellátásában – térségi (tematikus) civil hálózatok jellemzői</p> <p>Nyíregyháza csaknem 800 civil szervezete aktívan bekapcsolódik a város működésébe, a különböző szolgáltatások biztosításába többek között egészségügyi, szociális, oktatási,</p>

Szakági területek	Értékelési szempontok
	<p>környezetvédelmi, kulturális vagy sportfeladatok ellátásába, a közbiztonság fenntartásába, de számos civil szervezet foglalkozik fogyatékkal élőkkel, hátrányos helyzetűekkel, idősekkel, fiatalokkal, tevékenységet folytató szervezetek (pl. közösségi ház működtetése, szociális szolgáltatások ellátása, önkéntesség szervezése stb.). Több szervezet aktívan bekapcsolódik az Önkormányzat által koordinált partnerségekbe is (pl. Ifjúsági Kerekasztal, Idősügyi Tanács, Környezetvédelmi Kerekasztal).</p> <p>M6: Esélyegyenlőség biztosítása és a humán közszolgáltatások elérhetősége területén (pl. szociális bérlakás rendelet)</p> <p>Nyíregyháza Város 2018-ban elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programjában kifejezte elkötelezettségét az esélyegyenlőség, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés, a diszkrimináció- és szegregációmentesség és az együttműködés iránt, továbbá számos konkrét intézkedést határozott meg, amellyel elősegíti a mélyszegénységben élők, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők helyzetét, növeli a társadalmi szolidaritást, valamint erősíti a helyi identitást.</p> <p>A város mintegy 1700 bérlakásának többsége szociális alapon kerül kiutalásra a 4/2015.(II.20.) számú bérlakásrendelet alapján, amely átlátható feltételek mentén és diszkriminációmentesen biztosítja a piacinál kedvezőbb árú lakhatást. A szociális bérlakásként való hasznosítás mellett további 10 jogcímen lehet hasznosítani. A bérleti díj nagysága függ a lakás komfortfokozatától, elhelyezkedésétől és a kiutalás formájától.</p> <p>M7: A leszakadó / veszélyeztetett társadalmi csoportok felzárkózást biztosító városi és térségi akciók, projektek, szervezetek (összhangban az antiszegregációs terv tartalmával)</p> <p>Nyíregyházán jelenleg 2 szegregátum található: a Huszártelep és Polyákbokor (a legutóbbi népszámlálási adatok szerint összesen mintegy 1000 fős lakossággal), amelyek eltérő okokból alakultak ki, azonban több közös gazdasági (pl. magas munkanélküliség, alacsony jövedelem) és társadalmi (pl. alacsony iskolai végzettség, alacsony komfortfokozatú lakások magas aránya) probléma is jellemzi őket. Az Önkormányzat által koordinált, évtizedek óta folyamatosan zajló komplex szociális városrehabilitációs programnak köszönhetően a Huszártelepen számos önkormányzati tulajdonú lakóingatlan felújítása is megtörtént – kiegészítve a hosszútávú társadalmi felzárkóztatást támogató soft jellegű beavatkozásokkal (pl. kulturális és hagyományőrző, antidiszkriminációs, sport-, gyermek-, egészségügyi, közbiztonsági, munkaerőpiaci és ösztöndíjprogramok). A Huszártelep szegregált helyzetének mérséklésére tett intézkedések folyamatosak az elmúlt évtizedekben – részben pályázati forrásokból, önerőből, illetve Polyákbokor esetében is megvalósult egy ESZA által finanszírozott felzárkóztató projekt.</p> <p>A korábbi ITS Antiszegregációs Programja számos intézkedést tartalmazott, amelyek mindegyike esetében jelentős előrelépés történt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oktatási integráció és felzárkóztatás, 2. A szociális szolgáltatások és ellátások hozzáférhetőségének biztosítása, 3. A foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a foglalkoztathatósághoz szükséges készségek és képességek kialakítása, 4. Az egészségügyi állapot javítása elsősorban prevenciók szolgáltatásokkal, továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférhetőséggel, 5. Az adott lakóterület rugalmas és gyors elérhetőségének biztosítása, 6. A lakhatási feltételek átfogó javítása, 7. A szegregátumból integrált környezetbe való elköltözés támogatása, 8. A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal.
A város, várostérség	M8: A szolgáltatások elérhetőségének elemzése a lakossági hozzáférés oldaláról, elégedettség (elégedettségi és /vagy igény felmérés)

Szakági területek	Értékelési szempontok
szolgáltatási mixe	<p>A kérdőíves felmérés keretében megtörtént a lakossági elégedettség részletes vizsgálata, amely alapján az alábbi általános megállapítások tehetőek (a válaszadók 1-től 4-ig értékelhették az egyes városi funkciókat, szolgáltatásokat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komoly hiányosságok mutatkoznak a közlekedés területén, a válaszadók jellemzően elégedetlenek a parkolási lehetőségekkel, az utak és járdák minőségével (2,08-2,48 közötti értékek), míg a közösségi és kerékpáros közlekedési feltételek jobb értékeket kaptak (2,69-3,00); ▪ szintén inkább alacsonyabb értékeket kapott az egészségügyi és szociális ellátás (2,44-2,71) – kivéve a bölcsődét (3,21); ▪ a zöldfelületek minőségét és mennyiségét elfogadhatónak tartják, a közepes értékek (2,81-2,95) mindenképpen jeleznek egyfajta fejlesztési igényt; ▪ a közbiztonság fontos szubjektív szempont, ezt leginkább csak nappal és a városközpontban tartják jónak (3,29), este és a városközponton kívül inkább átlagosnak tekinthető (2,90); ▪ a legjobb a megítélése az oktatási, a kulturális és a sportszolgáltatásoknak (3,17-3,45), ez alatti átlagértéket csak a felsőoktatás színvonala kapott (2,99).
A város, várostérség gazdasága	<p>M9: Társadalmi vállalkozások helyzete (tevékenység, munkaerő vonzáskörzet, piac)</p> <p>A céginformációs adatbázisok aktuális (2022. februári) adatai alapján 14 szociális szövetkezet, valamint 70 nonprofit vállalkozás működik Nyíregyházán a legkülönbözőbb területeken (pl. textilipar, építőipar, vendéglátás, mezőgazdaság, élelmiszeripar, egészségügy, oktatás, kutatás), valamint ebbe a körbe tartoznak Nyíregyháza vagy egyéb közszférabeli szereplő (pl. megyei önkormányzat, magyar állam, Nyíregyházi Egyetem) által tulajdonolt, többek között városüzemeltetési, vagyongazdálkodási, vállalkozásfejlesztési, hulladékgyűjtési, energetikai, kulturális, kommunikációs vagy sporttal kapcsolatos közszolgáltatásokat is ellátó vállalkozások.</p>

2.3.5 Kiszolgáló város

Szakági területek	Értékelési szempontok
Településfejlesztési és rendezési tervi összefüggések	<p>K1: A magasabb szintű területfejlesztési dokumentumokkal való tervezési összhang a településhálózatban elfoglalt szerepe, város és várostérség fejlesztését érintő területspecifikus célok alapján</p> <p>Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelyeként, a Nyíregyházi járás központjaként, a Nyíregyházi nagyvárosi településegységet központi településeként számos központi funkcióval rendelkezik.</p> <p>Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció alapján Nyíregyháza az úgynevezett külső nagyvárosi körgyűrű része, azonban nem rendelkezik több megyére kiterjedő térszervező potenciállal. Ennek ellenére a város fontos szerepet tölt be a gyűrűn belüli – kiemelten Szabolcs-Szatmár-Bereg megyén belüli – térkapcsolatok fenntartásában.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nyíregyháza városfejlesztési céljai teljes mértékben összhangban állnak mind az OFTK, mind a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepció és Program céljaival. A város fejlesztése elsősorban az OFTK „Versenyképes, innovatív gazdaság” és „Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I” szakpolitikákban érvényesítendő specifikus célokhoz és „A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat” és „Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés” területi specifikus célokhoz járul hozzá. ▪ A megye fejlődésében a megyeszékhely fejlesztése kulcsfontosságú, ezért a

Szakági területek	Értékelési szempontok
	<p>Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Konceptió és Programban Nyíregyházára vonatkozóan önálló stratégiai cél (5. stratégiai cél: Fejlett centrum – a megye gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumának fejlesztése) és ahhoz kapcsolódóan önálló prioritás (5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése) került kijelölésre.</p> <p>K2: A várost és várostérséget érintő területfelhasználási kategóriák és a műszaki infrastruktúra hálózatok főbb elemeinek bemutatása</p> <p>Nyíregyháza területét az Ország Szerkezeti Terve alapján az alábbi országos területfelhasználási kategóriák és övezetek érintik:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ országos területfelhasználás kategóriák: mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, települési és vízgazdálkodási térség; ▪ országos övezetek: az ökológiai hálózat magterületének, ökológiai folyosójának és pufferterületének övezete, a kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók övezete, az erdők és erdőtelepítésre javasolt terület övezete, a vízminőség-védelmi terület övezete. <p>Nyíregyházát az országos jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatok és elemek közül több út- és vasútvonal, egy országos kerékpárútvonal és egyéb műszaki infrastruktúra hálózati elemek érintik.</p> <p>Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Önkormányzatának Közgyűlése 2020-ban hagyta jóvá a megye hatályos területrendezési tervét, amely alapján Nyíregyháza minőségi fejlesztése érdekében fontos a város térszervező szerepének további erősítése, valamint Nyíregyháza településfejlesztési koncepciójában és integrált településfejlesztési stratégiájában Debrecen Megyei Jogú Városával történő együttműködéssel összhangban a városkörnyék urbanizálódását elősegítő célrendszert kell meghatározni.</p> <p>Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Területrendezési Tervének szerkezeti tervlapja alapján Nyíregyháza szempontjából a legfontosabb fejlesztendő infrastrukturális elem a 4-es főút Debrecen-Nyíregyháza közötti szakaszának 2x2 sávós, kiemelt szolgáltatásokat nyújtó főútként vagy gyorsforgalmi útként történő kiépítése.</p> <p>K3: Városi és városkörnyéki települések településfejlesztési és rendezési tervi összhangja a településhatáron érintkező beruházások terén kiemelten</p> <p>Nyíregyháza 12 településsel határos. Közigazgatási területe legtöbb esetben mezőgazdasági és erdőgazdasági területek mentén találkozik a többi település területével. A szomszédos települések településszerkezeti tervében többségében olyan Nyíregyházát is érintő fejlesztések fogalmazódtak meg, amelyek a közlekedési kapcsolatok javításához köthetők. Kótaj és Nyírtelek közigazgatási területén egyes lakóterületek Nyíregyháza (Nyírszőlős, Sóstógyógyfürdő) határa mellett alakultak ki. A lakóterületek a településközponttól távol találhatóak, szolgáltatás, közlekedés szempontjából inkább Nyíregyházához kapcsolódnak.</p>
<p>A város, várostérség társadalma</p>	<p>K4: Társadalmi konfliktusok által érintett városrészek műszaki-infrastrukturális érintettsége</p> <p>A KSH adatszolgáltatása alapján 2011-ben még 3 szegregátum volt Nyíregyházán: a Huszártelep, a Keleti lakótelep és Polyákbokor. A Keleti lakótelep régi, komfort nélküli, leromlott állapotú épületei 2020. március és 2021. október között elbontásra kerültek (27 négylakásos lakótömb), így a közel 10 évig tartó átgondolt városrehabilitációs program eredményeként a Keleti lakótelep szegregált helyzete megszűnt. A 2 további szegregátumban a lakások komfortfokozata elmarad a városi átlagtól: míg a városban az alacsony komfortfokozatú lakások aránya mindössze 4,6%, addig a huszártelepi szegregátumban 65%, a polyákbokori szegregátumban pedig 53,8% volt a legutóbbi népszámlálási adatok alapján. A huszártelepi szociális bérlakások felújítására az Önkormányzat jelentős pénzügyi forrásokat mozgósít évtizedek óta. A szegregált területek közműellátottsága egységes képet mutat, a szennyvízlefedettség, az áramellátottság, a közvilágítás, vízellátás mára teljesen kiépült.</p>

Szakági területek	Értékelési szempontok
<p>A város, várostérség szolgáltatási mixe</p>	<p>K5: A városi/várostérségi közmű szolgáltatási lefedettsége, infrastrukturális háttere</p> <p>A város közműhálózata jól kiépített: a közüzemi ivóvízhálózatra a lakások 100%-a, a szennyvízhálózatra a lakások 95,4%-a van rákötve. A belterületi csapadékvíz elvezetése területén az elmúlt években számos beruházás valósult meg. Nyíregyházán a háztartási villamosenergia fogyasztók száma több, mint 62 ezer, a háztartási gázfogyasztók száma pedig majdnem 42 ezer. A távfűtésbe bekapcsolt lakások aránya a városi lakásállomány közel harmada.</p> <p>Az infokommunikációs infrastruktúra fejlesztésének köszönhetően a városban az internet előfizetések száma folyamatosan növekszik, 2020-ban meghaladta a 42 ezret. Ugyanakkor az ezer lakosra jutó internet előfizetések száma elmarad a szomszédos megyei jogú városok mutatóitól.</p> <p>K6: városi hősziget jelenség a városban vagy térségében, a városi klíma kialakulásában és hatásainak mérséklésében meghatározó építészeti-műszaki megoldások</p> <p>A városi éghajlat alapvetően különbözik a térségi viszonyoktól, mivel az urbanizált területek beépített, burkolt felületei jobban felmelegszenek a nem burkolt felületekhez képest, valamint a beépítettség megváltoztatja a természetes átszellőzési viszonyokat. Nyíregyháza közigazgatási területének 17,4%-a belterület, amelynek jelentős része beépített. Az önkormányzati tulajdonú zöld terület aránya a belterület 3,97%-a.</p> <p>Nyíregyháza esetében a forró napok alkalmával fennáll a városi hősziget kialakulásának lehetősége, amely ellen hatékony védekezés lehet a városi zöldfelületek kiterjedésének növelése és azok összefüggő hálózatba történő kapcsolása, valamint törekedni kell arra, hogy minél kevesebb új burkolt felület kerüljön kialakításra.</p>
<p>A város, várostérség gazdasága</p>	<p>K7: gazdasági területek fekvése, kihasználtsága, közlekedési kapcsolatai, ingatlanpiaci viszonyok alakulása (kereslet-kínálat vizsgálata)</p> <p>A jelenleg bővítés alatt álló Nyíregyházi Ipari Park és a 4 iparterület kihasználtsága 100%-os, közlekedési kapcsolataik jónak tekinthetők: a Nyíregyházi Ipari Park a 4-es számú főút mellett, a NIPÜF tulajdonában álló Nyugati iparterület a 36-os és a 338-as főút mellett, a Tokaji úti iparterület a 38-as számú főút mellett helyezkedik el. A város belterületébe ékelődő iparterületek, a Déli és a Délnyugati iparterület által generált forgalom jelentős környezeti terhelést jelent a szomszédos lakóterületeken.</p> <p>Az iparterületek rendelkeznek közösségi közlekedési kapcsolatokkal. A város autóbusz vonalai közül 9 viszonylat a 90-es vonalcsaládba tartozik, amelyek célja, hogy megteremtse a közösségi közlekedési kapcsolatot a város legforgalmasabb területei és a nagyobb foglalkoztatók telephelyei között, megkönnyítve a munkavállalók számára a munkába járást.</p> <p>Nyíregyháza lakásállománya a 2020-ban 53 156 db lakásból állt, 2010 és 2020 között a 4,22%-kal növekedett (országosan 3,5%), ezalatt az épített lakások száma mindig magasabb volt a megszünt lakások számánál. Az eladott lakások 2019-es átlagárát tekintve a megyeszékhelyek között Nyíregyháza a középmezőnyben helyezkedik el: ez az érték Nyíregyházán magasabb (282 ezer Ft/m²) volt, mint a megyében (206 ezer Ft/m²).</p>
<p>Az önkormányzat(ok) gazdálkodása</p>	<p>K8: ingatlan gazdálkodás, kereslet-kínálat elemzés, önkormányzati vagyonkataszter szerkezete, intézményfenntartás meghatározó pozitív és negatív műszaki feltételek</p> <p>Nyíregyháza vagyona 7 007 elemből áll (2020. december 31.):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Forgalmképtelen törzsvagyon: 4 907 db ingatlan, ▪ Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon: 243 db ingatlan, ▪ Egyéb (forgalomképes) vagyon: 1 857 db ingatlan, <p>A városban 15 önkormányzat által fenntartott intézmény és 15 önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság található.</p> <p>Az Önkormányzat tulajdonában álló 1 776 lakást szociális helyzet, illetve nem szociális helyzet alapján is bérebe lehet venni. Mivel a lakások átlagéletkora meghaladja a 40 évet,</p>

Szakági területek	Értékelési szempontok
	ezért a felújításra és a megszűnt bérlemények igény szerinti pótlására figyelmet kell fordítani. Az elmúlt időszakban összesen 187 lakás felújítására került sor.
<p>Városi és várostérségi közlekedés</p>	<p>K9: Közlekedési infrastruktúra általános állapota, kedvező és kedvezőtlen feltételek valamennyi közlekedési módban</p> <p>Nyíregyháza térszerkezeti vázát képező közúthálózat gyűrűs-sugaras szerkezeti elrendezésű. Fő közlekedési hálózatát az országos főutak belterületi szakaszai alkotják, a forgalom is jellemzően ezekre az útvonalakra és az ezeket összekötő külső körútra koncentrálódik. A bevezető sugárirányú országos főutak között a városban a 2x2 sávós, a Belvárost határoló „Nagykörút” teremti meg a kapcsolatot. A körút jelenleg nem teljesen kiépített, délnyugati része 2x1 sávós, a meglévő forgalmi igényeket egyre nehezebben tudja kielégíteni. A hiányzó szakasz négy-sávósítása megkezdődött, a tervek szerint 2024-re készül el. A város másik körgyűrűje a „Kiskörút”, amely a történelmi városközpont körüljárhatóságát biztosítja. A belterület körútjai mellett jelentős szerepet töltenek be az elkerülő utak, amelyek jelentős átmenő teherforgalomtól mentesítik a város belső úthálózatát. A csaknem 600 km önkormányzati tulajdonú közútból jelenleg 290 km szilárd burkolatú, 309,9 km burkolatlan, karbantartását, üzemeltetését a NYÍRVV Nonprofit Kft. látja el.</p> <p>Nyíregyházán 2020-ban 50 220 db személyszállításra alkalmas gépjármű volt, amelynek 95%-át (47 720 db) a személygépkocsik tették ki. Az autók száma 2010 és 2020 között 28,2%-kal növekedett, ami egyre nagyobb forgalomterhelést és parkolási igényeket generál (különösen a Belvárosban és Sóstógyógyfürdőn). Nyíregyháza közigazgatási területén 3 865 db fizető és 12 300 db nem fizető parkolóhely, továbbá 31 elektromos autó töltőállomás található. A városban jelenleg 31 helyen található.</p> <p>A városban a Volánbusz Zrt. által biztosított közösségi közlekedés szerepe az elmúlt időszakban csökkent: a kereslet 2006 és 2016 között a felére (50,5%) csökkent, a lakosok összes utazásának 23%-a történik helyi autóbuszszal, amit a COVID-19 járvány tovább csökkenthetett. A város teljes területét lefedő 44 belterületi és 4 külterületi viszonylatban 80 alacsony padlós autóbusz közül 41 környezetkímélő CNG hajtású autóbusz. Nyíregyházán 2020-ban került kialakításra egy új hálózati és menetrend, amelyet új kapcsolatok, ütemes menetrend (negyedórás, félórás és órás sűrűség), erős vasúti csatlakozás és hatékony utastájékoztató jellemez. A közösségi közlekedés szempontjából a város legforgalmasabb helyszínei a Vasútállomás, az Autóbusz-állomás, Örökösfield és a Jóságos.</p> <p>A város mérete és adottságai miatt a közlekedési munkamegosztásban jelentős szerepe van a gyalogos és a kerékpáros közlekedésnek, ugyanakkor a közlekedési infrastruktúra kialakítása rendszerint a gépjármű-közlekedés prioritását tükrözi. A belvárosban autómentes sétálózóna található, emellett jelentős gyalogos területek vannak a Bessenyei téren, a Benczúr téren, a Bujtosi tó környékén, valamint Sóstón. A korábbi különálló szakaszok több városrész bekapcsolásával kerékpárúthálózatokká fejlődtek. A város csaknem minden pontja elérhető kerékpáros forgalmi létesítmények (70,8 km), illetve kisméretű úthálózat segítségével. Az utóbbi időben bővült a kerékpáros kiszolgáló infrastruktúra is, azonban a belváros számos frekvenciált területén (pl. közintézmények, iskolák) a kerékpárok tárolása nem megfelelően megoldott.</p>
<p>Városi és várostérségi közműhálózat</p>	<p>K10: Közművesítettség mértéke, állapota, kedvező és kedvezőtlen feltételek, közműellátottság kapacitási helyzetét, bővítési lehetőségei</p> <p>A város közműhálózata jól kiépített, ugyanakkor egyes közmű szolgáltatások további fejlesztése indokolt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nyíregyházán a lakások 100%-a kapcsolódik az ivóvízhálózatra és 95,4%-a a szennyvízhálózatra. Utóbbi továbbépítése környezetvédelmi szempontból indokolt. ▪ A belterületi csapadékvíz elvezetése terén az elmúlt években számos beruházás valósult meg. A jövőben – az éghajlatváltozással összefüggésben – a

Szakági területek	Értékelési szempontok
	<p>csapadékvízzel való gazdálkodás előtérbe helyezése szükséges.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Miközben Nyíregyházán a háztartási villamos energiafogyasztók száma és a nekik szolgáltatott villamos energia mennyisége minimális mértékben emelkedett az elmúlt években, addig a nem háztartási fogyasztók száma 53,7%-kal, és az általuk fogyasztott villamos energia mennyisége pedig 18,2%-kal növekedett. A jelenlegi kapacitás a termelő szféra ipari áram igényeit rövid távon teljes egészében ki tudja elégíteni, azonban középtávon hálózatbővítésre lehet szükség. ▪ A távfűtésbe bekapcsolt lakások aránya a városi lakásállomány közel harmada. A távhőhálózat fejlesztése, a hálózatba bekapcsolt lakások és intézmények számának növelése a város energia- és klímacéljainak elérését, valamint a városi levegőminőség javítását jelentős mértékben szolgálná.
<p>Zöldfelületi rendszer vizsgálata</p>	<p>K11: Zöld infrastruktúra hálózat nagysága, betöltött szerepe</p> <p>A város zöldfelületi rendszerét meghatározó elemek – összefüggő térségi, regionális jelentőségű ökológiai folyosó hiányában – szigetszerűen jelennek meg, kapcsolataik teljesen vagy részben hiányosak. A külterületi elemek jelentős része (78%) alacsony biológiai aktivitással jellemezhető, mezőgazdasági hasznosítású terület, amin belül – a viszonylag kedvezőtlen talajadottság ellenére – uralkodó a szántóterületek aránya.</p> <p>A belterületi zöldfelületek (pl. Bujtosi Városliget, a történelmi belváros parkjai, Sóstó, lakótelepi zöldfelületek) összekapcsolását az utcai fásítások és a nagyobb zöldfelülettel rendelkező intézmények csak részben biztosítják. A Zöld Város projekt beavatkozásai keretében jelentős növényállományfejlesztések és rekonstrukciók valósultak meg, ettől függetlenül a városi zöldterület nagysága 10 év alatt 4,4%-kal csökkent. Az egy lakosra jutó zöldterület nagysága (16,26 m²) elmarad az országos átlagtól, de meghaladja a megyeit.</p>
<p>Az épített környezet vizsgálata</p>	<p>K12: Területhasználat elemzése, funkció nélküli ingatlanok, kihasználatlan ingatlanok nagysága, státuszuk okainak bemutatása, beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek nagysága, elhelyezkedése, funkcionalitása, beépítés, beruházás megvalósulását veszélyeztető egyéb építési korlátozások, potenciális fejlesztési területeket összesítő kataszter</p> <p>A városban több, mint 1500 hektár kihasználatlan terület áll rendelkezésre, amelynek meghatározó része beépítésre kijelölt, de még nem beépített terület, 2,6%-a barnamezős terület mintegy 40 hektárnyi fejlesztési területtel). Az elmúlt időszakban jelentős barnamezős fejlesztések valósultak meg (pl. Tiszavasvári úti laktanyák).</p> <p>Nyíregyházán a beépítésre szánt területek harmada jelenleg nincs beépítve – különösen az alábbi városrészekben: Oros-Nyíregyháza közötti terület, Nyírszőlős, Sóstóhegy északi és keleti területei, Borbánya, Rozsrétszőlő, valamint a Törzs utca környezete.</p> <p>K13: Települési identitást meghatározó épített-művi környezeti elemek (beleértve a védettséget élvező elemeket is)</p> <p>Nyíregyháza települési identitást meghatározó védendő épített környezetéhez, főbb védendő értékeihez tartoznak a belváros eklektikus és szecessziós műemlékei (templomok, közintézmények, irodaházak, szállodák), a Nyíregyházát körülölelő tanyavilágból Benkőbokor és Rókabokor egy-egy tanya épülete, Oros római katolikus és református templomai, Sóstógyógyfürdő eklektikus műemlékei, valamint a város helyi védelem alatt álló épületei. Nyíregyházán 43 db műemlék és 185 helyi érték található. A városban található Szabolcs-Szatmár-Bereg megye műemlékeinek több mint 10%-a.</p>
<p>A táji és természeti adottságok vizsgálata</p>	<p>K14: Tájhasználat értékelése, tájhasználati konfliktusok kezelése</p> <p>A város alapvetően mezőgazdasági művelés alatt álló területekkel meghatározott környezetben helyezkedik el, ezen belül jelentős az intenzív művelés alatt álló szántóterületek aránya. Az erdőterületek aránya az országos átlaghoz viszonyítva kevés. A város területén a zöldfelületek, zöldterületek arányának növelése és rendszerré</p>

Szakági területek	Értékelési szempontok
	<p>szervezése nemcsak ökológiai szempontból, hanem a városi életminőség javítása szempontjából is fontos környezet- és természetvédelmi feladat.</p> <p>Nyíregyháza egyedisége a várost körülvevő bokortanyák rendszere. Magas a külterületen a kivett területek aránya, amely a külterületi lakó- és gazdasági területek (mezőgazdasági majorok, külterületi iparterületek) gyakoriságát mutatja.</p> <p>Nyíregyháza területhasználatában problémát jelent a beépített területek egyre nagyobb kiterjedése, ami tájhasználati konfliktust eredményez a zöldfelületek vonatkozásában. Jóllehet a népességszám nem növekszik, egyre több peremterületet vonnak be lakófunkcióba. A várostestben mozaikosan elhelyezkedő iparterületek tájhasználati konfliktust eredményeznek, mivel a közeli lakóövezetekben az ipar tevékenység és az általa generált forgalom jelentős környezeti terhelést jelent. A város egyes területein komoly környezeti és vizuális problémát jelent az illegális hulladéklerakás.</p>

2.4 A város irányítási és működési modellje

Nyíregyháza Megyei Jogú Város városfejlesztési intézményrendszerét az **Önkormányzat** és a **Polgármesteri Hivatal** adott osztályai szoros együttműködése alkotja. A város jelentős tapasztalatokat szerzett az elmúlt évek során a városfejlesztés stratégiai és operatív kérdéseiben egyaránt.

Az alábbi fejezetben Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának és munkaszervezetének, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának irányítási és működési modellje kerül bemutatásra.

- Az irányítási modell bemutatása tartalmazza a fejlesztési döntéshozatalban lépéseit, folyamatát, valamint az abban részt vevő szereplőket.
- A működési modell bemutatása tartalmazza, hogy melyek azok a meghatározó szervezetek, önkormányzati tulajdonú cégek, amelyek ellátják a város működtetésének legkülönbözőbb feladatait – külön érzékeltetve a feladatellátók Önkormányzattal való viszonyát (tulajdonos, társulás, feladatellátási szerződés stb.).

2.4.1 Irányítási modell

2.4.1.1 Az Önkormányzat működése, döntési folyamatok

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának, mint a TOP Plusz Operatív Program kiemelt kedvezményezettjének legfőbb döntéshozó szerve Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése. Minden fejlesztési stratégiai dokumentumot a Közgyűlés fogad el, csakúgy, mint a benyújtandó pályázatokat. A Közgyűlés munkáját a szakbizottságok segítik. A bizottsági és közgyűlési előterjesztéseket a Polgármesteri Hivatal munkatársai készítik elő.

A közgyűlés munkáját támogató szakbizottságok

A képviselőtestület megyei jogú város esetében a Közgyűlés, amelynek működését Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatnak esetében a 26/2019. (II.20.) számú önkormányzat rendelet határozza meg.

A közgyűlés munkáját támogató, segítő szakbizottságok az alábbiak:

- Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság
- Jogi, Ügyrendi és Etikai Bizottság
- Köznevelési, Kulturális és Ifjúsági Bizottság
- Pénzügyi Bizottság
- Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság
- Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság

A Közgyűlés további szervei:

- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármestere
- A Közgyűlés Hivatala: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Jegyzője
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék Gazdálkodási Társulás

A Közgyűlés bizottságai közül településfejlesztési kérdésekben kiemelt szerepe van a Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottságnak, emellett a többi bizottság is rendelkezik városfejlesztéssel

összefüggő jogkörökkel. A bizottságok saját szakterületükön közreműködnek a településfejlesztési tevékenységeket megalapozó dokumentumok tervezésében, véleményezésében, valamint a megvalósítás nyomon követésében.

Városfejlesztéssel, zöld és digitális átállással kapcsolatos kompetenciák a döntéshozatali mechanizmusban

A városfejlesztéssel, zöld és digitális átállással kapcsolatos kompetenciák jelenleg a Polgármesteri Hivatal szakmai szervezeti egységeinél jelennek meg. Az ezzel kapcsolatos előterjesztéseket a szakmai osztályok készítik elő, alapvetően a Polgármesteri kabinet, a Városfejlesztési és városüzemeltetési osztály, a Főépítési osztály, valamint a Vagyongazdálkodási osztály. Az előterjesztések előlapján a Polgármester, az osztályvezetők, illetve a Főjegyző, mint a törvényesség rendjéért felelős vezető aláírásai találhatóak. Az előterjesztéseket jellemzően az alábbi bizottságok tárgyalják meg:

- Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság,
- Pénzügyi Bizottság,
- Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság.

A bizottságok határozatok hoznak, amelyek alapján javasolják az előterjesztéseket a Közgyűlésnek elfogadásra vagy nem elfogadásra, amely a tagok szavazásán keresztül hozza meg döntését.

A több szintű helyi kormányzás (governance) elvének érvényesülése a korábbi stratégiai ciklusban

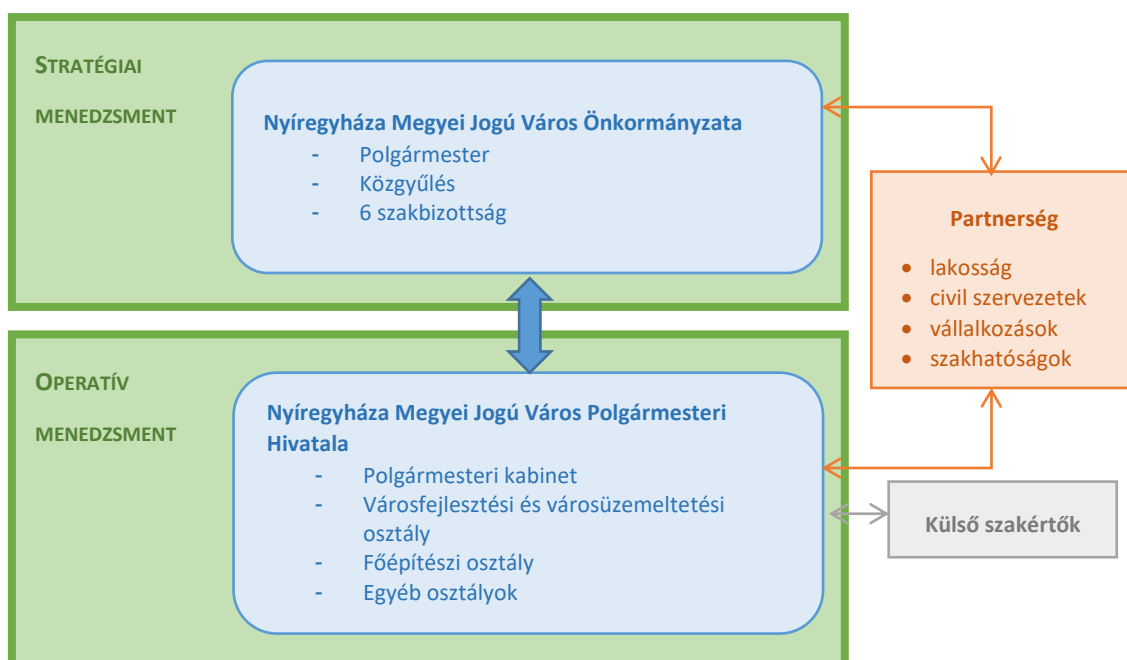
A korábbi, azaz a 2014-2020-as ciklusban a tervezés alapdokumentumát a Településfejlesztési Konceptió és az Integrált Településfejlesztési Stratégia jelentette (valamint a Megalapozó vizsgálat, amely számszerűsített adatokra, számokra, tényekre támaszkodva mutatta be a város gazdasági és társadalmi folyamatait legfőbb erősségeit, adottságait, gyengeségeit, problémáit). A fenti dokumentumok mellett elkészült a városi Integrált Területi Program (ITP) is, amely tovább részletezte a 2014-2020-as időszak fejlesztéseit. Az ITS kidolgozása **széles körű partnerségben** valósult meg a vonatkozó jogszabályoknak és iránymutatásoknak megfelelően.

A dokumentumok kidolgozásában a Polgármesteri Hivatal szakmai osztályai, szervezeti egységei vettek részt:

- Polgármesteri kabinet,
- Főépítési osztály,
- Gazdasági osztály,
- Városfejlesztési és városüzemeltetési osztály,
- Vagyongazdálkodási osztály,
- Szociális és köznevelési osztály,
- Kulturális osztály.

Az ITS tervezetét tárgyalták a közgyűlési bizottságok és a Közgyűlés is, a végső változatot a Közgyűlés fogadta el. Kijelenthető, hogy az ITS egy jól tagolt, a megfelelő információkat tartalmazó stratégiai dokumentum, amely Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának megfelelő irányt mutatott a 2014-2020-as projektek megvalósításához kapcsolódóan, és kiindulási alapot jelent az FVS kidolgozásához is.

36. ábra: A városfejlesztés szervezeti rendszere Nyíregyházán



Forrás: Saját szerkesztés

Egy-egy fejlesztéssel / projekttel kapcsolatos döntés lépései, kiválasztás, a projekt fejlesztése, tartalmának kialakítása, esetleges időközi változtatások

Mind az európai uniós, mind a hazai források esetében a pályázatok előkészítését, a projektek fejlesztését a Polgármesteri kabinet végzi, ezen belül a Pályázatok és projektmenedzsment referatúra bevonja a szükséges szakmai társosztályokat a pályázat szakmai irányultságától függően. A pályázat elkészültét követően, de még benyújtását megelőzően a Polgármester előterjesztéseként a Közgyűlés dönt az adott pályázat benyújtásáról, az illetékes szakbizottságok határozati döntési javaslatát is figyelembe véve.

A Polgármesteri kabinet, ezen belül is a Pályázatok és projektmenedzsment referatúra – együttműködve a Városfejlesztési osztállyal – évente legalább két alkalommal az összes pályázati projekt előrehaladásáról részletes tájékoztatót terjeszt a bizottságok és a Közgyűlés elé, amely az eredeti tervektől való lényegi eltéréseket is bemutatja a projektekről.

Az irányítási modell döntéshozatali folyamatának hatása a stratégiai ciklus végrehajthatóságára

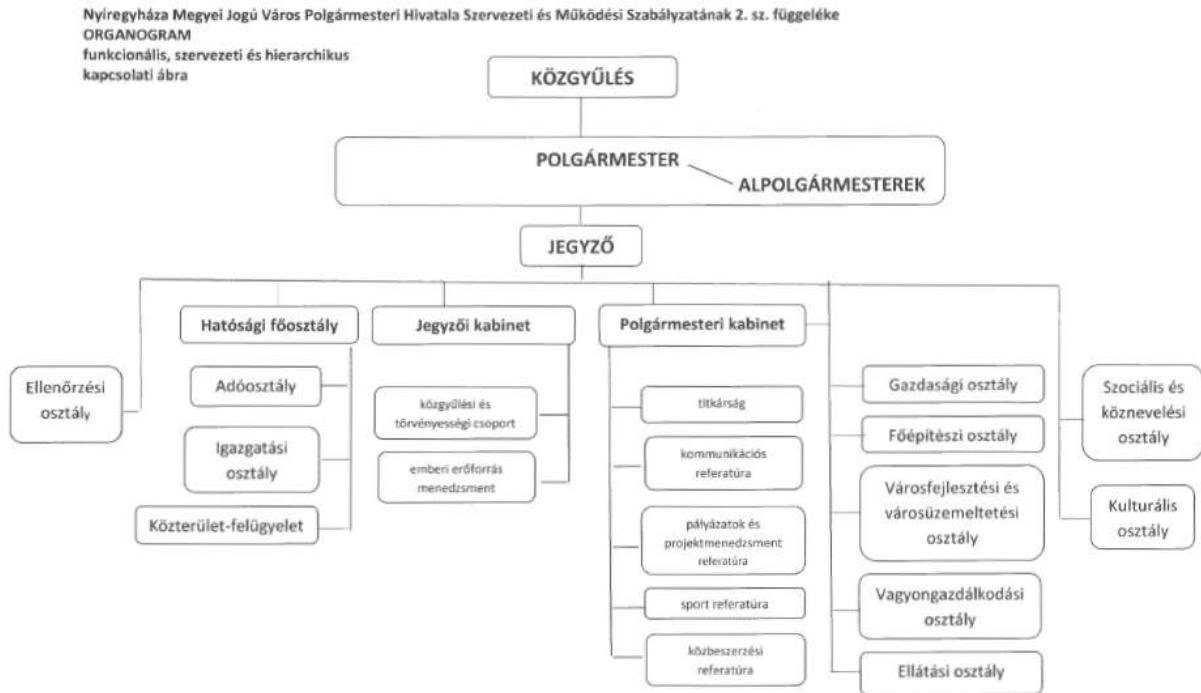
A 2014-2020-as fejlesztési ciklusban a fentiekben bemutatott irányítási modell döntéshozatali folyamatokat lefedő része került alkalmazásra. Az Önkormányzat jelenlegi településfejlesztési intézményrendszere sikeresen működik, hiszen Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2014-2020-as fejlesztési forrásait (alapvetően a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program forrásait) országosan is kiemelkedő eredményességgel és hatékonysággal használta fel.

A 2021-2027-as programozási időszakot tekintve megállapítható, hogy Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata részére került allokálásra a legmagasabb összegű TOP Plusz forrás a megyei jogú városok közül. Ez összességében 50,001 milliárd forint. (A Kormány 1781/2021. (XI. 2.) Korm. határozata a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében megvalósuló Előzetes Integrált Területi Programok jóváhagyásáról szóló 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozat módosításáról.)

2.4.1.2 A Polgármesteri Hivatal működése, döntéselőkészítési és a végrehajtást támogató folyamatok

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának legfőbb döntéshozó szerve a Közgyűlés, amelynek Hivatala **Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala**. A hivatalban dolgozó munkavállalók száma összesen 275 fő. A hivatal teljes organigramját az alábbi ábra mutatja be.

37. ábra: Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatalának szervezeti felépítése



Forrás: Nyíregyháza MJV Polgármesteri Hivatala Szervezeti és Működési Szabályzata

A stratégiaalkotásban, a megvalósításban, projektmenedzsmentben, egyéb kapcsolódó feladatok végrehajtásában, illetve a fejlesztések városi működési rendszerbe történő integrálásában részt vevő szervezeti egységek, személyi felelősök

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia elkészítésével az Önkormányzat versenyeztetés alapján külső szakértő tanácsadó céget bízott meg. A stratégiai irányok kijelölésében a Polgármesteri Hivatal alábbi osztályai szorosan együttműködtek:

- Polgármesteri kabinet,
- Főépítési osztály,
- Gazdasági osztály,
- Városfejlesztési és városüzemeltetési osztály,
- Vagyongazdálkodási osztály,
- Szociális és köznevelési osztály,
- Kulturális osztály.

A Polgármesteri Hivatalon belül egy konkrét **projekt team** került kijelölésre az FVS elkészítésével kapcsolatos közreműködésre:

- Hagymási Gyula, Polgármesteri kabinet, polgármesteri kabinetvezető,

- Karóczkai Adrienn, Polgármesteri kabinet, pályázatok és projektmenedzsment referatúra-vezető,
- Bozán Zsolt, Polgármesteri kabinet, pályázatok és projektmenedzsment referatúra-vezető-helyettes,
- Sulik Barbara, Pályázatok és projektmenedzsment referatúra, projekt menedzser,
- Kazsukné Liskai Laura, Pályázatok és projektmenedzsment referatúra, projekt menedzser,
- Pató István, Városfejlesztési és városüzemeltetési osztály, osztályvezető,
- Éva Péter, Főépítési osztály, osztályvezető,
- Kovács Rita, Főépítési osztály, Városi Főépítész.

A Polgármesteri Hivatalon belül az FVS elkészítésének fő felelőse Hagymási Gyula, polgármesteri kabinetvezető. Az FVS elkészítésével párhuzamosan készül az a városi projektlista, amely az FVS és a TVP alapját képezi és tartalmazza Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának a TOP Plusz dedikált pályázati forrásaira benyújtani tervezett projektjeit.

Az FVS készítése során megrendezésre került partnerségi rendezvényeken a projekt team tagjai és az érintett szakmai osztályok is részt vettek.

- Humán fejlesztési munkacsoport: 2022. január 18.
- Környezet és közlekedés munkacsoport: 2022. január 18.
- Gazdaságfejlesztési munkacsoport: 2022. január 19.
- Városteréségi workshop: 2022. január 19.

Az stratégiai ciklus szempontjából kiemelten fontos szervezeti egységek / személyek szerepe a folyamatban, a városfejlesztéssel, zöld és digitális átállással kapcsolatos kompetenciák megjelenése

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata rendelkezik pályázatokkal kapcsolatos szabályzattal (Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesterének és Címzetes Főjegyzőjének JKAB/669-1/2015 számú együttes utasítása Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és Polgármesteri Hivatalának Szabályzata a Polgármesteri Hivatal pályázatokkal kapcsolatos eljárási rendjéről). A stratégiai ciklus szempontjából kiemelten fontos szervezeti egységek, feladatok részletezése ezen szabályzat figyelembevételével kerül bemutatásra.

Szervezeti keretek:

A Polgármesteri Hivatalban a projektek gyűjtését, a pályázati felhívások figyelését, a projektek előkészítését, a pályázatok nyilvántartását, a több belső, illetve külső szervezeti egységet érintő pályázatok koordinálását a Polgármesteri kabinet Pályázatok és projektmenedzsment referatúrája (továbbiakban: Referatúra), a Szociális és köznevelési osztály, a Városfejlesztési és városüzemeltetési osztály, a Kulturális osztály és a Vagyongazdálkodási osztály látja el. Ezen felül a pályázatok előkészítésében, koordinálásában a Gazdasági osztály, a nyilvántartásában az Ellátási osztály is feladatot lát el.

A városfejlesztéssel, zöld és digitális átállással kapcsolatos kompetenciák a Polgármesteri kabinetben és a Városfejlesztési és városüzemeltetési osztályon jelennek meg, a továbbiakban is ezekben a szervezeti egységekben javasolt ezen kompetenciákat biztosítani.

Pályázat benyújtás:

A pályázatok benyújtásáról Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése Szervezeti és Működési Szabályzatában meghatározott döntéshozatali mechanizmuson keresztül a döntési

jogkört gyakorlók határoznak. Ha a pályázat benyújtásának határideje vagy szervezési okok miatt közgyűlési vagy bizottsági döntésre előzetesen nem kerülhet sor, és a pályázati kiírás előírásaival nem ellentétes, a Közgyűlés vagy bizottság döntése a benyújtást követő ülésen is meghozható.

A Referatúra a Szociális és köznevelési osztály, a Városfejlesztési és városüzemeltetési osztály, a Vagyongazdálkodási osztály, a Kulturális osztály, a Gazdasági osztály látja el a feladatkörükhöz kapcsolódó projektek gyűjtését, a pályázati felhívások figyelését, a pályázatok elkészítését, elkészíttetését, benyújtását, menedzselését és utógondozását, monitoringját.

Polgármesteri kabinet:

- **Kabinetvezető:** koordinálja a Pályázatok és projektmenedzsment referatúra, a Közbeszerzési referatúra, a Sport referatúra és a Sajtószolgálat tevékenységét
- **Polgármesteri kabinet, Pályázatok és projektmenedzsment referatúra:**
 - Elvégzi Nyíregyháza Megyei Jogú Város saját területi program végrehajtására vonatkozó a vezetői jogkör gyakorlója által kijelölt feladatok menedzsmentjét, amelynek keretében:
 - A területi programban meghatározott célokhoz illeszkedő, a programban rögzített vállalásaihoz hozzájáruló fejlesztéseket generál (projekt-előkészítés);
 - Koordinálja, ill. megvalósítja a projekteket (projektmenedzsment);
 - Nyomon követi a területi programban tervezett vállalások teljesülését, amellyel kapcsolatban információt szolgáltat az Irányító Hatóság (IH) részére, valamint gondoskodik a szükséges programmódosításról (monitoring);
 - Kidolgozza a program menedzseléséhez tartozó szervezeti szabályokat, az értékelés és döntéshozatal ügyrendjét (ellenőrzési nyomvonalak, belső eljárásrendek);
 - Véleményezi az IH által a Megyei Jogú Város forráskeretének terhére megjelenő valamennyi felhívástervezet;
 - Az Önkormányzatot érintő operatív programok alapján tervezett, társadalmi vitára bocsátott, valamint az aktuális pályázati lehetőségekről folyamatosan értesíti a tisztségviselőket szóban és írásban egyaránt;
 - A pályázatokkal kapcsolatos javaslatait szóban és írásban egyaránt továbbítja a tisztségviselők felé;
 - Az éves költségvetési javaslat és a zárszámadás elkészítéséhez adatot szolgáltat;
 - A Referatúra az egyes pályázatokhoz munkatársai közül kapcsolattartó személyeket jelöl ki, akik a projektek előkészítésében érintett osztályokkal, leggyakrabban a Városfejlesztési és városüzemeltetési osztállyal folyamatos kapcsolatot tartanak és információt nyújtanak a Referatúra pályázatairól;
 - A Referatúra a pályázati felhívásokkal, pályázati lehetőségekkel kapcsolatban szükség esetén egyeztetést kezdeményez az Önkormányzat egyéb szervezeti egységeivel;
 - A konkrét pályázat vonatkozásában felelős személyt jelölnek ki a sikeres pályázat benyújtása érdekében; a kijelölt személy elvégzi a pályázat benyújtásához szükséges bizottsági és közgyűlési előterjesztések megírását, a projekt előkészítését a pályázatra;
 - A kijelölt felelős személy a projekt megkezdésekor intézkedést tesz az adott projekt kapcsán a teljesítés igazolásáért felelős, és arra jogosult személy (teljesítésigazoló), továbbá az akadályoztatása vagy távolléte esetére teljesítésigazoló nyilvántartásba vétele érdekében;
 - Ellátja a pályázatokkal kapcsolatos koordinációs feladatokat, figyelemmel követi az adott pályázattal kapcsolatosan megjelent változásokat;
 - A Közgyűlés határozata vagy tisztségviselői döntés alapján gondoskodik a pályázat elkészítéséről, elkészíttetéséről és határidőre történő benyújtásáról;

- A pénzügyi feltételek biztosítása érdekében minden esetben köteles bevonni a Gazdasági osztályt;
- Gondoskodik a pályázatok megfelelő módon történő összeállításáról, a pályázatok határidőben történő benyújtásáról, szükség esetén a hiánypótlások, jelentések, beszámolók megfelelő határidőben történő teljesítéséről;
- A támogatási szerződéseket és azok módosításait jóváhagyást követően haladéktalanul megküldi a Gazdasági osztályra a kötelezettségvállalás nyilvántartása, valamint a likviditási terv módosítása érdekében.
- **Polgármesteri kabinet, Közbeszerzési referatúra:**
 - Az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal közbeszerzési eljárásaival kapcsolatos feladatok ellátása (ajánlati felhívás előkészítése, megjelentetése, dokumentáció elkészítése, borítékbontás és elbírálás előkészítése, jegyzőkönyvek elkészítése, ajánlattevőkkel való kapcsolattartás, eredményhirdetés előkészítése, az esetleges jogorvoslati eljárás lefolytatása);
 - Az Európai Unió közbeszerzési eljárási menetrendjének alkalmazása;
 - A közbeszerzésekkel összefüggő jogi, törvényességi feladatok ellátása;
 - Az Önkormányzat közbeszerzési tervének elkészítése, folyamatos karbantartása;
 - Közreműködés a közbeszerzési eljárások alapján megkötésre kerülő szerződések elkészítésében.
- **Polgármesteri kabinet, Sport referatúra:**
 - Figyelemmel kíséri a sport támogatását célzó pályázatokat és segíti a helyi sportszervezetek ezeken történő részvételét;
 - Részt vesz a város sportjáról szóló rendelet végrehajtásában és a rendelet által a feladatkörébe utalt sportfinanszírozási rendszer működtetésében;
 - Részt vesz helyi sportcélú fejlesztések előkészítésében és megvalósításában.
- **Polgármesteri kabinet, Sajtószolgálat:**
 - Működteti a Városháza Sajtószolgálatát, szervezi a sajtótájékoztatókat és sajtónyilvános eseményeket, kapcsolatot tart a helyi és országos médiumokkal;
 - Biztosítja az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal sajtónyilatkozatainak, felhívásainak közzétételét, a Közgyűlések sajtónyilvánosságát;
 - Ellátja az egyéb sajtónyilvános önkormányzati események és rendezvények külső kommunikációjának elkészítését és lebonyolítását.

További osztályok:

- **Főépítési osztály:**
 - Adatszolgáltatást nyújt a Helyi Építési Szabályzattal (HÉSZ) kapcsoltban adott pályázatot érintően;
 - Adott pályázat kapcsán – amennyiben a felelős osztály nem rendelkezik szükséges szakértelemmel – az önkormányzati vagyont érintő kérdésekben jogi és műszaki (műszaki ellenőrzés, műszaki manager) szakértelmet biztosít.
- **Gazdasági osztály:**
 - A Pályázatok és projektmenedzsment referatúra és egyéb osztályok megkeresésére tájékoztatást nyújt a pályázati önrész rendelkezésre állásáról vagy a biztosításának lehetőségeiről, feltételeiről.
 - A költségvetés tervezésekor figyelembe veszi a tárgyévet követő pénzügyi évben a felmerülő pályázati lehetőségek pénzügyi hatásait, a Referatúra és adott esetben az egyéb osztályok által összesített pályázathoz szükséges önerőt biztosítja;

- A pályázat beadásához és megvalósításához szükséges pénzügyi feladatokat ellátja (elkülönített bankszámla nyitása, nyilatkozat az önerő biztosításáról és egyéb az osztály hatáskörébe tartozó nyilatkozatok).
- **Városfejlesztési és városüzemeltetési osztály:**
 - Egyeztetést folytat a Pályázatok és projektmenedzsment referatúra munkatársaival a pályázati lehetőségekkel kapcsolatban;
 - A Városfejlesztési és városüzemeltetési osztály vezetője – egyeztetve a Pályázatok és projektmenedzsment referatúra vezetőjével – az egyes pályázatokhoz munkatársai közül kapcsolattartó személyt jelöl ki, akik folyamatos kapcsolatot tartanak a Referatúra pályázati felelőseivel;
 - Fejlesztési feladatokat tartalmazó (pl. építési beruházások) pályázatok esetén ellenőrzi a műszaki terveket;
 - Adott pályázat kapcsán – amennyiben a felelős osztály nem rendelkezik szükséges szakértelemmel – az önkormányzati vagyont érintő kérdésekben jogi és műszaki (műszaki ellenőrzés, műszaki manager) szakértelmet biztosít;
 - A Városfejlesztési és városüzemeltetési osztály vezetője által kijelölt munkatárs közreműködik az adott pályázat készítésében, az időben történő benyújtás érdekében;
 - A pályázatok elkészítése során szükség esetén egyeztetéseket kezdeményez az Önkormányzat egyéb szervezeti egységeivel.
- **Vagyongazdálkodási osztály:**
 - A Pályázatok és projektmenedzsment referatúra megkeresésére tájékoztatást nyújt a pályázattal érintett ingatlanok tulajdoni viszonyairól, közreműködik tulajdoni lap számítógépes rendszerből (TAKARNET) történő kikérésében;
 - Adott pályázat kapcsán előzetes egyeztetés az érintett ingatlanok vonatkozásában az ingatlanvagyonkataszter adatbázisával;
 - Adott pályázat kapcsán – amennyiben a felelős osztály nem rendelkezik szükséges szakértelemmel – az önkormányzati vagyont érintő kérdésekben jogi és műszaki (műszaki ellenőrzés, műszaki manager) szakértelmet biztosít;
 - Közreműködik az önkormányzati vagyoni körbe tartozó ingatlant érintő tulajdonviszonyok rendezésében, szerződések elkészítésében, amennyiben a felelős osztály nem rendelkezik szükséges szakértelemmel.
- **Szociális és köznevelési osztály:**
 - A feladatköréhez (szociális, gyermekjóléti, köznevelési és egészségügyi területet érintő) kapcsolódó európai uniós, nemzeti és egyéb pályázati lehetőségeket, felhívásokat figyelemmel kíséri;
 - Tájékoztatja a Pályázatok és projektmenedzsment referatúrát/tisztségviselőket a pályázati lehetőségekről;
 - Adatszolgáltatással közreműködik a Pályázatok és projektmenedzsment referatúra által vezetett nyilvántartás készítésében;
 - Az osztály hatásköréhez tartozó pályázatokat illetően:
 - A pályázatok előkészítését, a pályázatok elkészítését, benyújtását, menedzselését és utógondozását, monitoringját elvégzi;
 - A pályázatok elkészítése során szükség esetén egyeztetéseket kezdeményez az Önkormányzat egyéb szervezeti egységeivel;
 - Javaslatot tesz az esetleges konzorciumi partnerek személyére, kiválasztására vonatkozóan;
 - A pénzügyi feltételek biztosítása érdekében minden esetben köteles bevonnai a Gazdasági osztályt;

- Amennyiben azt a pályázat jellege, nagyságrendje indokolja, a pályázat elkészíttetésére projektmenedzsment szervezet létrehozását kezdeményezi, ellátja a projektmenedzsment szervezet munkájával kapcsolatos szervezési, koordinációs feladatokat;
 - Gondoskodik a pályázatok megfelelő módon történő összeállításáról, a pályázatok határidőben történő benyújtásáról, szükség esetén a hiánypótlások, jelentések, beszámolók megfelelő határidőben történő teljesítéséről.
- **Kulturális Osztály:**
- A feladatköréhez (kulturális, közgyűjteményi és közművelődési, előadóművészeti intézményeket érintő, valamint kulturális rendezvények, fesztiválok megrendezéséhez) kapcsolódó európai uniós, nemzeti és egyéb pályázati lehetőségeket, felhívásokat figyelemmel kíséri;
 - Tájékoztatja a Pályázatok és projektmenedzsment referatúrát/tisztségviselőket a pályázati lehetőségekről;
 - Adatszolgáltatással közreműködik a Pályázatok és projektmenedzsment referatúra által vezetett nyilvántartás készítésében;
 - A pályázatok szakmai előkészítését, a pályázatok szakmai elkészítését, szakmai menedzselését elvégzi;
 - A kulturális témájú – infrastrukturális beruházást nem tartalmazó – pályázatok esetén a pályázatok előkészítését, a pályázatok elkészítését elvégzi;
 - A pályázatok elkészítése során szükség esetén egyeztetéseket kezdeményez az Önkormányzat egyéb szervezeti egységeivel;
 - Javaslatot tesz az esetleges konzorciumi partnerek személyére, kiválasztására vonatkozóan;
 - Gondoskodik a pályázatok szakmailag megfelelő módon történő összeállításáról.

A projektek megvalósítása:

A projektek megvalósítása során – igazodva a jogszabályi környezethez a Főjegyző és a Polgármester projekt teamek összeállítását kezdeményezi a projektek sikeres megvalósítása érdekében. A projekt teamekbe általában az alábbi szakértelmek kerülnek vonásra: projekt menedzser/projekt vezető, szakmai menedzser/vezető, adott esetben műszaki menedzser/munkatárs, pénzügyi menedzser/vezető, projekt asszisztens, amely szakértelmeket a Polgármesteri Hivatal szakmai osztályai bocsátják rendelkezésre. A projektek központi irányítása a Polgármesteri kabinet feladata.

Belső akadályok a stratégiai ciklus vonatkozásában a hivatalon belül (HR felkészültsége, hiányos kompetenciák, kapacitáshiány, folyamatmenedzsment problémák stb.), lépések a problémák kiküszöbölésére 2015 óta³⁰

A 2007-2013 európai uniós fejlesztési ciklust kettősség jellemezte: a városrehabilitációs projektek menedzselése a városfejlesztési társaság, azaz a Nyíregyházi Ipari Park Kft. feladata volt, míg a többi városi fejlesztési projekt menedzselése a Polgármesteri kabinetre és a Városháza egyéb társosztályaira maradt. A 2014-2020-as fejlesztési időszakban a Nyíregyházi Ipari Park Kft. „elvesztette” a városfejlesztési társaság címét, a projektmenedzselési feladatok teljes egészében visszakerültek a Városházára, legfőképpen a Polgármesteri kabinet Pályázatok és

³⁰ Hagymási Gyula polgármesteri kabinetvezető nyilatkozata alapján

projektmenedzsment referatúrájára, illetve az egyéb szakmai társosztályokra, a fentiekben már bemutatottak szerint.

A Polgármesteri Hivatalon belül a projektek megvalósításánál egyértelműen a **műszaki kompetenciákat** szükséges erősíteni új munkavállalók felvételén keresztül. A kabinetvezető elmondása szerint kisebb kapacitás hiánya érződik a **pénzügyi** osztályon is, hiszen a jelenleg is megvalósítás alatt lévő, de leginkább az új projekteknel olykor problémát jelent pénzügyi menedzser kijelölése, így esetenként egy-egy pénzügyi menedzser leterheltsége jelentős. Ez a műszaki kompetenciáknál még inkább jellemző.

A stratégiai ciklus végrehajtásában részt vevő külső cég(ek) (pl. városfejlesztő társaság) működése és szerepe a stratégiai folyamatban

Mint ahogyan már azt a fentiekben bemutattuk, a 2007-2013 európai uniós fejlesztési ciklusban a városrehabilitációs projektek menedzselése a városfejlesztési társaság feladata volt, azonban a 2014-2020-as fejlesztési időszakban a projektmenedzselési feladatok visszakerültek a Városházára. A pályázatírási és a projektmenedzselési feladatokat a Polgármesteri kabinet Pályázatok és projektmenedzsment referatúrája, illetve az egyéb szakmai társosztályok látják el. Amennyiben egy adott pályázat esetében szükséges szakmai tanulmány elkészítése, arra törekszik az Önkormányzat, hogy a saját munkatársai végezzék el a feladatot, amennyiben ez kapacitáshiány vagy egyéb más ok miatt nem lehetséges, külső szakértő céget bíz meg a feladatok ellátásával.

2.4.2 Működési modell

A város működését biztosító szolgáltatók többféleképpen kapcsolódnak az Önkormányzathoz: lehetnek 100%-os vagy többségi önkormányzati tulajdonban álló cégek, szociális, egészségügyi, oktatási-nevelési, kulturális intézmények és a város működésének szempontjából meghatározó civil szervezetek, valamint a városban meghatározó piaci cégek. A 100%-os és többségi tulajdonú önkormányzati cégeket, tevékenységeiket és hatókörüket a következő táblázat foglalja össze.

33. táblázat: Önkormányzati tulajdonú cégek Nyíregyházán

	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának tulajdonában lévő cégek	Feladatkör	Rendelkezik városon kívüli hatókörrel
1.	Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft	Nem veszélyes hulladék gyűjtése	Fióktelepek: Kisvárda, Nagyecsed, Nagyhalász (240 településen, 223.720 db ingatlanban, 563.552 fő számára biztosítja a szolgáltatást)
2.	Móricz Zsigmond Színház Nonprofit Kft	Előadó-művészet	Közvetetten igen, látogatóin keresztül
3.	Nyíregyháza és Térsége Víz- és Csatornamű Zrt	Víztermelés, -kezelés, -ellátás	Nyíregyházán kívül a megyében további 64 telephellyel rendelkezik
4.	Nyíregyházi Állatpark Nonprofit Kft	Növény és állatkert működtetése	Közvetetten igen, látogatóin keresztül
5.	Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft	Befektetésösztönzés, vállalkozásfejlesztés,	Közvetetten igen
6.	Nyíregyházi Sportcentrum Nonprofit Kft	Egyéb sporttevékenység	Közvetetten igen
7.	Nyíregyházi Turisztikai Közhasznú Szolgáltató Nonprofit Kft	Egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatás	Nyíregyháza mellett Nagykálló, Máriapócs, Nyírbátor, Apagy, Ajak, Levelek, Kállósemjén, Újfehértó, Nyírbétek településeket is képviseli
8.	Nyírinfo Nyíregyházi Informatikai Nonprofit Kft	Adatfeldolgozás, web-hozszing szolgáltatás	Nem
9.	Nyírtávvhő Nyíregyházi Távhőszolgáltató Kft	Távhőszolgáltatás	Nem

	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának tulajdonában lévő cégek	Feladatkör	Rendelkezik városon kívüli hatókörrel
10.	Nyírvidék Képző Központ Nonprofit Kft	Szakmai középfokú oktatás	Közvetetten igen, az Élményközpont látogatóin keresztül
11.	NYÍRVV Nonprofit Kft	Ingatlankezelés	Szigligeti Gyermekeküldő üzemeltetése
12.	Sóstó-Gyógyfürdők Szolgáltató és Fejlesztő ZRt	Fizikai közérzet javító (fürdő) szolgáltatás, szálláshely szolgáltatás, vendéglátás	Közvetetten igen, látogatóin keresztül
13.	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Temetkezési Kft	Temetkezés, temetkezést kiegészítő szolgáltatás	Temetőüzemeltetési tevékenység: Kölcse, Ópályi, Hodász, Szakoly, Nyírtura, Nyírszőlős, Győrtelek, Nyírtelek, Nyírlugos, Szamosszeg, Nyírkáta, Penyige településeken is szolgáltat
14.	Város-Kép Nonprofit Kft	Film-, video-, televízióműsor-gyártás	Közvetetten igen
15.	NYSÜ Nyíregyházi Sportlétesítményeket Üzemeltető Kft.	Sportlétesítmény működtetése	Közvetetten igen
16.	Nyíregyházi Ingatlanfejlesztő és Befektetésszervező Kft.	Saját tulajdonú ingatlan forgalmazási tevékenység	Nem

Minden önkormányzati cég fontos a város működése szempontjából, azonban szükséges kiemelni ezen belül is a **közszolgáltatókat**, akik csaknem 50 000 háztartás részére biztosítanak ellátásokat: az Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. a hulladékgazdálkodásért felelős, a Nyíregyháza és Térsége Víz- és Csatornamű Zrt. a vízellátásért felel, a Nyírtávhő Nyíregyházi Távhőszolgáltató Kft. a távfűtést és a rendszerükhöz kapcsolódó melegvizet biztosítja Nyíregyházán. Fontos szerepet tölt be a NYÍRVV Nonprofit Kft, amely a város komplex üzemeltetésért felelős.

Az alábbiakban mutatjuk be a szociális és egészségügyi ágazathoz kapcsolódó intézményeket.

34. táblázat: Óvodák, egészségügyi és szociális intézmények Nyíregyházán

Intézmény megnevezése	Főtevékenysége
Búzaszem Nyugati Óvoda	Óvodai nevelés
Eszterlánc Északi Óvoda	Óvodai nevelés
Gyermekek Háza Déli Óvoda	Óvodai nevelés
Tündérváros Keleti Óvoda	Óvodai nevelés
Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság	Általános járóbeteg ellátás
Nyíregyházi Gyermekekjóléti Alapellátási Intézmény	Bölcsődei ellátás, átmeneti ellátás
Nyíregyházi Család- és Gyermekekjóléti Központ	Egyéb szociális ellátás bentlakás nélkül
Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ	Idősek, fogyatékosok szociális ellátása bentlakás nélkül

- **Óvodák:** A 4 db óvodai székhelyintézményhez összesen 35 db óvodai telephely tartozik. Az óvodai ellátás részletes bemutatását a 2.1.6.2 fejezet tartalmazza.
- **Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság:** Az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, az iskola-egészségügyi ellátásról. Nem kötelező feladatként elvégzi a hajléktalanok házi orvosi ellátását, otthoni szakápolás és hospice ellátást és foglalkozás-egészségügyi ellátást.

- A **Nyíregyházi Gyermejkölési Alapellátási Intézmény** 9 db bölcsődét üzemeltet Nyíregyháza közigazgatási területén, ezenkívül feladata a Családok Átmeneti Otthonának, valamint a Gyermek Átmeneti Otthonának a működtetése.
- **Nyíregyházi Család- és Gyermejkölési Központ** székhelye: Nyíregyháza, Körte utca 41/a. Az intézmény székhelyén az esetmenedzserek, tanácsadók a gyermekek védelme érdekében végeznek hatósághoz kötött munkát, melynek ellátási területe a Nyíregyházi járás 15 települése. Telephelyek:
 - Északi telephely – Nyíregyháza, Május 1 tér 10/a
 - Déli Telephely – Nyíregyháza, Vécsey utca 17.
 - Huszár telepi Telephely – Nyíregyháza, Huszár tér 2.

A kliensközpontúság érdekében az intézmény telephelyeit a város három pontján keresheti fel Nyíregyháza lakossága, az irodákban egyéni esetkezelés mellett csoportfoglalkozások, közösségi programok, kapcsolattartási ügyeletek működnek. Ügyfelek számára nyitva álló helyiségek:

- Nyíregyháza, Tűzoltó utca 1.
- Nyíregyháza, Nagyvárad utca 2.

A Tűzoltó utcai iroda logisztikai központja az óvodai, iskolai szociális segítő tevékenységnek, valamint a fogyatékosügyei tanácsadóknak. A Nagyvárad utcai és a Huszár téri iroda jelenleg a TOP 6.9.1 „Közösen a kiútért” pályázati program ügyfelek számára nyitva álló helyiségei. Az itt dolgozó szociális segítő és közösségfejlesztők szociális segítőmunkát folytatnak, emellett az épületek a projekt alvállalkozói által megvalósított közösségi, szabadidős programoknak adnak helyet.

- A **Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ** több évtizede biztosít szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátást Nyíregyháza város közigazgatási területén. Az alapszolgáltatások keretében étkeztetést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, támogató szolgáltatást, idősek nappali ellátását, demens nappali ellátást, szenvedélybetegek nappali ellátását, fogyatékos személyek nappali ellátását, pszichiátriai betegek nappali ellátását és pszichiátriai közösségi ellátást biztosít. A szakosított ellátás keretében két telephelyen idősek otthonát működtet az intézmény és 2022. január 1-jétől fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthoni ellátását is biztosítja.

Kulturális intézmények

35. táblázat: Az Önkormányzat fenntartásában működő kulturális intézmények

Megnevezés	Feladatkörük
Nyíregyházi Cantemus Kórus	Előadó művészeti tevékenység
Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár	Könyvtári, levéltári tevékenység
Jósa András Múzeum és telephelyei (Kállay Gyűjtemény, Sóstói Múzeumfalva)	Múzeumi tevékenység, a kulturális örökség védelme
Váci Mihály Kulturális Központ	Közművelődési intézmények tevékenysége
Céggként működő kulturális intézmény: Móricz Zsigmond Színház Nonprofit Kft	Előadó művészeti tevékenység

A **Nyíregyházi Cantemus Kórus** világhírű, rengeteg a külföldi fellépésük. A **Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár** 2021-ben elnyerte a Minősített Könyvtár címet, 2019-ben és 2022-ben Családbarát Szolgáltató Hely és Munkahely bronz minősítést kapott. A **Jósa András Múzeum** Nyíregyháza kulturális negyedében, a Benczúr téren található, nemrégiben elnyerte az Év Múzeuma

címet. A múzeum telephelyeként működik a Kállay-házban található, országos ismertségű Kállay Gyűjtemény, valamint a Sóstói Múzeumfalu, amely Sóstógyógyfürdő 3. leglátogatottabb attrakciója az Állatpark és a fürdő után. A **Váci Mihály Kulturális Központ** a közművelődés belvárosi színtere, amely az AGÓRA program keretében került felújításra néhány évvel ezelőtt. A **Móricz Zsigmond Színház Nonprofit Kft.** önkormányzati céggént üzemel, a Nyíregyháza központi színházát üzemelteti.

Jelentősebb civil szervezetek Nyíregyházán

36. táblázat: *Jelentősebb civil szervezetek Nyíregyházán*

Civil szervezet megnevezése	Tevékenysége
Első Nyírségi Fejlesztési Társaság	területfejlesztés, oktatás, hátrányos helyzetűek segítése, rendezvényszervezés
HUMAN-NET Alapítvány	szociális tevékenység
A Gyermekekért, a Fiatalokért és a Családokért Egyesület	szociális tevékenység
Nyíregyházi Leány és Nőegylet Egyesület	kulturális tevékenység
Nyírség Könyvtár Alapítvány	kulturális, szociális tevékenység
Vasutas Művelődési Ház és Könyvtár	a lakosság, elsősorban a vasutasok művelődési, kulturált szabadidő eltöltésének biztosítása
Állatbarát Alapítvány	állatotthon létesítése és fenntartása
Fiatalok Kulturális Szövetsége - Ifjúsági Egyesület	oktatás, közösségi tevékenység
Szabolcs Néptánc Egyesület	kulturális tevékenység
TIT Jurányi Lajos Egyesület	kulturális tevékenység
Sóstóhegyi Gyerekvilág Alapítvány	gyermek nevelési, oktatási, sport szabadidő
E-misszió Természet-és Környezetvédelmi Egyesület	természet, környezetvédelem
Kulturális Életért Közhasznú Egyesület	kulturális, ifjúsági tevékenység
Periféria Egyesület	szociális tevékenység
Boldog Jövő Alapítvány	szociális tevékenység
ESÉLYT AZ IFJÚSÁGNAK Alapítvány	oktatás tevékenység
"EuroClip- EuroKapocs" Közalapítvány	oktatás tevékenység
Happy Art Alapítvány	kulturális tevékenység
MENTOR ALAPÍTVÁNY	szociális tevékenység
MONBEBÉ- az Egészséges Életmódot, a Gyermekek Testkultúra Fejlesztéséért Alapítvány	sport tevékenység
PRIMOM Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Vállalkozásélénkítő Alapítvány	vállalkozásfejlesztés

Forrás: NYMJV Polgármesteri kabinet

A legjelentősebb nyíregyházi civil szervezetek leginkább a kultúra, sport, ifjúság és szociális, egészségügyi területen működnek. A táblázat kizárólag a nyíregyházi hatókörű civil szervezeteket tartalmazza, megyei hatókörű egyesület nincs a fenti listában. Szükséges megemlíteni, hogy nagyon sok óvodai, iskola civil szervezet működik, amelyek leginkább a saját intézményük érdekében tevékenykednek.

Legjelentősebb vállalatok Nyíregyházán

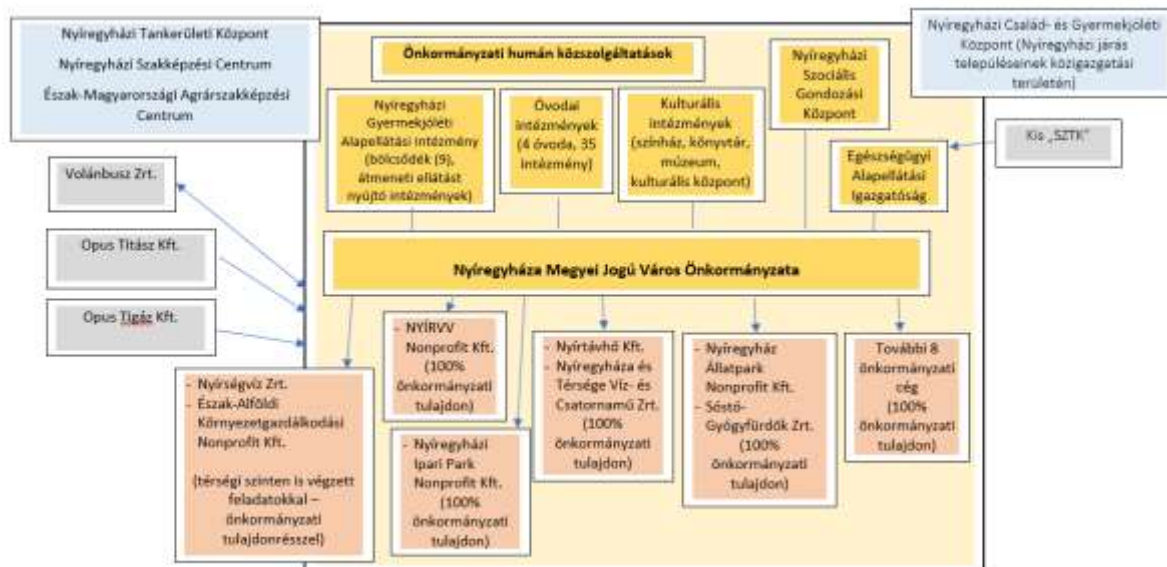
37. táblázat: *Legjelentősebb működő vállalatok Nyíregyházán*

Név	Főtevékenység
MICHELIN HUNGÁRIA KFT.	Gumiabroncs, gumitömlő gyártása
LEGO MANUFACTURING KFT.	Játékgyártás
CONTITECH MAGYARORSZÁG KFT.	Egyéb gumitermék gyártása
EISSMANN AUTOMOTIVE HUNG. KFT.	Táskafélék, szíjzat gyártása

Név	Főtevékenység
HÜBNER-H KFT.	Gumiabroncs, gumitömlő gyártása
SEMATIC HUNGARIA KFT.	Fémszerkezet gyártása
MCE NYIREGYHÁZA KFT.	Fémszerkezet gyártása
MONDI BAGS HUNGÁRIA KFT.	Papír csomagolóeszköz gyártása
VIBRACOUSTIC CV AIR SPRING KFT.	Egyéb gumitermék gyártása
NZRT-TRADE KFT.	Vegyí áru nagykereskedelem

A fenti cégek jelentős szerepet töltenek be Nyíregyháza foglalkoztatásában, összesen több mint 7000 embert foglalkoztatnak jelenleg is, illetve magas fokú a városi társadalmi felelősségvállalás szerepük is. Javarészt multinacionális külföldi anyagvállalatú cégek, azonban van köztük magyar családi vállalkozás is.

38. ábra: Működési térkép



Forrás: Saját szerkesztés a módszertani útmutatóban szereplő sablon alapján

2.4.3 Várostérségi koordináció

A várostérségi koordináció szakmai alapjait általánosságban a 2.2.1 fejezetben bemutatott lehatárolások biztosíthatják. Az együttműködések és egyeztetések során – bármilyen szinten történnek – mindenekelőtt arra kell hangsúlyt fektetni, hogy

- a több települést érintő fejlesztések egymással összhangban valósuljanak meg,
- a környező települések fejlesztései szinergikusan erősítsék egymást hatásait,
- ne jöjjenek létre párhuzamos kapacitások az egyes közszolgáltatások esetében,
- erősödjön a térségi munkamegosztás a megyeszékhely és vonzáskörzete között,
- mérséklődjenek a térségen belül fejlettségi különbségek.

Nyíregyháza megyeszékhelyként és funkcionális központként egyrészt kiemelt szerepet tölt be a megye hosszú távú fejlődésében, másrészt támogatja is a megye erőforrásait, azaz egy erős szimbiózis és egymásrautaltság jellemzi a város, valamint szűkebb és tágabb vonzáskörzete kapcsolatát. A 2021-2027 közötti időszakban nemcsak a megyei területfejlesztési koncepció és program, hanem a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz felhasználásának megyei

kereteit meghatározó integrált területi program is kiterjed az egész megyére, azaz magában foglalja a Nyíregyházára vonatkozó célokat, beavatkozásokat és keretösszegeket is. Mindezek miatt alapvető fontosságú **rendszeres egyeztetések megszervezése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat között** annak érdekében, hogy a tervezett fejlesztések a lehető legnagyobb hatást ériék el városi, térségi és megyei szinten, valamint, hogy a forrásfelhasználás a lehető leghatékonyabb módon történjen meg a településhierarchia valamennyi szintjén, illetve minden gazdasági, társadalmi, környezeti funkciót tekintve.

Az elmúlt időszakban egyértelművé vált – és ezt az OFTK fejlesztéspolitikailag is megalapozza –, hogy **Nyíregyháza és Debrecen** a környező településekkel együtt egy komplex fejlesztési térséget alkot. A két város önkormányzata **2017-ben együttműködési megállapodást kötött**, amelynek deklarált célja, hogy a jelenleg is meglévő partneri kapcsolatok intézményesített keretek között tovább erősödjenek, a két város és a hozzájuk kapcsolódó térségek gazdasági, kulturális és turisztikai fejlődését előmozdítsák, oktatási és képzési kínálatukat összehangolják. Debrecen és Nyíregyháza polgármesterei kinyilvánították szándékukat arra vonatkozóan, hogy évente legalább 2 alkalommal találkoznak, melynek keretében áttekintik a folyamatban lévő feladatok végrehajtását és meghatározzák a közös jövőbeni célokat, valamint a végrehajtásért felelős személyt vagy szervezeti egységeket.

A szűkebb várostérségi együttműködés intézményesített kereteit a Nyíregyházi járás jelenti, amely azonban – a korábbi kistérségi társulásokkal szemben – inkább közigazgatási funkciót tölt be. Elsősorban **azokon a területeken intenzívebb az együttműködés, amelyek esetében a feladatellátás több településre is kiterjed** (pl. család- és gyermekjóléti szolgáltatások, ivóvízellátás és szennyvízkezelés, települési szilárd hulladékgyűjtés, -szállítás és kezelés).

Az FVS tervezéséhez kapcsolódóan Nyíregyháza létrehozott egy **várostérségi munkacsoportot** azzal az 5 települési önkormányzattal (Kálmánháza, Nagycserkesz, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek), amelyekkel a legszorosabb a fizikai kapcsolata. A várostérségi munkacsoport online egyeztetésére 2022. február 19-én került sor, amelyen a résztvevő települések megvitatták a települések jelenlegi kapcsolatát, a felmerülő közös problémákat és kihívásokat, valamint a lehetséges közös fejlesztési elképzeléseket.

2.5 Kockázatok és lehetőségek értékelése

A kockázatok és lehetőségek azonosítása és értékelése során nemcsak a statisztikai adatok változásából levonható megállapításokra építettünk, hanem az elmúlt években rendszeresen, illetve az FVS-készítéshez kapcsolódva aktuálisan lefolytatott kérdőíves felmérések, nagy- és kisvállalati interjúk, valamint tematikus fókuszcsoportos beszélgetések, workshopok és munkacsoportok eredményeit is felhasználtuk.

2.5.1 Prosperáló város

2.5.1.1 Kockázatok

Nyíregyháza elmúlt években töretlen gazdasági fejlődését néhány külső, objektív tényező, folyamat kedvezőtlenül befolyásolhatja, amelyekre a városnak megfelelő – preventív és adaptív – eszközökkel fel kell készülnie. Mindez azért is fontos, mert ezen tényezők között olyanok is szerepelnek, amelyek akár a város előnyére is fordíthatók.

A város földrajzi, geopolitikai elhelyezkedése külső adottság, amelyen belül a megye **határközeli fekvése és Debrecen közelsége** egyértelműen meghatározó:

- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Szlovákiával, Ukrajnával és Romániával határos, ami egyben három különböző típusú határszakaszt jelent (európai uniós belső határ, európai uniós külső határ, Schengeni határ). Amennyiben **Románia schengeni övezetbe való csatlakozása tovább késik**, Nyíregyháza nem tudja kihasználni az ebből fakadó helyzeti előnyöket, ami vonatkozik a gazdasági szereplők üzleti kapcsolataira és a mozgósítható munkaerőre egyaránt. **Ukrajna geopolitikai és belpolitikai helyzete rendkívül bizonytalan**, ami önmagában is veszélyforrásként értelmezendő, de egyúttal megnehezíti a határon átnyúló (nemcsak magyar-magyar) kapcsolatok fenntartását is.
- Debrecen jelenleg Magyarország egyik legprosperálóbb városa, amely az OFTK alapján Nyíregyházával és a környező városokkal együtt alkot egy komplex fejlesztési térséget. Emellett a két város önkormányzata hosszútávú stratégiai együttműködési megállapodást is kötött, ugyanakkor az **együttműködés** mellett Nyíregyháza és Debrecen néhány szempontból egymás **konkurenciájának** is tekinthető, legyen szó akár a befektetők, a munkaerő vagy a turisták vonzásáról.

Nyíregyháza fejlődésére nagy hatással van, hogy **Szabolcs-Szatmár-Bereg megye a gazdasági teljesítmény és a társadalmi mutatók alapján is az ország egyik leghátrányosabb helyzetű megyéje**. Ez két szempontból is kihívást jelent:

- egyrészt egyfajta árnyékhatásként negatívan befolyásolhatja a város megítélését és ez a sztereotipikus megítélés akár korlátozhatja is a fejlődési lehetőségeit;
- másrészt Nyíregyháza a megye gazdasági, foglalkoztatási, oktatási, kulturális, közigazgatási és közszolgáltatási központjaként jelentős vonzáskörzettel rendelkezik, így gazdasági növekedése magával húzhatja az egész megyét (az ún. spread hatás következtében centrifugális terjedési folyamatok indulnak el).

Szintén nemcsak Nyíregyházára, hanem az egész megyére jellemző folyamat **a fiatal, képzett munkaerő elvándorlása**, ami megmutatkozik a **Nyíregyházi Egyetem hallgatói létszámának csökkenésében** is.

Mindez erodálhatja a város egyik előnyének számító mozgósítható munkaerőkapacitást. Felmérések és az FVS keretében lebonyolított gazdaságfejlesztési munkacsoport résztvevői szerint több tipikus

terület látható, ahol már most erőteljes **munkaerőhiány** tapasztalható – ez a cégek egy részénél már most konkrét, akut problémaként jelentkezik, más részük számára egyértelmű, a közeljövőben megjelenő kihívás³¹.

- Jó minőségű szaktudással bíró (jellemzően gépipari) mérnökök, ritkábban más felsőfokú diplomával bíró munkavállalók, akik végzettségük és szaktudásuk mellett rendelkeznek a következő – fent rögzített elemeken felüli – egyéb tudásokkal, illetve kompetenciákkal:
 - stabil idegen nyelvtudás (angol),
 - magas színvonalú informatikai ismeretek,
 - szakirány több területén is gyakorlati jártasság,
- Középfokú szakvégzettséggel bíró, kifejezetten jó minőségű munkát végző szakemberek, elsősorban a következő területekről, illetve munkakörök kapcsán:
 - gépipar: szerszámkészítő, targoncás, nehézgépező, villanyszerelő, autószerelő,
 - élelmiszeripar: hentes, pék,
 - kereskedelem: E és D kategóriás sofőr, raktáros,
 - nyomdaipari, papíripari, gumiiipari szakképzettséggel rendelkező szakemberek.
- Általános elvárás a vállalkozók részéről a munkavállalók digitális kompetenciáinak fejlesztése, valamint az, hogy bizonyos általánosabb típusú képzéseket ne céges, hanem városi szinten vagy több nagyvállalat összefogásával szervezzék meg.

Munkaerőközvetítő cégek sok esetben már csak lengyel, ukrán és vietnámi származású személyeket tudnak ajánlani a nagyobb vállalkozásoknak. Reális, de elkerülhető veszély, hogy **a Nyíregyházi Szakképzési Centrum és az Észak-Magyarországi Agrárszakképzési Centrum a szakképzési reform ellenére sem tudja biztosítani a szükséges munkaerő utánpótlását.**

Nyíregyházán az elmúlt évtizedekben jelentős befektetések történtek, olyan nagyvállalatok telepedtek meg, amelyek kiemelt szerepet töltenek be nemcsak a város gazdaságában, hanem a munkaerőpiacon is. Azonban az itt működő multinacionális nagyvállalatok jelentős része viszonylag nagy arányban foglalkoztat olyan munkaerőt, akik nem rendelkeznek magas végzettséggel vagy specializált szakképesítéssel, ami egyben **relatív alacsony hozzáadott értéket és jövedelmi szintet** jelent – ez utóbbi pedig a jövőben is kihathat a népesség vásárlóerejére. **A bérszínvonal általános emelkedésével a város komparatív előnye elveszhet**, ami negatívan befolyásolhatja az itt működő vagy (újra)befektetni tervező vállalatok üzleti döntéseit.

A **COVID-19 járvány** több, a nemzetközi folyamatok által erősen befolyásolt ágazatot is nehezen érintett. Ezek közül Nyíregyháza esetében kiemelhető a logisztikai láncok megszakadása, a járműipar nehézségei, valamint a beutazó turizmus általános visszaesése.

2.5.1.2 Lehetőségek

A kockázatok között említett **határközei elhelyezkedés számos előnnyel is járhat** Nyíregyháza számára:

- jóllehet a megyén belül elsősorban a záhonyi térség profitál ebből, a megyeszékhely is kiemelt logisztikai szerepet tölt be;

³¹ Nyíregyházi Foglalkoztatás Paktum, Nyíregyháza foglalkoztatási és munkaerőpiaci stratégiája, 2017

- a határon átnyúló gazdasági láncolatok és a fogyasztói piacok kiterjedése hozzájárulnak a gazdasági teljesítmény növekedéséhez;
- a határátlépések jövőben várható gyorsabbá és rugalmasabbá válásával a rendelkezésre álló munkaerőtartalék bővíllhet.

Ugyanígy kedvező hatásokat eredményezhet **Debrecen és Nyíregyháza együttműködése** – többek között – annak érdekében, hogy a meglévő partneri kapcsolatok intézményesített keretek között tovább erősödjenek, a két város és a hozzájuk kapcsolódó térségek gazdasági, kulturális és turisztikai fejlődését előmozdítsák, oktatási programjaikat, képzési struktúrájukat összehangolják. Mindennek eredményeként **egy kétpólusú agglomeráció is létrejöhet.**

Nyíregyháza megyeszékhelyként kiemelt szerepet tölt be a megye és a tágabb térség gazdasági fejlődésében, amit elősegít, hogy a város kedvező munkaerőpiaci adottságokkal rendelkezik: számos más magyarországi megyeszékhellyel szemben itt még **rendelkezésre áll szabad munkaerőkapacitás, ami fontos telepítő tényező.** A foglalkoztatottak aránya magasabb a megyei és az országos átlagnál, ezzel együtt magas azonban az eltartottak aránya, amely a város fiatal korstruktúrájával magyarázható. A munkaerőtartalék szempontjából nemcsak ez, hanem az is pozitív, hogy Nyíregyháza jelentős munkaerőpiaci vonzáskörzettel rendelkezik.

A foglalkoztatottak legmagasabb befejezett iskolai végzettségét vizsgálva megállapítható, hogy Nyíregyházán **a felsőfokú végzettségű foglalkoztatottak aránya magasabb** a megyei jogú városok átlagánál, és a jövőben várhatóan ez tovább fog emelkedni. Ez amiatt is fontos, mert **Magyarország a külföldi befektetők vonzása során kiemelt figyelmet fordít a tudásintenzív ágazatokra**, amiben Nyíregyháza is nagy szerepet játszhat a jövőben a domináns gazdasági ágazatai révén (gumi és műanyagipar, gépipar stb.). Ebben a folyamatban nagy szerepet játszik a Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft., amely hatékonyan koordinálja a város befektetésösztönzési tevékenységét.

A feldolgozóipar prosperálása mellett – a szabadon felhasználható idő és jövedelem általános emelkedése eredményeként – a szolgáltatások iránti igény növekedése is előrejelezhető. Ezen belül kiemelkedik a turizmus, mivel Nyíregyháza nemzetközileg is figyelemre méltó attrakciókkal rendelkezik. **A belföldi turizmus elmúlt években tapasztalható és a COVID-19 járvány által időszakosan felerősödött fellendülése** várhatóan tovább folytatódik, ami nagymértékben hozzájárul a város gazdasági fejlődéséhez és a munkaerőpiac stabilitásához.

A COVID-19 járvány nemcsak a belföldi turizmust befolyásolta, de rávilágított a térségi szintű önellátás fontosságára is. **A helyi termékek iránti kereslet növekedése** számottevő potenciált jelent egy olyan, agrárium által ma is meghatározott térségben, mint a nyíregyházi. Mindezt a foglalkoztatási paktum keretében kialakított helyi termék- és szolgáltatásfejlesztési rendszer is támogatja.

A felsőoktatás folyamatban lévő átalakítása, valamint az infrastrukturális és IKT-fejlesztések eredményeként a Nyíregyházi Egyetem, valamint a Debreceni Egyetem itt működő Egészségügyi Karának **felsőoktatásban és felnőttképzésben betöltött funkciója erősödhet.** Törekedni kell egy olyan képzési kínálat kialakítására, amely egyaránt illeszkedik a munkáltatók és a hallgatók elvárásaihoz, az iparági trendekhez, ezzel párhuzamosan pedig a Nyíregyházi Egyetem K+F+I szerepköre is bővíllhet. Ugyanígy nagy a gazdaságfejlesztési potenciál a szakképzési rendszer reformjában, amelynek eredményeként **a Nyíregyházi Szakképzési Centrum, valamint az Északi Agrárszakképzési Centrum nyíregyházi intézményei a vállalkozói szükségletekre gyorsan és rugalmasan reagáló kínálatot tudnak biztosítani.**

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara is hozzá tud járulni helyi vállalkozói szféra megerősödéséhez: az **országosan koordinált mentorprogram** keretében a nagyvállalatok

vezetői használható tudást adnak át a kkv-k vezetői számára, ami erősíti az együttműködést a szektor szereplői között, valamint új vállalkozások indítását is megkönnyítheti.

2.5.2 Zöldülő város

2.5.2.1 Kockázatok

Magyarország és ezen belül Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területe a **klímaváltozásnak** jelentős mértékben kitett terület. Várható a hőhullámos napok számának és a tartós szárazsággal járó időszakok hosszának és gyakoriságának növekedése, emellett a csapadék összmenyiségének csökkenésével párhuzamosan az intenzív csapadékhullások valószínűsége is emelkedik. Mindez egy Nyíregyháza méretű településnél összeadódik a speciális városi klíma negatív hatásaival is. A nyári időszakban az energiafogyasztás növekedése prognosztizálható, emellett a szélsőséges időjárási események az épített és természeti környezetre, a gazdasági (különösen a mezőgazdasági) teljesítményre, valamint az emberi egészségre is kiemelt kockázatot jelentenek. A sérülékeny természeti értékek közül kiemelendő a rekreációs és jóléti funkciót is betöltő Sóstói-erdő, ahol a talajvízszint süllyedése hosszú távon veszélyezteti a tölgyes fennmaradását. Az állóvizek (pl. Sóstó, Bujtosi-tó) esetében számolni kell a vízpótlás esetleges szükségességével, ami a csapadékvíz megfelelő tározása nélkül nehezebbé válhat. A természetvédelmi oltalom alatt álló Igrice-mocsárnál a természetközeli állapot fenntartására kell törekedni. A városi zöldfelületek fenntartása is nehezebbé válik az extrém éghajlati viszonyok között, ami azért is fontos, mert az egy lakosra jutó zöldfelület nagysága (16,3 m²) már most is elmarad a hasonló méretű nagyvárosok átlagától (26 m²).

Nyíregyháza azon hazai nagyvárosok közé tartozik, amelyek területén a **légszennyezés** rendszeresen jelentkező probléma – különösen a téli időszakban terhelik a környezetet a lakossági fűtésből származó szennyező anyagok, elsősorban a szálló por (PM10). A kockázatot felismerve Nyíregyháza – határon túli partnerekkel közösen – a légszennyezettséget mérséklő projektet valósít meg a Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENI Határmenti Együttműködési Program támogatásával.

Szintén jelenthet némi kockázatot a **feldolgozóipari üzemek működéséből származó levegő-, talaj- vagy vízszennyezés**, aminek akkor is lehet valamekkora valószínűsége, ha az elérhető legjobb technológiákat alkalmazzák az érintett vállalkozások.

2.5.2.2 Lehetőségek

Nyíregyháza adottságai a **megújuló energiaforrások** tekintetében kifejezetten előnyös különösen a geotermikus (földhő, termálvíz), a napenergia és a biomassza szempontjából. Az **egyre hatékonyabb energetikai technológiákkal** hatékonyan ellensúlyozható az energiaárak várható további drasztikus emelkedése, ami a köz- és a magánzférát is érzékenyen érinti.

A zöld átállás szempontjából másik aktuális trend az elmúlt években a **körforgásos gazdaság térnyerése**, amely a gyártás és felhasználás során keletkező hulladék mennyiségének mérséklésére, illetve a minél nagyobb mértékű újrahasználatra és újrafelhasználásra fókuszál, ami egyéni, makrogazdasági és osztársadalmi szinten is jelentős előnyökkel járhat. Ez a fajta szemléletváltás a termelői és a fogyasztói oldalon is egyre jobban érzékelhető.

Ugyanígy változóban van a városi mobilitás: jóllehet a motorizáltság növekedése még dinamikusnak tekinthető, de egyre inkább **teret hódítanak az alternatív közlekedési formák** (gyalogos, kerékpáros és közösségi közlekedés), ami hosszú távon hozzájárul a városi környezet élhetőbbé válásához.

2.5.3 Digitális város

2.5.3.1 Kockázatok

A gazdasági ágazatokon belül az infokommunikációs és kreatív ágazat nem lesz képes dinamikus fejlődésre, ha a **vállalkozások digitalizációja elmarad** akár szervezeti, akár munkavállalói szinten. A naprakész hardverek és szoftverek, valamint a használatukhoz szükséges képességek és készségek hiánya egyaránt kockázati tényező minden vállalkozásnál.

Kiemelt problémát jelenthet a gazdasági szervezetek és a munkavállalók szempontjából egyaránt, ha a középfokú és felsőoktatás, illetve a szak- és felnőttképzés során **nem fektetnek megfelelő hangsúlyt a digitális kompetenciák elmélyítésére**. Ez hosszú távon erodálhatja a város gazdasági teljesítőképességét, korlátozza a kreatív és innovatív megoldások elterjedését. A digitális kompetenciák hiányosságai különösen a hátrányos helyzetűek esetében gyorsíthatják fel a társadalmi leszakadás folyamatát. Az FVS készítése során lebonyolított kérdőíves felmérés eredményei szerint a válaszadók 46%-a átlagosnak, 48%-a átlag felettinek ítélte meg saját jártasságát az IKT eszközök használatában, azonban látni kell, hogy ezek az arányok részben torzíthatnak, mivel az online kérdőívet nagy valószínűséggel jellemzően olyanok töltötték ki, akik legalább felhasználói szintű tapasztalattal rendelkeznek.

Nyíregyháza munkaerőpiacát nagymértékben befolyásolhatja, hogy egyes ágazatokban, illetve munkakörökben **az élőmunka egyre nagyobb hányada lesz helyettesíthető** a mesterséges intelligencia és a robotizáció terjedése következtében.

Az alkalmazkodóképesség, a nyitottság és a bizalom viszonylagos hiánya a digitalizáció esetében meghatározó tényező a városi funkciók minden területén, ami a várost működtetők és használók körében egyaránt előfordulhat. Enélkül a – gyorsan változó körülmények miatt prognosztizálható – **jogszabályi módosításoknak** sem lehet rugalmasan megfelelni.

2.5.3.2 Lehetőségek

A digitalizációs trendek több szempontból is befolyásolhatják Nyíregyháza fejlesztését és működését:

- az IKT megoldásoknak – és a COVID-19 járványnak – köszönhetően egyre inkább terjedő **otthoni munkavégzés** eredményeként hosszú távon akár a mobilitási szokások és az irodahasználati szükségletek is megváltozhatnak, ami befolyásolja a városi terek funkcióit és használatát;
- a **digitális oktatási, képzési lehetőségek és tananyagok** bővülésével új tanulási formák honosodhatnak meg, illetve naprakész tudáshoz juttathatók a tanulók, hallgatók, amire az érintett intézmények terveznek is felkészülni;
- **egyes közszolgáltatások esetén várható az e-megoldások intenzív térnyerése** (pl. hatósági ügyek intézése, egészségügy), amihez alkalmazkodni kell a szükséges infrastruktúra beszerzésével, a kapacitások megfelelő tervezésével és a humánerőforrás (át)képzésével – az FVS-hez kapcsolódó kérdőíves felmérés alapján a városban működő intézmények nagy számban terveznek is ilyen jellegű beavatkozásokat;
- az FVS kidolgozása keretében lefolytatott kérdőíves felmérés alapján a lakosság részéről egyértelműen növekszik az **igény az online ügyintézési lehetőségek bővítésére**, még akkor is, ha egyébként még viszonylag sokan ragaszkodnak a személyes ügyintézéshez is;
- a **kultúrafogyasztás** színterei is áthelyeződhetnek részben az online térbe, így a város közművelődési intézményeinek célszerű hibrid kínálatot összeállítani;

- **Big Data** elemzésekkel és egyéb **smart city** megoldásokkal optimalizálhatók a városi közlekedési és közüzemi szolgáltatások is.

A fenti felsorolás is alátámasztja azt a megállapítást, miszerint a digitalizáció kérdése horizontális szempont a városfejlesztés keretében, egyre nagyobb mértékben áthatja a város valamennyi működési területét.

2.5.4 Megtartó város

2.5.4.1 Kockázatok

Nyíregyháza viszonylagos népességmegtartó erejét mutatja, hogy a város népessége nem csökkent jelentős mértékben az elmúlt 20 év adatait figyelembe véve. Ettől függetlenül azonosíthatók olyan külső kockázati tényezők, amelyek potenciális negatív hatásait célszerű mérsékelni, illetve lehetőség szerint megelőzni.

A korábbiakban már említett megyei „árnyékhatás” negatívan befolyásolja a város arculatát. A tapasztalat az, hogy **Nyíregyháza lakóhelyként nem feltétlenül jelent elég vonzerőt** a megyei lakosok számára sem: a megye más településein élő potenciális munkaerő sokszor nem áll meg Nyíregyházán, hanem lényegében „átugorja”, más hazai nagyvárosban, Budapesten vagy külföldön próbál érvényesülni.

Az elvándorlási folyamatban szerepet játszik a **magas jövedelmet és megfelelő előrelépési lehetőséget biztosító munkahelyek relatív hiánya**. A városban egyszerre van jelen a strukturális munkanélküliség és az egyes ágazatokat sújtó munkaerőhiány, eközben a magasan képzett szakemberek számára elérhető álláshelyek kínálata szűkös, ami push-faktorként azonosítható a lakhelyválasztási döntéseknél.

Jóllehet Nyíregyháza megyeszékhelyként széleskörű szolgáltatási kínálatot tud nyújtani a valamennyi közszolgáltatásban, különösen a **kulturális és rekreációs igények megváltozásához nehezebben tud alkalmazkodni**. Az ilyen jellegű attrakciók inkább a városba érkező vendégeket célozzák meg, miközben természetesen a helyi lakosok is (ki)használhatják azokat. Különösen a **fiatal korosztályok érzik kevésbé megszólítva magukat**, ami negatívan befolyásolja a városhoz való kötődésüket, a helyi identitásukat.

A szolgáltatási kínálat további bővítését és diverzifikációját korlátozhatja **az önkormányzati források szűkülése** és a COVID-19 járvány miatti – remélhetőleg csak átmeneti és részleges – elvonása. Miközben az infrastrukturális fejlesztésekre jellemzően igénybe vehetők nagyobb volumenű európai uniós források, addig a tartalmi és humánerőforrással kapcsolatos beavatkozásokra kevesebb pénzügyi és időbeli kapacitás marad.

2.5.4.2 Lehetőségek

A népesség megtartásában több olyan tényező is szerepet játszik, amelyekben Nyíregyháza érvényesítheti versenyelőnyeit és kihasználhatja a kedvező folyamatokat.

A lakhatási feltételeket tekintve a város egyelőre kedvező pozíciót foglal el a hasonló méretű és funkciójú városok között. **A lakások vételi ára és bérleti díja is viszonylag kedvező**, jóllehet ez a fölény a megyén belül nem tud érvényesülni, mivel a vidéki településeken a lakhatás költségei alacsonyabbak. **A bokortanyák felértékelődése** a város számára fontos tartalékot jelenthet, mivel a vidéki és nagyvárosi életstílust egyidejűleg tudják biztosítani. Az **önkormányzati bérlakások, fecskéházak és egyéb alternatív lakhatási megoldások** várhatóan egyre inkább teret nyernek – többek között azáltal, hogy a fiatalabb korosztály kevésbé ragaszkodik a saját tulajdonú ingatlanhoz.

Az Önkormányzat számos programot indított, valamint különféle ellátásokat és szolgáltatásokat biztosít a népességmegtartó erő növelésére, különösen a fiatalok megtartására (pl. Ifjúsági Koncepció kidolgozása és az abban foglalt intézkedések megvalósítása, első lakáshoz jutás támogatása, háromféle lakbértámogatás stb.).

A társadalmi reprodukció szempontjából kedvező, hogy a **város korstruktúrája fiatalos**, az elöregedés sokkal kevésbé jellemző, mint a hasonló méretű magyarországi városokban. A **településméret** egyébként előnyként értelmezhető: Nyíregyháza a – hazai viszonylatban – nagyvárosi létforma kínálatát és kényelmét együtt kínálja a nyugodt, kiegyensúlyozott életstílussal.

A fiatalok helyben tartásában kiemelt szerepet játszik a Nyíregyházi Szakképzési Centrum széleskörű kínálata, amely egyre jobban illeszkedik a városban működő munkaadók általános és speciális elvárásaihoz – ezt a folyamatot erősíti a **szakképzési rendszer 2020-ban végrehajtott teljeskörű átalakítása**. Ugyanígy élni kell a **felsőoktatási reform** által nyújtott lehetőségekkel, amelynek köszönhetően megállítható a Nyíregyházi Egyetem hallgatói létszámának zsugorodása és újra vonzóvá tehető a város felsőoktatási kínálata. Mindkét oktatási-képzési szinten fontos előrelépés a **duális képzés térnyerése**, amely lehetővé teszi a tanulók/hallgatók számára, hogy már tanulmányaik alatt munkát végezzenek szakterületükön, így végzés után könnyebben el tudnak helyezkedni.

A népességmegtartó erő szempontjából mérvadó szempont a város **elérhetősége** is, ami Nyíregyháza esetében az M3 autópálya teljes hosszban történő kiépítésével, a keleti és nyugati elkerülő utak megépülésével, a vasúti csomóponti szerepkörrel és a tervezett intermodális fejlesztésekkel gyorsnak és rugalmasnak tekinthető. Mindazonáltal figyelembe kell venni, hogy a kedvezőbb közlekedési viszonyok egyes esetekben akár erősíthetik is az elvándorlást.

Nyíregyháza esetében a **határközeli fekvés egyfajta népességtartalékot is jelent**: tapasztalható, hogy első nagyvárosként mind a kárpátaljai, mind az észak-partiumi magyarok számára vonzó lakhelyként funkcionálhat, amennyiben nem kívánnak szülőhelyükön maradni.

2.5.5 Kiszolgáló város

2.5.5.1 Kockázatok

Nyíregyháza területhasználatában problémát jelent a **beépített területek egyre nagyobb kiterjedése**, ami tájhasználati konfliktust eredményez a zöldfelületek vonatkozásában. Jóllehet a népességszám nem növekszik, egyre több peremterületet vonnak be lakófunkcióba, a kompakt városszerkezet hiánya pedig a közműhálózatok fenntartását is költségesebbé és hatékonytalanabbá teszi.

Nyíregyháza egyik legnagyobb szociális jellegű kihívása a szegénység által fenyegetett, részben létminimum alatt élő **társadalmi csoportok felzárkóztatása**. Az elsősorban a roma lakosságot érintő problémák vélt vagy valós konfliktusokat okoznak közösségi szinten. Kiemelt feladatot jelent a huszártelpei szegregátumban élők életkörülményeinek további javítása és életminőségének tartós emelése, amelyben az Önkormányzat erre hivatott intézményei mellett egyházi és civil szervezetek is aktívan részt vállalnak.

Jóllehet a várost kevésbé érinti, mégis érdemes időben felkészülni a **társadalmi elöregedés** következményeire olyan célzott szolgáltatásmix kialakításával, amely révén garantálható az időskori egészség és méltóság – erre az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít idősbarát programjaival, szolgáltatásaival, az Idősügyi Tanács megszervezésével, amelynek köszönhetően már kétszer elnyerte az Idősbarát Önkormányzat Díjat is.

Valamennyi beavatkozás, amely Nyíregyháza kiszolgáló funkcióját erősíti, jelentős pénzügyi ráfordítást igényel. Jóllehet, mint lentebb látni fogjuk, ehhez rendelkezésre állnak támogatási

források, azonban **az Önkormányzat saját és átengedett bevételei viszonylag korlátosak**, ami veszélyezteti a szükséges fejlesztések megvalósítását és a kötelező vagy önként vállalt önkormányzati feladatok magas színvonalú ellátását. A **jogszabályokban rendszeresen és részben kiszámíthatatlanul bekövetkező változások** egyértelműen nehezítik a szolgáltatások megfelelő biztosítását.

2.5.5.2 *Lehetőségek*

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és intézményei, cégei, valamint a közszolgáltatásokban résztvevő egyéb szervezetek jelentős infrastrukturális fejlesztéseket tudtak végrehajtani az elmúlt évtizedekben. Ebben a folyamatban nagy segítséget jelentettek **az európai uniós és a hazai állami támogatások** is, amelyekkel célzottan meg lehetett újítani egyes városrészeket, épületeket, illetve a társadalmi igényekhez illeszkedve új létesítményeket lehetett létrehozni, bővíteni lehetett egyes intézmények vagy akár városrészek funkcióit. Ilyen jellegű fejlesztésekre a jövőben is szükség lesz, amihez a jelenlegi információk szerint rendelkezésre fognak állni a szükséges pénzügyi és humán kapacitások. Az átgondolt fejlesztések eredményeként

- tovább javulhatnak Nyíregyháza külső és belső közlekedési kapcsolatai, illetve közüzemi mutatói,
- jobban az igényekhez lehet illeszteni a szolgáltatási kínálatot az egészségügyi, a szociális ellátás, a köznevelés, a szakképzés, a kultúra, a sport és a rekreáció területén egyaránt,
- folytatódhat a zöld város program és a barnamezős területek rehabilitációja (pl. a volt mezőgazdasági főiskola, a Bottyán laktanya, a Tünde és Kállói út mentén található területeken), amely a városi környezet megújítására és élhetőbbé tételére fókuszál.

Mindezekkel Nyíregyháza jobban fel tud készülni az előre nem látható veszély- és válsághelyzetekre, legyen szó akár természeti, akár emberi kockázatokról, azaz végeredményben **a város – javuló rezilienciájának köszönhetően – havária esetén is biztosítani tudja a köz- és egyéb szolgáltatásokat.**

3 Stratégiai munkarész

3.1 Forгатókönyv elemzés

A stratégia megalapozásában fontos lépés a lehetséges forгатókönyvek felvázolása Nyíregyháza jövőbeni fejlődéséről, amihez elemezzük és felhasználjuk

- a helyzetfeltárás és a szintézis során kirajzolódott tendenciákat,
- a város belső adottságait és a külső befolyásoló tényezőket (kihívásokat és lehetőségeket),
- valamint az ezek alapján valószínűsíthető trendeket.

Mindezek alapján – illeszkedve a módszertani elvárásokhoz – két lépésben kell elvégezni a forгатókönyvelemzést. Az ún. standard forгатókönyv és a kapcsolódó kitettségi mátrix azt a verziót vázolja fel, amikor a város csak korlátozottan tud védekezni a külső negatív hatások ellen, míg az adaptív forгатókönyv és a felkészültségi mátrix egy pozitív jövőképet mutat be a város reakcióképességéről.

Az alábbi **kitettségi mátrix** vizsgálja a hatás

- kockázati besorolását (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent),
- gyakoriságát (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer)
- és mértékét (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások).

38. táblázat: Kitettségi mátrix

Potenciális negatív és pozitív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása?	Milyen gyakoriságú a hatás?	Mekkora a várható hatás mértéke?
A határközei fekvésből származó előnyöket a város nem tudja kihasználni	4	3	3
Debrecen tőke-, munkaerő- és turista-elszívó hatása nő	5	4	4
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyre jobban leszakad az ország többi térségéhez viszonyítva	4	4	3
A fiatal, képzett munkaerő elvándorlása fokozódik	5	5	5
A helyi felsőoktatási intézmények vonzereje tovább csökken	5	4	4
A szakképző intézmények nem tudják biztosítani a munkaerő utánpótlását	3	4	5
A munkaerőhiány rontja a vállalkozások termelékenységét és versenyképességét	5	5	5
A viszonylag alacsony bérszint korlátozza a népesség vásárlóerejét	3	3	3
A bérszínvonal általános emelkedésével a város komparatív előnye elveszhet	3	3	3
A COVID-19 járvány több, a nemzetközi folyamatok által erősen befolyásolt ágazat (pl. logisztika, járműipar, turizmus) lassan talál magára a válság után	3	3	3
A klímaváltozás negatív hatásai felerősítik a városi klimatikus jelenségeket	4	3	4

Potenciális negatív és pozitív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása?	Milyen gyakoriságú a hatás?	Mekkora a várható hatás mértéke?
A nyári időszakban növekedhet az energia- és vízfogyasztás	4	4	4
A téli időszakban növekedhet a légszennyezés	4	4	4
Növekedhet a feldolgozóipari üzemek működéséből származó levegő-, talaj- vagy vízszennyezés	2	1	3
A megújuló energiaforrások használata alacsony szinten marad	4	3	4
A körforgásos gazdaság nem tud megerősödni	4	3	4
Az alternatív, környezetbarát közlekedési formák elterjedtsége alacsony marad	4	4	4
A vállalkozások digitalizációja elmarad	4	3	3
Nem kap megfelelő hangsúlyt a digitális kompetenciák elmélyítése és az IKT-megoldásokkal szembeni nyitottság növelése	3	3	3
Az élőmunka egyre inkább helyettesíthető lesz a mesterséges intelligencia és a robotizáció terjedésével	3	3	3
A smart city és e-ügyintézési megoldások nem épülnek be szervesen a város működésébe	3	2	3
Nyíregyháza lakó- és munkahelyként nem jelent elég vonzerőt	4	3	4
Viszonylag kevés a magas jövedelmet és megfelelő előrelépési lehetőséget biztosító munkahelyek száma	4	4	4
A kulturális és rekreációs igények megváltozásához a város kevésbé tud alkalmazkodni	3	3	3
Az Önkormányzat pénzügyi forrásai tovább szűkülnek	3	3	4
A beépített területek növekvő kiterjedése területhasználati és hatékonysági problémát okoz	3	3	3
Egyes társadalmi csoportok leszakadása konfliktusokat okoz és többletráfordítást igényel	4	2	4
A jogszabályi változások bizonytalanságokat okozhatnak több területen	3	2	3

Forrás: saját szerkesztés

A kitettség mátrix alapján egyértelműen kirajzolódnak Nyíregyháza gyenge pontjai, amelyek meghatározzák a **standard forgatókönyvet**.

Jóllehet a város népessége jelentősen nem csökkent az elmúlt 20 évben, folyamatos és a jövőben fokozódó jelenség a fiatal, képzett társadalmi csoportok elvándorlása (a megyéből is) – akár a közeli Debrecenbe, a fővárosba, illetve külföldre is. Ebben szerepet játszik a nyíregyházi felsőoktatási intézmények csökkenő vonzereje, az országos összehasonlításban alacsony bérszínvonal, megfelelő előrelépési lehetőséget biztosító munkahelyek relatív alacsony száma, a fiatalokat célzó szolgáltatások szűkösebb kínálata. Noha a város még rendelkezik mozgósítható munkaerőtartalékkal, ennek többsége hátrányos helyzetű, alacsony képzettségű társadalmi csoportokba tartozik, akik felzárkóztatását az Önkormányzat és a vele együttműködő egyházi és civil szervezetek nem tudják

elérni. Mindez hátrányosan befolyásolja a vállalkozások gazdasági mozgásterét és Nyíregyháza vonzerejét a befektetők körében.

A környezeti állapotban is bekövetkezhetnek olyan változások, amelyek ellen a város kevésbé tud védekezni: a hőhullámok, az aszály, az intenzív, de ritkább csapadékhullás egészségügyi, gazdasági és területhasználati kockázatokat is okozhat, amire a közszférának, a vállalkozóknak és a lakosságnak is fel kell készülnie. A legnagyobb veszélyt a levegőminőség romlása jelenti, a légszennyezés fűtési szezonban hosszabb távon is állandósulhat – különösen, ha a gyalogos, kerékpáros és közösségi közlekedési formák aránya alacsony szinten marad.

Következő lépésként szükséges felmérni a város felkészültségét ezekre a negatív hatásokra. Itt csak azokra a hatásokra szükséges koncentrálni, amelyek magas kockázati kategóriába kerültek a kitettségi mátrixban (4-es vagy 5-ös besorolást kaptak bármely vizsgálati kategóriában).

A **felkészültségi mátrixban** elemzésre kerül a város

- abszorpciós képessége (5: ellent tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; ...1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat),
- adaptációs képessége (5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást...1: egyáltalán nincs abszorpciós képessége a városnak),
- transzformációs képessége (5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésére.... 1: teljes folyamat- és eszközcsere szükséges a helyzet kezeléséhez).

39. táblázat: Felkészültségi mátrix

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Milyen a város abszorpciós képessége?	Milyen a város adaptációs képessége?	Milyen a város transzformációs képessége?
A határközeleli fekvésből származó előnyöket a város nem tudja kihasználni	3	3	3
Debrecen tőke-, munkaerő- és turista-elszívó hatása nő	2	3	3
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyre jobban leszakad az ország többi térségéhez viszonyítva	2	4	4
A fiatal, képzett munkaerő elvándorlása fokozódik	2	2	2
A helyi felsőoktatási intézmények vonzereje tovább csökken	2	3	2
A szakképző intézmények nem tudják biztosítani a munkaerő utánpótlását	3	4	4
A munkaerőhiány rontja a vállalkozások termelékenységét és versenyképességét	2	3	3
A klímaváltozás negatív hatásai felerősítik a városi klimatikus jelenségeket	3	2	2
A nyári időszakban növekedhet az energia- és vízfogyasztás	3	2	2
A téli időszakban növekedhet a légszennyezés	3	2	2
A megújuló energiaforrások használata alacsony szinten marad	3	2	2
A körforgásos gazdaság nem tud megerősödni	2	2	2
Az alternatív, környezetbarát közlekedési formák elterjedtsége alacsony marad	3	4	3
A vállalkozások digitalizációja elmarad	3	3	3
Nyíregyháza lakó- és munkahelyként nem jelent elég vonzerőt	3	3	2

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	Milyen a város abszorpciós képessége?	Milyen a város adaptációs képessége?	Milyen a város transzformációs képessége?
Viszonylag kevés a magas jövedelmet és megfelelő előrelépési lehetőséget biztosító munkahelyek száma	2	2	2
Az Önkormányzat pénzügyi forrásai tovább szűkülnek	2	4	2
Egyes társadalmi csoportok leszakadása konfliktusokat okoz és többletráfordítást igényel	2	4	4

Forrás: saját szerkesztés

A felkészültségi mátrix megalapozza az **adaptív forgatókönyvet**, amelyben a város – megfelelő eszközök kialakításával és alkalmazásával – képes kivédeni a külső negatív folyamatok hosszú távú káros hatásait.

Ez alapján egy olyan Nyíregyháza képe rajzolódik ki, ahol a helyben élők és dolgozók

- minden város szolgáltatást magas színvonalon tudnak igénybe venni,
- a magas minőségű szakképzésnek és felsőoktatásnak köszönhetően
- rendelkeznek azokkal a képességekkel, készségekkel és tudással,

ami szükséges az értékteremtő munkavégzéshez (mindezt optimális bérszínvonalon) – ezáltal a helyi vállalkozások versenyképessége is javul, a város pedig egyre több befektetőt tud vonzani.

A prosperáló, összetartó és megtartó Nyíregyházán a különböző együttműködések kiemelt szerepet játszanak:

- helyi szinten a vállalkozások között erős üzleti hálózatok alakulnak ki,
- létrejön egy élő Nyíregyháza-Debrecen agglomeráció,
- a határon átnyúló kapcsolatok intenzívebbé válnak a városi működés minden területén,
- az intézmények, egyházi és civil szervezetek közösen segítik a hátrányos helyzetűek felzárkózását,
- a szoros közösségi kohézió a helyi identitást, a helyi kötődést tovább erősíti.

Az együttműködés és a közös erőfeszítések nélkül a klímasemlegességi célkitűzések sem érhetők el, ezért a közsféra, a lakosság és a vállalkozások is nagy előrelépéseket tesznek a megújuló erőforrások nagyobb mértékű használatában, a kibocsátások csökkentésében és az erőforrások fenntartható használatában – többek között a fűtés, az áramtermelés és -fogyasztás, az ipari vagy mezőgazdasági termelés és a városi mobilitás terén is. A helyi termékek bővülő kínálata és növekvő fogyasztása is egy hatékony klímaadaptációs – és egyúttal helyi gazdaságfejlesztési – eszköz, mivel az ellátási láncok rövidítésével további kibocsátáscsökkenés érhető el. Mindezeket a folyamatokat a széles körben elterjedt okos és digitális megoldások alkalmazása felgyorsíthatja és hatékonyabbá teheti.

Az általános gazdasági fejlődésnek és a hatékony finanszírozási modellnek köszönhetően Nyíregyháza képes előteremteni az infrastrukturális beruházásokhoz és a – több területet is érintő – szemléletformáló, közösségépítő beavatkozásokhoz szükséges pénzügyi forrásokat.

3.2 Jövőkép

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia jövőképe Nyíregyháza hatályos városfejlesztési dokumentumaira³² alapozva és a módszertani kézikönyv iránymutatásainak megfelelően – az 5 tervezési dimenzió mentén – jelöli ki Nyíregyháza városfejlesztési jövőképét.

A város hosszú távú jövőképe kijelöli, hogy Nyíregyháza milyen várossá szeretne válni 2030-ra. **„Nyíregyháza 2030-ban egy modern, élhető, fenntartható, pezsgő nagyváros”, ahol**

- az egészséges és biztonságos élet alapfeltételei biztosítottak,
- az itt élők egészséges környezetben, megfelelő életminőségben élnek,
- a fejlett helyi gazdaságnak köszönhetően magas a foglalkoztatási és jövedelmi szint,
- a társadalmi és környezeti fenntarthatóság szempontjai érvényesülnek, valamint
- aktív kulturális, társadalmi élet folyik.

„A mi Nyíregyházánk” 2030-ban egy olyan szerethető, vonzó város, ahol szívesen élnek a következő generációk (gyermekünk, unokáink) is, ahová a magas képzettségű fiatal szakemberek is visszatérnek.

Nyíregyháza víziója az 5 tervezési dimenzió mentén az alábbiak szerint határozható meg.

Nyíregyháza prosperáló városként 2030-ban stabil, fejlett, értékteremtő helyi gazdasággal rendelkezik, amely **nagyszámú, minőségi munkahelyen** keresztül magasabb jövedelmi szintet biztosít a lakosok számára. A foglalkoztatottak aránya növekszik, a munkanélküliség csökken. A **jövedelmi különbségek** az ország fejlettebb részeihez viszonyítva kis mértékben csökkennek.

A város gazdasági szerkezetében meghatározó szerepet játszanak a **magasabb hozzáadott értéket** teremtő tevékenységek, a gazdasági versenyképesség növekedésében kiemelt szerepe van néhány **húzóágazatnak** (műanyag- és gumiiipar, élelmiszeripar) és a folyamatosan fejlődő, bővülő **K+F+I** szektornak. A **magas színvonalú felsőoktatás** és a gazdasági szereplők eredményes együttműködésének köszönhetően a kutatóintézetek és kutatási helyek aktívan segítik a város és a megye innovatív vállalkozásait a K+F+I tevékenységben. A gazdasági igényekhez folyamatosan igazodó **korszerű szakképzés** eredményeként megfelelő képzettséggel, kompetenciával és idegennyelv-ismerettel rendelkező munkaerő áll rendelkezésre. Mindezek eredményeként 2030-ban Nyíregyháza az ország egyik legdinamikusabban fejlődő gazdasági centruma.

A város **sikeres befektetésösztönzési tevékenysége** eredményeként a meglévő befektetők megtartása mellett további beruházások valósulnak meg. A foglalkoztatásban jelentős szerepet töltenek be az erős, **korszerű digitális technológiákat alkalmazó helyi vállalkozások**. A **helyi termékek és szolgáltatások** fogyasztása révén a helyben keletkező jövedelmek nagy része – további multiplikátor hatásokat generálva – a városban kerül elköltésre.

Nyíregyháza gazdaságában fontos szerepet tölt be a **turizmus**: a színes és változatos városi programkínálat, valamint a fejlett vonzerők egyre növekvő számú látogatót vonzanak a városba. **Sóstógyógyfürdő** országos és nemzetközi hírű turisztikai desztinációvá vált. A város és intézményei, szervezetei, vállalkozásai aktív hazai és nemzetközi marketingtevékenységének köszönhetően a városi **image** pozitív.

³² Településfejlesztési Konceptió, Integrált Településfejlesztési Stratégia és Nyíregyháza 2030 Stratégia

Nyíregyháza földrajzi elhelyezkedése és **fejlett közúti és vasúti külső elérhetősége** tovább erősítik a gazdasági szerepét hazai és nemzetközi szinten egyaránt. Nyíregyháza geopolitikai helyzetét kihasználva széleskörű határmenti és nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik.

Nyíregyháza zöldülő városként 2030-ban egészséges környezeti feltételeket biztosít a városban élőknek, a fejlesztések a **környezeti fenntarthatóság és energiahatékonyság** szempontjait szem előtt tartva valósulnak meg. Az Önkormányzat, valamint a vállalkozások és a lakosság körében is elterjedt és növekvő arányú a megújuló energiaforrások (napenergia, geotermikus energia) alkalmazása.

Az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében a természeti és az épített környezet együttes fejlesztése, egymásra hatásuk erősítése valósul meg. A város óvja természeti értékeit és természetvédelmi területeit, amelyeket egyre jobb állapotban tart fenn. 2030-ra jelentősen növekszik a **városi zöldterületek** kiterjedése és a zöldfelületek biológiai aktivitása. Folyamatosan fejlődik a helyi zöld és kék infrastruktúra, javulnak a klíma-alkalmazkodás és a körforgásos gazdaság feltételei. Nyíregyháza fenntartható módon bányász felszíni és felszín alatti vízkészleteivel, a csapadékvíz elvezetés helyett a **csapadékvíz megtartás és gazdálkodás** infrastruktúrájának kiépítésére helyezi a hangsúlyt. A **szelektív hulladékgyűjtés** a város egész területén szervesen működik, az újrafeldolgozással hasznosított hulladék mennyisége emelkedik.

A **közlekedési** fejlesztések tervezése során is érvényesülnek a klímasemlegesség szempontjai, nő az aktív közlekedési formák részaránya a közlekedési munkamegosztáson belül. A széleskörű és aktív szemléletformálás és a helyi szabályozás eredményeként a lakosság környezettudatossága magas, ezáltal jelentősen **csökken lakossági fűtésből eredő levegőszennyezés** mértéke és a keletkezett hulladék mennyisége. Mindezek eredményeként az üvegházhatású gázok kibocsátásának aránya csökkenő tendenciájú, 2030-ra jelentősen javul a városi levegőtisztaság.

Nyíregyháza digitális városként 2030-ban olyan város, ahol a hatékony működést, a szolgáltatások ellátását nagymértékben segíti a **digitalizáció** – javítva a lakosok elégedettségét, életminőségét.

A városi működést számos **okos város megoldás** támogatja, azok széles körben megjelennek a városüzemeltetés (pl. közvilágítás, parkok öntözése, energetika) és a városi közlekedés terén is (közösségi közlekedés, közlekedésirányítás, belvárosi parkolás). A városfejlesztési beavatkozások során az egyedi digitális megoldások alkalmazása mellett érvényesül a **rendszerszintű** digitális működés elve.

A közszolgáltatások egyszerűen és átláthatóan működnek, széles körben elterjedt az **e-ügyintézés**. A digitális technológiákra építő humán szolgáltatásokat korszerű, felhasználóbarát mobil alkalmazások egészítik ki.

A digitális átállás nem csupán a közsféra és a vállalkozások esetében, hanem az igénybe vevő **lakossági oldalon is** egyre inkább megvalósul 2030-ra. Ehhez nagymértékben hozzájárul az oktatás, szakképzés és felnőttképzés minden szintjén megjelenő digitális kompetenciafejlesztés, valamint a széleskörű lakossági tudatosítás, szemléletformálás.

Nyíregyháza megtartó városként 2030-ban magas színvonalú szolgáltatásokat, oktatási, képzési lehetőségeket, munkahelyeket és vonzó városi környezetet, ezáltal magas életminőséget biztosít lakói számára, amelynek eredményeként népességmegtartó képessége erős. Nyíregyháza **lakónépessége** lassú emelkedést mutat (118-120 ezer fő), mivel a kismértékű természetes fogyást a pozitív vándorlási különbözet hosszú távon ellensúlyozza. A lakosság korcsoportos megoszlását a munkaképes korúak magas aránya jellemzi magas aktivitási rátával párosulva.

A városban élők életminőségének fontos alapfeltételét jelentő **humán szolgáltatások** infrastruktúrája kiépült, fejlett. A szolgáltatások színvonala magas; korszerű **egészségügyi** alap- és kórházi ellátás,

magas minőségű **oktatási-nevelési** szolgáltatások, szükségletekre reagáló, gyermek-, család- és idősbarát **szociális** ellátás, ügyfélbarát **közigazgatás** jellemzi a várost, és ezek a szolgáltatások valamennyi felhasználó számára könnyen hozzáférhetőek. A lakosság körében rendszeres intenzív felvilágosító, prevenciós és szűrési programok eredményeként javul a lakosság egészségi állapota.

A városban elérhető korszerű, magas színvonalú **szakképzés és felsőoktatás** hozzájárul a fiatalok megtartásához, vonzásához.

Az életminőséget pozitívan befolyásolja a mindenki által elérhető, magas színvonalú **kulturális és szabadidős szolgáltatások** széles köre. A színes és változatos közművelődési, rekreációs és sport lehetőségeknek, a folyamatos programoknak, rendezvényeknek köszönhetően a várost pezsgő, élettel teli közösségi terek jellemzik. A kulturális életben meghatározó szerepet töltenek be az országos és nemzetközi hírű nyíregyházi kulturális szervezetek, intézmények, programok.

A **helyi közösségek, civil szervezetek** aktívan megjelennek a városi élet számos területén (pl. kultúra, szociális ellátás). A közösségi, befogadó, szolidáris társadalom kialakulása érdekében a város bátorítja és támogatja ezek működését, felkarolja a közösségi, önkéntes kezdeményezéseket, családbarát módon szervezi közösségi szolgáltatásait. A város és lakossága **szolidáris** valamennyi hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoporttal, és ez megnyilvánul mind a fejlesztéspolitikában, mind a segítő, támogató programokban.

A gazdasági fejlődés hatására a társadalmi polarizáltság fokozatosan csökken. A jövedelmi különbségek nem növekednek tovább, a **hátrányos helyzetű csoportok** életminősége javul, felzárkzási esélyük növekszik. A szociális feszültségek a kezelésükre indított szakmai programok eredményeképpen enyhülnek. A leromlott városi területeken élők száma fokozatosan csökken.

Nyíregyháza kiszolgáló városként 2030-ban vonzó, élhető, magas minőségű városi – épített és természeti – környezetet biztosít lakó számára, amely hozzájárul a népességmegtartó képesség erősödéséhez. A város fejlesztése során érvényesül a fenntartható területhasználat elve.

A fenntartható fejlődés és a közlekedési kereslet mérséklése érdekében Nyíregyháza kompakt város, törekszik a **meglévő városszerkezeten belüli** fejlődésre. A városfejlesztés során kiemelt szempont, hogy a tevékenységek és fejlesztések optimális eloszlásúak legyenek, lehetőség szerint ne terjedjenek szét, hanem jól meghatározható területeken, egyértelmű határok között valósuljanak meg.

Az **épített örökség** védelme, valamint a belvárosi és a városrészi **zöldterületek** megóvása, az épített és természeti környezet összehangolt fejlesztése révén a városkép vonzó, a lakossági elégedettség magas. A megvalósult fejlesztések révén csökken az alulhasznosított **barnamezős** területek és a leromlott, szegregált területek kiterjedése. A város – és ezen belül Sóstógyógyfürdő – **turisztikai** attrakciói hazai és nemzetközi szinten is ismertek, egyedülálló vonzerőt jelentenek.

A kiépült közutaknak és a korszerű, megbízható közúti és vasúti közösségi közlekedésnek köszönhetően a **város külső elérhetősége** kényelmes, gyors és kiszámítható, mind az ország távolabbi részeiből, mind a környező településekről. A nyíregyházi repülőtér alkalmas a térség üzleti életének kiszolgálására.

A városon belüli közlekedési hálózat és az okos, digitális forgalomszervezés is a fenntartható mobilitást szolgálja – a **közösségi, a kerékpáros és gyalogos közlekedés** elterjedt, a belvároson belüli egyéni autós közlekedés aránya jelentősen lecsökkent (a kiskörúton belül a gyalogos és kerékpáros közlekedés dominál, a nagykörút és kiskörút között kiépült és fejlett a kerékpáros és közösségi közlekedés rendszere). A kiépült **parkolási** rendszer hozzájárul a városi mobilitás fenntarthatóságához. A helyi buszjáratok racionalizált és jó színvonalú rendszere összhangban van a lakosság szükségleteivel. A városi **közműrendszerek** kiépültek, korszerűek.

3.3 A stratégia célrendszere

3.3.1 Városi célrendszer

Nyíregyháza fenntartható városfejlesztési stratégiai célrendszere a meglévő, hatályos városfejlesztési dokumentumok figyelembevételével, azokkal összhangban került kidolgozásra. Nyíregyháza Megyei Jogú Város a felvázolt jövőkép megvalósulása érdekében három **átfogó** fejlesztési célt, két **horizontális** célt és hét **stratégiai** célt határoz meg. A három átfogó cél kijelöli a város legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti kihívásokra adott válaszait, a stratégiai célok a város konkrét, középtávú tematikus fejlesztési céljainak elérését szolgálják, a horizontális célok elérését minden beavatkozás esetében szem előtt kívánja a város tartani.

Átfogó célok

Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság: A város fejlődése szempontjából kulcsfontosságú a stabil, jól működő, az itt élők számára a jó életminőség feltételeit, kiszámítható megélhetést, növekvő jövedelmet biztosító, értékteremtő helyi gazdaság. Ez az átfogó cél a foglalkoztatási, munkaerőpiaci és gazdaságfejlesztési célkitűzéseket foglalja magában.

Egészséges, aktív, összetartó társadalom: A város jövője, népességmegtartó képessége szempontjából kiemelten fontos, hogy az itt élők számára biztosítottak legyenek az egészséges élet alapvető feltételei, valamint a magas minőségű közszolgáltatások. Egy város hosszú távú, hatékony fejlesztése nem lehetséges az ott élők aktív közreműködése, bevonása nélkül, fontos szerepe van a közösségi szemléletnek, összefogásnak. Ez az átfogó cél a város társadalmi, szociális kérdéseivel kapcsolatos célkitűzéseket foglalja magában.

Fenntartható, élhető, vonzó környezet: A gazdasági és társadalmi fejlődés feltételeinek javításával párhuzamosan kiemelt figyelmet kell fordítani a fenntarthatóságra, a környezetvédelemre és a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra. Az életminőségét nagyban befolyásolja a vonzó és élhető városi környezet. Ez az átfogó cél a környezetvédelemmel, energiahatékonysággal, épített és természeti környezettel kapcsolatos célkitűzéseket foglalja magában.

Horizontális célok

Okos, digitális Nyíregyháza: A XXI. században egy nagyváros fejlődése elképzelhetetlen a digitális technológiák széleskörű alkalmazása nélkül. Ez a horizontális cél áthatja a város valamennyi fejlesztési irányát, hiszen a gazdaság-társadalom-környezet valamennyi területén elengedhetetlen a szolgáltatások (pl. ügyintézés, közlekedés, közművek, oktatás, egészségügy stb.) korszerű és innovatív információtechnológiák segítségével történő, fenntartható fejlesztése.

Zöld, környezetbarát Nyíregyháza: A városfejlesztés egyik kulcsterülete a fenntartható fejlődés biztosítása, ezért horizontális célként megjelenik a zöld, energiahatékony, klímasemleges megoldások, technológiák alkalmazása a gazdasági, társadalmi, környezeti beavatkozások területén.

Stratégiai fejlesztési célok

Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)



Nyíregyháza jövőbeli fejlődésének fontos alapfeltétele a **stabil, fejlett helyi gazdaság**, amely biztosítja a városban élők számára a megfelelő életminőséghez szükséges jövedelmet.

A város gazdaságában – mind a már működő, mind pedig az újonnan betelepülő cégek

esetében – nagyobb hangsúlyt szükséges kapnia a **magasabb hozzáadott értékű tevékenységek** fejlesztésének, amely hozzájárul a **minőségi munkahelyek** széles, változatos kínálatának megteremtéséhez és a **magasabb jövedelmek** eléréséhez.

Fontos a **befektetésösztönzési** tevékenység erősítése: az itt működő vállalkozások megtartása mellett további beruházások idevonzása, az ehhez szükséges feltételek megteremtése.

Tovább kell erősíteni a helyi vállalkozásokat, amelyhez elengedhetetlen a **vállalkozásfejlesztési** tevékenységek folytatása, a vállalkozóbarát környezet megteremtése, a vállalkozói ökoszisztéma fejlesztése, az innováció ösztönzése. A vállalkozásfejlesztés hangsúlyos területe az **új vállalkozások** (start-up-ok) létrejöttének elősegítése.

Napjaink fontos célkitűzése a digitális átállás elősegítése, ennek keretében a gazdaságfejlesztés terén kiemelten fontos a **KKV-k digitalizációjának elősegítése**, korszerű digitális megoldások, technológiák elterjesztése.

A helyi gazdaság és az önellátás erősítése érdekében ösztönözni szükséges a **helyi termékek** és szolgáltatások fogyasztását, amely elősegíti a helyben keletkező jövedelmek minél nagyobb részének városban tartását, és hozzájárul a hulladékmennyiség csökkentését célzó **körforgásos gazdaság** fejlesztéséhez, ezzel a gazdaság zöldítéséhez.

Kapcsolódó részcélok:

- Ipari parkok, ipari területek fejlesztése
- Befektetésösztönzési tevékenység fejlesztése
- Vállalkozásfejlesztés, vállalkozóbarát környezet erősítése
- Körforgásos gazdaság szerepének növelése

Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer (S2)



Nemzetközi és hazai tapasztalatok alapján kijelenthető, hogy egy nagyváros hosszú távú fejlődéséhez, népességmegtartó képességének erősítéséhez elengedhetetlen a fejlett, magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás és K+F+I tevékenység, valamint a gazdasági igényeket rugalmasan kiszolgáló szakképzés jelenléte.

Nyíregyháza társadalmi, gazdasági fejlődése szempontjából kiemelt fejlesztési cél, hogy a városban működő egyetemeken **stabil, magas színvonalú képzés** valósuljon meg, tovább fejlődjenek a helyi gazdasági igényekre épülő duális képzési formák. Fontos a **Nyíregyházi Egyetem pozicionálása, kiválósági területeinek kijelölése**, a nemzetközi egyetemi hallgatók arányának növelése.

A gazdaság és a tudomány fejlődése szempontjából egyaránt elengedhetetlen a **K+F+I tevékenység** fejlesztésének ösztönzése – a kutatóintézetek és kutatási helyek aktívan segíthetik a város és a térség vállalkozásainak K+F+I tevékenységét, létrejöhetnek az ezeket hasznosító spin-off és start-up cégek.

A gazdasági versenyképesség erősítésének feltétele a képzett és megfelelő kompetenciákkal rendelkező szakemberek rendelkezésre állása, ezért elengedhetetlen a munkaadók elvárásaihoz rugalmasan igazodó, **korszerű szakképzés** feltételeinek fejlesztése.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a város fejlődéséhez hozzájárul az **aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer** működése is, melynek fontos elemét képezik a testvérvárosi és partnervárosi együttműködések. A nemzetközi kapcsolatok szélesítéséhez, a nemzetközi tapasztalatok, jó

gyakorlatok megismeréséhez kiemelkedő lehetőséget jelentettek a város számára az EU-s, határmenti és egyéb nemzetközi projektek, az ezekben való aktív részvétel folytatása szükséges.

A digitális átállás egyik kulcsterületét a **felsőoktatás digitalizációjának növelése** jelenti, a képzett fiatal szakemberek egyetemen szerzett ismeretei jelentősen elősegíthetik a digitális technológiák széleskörű alkalmazását.

A felsőoktatás és a tudomány a zöld átállás területén is fontos szerepet tölthet be a **környezetvédelmi kutatás-fejlesztési tevékenység** erősítése révén.

Kapcsolódó részcélok:

- Felsőoktatás modernizálása, vonzerejének növelése
- Rugalmas, igény alapú szakképzési kínálat fejlesztése
- K+F+I gazdasági szerepének növelése
- Hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer fejlesztése

Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)



Egy modern, élhető, egészséges városban kulcsfontosságú a **fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások** – egészségügy, szociális és gyermekjóléti ellátás, oktatás-nevelés, közigazgatás – rendelkezésre állása. Nyíregyházán a szolgáltatások alpinfrastruktúrája nagyrészt kiépült, jelentős infrastrukturális fejlesztések valósultak meg az elmúlt években, így a legfontosabb feladat a hiányzó kapacitások biztosítása, illetve a szolgáltatások színvonalának, minőségének további javítása, szükségletekhez igazodó fejlesztése és elérhetőségének javítása.

Az egészséges város jövőkép elérése érdekében a korszerű **egészségügyi alap- és szakellátás** biztosítása mellett nagy hangsúlyt szükséges fektetni a megelőzésre (szűrés, tájékoztatás, egészséges életmód népszerűsítése), valamint az aktív egészségmegőrző programokra. Az egészségügyi ellátást fejlett, kiépült gondozási, ápolási rendszernek szükséges kiegészítenie.

A **szociális ellátások** terén fontos szempont a szükségletekre reagálás mind a gyermekellátás, mind az időskorúak, fogyatékkal élők, hajléktalanok, egyéb rászorultak ellátása terén. A demográfiai tendenciákhoz igazodva indokolt az időseket ellátó intézmények fejlesztése. A szociális szolgáltatások szervezése és fejlesztése során kiemelt figyelmet kell fordítani a társadalmi szükségletekre és a szolgáltatások területileg kiegyensúlyozott biztosítására.

Mind gazdasági, mind társadalmi szempontból kiemelt fejlesztési terület az **oktatás**. Nyíregyháza oktatási adottságai összességében jónak tekinthetők, ugyanakkor elengedhetetlen az oktatás-nevelés színvonalának a további fejlesztése. Kiemelt fontosságú az idegen nyelvi képzés további fejlesztése valamennyi oktatási szinten (alap-, közép- és felsőoktatásban egyaránt).

A digitális átállás egyik kulcsterülete a **közigazgatás digitalizációja**, az ügyfélbarát online, elektronikus ügyintézés széles körű kiterjesztése. Kiemelt fontosságú a digitális technológiák, smart city megoldások széleskörű alkalmazása a **közszolgáltatások**, a városi rendszerek működtetése területén.

Az zöld átállás egyében fontos szempont a humán szolgáltatási infrastruktúra **környezetbarát, karbonsemleges** fejlesztése.

Kapcsolódó részcélok:

- Magas színvonalú oktatás (alap- és középfokú) feltételeinek fejlesztése
- Fejlett egészségügyi ellátás feltételeinek erősítése

- Fejlett szociális ellátás feltételeinek javítása
- Modern közszolgáltatások és közigazgatás elérhetőségének erősítése

Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)



A XXI. századi városfejlesztés egyik fő kihívása a **városi mobilitás fenntartható fejlesztése**. A város belső közlekedési hálózatának és a forgalomszervezésnek jelentős gazdasági, társadalmi és környezeti hatásai vannak.

Nyíregyháza élhetőségének fejlesztése és a környezetvédelmi problémák csökkentése érdekében a közlekedés terén is fontos a zöld átállás, a **fokozottan környezetbarát közlekedési módok** térnyerése. Ez magában foglalja a **gyalogos- és kerékpárosbarát** közlekedési feltételeinek fejlesztését, a **közösségi közlekedés** környezetbarát fejlesztését, valamint a belvárosban az autómentes területek bővítését. Mindezekhez szükséges a **parkolási lehetőségek** fenti célokhoz igazodó fejlesztése, racionalizálása.

A város fejlődése szempontjából fontos a **külső elérhetőség** feltételeinek javítása, a szomszédos településekkel való **közúti** kapcsolatok fejlesztése, az átmenő teherforgalom további csökkentése (pl. Nyíregyháza-Debrecen közötti szakasz négycsívosítása, északi elkerülő út kiépítése), valamint a **vasúti** elérési idők csökkentése. További cél az intermodális közösségi közlekedés feltételeinek javítása, a térségi közlekedési rendszer fejlesztése megfelelő közlekedési munkamegosztással.

A közlekedésfejlesztés egyik kiemelt területe a smart city megoldások széleskörű alkalmazása, **okos, digitális közlekedésszervezési megoldások** bevezetése.

Kapcsolódó részcek:

- Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széleskörű bevezetése
- Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése (az autós közlekedés terhére)
- Elérhetőség és megközelíthetőség javítása (utak fejlesztése, parkolási infrastruktúra racionalizálása)

Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)



A Nyíregyházán élők életminőségére, a város turizmusára, valamint népességmegtartó képességére – többek között a tehetséges fiatal szakemberek megtartására, vonzására – jelentős hatással van a kulturális élet minősége, a rekreációs lehetőségek rendelkezésre állása. A városfejlesztés fontos célkitűzése a **kulturális élet, a rekreációs lehetőségek és a turizmus** területén a kínálat mennyiségi és minőségi fejlesztése.

Fontos feladat a kulturális programok, rendezvények változatos, színes kínálatának bővítése, a városban kialakult **kulturális negyed** további fejlesztése. A változatos, minőségi **közművelődési, rekreációs lehetőségek**, a pezsgő, életteli közösségi terek mind az itt élők, mind az ide látogató turisták számára vonzóak.

A jövőbeli fejlesztések egyik kiemelt fókusza annak biztosítása, hogy minden városrészben álljanak rendelkezésre minőségi **rekreációs területek, közösségi terek**, megfelelő szolgáltatások, azaz minden városrészben kerüljenek kialakításra, fejlesztésre városrészközpontok.

A rekreációs lehetőségek terén kiemelt fontosságúak a **sportfejlesztések**, a tömegsport ösztönzése, feltételeinek fejlesztése, programok szervezése, amely a lakosság egészségi állapotának javításában is fontos szerepet tölthet be.

Nyíregyháza turisztikai attrakciói évek óta növekvő vendégforgalmat eredményeznek, az elmúlt években számos turisztikai vonzerő- és szolgáltatásfejlesztés valósult meg. Kiemelt szerepet tölt be a város turizmusában Sóstógyógyfürdő. A városfejlesztés egyik célterülete a **turizmus fenntartható fejlesztése**, melyhez szükséges a meglévő attrakciók fejlesztése, újabb vonzerők kialakítása, valamint a vendégfogadás feltételeinek mennyiségi és minőségi bővítése. A város vonzerejét erősítheti az aktív hazai és nemzetközi marketingtevékenység megvalósítása.

A **digitális** átállásra lehetőséget nyújt a smart city megoldások széleskörű alkalmazása a kultúra, a rekreáció és a turizmus területén (pl. digitális programszervezési lehetőségek, okos alkalmazások, online előadások).

A zöld átállás szellemében a kulturális, rekreációs és turisztikai fejlesztések során is kiemelt szempont a **környezeti szempontból fenntartható, klímasemleges** megoldások előnyben részesítése.

Kapcsolódó részcélok:

- Kulturális szolgáltatások kínálatának bővítése
- Rekreációs és sportolási lehetőségek fejlesztése, elérhetőségének javítása
- Turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése

Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)



Nyíregyháza egyik legjelentősebb környezeti és egészségügyi kihívása a sok esetben kedvezőtlen levegőminőség – különösen az egészségügyi határértéket meghaladó részecskeszennyezettség (PM), melynek egyik fő forrása a lakossági szilárd tüzelés. A **levegőszennyezettségének csökkentéséhez** elengedhetetlen a lakossági fűtést korszerűsítés ösztönzése, a szemléletformálás, a mérés és szabályozás erősítése.

A környezetileg fenntartható fejlődés érdekében fontos a **természeti és épített környezet** környezettudatos fejlesztése: az épületállomány **energiahatékonyságának** növelése, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás keretében csapadékvíz-gazdálkodás, a **bel- és csapadékvíz elvezetési rendszer** további fejlesztése, valamint a város meglévő városszerkezeten belüli, kompakt fejlesztésének ösztönzése.

Kiemelt hangsúlyt szükséges fektetni a **városi zöldterületek** mennyiségi és minőségi fejlesztésére, a fásításra, erdősítésre, vonalas infrastruktúrák melletti védősávok telepítésére.

A **pozitív városi image** további erősítése érdekében fontos egységes arculati alkalmazása (kiemelten a belvárosban és Sóstón). Az image erősítésének további eszközét jelentheti Nyíregyháza jellegzetességeinek megjelenítése városmarketing eszközökkel (pl. körforgalmakban, közterületeken, bevezető utak mentén – nagy cégek és meghatározó szervezetek jelképei, alma, nyírfa, állatpark stb.).

A digitális átállás a természeti és épített környezet megújításában városi szinten és az épületek szintjén is értelmezhető az energetikai hálózatok és az energiafelhasználás optimalizálásában (pl. közvilágítás, épületenergetika) alkalmazott **digitális technológiák, okos megoldások** révén.

Nyíregyháza rugalmas ellenállási képességének, **rezilienciájának** erősítése kiemelt fontosságú – különös tekintettel a klímaváltozás, a gazdasági és társadalmi válsághelyzetek, járványok hatásaira. Megfelelő felkészüléssel a város képessé válik a sokk- és stresszhelyzetekre való hatékony reagálásra.

Kapcsolódó részcélok:

- Városi levegőminőség javítása

- Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése
- Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése, egységes városi arculat

Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7)



Nyíregyháza fejlesztésének egyik fő célkitűzése a város népességmegtartó képességének javítása, ezen belül is kiemelten a fiatal szakemberek megtartása, vonzása. Ebben számos gazdasági és társadalmi tényező szerepet játszik: a megfelelő jövedelem, a munkahelyek változatos kínálata mellett szükségesek az ösztöndíjrendszerek, a megfizethető lakhatást segítő konstrukciók, a színvonalas humán szolgáltatások, valamint a változatos rekreációs lehetőségek is. Az elvándorlás mérséklésében fontos szerepe van a **helyi identitástudatnak**, ezért fontos feladat a nyíregyházi **közösségtudat, idetartozás, kötődés, közös értékek** erősítése, tudatosítása.

A város pozitív arculatát erősítheti a változatos, színvonalas hazai és nemzetközi programok kínálatának bővítése többek között a sport, a kultúra, a turizmus és a tudományos élet területén.

A városfejlesztésben jelentős szerepet tölthetnek be az alulról jövő **közösségi és önkéntes kezdeményezések**, ezért fontos, hogy a város ösztönözze és támogassa a helyi közösségek, civil szervezetek aktív működését, a társadalmi összefogás, együttműködés erősítését.

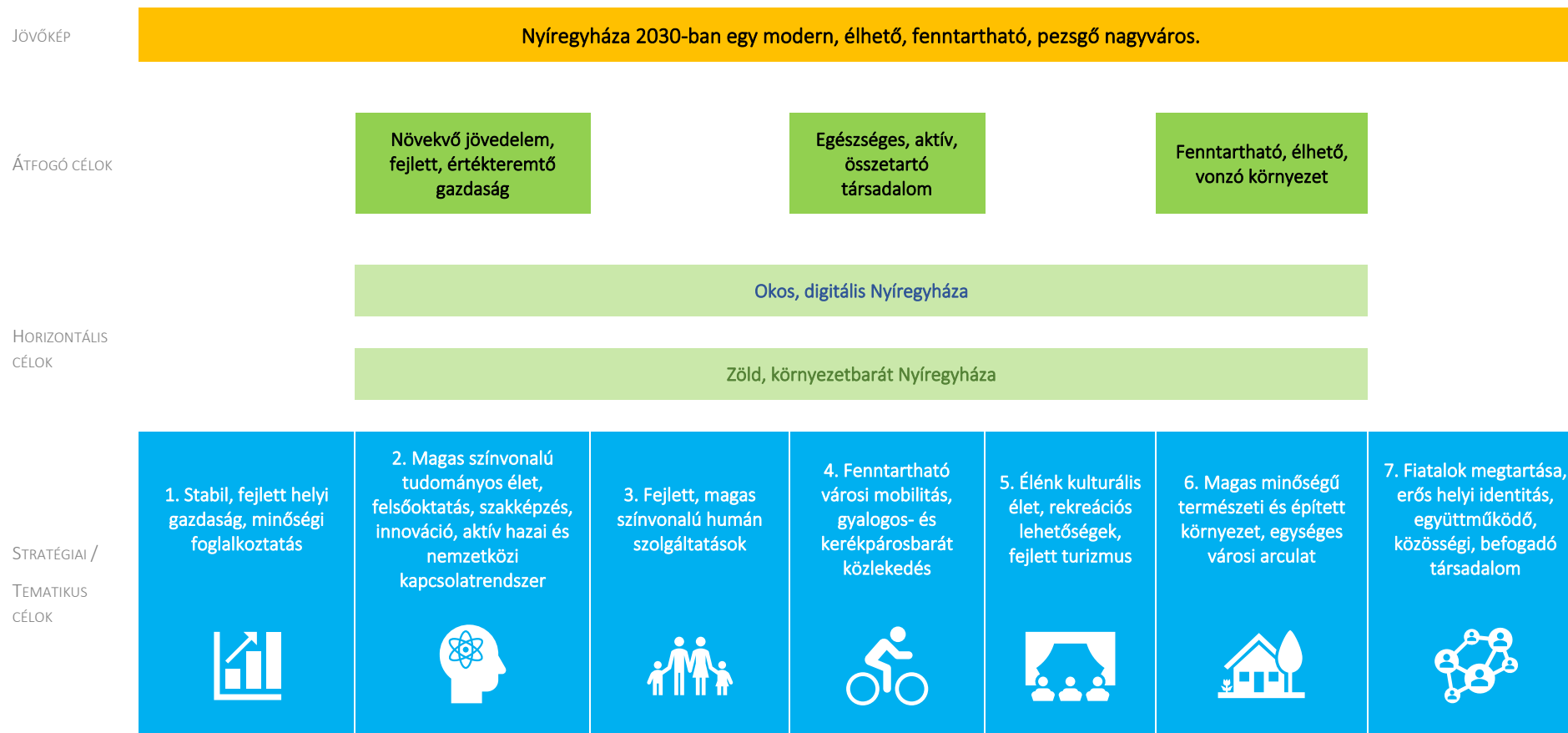
Egy modern nagyváros élhetősége nagymértékben függ a **társadalom szolidaritásától**, az aktív helyi közösségek jelenlététől. A társadalom fejlettségének fokmérője, hogy a város és lakossága mennyire szolidáris a hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportokkal. Fontos feladat továbbra is a **leromlott vagy leromlással fenyegetett területek fejlesztése**, amely szorosan összekapcsolódik a **leszakadó, hátrányos helyzetű rétegek felzárkóztatásával**, komplex foglalkoztatási, lakhatási, szociális beavatkozások további megvalósításával.

A digitális és zöld átállás kulcsfontosságú eleme a **lakossági szemléletformálás**, az itt élők **digitális** ismereteinek bővítése, valamint a **környezettudatosság** fejlesztése.

Kapcsolódó részcélok:

- Fiatal szakemberek megtartása és vonzása (ösztöndíjrendszer, lakhatás, programok fejlesztése)
- Helyi identitás és közösségek erősítése, lakossági szemléletformálás
- Leszakadó, hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása, esélyegyenlőség javítása

39. ábra: Nyíregyháza városfejlesztési célrendszere



Forrás: saját szerkesztés

Nyíregyháza városfejlesztési stratégiai célrendszerében az öt tervezési dimenzióhoz önálló célok nem kapcsolódnak. Az FVS módszertani kézikönyv alapján az alábbi táblázat a stratégiai célrendszer stratégiai céljainak, kapcsolódó rész céljainak és az 5 tervezési dimenzió kapcsolatát, illeszkedését mutatja be.

40. ábra: Nyíregyháza FVS stratégiai célmátrixa

1. Stratégiai cél	2. Stratégiai cél	3. Stratégiai cél	4. Stratégiai cél	5. Stratégiai cél	6. Stratégiai cél	7. Stratégiai cél			
1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom			
Részcélok									
<ul style="list-style-type: none"> Ipari parkok, ipari területek fejlesztése Befektetésösztönzési tevékenység fejlesztése Vállalkozásfejlesztés, vállalkozóbarát környezet erősítése Körforgásos gazdaság szerepének növelése 	<ul style="list-style-type: none"> Felsőoktatás modernizálása, vonzerejének növelése Rugalmas, igény alapú szakképzési kínálat fejlesztése K+F+I gazdasági szerepének növelése Hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> Magas színvonalú oktatás (alap- és középfokú) feltételeinek fejlesztése Fejlett egészségügyi ellátás feltételeinek erősítése Fejlett szociális ellátás feltételeinek javítása Modern közszolgáltatások és közigazgatás elérhetőségének erősítése 	<ul style="list-style-type: none"> Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széleskörű bevezetése Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése (az autós közlekedés terhére) Elérhetőség és megközelíthetőség javítása (utak fejlesztése, parkolási infrastruktúra racionalizálása) 	<ul style="list-style-type: none"> Kulturális szolgáltatások kínálatának bővítése Rekreációs és sportolási lehetőségek fejlesztése, elérhetőségének javítása Turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> Városi levegőminőség javítása Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése, egységes városi arculat 	<ul style="list-style-type: none"> Fiatal szakemberek megtartása és vonzása (ösztöndíjrendszer, lakhatás, programok fejlesztése) Helyi identitás és közösségek erősítése, lakossági szemléletformálás Leszakadó, hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása, esélyegyenlőség javítása 			
prosperáló város		zöldülő város		digitális város		megtartó város		kiszolgáló város	

Forrás: saját szerkesztés

3.3.2 Várostérségi összefüggések

Az alfejezet a fenntartható városfejlesztési stratégia célrendszerének várostérségi összefüggéseit mutatja be. Az FVS keretében Nyíregyháza saját területén megvalósuló fejlesztési elképzelésekben, beavatkozásokban gondolkodik, ugyanakkor megyei és térségi funkcióinak köszönhetően a beavatkozások tágabb területi hatásokat eredményeznek. A következő táblázat összefoglalóan ismerteti a stratégiai részcélok térségi vetületét.

40. táblázat: FVS területi célmátrix – várostérségi összefüggések

Stratégiai célok és részcélok	Részcélok várostérségi összefüggései
Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	A nyíregyházi gazdaság fejlesztése a várostérségre is jelentős hatást gyakorol, hiszen Nyíregyháza Szabolcs-Szatmár-Bereg megye munkaerőpiaci központja, a Nyíregyházára bejáró ingázók száma majdnem 18 ezer fő. Nyíregyháza szomszédos településein (Hajdúdorog, Nagykálló és Újfehértó kivételével) a településen lakó foglalkoztatottak legalább 30%-a Nyíregyházán dolgozik. Mindebből adódóan a városi gazdaság fejlesztése egyrészt jelentős hatással van a térségi lakosság életszínvonalára, megélhetésére, másrészt a megyeszékhelyen létrejövő új munkahelyek hatására tovább növekedhet az ingázók száma is, ami jelentős közlekedési igényeket generál a térségben.
Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	A városi szakképzés és felsőoktatás fejlesztése nemcsak a várostérségre, hanem a teljes megyére hatással van, hiszen számos fiatal a megyeszékhelyen szerez szakképesítést, diplomát.
Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	A városi humán szolgáltatások fejlesztése során olyan szolgáltatások fejlesztése is megvalósul, amelyeket a várostérség lakói is rendszeresen igénybe vesznek – ilyen területek például a középfokú oktatás, az egészségügyi szakellátás és a szociális ellátás, valamint a közigazgatás egyes területei.
Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	A stratégiai cél hozzájárul a térségi települések megyeszékhelyről történő megközelíthetőségének javításához, valamint a fenntartható mobilitás térségi szerepének erősítéséhez.
Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	A célhoz kapcsolódóan megvalósuló beruházások keretében létrejövő vagy megújított létesítményeket (kulturális, turisztikai, sportolási infrastruktúra fejlesztése) egyrészt a térség lakosai is használhatják, másrészt a főként a turisztikai fejlesztések által létrehozott új munkahelyek javíthatják az egész térség foglalkoztatottságát is.
Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	A stratégiai cél keretében megvalósuló beavatkozások közvetve hozzájárulhatnak a térségi természeti környezet mennyiségi és minőségi javulásához.
Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom	A térségre általánosan jellemző a népességcsökkenés, amelyhez a természetes fogyáson túl hozzájárul a települések negatív vándorlási különbözete is. A stratégiai cél – a fiatalok megtartásán és a helyi identitás erősítésén keresztül – hozzájárul a térségi települések népességmegtartó erejének növeléséhez is.

3.3.3 Városrészi összefüggések

Nyíregyháza 10 városrészre különíthető el. A városrészek hézag- és átfedés-mentesen fedik le a város közigazgatási területét. Kialakulásukat és elkülöníthető egységként való kezelésüket a történelmi múlt, a városi közút- és vasúthálózat, a természeti környezet adottságai, valamint a városrészek jelenlegi és tervezett funkciói együttesen eredményezték.

41. ábra: Nyíregyháza városrészei



1. Belső lakóterület (Belváros)
2. Örökösöld
3. Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep
4. Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor
5. Jóságáros, Stadion környéke, Hímes
6. Nyírszőlős, Felsőpázsit
7. Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros
8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás
9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka
10. Bokortanyák, Császárszállás

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

A városi célok városrészi összefüggéseinek meghatározása – a városrészek jelenlegi és tervezett funkciói alapján – az alábbi elvekre épül:

- Minden városrész esetében domináns a **lakófunkció**. A lakófunkciók erősítése ugyanakkor nem újabb, jelentős kiterjedésű területek lakóövezetté alakítását jelenti, sokkal inkább a meglévő lakóterületek (zsúfoltságot nem okozó) beépítésére és a lakásállomány megújítására kell figyelmet fordítani, aminek pozitív hatásai környezeti és gazdasági szempontból egyaránt megmutatkoznak (pl. energiahatékonyság növekedése, közművek és közszolgáltatások hatékonyabb fenntartása). Mind a **panelházas lakótelepek**, mind a **hagyományos beépítésű leromlott területek esetében** elengedhetetlen azok komplex fejlesztése: a közterületek rehabilitációja, a lakásállomány energiahatékonysági korszerűsítése, valamint a közintézmények infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztése mellett közösségi programok megvalósítása.
- Bizonyos funkciók elsősorban a belvárosban koncentrálódnak (pl. városközponti, humán szolgáltatási és közigazgatási funkciók), ezek megerősítése, fejlesztése szükséges. A városközpont mellett a településszerkezeti terv nyolc városrészközponti területet is kijelöl, ahol indokolt bizonyos (köz)szolgáltatások megerősítése, így részben csökkenhet a lakosság városon belüli kényszerű mobilitása, valamint javulhat az egyes városrészek lakosságának életminősége. Fontos, hogy **minden városrész rendelkezzen városrészközponttal** – ezekben a decentrumokban álljanak rendelkezésre a megfelelő szolgáltatások (szolgáltatóházak), minőségi rekreációs területek, közösségi terek. Szükséges a közösségi funkciók fejlesztése minden városrész esetében.
- A **zöldfelületek, zöldterületek** minőségi és mennyiségi fejlesztése hozzájárul az egészséges környezeti feltételek megteremtéséhez, pozitívan hat az itt élők életminőségére és kedvezően befolyásolja a város levegőminőségét is. A zöldfelületek növelése érdekében a városi sétálóövezetek kiterjesztése, **zöldfelületek, parkok fejlesztése**, megújítása, zöld szigetek kialakítása, külterületi **erdőtelepítések** megvalósítása szükséges.
- A város több részén is indokolt a **turisztikai, rekreációs funkciók** erősítése, amelyek volumene és célcsoportja eltérő az egyes városrészek esetében. A városba érkező turisták

elsődleges célterülete Sóstógyógyfürdő és a belváros, amelyek turisztikai fejlesztése kiemelt fontosságú, emellett azonban több rekreációs célterület fejlesztése is indokolt minden városrészközpontban elsősorban az ott élők számára. A turizmushoz kiegészítő szolgáltatásként hozzájárulhat a Bokortanyák fenntartható turisztikai fejlesztése, valamint néhány új aktív turisztikai terület fejlesztése, amely a város több városrészét is érinti:

- természetjárás, túrázási lehetőségek fejlesztése, amelyre megfelelő lehetőséget kínálnak a Nyíregyháza körüli erdők – ehhez túraútvonalak (körtúrák, egyéni túrák) kijelölése, fejlesztése, kiegészítő szolgáltatások fejlesztése, népszerűsítés szükséges;
 - kerékpáros turizmus fejlesztése, amelyhez megfelelő alapot jelentenek a városban és a város körül meglévő kerékpárforgalmi létesítmények – ehhez a hiányzó infrastrukturális elemek kiépítése (meglévő utak összekötése, rendszerbe foglalása, körtúra útvonalak kijelölése, a város nevezetes elemeinek bekapcsolása), kiegészítő szolgáltatások fejlesztése (pihenőhelyek, szervizek, éttermek, GPS koordinátákkal ellátott útvonaltervek), népszerűsítés (kiadványok, internetes applikációk) szükséges;
 - vízi turizmus fejlesztése, amelyhez az Oláh-réti tavak területe alkalmassá tehető vízi szabadidős tevékenységekre, vízi sportok alapjainak elsajátítására, oktatására (pl. kajak, kenu) – ehhez az infrastruktúra és a szolgáltatások fejlesztése szükséges.
- A város szinte minden területén szükség van a **közlekedési funkció** erősítésére, ezek jellege és módja azonban városrészenként különböző. Kiemelt fontosságú a **fenntartható városi mobilitás** feltételeinek javítása: belvárosi autós forgalom csökkentése, kerékpáros és közösségi közlekedés fejlesztése, **elkerülő, tehermentesítő vagy gyűjtőutak** kiépítésének folytatása, utak, járdák felújítása, parkolás fejlesztése. A kerékpározás feltételeinek javítása (illetve megteremtése) fontos szempont az összes infrastrukturális fejlesztésnél.
 - A **kereskedelem, vendéglátás** más típusú fejlesztéseket igényel az egyes városrészekben: a belvárosba a kisebb, egyedi arculattal rendelkező üzletek, éttermek és kávézók vonzása indokolt, míg a nagyobb kereskedelmi egységek, nagy forgalmat generáló bevásárlóközpontok a belvároson kívüli területeken koncentrálódhatnak.
 - Az **ipari területek** esetében kiemelten fontos új, kiépített alpinfrastruktúrával rendelkező, nagy területű, befektetőknek kijánlható ipari területek kialakítása. A barnamezős és a zöldmezős területek esetében eltérő fejlesztésekkel érhetők el a kívánt gazdasági hatások: a barnamezős területeknél a cél a közúti, kerékpáros és közösségi közlekedéssel való elérhetőség javítása, a rehabilitáció és az intenzívebb hasznosítás, míg a zöldmezős területek esetében az infrastruktúra kiépítésére kell fókuszálni.
 - A külterületeken szükség van a **mezőgazdasági funkció** erősítésére, így a város önellátásában és gazdaságában a bokortanyás övezet a jelenleginél nagyobb szerephez juthat.

A következő táblázat összefoglalóan mutatja be a stratégiai célokhoz kapcsolódó részcélok városrészi összefüggéseit.

41. táblázat: FVS területi célmátrix – városrészi összefüggések

	1. Belső lakóterület (Belváros)	2. Örökösfield	3. Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep	4. Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor	5. Jóságváros, Stadion környéke, Hímes	6. Nyírszőlős, Felsőpázsit	7. Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	8. Kóliapos, Oros, Nagyszállás	9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka	10. Bokortanyák, Császárszállás
Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás										
Ipari parkok, ipari területek fejlesztése										
Befektetésösztönzési tevékenység fejlesztése										
Vállalkozásfejlesztés, vállalkozóbarát környezet erősítése										
Körforgásos gazdaság szerepének növelése										
Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer										
Felsőoktatás modernizálása, vonzerejének növelése										
Rugalmas, igény alapú szakképzési kínálat fejlesztése										
K+F+I gazdasági szerepének növelése										
Hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer fejlesztése										
Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások										
Magas színvonalú oktatás (alap- és középfokú) feltételeinek fejlesztése										
Fejlett egészségügyi ellátás feltételeinek erősítése										
Fejlett szociális ellátás feltételeinek javítása										
Modern közszolgáltatások és közigazgatás elérhetőségének erősítése										
Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés										
Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széleskörű bevezetése										
Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése (az autós közlekedés terhére)										
Elérhetőség és megközelíthetőség javítása (utak fejlesztése, parkolási infrastruktúra racionalizálása)										
Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus										
Kulturális szolgáltatások kínálatának bővítése										
Rekreációs és sportolási lehetőségek fejlesztése, elérhetőségének javítása										
Turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése										
Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat										
Városi levegőminőség javítása										
Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése										
Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése, egységes városi arculat										
Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom										
Fiatal szakemberek megtartása és vonzása (ösztöndíjrendszer, lakhatás, programok)										

	1. Belső lakóterület (Belváros)	2. Örökösöld	3. Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep	4. Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor	5. Jósvaváros, Stadion környéke, Hímes	6. Nyírszőlős, Felsőpázsit	7. Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	8. Kóllapos, Oros, Nagyszállás	9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka	10. Bokortanyák, Császárszállás
fejlesztése)										
Helyi identitás és közösségek erősítése, lakossági szemléletformálás										
Leszakadó, hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása, esélyegyenlőség javítása										

erős városrészi összefüggés	
közepes városrészi összefüggés	

gyenge városrészi összefüggés	
nincs városrészi összefüggés	

Forrás: saját szerkesztés

3.4 A reziliens város a stratégiai célrendszerben

A folyamatosan változó külső környezetben és az egyre élesedő hazai és nemzetközi versenyhelyzetben a reziliencia a városok meghatározó képességévé válik, amely három folyamat által erősíthető meg:

- az abszorpció azt mutatja, hogy egy esetleges negatív hatást már jelenleg is jó eséllyel ki tud védeni a város és gyorsan tud regenerálódni;
- az adaptáció az alkalmazott intézményi, szervezeti és egyéb megoldások folyamatos kiigazítását és egyfajta rugalmas alkalmazkodást jelent,
- a transzformáció során alapvetően át kell alakítani bizonyos alrendszerek működését ahhoz, hogy a város jobban ellen tudjon állni a kedvezőtlen változásoknak.

Az alábbi táblázatban olyan eszközöket azonosítunk, amelyek segítségével a forgatókönyvelemzés felkészültségi mátrixában bármely szempontra 1-es vagy 2-es értéket kapott negatív hatások hatékonyan ellensúlyozhatók.

42. táblázat: A rezilienciát fejlesztő lépések mátrixa

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
Debrecen tőke-, munkaerő- és turista-elszívó hatása nő	A két város között meglévő szervezeti együttműködés erősítése	Rendszeres egyeztetés a fejlesztési elképzelésekről, az egymást kioltó fejlesztések elkerülése Nyíregyháza befektetésösztönzési, turisztikai és általános városmarketingjének erősítése	Közös, agglomerációs hatású fejlesztések megvalósítása
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyre jobban leszakad az ország többi térségéhez viszonyítva	Egységes célrendszer és fejlesztési irányok követése Határmenti fekvésből származó előnyök kiaknázása	Szoros együttműködés a megye és a várostérség településeivel Egymást erősítő fejlesztések megvalósítása	Hatékony munkamegosztás megyei szinten
A fiatal, képzett munkaerő elvándorlása fokozódik	Széleskörű és magas minőségű szolgáltatások további biztosítása	Szakképzési reform hatékony végrehajtása	Felsőoktatási kínálat megújítása Innovatív lakhatási megoldások kialakítása
A helyi felsőoktatási intézmények vonzereje tovább csökken	További felsőoktatási együttműködések kialakítása városi, megyei, országos és nemzetközi szinten Duális és idegen nyelven történő képzési lehetőségek bővítése	Digitalizáció erősítése az infrastruktúra, a szolgáltatások és a humán erőforrás szempontjából	Felsőoktatási kínálat megújítása K+F+I kapacitások erősítése, kutatási eredmények gazdasági hasznosítása, spinoff vállalkozások indítása
A munkaerőhiány rontja a vállalkozások termelékenységét és versenyképességét	Duális képzési lehetőségek bővítése Vállalkozásfejlesztési tevékenységek folytatása	Szakképzési reform hatékony végrehajtása Mentorprogram kiterjesztése	Felsőoktatási kínálat megújítása Munkaadói szükségletek nagyobb mértékű figyelembevétele a képzések során
A klímaváltozás negatív hatásai felerősítik a városi klimatikus jelenségeket	Zöldfelületek kiterjedésének és biológiai aktivitásának növelése Beépített és hőelnyelő	Városi SECAP, klímastratégia és SUMP releváns beavatkozásainak megvalósítása	Zöld finanszírozási keretrendszer kialakítása Lakossági és vállalkozói fejlesztések ösztönzése

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
	felületek csökkentése	Intenzív szemléletformálás	
A nyári időszakban növekedhet az energia- és vízfogyasztás	Megújuló energiaforrások használatának bővítése Energiahatékonysági beavatkozások folytatása Csapadékvíz tározása és hasznosítása	Városi SECAP, klímastratégia és SUMP releváns beavatkozásainak megvalósítása Intenzív szemléletformálás Zöldfelületek fenntartható öntözésének kialakítása Szárasságtűrő fajok választása a zöldfelületek megújítása során	Zöld finanszírozási keretrendszer kialakítása Lakossági és vállalkozói fejlesztések ösztönzése
A téli időszakban növekedhet a légszennyezés	Zöldfelületek kiterjedésének és biológiai aktivitásának növelése	Városi SECAP, klímastratégia és SUMP releváns beavatkozásainak megvalósítása Lakossági fűtéssel kapcsolatos intenzív szemléletformálás	Zöld finanszírozási keretrendszer kialakítása Hatékony helyi szabályozás megalkotása és betartatása Lakossági és vállalkozói fejlesztések ösztönzése Innovatív mérőeszközök fejlesztése és alkalmazása a város több pontján
A megújuló energiaforrások használata alacsony szinten marad	Megújuló energiaforrások használatának bővítése	Városi SECAP, klímastratégia és SUMP releváns beavatkozásainak megvalósítása Intenzív szemléletformálás	Zöld finanszírozási keretrendszer kialakítása Lakossági és vállalkozói fejlesztések ösztönzése
A körforgásos gazdaság nem tud megerősödni	Szelektív hulladékgyűjtés rendszerének fenntartása Helyi termékek előállításának és fogyasztásának ösztönzése (REL)	Újrahasznosítás és újrahasználat ösztönzése Intenzív szemléletformálás	Körforgásos gazdaság térnyerésének ösztönzése a vállalkozói szférában K+F+I kapacitások erősítése, kutatási eredmények gazdasági hasznosítása
Nyíregyháza lakó- és munkahelyként nem jelent elég vonzerőt	Széleskörű és magas minőségű szolgáltatások további biztosítása	Városmarketing erősítése	Innovatív lakhatási megoldások kialakítása
Viszonylag kevés a magas jövedelmet és megfelelő előrelépési lehetőséget biztosító munkahelyek száma	Magasabb hozzáadott értéket előállító ágazatok vonzása a városba intenzív befektetésösztönzéssel		
Az Önkormányzat pénzügyi forrásai tovább szűkülnek	Rendelkezésre álló fejlesztési források hatékony felhasználása Városi fejlesztési alapok működtetése	Költséghatékony önkormányzati működés erősítése Optimális finanszírozási modell alkalmazása	Saját bevételek növelése a lakosság és a vállalkozások teherbíróképességének figyelembevételével
Egyes társadalmi csoportok leszakadása konfliktusokat okoz és többszörfordítást igényel	Szoros együttműködés a releváns önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hátrányos helyzetűek felzárkózása céljából Közfoglalkoztatási program folytatása	Szociális városrehabilitációs projektek megvalósítása	Közösségi kohézió erősítése az érintett szegregátumokon belül és városi szinten egyaránt Innovatív participatív beavatkozások kidolgozása és megvalósítása

Forrás: saját szerkesztés

3.4.1 Prosperáló város

A prosperáló város a helyi erőforrásokat és adottságokat innovatív módon hasznosító, a külső feltételrendszerek változására és a begyűrrő kihívásokra adaptív módon reagáló, versenyképes gazdasággal rendelkezik. A helyi gazdaságfejlesztés feladata a húzóágazatok és hálózataik, valamint a hozzájuk kötődő innovációk megtelepedési feltételeinek biztosítása a fizikai és a soft kapacitások kiépítésével, valamint az optimális és vonzó működési környezet fenntartásával, amibe a köz- és magánszolgáltatások széles köre és jó minősége ugyanúgy beletartozik, mint az élhető város, vagy akár a kiemelkedő városhálózati pozíció.

A prosperáló városhoz kapcsolódóan Nyíregyháza célja, hogy megfelelő infrastruktúrát tudjon biztosítani a helyi vállalkozások számára, valamint, hogy a település gazdasága elmozduljon egy minél magasabb hozzáadott értéket termelő, az innovációkra és digitális technológiákra támaszkodó irányba.

A prosperáló városhoz az FVS alábbi stratégiai és rész céljai tudnak hozzájárulni.

- Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
 - Ipari parkok, ipari területek fejlesztése
 - Befektetésösztönzési tevékenység fejlesztése
 - Vállalkozásfejlesztés, vállalkozóbarát környezet erősítése
 - Körforgásos gazdaság szerepének növelése
- Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
 - Felsőoktatás modernizálása, vonzerejének növelése
 - Rugalmas, igény alapú szakképzési kínálat fejlesztése
 - K+F+I gazdasági szerepének növelése
 - Hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer fejlesztése
- Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
 - Fiatal szakemberek megtartása és vonzása (ösztöndíjrendszer, lakhatás, programok fejlesztése)

3.4.2 Zöldülő város

A zöldülő város dimenzióhoz kapcsolódva valósul meg a zöld átállás, amelynek részét képezi az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a vízi erőforrások fenntartható használata, a körforgásos gazdaságra való átállás, a szennyezés megelőzése és a környezeti ökoszisztémák védelme. Nyíregyháza szempontjából a zöld átálláshoz kapcsolódóan kiemelt területként kell kezelni az energiahatékonysági beavatkozásokat (éghajlatváltozás mérséklése), valamint a levegőminőség javítását célzó fejlesztéseket (szennyezés megelőzése és csökkentése).

A zöldülő városhoz az FVS alábbi stratégiai és rész céljai tudnak hozzájárulni.

- Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
 - Körforgásos gazdaság szerepének növelése
- Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés
 - Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széleskörű bevezetése
 - Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése (az autós közlekedés terhére)

- Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
 - Városi levegőminőség javítása
 - Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése.
 - Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése, egységes városi arculat

3.4.3 Digitális város

A városok digitális átállásának célja a működtetés és fenntartás hatékonyságának növelése (adatalapú feladatszervezés és erőforrásgazdálkodás bevezetésével) elsősorban a helyi lakosság elégedettségének, életminőségének növelése érdekében. Nyíregyházán a digitális városhoz kapcsolódva kiemelt fontosságú az IKT és okos város megoldások támogatása, valamint a vállalkozások IKT-kapacitásainak és a munkavállalók digitális kompetenciáinak javítása.

A digitális városhoz az FVS alábbi stratégiai és rész céljai tudnak hozzájárulni.

- Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
 - Befektetésösztönzési tevékenység fejlesztése
 - Vállalkozásfejlesztés, vállalkozóbarát környezet erősítése
- Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
 - Felsőoktatás modernizálása, vonzerejének növelése
 - K+F+I gazdasági szerepének növelése
- Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások
 - Magas színvonalú oktatás (alap- és középfokú) feltételeinek fejlesztése
 - Modern közszolgáltatások és közigazgatás elérhetőségének erősítése
- Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés
 - Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széleskörű bevezetése
- Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus
 - Kulturális szolgáltatások kínálatának bővítése
- Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
 - Városi levegőminőség javítása
 - Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése, egységes városi arculat
- Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
 - Leszakadó, hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása, esélyegyenlőség javítása

3.4.4 Megtartó város

A megtartó város olyan szolgáltatásokat, oktatási és képzési lehetőségeket, munkahelyeket és városi környezetet biztosít, amely megfelel a lakosok változatos igényeinek, valamint vonzerőt jelent a városba látogatók, a városba betelepülők számára is.

Az európai középvárosokra, így Nyíregyházára is az elvándorlás, öregedő korstruktúra, valamint a jóléti polarizáció jellemző. E folyamatok visszaszorítása érdekében a város célja – sokoldalú fejlesztésekkel – a lakosok életminőségének javítása, a lakosság megtartása.

A különböző korú és élethelyzetben lévő lakosok számára eltérő adottságok jelentik az ideális életkörülményeket, ezért egyes célcsoportok igényeinek kiemelése a városnak egyedi arculatot adhat, fókuszáltabbá teheti a fejlesztési irányokat. Nyíregyháza a teljes lakosság igényeit kiszolgálva kiemelten kezeli a fiatalok vonzását és megtartását szolgáló lakossági igényeket.

A megtartó városhoz az FVS alábbi stratégiai és rész céljai tudnak hozzájárulni.

- Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások
 - Magas színvonalú oktatás (alap- és középfokú) feltételeinek fejlesztése
 - Fejlett egészségügyi ellátás feltételeinek erősítése
 - Fejlett szociális ellátás feltételeinek javítása
 - Modern közszolgáltatások és közigazgatás elérhetőségének erősítése
- Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus
 - Kulturális szolgáltatások kínálatának bővítése
 - Rekreációs és sportolási lehetőségek fejlesztése, elérhetőségének javítása
- Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
 - Fiatal szakemberek megtartása és vonzása (ösztöndíjrendszer, lakhatás, programok fejlesztése)
 - Helyi identitás és közösségek erősítése, lakossági szemléletformálás
 - Leszakadó, hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása, esélyegyenlőség javítása

3.4.5 Kiszolgáló város

A kiszolgáló város a fenntartható területhasználatot, az épített és művi környezetet, a zöldfelületeket és a természeti ökoszisztémát, valamint a közműrendszereket, infrastruktúrákat, azok optimális területi leképeződését foglalja magában. Nyíregyháza szempontjából kiemelten fontos, hogy megőrizze kompakt városszerkezetét, a fejlesztések megvalósítása során cél, hogy azok ne a zöldfelületek arányának csökkenésével valósuljanak meg.

A kiszolgáló városhoz az FVS alábbi stratégiai és rész céljai tudnak hozzájárulni.

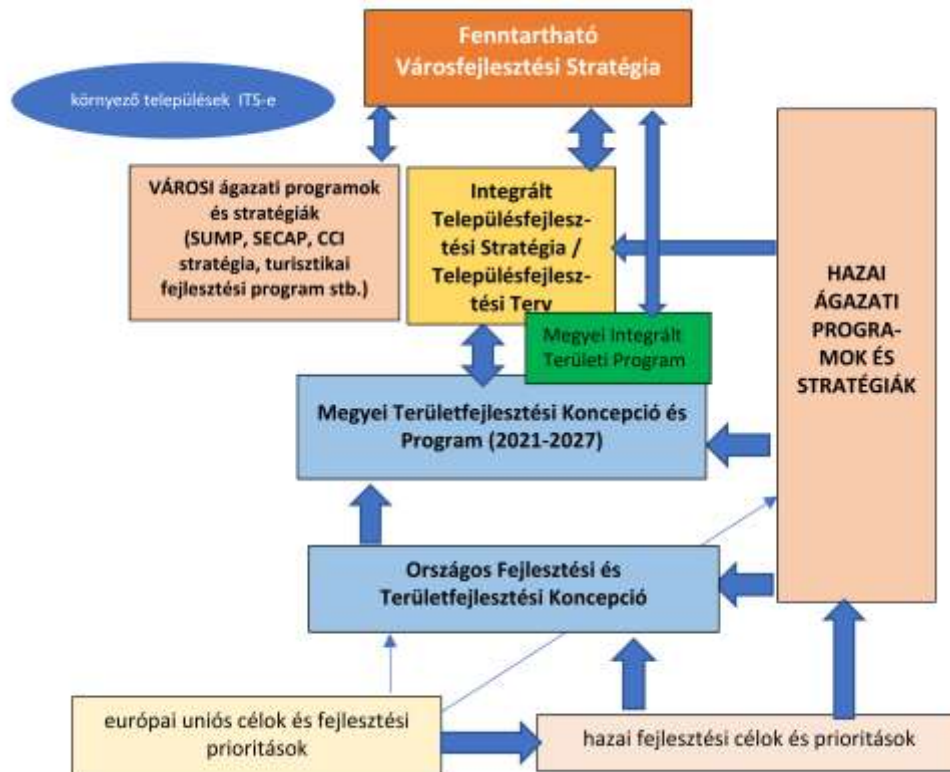
- Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés
 - Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széleskörű bevezetése
 - Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése (az autós közlekedés terhére)
 - Elérhetőség és megközelíthetőség javítása (utak fejlesztése, parkolási infrastruktúra racionalizálása)
- Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus
 - Rekreációs és sportolási lehetőségek fejlesztése, elérhetőségének javítása
- Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
 - Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése.
 - Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése, egységes városi arculat
- Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
 - Leszakadó, hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása, esélyegyenlőség javítása

3.5 A stratégia összhangja más stratégiákkal

Az FVS megalkotása során hangsúlyosan figyelembe kell venni azokat a nemzetközi, országos, megyei és helyi szintű dokumentumokat, amelyek meghatározzák a következő tervezési időszak szak- és fejlesztéspolitikai kereteit. A következő alfejezetekben bemutatásra kerülnek azok a koncepciók, stratégiák, programok és egyéb dokumentumok, amelyek céljaihoz Nyíregyháza FVS célrendszerének is illeszkednie kell. A következő alfejezetek az FVS összehangoltságát a célok vonatkozásában az alábbi stratégiai dokumentumokkal kapcsolatban vizsgálja:

- Európai Unió 2021-2027 szakpolitikai célkitűzései
- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK)
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Programja és Előzetes Integrált Területi Programja (ITP)
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS)
- Nyíregyháza 2030 Stratégiai dokumentum
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve (SECAP)

42. ábra: Az FVS összhangja más stratégiákkal



Forrás: Fenntartható Városfejlesztési Stratégia Módszertani Kézikönyve 2021-27

3.5.1 Nemzetközi szintű fejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés

Nyíregyháza FVS-ének átfogó, horizontális és tematikus céljai teljes mértékben összhangban állnak az Európai Unió 2021-2027-es időszakra vonatkozó szakpolitikai célkitűzéseivel. Az Európai Parlament és a Tanács vonatkozó CPR rendelettervezete (COM(2018) 375 final, 2018/0196(COD)) határozta meg a 2021-2027 közötti időszak **5 szakpolitikai célkitűzését**:

- Intelligensebb Európa – innovatív és intelligens gazdasági átalakulás,

- Zöldebb, karbonszegény Európa – tiszta és méltányos energetikai átállás, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a kockázatmegelőzés és -kezelés
- Jobban összekapcsolt Európa – mobilitás és regionális IKT-összekapcsoltság,
- Szociálisabb Európa – a szociális jogok európai pillérének végrehajtása,
- A polgárokhoz közelebb álló Európa – a városi, vidéki és part menti térségek fenntartható és integrált fejlesztése helyi kezdeményezések révén.

Az alábbi táblázat bemutatja, hogy az egyes európai uniós célkitűzésekhez mely nyíregyházi célok illeszkednek.

43. táblázat: Illeszkedés az EU tematikus célkitűzésekhez

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Nyíregyháza Fenntartható Városfejlesztési Stratégia 2021-2027	
	Átfogó célok	Tematikus célok
(1) Intelligensebb Európa	Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás 2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
(2) Zöldebb, karbonszegény Európa	Fenntartható, élhető, vonzó környezet	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
(3) Jobban összekapcsolt Európa	Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság Fenntartható, élhető, vonzó környezet	4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés
(4) Szociálisabb Európa	Egészséges, aktív, összetartó társadalom	3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások 7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
(5) A polgáraihoz közelebb álló Európa	Növekvő jövedelem, fejlett, értékteremtő gazdaság Fenntartható, élhető, vonzó környezet Egészséges, aktív, összetartó társadalom	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás 2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer 3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások 4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés 5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus 6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat 7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom

Forrás: saját szerkesztés

3.5.2 Nemzeti szintű fejlesztési programokhoz való illeszkedés

3.5.2.1 Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

A Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg. A koncepció jövőképe szerint Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja

lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal. Az OFTK-ban megfogalmazott magasabb rendű jövőképhez, célokhoz és elvekhez Nyíregyháza Fenntartható Városfejlesztési Stratégia célrendszerének is illeszkednie kell. Az OFTK és az FVS közötti összhangot a következő táblázat ismerteti.

44. táblázat: Illeszkedés az OFTK céljaihoz

OFTK	Nyíregyháza Fenntartható Városfejlesztési Stratégia 2021-2027
Átfogó fejlesztési célok	Átfogó célok
Értéktերemő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés	Növekvő jövedelem, fejlett, értéktերemő gazdaság
Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,	Egészséges, aktív, összetartó társadalom
Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme	Fenntartható, élhető, vonzó környezet
Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet	Növekvő jövedelem, fejlett, értéktերemő gazdaság Egészséges, aktív, összetartó társadalom Fenntartható, élhető, vonzó környezet
Szakpolitikákban érvényesítendő specifikus célok	Tematikus célok
Versenyképes, innovatív gazdaság	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás 2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság	3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások 5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus
Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
Kreatív tudáslapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I	2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom	7. Fialatok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
Jó állam: szolgáltató állam és biztonság	3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme	4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés 6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
Területi specifikus célok	Tematikus célok
Az ország makroregionális szerepének erősítése	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás 2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer 5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus
A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat	2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer 3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások
Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás 7. Fialatok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és a mobilitás biztosítása	4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés

Forrás: saját szerkesztés

3.5.3 Térségi és helyi szintű fejlesztési programokhoz való illeszkedés

3.5.3.1 Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program és Előzetes Integrált Területi Program (ITP)

2020-2021 folyamán a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat kidolgozta és elfogadta a 2021-2027-es időszakra vonatkozóan a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Konceptiót és a Területfejlesztési Programot, annak stratégiai és operatív programrészét.

A Konceptió 2030-ra megfogalmazott jövőképe – "2030-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy olyan hely, ahol jó élni." – elérését 3 átfogó, 4 tematikus stratégiai, 3 területi stratégiai és 5 horizontális cél biztosítja. A koncepcióban megfogalmazott stratégiai célok elérése érdekében támogató prioritások kerültek meghatározásra a megyei területfejlesztési programban.

A megye fejlődésében a megyeszékhely fejlesztése kulcsfontosságú, ezért Nyíregyházára vonatkozóan önálló stratégiai cél (5. stratégiai cél: Fejlett centrum – a megye gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumának fejlesztése) és ahhoz kapcsolódóan önálló prioritás (5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése) került kijelölésre.

A stratégiai célok rendszeréhez hasonlóan a prioritások egy része tematikus (a megye teljes területét érintő, ágazati szemléletű prioritások), míg más részük területi fókuszú. A következő táblázat ismerteti az FVS célrendszerének a megyei területfejlesztési program tematikus prioritásaihoz és a Nyíregyházára vonatkozó önálló területi fókuszú prioritásához való illeszkedését.

45. táblázat: Illeszkedés Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program prioritásaihoz

Prioritás	Fejlesztési intézkedés	Kapcsolódó FVS rész cél
1. A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
	Erős helyi termékpolitika kialakítása	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
	Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
	Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban	2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
	Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
	Technológia és telephelyfejlesztés	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
2. Hatékony környezet-gazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése	Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
	Komplex vízgazdálkodási program kialakítása	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
	Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
	Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése	4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés
	Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
	Természetvédelem és élővilág védelem	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
3. Komplex megyei menedzsment és marketingtevékenység megvalósítása	Aktív megyei befektetésösztönzés	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
	Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció	5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus

Prioritás	Fejlesztési intézkedés	Kapcsolódó FVS rész cél
	Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
	Vállalkozásfejlesztés, vállalkozói kultúra fejlesztése	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás
	Határmenti és interregionális kapcsolatok erősítése	2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
	Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás	7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
4. A megye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása	Tudományos és szolgáltató bázis kialakítása, innovációs környezet fejlesztése	2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
	Piacorientált szak- és felnőttoktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése	2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
	Gyermekjóléti alapellátás, óvodai ellátás fejlesztése, idősgondozás infrastrukturális feltételeinek fejlesztése	3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások
	Oktatáshoz való hozzáférés javítása, lemorzsolódás csökkentése	2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
	Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
	Foglalkoztathatóság javítása	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás 2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
5. A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése	A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás 2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
	A közlekedési hálózat fejlesztése	4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés
	A megyeszékhely turisztikai fejlesztése	5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus
	Közszolgáltatások fejlesztése, középületek infrastrukturális és energiahatékonysági fejlesztése, sport- és egészségfejlesztések	3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások 5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus 6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
	Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
	Bokortanyák fejlesztése	5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus 6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat

Forrás: saját szerkesztés

A 2021-2027-es európai tervezési időszakra vonatkozóan a megyei területfejlesztési tervek elkészítése mellett a megyei önkormányzatoknak ki kellett dolgozniuk a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Pluszhoz (TOP Plusz) kapcsolódó **integrált területi programjukat**. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Előzetes Integrált Területi Programja 2021-2027 meghatározza, hogy a TOP Plusz intézkedések szempontjából a megye fő célterületei Nyíregyháza, a

Nyíregyházi nagyvárosi településeggyüttes, a Szatmár-Beregi fejlesztési térség, a Nyírségi fejlesztési térség és a Tisza-menti fejlesztési térség.

A városhálózati adottságok alapján Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az egyetlen nagyváros, Nyíregyháza került kijelölésre az ERFA rendelet 11. cikkelye szerinti „fenntartható városfejlesztés” célterületeként, aminek értelmében a megyei forráskeretből Nyíregyháza részesül dedikált forrásban.

3.5.3.2 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS)

Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2021. évi Integrált Településfejlesztési Stratégiája, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján, a város korábbi ITS-ének felülvizsgálatával, a város elkészült stratégiai terveinek figyelembevételével került kidolgozásra. Az FVS célrendszere az ITS-ben meghatározott célokra alapozva került kijelölésre, így a köztük lévő összhang teljes mértékben biztosított.

3.5.3.3 Nyíregyháza 2030 Stratégiai dokumentum

Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terve fejlesztési dokumentum 2020-ban készült el. Célja – összhangban a magasabb és a helyi szintű fejlesztési dokumentumokkal – Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2030-ig szóló városfejlesztési irányainak és fejlesztési projektjeinek meghatározása. A dokumentum hét tematikus célt és a célokon belül számos beavatkozási területet határoz meg. Az FVS célrendszere a Nyíregyháza 2020-2030 Stratégiai Terv célrendszerére és beavatkozási területeire építve, azokat figyelembe véve került kidolgozásra, annak érdekében, hogy a város fejlesztésére vonatkozó stratégiai dokumentumok közötti összhang és kapcsolódás biztosított legyen.

46. táblázat: Illeszkedés a Nyíregyháza 2030 Stratégiai Terv céljaihoz

Nyíregyháza 2030 Stratégiai Terv tematikus céljai	FVS tematikus célok
1. Stabil, fenntarthatóan növekvő helyi gazdaság, tehetséges fiatalok megtartása és vonzása	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás 7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom
2. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés
3. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	2. Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer
4. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások, digitalizáció, smart city	3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások
5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	5. Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus
6. Környezettudatos természeti és épített környezet	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat
7. Erős helyi identitás, egységes városi arculat, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat 7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom

Forrás: saját szerkesztés

3.5.3.4 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve (SECAP)

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése 2021-ben fogadta el³³ Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható Energia és Klíma Akciótervét. A SECAP jövőképe, hogy Nyíregyháza középtávon egy „élhető, energiahatékony és környezettudatos zöld várossá” válik. A jövőkép elérését két átfogó cél (Üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése; Fenntartható fejlődés, klímaváltozáshoz való alkalmazkodás fokozása) és 5 specifikus célkitűzés szolgálja. A SECAP specifikus célkitűzéseinek és az FVS célrendszer tematikus céljainak kapcsolatát a következő táblázat szemlélteti:

47. táblázat: Illeszkedés a SECAP céljaihoz

SECAP specifikus célkitűzés	FVS tematikus célok
1. Fosszilis energiahordozók használatának csökkentése	1. Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás Körforgásos gazdaság szerepének növelése 4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés – Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széleskörű bevezetése 6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat – Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése, egységes városi arculat
2. Megújuló energia részarányának növelése	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat – Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése, egységes városi arculat
3. Okos város megteremtése	3. Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások – Modern közszolgáltatások és közigazgatás elérhetőségének erősítése 4. Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés – Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széleskörű bevezetése
4. Környezettudatos szemléletformálás	7. Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom – Helyi identitás és közösségek erősítése, lakossági szemléletformálás
5. A táji és épített környezet védelme a klímaváltozás hatásaival szemben	6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat – Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése, Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése, egységes városi arculat

Forrás: saját szerkesztés

A SECAP-hoz kapcsolódó tematikus célok mellett Nyíregyháza Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának egyik horizontális célja („Zöld, környezetbarát Nyíregyháza”) a környezeti fenntarthatóság biztosítása, ami valamennyi tematikus területet áthatva jelenik meg a város FVS-ében.

³³ Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése 208/2021. (XII.15.) számú határozata a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterve (SECAP) című dokumentum elfogadásáról

4 Monitoring, kontrolling, indikátorok

4.1 FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során

A monitoring elsődleges célja az FVS-ben foglalt célok megvalósulásának folyamatos nyomon követése, indokolt esetben korrekciók végrehajtása. A monitoring tevékenység eredményeként felismerhetők és kezelhetők azok az esetleges problémák és kockázatok, amelyek a stratégia céljainak elérését akadályozzák.

Az eredményes monitoring tevékenységhez elengedhetetlen, hogy az az előkészítés és a megvalósítás integráns, tervezett részét képezze – előre meghatározott folyamatokkal, konkrét határidőkkel és egyértelmű felelősökkel.

A monitoring tevékenység alapvetően belső feladat, azaz a Fenntartható Városfejlesztés Stratégia végrehajtásáért felelős szervezet felelősségi körébe tartozik. A monitoring feladatok elvégzésének felelőse a Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság felügyelete mellett a Polgármesteri Kabinet – Pályázatok és Projektmenedzsment Referátúra osztálya.

Az FVS monitoring folyamatába bevonásra kerül a város lakosság, hiszen számos olyan indikátor került kijelölésre, amely egyes, az életminőséget meghatározó szolgáltatásokkal való lakossági elégedettséget méri.

4.2 Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana

A monitoringrendszer hatékony működésének egyik alapja a szakmailag megalapozott indikátorkészlet összeállítása. A stratégia indikátorai úgy kerültek meghatározásra, hogy azok egyértelmű és hozzáférhető adatokra támaszkodjanak. Az FVS-ben a stratégiai célokhoz hatásindikátorok, a részcélokhoz pedig eredményindikátorok kapcsolódnak, mivel a kimeneti indikátorok nem stratégiai, hanem projektszinten értelmezhetők. A következő táblázat ismerteti a stratégia tematikus céljainak és rész céljainak indikátorait, azok bázis és célértékét, valamint forrását és a mérés tervezett gyakoriságát.

48. táblázat: Az FVS célrendszerhez kapcsolódó indikátorok

Stratégiai célok és részcélok	indikátor	mértékegység	bázisérték 2020	célérték 2027	mérés módszere
Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	A 15-74 év közötti lakosság foglalkoztatási rátája (növekedés)	%	57,7	59	KSH (évente)
Ipari parkok, ipari területek fejlesztése	A nyíregyházi székhellyel rendelkező vállalkozások által fizetett iparűzési adó értéke (növekedés)	millió Ft	8 520	10 000	NYMJV Önkormányzat (évente)
Befektetésösztönzési tevékenység fejlesztése	Egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem (növekedés)	ezer Ft	3 357	3 500	KSH (évente)
Vállalkozásfejlesztés, vállalkozóbarát környezet erősítése	Ezer lakosra jutó működő vállalkozások száma (növekedés)	db	111	115	KSH (évente)
Körforgásos gazdaság szerepének növelése	Szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési hulladék aránya (növekedés)	%	31,1	35	KSH (évente)

Stratégiai célok és részcélok	indikátor	mértékegység	bázisérték 2020	célérték 2027	mérés módszere
Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	Pályakezdő munkanélküliek aránya (csökkenés)	%	12,4	10,0	NFSZ (évente)
Felsőoktatás modernizálása, vonzerejének növelése	Felsőoktatásban résztvevő hallgatók száma képzési hely szerint (növekedés)	fő	4 858	5 000	KSH (évente)
Rugalmas, igény alapú szakképzési kínálat fejlesztése	Technikumi és szakképző iskolai szakképzésben, nappali oktatásban részt vevő hallgatók száma (növekedés)	fő	5 252	5 500	KSH (évente)
K+F+I gazdasági szerepének növelése	K+F ráfordítás a GDP százalékában a megyében (növekedés)	%	0,39	0,45	KSH (évente)
Hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer fejlesztése	Testvérvárosi és partnervárosi kapcsolatok száma (növekedés)	db	17	19	NYMJV Önkormányzat (évente)
Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	A településen igénybe vehető humán szolgáltatásokkal (oktatás, egészségügy, szociális ellátás) való lakossági elégedettség mértéke (növekedés).	pont	2022-ben kerül felmérésre	-	Egységes módszertan alapján végzett lakossági elégedettségmérés. ³⁴ NYMJV Önkormányzat (évente)
Magas színvonalú oktatás (alap- és középfokú) feltételeinek fejlesztése	Továbbtanulási ráta: érettségi adó középfokú iskolákba felvételt nyert általános iskolai tanulók aránya (növekedés)	%	76,4	77	Klebelberg Központ, Nyíregyházi Szakképzési Centrum (évente)
Fejlett egészségügyi ellátás feltételeinek erősítése	Születéskor várható átlagos élettartam (növekedés)	év	70,7 (férfi) 77,5 (nő)	71 (férfi) 78 (nő)	KSH
Fejlett szociális ellátás feltételeinek javítása	Szociális szolgáltatásokba bevont lakosság ³⁵ száma (szinten tartás)	fő	7 604	7 600	NYMJV Önkormányzat (évente)
Modern közszolgáltatások és közigazgatás elérhetőségének erősítése	Elektronikus ügyintézés keretében elérhető szolgáltatások száma (növekedés)	db	23	24	NYMJV Önkormányzat (évente)

³⁴ Az indikátor értéke a lakossági elégedettségi kötelező indikátorra vonatkozó kérdőív 1-9., 15-18. kérdéseinek átlaga.

³⁵ KSH Tájékoztatási adatbázis: szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátását, szenvedélybetegek nappali ellátása, fogyatékos személyek nappali ellátása, pszichiátriai betegek nappali ellátása

Stratégiai célok és részcélok	indikátor	mértékegység	bázisérték 2020	célérték 2027	mérés módszere
Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	Az aktív közlekedési formákat kiszolgáló városi infrastruktúrával való lakossági elégedettség mértéke (növekedés).	pont	2022-ben kerül felmérésre	-	Egységes módszertan alapján végzett lakossági elégedettségmérés. ³⁶ NYMJV Önkormányzat (évente)
Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széleskörű bevezetése	Alkalmazott digitális közlekedésszervezési megoldás száma ³⁷	db	0	1	NYMJV Önkormányzat (évente)
Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése (az autós közlekedés terhére)	Sétálóutcák hossza (növekedés)	méter	785	1 000	NYÍRVV Nonprofit Kft. (évente)
	Kerékpáros létesítmények hossza (növekedés)	km	71,1	75	KSH (évente)
	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként közösségi közlekedési módot választók száma ³⁸ (növekedés)	fő	31 043	32 000	VOLÁNBUSZ Zrt. (évente)
Elérhetőség és megközelíthetőség javítása (utak fejlesztése, parkolási infrastruktúra racionalizálása)	Új szilárd burkolatú utak hossza (2010-től) (növekedés)	km	40,085	44	NYMJV Önkormányzat (évente)
Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	Városba érkező vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (növekedés)	fő	113 699 (2019) 81 126 (2020)	114 000	KSH (évente)
Kulturális szolgáltatások kínálatának bővítése	Kulturális rendezvények száma	db	1 491 (2019) 681 (2020)	1 500	NYMJV Önkormányzat (évente)
Rekreációs és sportolási lehetőségek fejlesztése, elérhetőségének javítása	A településen igénybe vehető rekreációs és sportolási szolgáltatásokkal, települési infrastruktúrákkal stb. való lakossági elégedettség mértéke (növekedés).	pont	2022-ben kerül felmérésre	-	Egységes módszertan alapján végzett lakossági elégedettségmérés. ³⁹ NYMJV Önkormányzat (évente)
Turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszákák száma (növekedés)	db	212 692 (2019) 163 884 (2020)	213 000	KSH (évente)
	Átlagos tartózkodási idő (növekedés)	vendégéjszaka	2,1 (2019)	2,5	KSH (évente)

³⁶ Az indikátor értéke a lakossági elégedettségi kötelező indikátorra vonatkozó kérdőív 27-32. kérdéseinek átlaga.

³⁷ Az indikátor esetében minden olyan digitális alkalmazás számát értjük, ami a közlekedésszervezést segíti: pl. parkolószám mérés, digitális forgalomirányítás, digitális utastájékoztató, menetrend stb.

³⁸ Az indikátor értéke az éves összes utasszám napi átlaga.

³⁹ Az indikátor értéke a lakossági elégedettségi kötelező indikátorra vonatkozó kérdőív 20., 21., 45. kérdéseinek átlaga.

Stratégiai célok és részcélok	indikátor	mértékegység	bázisérték 2020	célérték 2027	mérés módszere
Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	A település természeti és épített környezetével való lakossági elégedettség mértéke (növekedés).	pont	2022-ben kerül felmérésre	-	Egységes módszertan alapján végzett lakossági elégedettségmérés. ⁴⁰ NYMJV Önkormányzat (évente)
Városi levegőminőség javítása	Levegőtisztasági határérték túllépések napok száma (csökkenés)	db	43 (2021)	33	Országos Légszennyezettségi Mérés Hálózat (évente)
Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése	Egy főre jutó zöldfelület mérete (növekedés)	m ²	16,26	21	NYÍRVV Nonprofit Kft. (évente)
Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése, egységes városi arculat	Megújuló energiaforrást használó és/vagy energiahatékonysági beruházási intézkedések által érintett önkormányzati épületek száma (2010-től) (növekedés)	db	70	80	NYMJV Önkormányzat (évente)
Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom	Belföldi vándorlási különbözet ezer lakosra (szinten tartás)	‰	-1,47 (2010–2020. évi átlag)	-1,4	KSH (évente)
Fiatal szakemberek megtartása és vonzása (ösztöndíjrendszer, lakhatás, programok fejlesztése)	Önkormányzati tulajdonú bérlakások száma (növekedés)	db	1 776	1 900	NYÍRVV Nonprofit Kft. (évente)
Helyi identitás és közösségek erősítése, lakossági szemléletformálás	Tízezer főre jutó civil szervezetek száma (növekedés)	db	75	80	KSH (évente)
Leszakadó, hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása, esélyegyenlőség javítása	A szegregált körülmények között élők száma (csökkenés)	fő	1 527 (2011)	1 200 (2031)	KSH Népszámlálás (tízévente)

Forrás: Nyíregyháza Megye Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, saját szerkesztés

A tematikus célhoz és a részcélokhoz tartozó indikátorok körét és célértéküket a város maga határozza meg, ugyanakkor a célrendszert számszerűsíthetővé és mérhetővé tevő egyedi indikátorrendszer mellett nyomon kell követni az egységesen, központilag meghatározott monitoring mutatók változását is. Ezen indikátorok célja, hogy országosan egységes módszertan szerint vizsgálják a rezilienciát, illetve az öt tervezési dimenzió mentén történő eredmények elérését. A rezilienciához és az öt tervezési dimenzióhoz kapcsolódó eredményindikátorokat az alábbi táblázat foglalja össze.

⁴⁰ Az indikátor értéke a lakossági elégedettség kötelező indikátorra vonatkozó kérdőív 19-26. kérdéseinek átlaga.

49. táblázat: Az FVS egységes indikátorai

	indikátor	mérték- egység	bázisérték 2020	célérték 2027	mérés módszere
Reziliencia: a gazdaság több lábón állása	Helyi gazdaság diverzifikációjának mértéke	%	18,1 (2019)	17	A legnagyobb adófizető ágazatból (TEÁOR két számjegy) származó városi iparüzési adóbevétel aránya a teljes iparüzési adóbevételhez viszonyítva. ⁴¹ Önkormányzati és NAV adatok, évente
Reziliencia: energiafüggőség alternatív energiaforrásokkal való oldása	Megújuló energiatermelés arányának növekedése	%	0,29	0,5	A város területén megtermelt megújuló energia (nap, geotermikus, víz, szél stb.) aránya a város összes energiafelhasználásában. MAVIR és/vagy helyi áramszolgáltató, KSH, évente
Reziliencia: digitális város	Digitális ügymenetek aránya	%	14,95	20,0	Egy év alatt elindított összes ügyintézés számához viszonyított digitálisan indított ügymenetek aránya. Önkormányzati és kormányablak/kormányhivatali adatbázis, évente
Reziliencia: megtartó város	Az életminőséget meghatározó szolgáltatásokkal való elégedettség	%	2022-ben kerül felmérésre	-	A településen igénybe vehető közszolgáltatásokkal, piaci szolgáltatásokkal, települési infrastruktúrákkal stb. való lakossági elégedettség mértéke. Egységes módszertan alapján végzett lakossági elégedettségmérés, évente
Reziliencia: zöldfelületek	Zöld- és vízfelületek arányának változása	%	100	-	A településen megtalálható zöld- és vízfelületek nagyságának (ha) változása az adott évben a bázis évhez viszonyítva. Önkormányzati adatbázis: zöldfelületi kataszter, Lechner adatszolgáltatás, évente
Prosperáló város	Fejlesztésekbe bevont külső forrás aránya	%	0	-	A fejlesztésekbe bevont külső források aránya a TOP Plusz forrásokhoz viszonyítva. Önkormányzati és EPTK adatok, évente
Zöldülő város	Éves ÜHG kibocsátás egyenérték (CO ₂ /t) (cél: csökkenés)	tonna CO ₂ egyenérték	664 185	660 000	A város éves ÜHG kibocsátás és a városi zöldfelület természetes CO ₂ megkötő kapacitásának alakulása (kibocsátás – megkötés). KSH, SECAP, ZIFFA, városi zöldkataszter, évente

⁴¹ Kiegészítő adatszolgáltatás: 47 Kiskereskedelem (TEÁOR '08 szerinti ágazat): 796 006 029 Ft (8,26 %), 46 Nagykeresedelem (TEÁOR '08 szerinti ágazat): 735 610 874 Ft (7,64 %)

	indikátor	mérték- egység	bázisérték 2020	célérték 2027	mérés módszere
Digitális város	Digitálisan mért adattípusok száma	db			A településen digitálisan mért adattípusok száma (adattípusok és rögzítő szervezet megnevezése). Önkormányzat és egyéb szervezetek, évente
Megtartó város	Vándorlási egyenleg	fő	21	20	A településre állandó lakcímmel bejelentett lakosok számának változása (lakcímmel bejelentkezők – lakcímet megszüntetők). Polgármesteri Hivatal népszégnyilvántartási statisztikái, KSH, évente
Kiszolgáló város	Újonnan belterületbe vont területek és a kihasználatlan városi területek aránya	%	0,12		Városi terjeszkedés mértéke (külterületi terület belterületté nyilvánítása – kihasználatlan városi terület). Önkormányzati adatbázis, évente

Forrás: FVS útmutató, saját szerkesztés

4.3 A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana

Az eredményességét vizsgáló monitoring során fontos, hogy az Önkormányzat milyen adatokat használ, amelyek eredete kétféle lehet: származhatnak saját adatgyűjtésből és külső – Önkormányzaton kívüli – adatszolgáltatótól. Az előző fejezetben található indikátor táblázatok utolsó oszlopai valamennyi indikátor esetében egyedileg meghatározta a mérés módszertanát. Az indikátor mutatók bázis- és célértékeinek meghatározása három módon történhet:

- az értékek meghatározásához szükséges adatok az Önkormányzatnál vagy az érintett feladat teljesítésével megbízott közszolgáltatónál, közintézménynél állnak rendelkezésre;
- az értékek meghatározásához szükséges adatok külső adatbázisokból (pl. KSH, NFSZ, Lechner tudásközpont vonatkozó adatbázisa) szerezhetők meg;
- az értékek meghatározása kérdőíves felmérések lefolytatásával és kiértékelésével állapíthatók meg.

Az FVS céljaihoz kapcsolódó indikátorok esetében elsősorban az Önkormányzat saját adataira, valamint közhiteles adatforrásokra (pl. KSH, NFSZ, KLIK) lehet támaszkodni, az egységes FVS indikátorok esetében pedig a központilag kiadott adatlapok pontosan meghatározzák a számítási módot és a mutatók számításához szükséges adatok forrását (pl. Önkormányzat által végzett kérdőíves felmérés, zöldfelületi kataszter, EPTK, külső adatszolgáltató).

A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának kialakítása során a következő legfontosabb feladatokat kell figyelembe venni:

- a monitoringgal kapcsolatos tevékenységek terv szerinti ellátásával megbízott személy kijelölése;
- az FVS-ben szereplő monitoring és értékelési terv alapján részletes munkaterv és éves feladattervek kialakítása;

- a monitoringrendszer informatikai kereteinek kialakítása, folyamatosan frissítendő adatbázis megalkotása;
- az indikátorok aktuális értékének összegyűjtése (önkormányzati és külső adatszolgáltatótól) és az adatbázisban történő rögzítése a terv szerinti gyakorisággal;
- folyamatos kapcsolattartás a nagyobb volumenű projektek megvalósításért felelős szervezetekkel, személyekkel az indikátorok elérését jelentősen befolyásoló projektek nyomon követése érdekében;
- éves monitoring jelentés készítése, amely tartalmazza a programszintű indikátor értékek alakulását, az ez alapján levonható következtetéseket és az esetlegesen szükségesnek tartott beavatkozásokat.

5 Az irányítási és működési modell

5.1 A városirányítási modell indokolt módosításai

A fenntartható városfejlesztési stratégia és kapcsolódó projektjeinek tervezésére, finanszírozására és lebonyolítására vonatkozó **döntéshozatali mechanizmusban alapvető változtatások nem szükségesek** a 2014-2020-as fejlesztési ciklushoz képest, azonban az új szemlélet megköveteli **néhány új elem** behozatalát az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal működési rendjébe. A városfejlesztéssel, zöld és digitális átállással, a projektekkel kapcsolatos előterjesztéseket a szakmai osztályok készítik a jövőben is elő, alapvetően a Polgármesteri kabinet, a Városfejlesztési és városüzemeltetési osztály, a Főépítési osztály és a Vagyongazdálkodási osztály. Az előterjesztések fedlapján a Polgármester alatt az osztályvezetők, illetve a Főjegyző, mint a törvényesség rendjéért felelős vezető aláírásai találhatóak. Az előterjesztéseket jellemzően az alábbi bizottságok tárgyalják:

- Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság,
- Pénzügyi Bizottság,
- Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság.

A bizottságok határozatokat hoznak, amelyek alapján javasolják az előterjesztéseket a Közgyűlésnek elfogadásra vagy nem elfogadásra, a végső döntést Közgyűlés szavazással hozza meg.

5.1.1 Az átfogó városirányítási rendszer változásai

Az FVS végrehajtása során a többszintű irányítási modell alkalmazását kell előnyben részesíteni.

- **Az irányítás különböző szintjei közötti beavatkozások koordinációja és összehangolása:** Az FVS és a kapcsolódó projektek végrehajtásának, megvalósításának fő felelőse a Polgármesteri kabinet, az alfelelősök pedig a szakmai társosztályok. A projekt teamek vezetője (projekt menedzser/vezető) felelős a projekt teamek hatékony működéséért, emellett beszámol a Polgármesteri kabinetnek számol be a projekt megvalósításáról.
 - Az FVS megvalósítási szakaszában javasolt kijelölni egy **városmenedzsert** és a **zöld, illetve digitális** átállás menetrendhez/átálláshoz kapcsolódóan **felelős koordináló személyt** a Polgármesteri kabinetben belül. A zöld és digitális átállással kapcsolatos feladatok a Városfejlesztési és városüzemeltetési osztályon fognak jelentkezni, konkrét munkatársak megjelölése is szükséges. A Városfejlesztési és városüzemeltetési osztály vezetője a Polgármesteri kabinetnek számol be a végrehajtásról.
 - A városirányítási modell módosítása keretében javasolt egy **Stratégiai fejlesztési testület** (fórum) létrehozása és rendszeres működtetése. A testületet a Polgármester vezeti, az üléseket ő hívja össze legalább félévenkénti rendszerességgel. A testület feladatai közé tartozik a városfejlesztési stratégiai célok rendszeres áttekintése, fejlesztési alternatívák megfogalmazása hazai és nemzetközi minták, jó gyakorlatok figyelembevételével, és ezek alapján döntéselőkészítő javaslatok kidolgozása. A testület javasolt tagjai:
 - Polgármester (stratégiai fejlesztési testület vezetője)
 - Polgármesteri kabinet vezetője
 - 1 fő közgyűlési tag
 - 3 fő külső szakember (1-1 fő gazdasági, társadalmi, környezeti szakterületről)
 - 1 fő városfejlesztési / EU integrációs szakember

- **Több érdekelt félre kiterjedő, alulról építkező megközelítés, érintett résztvevők egyenlő esélyű bevonása:** Mind az FVS készítésénél, mind egy adott projekt tervezésénél széles körű partnerséget valósít meg az Önkormányzat. A fejlesztés előkészítésébe és megvalósításába minden esetben bevonásra kerül az adott önkormányzati cég vagy önkormányzati intézmény, civil szervezet, így biztosított a partnerség a projekt előkészítése, megvalósítása, utánkövetése alatt is. A résztvevők bevonása azonos időben és azonos módon történik.
- **Közösség-vezérelt kezdeményezések előtérbe helyezésének módjai:** A stratégiai szintű tervezés során, majd később a stratégia megvalósítási szakaszában szükséges a minél szélesebb körű nyilvánosság bevonása, minél szélesebb körű partnerség biztosítása. Ezt egyrészt tematizált workshopokon keresztül, másrészt az internet segítségével lehetséges (pl. online események, projektgyűjtések, kérdőívek, anyagok bemutatása online eszközök segítségével). Az eszközök tára rendkívül széles körű, a hatékonyságot mérve lehet az eszközök között priorizálni.

5.1.2 A térségi koordináció mechanizmusainak változásai

Az FVS-hez kapcsolódó várostérségi koordináció alapját általánosságban a 2.2.1 fejezetben bemutatott lehatárolás jelenti, a jelenlegi alkalmazott mechanizmusokat a 2.4.3 fejezet részletezi. Az FVS-sel kapcsolatosan tervezett mechanizmusok:

- rendszeres egyeztetés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzattal az Integrált Terület Program esetleges változtatásairól és a hatékony megvalósításáról,
- az együttműködési megállapodásnak megfelelően a találkozók folytatása Debrecen és Nyíregyháza között a szinergiák erősítése érdekében,
- a szükséges infrastrukturális fejlesztések és kapacitásbővítések azonosítása a térségi együttműködésben ellátott közfeladatok esetében közösen,
- a várostérségi munkacsoport fenntartása az esetleges közös projektek előkészítése és megvalósítása céljából.

5.1.3 Résztvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában

Az FVS kidolgozása során Nyíregyháza szorosan együttműködött a releváns szervezetekkel és megvalósított egy átgondolt partnerségi folyamatot a célrendszer megalkotása és a beavatkozások azonosítása érdekében. Az FVS eredményes megvalósításához folytatni és szükség esetén szélesíteni kell az együttműködés tematikáját és a bevonandó szervezetek körét. Alapvetően két célcsoportra kell fókuszálni a résztvételi akciók során: a szakmai partnerekre és a lakosságra.

A **szakmai partnerek** tapasztalataikkal és fejlesztési elképzeléseikkel részt tudnak venni az egyes projektek előkészítésében, megvalósításában és egyes esetekben az eredmények fenntartásában is. A szakmai egyeztetések általános keretét a már létrehozott négy munkacsoport biztosítja (gazdaságfejlesztési, humán fejlesztési, környezet és közlekedés munkacsoport, valamint az előbbi fejezetben említett várostérségi munkacsoport). Ezen kívül azokkal a szervezetekkel szorosabb és rendszeresebb együttműködés szükséges, amelyek konzorciumi partnerként vagy működtetőként részt vesznek bármely projektben. A zöld átállással kapcsolatosan a Nyíregyházi Környezetvédelmi Kerekasztal keretében lesz lehetőség megvitatni a célokat és az azok elérését szolgáló beavatkozásokat, ehhez hasonlóan a digitális átállással kapcsolatos egyeztetések érdekében is javasolt egy egyeztetési platform kialakítása az érintett szervezetek bevonásával.

A várost használók, a városi szolgáltatásokat igénybe vevők, elsősorban a **lakosság** elvárásait és szükségleteit fokozottan figyelembe kell venni a projektek tartalmának összeállításakor annak

érdekében, hogy azok minél jobban megfeleljenek a helyi igényeknek és minél nagyobb legyen az elfogadottságuk a helyi társadalom körében. A társadalmi partnerségnek több formája is lehet:

- lakossági igény- és elégedettségmérések,
- lakossági fórumok,
- szemléletformáló akciók,
- egyéb közösségi rendezvények.

A stratégiakészítés fázisában lezajlott partnerségi egyeztetéseket az 1.3 fejezet tartalmazza, az alábbi táblázat pedig a megvalósítás során tervezett részvételi akciók ütemezését mutatja be.

50. táblázat: A részvételi akciók indikatív ütemezése

Tevékenység	2022				2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Gazdaságfejlesztési munkacsoport																																
Humán fejlesztési munkacsoport																																
Környezet és közlekedés munkacsoport																																
Várostársági munkacsoport																																
Zöld átállás partnerség – Nyíregyházi Környezetvédelmi Kerekasztal																																
Digitális átállás partnerség																																
Egyeztetés konzorciumi partnerekkel és a működtetővel																																
Lakossági igény- és elégedettségmérések																																
Lakossági fórumok																																
Szemléletformáló programok																																
Egyéb közösségi rendezvények																																

Forrás: saját szerkesztés

5.2 A városi működési modellt érintő tervezett változtatások

A 2.4.2 Működési modell alfejezetben bemutatásra került a város működését biztosító szolgáltatások szervezeti, működési háttere, a működési térkép. A városfejlesztési stratégia 2021-2027 megvalósítását érintő szervezeti és működési struktúrák terén alapvető változtatások nem szükségesek a 2014-2020-as fejlesztési ciklushoz képest, kisebb módosítások indokoltak.

A városfejlesztési stratégia 2021-2027 megvalósítását érintő szervezeti és működési struktúrák átalakítása

- **Szükséges változtatások a stratégia végrehajtás menedzsmentjében:** A Polgármesteri Hivatalon belül a stratégia végrehajtásánál és a projektek megvalósításánál egyértelműen a műszaki kompetenciákat szükséges erősíteni új munkavállalók felvételén keresztül. Kiseb kapacitáshiány jellemző a Gazdasági osztályon – a jelenleg megvalósítás alatt lévő, valamint főként az új projektnél olykor problémát jelent pénzügyi menedzser kijelölése, megnevezése, így előfordul, hogy egy-egy pénzügyi menedzsernek túl sok projekttel kell foglalkoznia, így erős leterheltség alakul ki. Ez a műszaki kompetenciáknál még inkább jellemző. Ezen mindenképpen szükséges javítani.

- **Megerősítendő munkafázisok HR szempontból:** A műszaki kompetencia kapacitás hiánya mind a projektek előkészítésénél, mind a megvalósításnál jelentkezik. Az infrastrukturális projektek esetében szükséges műszaki szempontból a tervek megrendelői áttekintése, a tervező csak azt követően kaphat teljesítési igazolást, miután az észrevételekre reagált, az esetleges javításokat megtette. Sokszor a kapacitáshiány miatt ez időben elhúzódik, így idővesztés keletkezik. A projektek megvalósításánál is szükséges a folyamatos műszaki támogatás. A műszaki kompetenciát új munkavállalók felvételével indokolt biztosítani.
- **Átalakítandó munkafolyamatok:** Egy adott projekt műszaki terveinek elkészültét követően szükséges műszaki szempontból a tervek megrendelői áttekintése, észrevételezése, amely munkafolyamatnál komoly kapacitáshiány keletkezik. A munkafolyamatot úgy lehetne átalakítani, hogy az Önkormányzat tervellenőrt vesz igénybe, amit már a tender során is jelez. A tervellenőrzési tevékenység az európai uniós pályázatoknál általában elszámolható költség.
- **Rendszeres kommunikációs mechanizmusok kialakítása:** A városfejlesztés egyik kulcsfontosságú területe a rendszeres kommunikáció biztosítása az Önkormányzat és a helyi intézmények, vállalkozások között. A rendszeres egyeztetések lehetőséget nyújtanak arra, hogy az érintett szereplők megismerjék egymás fejlesztési igényeit, illetve együttműködjenek a projektek megvalósítási fázisában is, ami elősegíti a szinergikus hatások érvényesülését.
 - Önkormányzat és intézmények kapcsolatának erősítését szolgáló mechanizmusok kialakítása: rendszeres időközönként (pl. negyedévente) városfejlesztési egyeztető megbeszélések szervezése a Polgármesteri hivatal érintett osztályai és a városi intézmények között,
 - Intézmények egymás közötti kapcsolatának elősegítése: rendszeres időközönként (pl. negyedévente) egyeztető megbeszélések szervezésének elősegítése a városi intézmények között,
 - Önkormányzat és a meghatározó vállalkozások kapcsolatának további erősítése: a Top10/20 vállalattal városvezetői szinten szükséges a rendszeres kapcsolattartás erősítése, a további meghatározó cégekkel pedig szakértői szintű rendszeres szakmai egyeztetések javasolhatóak, a város gazdaságfejlesztési szervezetének közreműködésével.

Indokolt átalakítások a különböző városi működési területeken, a stratégia célrendszerét szem előtt tartva (különös tekintettel a zöld és digitális átállás céljaira)

A város üzemeltetését a 100%-os önkormányzati tulajdonú NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. látja el. A zöld és digitális átállás céljainak elérése érdekében szükséges a NYÍRVV-nél 1 fő zöld és 1 fő digitális felelős kijelölése, aki a folyamatokat integrálja a cég működésébe. A felelősök az ügyvezetőnek, az ügyvezető pedig a Városfejlesztési és városüzemeltetési osztályvezetőnek számol be az elvégzett tevékenységről.

A FVS végrehajtásáról szükséges tájékoztatni az egyes humán és közszolgáltatókat, az egészségügyi és szociális szolgáltatókat, intézményeket. A zöld és digitális átállás céljainak elérése érdekében megfontolandó az intézményeknél zöld és digitális kapcsolattartók kijelölése, akik a folyamatokat integrálják a szervezet működésébe. A szolgáltatóknak, a NYÍRVV-nek és az Önkormányzatnak rendszeres időközönként (félévente) szükséges egyeztetéseket tartaniuk a zöld és a digitális célok összehangolása érdekében. Saját forrás és pályázati források bevonásán keresztül szükséges minden ágazati szolgáltatónál az eszközállomány megújítása, digitalizált automatizált rendszerek bevezetése. Az alábbi táblázat összefoglalja a működési modellt érintő változásokat.

51. táblázat: Működési modellt érintő változások összefoglalása

Működési terület/ szervezet	Változás / fejlesztés	Ütemezés
Polgármesteri Hivatal	Műszaki kompetenciák erősítése Pénzügyi menedzser kapacitás erősítése 1 fő digitális átállásért felelős szakember kijelölése 1 fő zöld célok megvalósításáért felelős szakember kijelölése	Folyamatos
NYÍRVV Nonprofit Kft.	1 fő digitális átállásért felelős szakember kijelölése 1 fő zöld célok megvalósításáért felelős szakember kijelölése	Folyamatos
Oktatás – Nyíregyházi Tankerület; Szakképzési Központ Szociális Gondozási Központ Egészségügy alapellátás Kulturális, közművelődési szolgáltatások – Jósa András Múzeum; Váci Mihály Kulturális Központ Közösségi közlekedés – Volánbusz Zrt. Hulladékgazdálkodás – Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.	1-1-fő kapcsolattartó kijelölése digitális átállás és zöld átállás területen	Folyamatos

6 Cselekvési terv

A cselekvési tervben stratégia és a célok fejlesztési irányokká, beavatkozásokká történő lebontása történik meg, mely során figyelembe kell venni mind a városi, mind a várostérségi szintet. Nyíregyháza esetében a beavatkozások többsége városi szinten valósul meg.

6.1 Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése

A cselekvési terv alapját a célok megvalósulását támogató beavatkozási területek meghatározása jelenti. A cselekvési terv bevezetéseként a következő táblázat a beavatkozásokat rendszerbe foglalva – a tervezési dimenziók és a stratégiai célok mátrixában – ismerteti.

52. táblázat: Az intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése

Stratégiai célok	Beavatkozási területek	Prosperáló város	Zöldülő város	Digitális város	Megtartó város	Kiszolgáló város
Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	Gazdaság-fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> • A Nyíregyházi Ipari Park meglévő területének infrastrukturális fejlesztése • Nyíregyházi Ipari Park bővítése – egyéb forrásból • KKV park kialakítása • KGST piac "intelligens" vásártérre történő átalakítása • Repülőtér fejlesztés kis gépek, magángépek, helikopterek számára • Regionális ipari digitális innovációs központ létrehozása Nyíregyházán • Coworking irodaház létrehozása és start-upok támogatása • "A" kategóriás irodaház építése, kialakítása • Jókai tér 4-6. szám alatti ingatlan fejlesztése • Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum folytatása – egyéb forrásból • Bokortanya program, helyi termék fejlesztés, körforgásos gazdaság kialakítása • LaunchIt - Kezd el ma • A helyi gazdaságfejlesztést célzó, beszállítói válást elősegítő program • Városi - megyei kombinált mikrohittel alap • Szociális Mikrohittel és vállalkozói mentor program 				
Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	Felsőoktatás és szakképzés fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • Nyíregyházi Szakképzési Centrum intézményeinek fejlesztése • Építőipari szakmunkás oktatási centrum létrehozása • Gazdasági ágazatokhoz igazodó oktatásfejlesztés • Együttműködés a megyei és városi önkormányzat, a régióban található egyetemek és szakképzési centrumok között 			<ul style="list-style-type: none"> • Nyíregyházi Egyetem fejlesztései – egyéb forrásból • Új képzések indítása a Nyíregyházi Egyetemen 	

Stratégiai célok	Beavatkozási területek	Prosperáló város	Zöldülő város	Digitális város	Megtartó város	Kiszolgáló város
		<ul style="list-style-type: none"> • K+F+I együttműködés a Nyíregyházi Egyetem és a gazdasági szereplők között 				
Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	Bölcsődék és óvodák fejlesztése				<ul style="list-style-type: none"> • Bölcsőde fejlesztések Nyíregyházán (9 intézmény) • Óvoda fejlesztések Nyíregyházán (35 intézmény) • Borbánya, Kállói út 109. alatt régi iskolaépületben bölcsőde kialakítása • Óvodai közösségi programok 	
	Köznevelési intézmények fejlesztése				<ul style="list-style-type: none"> • Nyíregyházi Tankerületi Központ intézményeinek fejlesztése • Egyházi fenntartású köznevelési intézmények fejlesztése 	
	Egészségügyi és szociális ellátás fejlesztése			<ul style="list-style-type: none"> • Komplex okos város fejlesztési program megvalósítása 	<ul style="list-style-type: none"> • Egészségügyi ellátás infrastrukturális feltételeinek fejlesztése • Nyíregyházi Család- és Gyermejkölési Központ épületeinek fejlesztése • Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ nappali ellátást nyújtó intézményeinek fejlesztése 1. • Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ nappali ellátást nyújtó intézményeinek fejlesztése 2. (Idősek Klubjai) • Gyermek átmeneti otthona (Nyírszőlős, Kollégium utca) fejlesztése • Családok Átmeneti otthona (Tokaji út 1/D) fejlesztése • Bentlakásos intézmények létrehozása • Sóstói úti egészségközpont kialakítása • Egészségügyi szűrések, prevenció programok • Életmentő egészségügyi készenléti csomag • Oltások, oltóanyagok a lakosság 	

Stratégiai célok	Beavatkozási területek	Prosperáló város	Zöldülő város	Digitális város	Megtartó város	Kiszolgáló város
					számára <ul style="list-style-type: none"> • Ki segít a segítőnek? program • Programok időseknek • Házi segítségnyújtás és az ápolási díj összekapcsolása • Szociális szolgáltatások modernizációja • Drogprevenciós programok • Pénzügyi tudatosságot erősítő programok • Közszolgáltatások fejlesztése 	
Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	Közlekedés-fejlesztés		<ul style="list-style-type: none"> • Belváros átalakítása, sétáló terület kibővítése 			<ul style="list-style-type: none"> • Útépítési program I. ütem • Tiszavasvári út kerékpárút kialakítása Varsó-Derkovits u. között • Ungvár sétány "körparkoló" területének rendezése • Sóstói úti csomópontok fejlesztése • Útépítési program II. ütem • Sóstóhegy és a 4-es sz. főút direkt kapcsolat kiépítése • Kerékpáros közlekedési hálózat kialakítása • Nagykörút- Váci M. utca csomópont fejlesztés • Sóstói út- Garibaldi u. csomópont fejlesztése • További út és közlekedési csomópont fejlesztések • További kerékpáros infrastruktúra fejlesztések • További parkolási infrastruktúra fejlesztések • Közösségi közlekedési rendszer fejlesztése • Krúdy Gyula utcai autóbusz telephely átköltöztetése a Tiszavasvári útra • Nagykörút négysávosítása • Kiskörút befejezése a Debreceni útig • Kerékpáros közlekedést

Stratégiai célok	Beavatkozási területek	Prosperáló város	Zöldülő város	Digitális város	Megtartó város	Kiszolgáló város
Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	Turizmus-fejlesztés	<ul style="list-style-type: none"> Sóstó gyógyhely fejlesztése 2. ütem (I. szakasz) Sóstói Múzeumfalú turisztikai fejlesztése 2.0 Nyíregyházi Állatpark – Természetvédelmi, ökológiai mentő és rehabilitációs központ Sóstó gyógyhely fejlesztése 2. ütem (II. szakasz) Sóstói Múzeumfalú fejlesztés - Mese kert projekt Camping fejlesztés Sóstógyógyfürdőn Fürdőfejlesztés Sóstón Katlan rekonstrukció és szálloda kialakítás Sóstón Sóstó Szolgáltató Centrum létrehozása Svájci Lak komplex felújítása Nyíregyházi Állatpark további fejlesztései Sóstógyógyfürdő központ tehermentesítése Kisvasút nyomvonalának tájépítészeti rekonstrukciója) 			<ul style="list-style-type: none"> Jósa András Múzeum fejlesztése – D épület helyén látványraktár építése Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamat kezdeményezése és megvalósítása 	népszerűsítését szolgáló programok
	Kulturális, sport, rekreációs fejlesztések	<ul style="list-style-type: none"> Tirpákok nyomában Gyerekbirodalom Nyírvíz palota felújítása 			<ul style="list-style-type: none"> Júlia fürdő fejlesztése Mustárház belső felújítása Művelődési házak felújítása Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár és fiókkönyvtárak felújítása Continental Aréna belső felújítása Régészeti bázis kialakítása a Fokos utcán Új Városi Stadion építése – egyéb forrásból Egészségmegőrző és közösségi sportrendezvények Bringa Píknik és Bringa Város programok 	

Stratégiai célok	Beavatkozási területek	Prosperáló város	Zöldülő város	Digitális város	Megtartó város	Kiszolgáló város
Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	Energetikai fejlesztések		<ul style="list-style-type: none"> • Önkormányzati tulajdonú épületek energetikai korszerűsítése • Napelemek elhelyezése önkormányzati intézményeken 		<ul style="list-style-type: none"> • Mozdulj Nyíregyháza! programsorozat bővítése 	
	Élhető település-fejlesztés			<ul style="list-style-type: none"> • Nyíregyháza komplex okos város projekt 		<ul style="list-style-type: none"> • Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztések • Síp utca és Egyház utca közötti tömb területén belvárosi szálloda és sétány kialakítása VAGY zöldtetős parkolóház (mélygarázs / parkolóház) kialakítása • Ötletpályázat kiírása az Egyház utca – Síp utca közötti terület fejlesztésére • Tiszavasvári úti északi laktanya területének rehabilitációja • Nyírszőlős városrészközpont rehabilitációja • Új temető létrehozása • Két kemencés hamvasztómű építése
	Zöldterületek fejlesztése		<ul style="list-style-type: none"> • Könyök utcai játszótér zöldítése, parkosítása, parkoló építése • Fazekas János tér parkosítása • Szent Flórián tér parkosítása • Család u. - Nád utca közötti terület parkosítása, rendezése • Bujtosi városliget bővítése • Zsombék utca melletti terület rendezése (Plázával szemben) területszerzéssel • Sirály rét fejlesztése • Környezetszennyezés és klímaváltozás hatásainak 			

Stratégiai célok	Beavatkozási területek	Prosperáló város	Zöldülő város	Digitális város	Megtartó város	Kiszolgáló város
			<p>csökkentését szolgáló szemléletformálás, fásítás</p> <ul style="list-style-type: none"> • Városi zöld átállás tervezési folyamata • Környezetvédelmi szemléletformáló tevékenységek, programok megvalósítása 			
Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom	Szociális célú város-rehabilitáció				<ul style="list-style-type: none"> • Szociális városrehabilitáció folytatása a Huszártelenen • Szociális városrehabilitációs ESZA programok 	
	Lakhatási feltételek fejlesztése, fiatalok megtartása	<ul style="list-style-type: none"> • Kert köz 4. szám alatt szolgálati lakások kialakítása 			<ul style="list-style-type: none"> • Szociális bérlakások építése, fecskeházak építése • Ifjúsági programok – fiatalok megtartása • "Fejleszt-Elek" fejlesztő és módszertani kuckó gyermekeknek, szülőknek, pedagógusoknak • Bokortanyák közösségfejlesztési program • Közösségfejlesztési panel program • Iskolai programok • A fiatal tehetségek megtartásának és foglalkoztatásának ösztönzése Nyíregyházán • Gondoskodó Kollégium Felzárkóztatási Program 	

Forrás: saját szerkesztés

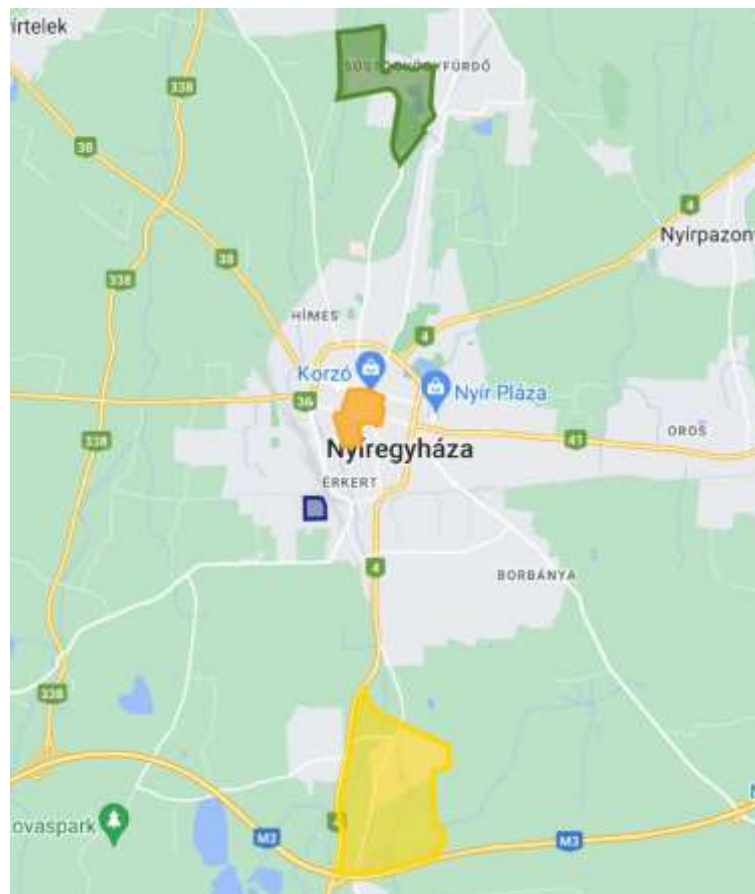
6.2 Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása

Az akcióterületek a város egybefüggő vonallal körülhatárolható területei, ahol a megvalósuló infrastrukturális és soft beavatkozások egymásra szinergikus hatást fejthetnek ki, azaz az egyes fejlesztések segítik más projektek megvalósulását, hatásának kiteljesedését, és együttes hatásuk érzékelhető változást eredményez az akcióterületen.

Nyíregyházán a következő fejlesztési akcióterületek jelölhetők ki a 2021-2027-es tervezési időszakra:

- **Belváros – Kulturális negyed akcióterület:** Nyíregyháza városközpontja, valamint a Benczúr Gyula tér és a Bessenyei tér körüli terület
- **Turisztikai akcióterület:** Sóstógyógyfürdő területe
- **Iparfejlesztési akcióterület:** Nyíregyházi Ipari Park területe
- **Szociális városrehabilitációs akcióterület:** Huszártelep városrész

43. ábra: Városfejlesztési akcióterületek Nyíregyházán



Akcióterületek:



Belváros – Kulturális negyed akcióterület



Sóstógyógyfürdő turisztikai akcióterület



Huszártelep - Szociális városrehabilitációs akcióterület



Nyíregyházi Ipari Park akcióterület

Forrás: Google Maps, saját szerkesztés

Nyíregyháza Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájában – a meglévő városfejlesztési stratégiákkal összhangban – olyan akcióterületek kerültek kijelölésre és lehatárolásra, amelyek kulcsszerepet töltenek be a város életében és amelyek fejlesztése érzékelhető változást okoz a város egészének fejlődésében.

53. táblázat: Akcióterületek lehatárolása

Akcióterület megnevezése	Akcióterület lehatárolása	A lehatárolás indoklása
Belváros – Kulturális negyed akcióterület	Vay Ádám körút, Hunyadi utca, András utca, Luther tér, Luther utca, Iskola utca, Szarvas utca, Kiss Ernő utca, Deák Ferenc út, Szabolcs utca, Bethlen Gábor utca, Víz utca, Rákóczi utca	A Belváros Nyíregyháza fő kulturális, vallási és építészeti értékeinek helyszíne, így a város egyik fontos turisztikai desztinációja. A város legjelentősebb kulturális intézményei – Móricz Zsigmond Színház, Jósza András Múzeum, Rózsakert Szabadtéri színpad – a történelmi városközpont szomszédságában, a Bessenyei tér és Benczúr Gyula tér mellett található. A két terület együttes, akcióterületként történő fejlesztése a beavatkozások hasonló tematikája és a szinergikus hatások fokozása miatt indokolt.
Turisztikai akcióterület	Kisvasút nyomvonala, Tölgyes utca, Csongor utca, Igrice-csatorna, Berenát utca, Fürdő utca, 100-as vasútvonal nyomvonala	Sóstógyógyfürdő a város életében jelentős rekreációs funkciót tölt be, valamint a térség egyik kiemelt turisztikai desztinációja. Az akcióterületen található a Tófürdő, az Aquarius Élmenyfürdő, a Sóstói Múzeumfalu, valamint a Nyíregyházi Állatpark. A turisztikai akcióterület további fejlesztését a város prioritásként kezeli.
Iparfejlesztési akcióterület	Nyíregyházi Ipari Park területe	A város ipari parkjai beteltek, jelenleg nem állnak rendelkezésre önkormányzati tulajdonban lévő területek iparfejlesztési célokra. Az ipar park fejlesztése, bővítése ezért a város fontos gazdaságfejlesztési célkitűzése.
Szociális városrehabilitációs akcióterületek	Huszártelep városrész – Bottyán János utca - Huszár tér - Orgona utca - Viola utca	Az FVS helyzetelemzése és célrendszere, valamint az antiszegregációs program alapján a város leromlott, szegregált területeinek fejlesztése indokolt. Az elmúlt években megvalósuló fejlesztéseknek köszönhetően a Huszártelep az egyetlen olyan szegregátum, ahol infrastrukturális fejlesztések is megvalósíthatók.

Forrás: saját szerkesztés

6.3 Városi szintű beavatkozási területek részletezése

A cselekvési terv a célok eléréséhez szükséges intézkedéseket, beavatkozásokat veszi sorra. Tartalmi mélysége a projektszintet nem éri el, átfogó tevékenységeket tartalmazza a város különböző területeire vagy adott telekre, telekcsoportokra vonatkozóan. A beavatkozások típusai a következők lehetnek:

- Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások
- Stratégiai célkitűzéseket támogató akcióterületi beavatkozások
- Stratégiai célkitűzéseket támogató hálózatos, vonalas (infrastrukturális és soft jellegű) fejlesztések

6.3.1 Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások

A stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi, beruházási jellegű és/vagy soft beavatkozások legfőbb jellemzői a következők:

- szűkebb környezetükben jelentkező helyi szintű fejlesztések, amelyek hiányzó funkciót pótolnak vagy meglévő funkciót fejlesztenek,
- közterület- és környezetrendezési beavatkozások a város egy-egy pontján,
- új, önálló létesítmény építése,
- hosszabb időtávú fejlesztések (pl. meglévő lakóterületek karaterének, épületállományának megújulása, funkcióváltó – barnamezős – területek fejlesztése).

Nyíregyháza a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia keretében meghatározott beavatkozási területei a következő táblázatokban kerülnek részletes bemutatásra:

beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	beavatkozás/projekt munkacíme	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	városrészi leképeződés	becsült összeg (millió Ft)	
Gazdaságfejlesztés⁴²							
1.	Prosperáló	KKV park kialakítása	Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	A gazdaságfejlesztés és ezen belül a KKV-k fejlesztése kiemelt prioritást jelent a város számára.	A fejlesztés célja olyan jó ipari infrastruktúrával ellátott területek kialakítása, ahova a kisebb KKV-s beruházások (0,5-2 ha, 10-100 fő KKV) versenyképes áron be tudnak települni. Egy ilyen típusú KKV park kialakítása alkalmas arra, hogy a helyi vállalkozások beruházási igényeinek teret adjon és egyfajta kezdeti vállalkozásfejlesztési lehetőségként szolgáljon.	Város területe	1 000
2.	Prosperáló	KGST piac "intelligens" vásártérre történő átalakítása	Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	A Vásártér (KGST piac) fontos szerepet tölt be a város gazdaságában, ugyanakkor infrastruktúrájának színvonala elavult.	A fejlesztés célja, hogy a piac területén olyan intelligens megoldásokat célzó eszközök kerüljenek telepítésre (pl. vállalati infrastruktúra fejlesztése és bővítése, parkolóterület bővítése, intelligens forgalomirányítási rendszer, látogatóirányító és tájékoztató rendszer), amelyek kielégítik a piaci árusok és a vásárlók igényeit. A projekt keretében az árusító infrastruktúra fejlesztése, valamint a szociális létesítmények korszerűsítése és akadálymentesítése is	Nyírszőlős, Felsőpázsit	1 500

⁴² További gazdaságfejlesztési projektek az akcióterületi fejlesztések között is találhatóak.

beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	beavatkozás/projekt munkacíme	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	városrészi leképeződés	becsült összeg (millió Ft)	
				megvalósul.			
3.	Prosperáló	Repülőtér fejlesztés kis gépek, magángépek, helikopterek számára	Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	A reptér fejlesztése fontos szerepet tölt be a város és térsége elérhetőségének javításában.	A projekt keretében a reptér fejlesztése (pl. kifutó fejlesztése és kapcsolódó kiszolgáló infrastruktúrájának fejlesztése) valósul meg, aminek célja, hogy a repülőtér alkalmas legyen business jet-ek fogadására. A reptér felújítása és bővítése befektetésösztönzési szempontból is indokolt.	Nyírszőlős, Felsőpázsit	8 000
4.	Prosperáló	Regionális ipari digitális innovációs központ létrehozása Nyíregyházán	Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	A beruházás fontos szerepet tölt be a város vállalkozóbarát környezetének erősítésében.	A fejlesztés célja egy regionális ipari digitalizációs központ létrehozása, amely a térség azon kis- és középvállalatait szolgálná ki, akik számára előnyökkel szolgál az ipari digitalizáció. A központnak egyesítheti a nemzetközi legjobb gyakorlatokat, a helyi szakértelmet és a kapcsolati tőkét.	Város területe	1 460
5.	Prosperáló	Coworking irodaház létrehozása és start-upok támogatása	Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	A beruházás fontos szerepet tölt be a város vállalkozóbarát környezetének erősítésében.	Nyíregyházán kiemelt hangsúlyt szükséges fektetni a helyi ökoszisztéma felkarolására és támogatására, amelybe többek között a fiatal tehetségek, a start-upok, a digitális átállás is beletartozik. Ennek érdekében a fejlesztés keretében egy megfelelően felszerelt coworking irodaház létrehozása valósul meg, amely egyrészt kiszolgálja azon nagyszámú mikrovállalkozást és kkv-t, amelyek nem képesek tartósan saját, exkluzív irodát bérelni, másrészt lehetővé tenné, hogy a város ne csupán nyers irodaterületet, hanem egy szolgáltatáscsomaggal kiegészített, komplex irodai funkciót adhasson bérbe.	Város területe	1 000
6.	Prosperáló	"A" kategóriás irodaház építése, kialakítása	Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	A beruházás fontos szerepet tölt be a város vállalkozóbarát környezetének erősítésében.	A projekt keretében kialakításra, felépítésre kerül egy a 21. századi igényeknek megfelelő A/A+ kategóriás irodaház Nyíregyháza belvárosához közel, amely alkalmas BSC (business service center) és SSC (shared service center) szektorban működő cégek, valamint helyi vállalkozások magas színvonalú iroda igényeinek kiszolgálására.	Város területe	10 000
7.	Prosperáló	Jókai tér 4-6. szám alatti ingatlan fejlesztése – KKV szolgáltató- és inkubátorház kialakítása	Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	A beruházás fontos szerepet tölt be a város vállalkozóbarát környezetének erősítésében.	A funkció nélküli, felújításra szoruló belvárosi épület fejlesztésének célja kezdő vállalkozások számára inkubátor ház, közösségi terek kialakítása. A projekt keretében az épület teljes külső és belső felújítása megvalósul.	Belső lakóterület (Belváros)	500
8.	Prosperáló	Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum	Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi	A foglalkoztatási paktum fontos	A Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum célja a foglalkoztatás hosszú távú fejlesztése, a város munkaerőpiaci helyzetének	Város területe	1 500

beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	beavatkozás/projekt munkacíme	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	városrészi leképeződés	becsült összeg (millió Ft)	
	folytatása – egyéb forrásból	foglalkoztatás (S1)	szerepet tölt be a város foglalkoztatói, munkaerőpiaci és gazdasági szereplői közötti kapcsolattartás biztosításában.	javítása. A paktum projekt folytatására a Magyar Kormány 1,5 Mrd Ft többlettámogatást biztosít.			
Felsőoktatás és szakképzés fejlesztése							
1.	Prosperáló	Nyíregyházi Szakképzési Centrum intézményeinek fejlesztése	Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer (S2)	A szakképzési intézmények infrastrukturális fejlesztése hozzájárul a megfelelő színvonalú oktatás biztosításához.	A fejlesztések célja a szakképzési intézmények infrastrukturájának fejlesztése, az épületek belső felújítása: – Nyíregyházi SZC Széchenyi István Technikum és (Városmajor utca 4., Árok u 48.) – Nyíregyházi SZC Inczedy György Szakképző Iskola és Kollégium – Nyíregyházi SZC Sipkay Barna Technikum – Nyíregyházi SZC Wesselényi Miklós Technikum és Kollégium – Nyíregyházi SZC Bánki Donát Műszaki Technikum és Kollégium – kollégium épület – Nyíregyházi SZC Zay Anna Technikum és Kollégium -iskola és kollégium épület	Város területe	9 000
2.	Prosperáló	Építőipari szakmunkás oktatási centrum létrehozása	Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer (S2)	A szakképzési intézmények infrastrukturális fejlesztése hozzájárul a megfelelő színvonalú oktatás biztosításához.	A gazdaság, elsősorban az elmúlt években gyorsan fejlődő építőipar igényeihez, annak változásaihoz igazodva, szükséges a versenyképes, rugalmas oktatási háttér biztosítása, a duális képzés elterjesztése. E célt szolgálja az építőipari szakmunkás oktatási centrum létrehozása.	Város területe	2 000
3.	Megtartó	Nyíregyházi Egyetem fejlesztései – egyéb forrásból	Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer (S2)	Az Egyetem fejlesztései fontos szerepet töltenek be a város jövőbeli fejlődése szempontjából.	A Nyíregyházi Egyetem 2021. augusztus 1-től alapítványi fenntartású, államilag elismert közhasznú szervezetként működő magán felsőoktatási intézményként látja el feladatait. Az Egyetem tervezett fejlesztései egyéb forrásból valósulnak meg.	Jósaváros, Stadion környéke, Hímes	-

beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	beavatkozás/projekt munkacíme	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	városrészi leképeződés	becsült összeg (millió Ft)	
Kulturális, sportolási és rekreációs infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése							
1.	Megtartó	Júlia fürdő fejlesztése	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	A városi rekreációs és sportolási lehetőségek fejlesztése hozzájárulnak egy élhetőbb, megtartó város megteremtéséhez.	A fejlesztés célja a belvárosban található Júlia fürdő fejlesztése: statikai felújítás, belsőépítészeti felújítási munkák (festés, burkolás, belső nyílászárók), szolgáltatásfejlesztés, technológia fejlesztés (hidegvizes kút).	Belső lakóterület (Belváros)	400
2.	Megtartó	Mustárház belső felújítása	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	A városi közösségi, közművelődési helyszínek fejlesztése hozzájárulnak egy élhetőbb, megtartó város megteremtéséhez.	A fejlesztés célja az Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda – Mustárház belső felújítása.	Belső lakóterület (Belváros)	30
3.	Megtartó	Művelődési házak felújítása	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	A városi közösségi, közművelődési helyszínek fejlesztése hozzájárulnak egy élhetőbb, megtartó város megteremtéséhez.	Váci Mihály Kulturális Központ egyes művelődési házainak felújítása: – Városmajori Művelődési Ház belső felújítása, – Borbányai Művelődési Ház belső felújítása	Város területe	50
4.	Megtartó	Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár és fiókkönyvtárak felújítása	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	A városi könyvtár helyszíneinek fejlesztése a város kulturális szolgáltatásinak bővítését eredményezi.	Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár központi épületének és 6 fiókkönyvtárának felújítása (Vécsey utcai, Örökösföldi, Sóstóhegyi, Kertvárosi, Nyírszőlősi, Orosi fiókkönyvtárak)	Város területe	600
5.	Megtartó	Continental Aréna belső felújítása	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	A városi rekreációs és sportolási lehetőségek fejlesztése hozzájárulnak egy élhetőbb, megtartó város megteremtéséhez.	A fejlesztés célja a Continental Aréna belső felújítása (küzdőtér, lelátó, raktár, vendégszobák, mosdók korszerűsítése, festés)	Belső lakóterület (Belváros)	200
6.	Megtartó	Régészeti bázis kialakítása a Fokos utcán	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	A múzeum egyes helyszíneinek fejlesztése a város kulturális és turisztikai szolgáltatásinak	A Fokos utcai épület (D jelzésű épület) felújításának, többfunkciós épületté történő átalakításának célja egy Régészeti Bázis kialakítása – új kiállítótér, valamint egy régészeti kutatóbázis fejlesztése.	Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor	1160

beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	beavatkozás/projekt munkacíme	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	városrészi leképeződés	becsült összeg (millió Ft)	
			bővítését eredményezi.				
7.	Megtartó	Új Városi Stadion építése – egyéb forrásból	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	A városi rekreációs és sportolási lehetőségek fejlesztése hozzájárulnak egy élhetőbb, megtartó város megteremtéséhez.	Nyíregyházi Városi Stadion építése a Nemzeti Stadionfejlesztési Program keretében, Magyarország Kormánya támogatásával. A 8150 férőhelyes stadion, futókör, egyéb kiegészítő épületek átadása 2023. őszén várható.	Jósvaváros, Stadion környéke, Hímes	19 000
Lakhatás							
1.	Megtartó	Szociális bérlakások építése, fecskeházak építése	Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7)	A fiatal szakemberek megtartása és vonzása, valamint a befogadó társadalom erősítése érdekében a város a lakhatási helyzet javítását kiemelt területként kezeli.	A szociális bérlakások/fecskeházak kialakításának célja a kevesebb jövedelemmel rendelkező, nem megfelelő lakhatási körülmények között élők, valamint a friss házások, fiatal családok lakhatásának támogatása.	Város területe	3000
2.	Prosperáló	Kert köz 4. szám alatt szolgálati lakások kialakítása	Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7)	A fiatal szakemberek megtartása és vonzása, valamint a befogadó társadalom erősítése érdekében a város a lakhatási helyzet javítását kiemelt területként kezeli.	A funkció nélküli, felújításra szoruló épület fejlesztésének célja városi bérlakások (fecske lakások) kialakítása, kezdő vállalkozások számára inkubátor ház kialakítása. A projekt keretében az épület teljes külső és belső felújítása megvalósul.	Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep	500
Turizmusfejlesztés							
1.	Prosperáló	Tirpákok nyomában	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	A városban a turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése, új vonzerők kialakítása kiemelt fejlesztési prioritásként jelennek meg.	A fejlesztés keretében több bokortanya meglátogatásával a tirpák kultúra - élet élményszerű bemutatása valósulna meg. Az országban egyedülálló bokortanyarendszer városi turisztikai kínálatába történő beépítésének célja, hogy a város kétpólusú turizmusa (Sóstó - Nyíregyháza-belváros) hárompólusúvá váljon. A fejlesztés megvalósulásával részben tehermentesíthető lenne Sóstógyógyfürdő és a városba érkező turisták tartózkodási ideje növekedne.	Város bokortanyás városrészei	500
2.	Prosperáló	Gyerekbirodalom	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	A városban a turisztikai vonzerő fenntartható fejlesztése, új vonzerők kialakítása kiemelt fejlesztési prioritásként	A Gyermekbirodalom a 4-16 éves korosztály számára fejlesztett interaktív város, amely a szórakozást és a tanulást valóság-hű szerepjátékokon keresztül ötvözi egybe. A város új turisztikai desztinációja hozzájárul ahhoz, hogy a gyerekek megtanulják a pénz és a munka értékét azáltal, hogy	Belső lakóterület (Belváros)	1000

beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	beavatkozás/projekt munkacíme	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	városrészi leképeződés	becsült összeg (millió Ft)
			jelennek meg.	"munkahelyeken" dolgozhatnak játékpénzért, amit a komplexumon belül el tudnak költeni.		

6.3.2 Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások

A nagyobb városi területekre kiterjedő stratégiai célkitűzéseket támogató akcióterületi beavatkozások térben és időben koncentrált, komplex fejlesztések. A beavatkozások esetében az időbeli koncentrálttság azt jelenti, hogy az akcióterületen a beavatkozás keretében tervezett tevékenységek meghatározott időtávon belül megvalósulnak. A komplex jelleg pedig azt jelenti, hogy az akcióterületen többféle, egymással szorosan összehangolt beruházási és/vagy soft jellegű beavatkozás valósul meg, amelyek ismérvei a következők:

- az akcióterületi beavatkozások volumene jelentős, várható hatásuk akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az adott akcióterületen,
- az akcióterületen belül megvalósuló egyes projektelemek segítik más projektelemek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését,
- az akcióterületen megvalósuló projektek hiányzó funkciók fejlesztését, a meglévő funkciók erősítését célozzák.

Nyíregyháza a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia keretében 4 akcióterületen határozott meg beavatkozásokat, amelyek a következő táblázatokban kerülnek részletes bemutatásra.

akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	akcióterületi fejlesztés munkacíme	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	akcióterület kijelölésének indoklása	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
Sóstógyógyfürdő akcióterület							
1.	Prosperáló	Sóstó gyógyhely fejlesztése 2. ütem (I. szakasz)	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Sóstógyógyfürdő a város életében jelentős rekreációs funkciót tölt be, valamint a térkép egyik kiemelt turisztikai desztinációja, központi részének akcióterületi fejlesztése indokolt.	A fejlesztés célja Sóstógyógyfürdő korábban már megkezdett fejlesztéseinek folytatása. Tervezett elemek: Sóstói tavak partfal megerősítése I. ütem, tavak iszapmentesítése, stégek felújítása, sziget hídjának felújítása, tavak vízszint szabályozásának kialakítása, levegőtető szökőkút telepítése, nyilvános illemhelyek létesítése, kerékpárút és járda építése, Parkfürdő főbejárat előtti közterület rekonstrukciója, Székelykapu teljes felújítása; parkolási rendszer fejlesztése, parkolólemez kialakítása	Sóstóhegy, Sóstó- gyógyfürdő, Korányi kertváros	3 000

	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	akcióterületi fejlesztés munkacíme	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	akcióterület kijelölésének indoklása	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)
2.	Prosperáló	Sóstói Múzeumfalu turisztikai fejlesztése 2.0	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Sóstógyógyfürdő a város életében jelentős rekreációs funkciót tölt be, valamint a térség egyik kiemelt turisztikai desztinációja, központi részének akcióterületi fejlesztése indokolt.	A fejlesztés célja a Múzeumfalu fenntartható, látogatóbarát, családbarát fejlesztése, interaktív, többfunkciós szolgáltatások kialakítása. A fejlesztés keretében tervezett elemek többek között: Sváb porta építése, Csegöldi csűr építése, pihenőhelyek, lóré vasút építése, meglévő épületek felújítása.	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	1 000
3..	Prosperáló	Nyíregyházi Állatpark – Természetvédelmi, ökológiai mentő és rehabilitációs központ	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Sóstógyógyfürdő a város életében jelentős rekreációs funkciót tölt be, valamint a térség egyik kiemelt turisztikai desztinációja, központi részének akcióterületi fejlesztése indokolt.	A fejlesztés keretében a Nyíregyházi Állatpark működtetésében sérült, beteg és mentett állatok gyógyítása és rehabilitációja valósul meg ismeretterjesztő előadások kíséretében. Az érdeklődők egyedülálló módon láthatják sérült és beteg állatok gyógyítását, végig kísérhetik a rehabilitáció folyamatát és az állatok csapatba való visszailleszkedést. A legkorszerűbb technikákat felhasználva a szakemberek kivetítőkön keresztül mutatják be a rehabilitáció folyamatát, a vendégek személyesen, csoportvezetés keretében közvetlen élményt kapnak az állatok gyógyításáról és visszailleszkedéséről.	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	600
4.	Prosperáló	Sóstó gyógyhely fejlesztése 2. ütem (II. szakasz)	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Sóstógyógyfürdő a város életében jelentős rekreációs funkciót tölt be, valamint a térség egyik kiemelt turisztikai desztinációja, központi részének akcióterületi fejlesztése indokolt.	A fejlesztés célja Sóstógyógyfürdő fejlesztésének folytatása. A fejlesztés következő ütemének elemei: új közpark kialakítása az Igrice csatorna lefedésével, kilátó kialakítása, futópálya, erdőben vezetett kerékpárút, futópálya építése, fürdő tavon sétány híd kialakítása, kerékpárút építése, Sóstói tavak partfal megerősítése II. ütem	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	7 000
5.	Prosperáló	Sóstói Múzeumfaluba fejlesztés - Mese kert projekt	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Sóstógyógyfürdő a város életében jelentős rekreációs funkciót tölt be, valamint a térség egyik kiemelt turisztikai desztinációja, központi részének akcióterületi fejlesztése indokolt.	A projekt célja Sóstófürdő látogatóinak Múzeumfaluba történő nagyobb arányú bevonása. A közgyűjtemény szakmai programjára épülő beruházás bővíti a Sóstófürdőn található kikapcsolódási lehetőségeket, továbbá új látogatói csoportokat vonz a Múzeumfaluba.	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	22 000
6.	Prosperáló	Camping fejlesztés Sóstógyógyfürdőn	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Sóstógyógyfürdő a város életében jelentős rekreációs funkciót tölt be, valamint a térség egyik kiemelt turisztikai desztinációja, központi részének akcióterületi fejlesztése indokolt.	A projekt általános célja a kemping szolgáltatási színvonalának emelése, kapacitásának bővítése, kihasználtságának javítása.	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	6 500
7.	Prosperáló	Fürdőfejlesztés	Élénk kulturális élet,	Sóstógyógyfürdő a város	A projekt átfogó célja az AQUARIUS Élémény- és Parkfürdő	Sóstóhegy,	8 000

akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	akcióterületi fejlesztés munkacíme	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	akcióterület kijelölésének indoklása	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	városrészi lekepeződése	becsült összeg (millió Ft)	
	Sóstón	rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	életében jelentős rekreációs funkciót tölt be, valamint a térség egyik kiemelt turisztikai desztinációja, központi részének akcióterületi fejlesztése indokolt.	infrastrukturális fejlesztése, szolgáltatásainak és kapacitásainak bővítése, a turisták látogatószámának dinamikus emelése, a turisztikai szezon tágítása, a térség gazdaságának diverzifikációja, a helyi gazdaság élénkítése és a foglalkoztatás növelése.	Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros		
8.	Prosperáló	Katlan rekonstrukció és szálloda kialakítás Sóstón	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Sóstógyógyfürdő a város életében jelentős rekreációs funkciót tölt be, valamint a térség egyik kiemelt turisztikai desztinációja, központi részének akcióterületi fejlesztése indokolt.	A cél egy szabadon alakítható tér létrehozása, amely egyszerűen és gyorsan alakítható sportpályává, koncerttérré vagy rendezvénytérré, továbbá egy Kolping típusú család- és gyermekbarát szálloda kialakítása.	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	12 000
9.	Prosperáló	Sóstó Szolgáltató Centrum létrehozása	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Sóstógyógyfürdő a város életében jelentős rekreációs funkciót tölt be, valamint a térség egyik kiemelt turisztikai desztinációja, központi részének akcióterületi fejlesztése indokolt.	A Sóstógyógyfürdő központi helyén elhelyezkedő kis pavilonok lebontását követően mini bevásárló és szolgáltató központ kialakítása, ahol a nyíregyházi szállóvendégek, valamint a helyiek elintézhetik mindennapi bevásárlásaikat, továbbá megvásárolhatják ajándéktárgyaikat.	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	1 000
10.	Prosperáló	Svájci Lak komplex felújítása	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Sóstógyógyfürdő a város életében jelentős rekreációs funkciót tölt be, valamint a térség egyik kiemelt turisztikai desztinációja, központi részének akcióterületi fejlesztése indokolt.	A projekt keretében a Svájci Lak komplex felújítása valósul meg.	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	-
11.	Prosperáló	Nyíregyházi Állatpark további fejlesztései	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	Sóstógyógyfürdő a város életében jelentős rekreációs funkciót tölt be, valamint a térség egyik kiemelt turisztikai desztinációja, központi részének akcióterületi fejlesztése indokolt.	Sóstógyógyfürdő egyik legfontosabb turisztikai desztinációja a Nyíregyházi Állatpark. Az állatpark szolgáltatásainak további fejlesztése kiemelt fontosságú, amelynek további elemei a következők: Medveerdő, Trópusi ház, Madár ház, Afrika ház, Magyar őspark	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	17 000
12.	Kiszolgáló	Sóstógyógyfürdő központ tehermentesítése	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	Sóstógyógyfürdő a város életében jelentős rekreációs funkciót tölt be, valamint a térség egyik kiemelt turisztikai desztinációja, központi részének akcióterületi fejlesztése indokolt.	A fejlesztés célja Sóstógyógyfürdő központi területének gépjármű forgalomtól történő tehermentesítése. A projekt keretében a városrész központi területének gyalogos barátta történő átépítése, sétányok, zöld felületek és pihenő terek kialakítása, valamint a meglévő elkerülő út 2x1 forgalmi sávos úttá való átépítése valósul meg.	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	1 000

akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	akcióterületi fejlesztés munkacíme	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	akcióterület kijelölésének indoklása	akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
13.	Kiszolgáló	Kisvasút nyomvonalának tájépítészeti rekonstrukciója	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	Sóstógyógyfürdő a város életében jelentős rekreációs funkciót tölt be, valamint a térség egyik kiemelt turisztikai desztinációja, központi részének akcióterületi fejlesztése indokolt.	A Nyírvidéki Kisvasút Nyíregyháza MÁV állomás-Sóstógyógyfürdő közötti szakaszának helyreállítása, a vasúti pálya környezetének megújítása.	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	2 600
Belváros és kulturális negyed akcióterület							
1.	Megtartó	Jósa András Múzeum fejlesztése – D épület helyén látványraktár építése	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	A Belváros és a Kulturális negyed Nyíregyháza kiemelt kulturális és turisztikai helyszíne. A két terület együttes, akcióterületként történő fejlesztése a beavatkozások hasonló tematikája miatt indokolt.	A fejlesztés célja a város kulturális negyedében elhelyezkedő Jósa András Múzeum épületének és belső udvarának felújítása, a D épület helyén látványraktár építése.	Belső lakóterület (Belváros)	1 500
2.	Kiszolgáló	Síp utca és Egyház utca közötti tömb területén belvárosi szálloda és sétány kialakítása VAGY zöldtetős parkolóház (mélygarázs / parkolóház) kialakítása	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A Belváros és a Kulturális negyed Nyíregyháza kiemelt kulturális és turisztikai helyszíne. A két terület együttes, akcióterületként történő fejlesztése a beavatkozások hasonló tematikája miatt indokolt.	A belvárosban található terület városfejlesztési célokhoz igazodó hasznosítása.		6 500
3.	Kiszolgáló	Ötletpályázat kiírása az Egyház utca – Síp utca közötti terület fejlesztésére	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A Belváros és a Kulturális negyed Nyíregyháza kiemelt kulturális és turisztikai helyszíne. A két terület együttes, akcióterületként történő fejlesztése a beavatkozások hasonló tematikája miatt indokolt.	Egyház utca – Síp utca közötti terület fejlesztésére ötletpályázat kiírása.	Belső lakóterület (Belváros)	20
4.	Prosperáló	Nyírvíz palota felújítása	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	A Belváros és a Kulturális negyed Nyíregyháza kiemelt kulturális és turisztikai helyszíne. A két terület együttes,	A Nyírvíz-palota Nyíregyháza egyik építészetileg és városképileg is legmeghatározóbb eklektikus és szecessziós stílusjegyeket magán viselő műemléke. A projekt az épület teljes átalakítását, belső felújítását magában foglalja, amelynek keretében az épületben	Belső lakóterület (Belváros)	5 000

akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	akcióterületi fejlesztés munkacíme	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	akcióterület kijelölésének indoklása	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
			akcióterületként történő fejlesztése a beavatkozások hasonló tematikája miatt indokolt.	apartmanszállodát alakítanának ki. A telek be nem épített részén és a pinceszinten mélygarázs kerülne kialakításra.			
5.	Zöldülő	Belváros átalakítása, sétáló terület kibővítése	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A Belváros és a Kulturális negyed Nyíregyháza kiemelt kulturális és turisztikai helyszíne. A két terület együttes, akcióterületként történő fejlesztése a beavatkozások hasonló tematikája miatt indokolt.	A projekt célja a Belváros gépjárműforgalomtól való tehermentesítése, a zöldfelületek növelésével élhetőbb/gyalogosbarát belvárosi környezet kialakítása. A fejlesztés során a jelenlegi gépjármű forgalom és parkolás a térszín alatt valósulna meg, helyet biztosítva új belvárosi sétálóövezetek és rekreációs területek kialakításához.	Belső lakóterület (Belváros)	6 000
6.	Kiszolgáló	Kiskörút befejezése a Debreceni útig	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A Belváros és a Kulturális negyed Nyíregyháza kiemelt kulturális és turisztikai helyszíne. A két terület együttes, akcióterületként történő fejlesztése a beavatkozások hasonló tematikája miatt indokolt.	Nyíregyháza városának évtizedes terve a város belső "kiskörútjának" összekapcsolása, a közlekedés gyors és biztonságos haladásának elősegítése.	Belső lakóterület (Belváros)	3 000
Szociális városrehabilitációs akcióterület							
1.	Megtartó	Szociális városrehabilitáció folytatása ERFA	Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7)	A város leromlott, szegregált területeinek fejlesztése hozzájárul a hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatásához, integrálásához.	A társadalmilag és fizikailag is leromlott, szegregálódó területeken történő rehabilitáció elsődleges célja az ott élő lakosság életésélyeinek javítása és a terület további leromlásának megakadályozása. Szociális városrehabilitáció folytatása Huszártelenen, felújítással, bontással, építéssel, infrastruktúra fejlesztéssel.	Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep	2 000
2.	Megtartó	Szociális városrehabilitáció folytatása ESZA	Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7)	A város leromlott, szegregált területeinek fejlesztése hozzájárul a hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatásához, integrálásához.	Cél a szegregátumok területén élők életkörülményeinek fejlesztése, a már megvalósult programok tapasztalatai alapján a programok további folytatása.	Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep	600
Nyíregyházi Ipari Park akcióterület							
1.	Prosperáló	A Nyíregyházi Ipari Park meglévő területének	Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	A város ipari parkjai beteltek, jelenleg nem állnak rendelkezésre önkormányzati tulajdonban lévő területek	A város iránt megnövekedett befektetői érdeklődés nemcsak az ipari park bővítését teszi indokolttá, hanem a meglévő területek infrastrukturális fejlesztését is, hogy az	Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő,	1 500

akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	akcióterületi fejlesztés munkacíme	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	akcióterület kijelölésének indoklása	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
	infrastrukturális fejlesztése		iparfejlesztési célokra. Az ipari park fejlesztése, bővítése ezért a város fontos gazdaságfejlesztési célkitűzése.	megfeleljen a már betelepült és a jövőben betelepülő vállalkozások elvárásainak. A projekt keretében a 127 ha-os ipari park belső úthálózatának, infrastruktúrájának fejlesztése (pl. buszmegállók kialakítása, IT fejlesztés stb.), kerékpárút építése, közműfejlesztés (pl. közvilágítás korszerűsítése), területrendezés, továbbá "smart" megoldások telepítése (pl. okos zebrák, közösségi közlekedéshez kapcsolódó utastájékoztatási rendszerek) valósul meg.	Butyka		
2.	Prosperáló	Nyíregyházi Ipari Park bővítése – egyéb forrásból	Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	A város ipari parkjai beteltek, jelenleg nem állnak rendelkezésre önkormányzati tulajdonban lévő területek iparfejlesztési célokra. Az ipari park fejlesztése, bővítése ezért a város fontos gazdaságfejlesztési célkitűzése.	A Nyíregyházi Ipari Park bővítése érdekében szükséges előkészítési feladatokra további kormányzati támogatásban részesül az önkormányzat.	Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka	15 000

6.3.3 Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések)

A stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő keretrendszerek olyan egymással összehangolt, összekapcsolódó beruházási jellegű és/vagy soft hálózatos beavatkozások, amelyek:

- több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű beavatkozási pontból állnak,
- a beavatkozási pontok egy együttműködő rendszer elemeit képezik,
- a város egészére vagy annak egy részére – például több városrészre – terjednek ki, kapcsolódhatnak továbbá nagyobb léptékű térségi hálózatokhoz is,
- a beavatkozások lehetnek fizikai, vonalas infrastruktúra fejlesztések és hálózatba szervezett, szolgáltatási soft típusú beavatkozások.

Nyíregyháza a Fenntartható Városfejlesztési Stratégia keretében hálózatos beavatkozási területeket határozott meg, amelyek a következő táblázatokban kerülnek részletes bemutatásra.

beavatkozás illeszkedés ea tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
Energetikai fejlesztések							
1.	Zöldülő	Nyíregyházi Művészeti Szakgimnázium komplex energetikai fejlesztése	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű energetikai beavatkozások együttesen járulnak hozzá az energiafelhasználás csökkenéséhez, a zöldülő város megteremtéséhez.	Energetikai felújítás	Belső lakóterület (Belváros)	698
2.	Zöldülő	Nyíregyházi Művészeti Szakgimnázium Szabolcs Utcai Telephelyének energetikai fejlesztése, Vikár Sándor Zeneiskola-Alapfokú Művészeti Iskola energetikai fejlesztése	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű energetikai beavatkozások együttesen járulnak hozzá az energiafelhasználás csökkenéséhez, a zöldülő város megteremtéséhez.	Energetikai felújítás	Belső lakóterület (Belváros)	370
3.	Zöldülő	Lobogó u. 1-11. szám alatti önkormányzati bérlakás energetikai felújítása	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű energetikai beavatkozások együttesen járulnak hozzá az energiafelhasználás csökkenéséhez, a zöldülő város megteremtéséhez.	Energetikai felújítás 114 lakásos fecske ház épületén tervezett külső homlokzati hőszigetelés, padlásfödém hőszigetelése, külső homlokzati nyílászárók cseréje, LED világítás kialakítása.	Örökösföld	835
4.	Zöldülő	Oros, Rozsnyai u.8. Idősek Otthona energetikai fejlesztése, Waldorf Általános Iskola energetikai fejlesztése, Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ Pacsirta utcai Idősek Otthona energetikai fejlesztése	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű energetikai beavatkozások együttesen járulnak hozzá az energiafelhasználás csökkenéséhez, a zöldülő város megteremtéséhez.	Energetikai felújítás	Kőlapos, Oros, Nagyszállás Belső lakóterület (Belváros), Belső lakóterület (Belváros)	301
5.	Zöldülő	Júlia Fürdő energetikai fejlesztése	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű energetikai beavatkozások együttesen	Energetikai felújítás	Belső lakóterület (Belváros)	510

beavatkozás illeszkedés ea tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
				járulnak hozzá az energiafelhasználás csökkenéséhez, a zöldülő város megteremtéséhez.			
6.	Zöldülő	NYÍRTÁVHÓ Kft. épületének energetikai korszerűsítése - Május 1. tér 10/a., Ungvár sétány 29/A, Korányi Frigyes utca 56/a., Ószőlő utca 77., Ószőlő utca 99/a,	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű energetikai beavatkozások együttesen járulnak hozzá az energiafelhasználás csökkenéséhez, a zöldülő város megteremtéséhez.	Energetikai felújítás	Jósvaváros, Stadion környéke, Hímes	126
7.	Zöldülő	Nyíregyháza Pazonyi tér 5 szám alatti önkormányzati tulajdonú telephely energetikai korszerűsítése	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű energetikai beavatkozások együttesen járulnak hozzá az energiafelhasználás csökkenéséhez, a zöldülő város megteremtéséhez.	Energetikai felújítás	Belső lakóterület (Belváros)	103
8.	Zöldülő	Napelemes energetikai fejlesztések 1. ütem	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű energetikai beavatkozások együttesen járulnak hozzá az energiafelhasználás csökkenéséhez, a zöldülő város megteremtéséhez.	Napelem telepítés a város egyes önkormányzati tulajdonú intézményeihez kapcsolódóan <ul style="list-style-type: none"> – Móricz Zsigmond Színház – Vasvári Pál Gimnázium – Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Zelk Zoltán Angol és Német Kéttannyelvű Tagintézmény – Családok Átmeneti Otthona – Szindbád – Piaccsarnok – Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium – Nyíregyházi Móricz Zsigmond Általános Iskola 	Város területe	228
9.	Zöldülő	Napelemes energetikai fejlesztések 2. ütem	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű energetikai beavatkozások együttesen járulnak hozzá az energiafelhasználás csökkenéséhez, a zöldülő város megteremtéséhez.	<ul style="list-style-type: none"> – Színhésház – Sóstói Múzeumfalva – Nyíregyházi Bem József Általános Iskola Kazinczy Ferenc Tagintézménye – Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnázium – Tündérbert Keleti Óvoda Székhelyintézmény – NYÍRVV telephely – 8. sz. Nefelejcs Bölcsőde 	Város területe	158

beavatkozás illeszkedés ea tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
				<ul style="list-style-type: none"> – Búzaszem Nyugati Óvoda – 7. sz. Hóvirág Bölcsőde 			
10.	Zöldülő	Napelemes energetikai fejlesztések 3. ütem	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű energetikai beavatkozások együttesen járulnak hozzá az energiafelhasználás csökkenéséhez, a zöldülő város megteremtéséhez.	<ul style="list-style-type: none"> – ÉAK Nonprofit Kft. (Kerék u.) – Nyíregyházi Bem József Általános Iskola Herman Ottó Tagintézménye – 16. sz. Aprajafalva Bölcsőde – 12. sz. Babaház Bölcsőde – 5. sz. Őzike Bölcsőde – Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ Házigondozó Körzetek – ÉAK Nonprofit Kft. (Korányi u.) – Gyermek Ház Déli Óvoda Székhely Intézmény – Tündérvirág Keleti Óvoda Kikelet Tagintézmény 	Város területe	74
11.	Zöldülő	Napelemes energetikai fejlesztések 4. ütem	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű energetikai beavatkozások együttesen járulnak hozzá az energiafelhasználás csökkenéséhez, a zöldülő város megteremtéséhez.	<ul style="list-style-type: none"> – Gyermek Ház Déli Óvoda Virág utcai Tagintézmény – Nyíregyházi Család- és Gyermekegészségügyi Központ – Gyepmesteri telep – Búzaszem Nyugati Óvoda Aranykörte Tagintézmény – Alvégesi Művelődési Ház – Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ 7. számú Idősek Klubja – 6. sz. Napsugár Bölcsőde – Nyíregyháza Piac kertváros – Tündérvirág Keleti Óvoda Orgonásíp Tagintézmény 	Város területe	56
12.	Zöldülő	Napelemes energetikai fejlesztések 5. ütem	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű energetikai beavatkozások együttesen járulnak hozzá az energiafelhasználás csökkenéséhez, a zöldülő város megteremtéséhez.	<ul style="list-style-type: none"> – Gyermek Ház Déli Óvoda Kincskereső Tagintézmény – Gyermek Ház Déli Óvoda Kertvárosi Csicsergő Tagintézmény – Tündérvirág Keleti Óvoda Ligeti Tagintézmény – Gyermek Ház Déli Óvoda Pitypang Tagintézmény – Búzaszem Nyugati Óvoda Városmajori Tagintézmény – Nyíregyházi SZC Bencs László Szakképző Iskola ÉS Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium Arany János tehetséggondozó Kollégiuma – Technológiai Transzfer Központ – Nyíregyházi Arany János Általános Iskola, Kollégium és Diákotthon Szőlőskerti Tagintézménye – Nyíregyházi Móra Ferenc Általános Iskola Petőfi Sándor Tagintézménye 	Város területe	146

beavatkozás illeszkedés ea tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
13.	Zöldülő	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata épületeinek további energetikai fejlesztései	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű energetikai beavatkozások együttesen járulnak hozzá az energiafelhasználás csökkenéséhez, a zöldülő város megteremtéséhez.	– MTMI Élményközpont épülete A fejlesztés célja további energetikai fejlesztések megvalósítása Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata épületeit érintően.	Város területe	838
Bölcsődék és óvodák fejlesztése							
1.	Megtartó	Bölcsőde fejlesztések Nyíregyházán (9 intézmény)	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló bölcsődei és óvodai szolgáltatások fejlesztését célzó beavatkozások együttesen járulnak hozzá a gyermeket nevelő munkavállalókat, családokat támogató, megtartó városi környezet kialakításához.	A projekt keretében fejlesztendő intézmények a következők: – Katica Bölcsőde (Tóke u. 1.) – Nefelejcs Bölcsőde (Sarkantyú u. 30-36.) – Babaház Bölcsőde (Krúdy Gyula u. 30.) – Őzike Bölcsőde (Vécsey köz 31.) – Napsugár Bölcsőde (Dália u. 1.) – Micimackó Bölcsőde (Stadion u. 8/a) – Aprajafalva Bölcsőde (Fazekas J. tér 13.) – Bóbita Bölcsőde (4400 Nyíregyháza, Tas u. 1-3.) – Hóvirág Bölcsőde (Malom u. 5.)	Város területe	829
2.	Megtartó	Óvoda fejlesztések Nyíregyházán (35 intézmény)	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló bölcsődei és óvodai szolgáltatások fejlesztését célzó beavatkozások együttesen járulnak hozzá a gyermeket nevelő munkavállalókat, családokat támogató, megtartó városi környezet kialakításához.	A projekt keretében fejlesztendő intézmények a következők: – Eszterlánc Északi Óvoda: Kerekerdő Tagintézmény, Posta u. 2. telephely, Gyöngyszem Tagintézmény, Tas utca 1-3. telephely, Napsugár Tagintézmény, Nyitnikék Tagintézmény, Gyermekmosoly Tagintézmény, Csillagszem Tagintézmény, Homokvár Tagintézmény – Gyermek Ház Déli Óvoda – Gyermek Ház Déli Óvoda, Kincskereső Tagintézmény, Virág utcai Tagintézmény, Manóvár Tagintézmény, Csicsergő Tagintézmény, Pitypang Tagintézmény, Mandabokor telephely, Rozsrétkor telephely, Kassa utcai telephely, Felsősíma telephely, Bóbita Tagintézmény, Butykatelep telephely – Búzaszem Nyugati Óvoda – Aranykörte Tagintézmény, Gyermekkert Tagintézmény, Városmajori Tagintézmény, Benczúr téri	Város területe	3 127

beavatkozás illeszkedés ea tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
				<p>Tagintézmény</p> <p>– Tündérváros Keleti Óvoda – Tündérváros Keleti Óvoda, Ligeti Tagintézmény, Kikelet Tagintézmény, Nefelejcs Tagintézmény, Margaréta Tagintézmény, Koszorú úti telephely, Orgonásíp Tagintézmény, Élet úti telephely, Százszorszép Tagintézmény</p>			
3.	Megtartó	Borbánya, Kállói út 109. alatt régi iskolaépületben bölcsőde kialakítása	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló bölcsődei és óvodai szolgáltatások fejlesztését célzó beavatkozások együttesen járulnak hozzá a gyermekek nevelő munkavállalókat, családokat támogató, megtartó városi környezet kialakításához.	A régi iskola épületében indokolt egy bölcsőde kialakítása. A területi egyenlőség miatt indokolt lehet max. 2 csoportos bölcsőde, azzal, hogy figyelembe kell venni a város területén létrejövő bölcsőde fejlesztéseket és meg kell vizsgálni az önkormányzati fenntartású bölcsődék férőhelyeinek alakítását.	Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka	117
Iskolák fejlesztése							
1.	Megtartó	Nyíregyházi Tankerületi Központ intézményeinek fejlesztése	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló köznevelési szolgáltatások fejlesztését célzó beavatkozások együttesen járulnak hozzá a megtartó városi környezet kialakításához.	A fejlesztések célja a köznevelési intézmények infrastruktúrájának fejlesztése, az épületek belső felújítása: <ul style="list-style-type: none"> – Bem József Általános Iskola – Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Nyíregyházi Tagintézménye – Krúdy Gyula Gimnázium – Nyíregyházi Móricz Zsigmond Általános Iskola Kertvárosi Tagintézménye – Nyíregyházi Móricz Zsigmond Általános Iskola Virág u. – Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Zelk Zoltán Angol és Német Kéttannyelvű Tagintézmény – Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnázium – Kodály Zoltán Általános Iskola – Bem József Általános Iskola Kazinczy Ferenc Tagintézmény – Petőfi Sándor Általános Iskola – Nyíregyháza Vasvári Pál Gimnázium – Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium (4400 Nyíregyháza, Széchenyi utca 29-37.) belső felújítása 	Város területe	4 950

beavatkozás illeszkedés ea tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
2.	Megtartó	Egyházi fenntartású köznevelési intézmények fejlesztése	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló köznevelési szolgáltatások fejlesztését célzó beavatkozások együttesen járulnak hozzá a megtartó városi környezet kialakításához.	Sója Miklós Görögkatolikus Általános Iskola belső felújítása	Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep	240
Egészségügyi és szociális fejlesztések							
1.	Megtartó	Egészségügyi ellátás infrastrukturális feltételeinek fejlesztése	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló egészségügyi és szociális fejlesztések együttesen járulnak hozzá a megtartó városi környezet kialakításához.	A fejlesztések célja az egészségügyi alapellátási infrastruktúra fejlesztése – Oros, Rozsnyai u. 8. orvosi rendelők felújítása – Fácán u. 2. szám alatti orvosi rendelő felújítása, egészségügyi központ létrehozása – Kistelekiszőlő, Koszorú út 10. egészségügyi központ létrehozása – Nyíregyháza, Dugonics u. 10-12. alatt működő fogorvosi rendelő felújítása	Város területe	571
2.	Megtartó	Nyíregyházi Család- és Gyermekegészségügyi Központ épületeinek fejlesztése	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló egészségügyi és szociális fejlesztések együttesen járulnak hozzá a megtartó városi környezet kialakításához.	A fejlesztések célja Nyíregyházi Család- és Gyermekegészségügyi Központ épületeinek fejlesztése – Tűzoltó u. 1. komplex felújítása – Nagyvárad u. 2. komplex felújítása – Déli Telephely (Vécsey utca 17.) belső felújítása	Város területe	325
3.	Megtartó	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ nappali ellátást nyújtó intézményeinek fejlesztése 1.	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló egészségügyi és szociális fejlesztések együttesen járulnak hozzá a megtartó városi környezet kialakításához.	A fejlesztések célja nappali ellátást nyújtó intézmények fejlesztése – Vécsey köz 2. – Csaló köz 11-13. – Vécsey utca 31.	Belső lakóterület (Belváros); Jósaváros, Stadion környéke, Hímes	180
4.	Megtartó	Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ nappali ellátást nyújtó intézményeinek fejlesztése 2. (Idősek Klubjai)	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló egészségügyi és szociális fejlesztések együttesen járulnak hozzá a megtartó városi környezet kialakításához.	A fejlesztések célja Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ Idősek Klubja fejlesztése – Nyírszőlősi Idősek Klubja utcafronti kerítés cseréje (Kollégium utca 58.) – Oros, Fő u. 3. 2. sz. Idősek Klubja komplett felújítása – 9. sz. Idősek Klubja (Család utca 11.) eszközbeszerzések	Város területe	85

beavatkozás illeszkedés ea tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
5.	Megtartó	Gyermekek átmeneti otthona (Nyírszőlős, Kollégium utca) fejlesztése	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló egészségügyi és szociális fejlesztések együttesen járulnak hozzá a megtartó városi környezet kialakításához.	A fejlesztés célja a Gyermekek Átmeneti otthona fejlesztése, belső felújítása	Nyírszőlős, Felsőpázsit	36
6.	Megtartó	Családok Átmeneti otthona (Tokaji út 1/D) fejlesztése	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló egészségügyi és szociális fejlesztések együttesen járulnak hozzá a megtartó városi környezet kialakításához.	A fejlesztés célja a Családok Átmeneti otthona fejlesztése: külső közösségi tér kialakítása, udvarfejlesztés, belső felújítás	Jósvaváros, Stadion környéke, Hímes	134
7.	Megtartó	Bentlakásos intézmények létrehozása	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló egészségügyi és szociális fejlesztések együttesen járulnak hozzá a megtartó városi környezet kialakításához.	A fejlesztés célja idős emberek számára lehetőség biztosítása kortársakkal, családiás, szép környezetben, szeretetteljes közegben élni. Önkormányzati fenntartású bentlakásos intézmények létrehozása a város különböző részein (pl. idősek otthonai városrészenként, többféle szolgáltatással, vagy a kötelező feladatellátáshoz tartozó intézményekhez, legalább 2-3 otthon létrehozása).	Város területe	2 545
8.	Megtartó	Sóstói egészségközpont kialakítása úti	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló egészségügyi és szociális fejlesztések együttesen járulnak hozzá a megtartó városi környezet kialakításához.	A Jósa András Oktatókórház Sóstói úti telephelyének áttelepítésével egészségközpont, egészségturisztikai centrum kialakítása.	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	11 700
Közlekedésfejlesztés							
1.	Kiszolgáló	Útépítési program I. ütem	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A város több pontján megvalósuló közlekedésfejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	A bokortanyás és a Kistelekiszőlő, Nyírszőlős, Felsőpázsit városrészekben lakóvezeti utak építése I. ütem.	Nyíregyháza bokortanyás városrészei, Kistelekiszőlő, Nyírszőlős, Felsőpázsit városrészek	2 000
2.	Kiszolgáló	Tiszavasvári út kerékpárút kialakítása Varsó-Derkovits u. között	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát	A város több pontján megvalósuló közlekedésfejlesztési	A Tiszavasvári úti felüljárón a kerékpárút kialakítása hozzájárul a Kertváros városrész elérhetőségének javításához. A projekt keretében	Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor	800

beavatkozás illeszkedés ea tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
			közlekedés (S4)	beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	megvalósuló kerékpárút kialakítása csökkenti a városi közlekedési veszélyzónák számát.		
3.	Kiszolgáló	Ungvár sétány "körparkoló" területének rendezése	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A város több pontján megvalósuló közlekedésfejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	A csomópont körforgalommá való átalakítása, terület és parkolás rendezése.	Jósváros, Stadion környéke, Hímes	300
4.	Kiszolgáló	Sóstói úti csomópontok fejlesztése	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A város több pontján megvalósuló közlekedésfejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Összehangolt jelzőlámpás közúti csomópont kapacitásbővítő tervezése Nyíregyháza, Kossuth utca-Ferenc krt.-Sóstói út -Erdő sor és Sóstói út-Krúdy Gyula utca -Stadion utca csomópontokban.	Jósváros, Stadion környéke, Hímes	2 000
5.	Kiszolgáló	Útépítési program II. ütem	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A város több pontján megvalósuló közlekedésfejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	A bokortanyás és a Kistelekiszőlő, Nyírszőlős, Felsőpázsit városrészekben lakóvezeti utak építése II. ütem.	Nyíregyháza bokortanyás városrészei, Kistelekiszőlő, Nyírszőlős, Felsőpázsit városrészek	2 000
6.	Kiszolgáló	Sóstóhegy és a 4-es sz. főút direkt kapcsolat kiépítése	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A város több pontján megvalósuló közlekedésfejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Összekötő út építése a 4-es számú főút és Sóstóhegy között, amely a város belső részén jelenleg áthaladó járműforgalom csökkentését szolgálja.	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	5 000
7.	Kiszolgáló	Kerékpáros közlekedési hálózat kialakítása	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A város több pontján megvalósuló közlekedésfejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Nyíregyháza közigazgatási területén folyamatosan növekszik a kerékpár használat, köszönhetően a jelentős, hosszan kiépített és létesített kerékpáros létesítménynek. A fejlesztésekkel párhuzamosan a meglévő hálózat további javítása, szakadási	Örökösöld; Jósváros, Stadion környéke, Hímes; Nyírszőlős, Felsőpázsit;	2 000

beavatkozás illeszkedés ea tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
				pontok szükségszerű megszüntetése indokolt a város több helyszínén ⁴³ a biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtése érdekében.	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros; Kőlapos, Oros, Nagyszállás; Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka		
8.	Kiszolgáló	Nagykörút- Váci M. utca csomópont fejlesztés	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A város több pontján megvalósuló közlekedésfejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Jelzőlámpás csomópont kialakítása.	Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep	150
9.	Kiszolgáló	Sóstói út- Garibaldi u. csomópont fejlesztése	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A város több pontján megvalósuló közlekedésfejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Jelzőlámpás csomópont kialakítása.	Jósvaváros, Stadion környéke, Hímes	150
10.	Kiszolgáló	További út és közlekedési csomópont fejlesztések	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A város több pontján megvalósuló közlekedésfejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Fejlesztéssel érintett helyszínek: – Tünde u. folytatása a Móra F. utcán át északi irányba (4911-es főút - 41-es főút és a 4-es főút összekötése) – A Belváros és a Kertváros városrészek között új közúti kapcsolat fejlesztése – 41-es számú főút és a 4911. sz. út összekötése – Gomba u., Gyűrű u. és Bogyó u. kétirányú, nehézgépjárműforgalom lebonyolítására alkalmas kialakítása	Belső lakóterület (Belváros); Örökösöld; Kőlapos, Oros, Nagyszállás; Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka	21 600

⁴³ Helyszínek: Oros- Napkor között; Kállói út-M3-as autópálya között; Szegfű utca (László utca - Liszt Ferenc utca között kb. 240 m); Sóstói út (Csaló köz – Sóstógyógyfürdő között kb. 2,8 km); Kosbor utca - Pazonyi út szakadási pont megszüntetése (kb. 250 m); Kemecsei út (Fürdő utca – Berenát utca között kb. 900 m); Blaha Lujza sétány – Sóstói út szakadási pont megszüntetése (kb. 180 m); Csongor utca – Tölgyes utca – Berenát utca nyomvonal (kb. 3 km)

beavatkozás illeszkedés ea tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
				<ul style="list-style-type: none"> – Család utca - Orosi út csomópont fejlesztése – Nyírszőlős- Sóstó összekötése Kótaj érintésével – Nyírszőlős-Sóstógyógyfürdő/Sóstóhegy összekötése – Kemecei út – Templom utcai csomópont fejlesztése – Kemecei út – Berenát utca csomópont fejlesztése – Korányi városrész tehermentesítő útjának kiépítése - Makay István utca és Vadvirág utca együttes kiépítése 			
11.	Kiszolgáló	További kerékpáros infrastruktúra fejlesztések	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A város több pontján megvalósuló közlekedésfejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Fejlesztéssel érintett helyszínek: – Kerékpárút építése a Tünde utca és az Ipari Park között	Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka	2 000
12.	Kiszolgáló	További parkolási infrastruktúra fejlesztések	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A város több pontján megvalósuló közlekedésfejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Fejlesztéssel érintett helyszínek: – Univerzum mögötti parkolók átalakítása parkolóházzá – A „Kulturális negyed” parkolási lehetőségének bővítése – Parkoló infrastruktúra fejlesztése Sóstógyógyfürdő egyes területein – Búza téri többszintes parkolólemez kialakítása	Belső lakóterület (Belváros); Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	15 000
13.	Kiszolgáló	Közösségi közlekedési rendszer fejlesztése	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A város több pontján megvalósuló közlekedésfejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	A projekt célja a bokortanyás területek közösségi közlekedési eszközökkel való elérése, bokortanya kisbusz-hálózat kialakítása, ezáltal a leszakadó területek felzárkóztatása.	Nyíregyháza bokortanyás városrészei	8 000
14.	Kiszolgáló	Krúdy Gyula utcai autóbusz telephely átköltöztetése a Tiszavasvári útra	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A város több pontján megvalósuló közlekedésfejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Helyi közösségi közlekedést kiszolgáló autóbusz telephely átköltöztetése a Tiszavasvári útra. A helyi közösségi közlekedés biztosítása érdekében korszerű telephely létesítése szükséges, ami a meglévő belvároshoz közeli telephely kiváltását eredményezi. Beruházás keretében a telephelyen	Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor	7 000

beavatkozás illeszkedés ea tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
				korszerű iroda és szerviz komplexum is létesül.			
15.	Kiszolgáló	Nagykörút négysávósítása	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	A város több pontján megvalósuló közlekedésfejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	A beruházás célja a Belváros városrészt körülölelő úgynevezett Nagykörút délnyugati szakaszának fejlesztése. A beruházás részeként 1,2 kilométer hosszan a 2X1 sávós útszakasz 2X2 sávossá bővítése, valamint egy új, 60 méter széles híd megépítése valósul meg.	Belső lakóterület (Belváros); Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep	5 600
Élhető településfejlesztés							
1.	Kiszolgáló	Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztések (Csaló közti csatorna és Lukalaposi rekonstrukciója)	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló közműfejlesztések együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Csaló közti csatorna és Lukalaposi rekonstrukciója (a fejlesztéshez kapcsolódóan ITVT kidolgozása)	Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros	1 000
2.	Kiszolgáló	Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztések (Kertvárosi csatorna, 2 záportározó)	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló közműfejlesztések együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Kertvárosi csatorna: meglévő burkolt nyílt árkos csatorna mederrekonstrukciója (a Dervkovics utcától a Tiszavasvári útig), és 2 db földmedrű záportározó kialakítása, jelen tanulmányterv szerint 2000 m3 és 1000 m3 méretűek.	Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor	900
3.	Kiszolgáló	Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztések (Pitypang u, Szőlő u 51, Egres köz, Csabagyöngye u. 35, Cseresznyés utcai főgyűjtő csatorna, Sugár út északi része, Aranykalász sor- Feketedűlő útkereszteződés tározó)	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló közműfejlesztések együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Pitypang u, Szőlő u 51, Egres köz, Csabagyöngye u. 35, Cseresznyés utcai főgyűjtő csatorna, Sugár utca északi része, Aranykalász sor- Feketedűlő útkereszteződés tározó	Nyírszőlős, Felsőpázsit; Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros; Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka	597
4.	Kiszolgáló	Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztések (Városközpontban lévő falazott csatornák állapotfelmérése és kiváltása)	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló közműfejlesztések együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Városközpontban lévő falazott csatornák állapotfelmérése és kiváltása	Belső lakóterület (Belváros)	1 000

	beavatkozás illeszkedés ea tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)
5.	Kiszolgáló	Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztések (Szegfű u. környéke, Kossuth u. környéke, Törzs u. környéke, Szalag u. - Hajdú u. környéke)	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló közműfejlesztések együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Szegfű u. környéke, Kossuth u. környéke, Törzs u. környéke, Szalag u. - Hajdú u. környéke	Belső lakóterület (Belváros); Örökösöld	1 325
6.	Kiszolgáló	Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztések (Tokaji út csapadékvíz-gyűjtő revitalizációja)	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló közműfejlesztések együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Tokaji út csapadékvíz-gyűjtő revitalizációja	Jósvaváros, Stadion környéke, Hímes; Nyírszőlős, Felsőpázsit	500
7.	Digitális	Nyíregyháza komplex okos város projekt	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló okos város beavatkozások együttesen járulnak hozzá a digitális város megteremtéséhez.	A projekt elsődleges célja a digitális átállás folyamat megalapozása Nyíregyházán. <ul style="list-style-type: none"> – Hálózatba szervezett okos közösségi pontok kialakítása és működtetése a településrészekben – Meglévő, működő létesítményekben (könyvtár vagy kulturális intézmény) közösségi pontok, ahol az arra rászoruló lakosok számára eszközöket és segítséget biztosítanak digitális ügyintézéshez. – A napelem telepítéssel és energetikai fejlesztésekkel érintett közintézményekben okos mérők felszerelése, az intézmények bevonásával okoshálózat és valós idejű monitoring rendszer kialakítása. – Okos parkolási rendszer kialakítása a belvárosban kísérleti jelleggel – A service design módszer alkalmazásával a digitális közszolgáltatások fejlesztése, körének bővítése; open data stratégia kidolgozása, adatbázisok fejlesztése. – Közterületi térfigyelő kamerarendszer fejlesztése, valós idejű adatgyűjtési funkciókkal kiegészítése – Komplex szemléletformáló program a lakosság és a kisvállalkozások digitális átállását, a fejlesztések eredményeinek népszerűsítését célzó program. 	Város területe	250
8.	Kiszolgáló	Tiszavasvári úti északi laktanya területének rehabilitációja	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, élhető város megteremtését szolgáló beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló	Barnamezős terület rehabilitációja	Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor	2 000

beavatkozás illeszkedés ea tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
			város megteremtéséhez.				
9.	Kiszolgáló	Nyírszőlős városrészközpont rehabilitációja	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, élhető város megteremtését szolgáló beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	A városrész a lakosság körében kedvelt kertvárosi övezet. A megnövekedő belvárosból kiköltöző lakosságszám indokolja a magasabb színvonalú szolgáltatásokat és környezetet. A jelenlegi városrészközpont ezeket a feltételeket nem tudja biztosítani, ezért annak rehabilitációja szükséges. Közutak, intézmények, közterületek és parkok rehabilitációja	Nyírszőlős, Felsőpázsit	2 000
10.	Kiszolgáló	Új temető létrehozása	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, élhető város megteremtését szolgáló beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Az Északi temetőben kevés szabad hely van, ezért egy új városi temető kijelölése és a működtetéséhez szükséges létesítmények kialakítása a közeljövőben elengedhetetlen.	Város területe	-
11.	Kiszolgáló	Két kemencés hamvasztómű építése	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, élhető város megteremtését szolgáló beavatkozások együttesen járulnak hozzá a kiszolgáló város megteremtéséhez.	Nyíregyházán nem áll rendelkezésre a hamvasztásos temetések lebonyolítását szolgáló hamvasztómű. A projekt kertében a létesítmény megépítése valósul meg. A hamvasztómű építésének ideális helyszene az újonnan kialakított temetőben lenne.	Város területe	-
Zöldterületi fejlesztések							
1.	Zöldülő	Belvárosi területek zöldítési programja (Könyök utcai játszótér zöldítése, parkosítása, parkoló építése)	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló zöldfelület fejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá egy élhetőbb, zöldülő város megteremtéséhez.	Könyök utcai játszótér zöldítése, parkosítása, parkoló építése	Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor	150
2.	Zöldülő	Belvárosi területek zöldítési programja (Fazekas János tér parkosítása)	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló zöldfelület fejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá egy élhetőbb, zöldülő város megteremtéséhez.	Fazekas János tér parkosítása	Örökösöld	300
3.	Zöldülő	Belvárosi területek zöldítési programja (Szent Flórián tér parkosítása)	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló zöldfelület fejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá egy élhetőbb, zöldülő város	Szent Flórián tér parkosítása	Jósvaváros, Stadion környéke, Hímes	150

	beavatkozás illeszkedés ea tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)
				megteremtéséhez.			
4.	Zöldülő	Belvárosi területek zöldítési programja (Család u. - Nád utca közötti terület parkosítása, rendezése)	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló zöldfelület fejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá egy élhetőbb, zöldülő város megteremtéséhez.	Család u. - Nád utca közötti terület parkosítása, rendezése	Örökösöld	200
5.	Zöldülő	Belvárosi területek zöldítési programja (Bujtosi városliget bővítése)	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló zöldfelület fejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá egy élhetőbb, zöldülő város megteremtéséhez.	Bujtosi városliget bővítése	Örökösöld	500
6.	Zöldülő	Belvárosi területek zöldítési programja (Zsombék utca melletti terület rendezése területszerzéssel)	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló zöldfelület fejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá egy élhetőbb, zöldülő város megteremtéséhez.	Zsombék utca melletti terület rendezése (Plázával szemben) területszerzéssel	Örökösöld	500
7.	Zöldülő	Sirály rét fejlesztése	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló zöldfelület fejlesztési beavatkozások együttesen járulnak hozzá egy élhetőbb, zöldülő város megteremtéséhez.	A Sirályrét fejlesztésének célja, hogy a természetvédelmi és élővilág védelmi fejlesztések hozzájáruljanak Nyíregyházán az egészségesebb, fenntarthatóbb környezet biztosításához. A projekt elsődleges célja a lápi terület védelmének, ökológiai sokszínűségének biztosítása, új városi zöldterület kialakítása, fejlesztése, rekreációs és védelmi célú erdőtelepítések megvalósítása.	Nyírszőlős, Felsőpázsit	1000

ESZA programok – Helyi humán fejlesztések

	beavatkozási eszközök a tervezési dimenziókhoz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)
1.	Megtartó	Egészségmegőrző és közösségi sport rendezvények	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A beavatkozás célja a lakosság egészségi állapotának javítása. Uszoda, jégpálya, atlétikai centrum, stadion igénybevételével tervezett közösségi, szemléletformáló, és egészségmegőrzési programok	Város területe	50
2.	Megtartó	Bringa Piknik és Bringa Város programok	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A beavatkozás célja a sport népszerűsítése: kerékpáros közlekedés, biztonságos közlekedés városon belül és kívül a kerékpárutakon	Város területe	60
3.	Megtartó	Mozdulj Nyíregyháza! programsorozat bővítése	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A beavatkozás célja a lakosság egészségi állapotának javítása. Mozdulj Nyíregyháza! Mozduljka elemek bővítése óvodások számára, általános iskolások számára, Mozdulj Egyetem! program, Fitt-Város: rendszeres egészségügyi szűrések a Mozdulj foglalkozásain és fitt eseményein, egészségpiac, városi egészségtérkép készítése	Város területe	230
4.	Zöldülő	Környezetszennyezés és klímaváltozás hatásainak csökkentését szolgáló szemléletformálás, fásítás	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A beavatkozás célja a környezeti állapot javítása, levegőszennyezés csökkentése. A program keretében tervezett tevékenységek: lakosság tudatosítása, szemléletformálás, kísérleti jelleggel szenzorok, eszközök biztosítása, fásítás, parkosítás, kutatások, tanulmányok készítése, akciók, média megjelenés.	Város területe	500
5.	Zöldülő	Városi zöld átállás tervezési folyamata	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A beavatkozás célja a városi zöld átállás elősegítése. <ul style="list-style-type: none"> – Zöld átállás iroda (1-2 fő) létrehozása és működtetése (tervezés koordinálása, projektek fejlesztése, városi klíma platform működtetése stb.) – Városi klímaplatform létrehozása és működtetése a meghatározó szereplők bevonásával (nagyvállalatok, közlekedési szereplők, város cégek, környezetvédelmi hatóság stb.) – Klímasemlegességi akcióterv elkészítése – Városi klíma monitoring rendszer kialakítása és működtetése 	Város területe	450

beavatkozás ill. eszköze a tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)
				<ul style="list-style-type: none"> – Szemléletformálás és tudatosítás a lakosság és más célcsoportok körében – CO2 mérési módszertan elkészítése és pilotolása a városra 		
6.	Zöldülő	Környezetvédelmi szemléletformáló tevékenységek, programok megvalósítása	Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat (S6)	<p>A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.</p> <p>Egyértelmű összefüggés van a környezet és a népesség egészségi állapota között.</p> <p>1. Új biodiverzitási stratégia kidolgozása, a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv készítése, tudatosítás, népszerűsítés a lakosságnak, kerekasztal beszélgetések, média megjelenés.</p> <p>2. Az aktív közlekedési formák (kerékpáros és gyalogos közlekedés) népszerűsítése és segítése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Szemléletformálás, tudatosítás - iskolai programok, beszélgetések, előadások – Kerékpáros- és gyalogosbiztonságot javító forgalomszervezési és szabályozási megoldások bevezetése – Bringázz a munkába, mobilitási hét megvalósítása – Együttműködési platform cégekkel és intézményekkel az aktív közlekedési formák feltételeinek javítása érdekében – Kampany a kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése érdekében – Gyalogos és kerékpárosbarát utcaszintű minta tervek készítése – Gyalogos- és kerékpárosbarát fejlesztési projektek előkészítése <p>3. Természet- és környezetvédelmi szemlélet kialakítása, a természet/környezet értékeinek megismerésére, tiszteletére irányuló szemléletformálás, ökotudatosság erősítése:</p> <ul style="list-style-type: none"> – helyi természeti/környezeti értékek felmérése, értékleltár készítése, és megismertetése a helyi lakossággal, – tematikus kampányok szervezése (pl.: szelektív gyűjtés, természetes vizek megóvása, védett állatok, növények, ökogazdálkodás, vízgazdálkodás) és kapcsolódó iadványok, médiamegjelenések (aloldal, honlap) – tapasztalatcserre hasonló természeti, turisztikai adottságokkal rendelkező településekkel. 	Város területe	300
7.	Kiszolgáló	Kerékpáros közlekedést népszerűsítését szolgáló	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és	<p>A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen</p> <p>A beavatkozás célja a kerékpáros közlekedés ösztönzése, gyalogosok, kerékpárosok, autósok szemléletformálása,</p>	Város területe	200

beavatkozásill eszkedése a tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
		programok	kerékpárosbarát közlekedés (S4)	járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	programok, akciók megvalósítása, kerékpáros útvonalak kialakítása és népszerűsítése, online alkalmazások létrehozása, a kerékpáros útvonalak fizikai megjelenítése (pl. közlekedési táblák).		
8.	Megtartó	Óvodai közösségi programok	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	<ul style="list-style-type: none"> – Bűnmegelőzési programok – „Pindur-Pandur” és „Ovi zsaru” program kiterjesztése – Digitális csoportnapló – Óvodabusz – Határon innen és túl, szakmai tapasztalatsere – Jó gyakorlatok megosztása, támogatása – Közösségi kertek, ÖKO ovi kertek – XXI. századi digitális technika alkalmazása az óvodákban – Óvodások számára kihelyezett ismeretterjesztő programok szervezése: Nyíregyháza nevezetességeinek meglátogatása – Épített és természeti környezeti szemléletformálás kisgyermek korban – Különböző szakmák népszerűsítése kisgyermekkorban 	Város területe	480
9.	Megtartó	Egészségügyi szűrések, prevenciók programok	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	Szűrőbusz, szűrőkamion használata, bérléssel. A létrejött praxisközösségek prevenciók programjainak támogatása, a kialakításra kerülő egészségügyi központok megtöltése programokkal. A lakossághoz közelebbi szolgáltatások - akár szakellátások -biztosítása (vérvétel, röntgen, ultrahang, tanácsadás stb.)	Város területe	1 000
10.	Megtartó	Ifjúsági programok	Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	Fiatalok megtartása fő célkitűzése a városnak. Az Ifjúsági koncepcióban meghatározott tevékenységek, programok támogatása, koncepció felülvizsgálata, kutatás, tanulmánykészítés	Város területe	500
11.	Megtartó	Életmentő egészségügyi készenléti csomag	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	Minden intézményben legyen biztosított egy olyan csomag, amely tartalmaz vészhelyzet esetére eszközöket: pl: adrenalininjekció, vércukor mérő, vérnyomásmérő stb.	Város területe	60
12.	Megtartó	Oltások, oltóanyagok a lakosság számára	Fejlett, magas színvonalú humán	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen	Oltások, oltóanyagok biztosítása a lakosság számára, tájékoztató, tanácsadó kampányokkal egybefűzve.	Város területe	60

beavatkozás ill. eszköze a tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
		szolgáltatások (S3)	járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.				
13.	Megtartó	Ki segít a segítőknek?	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	Az alkalmazottak mentális megsegítése egyéni, kiscsoportos és csoportos formában. A kiégés megelőzésére és kezelésére szakemberek bevonása, pl. szupervízor, coach, mediátor, életvezetési tanácsadó, pszichológus. Célja: megelőzni a kiégést, megfelelő konfliktus kezelési technikák megismerése.	Város területe	70
14.	Megtartó	"Fejleszt-Elek" fejlesztő és módszertani kuckó gyermekeknek, szülőknek, pedagógusoknak	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3) és Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	Megnövekedett az átlagtól eltérő fejlettségű gyermekek száma (pl. óvoda éretlen, részképesség zavaros, BTMN, Sajátos nevelési igényű: autista, Down szindróma, enyhe-, középsúlyos értelmi sérült). Nehéz ezeknek a problémáknak a felismerése és elfogadtatása a családokkal, és az óvoda dolgozóival. A kuckó segítséget nyújthatna szakemberek bevonásával a felismerésben, az elfogadásban és a fejlesztési utak kijelölésében és az óvoda választásában.	Város területe	60
15.	Megtartó	Bokortanyák közösségfejlesztési program	Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A VIII. században kialakult tanyabokor településszerkezet Nyíregyháza egyedi és sajátos településformája. Tervezett tevékenységek: multifunkcionális tér kialakítása (a nagyobb bokortanyákon szolgáltató központok létrehozása, amely kiszolgálja a környező, elszórtan vagy kisebb bokrokban élőket is, és helyet biztosít az önkormányzati szolgáltatások, képviselők részére is), közszolgáltatások elérésének biztosítása, helyi közösségfejlesztő műhelyek, népfőiskolai jellegű előadások, képzések, amelyek elsősorban a környezettudatos, ökotudatos kiskerti gazdálkodást támogatja, foglalkoztatást segítő programok, sport programok stb.	Város területe	1 500
16.	Megtartó	Közösségfejlesztési panel program	Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	Nyíregyházán három nagy lakótelep található, heterogén összetételű lakótelepi közösségekkel. A lakótelepeken, illetve azok közelében a Család- és Gyermekléti Központnak megtalálhatóak a részlegei, amelyek megfelelő átalakítással központjaul	Város területe	1 500

beavatkozás ill. eszköze a tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
				szolgálhatnak a tervezett lakótelepi közösségi és ifjúsági munkának. Tervezett tevékenységek: Közösségfejlesztő iroda létrehozása - hátrányos helyzetű egyének, családok segítése, életkörülményeinek javítása, a lakóközösség számára szolgáltató-, szervező-, tájékoztató tevékenység. Közösségi profil készítése az aktuális szükségletek beazonosítása céljából. Közösségi terek kialakítása a fiatalok számára (ifjúsági klubok). Településrészekhez kötődő tematikus rendezvények. Iskolai szünetekben szervezett programok.			
17.	Megtartó	Iskolai programok	Fiatalkor megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A beavatkozás célja iskolai programok megvalósítása, pl. lemorzsolódást segítő programok, mentorálási program az iskolákban. Épített és természeti környezeti szemléletformálás, különböző szakmák népszerűsítése kisgyermekkorban	Város területe	500
18.	Megtartó	Programok időseknek	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	Demenciával élők és hozzátartozóik támogatását biztosító szolgáltatások szervezése, közösségi és érzékenyítő programok. Kondi és Senior parkok létesítése a nappali ellátást nyújtó intézmények udvarain, ahol adott a lehetőség, sport programok szervezése, "versenyek", mozgásprogramok.	Város területe	100
19.	Megtartó	Házi segítségnyújtás és az ápolási díj összekapcsolása	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	Minta projekt az otthonukban élő, ápolásra-gondozásra szoruló személyeknek és családjaiknak. A programba a város területén működő professzionális szolgáltatók bevonása is szükséges.	Város területe	100
20.	Megtartó (és digitális)	Szociális szolgáltatások modernizációja	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A szociális szolgáltatások modernizációja folyamatosan zajlik, de óriási az adminisztratív teher a munkavállalókra. A papíralapú adminisztráció kiváltása - táblagépekkel és önálló szoftver fejlesztésével automatizálttá válhat az ellátás adminisztrációja. Ehhez a dolgozók informatikai ismereteinek bővítése is szükséges elméleti és gyakorlati képzésekkel.	Város területe	200
21.	Megtartó	Drogprevenációs programok	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen	Nyíregyháza Megyei Jogú Város stratégiája a drogprobléma visszaszorítása érdekében 2022-2025 alapján drogprevenációs programok megvalósítása	Város területe	60

beavatkozási ill. eszköze a tervezési dimenziókhoz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
				járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.			
22.	Megtartó	Pénzügyi tudatosságot erősítő programok	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	Oktatási intézményekben történő pénzügyi tudatosságot erősítő kampányok, foglalkozások	Város területe	30
23.	Megtartó	Helyi kulturális közösségfejlesztési folyamat kezdeményezése és megvalósítása	Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus (S5)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A térség lakosságának kulturális közösségi identitását, együttműködését dinamizáló és fenntartó közösségi akciók, tevékenységek, események, programok, folyamatok megvalósítása. Tudásmegosztó, kommunikációs platformok kialakítása és fenntartása. A helyi hagyományra épülő, de piacképes kézműves tudás gyakorlati elsajátítását elősegítő ismeretátadási programsorozatok, szakkörök támogatása kulturális, közművelődési és szakképző intézmények bevonásával. Ifjúsági közösségfejlesztő és képzési programok, kapcsolódó tevékenységek. Települési pajtasházai program fejlesztése	Város területe	100
24.	Megtartó	Köszolgáltatások fejlesztése	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	Köszolgáltatások fejlesztése – bölcsőde, óvoda, egészségügyi intézmények, szociális és gyermekjóléti intézmények szolgáltatásainak fejlesztése.	Város területe	3 000
25.	Prosperáló	Gazdasági ágazatokhoz igazodó oktatásfejlesztés	Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer (S2)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	Hiányszakmák képzésének beindítása, az ahhoz kapcsolódó technikai és szakmai háttér kiépítése, amelyen keresztül elérhető a piaci igényekhez szabott felnőttképzés.	Város területe	2 000
26.	Prosperáló	Bokortanya program, helyi termék fejlesztés, körforgásos gazdaság kialakítása	Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A helyi termékek előállításának, fogyasztásának, vásárlásának ösztönzése, a helyi ellátási láncok megerősítése és a termékek fogyasztókkal történő megismertetése – a város egyedi, bokortanyás szerkezetéből adódó lehetőségek kiaknázása.	Város területe	1 500

beavatkozás ill. eszköze a tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
27.	Prosperáló	LaunchIt - Kezd el ma	Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A program célja, hogy a város támogassa a vállalkozás indítást. A projekt keretében megtörténne a létrejövő vállalkozások bértámogatása, a vállalkozói tevékenység megkezdéséhez szükséges szaktanácsadás költségeinek támogatása, valamint a vállalkozás működéséhez szükséges új eszközök beszerzésének / bérletének támogatása. A programot a helyi gazdaságfejlesztési szervezet koordinálja.	Város területe	500
28.	Megtartó	A fiatal tehetségek megtartásának és foglalkoztatásának ösztönzése Nyíregyházán	Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7) és Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A program célja, hogy a városban már jelen lévő vagy esetleg más városban élő, de helyi gyökerekkel rendelkező tehetséges fiatalok számára egy kedvező, megtartó erővel bíró rendszer alakuljon ki, amelyen keresztül biztosítható, hogy ezek a fiatalok helyben is megtalálják számításukat és a jövőjüket a városban tervezzék. A program 12 havi bértámogatás igénylésére nyújt lehetőséget, előírva 1 év kötelező tovább foglalkoztatást is.	Város területe	500
29.	Prosperáló	A helyi gazdaságfejlesztést célzó, beszállítói válást elősegítő program	Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A program célja, hogy rendezvényeken és helyi platformon keresztül kapcsolatfelvételi lehetőséget biztosítson a helyi nagyvállalatok és KKV-k között, ezáltal elősegítve, hogy a helyi KKV-k beszállítói válhassanak (rendezvények, beszállítói adatbázis)	Város területe	50
30.	Prosperáló	Együttműködés a megyei és városi önkormányzat, a régióban található egyetemek és szakképzési centrumok között	Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer (S2)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A beavatkozás célja az együttműködés erősítése, közös képzések indítása, cégek és intézmények igényeikhez alkalmazkodó kompetencia fejlesztő képzések megvalósítása.	Város területe	120
31.	Digitális	Komplex okos város fejlesztési program megvalósítása	Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások (S3) (horizontálisan több cél is)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A projekt keretében kidolgozásra kerülne a város smart/okos fejlesztési stratégiája, amely mentén konkrét projektek valósíthatók meg (pl. e-közigazgatás fejlesztése, intelligens parkolórendszerek bevezetése stb.)	Város területe	15
32.	Prosperáló	Városi - megyei	Stabil, fejlett helyi	A város több pontján	A hitelképes, de nem bankképes vállalkozók, társas	Város területe	1 000

beavatkozás ill. eszköze a tervezési dimenziókhöz	beavatkozás munkacíme	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	a beavatkozás célja és rövid tartalma	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	becsült összeg (millió Ft)	
	kombinált mikrohitel alap	gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	vállalkozások támogatása.			
33.	Prosperáló	Szociális Mikrohitel és vállalkozói mentor program	Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás (S1)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A gazdasági aktivitás támogatása hitelkonstrukciókkal (forgóeszköz és beruházási hitel). Családi gazdák, őstermelők és egyéni vállalkozók támogatása, társas vállalkozások, amelyek nem rendelkeznek más finanszírozási konstrukciós lehetőségekkel.	Város területe	1 000
34.	Megtartó	Gondoskodó Kollégium Felzárkóztatási Program	Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom (S7)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	A program célja egy olyan oktatási - képzési és intézményfejlesztési elképzelés megvalósítása, amely lehetőséget kínál a térség hátrányos helyzetű, tehetséges fiataljainak a közép- és a felsőoktatásba való bekerülési esélyének megteremtésér. A program összekapcsolja a köznevelési és felsőoktatási szegmenseket.	Város területe	180
35.	Megtartó	Új képzések indítása a Nyíregyházi Egyetemen	Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer (S2)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	Új képzések indítása a Nyíregyházi Egyetemen – Nemzetköziesítés – angol nyelvű képzések a – A repülőmérnöki képzés, valamint a felsőfokú pilótaképzés és az utánpótlás biztosítás fejlesztése – Határon túli képzések indítása	Város területe	520
36.	Prosperáló	K+F+I együttműködés a Nyíregyházi Egyetem és a gazdasági szereplők között	Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer (S2)	A város több pontján megvalósuló, azonos jellegű beavatkozások együttesen járulnak hozzá a város élhetőségének növeléséhez.	Vállalkozások versenyképességének javítása piacorientált kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységek támogatásával. Az együttműködések elsősorban az agrármolekuláris kutatás (élelmiszerkutatás), környezetvédelmi kutatás területén valósulhat meg (de nem kizárólagosan).	Város területe	2 000

6.4 Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése

6.4.1 Stratégiai célkitűzésekkel rendelkező térségi bevonással megvalósítható egyedi projektek

beavatkozás tematikus fókusza	térségi közlekedés fejlesztése, elérhetőség javítása
beavatkozás munkacíme	Intermodális központ fejlesztése
illeszkedése a megyei program céljaihoz	5. Fejlett centrum - a megye gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumának fejlesztése
illeszkedése az FVS céljaihoz	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)
a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Intermodális csomópont kialakítása a vasútállomás és Petőfi téri buszállomás integrálása révén. A projekt keretében a pályaudvar és környezete felújítása, P+R parkolók építése, közös utastájékoztató rendszer kialakítása, a vasúti és a helyközi autóbusz menetrendek összehangolása valósul meg.
tevékenységek	
a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Nyíregyháza
hatások és a hatásokban érintett települések köre	elérhetőség javítása – a régió és a megye települései komplex társadalmi és gazdasági hatások – a régió és a megye települései
koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	A fejlesztés Nyíregyháza MJV közigazgatási területén, Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. koordinálásával valósul meg.
becsült összeg (millió Ft)	15 650

6.4.2 Átfogó stratégiai megalapozottságú térségi keretrendszerek (térségi hálózatos, vonalas fejlesztések, nem materiális hálózatos fejlesztések)

	1.	2.
beavatkozás tematikus fókusza	térségi közlekedés fejlesztése, elérhetőség javítása	térségi közlekedés fejlesztése, elérhetőség javítása
beavatkozás munkacíme	Északi-elkerülő út építése	4-es számú főút Debrecen-Nyíregyháza közötti szakaszának 2x2 sávú gyorsforgalmi úttá építése
illeszkedése a megyei program céljaihoz	5. Fejlett centrum - a megye gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumának fejlesztése	5. Fejlett centrum - a megye gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumának fejlesztése
illeszkedése az FVS céljaihoz	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)	Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés (S4)
a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Nyíregyháza- Nyírszőlős- Nyírtura közötti elkerülő út (körgyűrű bezárása) megépítése, amely az átmenő tehergépjármű forgalomtól mentesítené a várost.	Nyíregyháza-Debrecen közötti közlekedés feltételeinek fejlesztése: a 4-es számú főút Nyíregyháza és Debrecen közötti szakaszának 2x2 sávú gyorsforgalmi úttá történő kiépítése.
minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Az elkerülő út adott települést érintő szakaszának kiépítése.	A 4-es számú főút adott települést érintő szakaszának bővítése.
egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.	Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.
hatások és a hatásokban érintett települések köre	Nyíregyháza, Kótaj, Kemece, Nyírtura	Nyíregyháza, Újfahért, Hajdúhadház, Téglás, Bocskai kert, Debrecen
koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	A fejlesztés a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. koordinálásával valósul meg.	A fejlesztés a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. koordinálásával valósul meg.
becsült összeg (millió Ft)	-	-

6.5 Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)

6.5.1 Zöld átállás menetrend

A zöld átállás menetrend célja Nyíregyháza környezet- és természetvédelmi, valamint klímaalkalmazkodási feladatainak szakmai előkészítése és tartalmi megalapozása, amelynek pontos részleteit 2024. december 31-ig kell kidolgozni az ún. zöld finanszírozási keretrendszerben (ZFK), amely már túlmutat az FVS keretein. Ahhoz, hogy a ZFK megfelelően előkészített legyen, a zöld átállás menetrendben az alábbi információk megadása szükséges:

- a jelenlegi zöld állapot jellemzése és a kapcsolódó kihívások azonosítása,
- a legfontosabb zöld, energetikai és klímaalkalmazkodást segítő és beavatkozások bemutatása,
- a zöld átállás szempontjából releváns dokumentumok áttekintése,
- a karbonsemlegesség irányába ható előzetes célrendszer megfogalmazása és az azok elérését mérő indikátorok azonosítása,
- a szükséges beavatkozási irányok és potenciális projektek kijelölése,
- a ZFK kidolgozásának ütemezése, valamint a szükséges szervezeti és partnerségi keretfeltételek definiálása.

6.5.1.1 Előkészítés

A jelenlegi zöld állapot és kihívások bemutatása

Az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése

Nyíregyházán és térségében a legnagyobb éghajlatváltozási kihívást a hóhullámok gyakoriságának és hosszának növekedése, az építmények vihar általi kitétsége (különösen a bokortanyák régebbi építésű lakásai esetében), az aszály általi veszélyeztetettség és a természeti értékek megőrzése jelenti. A hóhullámos napok száma 50 év alatt akár meg is duplázódhat, míg a csapadék – különösen a nyári időszakban – 5-10%-kal csökkenhet. A változások a kártevők, a kórokozók és az invazív fajok terjedését is elősegíti, ami a mezőgazdasági dominanciájú megye – és a Nyíregyházán is meghatározó élelmiszeripar – szempontjából fokozott kockázatot jelent. A negatív hatások mérséklésére számos intézkedést hajtott és hajt végre a város.

Az egyik helyben bevethető leghatékonyabb eszköz az üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátásának csökkentése, amelynek elsődleges eszközét az **energetika** területe kínálja. Az Önkormányzat a saját tulajdonában álló épületeiben jelentős beruházásokat hajtott végre az elmúlt évtizedben, amelyek az energiahatékonyság javítására és a megújuló energiaforrások fokozottabb használatára irányultak. Hasonló folyamatok a lakossági és a vállalkozói szférában is végbementek (pl. napelem park építése a LEGO gyártótelepénél).

Ugyanígy történtek előrelépések **a közlekedésből származó kibocsátások mérséklése** céljából: többek között a közösségi közlekedés átalakítása és rugalmasabbá tétele mellett, a kerékpáros és gyalogos infrastruktúra fejlesztése, az elektromos járművek elterjedésének segítése és a szemléletformálás is elősegíti a klímasemleges megoldások térnyerését.

A kibocsátások ellensúlyozását leginkább a zöldfelületek szolgálják, amelyek a város szerkezetéből adódóan elszórtan, szigetszerűen helyezkednek el. Rendszerré szerveződésüket, kapcsolódásaikat az utcáfásítások és a jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények részben korlátozott használatú

zöldfelületei jelenleg csak részben biztosítják. A megvalósult és a tervezett fejlesztésekkel (pl. Benczúr-Bessenyei tér teljes park-rekonstrukciója, a Bujtosi városliget rehabilitációja) az éghajlatváltozás hatásai hosszú távon mérsékelhetők.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás

Nyíregyháza klímaadaptációs képességét alapvetően befolyásolják **természeti adottságai**. Jóllehet az országos átlaghoz (24,3%) képest a város erdősültsége alacsony (16,8%), elhelyezkedésük szigetszerű, azonban így is fontos szerepet töltenek be az egyik legnagyobb problémaként jelentkező levegőszennyezés mérséklésében.

Nyíregyháza ÜHG-kibocsátásában az energiafogyasztás részesedése a legmagasabb (49,9%), ezt követi a közlekedés (42,9%), amin belül az egyéni motorizált közlekedés képviseli a legnagyobb arányt. A hulladékgazdálkodás (4,9%) és a mezőgazdaság (2,3%) aránya lényegesen kisebb. AZ összes becsült bruttó kibocsátás jelentős mértékben nem változott a legutóbb vizsgált időszakban (2016-2018), 668 ezer tonna CO₂ egyenértékben.

Nyíregyháza a fentiekben már bemutatott megoldásokhoz kapcsolódóan számszerűsített célokat is meghatározott Fenntartható Energia- és Klíma Akciótervében (SECAP) és Helyi Klímastratégiájában: **2030-ra legalább 40%-kal kívánja mérsékelni a város területén jelentkező CO₂-kibocsátást**, ezen belül az önkormányzati szektorban 8%, a szolgáltatások esetében 5%, a lakossági szektorban 26%, míg a közlekedésben 2% csökkenést prognosztizálnak. Ezt többek között a zöld és a kék infrastruktúra mennyiségi és minőségi fejlesztésével, energetikai és a környezetbarát közlekedési módokat előnyben részesítő beruházásokkal, személetformálással tudja megvalósítani.

A vízi erőforrások fenntartható használata és védelme

Nyíregyháza vízgazdálkodását meghatározzák a domborzati viszonyok és a felszín alatti – **részben sérülékeny földtani környezetben lévő – vízbázisok**. A terület homokbuckás, síkvidéki jellegű, száraz, gyér lefolyású, vízhiányos, mindennek ismeretében különösen fontos a **természetes és mesterséges tavak, víztározók** jelenléte.

A közüzemi ivóvíz- és szennyvízhálózat kiépítettsége és a bekapcsolt lakások magas aránya hozzájárul a hatékony vízgazdálkodáshoz. **Hiányosságok tárthatók** azonban **fel a csapadékvíz elvezetése kapcsán** a csatornák nem megfelelő állapota, a burkolt felületek magas aránya és a hirtelen érkező, nagy mennyiségű csapadékkal járó záporok gyakoribbá válása miatt.

A körforgásos gazdaságra való áttérés

A körforgásos gazdaság komplex megközelítése még kevésbé jelenik meg Nyíregyháza működésében, azonban ehhez jó alapot jelent **a szelektív hulladékgyűjtés magas aránya** – jelenleg elsősorban a lakossági papír, a műanyag és biohulladék, valamint a kereskedelmi egységeknél, gyáraknál keletkező nagyobb mennyiségű elkülönítetten gyűjtött újrahasznosítható hulladékok esetében. Nyíregyháza hulladékkezelő üzeme jelentős tevékenységi területe **a másodnyersanyag kinyerése**: az ipari hasznosításra alkalmas hulladékokat, azaz a papírt, a műanyagot, az üveget és a fémet, válogatás után kezelik és így továbbítják az engedéllyel rendelkező hasznosítókhoz. Mindezt a város Okoskuka Programja is segíti. A lakossági szelektív hulladékgyűjtés is tovább bővíthető, jelenleg a teljes lakásállomány 39%-a van bevonva a szelektív hulladékgyűjtésbe. Emellett nagyobb vállalatok esetében egyre fontosabb vált és válik, hogy már a tervezés és a gyártás folyamán szem előtt tartsák a hulladékminimalizálási és újrahasznosítási szempontokat.

A szennyezés megelőzése és csökkentése

A kibocsátásokkal kapcsolatosan ki kell térni a talaj-, a víz- és a levegőszennyezésre is. A korábban felhalmozódott **talajszennyezéssel kapcsolatos kármentesítési munkálatok** folyamatban vannak az érintett területeken (volt borbányai hulladéklerakó, volt Báthory I. laktanya). Lokális, de magas szennyezőanyag koncentrációjú talaj- és talajvízszennyezések keletkezhetnek az illegális hulladéklerakás, folyékonyhulladék ürítés, túlzott mértékű műtrágyahasználat, illetve néhány terület csatornázatlansága miatt. Ezen szennyeződések többnyire szerves eredetűek, amelyek idővel lebomlanak, így kisebb károkat okoznak a felszín alatti vizekben.

A város legnagyobb környezetszennyezési problémája a levegőszennyezés, amit nyáron a közlekedési kibocsátások, télen pedig elsősorban a lakossági fűtésből eredő szállópor okoz – mindez a Nyírség fedetlen homokfelszínei miatt egy magasabb háttérszennyezéssel párosul. **A tájékoztatási és riasztási fokozatot is egyre többször meghaladja a légszennyezettség szintje** – az Önkormányzat számos eszközt használ mind a gyakoriság, mind a mérték csökkentésére (pl. CNG hajtású buszok és elektromos gépjárművek beszerzése, kerékpárutak építése, új mérőállomás kialakítása, mobil mérőeszközök alkalmazása, megújuló energiaforrások intenzívebb használata, zöldfelület növelése, szemléletformálás).

A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása

Nyíregyházán 4 Natura 2000 terület található: Orosi-gyepek, Sóstói-erdő, nyíregyházi lőtér, Nagy-Vadas. Nyíregyháza védett természeti értékei közül kiemelkedik az Igrice-mocsár, amely – a lecsapolások és a talajvízszint csökkenése mellett – az egyetlen nagyobb kiterjedésű megmaradt mocsaras élőhely. Helyi védett érték a Nyíregyházi Egyetem Tuzson János Botanikus kertje és az Oláh-rét. **A város ökológiai hálózata nem egybefüggő**, esetenként hiányoznak a biodiverzitás szempontjából meghatározó ökológiai folyosók. A biológiai diverzitás szempontjából előnytelen, hogy külterületen az intenzív szántóföldi művelés jellemző, amely javarészt eltüntette a hajdan futóhomokkal, löszös homokkal fedett hordalékkúpokat és az azokat tagoló mélyedéseket.

Az elmúlt időszak zöld, energetikai és klímaalkalmazkodást segítő intézkedései és beavatkozásai

Nyíregyháza Környezetvédelmi Programja részletesen bemutatja azokat az intézkedéseket, amelyeket a város rendszeresen, illetve projekt alapon végrehajt az alábbi témákban:

- Levegőtisztaság védelem
- Talajvédelem,
- Vízvédelem,
- Csapadékvíz-elvezetés,
- Élővilág, természetvédelem,
- Köztisztaság,
- Közlekedésszervezés,
- Hulladékgazdálkodás,
- Zajvédelem,
- Környezeti ismeretek, környezettudatosság közvetítése a lakosság részére,
- Települési és épített környezet védelme,
- Energiagazdálkodás,
- Környezetbiztonság.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és intézményei, illetve egyéb közszolgáltatást nyújtó szervezetek számos a klímaváltozás mérséklésével vagy ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos

fejlesztést valósítottak meg. A főleg energetikai, közlekedési, városrehabilitációs és szemléletformálási célú projekteket az alábbi táblázat ismerteti időrendben.

54. táblázat: Az elmúlt időszak zöld beavatkozásai

Projekt címe	Kivitelezés időszaka	Költségvetés (mFt) és a támogatás aránya (%)	Finanszírozás forrása
Nyíregyháza MJV Önkormányzata hét közintézményének komplex épületenergetikai korszerűsítése	2010	511,54 (64)	KEOP-5.3.0/A-09-2009-0130
Nyíregyháza MJV Önkormányzata három kollégiumának komplex épületenergetikai korszerűsítése	2011-2012	202,33 (75)	EOP-5.3.0/A/09-2010-0333
Napelemes rendszer kiépítése a Nyíregyházi Főiskola épületein	2013	315,97	KEOP-4.10.0/C/12-2013-0057
Nyíregyháza Város kilenc közintézményének épületenergetikai korszerűsítése	2014-2015	586,43 (85)	KEOP-5.5.0/A/12-2013-0364
A Huszártelep területi és társadalmi reintegrációja	2012-2015	489,17 (85)	ÉAOP-5.1.1/B-09-2f-2012-0002
Az érkeri lakótelep nagyvárosias lakókörnyezetének minőségi megújítása	2012 - 2015	1.551,37 (85)	ÉAOP-5.1.1/B-09-2F-2012-0001
A nyíregyházi Örökösöld lakótelep rehabilitációja	2013 - 2014	249,05 (100)	ÉAOP-5.1.1/B2-13-K2-2013-0001
Nyíregyháza Város Önkormányzat középületének energetikai korszerűsítése	2015	150,00 (100)	KEOP-5.7.0/15-2015-0118
Fotovoltaikus rendszer kialakítása a nyíregyházi Polgár-mesteri Hivatalban	2015	22,39 (100)	KEOP-4.10.0/N/14-2014-0468
Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza MJV Önkormányzatánál	2017-2018	700,00 (100)	TOP-6.2.1-15-NY1-2016-00001
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	2017-2018	1.041,52 (100)	TOP-6.5.1-15-NY1-2016-00001
Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	2016 - 2017	224,59 (100)	TOP-6.6.2-15-NY1-2016-00001
Bölcsődefejlesztés Nyíregyháza MJV Önkormányzatánál	2018	237,93 (100)	TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00001
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése MJV Önkormányzatánál II. ütem	2019	156,43 (100)	TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00003
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza MJV Önkormányzatánál III. ütem	2019	396,84 (100)	TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00002
Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza MJV Önkormányzatánál IV. ütem	2019	627,22 (100)	TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00004
Energetikai fejlesztések a THG épületeiben	2017-2018	48,00 (100)	TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00001
Júlia Fürdő energetikai korszerűsítése	2017.12.01-2018.11.30	189,00 (100)	TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00005
Épületenergetikai korszerűsítés a Nyírtávhő Kft-nél	2018	79,99 (100)	TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00006
Elektromos gépjárművek beszerzése Nyíregyháza MJV Önkormányzata részére	2019	28,28 (100)	ZFR90026 (hazai költségvetési támogatás)
Szent Imre Katolikus Gimnázium épületeinek energetikai felújítása	2016-2017	239,98 (100)	KEHOP-5.2.3-16-2016-00010
Sóstói Szivárvány Idősek Otthona energetikai korszerűsítése	2017-2018	199,73 (100)	KEHOP-5.2.3-16-2016-00070
Hőközpontok szétválasztása és korszerűsítése Nyíregyházán	2018-2020	431,29 (50)	KEHOP-5.3.1-17-2017-00028
Napelemes rendszerek kialakítása a	2017-2018	244,99 (100)	KEHOP-5.2.11-16-2016-00009

Projekt címe	Kivitelezés időszaka	Költségvetés (mFt) és a támogatás aránya (%)	Finanszírozás forrása
Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságnál			
Nyíregyháza Megyei Jogú város közösségi közlekedésének fejlesztése érdekében 41 db új CNG-hajtású autóbusz beszerzése, töltőállomás létesítése és autóbusz telephely kialakítása	2017-2018	7.000,00 (100)	IKOP-3.2.0-15-2016-00013
Nyíregyháza kerék-párforgalmi hálózatának fejlesztése	2013	583,90 (98,5)	ÉAOP-3.1.3/A-11-2011-0015
Nyíregyháza, Tokaji úton kerékpárút építése	2015	54,30 (100)	KÖZOP-3.5.0-09-11-2015-0091
Területi Infrastrukturális Fejlesztések – Utak fejlesztése, utak és járdák felújítása, kerékpárút építése	2018	1.882,19 (100)	GF/SZKF/26/7/2017
Csomópont és kerékpárút fejlesztés Nyíregyházán	2018	13,13 (100)	TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00001
Gazdaságfejlesztést és munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés Nyíregyháza délkeleti és délnyugati területein	2019	2.914,00 (100)	TOP-6.1.5-15-NY1-2016-00002
Fenntartható városi közlekedésfejlesztés Nyíregyházán	2017-2019	2.033,37 (100)	TOP-6.4.1-15-NY1-2016-00001
Nyíregyháza Megyei Jogú Város belterületi csapadékvíz rendszer-ének fejlesztése	2013-2014	409,71 (90)	ÉAOP-5.1.2/D2-11-2011-0064
Környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések Nyíregyházán	2018-2020	1.036,00	TOP-6.3.3-16-NY1-2017-00001
Zöld város kialakítása Nyíregyházán	2018-2021	1,197 (100)	TOP-6.3.2-15-NY1-2016-00001
Szemléletformáló programok a NYÍR-SÉGVÍZ Zrt. szervezésében	2019-2021	48,31 (100)	KEHOP-2.1.7-19-2019-00006
Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás Nyíregyházán	2020-2022	20,00 (100)	KEHOP-1.2.1-18-2019-00255

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Klímastratégiája a 2021-2050 közötti időszakra (2021)

A meghatározó stratégiai és akciótervi dokumentumok bemutatása

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA (2017)

A program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához. Stratégiai céljai:

- Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása,
- Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata,
- Az erőforrás-takarékosság és a - hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.

A program 13 célprogramot foglal magában, amelyek tartalmát az alábbiakban foglaljuk össze.

A **levegőtisztaság** védelmének célja a közlekedésből származó légszennyezés és a környezetterhelés mértékének csökkentése olyan módon, hogy a városlakók mozgási lehetősége ne csökkenjen és az elérhetőség feltételei javuljanak, valamint csökkenjen az ipari és kommunális tevékenységekből származó légszennyező anyagok mennyisége. A város levegő- és talajminőségének folyamatos ellenőrzését biztosítja a biomonitoring rendszer, ami hozzájárul a légszennyezettségi térképek elkészítéséhez és az alapján a levegőminőség javításához, a lokális vagy a város egészét levegő- és

talajszennyezések felismeréséhez, továbbá a szennyezettség csökkentésére irányuló intézkedések megtervezéséhez.

A **talajvédelem** célja a talajszennyezések mértékének csökkentése és megszüntetése, újabbak kialakulásának megakadályozása, valamint a talaj termőképességét és állapotát megóvó területhasználat biztosítása.

A **vízvédelem** célja a felszín alatti vízkészletek utánpótlódással arányos igénybevétele, a jó minőségű ivóvíz és a szennyvíztisztítás biztosítása; a felszín alatti vizek minőségének védelme; a vízkészleteket veszélyeztető tényezők megszüntetése; a város teljes területén a szennyvízcsatornával ellátottság biztosítása, a szennyvíztisztító telepek megfelelő tisztítási hatásfokának biztosítása, a szennyvízcsatornában történő csapadékvíz bevezetések megszüntetése; az illegális szilárd- és folyékonyhulladék lerakások megakadályozása, a jelenlegi lerakások megszüntetése.

A **csapadékvíz** elvezetés terén cél a városban keletkező csapadékvíz elvezetésére és visszatartására vonatkozó rendszer kiépítése annak érdekében, hogy a csapadékos időjárás, illetve hóolvadás idején keletkező csapadékvíz megállások megszűnjenek.

Az **élővilág és természetvédelem** területén cél a természeti értékek védelme, hosszú távú fenntartása, további védett területek kijelölése, a városkép természeti/táji elemeinek természetközeli állapotú fenntartása.

Az **állatvédelmi célprogram** a kulturált állattartás feltételeinek javítására, az állattartásból származó közegészségügyi, morális és etikai problémák, konfliktusok csökkentésére irányul.

A **köztisztasági** cél, hogy a városlakók egy tiszta, egészséges városban élhessenek és maguk is szívügyüknek tartsák a város tisztaságának elérését és megőrzését.

A **közlekedésszervezés** célja a közlekedésből származó légszennyezés, zajterhelés és egyéb környezetterhelések mértékének csökkentése olyan módon, hogy a városlakók mozgási lehetősége a mobilitási igényeket szolgálja ki.

A **hulladékgazdálkodás** terén elsődleges cél az országos, regionális és helyi hulladékgazdálkodási tervek prioritásainak érvényesítése, a megelőzés szempontú hulladékgazdálkodás kialakítása; környezetbarát és „a szennyező fizet” elven alapuló rendszer kialakítása; a termelési és a lakossági hulladékcsökkentés ösztönzése; lakossági veszélyes hulladékmennyiség csökkentése és szervezett begyűjtés megvalósítása.

A **zajvédelem** terén a cél a lakosság egészségének védelme a zaj- és rezgésterhelés csökkentése révén.

Kiemelten fontos a **környezeti ismeretek, környezettudatosság közvetítése a lakosság részére.**

A **települési és épített környezet védelme** terén alapvető fontosságú a környezeti konfliktusok kialakulását megelőző mechanizmusok érvényesítése a városi fejlesztési, tervezési és engedélyezési folyamatokban; a településszerkezetből és területhasználatból adódó környezeti konfliktusok megelőzése; jó lakókörnyezet és életminőség hosszú távú biztosítása a városlakók számára.

Az **energiagazdálkodás** célja az energiafelhasználás csökkentése, a felhasznált energia hatékony alkalmazása, az észszerűen alkalmazható és energetikailag megtérülő megújuló energiaforrások arányának növelése.

Környezetbiztonság terén cél a lakosságot veszélyeztető rendkívüli környezeti események és haváriák kockázatainak csökkentése.

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS FENNTARTHATÓ ENERGIA- ÉS KLÍMA AKCIÓTERVE (SECAP, 2021)

A SECAP meghatározza Nyíregyháza azon célkitűzéseit, amelyekkel 2030-ig el kívánja érni az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkenését, valamint alkalmazkodását az éghajlatváltozás okozta hatásokhoz. Nyíregyháza Megyei Jogú Város vezetése elkötelezett a fenntarthatóság, a kibocsátás-csökkentés és energiahatékonyság növelésére, bizonyítja ezt, hogy 2016-ban csatlakozott az Európai Polgármesterek Szövetségéhez (Covenant of Mayors), mellyel a következőket vállalta:

- 2030-ig legalább 40%-kal csökkenti az üvegházhatású gázok (CO₂) kibocsátásának mértékét 2014-hez képest.
- Fenntartható Energia- és Klímaakciótervet dolgoz ki, mely a kiindulási kibocsátásleltáron és az éghajlattal kapcsolatos kockázatokra és sebezhetőségekre vonatkozó értékelés(ek)en alapulva jelöli ki a szükséges intézkedéseket.
- Kétévente felülvizsgálja és jelentést készít a SECAP végrehajtásáról.
- Növeli a település ellenálló képességét az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás révén.

A SECAP jövőképként megfogalmazza, hogy Nyíregyháza középtávon egy élhető, energiahatékony és környezettudatos zöld város legyen. Ezen jövőkép eléréséhez átfogó célként az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, valamint a fenntartható fejlődés, klímaváltozáshoz való alkalmazkodás fokozása szükséges. Az átfogó célok teljesülését az alábbi specifikus célkitűzésekkel kívánja elérni:

1. Fosszilis energiahordozók használatának csökkentése,
2. Megújuló energia részarányának növelése,
3. Okos város megteremtése,
4. Környezettudatos szemléletformálás,
5. A táji és épített környezet védelme a klímaváltozás hatásaival szemben.

Hosszú távon Nyíregyháza célként tűzte ki, hogy a fejlesztések, beruházások, valamint szemléletformáló tevékenységek révén a város felkészüljön a klímaváltozás hatásaira és alkalmazkodjon, biztosítva ezzel a fenntartható fejlődését. Hosszú távú cél, hogy az üvegházhatású gázok kibocsátása minimálisra csökkenjen, elhagyva a fosszilis energiahordozók használatát, s a város energia ellátása minél nagyobb arányban megújuló energiaforrásokból kerüljön biztosításra. A táji és épített környezet megőrzése hosszú távon is célként fogalmazódik meg. A hosszú távú célok elérésének egyik következő lépése, hogy elkészül Nyíregyháza Klímastratégiája, mely 2050-ig 80%-kal kívánja csökkenteni az üvegházhatású gázok kibocsátásának mértékét.

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KLÍMASTRATÉGIÁJA A 2021-2050 KÖZÖTTI IDŐSZAKRA (2021)

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a KEHOP-1.2.1-18-2019-00255 azonosító-számú, „Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás Nyíregyházán” című projekt keretében dolgozta ki a dokumentumot. A mitigációs helyzetértékelés keretében 3 éves időtartamra (2016-2018) elkészített ÜHG leltár célja, hogy a városvezetés és a lakosság, valamint az egyéb érintettek képet kapjanak arról, hogy melyek a fő kibocsátó ágazatok, milyen időbeni tendenciák tapasztalhatók és főként, hogy viszonyítási alapot adjon a városi éghajlatpolitika dekarbonizációs, mitigációs tevékenységéhez. Emellett egy adaptációs helyzetértékelés is elkészült Nyíregyháza természeti adottságaira és a környezeti tényezők állapotára vonatkozóan.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város klímavédelmi jövőképe: Nyíregyháza középtávon egy élhető, energiahatékony, klímabarát és környezettudatos zöld város legyen. Olyan város, ahol az itt élők egészséges környezetben, egészséges életmódot folytatva megfelelő életminőségben élnek, a társadalmi és környezeti fenntarthatóság szempontjai érvényesülnek. A jövőkép elérése 3 fázisban valósulhat meg:

Rövid táv 2025-ig: a lakossági és önkormányzati épületenergetikai korszerűsítésekkel, a megújuló energiaforrások nagyobb arányú hasznosításával, a közparkok, zöldfelületek, erdőterületek növelésével mintegy 12 % körüli kommunális és lakossági ÜHG-kibocsátás csökkenés érhető el a 2018. évi bázisadathoz viszonyítva. Az ezzel párhuzamosan megvalósításra kerülő szemléletformálási és tudatosság erősítési projektek kellő alapot fognak tudni biztosítani a közép- és a hosszú távú célok realizálásához.

Közép táv 2030-ig: a lakosság klímatudatosságának növekedése, az Önkormányzat ilyen irányú határozott el-kötelezettsége, a kerekpárút-hálózat kiépülése, a közvilágítás korszerűsítése, a nulla emisszióval rendelkező, elektromos járművekből álló önkormányzati járműpark, az épületenergetikai beruházások, a zöld, megújuló energiaforrások arányának jelentős bővülése révén az ÜHG-kibocsátás Nyíregyháza MJV közigazgatási területén jelentős mértékben tovább csökken, és a nemzeti vállalásokkal összhangban eléri(het) az 55%-ot (az 1990. évi bázisadathoz képest). A növekvő számú elektromos gépkocsik révén a lakosság is jelentős mértékben kiveszi a részét a közlekedési eredetű szennyezőanyagok csökkentéséből. Az erdő- és zöldterületek növelésével azok kiterjedése eléri vagy megközelíti a 2 700 hektárt, amely mintegy 4 266 t CO₂/év nyelési potenciállal rendelkezik.

Hosszú táv 2050-ig: megvalósulhat a helyi karbonsemleges közlekedés, a háztartások legalább 65-70%-a átesik a teljes energetikai korszerűsítésen. A lakosság és a közintézmények által használt energia legalább 50%-ban megújuló forrásokból származik, amely egy része helyben termelődik meg. Az erdő- és zöldterületek mértéke tovább növekszik (min. 3 000 ha-ra), amely 4 740 t CO₂/év nyelési kapacitással fog rendelkezni. Napelemparkok, geotermikus erőművek, valamint napkollektorok létesítésével a lakosság és az ipari szektor energiaigényének egy jelentős része ezekből a forrásokból kielégíthető lesz, így Nyíregyháza esetében is megvalósulhat a klímasemlegesség.

55. táblázat: Az ÜHG kibocsátás tervezett jövőbeni értékeinek alakulása Nyíregyháza MJV esetében

Bázisév 1 (1990)	Bázis 2 (2018)	2030	2050
kibocsátott ÜHG mennyisége (t/év CO ₂ egyenérték)			
925.0001	668.0042	416.250	185.000
csökkenés mértéke bázisévhez képest (%)			
Bázis 1 értékéhez képest	27,8	55	80
Bázis 2 értékéhez képest	0	37,7	72,3

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Klímastratégiája

NYÍREGYHÁZA FENNTARTHATÓ VÁROSI MOBILITÁSI TERVE (SUMP, 2018)

A fenntartható városi mobilitás-tervezés célja minőségi és fenntartható közlekedés biztosítása úgy, hogy az mindenki számára hozzáférhető, biztonságos, tiszta (környezetkímélő) és (terület- és energiafelhasználását, költségeit tekintve) hatékony legyen, egyúttal vonzó környezet, minőségi közterületek jöjjenek létre, a városlakók életminőségét, jóllétét szolgálva. A tervezés részletes problémafeltárással és helyzetértékeléssel kezdődött, amelyet forgalmi felmérések, lakossági

problémafeltáró kérdőívek, helyszíni bejárások során szerzett információk és tapasztalatok egészítették ki. Az ezek eredményeként kirajzolódott irányokra és a városfejlesztési elképzelésekre épült a jövőkép és célrendszer meghatározása. Ezután a meglévő projektek felülvizsgálatával és a lehetséges új projektek, fejlesztési lehetőségek feltárásával létrejött az intézkedéslista, amely a következő 5-6 évre részletesen, az azt követő időszakra pedig a fejlesztési irányok megfogalmazásával meghatározza Nyíregyháza közlekedésfejlesztését.

A SUMP részletesen bemutatta és értékelt a város közlekedését befolyásoló adottságokat, infrastrukturális kihívásokat, a társadalmi és gazdasági folyamatokból fakadó kihívásokat, jelenlegi és várható trendeket. Ezek alapján kerültek kijelölésre a SUMP stratégiai céljai és a kapcsolódó beavatkozási területek:

1. Gazdaság erősödését támogató mobilitásfejlesztés
 - 1.1. Munkahelyi területek elérhetőségének javítása a fenntartható módok elősegítésével
 - 1.2. Ipari – logisztikai területek teherforgalmi elérhetőségének fejlesztése
 - 1.3. Turisztikai vonzerő erősítéséhez kapcsolódó mobilitásfejlesztés
2. Integrált nagytérségi, elővárosi és városi közlekedési rendszer
 - 2.1. A közlekedési szolgáltatások városon belüli, regionális és nagytérségi integrációja
 - 2.2. Közlekedési rendszerek közötti intermodalitás erősítése
 - 2.3. Külterületi településrészek Nyíregyházával való kapcsolatának erősítése
 - 2.4. Térségi kerékpáros kapcsolatok fejlesztése a városi rendszerhez csatlakozva
3. Nyíregyháza nagyvárosi jellegéhez igazodó intelligens közösségi közlekedési rendszer kialakítása
 - 3.1. Az autóbusz-hálózat, a menetrend és az utastájékoztató megújítása, valamint utasközpontú tarifarendszer kialakítása a megváltozott utazási igények kielégítése érdekében
 - 3.2. Korszerű és környezetbarát járműállomány az autóbuszos közszolgáltatásban
 - 3.3. A közösségi közlekedés környezetének funkcionális fejlesztése
4. Egyéni közlekedési módok városon belüli feltételeinek javítása
 - 4.1. Kerékpározható és kerékpárosbarát Nyíregyháza
 - 4.2. Fejlődő gyalogos hálózat és élhető közterületek kialakítása
 - 4.3. Biztonságos és jó minőségű közlekedési felületek létrehozása
 - 4.4. Hiányzó közúti kapcsolatok megteremtése
 - 4.5. A forgalomcsillapítás összvárosi szintű erősítése
 - 4.6. Parkolási feltételek optimalizálása
5. Intelligens, innovatív, környezetbarát mobilitási rendszer
 - 5.1. Alternatív hajtásrendszerek és üzemanyagok elterjedésének ösztönzése
 - 5.2. Innovatív mobilitáshoz kapcsolódó szemléletformálás
 - 5.3. Intelligens megoldások alkalmazása a közlekedésben
 - 5.4. Közlekedési infrastruktúra fenntartását szolgáló keretfeltételek javítása

6.5.1.2 Célok megfogalmazása és rendszerezése

A zöld finanszírozási keretrendszerhez kapcsolódóan egy komplex célrendszer kidolgozása szükséges, amelynek alapját az előzetes célkitűzések meghatározása jelenti. Az FVS célrendszerében hangsúlyosan, külön stratégiai célként megjelenik a természet- és környezetvédelem (6. Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat), ezen kívül több rész cél is szorosan kapcsolódik a zöld átálláshoz. Az FVS releváns rész céljai megfelelő kiindulási alapot jelentenek a majdani ZFK célrendszerének megalkotásához:

- Városi levegőminőség javítása
- Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése
- Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése

- Körforgásos gazdaság szerepének növelése
- Modern közszolgáltatások és közigazgatás digitális elérhetőségének erősítése
- Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széleskörű bevezetése
- Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése (az autós közlekedés terhére)

56. táblázat: Az előzetes zöld célok kapcsolódása a zöld dimenzió szempontjaihoz

ZÖLD DIMENZIÓK ELŐZETES ZÖLD CÉLOK	Az éghajlat-változás mérséklése	Az éghajlat-változáshoz való alkalmazkodás	A vízi erőforrások fenntartható használata és védelme	A körforgásos gazdaságra való áttérés	A szennyezés megelőzése és csökkentése	A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása
Városi levegőminőség javítása						
Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése						
Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése						
Körforgásos gazdaság szerepének növelése						
Modern közszolgáltatások és közigazgatás digitális elérhetőségének erősítése						
Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széleskörű bevezetése						
Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése						

erős összefüggés	
közepes összefüggés	

gyenge összefüggés	
nincs összefüggés	

Forrás: saját szerkesztés

Az előzetes célokhoz már ebben a szakaszban meg lehet határozni monitoring mutatókat – részben az egységes FVS indikátorokra építve –, amelyekkel mérhető az előrehaladás az egyes tématerületeken.

57. táblázat: A zöldülő város dimenzióhoz kapcsolódó stratégiai célok/részcélok indikátorai és az FVS egységes indikátorai

Stratégiai célok és részcélok	Indikátor	Mértékegység	Mérés forrása
Városi levegőminőség javítása	Levegőtisztasági határérték túllépések napok száma	db	Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (évente)
Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése	Egy főre jutó zöldfelület mérete	m ²	NYÍRVV Nonprofit Kft. (évente)
	Zöld- és vízfelületek arányának változása	%	NYMJV Önkormányzat, zöldfelületi kataszter, Lechner adatszolgáltatás (évente)

Stratégiai célok és részcélok	Indikátor	Mértékegység	Mérés forrása
Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése	Megújuló energiatermelés arányának növekedése	%	MAVIR és/vagy helyi áramszolgáltató, KSH (évente)
	Éves ÜHG kibocsátás egyenérték (CO ₂ /t)	tonna CO ₂ egyenérték	KSH, SECAP, ZIFFA, városi zöldkataszter (évente)
	Megújuló energiaforrást használó és/vagy energiahatékonysági beruházási intézkedések által érintett önkormányzati épületek száma	db	NYMJV Önkormányzat (évente)
	A település természeti és épített környezetével való lakossági elégedettség mértéke	pont	NYMJV Önkormányzat (évente)
	Újonnan belterületbe vont területek és a kihasználatlan városi területek aránya	%	NYMJV Önkormányzat (évente)
Körforgásos gazdaság szerepének növelése	Szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési hulladék aránya	%	KSH (évente)
Modern közszolgáltatások és közigazgatás digitális elérhetőségének erősítése	Elektronikus ügyintézés keretében elérhető szolgáltatások száma	db	NYMJV Önkormányzat (évente)
	Digitális ügymenetek aránya	%	NYMJV Önkormányzat, kormányablak/kormányhivatali adatbázis (évente)
	Digitálisan mért adattípusok száma	db	NYMJV Önkormányzat és egyéb szervezetek (évente)
Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széleskörű bevezetése	Alkalmazott digitális közlekedésszervezési megoldás száma	db	NYMJV Önkormányzat (évente)
Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése (az autós közlekedés terhére)	Sétálóutcák hossza	km	NYÍRVV Nonprofit Kft. (évente)
	Az aktív közlekedési formákat kiszolgáló városi infrastruktúrával való lakossági elégedettség mértéke (növekedés).	pont	NYMJV Önkormányzat (évente)
	Kerékpáros létesítmények hossza	km	KSH (évente)
	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként közösségi közlekedési módot választók száma	fő	VOLÁNBUSZ Zrt. (évente)

Forrás: saját szerkesztés

6.5.1.3 A zöld fejlesztések beavatkozási területeinek meghatározása

Az FVS keretében azonosított beavatkozások között számos olyan is szerepel, amelyek közvetlenül hozzájárulnak a zöld átállással kapcsolatos célok eléréséhez. Az alábbiakban felsoroljuk ezeket a beavatkozásokat – bemutatva a releváns zöld célokat, a valószínűsíthető környezeti hatást (pozitív/semleges/negatív), megtérülő jellegüket, a lehetséges kapcsolódó soft jellegű programokat és az előkészítettség állapotát.

58. táblázat: A zöld fejlesztések indikatív beavatkozási területei

Indikatív projektek/projektípusok	Kapcsolódó zöld cél	Környezeti hatás	Potenciális megtakarítás és/vagy megtérülő jellegű tevékenység	Lehetséges soft jellegű, a zöld átállást támogató akciók	Előkészítettség
Napelemes energetikai fejlesztések	Városi levegőminőség javítása Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése	pozitív	Energiafelhasználás csökkenése ÜHG-kibocsátás csökkenése	Szemléletformálás az energiahatékonyság növelése és az ÜHG-kibocsátás csökkentése céljából	Beruházási helyszínenként különböző
Komplex energetikai fejlesztések	Városi levegőminőség javítása Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése	pozitív	Energiafelhasználás csökkenése ÜHG-kibocsátás csökkenése	Szemléletformálás az energiahatékonyság növelése és az ÜHG-kibocsátás csökkentése céljából	Beruházási helyszínenként különböző
Csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztések	Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése Körforgásos gazdaság szerepének növelése	pozitív	Csapadékvíz hatékony tározása és helyben történő felhasználása	Szemléletformálás a csapadékvíz tározásának és felhasználásának lehetőségeiről	Beruházási helyszínenként különböző
Belvárosi területek zöldítési programja	Városi levegőminőség javítása Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése	pozitív	Hatékony öntözési megoldások eredményeként a felhasznált víz mennyiségének csökkenése	Szemléletformáló programok, közösségi akciók	Beruházási helyszínenként különböző
Tiszavasvári úti északi laktanya területének rehabilitációja	Városi levegőminőség javítása Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése	pozitív	Energiafelhasználás csökkenése ÜHG-kibocsátás csökkenése	Szemléletformáló programok	Projektötlet
KGST piac "intelligens" vásártérre történő átalakítása	Városi levegőminőség javítása Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése Modern közszolgáltatások és közigazgatás digitális elérhetőségének erősítése	pozitív	Energiafelhasználás csökkenése ÜHG-kibocsátás csökkenése	Szemléletformáló programok	Projektötlet
Kerékpáros közlekedési hálózat kialakítása	Városi levegőminőség javítása Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése	pozitív	ÜHG-kibocsátás csökkenése	Szemléletformálás a kerékpáros közlekedés népszerűsítése céljából	Beruházási helyszínenként különböző
P+R parkolási kapacitások bővítése	Városi levegőminőség javítása Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése	pozitív	ÜHG-kibocsátás csökkenése	Szemléletformálás az egyéni motorizált közlekedés visszaszorítása céljából	Beruházási helyszínenként különböző
Okos parkolási rendszer kialakítása	Városi levegőminőség javítása Modern közszolgáltatások és közigazgatás digitális elérhetőségének erősítése	pozitív	ÜHG-kibocsátás csökkenése	Szemléletformálás a fenntarthatóságot segítő digitális megoldások elterjesztése céljából	Projektötlet

Indikatív projektek/projekt típusok	Kapcsolódó zöld cél	Környezeti hatás	Potenciális megtakarítás és/vagy megtérülő jellegű tevékenység	Lehetséges soft jellegű, a zöld átállást támogató akciók	Előkészítettség
	Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése				
Okos mérők felszerelése, az intézmények bevonásával okoshálózat és valós idejű monitoring rendszer kialakítása	Városi levegőminőség javítása Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése Körforgásos gazdaság szerepének növelése Modern közszolgáltatások és közigazgatás digitális elérhetőségének erősítése	pozitív	Energiafelhasználás csökkenése ÜHG-kibocsátás csökkenése	Szemléletformálás a fenntarthatóságot segítő digitális megoldások elterjesztése céljából	Projektötlet
Ovikertek létrehozása	Városi levegőminőség javítása Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése Körforgásos gazdaság szerepének növelése	pozitív	Keletkező hulladék mennyiségének csökkenése	Szemléletformáló programok, közösségi akciók	Projektötlet
Bokortanyák fejlesztése	Városi levegőminőség javítása Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése Körforgásos gazdaság szerepének növelése	pozitív	Energiafelhasználás csökkenése ÜHG-kibocsátás csökkenése Keletkező hulladék mennyiségének csökkenése	Szemléletformáló programok, közösségi akciók	Projektötlet
Légszennyezés mérséklésével kapcsolatos szemléletformálás	Városi levegőminőség javítása Modern közszolgáltatások és közigazgatás digitális elérhetőségének erősítése Aktív és közösségi közlekedés arányának növelése	pozitív	Energiafelhasználás csökkenése ÜHG-kibocsátás csökkenése	A beavatkozás soft programokat foglal magában	Projektötlet
Biodiverzitás megőrzését szolgáló beavatkozások	Zöldterületek mennyiségének és minőségének fejlesztése	pozitív	-	Szemléletformáló programok, közösségi akciók Biodiverzitási stratégia	Projektötlet
Körforgásos gazdaság feltételeinek javítását szolgáló beavatkozások	Városi levegőminőség javítása Körforgásos gazdaság szerepének növelése	pozitív	Energiafelhasználás csökkenése ÜHG-kibocsátás csökkenése Keletkező hulladék mennyiségének csökkenése	Szemléletformáló programok, közösségi akciók Körforgásos gazdaság cselekvési terv	Projektötlet

Forrás: saját szerkesztés

6.5.1.4 A zöld átállás kidolgozásának szervezeti kérdései és ütemezése

A **zöld átállással kapcsolatos kompetenciák** jelenleg a Polgármesteri Hivatal szakmai szervezeti egységeinél jelennek meg, a releváns előterjesztéseket a szakmai osztályok készítik elő, alapvetően a Polgármesteri kabinet, a Városfejlesztési és városüzemeltetési osztály (ezen a részlegén van kijelölt környezetvédelmi referens is), a Főépítési osztály, valamint a Vagyongazdálkodási osztály. Az előterjesztések előlapján a Polgármester, az osztályvezetők, illetve a Főjegyző, mint a törvényesség rendjéért felelős vezető aláírásai találhatóak. Az előterjesztéseket jellemzően az alábbi bizottságok tárgyalják meg és javasolják vagy nem javasolják a Közgyűlésnek elfogadásra:

- Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság,
- Pénzügyi Bizottság,
- Városstratégiai és Környezetvédelmi Bizottság.

Az Önkormányzat már jelentős előrelépéseket tett a **zöld átállással kapcsolatos partnerség** kialakítása érdekében: 2021. július 13-án létrehozták a **Nyíregyházi Környezetvédelmi Kerekasztalt** egy olyan érdekegyeztető fórumként, amely szakmai véleményeztető és javaslattevési joggal rendelkezik a környezetet, természetet érintő helyi önkormányzati döntések meghozatalában. Működését ernyőszerkezet-jelleggel, informális szervezetként végzi. Tagjai az Önkormányzat kijelölt tisztviselői, a környezet és természetvédelemmel, valamint az egészség megőrzését segítő helyi intézmények és civil szervezetek delegáltjai:

- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata (tanácskozási joggal),
- Zöld kerék Alapítvány,
- Nyírerdő Zrt.,
- Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.,
- E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület,
- Nyíregyházi Egyetem,
- Zöld Akciócsoport,
- Állatbarát Alapítvány,
- Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály,
- Nyíregyházi Diákpolgármester.

A Nyíregyházi Környezetvédelmi Kerekasztal célja a természeti tőke védelme, megőrzése és növelése, a polgárok egészségének és életminőségének javítása, a környezetvédelmi irányítás megerősítése, valamint Nyíregyháza Megyei Jogú Város Környezetvédelmi Program (2021-2026) végrehajtásának civil kontrollja, megvalósításának támogatása.

A Nyíregyházi Környezetvédelmi Kerekasztal tagja lehet:

- bármely, a környezet- természet- és állatvédelemmel foglalkozó helyi intézmény vagy civil szervezet,
- bármely helyi intézmény, civil szervezet, gazdasági társaság, amely hozzájárul a lakosság egészségének, életminőségének javításához.

A Kerekasztal nyitott, ahhoz bármely szervezet csatlakozhat. A csatlakozási igény regisztrációját követően társult tagsági státuszt nyer el a kandidáló szervezet, mely 1 éves időtartamú. Ezen idő alatt a társult tagságú szervezet nem vesz részt a Kerekasztal döntéshozatalában, szavazati joggal nem bír.

Teljes jogú tagságot az egy éves társult tagsági időszak alatt tanúsított megfelelő aktivitás (a Kerekasztal ülések legalább felén való személyes részvétel) alapján a tagszervezetek többségének támogatásával, szavazás útján lehet elnyerni. A Kerekasztal további bővítésével (pl. Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, NYÍRVV Kft., NYÍRTÁVHŐ Kft., egyéb közüzemi vagy közszolgáltatást végző szervezetek, gazdasági társaságok) célszerű elérni a lehető legnagyobb társadalmi lefedettséget, ami stabil alapot és elfogadottságot jelenthet a Zöld Finanszírozási Keretrendszer kialakítása és megvalósítása során.

A ZFK elfogadásáig az alábbi lépések végrehajtása szükséges.

59. táblázat: A ZFK kidolgozásának és elfogadásának ütemterve

Feladat	2022				2023				2024			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
A ZFK előkészítésében és végrehajtásában részt vevő személyek kijelölése, hatáskörük definiálása												
Nyíregyházi Környezetvédelmi Kerekasztal szükséges bővítése, SZMSZ módosítása												
Zöld helyzetfeltárás, -elemzés és -értékelés a meglévő stratégiai és operatív dokumentumokra építve												
A Nyíregyházi Környezetvédelmi Kerekasztal ülése a helyzetfeltárás, -elemzés és -értékelés fő megállapításairól, valamint az előzetes célokról												
Komplex zöld célrendszer kialakítása												
A ZFK-projektcsatorna módszertanának kidolgozása												
A Nyíregyházi Környezetvédelmi Kerekasztal ülése a ZFK lehetséges beavatkozásairól												
A ZFK beavatkozásainak kijelölése												
A ZFK üzleti modelljének kidolgozása												
A ZFK tervezetének elkészítése												
A ZFK tervezetének széleskörű partnerségi és társadalmi egyeztetése												
A ZFK véglegesítése és elfogadása												
A ZFK benyújtása az Irányító Hatóságnak												

Forrás: saját szerkesztés

6.5.2 Digitális átállás menetrend

A digitális átállás egy előkészítési és egy megvalósítási fázisból áll: az előkészítési fázis keretében készült el jelen *digitális átállás menetrend*, amelyet 2024. december 31-ig egy *digitális akcióterv* kidolgozása, majd a megvalósítás fázisa követ. E menetrend célja az, hogy (1) bemutassa a **kiindulási állapotot**, (2) meghatározza és rendszerezze a **célokat**, valamint (3) felvázolja a **beavatkozási területeket**, ahol digitális fejlesztésekre van szükség.

6.5.2.1 Előkészítés

Az FVS 2.3.3. alfejezete összefoglalja azokat a digitális átállás szempontjából fontos megállapításokat, amelyek a helyzetelemzés során felszínre kerültek. A következő néhány bekezdésben elsősorban a **problématerületek** kerülnek bemutatásra, így alátámasztva és megalapozva a digitális átállás céljait (6.5.2.2. alfejezet). A megállapítások az Európai Bizottság által elfogadott 2030-ig megvalósítandó digitális átalakulásra vonatkozó jövőkép **négy fő iránya** szerint vannak csoportosítva.

DIGITÁLIS INFRASTRUKTÚRA

Mivel minden digitális technológia bevezetési sikerének első feltétele az, hogy minél többen férjenek hozzá, az EU egyik célja ezen a területen az **összekapcsoltság**: gigabites kapcsolat biztosítása minden uniós háztartásban, valamint a lakott területek 5G lefedettsége. Nyíregyháza már 2015 óta kiemelt célként kezeli a szélessávú infrastruktúrához való hozzáférés biztosítását minden háztartás, vállalkozás és intézmény számára (többek között a „Digitális Nyíregyháza” pilot program keretében), de még mindig van **lefedettségi** hiány, és vannak olyan városi területek, ahol **akadódik** a szolgáltatás.

Az infrastruktúra **eszközellátás** (laptopok, okostelefonok stb.) szempontjából különösen a **hátrányos helyzetűek körében probléma**, de az intézményi kérdőív eredményei rávilágítottak arra, hogy **szervezeti szinten is mennyiségi és/vagy minőségi fejlesztésekre van szükség** – ennek leginkább a **forráshiány** az akadály.

- **Országos kitekintés:** A digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutató (DESI) 2021-es adatai alapján Magyarország a széles sávú internet hozzáférés terén a 12. helyen áll, ami az uniós átlag feletti, de a KSH megyei szintű adatai szerint nagyok a regionális különbségek, ami Nyíregyházára is igaz, ha Debrecen vagy Miskolc értékeit vesszük alapul.

DIGITÁLIS KÉSZSÉGEK

A digitális innováció terén komoly kockázati tényező a **felhasználói alkalmazkodóképesség, nyitottság és bizalom hiánya** az e-megoldásokkal és a digitális platformokkal szemben, amit a 2030-as EU-s célok (20 millió IKT-szakember, digitális alapkészségek a népesség legalább 80%-ánál) elérése érdekében orvosolni kell. A lakossági kérdőívre választ adók a saját képességeiket túlnyomó többségben átlagosnak vagy azon felülinek ítélik meg, de ez az önértékelés szubjektív, illetve a kitöltés digitális módja is minden bizonnyal torzít az eredményen. Az intézményi kérdőívek alapján a digitális fejlesztések előtti második legjelentősebb akadály az **alkalmazottak kompetenciahiánya**.

A munkavállalói – és az általános lakossági – digitális készségek szintje **meghatározó az új technológiák elfogadása szempontjából**, de befolyásolja azt is, hogy hányan választanak IKT-hez kötődő szakmát. Ez alapján elmondható, hogy a városi lakosság kompetenciafejlesztése és a digitalizáció fontosságának tudatosítása **hosszú távon a városi gazdaságra is komoly befolyással lehet**. Az IKT és a digitális technológia iránt érdeklődők jelenleg a szakképzésben és a felsőfokú képzésben is találnak versenyképes tudást nyújtó tanulási lehetőségeket. A Junior Mérnök Program, melynek egyik célja a **STEM karrierre való ösztönzés**, illetve a Nyíregyházi Szakképzési Centrum által létrehozott Digitális Közösségi Alkotóműhely – amely nyitott a digitális vállalkozások iránt érdeklődő

fiatalok felé – jó kiindulópontként szolgálhat a **minőségi digitális pedagógia** irányába, de a **Nyíregyházi Egyetem szerepe** (nemzetközi példák alapján) még tovább **erősíthető**.

- *Országos kitekintés:* A DESI 'Digitális kompetenciákkal rendelkező lakosság és magasan képzett digitális szakemberek' komponense terén a 22. helyen áll az ország: az alapvető digitális készségekkel rendelkező felnőttek aránya Magyarországon az EU-s átlag (56%) alatti (49%).

DIGITÁLIS GAZDASÁG

A nagyobb nyíregyházi vállalatok dinamikus fejlődést mutatnak ezen a téren, és a korábbi Operatív Programok – különösen a GINOP – forrásfelhasználása azt mutatja, hogy a helyi KKV-k is nagy számban valósítottak meg digitális-technológiai fejlesztéseket, nagyrészt vállalatirányítási rendszerek bevezetésével, webáruházak indításával és az üzleti folyamataik digitalizálásával. **A vállalkozások digitális átállása azonban nem csak szervezeti változásokat** (pl. naprakész hardvereket és szoftvereket), **hanem munkavállalói szintű beavatkozásokat** (pl. képesség- és készségfejlesztés) **is igényel**. A 2030-as EU-s célkitűzés az, hogy a KKV-k több mint 90%-a **használja intenzíven és legalább alapszinten a digitális eszközöket**.

A városban az **Információ, kommunikáció** területen arányaiban **kevesebb vállalkozás** működik az országos átlagnál, ezért **a szektor támogatása prioritásként** jelenik meg az önkormányzat és a Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. működtetése alatt álló Városi Tőkealap fókuszterületei között is. A város elköteleződését ezen a téren az olyan **transznacionális projekteken** való részvétel is jelzi, mint például a TechTown és a TechRevolution, amelyek egy angliai **városi digitális ökoszisztéma** kialakítására irányuló jó gyakorlat tanulmányozására és adaptálására adtak lehetőséget.

- *Országos kitekintés:* A DESI mutatója alapján Magyarországon 5-ből 4 vállalkozás teljesen elektronikusan intézi a közigazgatási ügyeit, ellenben a digitális technológiák vállalati integráltsága gyerekcipőben jár. A nagy adathalmazok, a mesterséges intelligencia és a felhő elterjedése alacsony (az EU-s célkitűzés az uniós vállalkozások 75%-a), így nem meglepő, hogy az ország a rangsor utolsó előtti helyén áll ebben a kategóriában.

DIGITÁLIS ÖNKORMÁNYZAT

Ezen a területen érdemes különválasztani a **szolgáltatások digitális elérhetőségét** és az **önkormányzat feladatellátásának digitális eszközökkel történő támogatását**. Az előbbi terén fontos fejlemény volt Nyíregyháza 2019-es csatlakozása az országosan elérhető önkormányzati ASP rendszer elektronikusúrlap-szolgáltatással működő ügyintézési portáljához egy KÖFOP projekt keretében, de a „Digitális Nyíregyháza” programnak is része volt az elektronikus szolgáltatások használatát megkönnyítő intézményi infrastruktúra fejlesztése és a közszolgáltatásokhoz való elektronikus hozzáférés kiterjesztése. Ennek következtében már most is sok városlakó használja az internetet online ügyintézésre, de továbbra is **nagy az igény a felhasználóbarát, papír- és kontaktmentes szolgáltatások bevezetésére**. A városi közfeladatok ellátásában **főként eseti jelleggel** (bizonyos területeken és szolgáltatóknál) **jelennek meg digitális eszközök**: ilyen pl. a hulladékgyűjtés automatizált követése és elektronikus dokumentációja; a városi Nyíregyháza Applikáció; a mobiltelefonos parkolás; a valós idejű közlekedési adatokat nem, de a közösségi közlekedési menetrendet tartalmazó Nyíregyházi Menetrend alkalmazás; illetve a levegőszennyezést figyelő automata mérőállomás, amely azonban nem ad teljes képet a városi levegő minőségéről.

A rendszerszintű digitális megoldások és az adat alapú feladatszervezés/döntéshozatal biztosítása kiemelt szereppel bír Nyíregyháza jövőre vonatkozó terveiben, melynek az adatok egy rendszerbe történő integrálása, felhasználóbarát megjelenítése és rendszeres tematikus elemzése mellett új

adatgyűjtési módokat is tartalmaznia kell, hiszen jelenleg az egyik legkézenfekvőbb megoldás – a **szenzoros mérők alkalmazása** – sem a lakosság, sem az önkormányzat körében nem népszerű. **Épületüzemeltetést és/vagy helyiséggazdálkodást támogató informatikai rendszer** csak nagyon ritkán fordul elő intézményi szinten.

A 2019-ben indult **Interreg Europe BETTER projekt** részeként Nyíregyháza több európai város jó gyakorlatait is megismerte, és az a célja, hogy a **tapasztalatcsere** folyamán összegyűlt tudás – ami leginkább a **városi közszolgáltatások optimalizálását és digitalizálását** érinti – mind itt, mind pedig a későbbiekben kidolgozandó *Digitális akciótervben* megjelenjen.

Az EU-s célkitűzés erre vonatkozóan a kulcsfontosságú közszolgáltatások 100%-os online elérhetősége, a lakosság hozzáférése az egészségügyi adataikhoz, illetve digitális azonosító alkalmazása a polgárok legalább 80%-ánál 2030-ra.

- *Országos kitekintés:* A DESI mutatója alapján Magyarország teljesítménye a leggyengébb az EU-ban a nyílt hozzáférésű adatok tekintetében – az adatalapú közigazgatás, valamint az interoperábilis adatkapcsolatok bővítése fontos nemzeti prioritás.

6.5.2.2 Célok megfogalmazása és rendszerezése

A digitális átállás ÁLTALÁNOS CÉLja a **város és vonzaskörzetének hatékony működtetése digitális eszközök és/vagy módszerek alkalmazásával a helyi lakosság elégedettségének és életminőségének növelése érdekében**. A 3.3. alfejezetben meghatározott stratégiai célrendszer területein a következő digitális vonatkozású **specifikus célok** jelennek meg:

- **STABIL, FEJLETT HELYI GAZDASÁG, MINŐSÉGI FOGLALKOZTATÁS (S1)**

Nyíregyháza jövőképe ezen a téren (többek között) egy olyan környezet megteremtése, amely vonzó a tudásalapú, K+F fókuszú, információs technológia szolgáltató cégek számára.

- Rész cél: Befektetésösztönzési tevékenység fejlesztése
 - **Új vállalkozások (start-up-ok) létrejöttének elősegítése az IKT szektorban**
Lehetséges indikátor: Az Információ, kommunikáció gazdasági ágban működő vállalkozások aránya (%)
- Rész cél: Vállalkozásfejlesztés, vállalkozóbarát környezet erősítése
 - **A digitális átállás (különösen a KKV-k digitalizációjának) elősegítése, korszerű digitális megoldások, technológiák elterjesztése**
Lehetséges indikátor: Integrált (digitalizált) vállalati folyamatokkal rendelkező vállalkozások aránya (%)
- **MAGAS SZÍNVONALÚ TUDOMÁNYOS ÉLET, FELŐOKTATÁS, SZAKKÉPZÉS, INNOVÁCIÓ, AKTÍV HAZAI ÉS NEMZETKÖZI KAPCSOLATRENDSZER (S2)**

A gazdasági versenyképesség egyik alappillére a szakképzett humán erőforrás – a digitális gazdaság fejlődése is csak a megfelelő szakemberek rendelkezésre állása esetén lehetséges.

- Rész cél: Felsőoktatás modernizálása, vonzerejének növelése
 - **Az egyetemi IKT képzések minőségi, módszertani fejlesztése**
Lehetséges indikátor: IKT végzettséggel rendelkezők száma (fő)
- Rész cél: K+F+I gazdasági szerepének növelése
 - **A digitális technológiára épülő K+F+I kapacitás helyi fejlesztése**

Lehetséges indikátor: Az Információ, kommunikáció ágazat K+F+I ráfordításainak aránya (%)

▪ **FEJLETT, MAGAS SZÍNVONALÚ HUMÁN SZOLGÁLTATÁSOK (S3)**

Ide tartozik az önkormányzat belső működését szolgáló folyamatok, valamint a lakosságnak nyújtott szolgáltatások digitalizációja is, valamint az ehhez szükséges háttérinfrastruktúra és háttértudás/kompetenciák megteremtése.

– Részcél: Magas színvonalú oktatás (alap- és középfokú) feltételeinek fejlesztése

▪ **A digitális pedagógia fejlődési feltételeinek megteremtése**

Lehetséges indikátor: Modern digitális módszereket – nem csupán eszközöket – alkalmazó oktatási intézmények aránya (%)

– Részcél: Modern közszolgáltatások és közigazgatás elérhetőségének erősítése

▪ **Közszolgáltatások széles körű digitális fejlesztése** (ügyfélbarát online ügyintézés)

Lehetséges indikátorok: Elektronikus ügyintézés keretében elérhető szolgáltatások száma (db); Lakosságot célzó városi-járási szintű okos platformok, applikációk száma (db)

Kötelező indikátor: Digitális ügymenetek aránya (%)

▪ **Digitális technológiák, smart city megoldások alkalmazása a településüzemeltetésben és a közszolgáltatásokban**

Lehetséges indikátorok: Közterületi okos eszközök száma (db); Okos megoldásokat alkalmazó közszolgáltatók száma (db)

Kötelező indikátor: Digitálisan mért – nem adatbevitellel másodlagosan digitalizált, hanem például szenzoros – adattípusok száma (db)

▪ **FENNTARTHATÓ VÁROSI MOBILITÁS, GYALOGOS- ÉS KERÉKPÁROSBARÁT KÖZLEKEDÉS (S4)**

Ennek a stratégiai célnak az egyik rész célja szorosan kapcsolódik a digitális átálláshoz.

– **Részcél: Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széles körű bevezetése**

Lehetséges indikátorok: Alkalmazott digitális közlekedésszervezési megoldások száma (db); Okos megoldásokat alkalmazó közösségi közlekedési applikációk száma (db)

▪ **ÉLÉNK KULTURÁLIS ÉLET, REKREÁCIÓS LEHETŐSÉGEK, FEJLETT TURIZMUS (S5)**

A digitális térben zajló kultúrafogyasztás igényé – és egyre népszerűbbé – vált az elmúlt években, elsősorban a COVID-19 és az annak okán bevezetett korlátozó intézkedések miatt.

– Részcél: Kulturális szolgáltatások kínálatának bővítése

▪ **Smart city megoldások széles körű alkalmazása a kultúra, rekreáció, turizmus területén** (pl. digitális programszervezési lehetőségek, okos alkalmazások, online előadások)

Lehetséges indikátor: Várostérségi turizmushoz kapcsolódó digitális tartalmak száma (db)

▪ **MAGAS MINŐSÉGŰ TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZET, EGYSÉGES VÁROSI ARCULAT (S6)**

Ezen a területen fókuszpontban van az adatgyűjtés, illetve az IT vezérlés.

– Részcél: Városi levegőminőség javítása

▪ **A levegőminőség adatmenedzsmentjének digitalizációja** (mérés, elemzés, lakossági tájékoztatás, döntéshozás)

Lehetséges indikátor: A város területének levegőszennyezettségi adatszolgáltatás szempontjából való lefedettsége (%)

- Részcél: Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése, egységes városi arculat

- **Digitális technológiák alkalmazása az energetikai hálózatok és az energiafelhasználás optimalizálásában** (pl. közvilágítás, épületenergetika)
Lehetséges indikátorok: Okos épületek száma (db); Intelligens közmű mérőket használó és/vagy IT vezérelt energetikai rendszerrel ellátott közintézmények aránya (%); Okos közvilágítás kiépítettségének aránya (%); Okos mérőkkel ellátott lakossági épületek aránya (%)

- **FIATALOK MEGTARTÁSA, ERŐS HELYI IDENTITÁS, EGYÜTTMŰKÖDŐ, KÖZÖSSÉGI, BEFOGADÓ TÁRSADALOM (S7)**

Ebben a specifikus célban összpontosulnak a lakossági tudatosítási tevékenységek és kampányok (témától függetlenül).

- Részcél: Leszakadó, hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása, esélyegyenlőség javítása

- **Szemléletformálás** (pl. az online ügyintézés és a digitális szolgáltatások promóciója) **és a lakosság digitális ismereteinek bővítése**
Lehetséges indikátor: E-kormányzati szolgáltatások felhasználói aránya (%)

60. táblázat: Nyíregyháza digitális átállásának specifikus céljai az FVS és az okos város tématerületek vonatkozásában

FVS STRATÉGIA CÉL	FVS STRATÉGIAI RÉSZCÉL	KAPCSOLÓDÓ SPECIFIKUS (DIGITÁLIS) CÉL	KAPCSOLÓDÓ OKOS VÁROS TÉMATERÜLET
S1 Stabil, fejlett helyi gazdaság, minőségi foglalkoztatás	Befektetésösztönzési tevékenység fejlesztése	Új vállalkozások létrejötteinek elősegítése az IKT szektorban	OKOS GAZDASÁG
	Vállalkozásfejlesztés, vállalkozóbarát környezet erősítése	A digitális átállás elősegítése, korszerű digitális megoldások, technológiák elterjesztése	OKOS GAZDASÁG
S2 Magas színvonalú tudományos élet, felsőoktatás, szakképzés, innováció, aktív hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer	Felsőoktatás modernizálása, vonzerejének növelése	Az egyetemi IKT képzések minőségi, módszertani fejlesztése	OKOS EMBEREK
	K+F+I gazdasági szerepének növelése	A digitális technológiára épülő K+F+I kapacitás helyi fejlesztése	OKOS GAZDASÁG
S3 Fejlett, magas színvonalú humán szolgáltatások	Magas színvonalú oktatás (alap- és középfokú) feltételeinek fejlesztése	A digitális pedagógia fejlődési feltételeinek megteremtése	OKOS EMBEREK
	Modern közszolgáltatások és közigazgatás elérhetőségének erősítése	Közszolgáltatások széles körű digitális fejlesztése	OKOS KORMÁNYZÁS
		Digitális technológiák alkalmazása a településüzemeltetésben és a közszolgáltatásokban	OKOS KORMÁNYZÁS
S4 Fenntartható városi mobilitás, gyalogos- és kerékpárosbarát közlekedés	Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széles körű bevezetése		OKOS KÖZLEKEDÉS
S5 Élénk kulturális élet, rekreációs lehetőségek,	Kulturális szolgáltatások kínálatának bővítése	Smart city megoldások széles körű alkalmazása a kultúra,	OKOS ÉLETKÖRÜLMÉNYEK

FVS STRATÉGIA CÉL	FVS STRATÉGIAI RÉSZCÉL	KAPCSOLÓDÓ SPECIFIKUS (DIGITÁLIS) CÉL	KAPCSOLÓDÓ OKOS VÁROS TÉMATERÜLET
fejlett turizmus		rekreáció, turizmus területén	
S6 Magas minőségű természeti és épített környezet, egységes városi arculat	Városi levegőminőség javítása	A levegőminőség adatmenedzsmentjének digitalizációja	OKOS KÖRNYEZET
	Épített környezet fenntartható, klímabarát fejlesztése, egységes városi arculat	Digitális technológiák alkalmazása az energetikai hálózatok és az energiafelhasználás optimalizálásában	OKOS KÖRNYEZET
S7 Fiatalok megtartása, erős helyi identitás, együttműködő, közösségi, befogadó társadalom	Leszakadó, hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása, esélyegyenlőség javítása	Szemléletformálás és a lakosság digitális ismereteinek bővítése	OKOS EMBEREK

Az **Okos, digitális Nyíregyháza** horizontális célként jelenik meg az FVS stratégiai célrendszerében. Nyíregyháza járási, illetve megyei központként felelős egy olyan fejlett intézményrendszer fenntartásáért, melynek városi és térségi elérhetőségét és korszerűségét biztosítani kell – ennek egyik módja a digitalizáció eszközeinek alkalmazása.

6.5.2.3 A digitális fejlesztések beavatkozási területeinek meghatározása

Az előző alcímben tárgyalt specifikus célokhoz a következő szűkebb **fejlesztési területek** csatolhatók. A legtöbb kijelölt területnél szerepel **példaként legalább egy jó gyakorlat**, amely irányt mutathat a *Digitális akcióterv* kialakítása és a konkrét beavatkozások/projektek azonosítása során a későbbiekben. A fejlesztési területek ezen kívül aszerint is csoportosításra kerültek, hogy **melyek érintenek háttérfeltételeket**: ezek megvalósulása elsőként indokolt, a többi beavatkozási területtől függetlenül.

Felkészültség / háttérfeltételek

OKOS EMBEREK

- A digitális pedagógia fejlődési feltételeinek megteremtése
 - **Az oktatás digitális infrastruktúrájának fejlesztése**

Fontos feltérképezni ezen a téren a közoktatási intézmények **eszközigényét**. A digitális pedagógia sokkal többet jelent annál, mint hogy a diákok számítógépet vagy okostelefont használnak az órán, de a digitális környezetre való felkészítésük nem történhet meg a szükséges **eszközök** megléte nélkül – ez különösen igaz a hátrányos helyzetű fiatalokra.

Jó gyakorlat: Tiger Leap – az észt modell, melynek keretében a 90-es évek végén és a 2000-es évek elején 4 000 tanár részesült 40 órás informatikai képzésben, melyet követően az ország minden oktatási intézményét számítógépekkel látták el, internet kapcsolatot is biztosítva

- Szemléletformálás és a lakosság digitális ismereteinek bővítése
 - **A lakosság digitális kompetenciáinak fejlesztése**

A lakosság – különösen a hátrányos helyzetűek – felkészítése a digitális átállásra új szolgáltatások, jelentős változások bevezetése *előtt* szükséges a leginkább, de folyamatosan elérhető segítségről is gondoskodni kell. Ilyen irányú kezdeményezés lehet például a TOP Plusz támogatásával a **hálózatba szervezett okos közösségi pontok kialakítása és működtetése** a településrészekben meglévő, működő létesítményekben (pl. könyvtárak), ahol az arra rászoruló lakosok eszközöket és segítséget kapnak a digitális ügyintézéshez és a kompetenciáik fejlesztéséhez.

Jó gyakorlat: [Digitális Írástudás Program](#)

– **Komplex szemléletformáló programok**

A gyakorlati tudásátadáson túl fontos kezelni az új technológiákkal szembeni bizalmatlanságot is komplex szemléletformáló programok segítségével – ezek nem csak a lakosságot, hanem a digitális átállással eddig nem, vagy kevésbé foglalkozó kisvállalkozásokat is érinthetik, azonban a **felkészítésen**, valamint az új szolgáltatások **tesztelési** lehetőségén kívül a fejlesztések eredményeinek **népszerűsítését** is tartalmazniuk kell.

– **Digitális hálózatos beavatkozások**

Ide tartozik a lakossági (és vállalati) szélessávú hálózati **végpontok bővítése**, valamint a szélessávú szolgáltatások **minőségének** folyamatos javítása, beleértve a vezeték nélküli hozzáférést is: az általános, egyenlő esélyű digitális szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez jelentős mértékben hozzájárulna például a **városi WiFi területileg szakaszos bevezetése**.

Jó gyakorlatok: [Fiber-to-the-Home](#) – Kábelt az otthonokba; [Amsterdam Free Wifi](#)

OKOS KORMÁNYZÁS

▪ Közzolgáltatások széles körű digitális fejlesztése

– **Önkormányzati (köz)szolgáltatások körének bővítése és digitális fejlesztése**

Külön hangsúlyt kap itt az, hogy a térségi szinten nehezen elérhető települési szolgáltatások **térségi szintű szervezését** is segítsék az okos megoldások. Az első lépés mindenképpen annak eldöntése, hogy mely szolgáltatásokat szükséges és érdemes bevezetni/digitalizálni, amelyet felhasználó-központú – teszteléssel egybekötött – **fejlesztés** követ. A már említett BETTER projekt egyik tervezett beavatkozása ezen a téren már folyamatban van és 2023-ig tart: a svéd partnertől (Gävle) átvett **szolgáltatás-design módszertan** alapján az önkormányzat pilot akcióként megvizsgál néhány kiválasztott, jelenleg is működő szolgáltatást, amelyeket a korábbi, jelenlegi és jövőbeni felhasználók bevonásával tenne hatékonyabbá digitális, illetve egyéb eszközökkel (a szükségletek függvényében). Amennyiben a módszertan alkalmazása sikerrel zárul, **rendszerszinten** is érdemes beépíteni az önkormányzati digitális szolgáltatás-fejlesztésbe.

– **Önkormányzati dolgozók digitális kompetencia-fejlesztése**

Az okos kormányzás egyik feltétele az abban dolgozók megfelelő digitális tudása, amit minden intézményben biztosítani kell testre szabva, a releváns munkafolyamatokat figyelembe véve.

▪ Digitális technológiák alkalmazása a településüzemeltetésben és a közzolgáltatásokban

– **Adataalapú közigazgatás megteremtése interoperábilis kapcsolatok kialakítása révén**

Az FVS helyzetelemzés során nyilvánvalóvá vált, hogy bizonyos szükséges adatok nincsenek mérve városi szinten (pl. okos szenzorok hiányában), nincsenek a város rendelkezésére bocsátva (pedig léteznek és tárolva vannak), vagy egymástól független platformok/adatbázisok kezelik őket, ami akadályozza az átláthatóságot és a szabad információáramlást. Nyíregyháza BETTER projekt keretében tervezett másik pilot akciója a [Lechner Tudásközpont](#) által fejlesztett **Települési Térinformatikai Platform és Települési Középület Kataszter helyi alkalmazásának megalapozása**. Az előbbi egy webes térképalkalmazás, amely központi nyilvántartásokból és helyi kataszterekből jelenít meg téradatokat. A platformra szinte bármilyen adat feltölthető (köztéri lámpaoszlopok, térfelügyelő kamerák, növények stb.) – a kihívás az **adatforrások összegyűjtésében** rejlik. A Települési Középület Kataszter az **önkormányzat tulajdonában vagy kezelésében levő épületeket** jól átlátható, 3D-s digitális modellekre épülő, **naprakész adatbázisba** szervezi, így segítve a működtetésüket. Az épületek komponenseikre (pl. helyiségek) bonthatók, amelyekhez szerződések (pl. bérleti megállapodások), használati adatok (pl. szenzoros kapacitásadatok), eszközök, fogyasztási adatok (pl. mérőóra leolvasás fotók, számlák) rendelhetők.

A fentiek alapján ennek a beavatkozási területnek több része, lépése is van:

- **Adathiányos területek digitális eszközökkel való beépítése az adatgyűjtésbe** (pl. közterületi térfelügyelő kamerarendszer fejlesztése valós idejű adatgyűjtési funkciókkal, de a konkrét városi működési területeknél vannak még erre vonatkozó javaslatok)
- **Létező adatok tulajdonosainak feltérképezése, adatmegosztási partnerségek létrehozása** (pl. észt mintára megegyezés a mobilszolgáltatókkal a konkrét felhasználóhoz nem köthető GPS adatok átadásáról, amelyek alapján – a haladási sebességet figyelembe véve – valós idejű modális megoszlás kalkulálható)
- **Önkormányzati adatbázisok rendszerszintű hálózatba integrálása**
Ezeknek az adatbázisoknak a **partnerségen és adatbiztonságon alapuló összekapcsolása** megkönnyítené nem csak a digitális átállást, hanem a döntéshozatalt és a hatékony beavatkozást minden stratégiai célterületen. Törekedni kell a folyamatok papírmentessé tételére, automatizációjára, egy teljesen elektronikus háttérműködés megvalósítására, amely minél egyszerűbben és átláthatóbban fogja össze és támogatja a komplex önkormányzati – és térségi – feladatok mindennapi ellátását.
Jó gyakorlat: [FORTE® GeoMeter®600](#)
- **Open data stratégia kidolgozása, lakossági tájékoztatás** (pl. dashboardok) **fejlesztése** (nagy igény van erre például a levegőszennyezés terén)
- **Digitális munkacsoport létrehozása**
A fentiek szükségessé teszik legalább egy olyan **munkatárs** kinevezését a hivatali struktúrában belül, aki ezzel a speciális (digitális) fejlesztési iránnyal foglalkozik: az ő feladata lenne egy olyan **munkacsoport működtetése** is, amely azokat a szereplőket fogja össze, akiknek releváns tudása, tapasztalata, befolyása van az átállási folyamatra.

Konkrét városi működési területek

OKOS KÖZLEKEDÉS

- Okos, digitális közlekedésszervezési megoldások széles körű bevezetése

– **Digitális megoldások fejlesztése a közösségi közlekedésben**

Az AppCorner által fejlesztett Nyíregyházi Menetrend alkalmazás jelenleg még csak Androidos telefonokon fut, illetve valós idejű közlekedési adatokat sem tartalmaz – az applikáció ilyen irányú fejlesztése fontos szempont lehet a közösségi közlekedés versenyképességének növelésében.

Jó gyakorlat: Okos közösségi közlekedési rendszer – [Tatabánya](#)

OKOS KÖRNYEZET

▪ A levegőminőség adatmenedzsmentjének digitalizációja

– **Döntéshozást és lakossági tájékoztatást megalapozó mérési és adatelemzési digitális fejlesztések**

A Széna téren található automata mérőállomáson kívül egy új **statikus** mérőállomás létrehozása, valamint **mobil mérőeszközök** fejlesztése és azok épületekre és közösségi közlekedési eszközökre való felhelyezése már most is szerepel az önkormányzat egyik határmenti projektjében, de a lakossági kérdőív igényfelmérése alapján ezen a területen komoly hangsúlyt kell kapnia a **valós idejű tájékoztatásnak** (mind a városlakók, mind pedig a döntéshozók számára) és a **lakosság bevonásával történő** (közösségi) **adatgyűjtésnek** is. Az eddig felmerült javaslatok között szerepel még az újonnan épülő **lakóházaknál kötelező szenzor** felhelyezése a fűtési égéstér kimenetéhez, illetve **öszönzők** biztosítása, hogy ez a már megépült ingatlanoknál is megtörténjen. Minél több adatforrással rendelkezik a város, annál pontosabb képet kap a valós helyzetről.

Jó gyakorlat: [BREATHE LONDON](#); Levegőminőségmérő szenzorok kölcsönzése könyvtárakból ([LINK](#))

▪ Digitális technológiák alkalmazása az energetikai hálózatok és az energiafelhasználás optimalizálásában

– **Közvilágítás digitális eszközökkel történő optimalizálása**

Nyíregyháza Fenntartható Energetikai és Klíma Akcióterve tartalmaz **intelligens mozgásérzékelős közvilágítási** terveket olyan városrészekben, ahol éjszaka nem jelentős a forgalom: a rendszer csak akkor aktiválódik, ha autót vagy gyalogost észlel, ellenkező esetben a világítás mértéke automatikusan beáll egy optimalizált minimális szintre. A rendszer természetesen **egyéb érzékelőkkel is ellátható** (pl. járművek számlálásához).

– **Okoshálózat és valós idejű monitoring rendszer kialakítása a középületállományra vonatkozóan**

Ennek a célnak a megvalósítása már akár ebben az évben is elkezdődhet, hiszen az egyébként is tervezett napelem telepítések és energetikai fejlesztések által érintett közintézményekben kézenfekvő lenne az **okos mérők felszerelése, és azok integrálása egy központi adatbázisba**.

OKOS GAZDASÁG

▪ Új vállalkozások létrejöttének elősegítése az IKT szektorban

– **Digitális startup vállalkozások induló és folyamatos támogatása**

Ez nem csak pénzügyi segítséget és kedvezményeket (amelyre már van keret az önkormányzat és a Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. működtetése alatt álló Városi Tőkealpnál), hanem **komplex inkubátor tevékenységet** is jelent.

Jó gyakorlat: [Aquincum Inkubátor](#)

- A digitális átállás elősegítése, korszerű digitális megoldások, technológiák elterjesztése
 - **KKV-k digitális eszközellátottságának és szolgáltatás-fejlesztésének elősegítése**

Ha a vállalkozások digitalizációja elmarad szervezeti és/vagy munkavállalói szinten, akkor nem lesznek képesek a dinamikus fejlődésre. A Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. feladatköre ez, amelynek nem csak a már megszokott – és elvárt – eszközöket kell tartalmaznia (pl. honlapfejlesztés támogatása, dedikált programok a komplex digitális technológiák vállalaton belüli integrálására), hanem a COVID-helyzet nyomán **változó igények** kielégítését is (pl. ösztönzők az otthoni/távmunka bevezetésére). A cél egy erős, korszerű digitális technológiákat alkalmazó helyi cégekből álló vállalkozói közösség létrehozása.

Jó gyakorlat: [MOEASMEA](#) – Kis-és középvállalatok Szolgáltató Központja

- A digitális technológiára épülő K+F+I kapacitás helyi fejlesztése
 - **Komplex szolgáltatási és támogatási portfólió kidolgozása**

Jó gyakorlat: [Future Cities Catapult](#)

OKOS ÉLETKÖRÜLMÉNYEK

- Smart city megoldások széles körű alkalmazása a kultúra, rekreáció, turizmus területén
 - **Digitális turisztikai és kulturális szolgáltatás-fejlesztés**

Ez jelenthet teljesen **új szolgáltatásokat** (pl. online kincskereső program), de a **meglévő szolgáltatások digitális platformra való kiterjesztését** is (pl. kiállítási tárgyak 3D-s modelljeinek feltöltése virtuális megtekintésre).

Jó gyakorlat: [Megyer](#), a kiadó falu

OKOS EMBEREK

- Az egyetemi IKT képzések minőségi, módszertani fejlesztése
 - **Helyi képzési kínálat bővítése**

A főváros jelentős fiatalokat elszívó erővel bíró kínálatához hasonlóan különösen hasznos lenne ezen a téren a **munkaerő-piaci igényekhez illeszkedő, rövid ciklusú IT képzések** támogatása.

Jó gyakorlat: [CODECOOL](#)

- **Kapcsolat teremtése a vállalati és közsféra, valamint az IKT képzésben résztvevő diákok között**

Jó gyakorlat: [Delta Sandbox](#), az észt Tartui Egyetem digitális termékmenedzsmenttel foglalkozó programja, melynek keretében a partner cégek/intézmények (többek között a helyi önkormányzat is) rendszeresen felvetnek egy-egy valós problémát a mesterszakos hallgatókból álló csapatoknak, akiknek ezt követően az a feladatuk, hogy a megszerzett ismereteik alapján (digitális) megoldást találjanak. A program sikerét az is bizonyítja, hogy a legutóbbi megoldást – egy diákok által tervezett közösségi részvételre épülő városi applikációt – Tartu a közeljövőben fogja tesztelni a lakosság körében a BETTER projekt keretében.

A szükséges pénzügyi forrásokat **hazai** (pl. DIMOP Plusz, TOP Plusz, vagy egyéb ágazati) **finanszírozással**, de **közvetlen EU-s pályázatokon** keresztül is meg lehet teremteni: a **Digitális Európa Program** (DIGITAL) egy olyan új uniós finanszírozási program, melynek középpontjában a digitális technológia és annak vállalkozások, polgárok és közigazgatás számára való terjesztése áll.

7 Finanszírozási terv

Nyíregyháza az elmúlt évtizedek fejlesztési és forrásbevonási tapasztalataira építve össze tudja állítani hatékony és rugalmas finanszírozási tervét – figyelembe véve a város jelenlegi pénzügyi helyzetét és adottságait, az előrejelezhető gazdasági folyamatokat és az elérhető támogatási forrásokat.

7.1 Elérhető és bevonható források számbavétele

Nyíregyháza alapvetően négy fő finanszírozási forrásra építi az FVS-ben foglalt fejlesztések megvalósítását: európai uniós támogatások, állami források, saját források, tőkealapok.

Az **európai uniós** támogatásokat elsődlegesen a 2021-2027 közötti időszak Partnerségi Megállapodásához kapcsolódó operatív programok biztosítják:

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz),
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz),
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz),
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz),
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz),
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz),
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz).

A felsoroltak közül Nyíregyháza számára a TOP Plusz a legfontosabb: az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1058 számú, az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló rendeletének 11. cikke rendelkezéseit figyelembe véve 50,001 milliárd forint áll rendelkezésre a 2021-2027 (+2 év) időszakban. Az ebből a forrásból megvalósítani tervezett fejlesztéseket a TOP Plusz Városfejlesztési Programterv mutatja be részletesen.

Ezeket kívül a COVID-19 járvány utáni Európa újjáépítését szolgálja a Next Generation EU nevezetű új keret, amelyből várhatóan 16,2 milliárd eurónyi forrásra lesz jogosult Magyarország. A Next Generation EU központi eleme a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF), amelynek felhasználását Magyarország Helyreállítási és Alkalmazkodási Terve (HET) alapozza meg. A HET fő komponensei az Európai Bizottságnak benyújtott tervezet alapján a demográfia és köznevelés, a magasan képzett, versenyképes munkaerő, a felzárkózó települések, a vízgazdálkodás, a fenntartható zöld közlekedés, az energia – zöld átállás, átállás a körforgásos gazdaságra és az egészségügy.

Az EU további forrásokat is biztosít, amelyek városfejlesztési célokra igénybevehető:

- Transzncionális programok (pl. Interreg Danube Transnational Program, Interreg Central-Europe Programme, Interreg Europe Programme),
- Határmenti programok (Románia-Magyarország, Románia-Szlovákia, Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna),
- Közvetlen brüsszeli kiírású programok (pl. Horizon 2020, Europe for Citizens, LIFE),
- Dedikált városfejlesztési források (pl. URBACT, Urban Innovative Actions).

Hazai finanszírozási források, állami fejlesztési előirányzatok főként az EU-s támogatások hazai társfinanszírozásaként jelennek meg. A kizárólag magyar költségvetésből finanszírozott támogatási programok száma és keretösszege jelenleg nem ismert teljes mértékben, de Nyíregyháza szempontjából kiemelendő a Modern Városok Program, amely elsősorban a centrumfunkciókat betöltő és gazdasági húzóerőt képviselő megyei jogú városok fejlesztésére fókuszál. Ezen kívül

megemlíthető a Kisfaludy Program, ami a turizmus jelentősége miatt kiemelten fontos Nyíregyháza esetében, továbbá – relevancia esetén – az Országos Környezeti és Kármentesítési Program. Emellett a települések számíthatnak dedikált forrásokra – célzottan egy-egy kiemelt beruházás előkészítésére és/vagy megvalósítására is.

A **saját források** tekintetében alapvető fontosságú a kiegyensúlyozott önkormányzati gazdálkodás. Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2022. évi költségvetése megközelíti a 76 milliárd forintot, amelyből a közhatalmi, azaz helyi adókból származó bevételek 17,5%-ot tesznek ki, ehhez számítandók a működési (pl. bérbeadásból befolyó) bevételek 4,9%-a. Ez a 17 milliárd forint azonban többnyire működésre, fenntartásra, állagmegóvásra fordítandó összeg, amelyből csak minimális mértékben tud az Önkormányzat fejlesztéseket finanszírozni – és a hazai költségvetési logika alapján a jövőben sem várható jelentős változás.

Nyíregyháza jelentős újítást vezetett be annak érdekében, hogy támogatni tudja olyan nyíregyházi vállalkozói beruházások és fejlesztések megvalósítását, amelyek az egész város gazdasági versenyképességét növelhetik – ezek a **városi tőkealapok**.

- A 2021-ben elindított, 5 milliárd forintos kerettel rendelkező Városi Tőkealap FOCUS-VENTURES Tőkealap-kezelő Zrt., az MFB Invest 100%-os tulajdonában lévő alapkezelő végzi 2027. december 31-ig. Az Alap befektetéseiről, exitjeiről és a céltársasággal szembeni kötelezettségvállalásról 50 millió forint értékhatárig a FOCUS VENTURES vezérigazgatója dönt a háromtagú Befektetési Bizottság ajánlása alapján. Az 50 millió forint értékhatárt elérő vagy azt meghaladó ügyekben az Alapkezelő Igazgatósága hozza meg döntését. A Befektetési Bizottság két tagját Nyíregyháza Önkormányzata jelöli ki, a harmadik tag kijelölésével kapcsolatos döntés a Befektetőt illeti.
- A Nyíregyházi Város Iparfejlesztési Alap (NYIA) szintén az MFB Invest kezdeményezésére indul 5,5 milliárd forintos kerettel, kezelését a XANGA Ventures Magántőkealap-kezelő Zrt. végzi. A Nyíregyházi Iparfejlesztési Alap a működése során tervezetten 6 projektet valósít meg projektcégeken keresztül, amelyekben az Alap a tőke kihelyezésével 100%-os tulajdonrészt szerez. Tervezett projektek:
 1. projekt: I.ütem (telek közművesítésére alapított projekt),
 2. projekt: 4 000 m²-es csarnok,
 3. projekt: 3 500 m²-es logisztikai csarnok,
 4. projekt: 5 000 m²-es csarnok,
 5. projekt: 10 000 m²-es gyártócsarnok,
 6. projekt (1. projekt II. ütem): 3 000 m² inkubátor csarnok fejlesztése.

Az alap egy projektbe maximum a tőkénének 40%-os mértékéig fektethet be 2024. december 31-ig.

7.1.1 Aktorok, meghatározó szereplők

Az elérhető és mozgósítható források ismeretében azonosítani lehet azokat a szereplőket, amelyek valamilyen formában érintettek, illetve bevonandók az FVS-ben bemutatott beavatkozások finanszírozásába.

Az operatív programok esetében megkerülhetetlen aktorok a forrásfelhasználás kereteit meghatározó irányító hatóságok, valamint a szabályos felhasználást ellenőrző közreműködő szervezetek (KSZ), amelyek listáját az alábbi táblázat tartalmazza a 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet és az operatív programok szerint.

61. táblázat: Az Operatív programok irányító hatóságai és közreműködő szervezetei

Operatív program	Irányító Hatóság	Közreműködő Szervezet
TOP Plusz	Pénzügyminisztérium	Magyar Államkincstár
GINOP Plusz	Pénzügyminisztérium	Pénzügyminisztérium
KEHOP Plusz	Innovációs és Technológiai Minisztérium	Innovációs és Technológiai Minisztérium
EFOP Plusz	Emberi Erőforrások Minisztériuma	Emberi Erőforrások Minisztériuma
DIMOP Plusz	Miniszterelnöki Kabinetiroda	Miniszterelnöki Kabinetiroda

Forrás: Egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet

A fentiek mellett az alábbi aktorok meghatározóak a rugalmas, kiszámítható és transzparens finanszírozás garantálása érdekében:

- Az egyéb európai uniós forrásoknál a magyarországi kontaktpontokkal (pl. Lechner Tudásközpont) és az adott programok irányító hatóságával, közös technikai titkárságával kell kapcsolatot tartani.
- A magyar állam által biztosított támogatások esetében az illetékes minisztériumok, illetve azok háttérintézményei tekinthetők a felelős szervnek.
- Azon Nyíregyházát érintő nagyobb infrastrukturális projektek esetében, amelyeknél az Önkormányzat közvetlenül vagy – intézményei, cégei révén – közvetetten nem érintett, az adott fejlesztésért felelős szervezettel kell mindenképpen kapcsolatba lépni (pl. Magyar Közút Nonprofit Zrt., NIF Zrt., MÁV Zrt., Nyíregyházi Egyetem).
- A városi tőkealapok esetében folyamatos együttműködés szükséges a tőkealap tulajdonosaival, kezelőjével és a Befektetési Bizottság tagjaival.
- A saját hatáskörben végrehajtandó fejlesztések esetében mind az előkészítésbe, mind a megvalósításba be kell vonni az érintett önkormányzati tulajdonú intézményeket, gazdasági társaságokat és egyéb szervezeteket.
- A különböző vállalkozói, telephelyfejlesztési, K+F+I és egyéb üzleti-gazdasági célú beruházások esetében a helyi vállalkozói szférával való együttműködés is elengedhetetlen – legyen szó akár a fejlesztési igények azonosításáról, a finanszírozási alternatívák összeállításáról, a végrehajtásról vagy a fenntartásról. Ebben a folyamatban kiemelt szerepet játszik a Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft.

7.1.2 Kitekintés

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Előzetes Integrált Területi Programja három olyan beavatkozási területet nevesít, amelyek közvetlenül és közvetetten is hatással lesznek Nyíregyháza gazdasági-társadalmi fejlődésére és lehetőségeire:

- a TOP_Plusz-1.1.2-21 „4 és 5 számjegyű utak fejlesztése” című felhívás keretében a Magyar Közút Nonprofit Zrt. jogosult támogatási kérelem benyújtására. A tervezett infrastrukturális beruházások érinthetnek olyan útszakaszokat, amelyek Nyíregyháza szempontjából is relevánsak, vagy akár kapcsolódnak a város területén megvalósítandó közútfejlesztésekhez.
- a TOP_Plusz-3.1.1-21 „Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” című felhívás keretében Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 7,45 milliárd forintot tud a megyei paktum tevékenységeinek fenntartására fordítani, ami a helyi vállalkozói szféra versenyképességét és

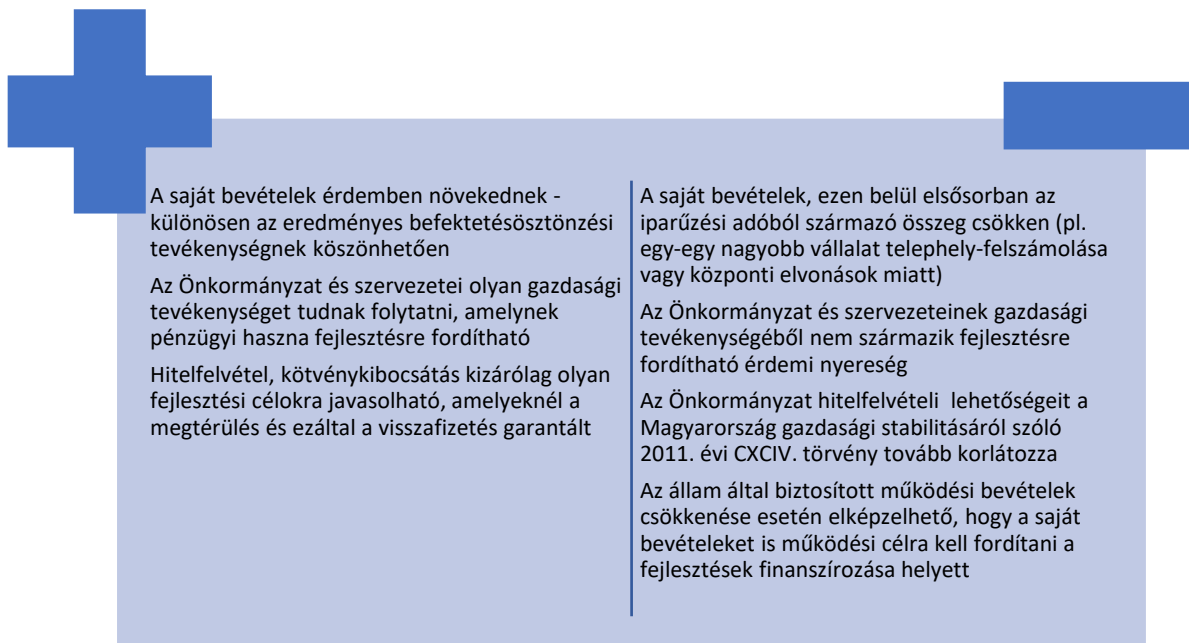
a foglalkoztatási szintet egyaránt növeli – ez különösen annak fényében fontos, hogy Nyíregyháza sikeres foglalkoztatási paktum projektje nem folytatható a 2021-2027 közötti időszakban;

- a TOP_Plus-3.1.3-21 „Helyi humán fejlesztések” című felhívás keretében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 800 millió forint felett diszponál, amely kulturális, közösségfejlesztési, szociális, egészségügyi és esélyteremtő programok megvalósítására, valamint a megyei identitás erősítésére allokálható;

7.1.3 Egyéb kötöttségek és lehetőségek

Figyelembe véve a hazai és nemzetközi gazdaság-pénzügyi folyamatokat és körülményeket, azonosíthatók azok a potenciális lehetőségek és akadályozó tényezők, amelyek a finanszírozási forrásokhoz való hozzájutást, illetve azok hatékony felhasználását elősegítik vagy éppen megnehezítik. Ezeket a – jellemzően egymás reciprokának tekinthető – folyamatokat mutatja be az alábbi ábra.

44. ábra: A fejlesztések finanszírozását befolyásoló tényezők



Forrás: saját szerkesztés

7.2 Az üzleti modell bemutatása

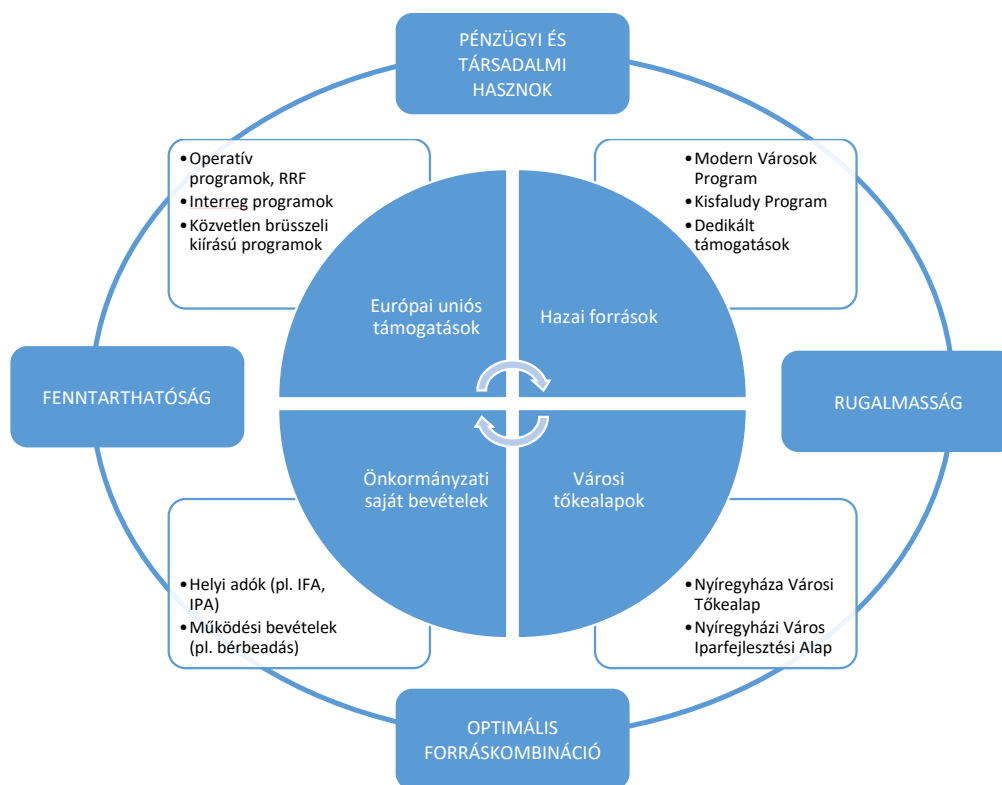
Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata széleskörű partnerség keretében azonosította az FVS-hez kapcsolódó potenciális beavatkozásokat, amelyek mindegyikére meghatározta a finanszírozás lehetséges forrásait – szem előtt tartva a rendelkezésre álló pénzügyi kereteket, amelyeket a 7.1 fejezet mutatott be részletesen. Ezek alapján dolgozta ki az Önkormányzat a megvalósítás üzleti modelljét, amely

- megfelelő rugalmasságot biztosít arra az esetre, ha akár a beavatkozások listája, akár az egyes beavatkozások tervezett tartalma módosul (pl. új fejlesztési elképzelés merül fel, átalakul a prioritási sorrend, megváltozik egy megvalósítási helyszín),
- minden beavatkozásra tartalmaz egy optimális forráskombinációt,

- figyelembe veszi nemcsak az elérhető pénzügyi eredményeket, hanem a társadalmi hasznokat is,
- felkészülve a hatékony fenntartásra előre számol a lehetséges bevételekkel és kiadásokkal.

Az alábbi ábra összefoglalóan mutatja be az FVS üzleti modelljét a bevonható források az érvényesítendő finanszírozási alapelvek megjelölésével.

45. ábra: Az FVS üzleti modellje



Forrás: saját szerkesztés

7.2.1 Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenzióként összegezve

Az alábbiakban dimenzióként összefoglalva bemutatásra kerülnek az adott dimenzióhoz kapcsolódó beavatkozások legfontosabb adatai, amelyeket az Önkormányzat partnerei bevonásával határozott meg – figyelembe véve a munkacsoport megbeszéléseken elhangzott információkat, valamint a lakossági és intézményi kérdőíves felmérések eredményeit. A beavatkozásokról a következő adatokat kell megadni:

- összesített beruházási költség,
- megtérülést biztosító elemek,
- finanszírozási források és azok aránya,
- várható eredmények, hasznok,
- azonosítható kockázatok,
- potenciális érintett szervezetek.

7.2.1.1 Prosperáló város

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	145 730 000 000
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	<p>Pénzügyi megtérülést az alábbi elemek biztosíthatnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ szállásdíj ▪ bérleti díj ▪ értékesítés ▪ szolgáltatásért rendszeres igénybevételért fizetett díj ▪ szolgáltatás egyszeri használatáért fizetett díj (pl. belépődíj)
Források	<p>Az alábbi indikatív forrásokkal lehet számolni a megvalósítás során:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vissza nem térítendő támogatás ▪ piaci befektető bevonása ▪ önerő ▪ tőkealap
Finanszírozás elemek aránya	A beavatkozások komplexitása és előkészítettségi állapota miatt a finanszírozási elemek aránya később határozandó meg részletes pénzügyi elemzés alapján.
Várható vagy elvárt eredmények	<p>Pozitívum:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Foglalkoztatás növekedése, munkanélküliség csökkenése ▪ Vállalkozói együttműködések erősödése ▪ Vállalkozói versenyképesség erősödése ▪ Hasznosítható innovatív, új technológiák megjelenése ▪ Forgalmnövekedés az egyéb turisztikai és vendéglátóipari létesítményekben ▪ Növekvő önkormányzati adóbevételek ▪ Csökkenő károsanyagkibocsátás ▪ Csökkenő rezsi-költségek ▪ Növekvő lakossági elégedettség ▪ A népességvonzó és -megtartó képesség növekedése ▪ Működő vállalkozások számának növekedése ▪ Helyi termelők és KKV-k megerősödése ▪ Hátrányos helyzetű lakosság társadalmi felzárkózása ▪ Életszínvonal emelkedése <p>Negatívum:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Növekvő közúti személy- és teherforgalom, ebből adódó növekvő légszennyezés ▪ Keletkező hulladék növekedése ▪ A főbb útvonalakon nagyobb zajterhelés ▪ Az új épített infrastruktúra környezetre gyakorolt hatása
Kockázatok	<p>Megvalósítási kockázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nem megfelelő tervezés ▪ Hibás teljesítés ▪ A beruházás/projekt elhúzódnása ▪ Nemzetközi egészségügyi vagy geopolitikai válsághelyzet ▪ Nem megfelelő menedzsment ▪ Megvalósításhoz szükséges magasan képzett munkaerő hiánya ▪ A megvalósító személyek fluktuációja ▪ Megvalósító partnerek közötti konfliktusok ▪ Célcsoport nehéz elérhetősége ▪ Nem megfelelő szakmai színvonalú beavatkozások, programok <p>Finanszírozási kockázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A beruházási/projekt költségek jelentős megemelkedése ▪ Finanszírozási, likviditási nehézségek ▪ Árfolyamingadozásból származó finanszírozási kockázatok <p>Fenntartási kockázatok:</p>

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hibás kivitelezésből adódó technikai problémák ▪ Alacsony vendégforgalom ▪ A célcsoport nem veszi igénybe a fejlesztett szolgáltatásokat ▪ Veszteségesse váló üzemeltetés ▪ Üzemeltetéshez szükséges munkaerő hiánya ▪ Kihasználatlan kapacitások
Érdekeltek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nyíregyházi Ipari Park Nonprofit Kft. ▪ NYÍRVV Nonprofit Kft. ▪ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal ▪ Nyíregyházi Szakképzési Centrum ▪ Nyíregyházi Állatpark Nonprofit Kft. ▪ Sóstó Gyógyfürdők Zrt.

7.2.1.2 Zöldülő város

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	14 493 000 000
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	Pénzügyi bevétel a zöldülő városhoz kapcsolódó beavatkozások esetében nem várható, azonban az energetikai fejlesztések esetében költségcsökkenés prognosztizálható.
Források	<p>Az alábbi indikatív forrásokkal lehet számolni a megvalósítás során:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vissza nem térítendő támogatás ▪ piaci befektető bevonása ▪ önerő ▪ tőkealap
Finanszírozás elemek aránya	A beavatkozások komplexitása és előkészítettségi állapota miatt a finanszírozási elemek aránya később határozandó meg részletes pénzügyi elemzés alapján.
Várható vagy elvárt eredmények	<p>Pozitívum:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vonzóbb lakókörnyezet ▪ Javuló lakossági életminőség ▪ Bővülő rekreációs lehetőségek ▪ Növekvő lakossági elégedettség ▪ Csökkenő fogyasztás, károsanyagkibocsátás és környezeti terhelés ▪ Pozitív szemlélet- és attitűdváltozás <p>Negatívum:</p> <p>-</p>
Kockázatok	<p>Megvalósítási kockázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nem megfelelő tervezés ▪ Hibás teljesítés ▪ A beruházás/projekt és az engedélyezési eljárás elhúzódása ▪ Nemzetközi egészségügyi vagy geopolitikai válsághelyzet ▪ Nem megfelelő menedzsment ▪ A megvalósító személyek fluktuációja ▪ Megvalósító partnerek közötti konfliktusok ▪ Célcsoport nehéz elérhetősége, lakossági ellenállás ▪ Nem megfelelő szakmai színvonalú beavatkozások, programok <p>Finanszírozási kockázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A beruházási/projekt költségek jelentős megemelkedése ▪ Finanszírozási, likviditási nehézségek ▪ Árfolyamingadozásból származó finanszírozási kockázatok <p>Fenntartási kockázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hibás kivitelezésből adódó technikai problémák

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A célcsoport nem veszi igénybe a fejlesztett szolgáltatásokat ▪ Veszteségessé váló üzemeltetés ▪ Üzemeltetéshez szükséges munkaerő hiánya ▪ Kihasználatlan kapacitások ▪ Kitétség az időjárás szélsőségeinek, a klímaváltozás hatásainak ▪ A parkok, játszóterek, zöldfelületek ápolása, karbantartása nem megfelelő, elhanyagolttá válnak
Érdekeltek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ▪ Nyíregyházi Tankerületi Központ ▪ NYÍRVV Nonprofit Kft. ▪ Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Temetkezési Kft. ▪ Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság ▪ Környezet- és természetvédelemmel foglalkozó civil szervezetek

7.2.1.3 Digitális város

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	265 000 000
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	Pénzügyi bevétel a digitális városhoz kapcsolódó beavatkozások esetében nem várható, azonban az okos város megoldások eredményeként a városüzemeltetésben költségcsökkenés prognosztizálható.
Források	<p>Az alábbi indikatív forrásokkal lehet számolni a megvalósítás során:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vissza nem térítendő támogatás ▪ piaci befektető bevonása ▪ önerő
Finanszírozás elemek aránya	A beavatkozások komplexitása és előkészítettségi állapota miatt a finanszírozási elemek aránya később határozandó meg részletes pénzügyi elemzés alapján.
Várható vagy elvárt eredmények	<p>Pozitívum:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Javuló lakossági életminőség ▪ Növekvő lakossági elégedettség ▪ Növekvő felhasználói élmény ▪ Pozitív szemlélet- és attitűdváltozás, javuló IKT kompetenciák ▪ Közigazgatási, közüzemi és egyéb közszolgáltatások optimalizált működése ▪ IT és kreatív ipar fejlődése <p>Negatívum:</p> <p>-</p>
Kockázatok	<p>Megvalósítási kockázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nem megfelelő tervezés ▪ Hibás teljesítés ▪ A beruházás/projekt és az engedélyezési eljárás elhúzódása ▪ Nem megfelelő menedzsment ▪ A megvalósító személyek fluktuációja ▪ Megvalósító partnerek közötti konfliktusok ▪ Célcsoport nehéz elérhetősége, lakossági ellenállás ▪ Nem megfelelő szakmai színvonalú beavatkozások, programok <p>Finanszírozási kockázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A beruházási/projekt költségek jelentős megemelkedése ▪ Finanszírozási, likviditási nehézségek ▪ Árfolyamingadozásból származó finanszírozási kockázatok <p>Fenntartási kockázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hibás kivitelezésből adódó technikai problémák ▪ A célcsoport nem veszi igénybe a fejlesztett szolgáltatásokat

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Veszteségessé váló üzemeltetés ▪ Üzemeltetéshez szükséges munkaerő hiánya ▪ Kihasználatlan kapacitások ▪ Az elkészült digitális rendszerek nem stabilak, frissítésük nem megfelelő
Érdekeltek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ▪ NYÍRVV Nonprofit Kft. ▪ Oktatási intézmények ▪ Helyi IKT vállalkozások

7.2.1.4 Megtartó város

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	45 239 000 000
Megtérülést (bevételt, jövedelmet) biztosító elemek	<p>Pénzügyi megtérülést az alábbi elemek biztosíthatnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ szolgáltatásért rendszeres igénybevételéért fizetett díj ▪ szolgáltatás egyszeri használatáért fizetett díj
Források	<p>Az alábbi indikatív forrásokkal lehet számolni a megvalósítás során:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vissza nem térítendő támogatás ▪ önerő
Finanszírozás elemek aránya	A beavatkozások komplexitása és előkészítettségi állapota miatt a finanszírozási elemek aránya később határozandó meg részletes pénzügyi elemzés alapján.
Várható vagy elvárt eredmények	<p>Pozitívum:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Magasabb színvonalú humán szolgáltatások ▪ Javuló lakossági életminőség ▪ Növekvő lakossági elégedettség ▪ Erősödő közösségi kohézió ▪ Javuló egészségi állapot ▪ A város népességmegtartó- és vonzó képességének javulása ▪ Növekvő esélyegyenlőség ▪ Bővülő kapacitások ▪ Hátrányos helyzetű lakosság társadalmi felzárkózása ▪ Szolgáltatáshoz való hozzáférés javulása; ▪ Bővülő kulturális kínálat <p>Negatívum:</p> <p>-</p>
Kockázatok	<p>Megvalósítási kockázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nem megfelelő tervezés ▪ Hibás teljesítés ▪ A beruházás/projekt és az engedélyezési eljárás elhúzódása ▪ Nemzetközi egészségügyi vagy geopolitikai válsághelyzet ▪ Nem megfelelő menedzsment ▪ A megvalósító személyek fluktuációja ▪ Megvalósító partnerek közötti konfliktusok ▪ Célcsoport nehéz elérhetősége, lakossági ellenállás ▪ Nem megfelelő szakmai színvonalú beavatkozások, programok <p>Finanszírozási kockázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A beruházási/projekt költségek jelentős megemelkedése ▪ Finanszírozási, likviditási nehézségek ▪ Árfolyamingadozásból származó finanszírozási kockázatok <p>Fenntartási kockázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hibás kivitelezésből adódó technikai problémák ▪ A célcsoport nem veszi igénybe a fejlesztett szolgáltatásokat

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Veszteségessé váló üzemeltetés ▪ Üzemeltetéshez szükséges munkaerő hiánya ▪ Kihasználatlan kapacitások ▪ Kitétség az időjárás szélsőségeinek, a klímaváltozás hatásainak
Érdekeltek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ▪ Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ ▪ Nyíregyházi Tankerületi Központ ▪ Oktatási, nevelési, szociális intézmények ▪ Civil szervezetek

7.2.1.5 Kiszolgáló város

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	111 842 000 000
Megtérülést (bevétel, jövedelmet) biztosító elemek	<p>Pénzügyi megtérülést az alábbi elemek biztosíthatnak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ szolgáltatásért rendszeres igénybevételéért fizetett díj ▪ szolgáltatás egyszeri használatáért fizetett díj
Források	<p>Az alábbi indikatív forrásokkal lehet számolni a megvalósítás során:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vissza nem térítendő támogatás ▪ piaci befektető bevonása ▪ önerő
Finanszírozás elemek aránya	A beavatkozások komplexitása és előkészítettségi állapota miatt a finanszírozási elemek aránya később határozandó meg részletes pénzügyi elemzés alapján.
Várható vagy elvárt eredmények	<p>Pozitívum:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vonzóbb épített környezet ▪ Javuló lakossági életminőség ▪ Növekvő lakossági elégedettség ▪ Csökkenő károsanyagkibocsátás és környezeti terhelés ▪ Pozitív szemlélet- és attitűdváltozás <p>Negatívum:</p> <p>-</p>
Kockázatok	<p>Megvalósítási kockázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nem megfelelő tervezés ▪ Hibás teljesítés ▪ A beruházás/projekt és az engedélyezési eljárás elhúzódása ▪ Nemzetközi egészségügyi vagy geopolitikai válsághelyzet ▪ Nem megfelelő menedzsment ▪ Megvalósító partnerek közötti konfliktusok ▪ Célcsoport nehéz elérhetősége, lakossági ellenállás ▪ Nem megfelelő szakmai színvonalú beavatkozások, programok <p>Finanszírozási kockázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A beruházási/projekt költségek jelentős megemelkedése ▪ Finanszírozási, likviditási nehézségek ▪ Árfolyamingadozásból származó finanszírozási kockázatok <p>Fenntartási kockázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hibás kivitelezésből adódó technikai problémák ▪ A célcsoport nem veszi igénybe a fejlesztett szolgáltatásokat ▪ Veszteségessé váló üzemeltetés ▪ Üzemeltetéshez szükséges munkaerő hiánya ▪ Kihasználatlan kapacitások ▪ Kitétség a klímaváltozás hatásainak ▪ A közterületek karbantartása nem megfelelő, elhanyagolttá válnak

Megvizsgálendő szempontok	A szempont részletezése
Érdekeltek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ▪ NYÍRVV Nonprofit Kft. ▪ Magyar Közút Nonprofit Zrt. ▪ Civil szervezetek

7.2.2 A finanszírozási terv összefoglalója

A jelenleg rendelkezésre álló információk alapján összegezhető az FVS keretében tervezett beavatkozások tervezett költsége dimenzióként. A finanszírozási terv részletes táblázatai mellékletként csatolásra kerülnek a dokumentumhoz.

Megvizsgálendő szempontok	Tervezett beruházási költség (Ft)
Prosperáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	145 730 000 000
Zöldülő dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	14 493 000 000
Digitális dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	265 000 000
Megtartó dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	45 239 000 000
Kiszolgáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	111 842 000 000
FVS összesített tervezett beruházási költsége	317 569 000 000

7.3 Fenntartható üzemeltetés

A beavatkozások kiválasztása és a prioritási sorrend meghatározása során fontos szerepet játszik a fejlesztéssel érintett létesítmények fenntartható üzemeltetése, ami elsősorban a létesítmény funkciójától, méretétől, felszereltségétől, valamint a működtetéshez szükséges humánerőforrástól függ. Mivel a beavatkozások részleteinek kidolgozására a projektfejlesztési szakaszban kerül sor, ezért az üzemeltetési bevételek és költségek teljeskörű azonosítása és számszerűsítése az FVS keretében szakmailag nem lehetséges és nem indokolt.

Az egyes beavatkozások esetében reálisan az alábbi bevételek és kiadások merülhetnek fel a fenntartási időszakban (a projektzárás időpontjától számított 5 év), illetve az érintett létesítmények teljes időtartama során.

46. ábra: Az üzemeltetési bevételek és kiadások indikatív listája

Lehetséges bevételek	Felmerülő költségek
<ul style="list-style-type: none"> ▪ szállásdíj ▪ bérleti díj ▪ szolgáltatásért fogyasztás arányában fizetett díj ▪ szolgáltatás egyszeri használatáért fizetett díj 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bér- és járulékköltségek ▪ rezsiköltségek ▪ karbantartási, pótlási, javítási költségek ▪ takarítási költségek ▪ közterületek fenntartási költségei ▪ honlap fenntartás, rendszerfrissítési költségei ▪ utazási és üzemanyagköltségek

Forrás: saját szerkesztés

Jóllehet az FVS keretében tervezett beavatkozások – pozitív hatásmechanizmusuknak köszönhetően – közvetlen vagy közvetett gazdasági, társadalmi hasznot eredményeznek, többségük pénzügyileg

nem tekinthető jövedelemtermelőnek, azaz a fenntartásukhoz állami és/vagy önkormányzati hozzájárulás szükséges. Mindezt beruházások ütemezése és a költségvetés éves tervezése során is figyelembe kell venni annak érdekében, hogy biztosítható legyen a folyamatos likviditás és a kiegyensúlyozott önkormányzati gazdálkodás.

7.4 Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia Módszertani Kézikönyve 2021-27 dokumentum értelmében később kerül kidolgozásra.

8 Mellékletek

8.1 Antiszegregációs Terv

8.1.1 Helyzetelemzés és értékelés

8.1.1.1 A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése – a változások értékelése

Nyíregyháza társadalmát – hasonlóan az országos tendenciákhoz – az elöregedés jellemzi: az elmúlt 5 évben a fiatal lakosság arányának stagnálása mellett a munkaképes korú lakosság arányának csökkenése és az idősek arányának növekedése tapasztalható. Bár a város öregedési indexe meghaladja a megyei értéket, az országos mutatónál kedvezőbb.

A lakosság nemzetiségi hovatartozásáról legutoljára a 2011. évi népszámlálás idején történt részletes felmérés. Ekkor a városban a legnagyobb létszámú nemzetiség a cigány volt: 2 177 fő, a lakosság 1,82%-a vallotta magát ebbe a csoportba tartozónak. A roma népesség jelentős része a város szegregátumaiban él, iskolai végzettségük jellemzően alacsonyabb, körükben a munkanélküliség magasabb a többségi társadalomnál, amihez hozzákapcsolhatóak az átlagostól rosszabb lakhatási körülmények is – emiatt a roma népességre kiemelt figyelmet szükséges fordítani a társadalmi felzárkóztatás szempontjából.

Nyíregyháza képzettségi mutatói a legutóbbi népszámlálás szerint kedvezőbb az országos átlagnál, hiszen mind a legalább középiskolai érettségivel, mind a legalább egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezők aránya magasabb. A 7 évesnél idősebb népességben belül legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma 34 826 fő volt, ez az érintett korosztály 31,2%-a, amely 5,2 százalékponttal alacsonyabb a 2001-es értéknél. Az utolsó népszámlálás óta eltelt időszakban az adatok valószínűleg tovább javultak.

Nyíregyháza lakosságának gazdasági aktivitását vizsgálva megállapítható, hogy a városban magasabb a foglalkoztatottak és alacsonyabb a munkanélküliek aránya, mint a megyei és az országos átlag. A városban magas az eltartottak aránya, amely a város fiatal korstruktúrájával magyarázható. A 2011. évi népszámlálás és a 2016. évi mikrocenzus között eltelt időszakban a foglalkoztatottak aránya 40,5%-ról 47,3%-ra emelkedett, míg az inaktívak és az eltartottak arányában csökkenés következett be: az előbbieket 25,9%-ról 23,8%-ra, az utóbbiaké 27,2%-ról 26,3%-ra csökkent.

Az elmúlt években a – COVID-19 világjárvány miatt bekövetkezett időszakos emelkedéstől eltekintve – a munkanélküliek száma és aránya is folyamatos csökkenést mutatott. A 2011. évi népszámlálás idején a KSH felmérése alapján a munkanélküliek aránya a városban 13,5%-os volt. 2021 decemberében a nyilvántartott álláskeresők száma 1 774 fő volt, amely a munkavállalási korú népesség mindössze 2,3%-a.

Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya a 2011. évi népszámlálás idején 28,4% volt. Bár az érték alakulásáról további városi szintű adatok nem állnak rendelkezésre, közfoglalkoztatásról (amely véleményünk szerint besorolható ebbe a csoportba) igen. A közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma Nyíregyházán 2013-ban 902 fő volt, ez 2016-ra 1 910 főre emelkedett. Ezt követően – illeszkedve a hazai szakpolitikai irányvonalakhoz – folyamatos és jelentős csökkenés vette kezdetét, így az átlagos létszám 2020-ban már mindössze 839 fő volt havonta.

A lakónépesség lakhatási körülményeiről a 2011. évi népszámlálást követő időszakról nem állnak rendelkezésre részletes adatok. Ekkor a nyíregyházi lakásállomány 7,7%-a mindössze 1 szobával

rendelkezett, a lakott lakásokon belül a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya 3,7% volt.

A hajléktalanok számát a folyamatos fluktuáció és a hajléktalan személyek fellelhetőségéből adódó akadályok miatt nehéz meghatározni, ezért Nyíregyházán a minden évben megszervezett „Február 3.” alapján igyekeznek felmérni a változást. A KSH a 2011. évi népszámlálási adatbázisában 74 hajléktalan személy szerepelt, a 2018-as „Február 3.” kutatás kérdőívét 256 hajléktalan ember töltötte ki. A felmérések alapján a hajléktalan személyek 71%-a férfi volt, koruk alapján kétharmaduk 50 év, 31%-uk 60 év feletti. A hajléktalan személyek a következő szolgáltatásokat vehetik igénybe:

- A Periféria Egyesület látja el az Önkormányzattal kötött Ellátási Szerződésben foglaltaknak megfelelően az Utcai Szociális Munka Szolgálatot, amely magában foglalja az ellátási terület bejárását, az utcán élő hajléktalan személyek elérését, szociális ügyeik intézését, valamint természetbeni adományokkal történő ellátását.
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a Periféria Egyesület mellett az Oltalom Szeretetszolgálattal is Ellátási Szerződést kötött, amely szervezet az alábbi szolgáltatások ellátását biztosítja:
 - Alapszolgáltatások:
 - népkonyha (naponta 200 szociálisan rászoruló személy részére)
 - hajléktalanok nappali melegedője (minden nap 8 és 16 óra között, 150 férőhely)
 - szenvedélybetegek nappali ellátása (hétköznapi 9-től 15 óráig, 50 férőhely)
 - Szakosított ellátások:
 - átmeneti elhelyezést nyújtó ellátások
 - hajléktalanok éjjeli menedékhelye (100 férőhely)
 - hajléktalanok átmeneti szállása (két és háromágyas szobákban 1+1 év időtartamra vehető igénybe, 40 férőhely)
 - tartós bentlakást nyújtó ellátás
 - hajléktalanok otthona (olyan személyek részére, akik önmaguk ellátására nem vagy csak folyamatos segítséggel képesek, 50 férőhely)
 - Gyermekjóléti alapellátás:
 - családok átmeneti otthona (otthontalanná váló szülők és gyermekeik együttes elhelyezése, 40 férőhely)

A 2010-es évek jelentős változásokat hoztak a szociális ellátás rendszerében. Egyes feladatok a helyi igazgatásból a központi közigazgatásba, a megyei kormányhivatalok felügyelete alá kerültek át, valamint az igényelhető támogatási formák körében is történtek átalakítások (a változások leírását a 2.1.5.1 fejezet tartalmazza). Az alábbiakban bemutatjuk egyes jelenleg is létező ellátási formák esetében, hogy hogyan alakult az adott ellátást igénybe vevők száma az elmúlt évtizedben, illetve az adott ellátási forma bevezetése óta.⁴⁴

⁴⁴ Forrás: KSH Tájékoztatási Adatbázis - Segélyezés; Nyíregyháza Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Program Felülvizsgálata (2020)

- A szociális étkeztetésben részesülők számában egy-egy évtől eltekintve növekedő tendencia tapasztalható: míg 2010-ben mindössze 2 814 fő részesült szociális étkeztetésben, addig 2020-ban már 5 091 fő.
- Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma 2015 óta 101,73 (2015) és 119,31 (2017) fő között ingadozott. A támogatást 2020-ban átlagosan 104,41 fő igényelte havonta.
- A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek havi átlagos száma 2010-ben 1 473,52 fő volt. A legtöbben (2359,28 fő) 2012-ben részesültek ebben a támogatásban, majd csökkenés vette kezdetét. 2020-ban havonta átlagosan mindössze 502,92 fő részesült foglalkoztatást helyettesítő támogatásban.
- Az alanyi jogon megállapított ápolási díjban részesítettek havi átlagos száma esetében is csökkenés történt: 2010-ben 575 fő, 2020-ban mindössze 217,9 fő részesült ápolási díjban (2015-től a járási hivatal által).
- Az időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma 2015-ben volt a legmagasabb (49,5 fő), a legalacsonyabb (37 fő) 2019-ben. A 2020-ra kismértékű növekedés történt az ellátottak számában, havonta 37,87 fő részesült időskorúak járadékában.
- A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos száma 2010-hez képest (5 603,36 fő) 2020-ra közel az ötödére (1 220,5 fő) esett vissza.
- A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számában az elmúlt évtized éveiben jelentős szórás tapasztalható. A számuk 2010-ben volt a legalacsonyabb, 2017-ben a legmagasabb. 2010-ben mindössze 1 340 fő volt jogosult a dokumentumnak köszönhető kedvezmények igénybevételére, 2017-ben 4 929 fő, 2020-ban 3 156 fő. Ezt a támogatási formát egészíti ki az Önkormányzat által nyújtott rendszeres gyógyszer-támogatás, amelynek éves támogatotti köre a bevezetés óta 400-600 fő között ingadozik.
- A köztemetések száma az elmúlt évtizedben egy évben sem érte el a 100 esetet, bár 2011-ről adatok nem állnak rendelkezésre. A legtöbb köztemetés 2012-ben történt (85), a legkevesebb 2019-ben (49), 2020-ban pedig 57.
- Gyermekek otthongondozási díjában részesítettek havi átlagos száma 2019-ben 265,08 fő, 2020-ban 278,48 fő volt.
- Az Önkormányzat által nyújtott támogatások esetében a támogatásban részesülők száma alapvetően a lakosok jövedelmi helyzetének javulása miatt csökkent, amelyben szerepet játszottak az országos szinten meghozott döntések is (pl. minimálbér, garantált bérminimum, nyugdíjak emelése). Az Önkormányzat saját hatáskörében törekszik arra, hogy a korábbi jogosultsági feltételeken ne kelljen változtatnia, ahogy az az alábbi támogatási formák esetében is történt.
 - A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma 2012-höz képest csaknem az ötödére esett vissza (2019-ben 1 230 fő).
 - Az adósságkezelési szolgáltatást 2012-ben még 470-en vették igénybe, ez a szám 71 főre csökkent 2019-re.
 - Legkisebb mértékben a méltányossági ápolási díjjal kapcsolatban történt változás, de itt is több, mint 50%-os volt a mérséklődés (637 főről 278 főre a vizsgált időszakban).

8.1.1.2 A szegregáció területi vonatkozásai (szegregátumok) – a változások értékelése

Az elmúlt évtizedek folyamatos és átgondolt komplex beavatkozásainak köszönhetően jelentős javulás történt a szegregátumok helyzetében és az ott lakók életminőségében. Míg a 2011. évi

népszámlálási adatok⁴⁵ alapján a Központi Statisztikai Hivatal Nyíregyházán 3 szegregált területet jelölt ki, 2021-re már csak két szegregátum maradt a városban:

- 1. szegregátum – Huszártelep (Bottyán J. u. - Huszár tér - vasút - Huszár tér - Orgona u. - belterületi határ),
- 3. szegregátum – Polyákbokor külterület.

Az alábbi térképen 2. szegregátumként jelölt korábbi Keleti lakótelep a népszámlálás óta eltelt időszakban megszűnt.

47. ábra: A szegregátumok elhelyezkedése Nyíregyházán



Forrás: KSH

Az azonosított szegregátumok főbb adatai a következők:

62. táblázat: A szegregátumok demográfiai, munkaerőpiaci és lakhatási adatai (2011)

Mutató megnevezése	Nyíregyháza	1. szegregátum Huszártelep	3. szegregátum Polyákbokor
Lakónépesség száma	119 746	849	153
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,0	34,5	31,4
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	65,0	59,1	58,8
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	20,0	6,4	9,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	10,9	72,5	64,4
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	26,6	0,9	0,0
Lakásállomány (db)	51 274	263	39
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	4,6	63,5	53,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	40,2	78,1	78,9

⁴⁵ A 2022. évi népszámlálást követően a KSH felülvizsgálja a szegregátumok lehatárolását és rendelkezésre bocsátja a szegregátumokra, illetve a szegregáció által veszélyeztetett területekre vonatkozó aktuális adatokat, 2024. december végéig ezekre építve az FVS is felülvizsgálatra kerül.

Mutató megnevezése	Nyíregyháza	1. szegregátum Huszártelep	3. szegregátum Polyákbokor
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	7,4	58,8	55,6
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	56,1	21,2	20,2
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	34,3	63,5	62,8
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	28,4	87,3	78,9
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességben belül	53,1	74,2	79,1
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	13,5	49,8	40,6
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	8,3	32,9	25,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	3,7	62,4	51,4
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	7,7	74,4	24,3

Forrás: KSH Népszámlálás 2011

A problémák hátterében több tényező áll, az alacsony iskolai végzettség és a munkanélküliség, valamint a munkakeresés feladásából adódó inaktivitás. A rendszeres munkajövedelem hiányában az érintettek kiszolgáltatott helyzetben, rossz anyagi körülmények között élnek. A jövedelemhiány több problémát is okozhat (depresszió, önpusztító magatartásformák, agresszió, bűnözés), súlyos gond a gyermekszegénység és ezáltal a szegénység újratermelődése.

Nyíregyháza 2014-ben elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Antiszegregációs Programja 8 intézkedést fogalmazott meg a szegregáció mérséklése vagy megszüntetése érdekében:

1. Oktatási integráció és felzárkóztatás,
2. A szociális szolgáltatások és ellátások hozzáférhetőségének biztosítása,
3. A foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a foglalkoztathatósághoz szükséges készségek és képességek kialakítása,
4. Az egészségügyi állapot javítása elsősorban prevenciók szolgáltatásokkal, továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférhetőséggel,
5. Az adott lakóterület rugalmas és gyors elérhetőségének biztosítása,
6. A lakhatási feltételek átfogó javítása,
7. A szegregátumból integrált környezetbe való elköltözés támogatása,
8. A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal.

A tervezett intézkedések megvalósítása töretlenül zajlott és zajlik az Önkormányzat koordinációjával, valamint a szociális, oktatási, egészségügyi, foglalkoztatási és egyéb releváns szereplők együttműködésével. A célok eléréséhez a folyamatosan biztosított rendszerszintű szolgáltatások mellett projektjellegű beavatkozások is hozzájárulnak, amelyek összefoglalását az alábbi táblázat tartalmazza.

63. táblázat: Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2014-ben elfogadott Antiszegregációs Programjának megvalósulása

Intézkedés	Megvalósulás leírása
<p>1. Oktatási integráció és felzárkóztatás</p>	<p>A szolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés minden gyermek számára biztosított a város területén, amely többek között az alábbi intézkedésekkel valósul meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Iskolai körzethatárok kijelölése a jogszabályoknak megfelelően – különös tekintettel a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet gyermeke arányára – történik (ebben az Önkormányzatnak véleményezési jogköre van). ▪ Az óvodai körzethatárok meghatározása a jogszabályoknak megfelelően történik (önkormányzati hatáskör). ▪ A TOP-6.9.1.-16-NY1-2017-00001 számú, Közösen a kiútért programban többek között: iskolai felzárkóztató program, tehetségdonozó program, művészetpedagógiai programok, nyári iskolaelőkészítő tábor óvodásoknak, Meséd program, korai fejlesztés, állapot- felmérés szülői tanácsadással, sportfoglalkozások és programok, hagyományőrző estek, zenei programok, hangszeres oktatás, nyelvi programok, kézműves foglalkozások, ifjúsági klub, játszóház stb. valósultak meg. ▪ A TOP-6.9.1.-16-NY1-2017-00001 számú, Közösen a kiútért a társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok elnevezésű programban 8 fő szociális munkás alkalmazásával folyamatos szociális munka biztosított a családok segítése, támogatása érdekében. ▪ A pályázati programon kívül a Nyíregyházi Család és Gyermekejóléti Központnak telephelye működik a Huszár lakótelepen, közvetlen, settlement típusú szociális munka folyamatosan biztosított évtizedek óta. ▪ A közösségi közlekedés biztosítása: kiterjedt autóbuszhálózat és helyi autóbusz közlekedési kedvezmény biztosítja a köznevelési intézmények elérhetőségét.
<p>2. A szociális szolgáltatások és ellátások hozzáférhetőségének biztosítása</p>	<p>A szociális és gyermekjóléti ellátások folyamatosan biztosítottak a szegregátumok területén. Ez jelenti azt, hogy közvetlenül a területen (Huszár lakótelepen, Polyákbokorban) működnek egyes szolgáltatások (családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás mindkét helyszínen, étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás), valamint a város területén működtetett egyéb közszolgáltatások elérhetők minden lakos számára. A szociális szakemberek jelenlétével biztosított a folyamatos szociális munka. A Huszár lakótelepen kialakított új helyszínen, megújult körülmények között működik a Nyíregyházi Család-és Gyermekejóléti Központ telephelye. Polyákbokorban pedig konténer és földterület vásárlásával teremtette meg az önkormányzat a szolgáltatások nyújtásának infrastrukturális hátterét.</p> <p>Az Önkormányzat nemcsak a kötelező szolgáltatásokat nyújtja, hanem számos támogatást, szolgáltatást, programot valósít meg önerő, illetve pályázati forrás felhasználásával. Az Önkormányzat tevékenységét kiegészíti, támogatja az egyházi és civil szervezetek által megvalósított programok, nyújtott szolgáltatások.</p>
<p>3. A foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a foglalkoztathatósághoz</p>	<p>A szegregátum jelleg meghatározása szegregációs mutató alapján történik, amelyben meghatározó a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon belül.</p>

Intézkedés	Megvalósulás leírása
<p>szükséges készségek és képességek kialakítása</p>	<p>A két mutató tehát a képzettség és a foglalkoztatottság mértéke. Ennek javítása érdekében számos közfoglalkoztatási program és képzés valósult és valósul meg. A munkaerő-piaci feladatokat ellátó hivatalok által szervezett képzési, foglalkoztatási programok mellett a „Közösen a kiútért” programban egyrészt munkaerőpiaci beilleszkedést segítő programok és az önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítását, fejlesztését célzó programok voltak, másrészt ösztöndíj és önkéntes programok és képzések indultak. A képzések célja a hiányzó, rendes korban meg nem szerzett általános és/vagy szakmai ismeretek, végzettségek felnőttkori megszerzése, valamint a munkaerőpiaci státusz megtartása, erősítése. A projekt keretében különböző motivációs eszközök működtek: pénzbeli támogatás (képzési megélhetési támogatás), foglalkoztatási mentorok, akik a programok ideje alatt személyes támogatást biztosítottak és segítettek a felmerülő nehézségek megoldásában, továbbá bevonásra került a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya is.</p> <p>Utóbbi kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetűek sikeres munkaerőpiaci (re)integrációjára (pl. képzések szervezése, képzési támogatás biztosítása, munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtása, munkaközvetítés, bértámogatás stb.). Ezt a folyamatot tovább erősítette a 2017-ben létrehozott Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum is, amelynek keretében az Önkormányzat keretében működő paktumiroda – a Kormányhivatallal közösen – közreműködik a munkaerőpiaci kereslet és kínálat egyensúlyának megteremtésében (TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 azonosító számú projekt).</p>
<p>4. Az egészségügyi állapot javítása elsősorban prevenciók szolgáltatásokkal, továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférhetőséggel</p>	<p>Az egészségügyi alapellátás keretében a háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ellátás, az ügyeleti ellátás és a védőnői szolgáltatás a város lakossága számára folyamatosan működik. Az alapellátási körzetek kialakításával az egyenlő esélyű hozzáférés mindenki számára biztosított. Az ellátásban résztvevő orvosok, védőnők, egészségügyi szakemberek a szegregátumok fejlesztését segítő programok tervezésében és megvalósításában aktívan részt vettek.</p> <p>A pályázati programok keretében a jobb egészségi állapot elérése céljából egészségügyi szűrések, orvosi tanácsadás, sportfoglalkozások valósultak meg.</p>
<p>5. Az adott lakóterület rugalmas és gyors elérhetőségének biztosítása</p>	<p>Kiterjedt autóbushálózat és a hátrányos helyzetű gyermekek számára nyújtott helyi autóbusz közlekedési kedvezmény biztosítja a különböző szolgáltatások elérhetőségét. A város autóbushálózata 2020-ban újult meg, ami az egész városi hálózatot érintette. Az Önkormányzat folyamatosan nyomon követi a lakossági igényeket, kéréseket. Az új nyíregyházi vonalhálózat és menetrend kialakításakor kiemelt figyelmet fordítottak a szegregátumok elérhetőségére: Huszártelpre a 9, 9E, 9Y, valamint a 95 és 95L járatokkal lehet eljutni, míg Polyákbokor elérhetőségét a H35 járat biztosítja.</p>
<p>6. A lakhatási feltételek átfogó javítása</p>	<p>A lakáskörülmények javítása érdekében végzett munka eredménye hosszabb távon értékelhető. Az elmúlt években a szegregátumok területén található önkormányzati tulajdonú lakások száma nem növekedett, sőt csökkent egyrészt lakások lebontásával, másrészt azzal, hogy közösségi terek nyíltak lakások helyein.</p> <p>A Keleti lakótelepen a lakások komfort nélküliek voltak, csak elektromos közműcsatlakozással rendelkeztek. A műszaki állapotuk rendkívül rossz, helyreállításuk gazdaságtalan volt. A NYÍRVV Nonprofit Kft. már 2013-ban leállította a bérlakások bérbeadását a lakótelepen, a megüresedő lakásokat lefalazták, illetve, amikor műszakilag lehetséges volt, akkor lebontották.</p> <p>A Huszár lakótelepen a „Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein” című projekt keretében 187 lakás újult meg, egyrészt kívülről és belülről, másrészt külsőleg.</p>

Intézkedés	Megvalósulás leírása
	<p>Az Önkormányzat a lakosság lakhatási körülményeinek javítását az infrastrukturális fejlesztéseken túl különböző pénzbeli és természetbeni támogatásokkal, szolgáltatásokkal segíti. A lakhatás, mint alapvető szükséglet biztosítása, illetve az ezzel kapcsolatos lakossági terhek csökkentése érdekében többfajta támogatást, szolgáltatást biztosított a város területén élők – így a szegregátumok területén élők – számára is. Ezek között említhető a lakásfenntartási támogatás, az adósságkezelési szolgáltatás, tűzifa juttatás, a Rászoruló Életének Segítése Közalapítvány támogatása a hátralékkal küzdők számára, a családsegítés keretében a tanácsadás. Jelentős támogatásnak bizonyul a lakbértámogatási rendszer, amelynek a lényege, hogy a szociális bérlakások egy részénél, ha a háztartás a jövedelemének több mint 12%-át lakbérre költi, úgy lakbértámogatást kap szociális, jövedelmi, vagyoni helyzetét és a támogatható lakás nagyságát figyelembe véve. A támogatás mértéke a támogatható lakás nagyságát előzetesen – támogatás nélkül – számított lakbér költsége és a háztartás jövedelme 12%-ának a különbsége.</p>
<p>7. A szegregátumból integrált környezetbe való elköltözés támogatása</p>	<p>Az Önkormányzat segíti a szegregátumok területén élők integrált környezetbe történő költözését.</p> <p>A „Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein” című projekt keretében integrált környezetben megújult 5 lakás, amelybe a szegregátumok területéről költöztek családok. Ezenkívül a város közigazgatási területén, integrált környezetben található önkormányzati tulajdonú bérlakásokba is költöztek családok a szegregátumokból, valamint több család önállóan vásárolt lakást vagy oldotta meg lakhatását integrált környezetben. Mindezeket segítik az előzőekben felsorolt támogatások, szolgáltatások.</p>
<p>8. A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal</p>	<p>Az intézkedéshez kapcsolódóan mind a „Közösen Polyákbokorért”, mind a „Közösen a kiútért” című projekt keretein belül történtek beavatkozások:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Szomszédsági megbeszélések ▪ Közösségi akciók ▪ Ifjúsági csoport ▪ Családi napok ▪ Helyi identitást és közösségi kohéziót erősítő zenés-táncos programok ▪ Roma búcsú ▪ Helyi tudásfeltárás ▪ Kulturális és hagyományőrző programok ▪ Sportfoglalkozások és -programok ▪ Sportrendezvények ▪ A tervezett fejlesztések elfogadtatását segítő, valamint mediációs és antidiszkriminációs programok (Roma Integrációs Nap és egyéb rendezvények, csoportfoglalkozások)

8.1.2 Antiszegregációs terv

8.1.2.1 Az antiszegregációs fejlesztési célok és beavatkozási javaslatok

Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2021-2027-es időszakra vonatkozó antiszegregációs tervének céljai és beavatkozásai a város 2014-ben elfogadott, jelenleg módosítás álló Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Antiszegregációs Programján, valamint a „Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2018-2023” című dokumentumon alapulnak.

A horizontális és területi fókuszú célokat és a kapcsolódó beavatkozásokat az alábbi táblázatok tartalmazzák:

64. táblázat: Horizontális antiszegregációs célok és beavatkozások

Célok	A célok elérése érdekében tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
1. Hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása az oktatás területén	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A jó minőségű oktatáshoz való hozzáférés biztosítása ▪ A hátrányos helyzetű diákok felkészítése a közép- és felsőfokú oktatási rendszerben való helytállásra ▪ Tanulást segítő ösztöndíjprogramok ▪ Iskolai felzárkóztató és lemorzsolódást megelőző programok ▪ Tanoda programok 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.
2. A munka világába való visszatérés és a tartós munkavállalás támogatása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Közfoglalkoztatási program folytatása ▪ A foglalkoztathatóságot javító felnőttképzési programok folytatása ▪ Munkavállaláshoz szükséges készségek, kompetenciák fejlesztése ▪ Munkáltatói érzékenyítő programok ▪ Munkahelyi mentorprogramok 	A beavatkozások költsége az aktuális munkanélküliegi tendenciák függvényében változhat.
3. A társadalmi összetartás erősítése	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal ▪ Sportfoglalkozások, rendezvények, programok szervezése ▪ Ifjúsági közösségi és kulturális programok szervezése 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.
4. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A közszolgáltatásokat biztosító intézmények infrastrukturális fejlesztése ▪ Szociális szolgáltatásokhoz és ellátáshoz való hozzáférés javítása 	Pontos tervdokumentáció hiányában a beavatkozások költsége nem megállapítható.
5. A lakhatás feltételeinek és a lakókörnyezet állapotának javítása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Közösségi terek fejlesztése ▪ Szociális bérlakások felújítása 	Pontos tervdokumentáció hiányában a beavatkozások költsége nem megállapítható.
6. Az egészségi állapot javítása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Egészségügyi szűrőprogramok megvalósítása ▪ A hátrányos helyzetű lakosság egészségi állapotának javítása gyógykezelések elérhetővé tételével ▪ Pszichológiai tanácsadás biztosítása ▪ Drogprevenció 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.

65. táblázat: Területi fókuszú antiszegregációs célok és beavatkozások

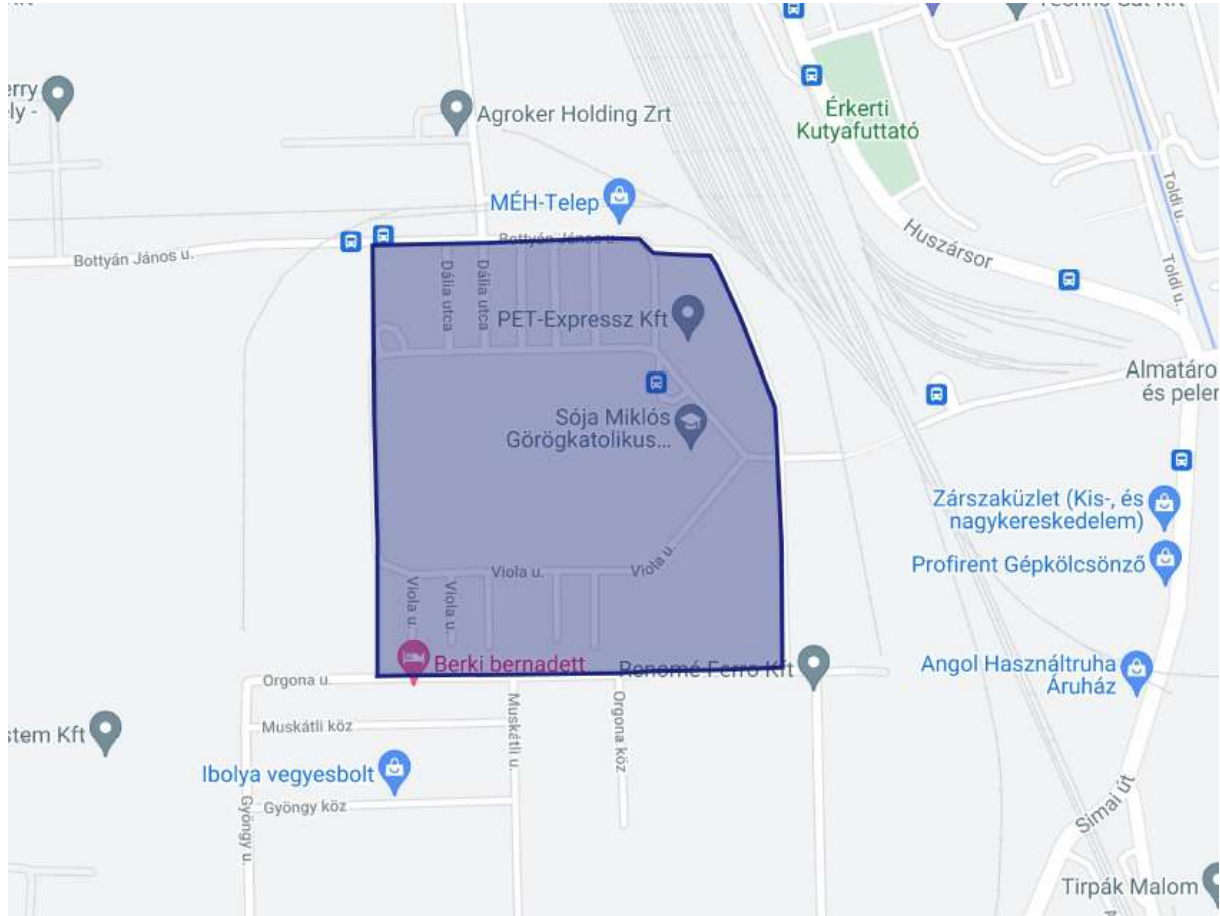
Szegregátum	Célok	Tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
1. Huszártelep	Hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása az oktatás területén	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Korai fejlesztési programok 0-5 éves gyermekeknek és a szüleiknek / Biztos Kezdet Gyerekház ▪ Meséd program ▪ A gyerekek iskolai felzárkózását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programok / tanoda működtetése ▪ Ösztöndíj- és önkéntes programok 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.
	A munka világába való visszatérés és a tartós munkavállalás támogatása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Képzési és munkaerőpiaci szolgáltatási program ▪ Foglalkoztatók felkészítését célzó programok az előítéletek csökkentése és a célcsoport elhelyezkedésének segítése érdekében ▪ Munkaerőpiaci szolgáltatások biztosítása ▪ Munkahelyi beilleszkedést támogató mentorprogram 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.
	A társadalmi összetartás erősítése	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Közösségfejlesztést célzó, az érintett lakosság bevonását, beilleszkedését, társadalmi integrációját segítő programok szervezése ▪ Kulturális és hagyományőrző programok szervezése ▪ Sportfoglalkozások, sportrendezvények- és -programok szervezése ▪ Mediációs és antidiszkriminációs programok szervezése 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.
	A szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Folyamatos szociális munka biztosítása ▪ Jogi tanácsadás ▪ Információs pont ▪ Családtervezési és gyermeknevelési foglalkozások ▪ Roma lány program 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.
	A lakhatás feltételeinek és a lakókörnyezet állapotának javítása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Új gazdasági, kulturális, és közösségi funkciók kialakítása ▪ A meglévő funkciók megerősítése ▪ Szociális bérlakások felújítása integrált környezetben ▪ Az akcióterület leromlott állapotú infrastruktúrájának megújítása ▪ A szegregátumban található idősek klubja fejlesztése ▪ Bűnmegelőzési és közbiztonság javítását szolgáló programok ▪ Életvezetés és háztartásgazdálkodás 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.
	Az egészségi állapot javítása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pszichológiai tanácsadás ▪ Egészségügyi szemléletformáló programsorozat, szűrőprogramok ▪ Az egészségügyi szűrések eredménye alapján szükséges gyógyászati segédeszközök beszerzése ▪ Az egészségügyi szűrések eredménye alapján szakellátásba kerülés segítése 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.

Szegregátum	Célok	Tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség és annak tervezett forrása
		<ul style="list-style-type: none"> és folyamatkísérés ▪ Drogprevenció 	
	Hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása az oktatás területén	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A jó minőségű oktatáshoz való hozzáférés biztosítása ▪ A hátrányos helyzetű diákok felkészítése a közép- és felsőfokú oktatási rendszerben való helytállásra ▪ Tanulást segítő ösztöndíjprogramok ▪ Iskolai felzárkóztató és lemorzsolódást megelőző programok ▪ Tanoda programok 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.
	A munka világába való visszatérés és a tartós munkavállalás támogatása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Közfoglalkoztatási program folytatása ▪ A foglalkoztathatóságot javító felnőttképzési programok folytatása ▪ Munkavállaláshoz szükséges készségek, kompetenciák fejlesztése ▪ Munkáltatói érzékenyítő programok ▪ Munkahelyi mentorprogramok 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.
3. Polyákbokor	A társadalmi összetartás erősítése	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal ▪ Sportfoglalkozások, rendezvények, programok szervezése ▪ Ifjúsági közösségi és kulturális programok szervezése 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.
	A szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A közszolgáltatásokat biztosító intézmények infrastrukturális fejlesztése ▪ Szociális szolgáltatásokhoz és ellátáshoz való hozzáférés javítása 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.
	Az egészségi állapot javítása	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Egészségügyi szűrőprogramok megvalósítása ▪ A hátrányos helyzetű lakosság egészségi állapotának javítása gyógykezelések elérhetővé tételével ▪ Pszichológiai tanácsadás biztosítása ▪ Drogprevenció 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.

8.1.2.2 A szociális városrehabilitáció akcióterületének meghatározása és a választás indoklása

A szociális városrehabilitáció tervezett akcióterülete a Huszártelen található, Bottyán J. u. - Huszár tér - vasút - Huszár tér - Orgona u. - belterületi határ által lefedett terület. Az akcióterület teljes mértékben megegyezik a Központi Statisztikai Hivatal által azonosított 1. sz. szegregátum területével.

48. ábra: Szociális városrehabilitációs akcióterület



Forrás: Google maps használatával saját szerkesztés

8.1.2.3 A két antiszegregációs beavatkozási dimenzió kapcsolata

66. táblázat: A két antiszegregációs beavatkozási dimenzió kapcsolata

Szegregátum	1. szegregátum Huszártelep	3. szegregátum Polyákbokor
Átfogó beavatkozás Hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása az oktatás területén: <ul style="list-style-type: none"> A jó minőségű oktatáshoz való hozzáférés biztosítása A hátrányos helyzetű diákok felkészítése a közép- és felsőfokú oktatási rendszerben való helytállásra Tanulást segítő ösztöndíjprogramok Iskolai felzárkóztató és lemorzsolódást megelőző programok Tanoda programok 	A szegregátumban valamennyi horizontális beavatkozás megvalósul, kiegészítve az itt élő lakosság sajátos helyzetéből fakadó egyéb beavatkozásokkal.	A szegregátumban a horizontális beavatkozások a célcsoportok aktuális igényeinek megfelelően teljesülnek.

Átfogó beavatkozás	Szegregátum	1. szegregátum Huszártelep	3. szegregátum Polyákbokor
<p>A munka világába való visszatérés és a tartós munkavállalás támogatása:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Közfoglalkoztatási program folytatása ▪ A foglalkoztathatóságot javító felnőttképzési programok folytatása ▪ Munkavállaláshoz szükséges készségek, kompetenciák fejlesztése ▪ Munkáltatói érzékenyítő programok ▪ Munkahelyi mentorprogramok 		<p>A szegregátumban valamennyi horizontális beavatkozás megvalósul, figyelembe véve az itt élő lakosság sajátos helyzetéből fakadó körülményeket is.</p>	<p>A szegregátumban a horizontális beavatkozások a célcsoportok aktuális igényeinek megfelelően teljesülnek.</p>
<p>A társadalmi összetartás erősítése:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal ▪ Sportfoglalkozások, rendezvények, programok szervezése ▪ Ifjúsági közösségi és kulturális programok szervezése 		<p>A szegregátumban valamennyi horizontális beavatkozás megvalósul, kiegészítve az itt élő lakosság sajátos helyzetéből fakadó egyéb beavatkozásokkal.</p>	<p>A szegregátumban a horizontális beavatkozások a célcsoportok aktuális igényeinek megfelelően teljesülnek.</p>
<p>A szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A közszolgáltatásokat biztosító intézmények infrastrukturális fejlesztése ▪ Szociális szolgáltatásokhoz és ellátáshoz való hozzáférés javítása 		<p>A szegregátumban található infrastrukturális fejlesztésre szoruló intézmény, amelyet az antiszegregációs program keretében terveznek felújítani. Emellett a szegregátumban valamennyi „soft” típusú horizontális beavatkozás megvalósul, kiegészítve az itt élő lakosság sajátos helyzetéből fakadó egyéb beavatkozásokkal.</p>	<p>A szegregátumban a horizontális beavatkozások a célcsoportok aktuális igényeinek megfelelően teljesülnek.</p>
<p>A lakhatás feltételeinek és a lakókörnyezet állapotának javítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Közösségi terek fejlesztése ▪ Szociális bérlakások felújítása 		<p>A szegregátumban a horizontális beavatkozások a célcsoport aktuális igényeinek megfelelően teljesülnek.</p>	<p>A szegregátum sajátos, külterületi elhelyezkedéséből fakadóan a területen infrastrukturális jellegű beavatkozások nem valósulnak meg.</p>
<p>Az egészségi állapot javítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Egészségügyi szűrőprogramok megvalósítása ▪ A hátrányos helyzetű lakosság egészségi állapotának javítása gyógykezelések elérhetővé tételével ▪ Pszichológiai tanácsadás biztosítása ▪ Drogprevenció 		<p>A szegregátumban valamennyi horizontális beavatkozás megvalósul, kiegészítve az itt élő lakosság sajátos helyzetéből fakadó egyéb beavatkozásokkal.</p>	<p>A szegregátumban a horizontális beavatkozások a célcsoportok aktuális igényeinek megfelelően teljesülnek.</p>

8.1.2.4 A beavatkozások ütemezése

67. táblázat: Az antiszegregációs terv beavatkozásainak előzetes, becslésen alapuló költségterve

Tervezett akciók és beavatkozások	2022		2023		2024		2025		2026		2027	
	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.	1.	2.
Horizontális												
Hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása az oktatás területén												
A munka világába való visszatérés és a tartós munkavállalás támogatása												
A társadalmi összetartás erősítése												
A szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása												
A lakhatás feltételeinek és a lakókörnyezet állapotának javítása												
Az egészségi állapot javítása												
Szegregátumonként												
1. szegregátum												
3. szegregátum												

8.1.2.5 Az antiszegregációs terv pénzügyi terve

68. táblázat: Az antiszegregációs terv pénzügyi terve

Tervezett akciók és beavatkozások	Becsült költség	Tervezett forrás
Horizontális		
Hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása az oktatás területén: <ul style="list-style-type: none"> A jó minőségű oktatáshoz való hozzáférés biztosítása A hátrányos helyzetű diákok felkészítése a közép- és felsőfokú oktatási rendszerben való helytállásra Tanulást segítő ösztöndíjprogramok Iskolai felzárkóztató és lemorzsolódást megelőző programok 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.	Állami normatíva Európai uniós támogatások Intézményfenntartó saját költségvetése Önkormányzati forrás
A munka világába való visszatérés és a tartós munkavállalás támogatása: <ul style="list-style-type: none"> Közfoglalkoztatási program folytatása A foglalkoztathatóságot javító felnőttképzési programok folytatása Munkavállaláshoz szükséges készségek, kompetenciák fejlesztése Munkáltatói érzékenyítő programok 	A beavatkozások költsége az aktuális munkanélküliegi tendenciák függvényében változhat.	Állami normatíva Európai uniós támogatások Intézményfenntartó saját költségvetése Önkormányzati forrás

Tervezett akciók és beavatkozások	Becsült költség	Tervezett forrás
<ul style="list-style-type: none"> Munkahelyi mentorprogramok 		
<p>A társadalmi összetartás erősítése:</p> <ul style="list-style-type: none"> A társadalmi kohézió erősítése szemléletformáló és közösségépítő akciókkal Sportfoglalkozások, rendezvények, programok szervezése Ifjúsági közösségi és kulturális programok szervezése 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.	Állami normatíva Európai uniós támogatások Intézményfenntartó saját költségvetése Önkormányzati forrás
<p>A szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> A közszolgáltatásokat biztosító intézmények infrastrukturális fejlesztése Szociális szolgáltatásokhoz és ellátáshoz való hozzáférés javítása 	Pontos tervdokumentáció hiányában a beavatkozások költsége nem megállapítható.	Állami normatíva Európai uniós támogatások Intézményfenntartó saját költségvetése Önkormányzati forrás
<p>A lakhatás feltételeinek és a lakókörnyezet állapotának javítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> Közösségi terek fejlesztése Szociális bérlakások felújítása 	Pontos tervdokumentáció hiányában a beavatkozások költsége nem megállapítható.	Állami normatíva Európai uniós támogatások Intézményfenntartó saját költségvetése Önkormányzati forrás
<p>Az egészségi állapot javítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> Egészségügyi szűrőprogramok megvalósítása A hátrányos helyzetű lakosság egészségi állapotának javítása gyógykezelések elérhetővé tételével Pszichológiai tanácsadás biztosítása Drogprevenció 	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.	Állami normatíva Európai uniós támogatások Intézményfenntartó saját költségvetése Önkormányzati forrás
Szegregátumokként		
1 szegregátum, Huszártelep	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.	Állami normatíva Európai uniós támogatások Intézményfenntartó saját költségvetése Önkormányzati forrás
3. szegregátum, Polyákbokor	A tervezett beavatkozások költsége a célcsoport aktuális igényeinek függvényében változhat.	Állami normatíva Európai uniós támogatások Intézményfenntartó saját költségvetése Önkormányzati forrás
Szociális városrehabilitációs projekt		
Szociális városrehabilitáció a Huszártelepen	2 600 millió Ft (ebből ERFA: 2 000 millió Ft, ESZA + 600 millió Ft)	TOP Plusz: Szociális célú városrehabilitáció (ERFA és ESZA+)

8.2 Elvégzett kérdőíves felmérések dokumentálása

8.2.1 Lakossági felmérés

8.2.1.1 Kérdőív sablon

Lakossági kérdőív

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája

Tisztelt Hölgyem/Uram!

Jelenleg készül Nyíregyháza fenntartható városfejlesztési stratégiája. Ez a dokumentum képezi az alapját a város EU-s támogatásból megvalósuló fejlesztéseinek 2021-2027 között, emellett a városban megvalósuló valamennyi jövőbeni fejlesztést is megalapozza és lehetővé teszi, hogy a város tovább fejlődjön, kulturális, gazdasági, turisztikai téren egyaránt. A városfejlesztési stratégia kidolgozása a feltétele annak, hogy olyan nagyszabású, a város arculatát is meghatározó projektek valósulhassanak meg, mint például a már megvalósult állatparki fejlesztések (Hópárduc kifutó, Indiaház, Új főbejárat, Jégkorszak stb.), a közösségi közlekedés átalakítása (CNG új buszok beszerzése), a további turisztikai célú beruházások (Szabadtéri Színpad rekonstrukciója, Szindbád kialakítása, 4 csillagos Hotel Sóstógyógyfürdőn, Pangea Hotel stb.) vagy a zöld várost célzó fejlesztések (pl. a Bujtosi Városliget fejlesztése), és még hosszasan sorolhatnánk.

Jelen kérdőíves felmérés célja a lakosság tapasztalatainak, véleményének és javaslatainak megismerése.

Kérjük segítse válaszaival városunk jövőbeli fejlődését!

Köszönjük együttműködését!

Dr. Kovács Ferenc

polgármester

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata

I.) A válaszadó adatai

1.) Válaszadó neve

- nő
- férfi

2.) Válaszadó kora (év)

- 15-19 év
- 20-29 év
- 30-49 év
- 50-64 év
- 65-X év

3.) Válaszadó legmagasabb iskolai végzettsége

- általános iskola 8. osztálynál alacsonyabb
- általános iskola 8. osztály
- szakképesítés érettségi nélkül (pl. szakmunkásképző, szakiskola)
- érettségi
- érettségi szakképesítéssel vagy érettségire épülő szakképesítés
- felsőfokú szakképesítés (csak 1998 után szerezhető)
- főiskolai vagy egyetemi oklevél (BA/BSc, MA/MSc)
- doktori (PhD- vagy DLA-) fokozat

4.) Válaszadó jelenlegi státusza

- tanuló
- alkalmazott (fizikai munkát végző)
- alkalmazott (szellemi munkát végző)
- vállalkozó (egyéni vagy cégvezető)
- munkanélküli
- nyugdíjas

- GYES-en vagy GYED-en
 - háztartásbeli
 - inaktív
 - egyéb
- 5.) Munkavégzés helyének típusa
- nagyvállalat
 - kis- és középvállalkozás (KKV)
 - egyéni vagy mikrovállalkozás
 - közintézmény/közhivatal
 - nonprofit/civil szervezet
 - egyéb
 - nem releváns / nem dolgozik
- 6.) Munkavégzés földrajzi helye – hol dolgozik Ön?
- Nyíregyháza
 - Szabolcs-Szatmár-Bereg megyén belüli egyéb település
 - Szabolcs-Szatmár-Bereg megyén kívüli település
- 7.) Válaszadó lakóhelye – Hol lakik Ön?
- Nyíregyháza
 - Szabolcs-Szatmár-Bereg megyén belüli egyéb település
 - Szabolcs-Szatmár-Bereg megyén kívüli település
- 8.) Amennyiben Nyíregyházán él, mely városrészben lakik?
1. Belső lakóterület (Belváros)
 2. Örökösföld (és Bujtos)
 3. Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep
 4. Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor
 5. Jóságáros, Stadion környéke, Hímes
 6. Nyírszőlős, Felsőpázsit
 7. Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros
 8. Kőlapos, Oros, Nagyszállás
 9. Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka
 10. Bokortanyák, Császárszállás
- 9.) Amennyiben Nyíregyházán él, mióta lakik itt?
- Itt születtem, mindig is itt laktam
 - Több mint 10 éve
 - Néhány éve
 - Új beköltöző vagyok (max. 1 éve)



II. Tematikus kérdések

Megtartó város

Kérdés	Válasz	
1. Mi jelenti az Ön helyi kötődésének alapját? (Több válasz is lehetséges)	1. itt született	
	2. itt alapított családot és otthont	
	3. élhető város	
	4. tagja valamilyen kisebb helyi közösségnek, akikkel szívesen tölti szabadidejét	
	5. táj és természeti adottságok	
	6. itt talált biztos egzisztenciára (munkalehetőségek)	
	7. egyéb:	
2. Kérjük, értékelje a Nyíregyházán elérhető szolgáltatásokat és egyéb városi életminőséget befolyásoló tényezőket egy 1-től 4-ig tartó skálán!	1. óvodai ellátás (Ön által ismert / családtagja által igénybe vett)	4-3-2-1 vagy 0
	2. általános iskola épülete, felszereltsége (Ön által ismert / családtagja által igénybe vett)	4-3-2-1 vagy 0
	3. általános iskolai oktatás minősége, színvonala (Ön által ismert / családtagja által igénybe vett)	4-3-2-1 vagy 0
	4. középfokú iskola épülete, felszereltsége (Ön által ismert	4-3-2-1 vagy 0

Kérdés	Válasz		
4= nagyon elégedett 3= elégedett 2= alig elégedett 1= egyáltalán nem elégedett 0= „Nem tudom megítélni” / „Nem kívánok válaszolni”	/ családtagja által igénybe vett)		
	5. középfokú iskolai oktatás minősége, színvonala (Ön által ismert / családtagja által igénybe vett)	4-3-2-1 vagy 0	
	6. felsőfokú oktatási intézmény épülete, felszereltsége (Ön által ismert / családtagja által igénybe vett)	4-3-2-1 vagy 0	
	7. felsőfokú oktatás minősége, színvonala (Ön által ismert / családtagja által igénybe vett)	4-3-2-1 vagy 0	
	8. egészségügyi alapellátás minősége (Ön és családtagja által igénybe vett) (házi orvos, házi gyermekorvos, fogorvos, védőnő)	4-3-2-1 vagy 0	
	9. egészségügyi szakellátás minősége (Ön és családtagja által igénybe vett) (járóbeteg ellátás, fekvőbeteg ellátás)	4-3-2-1 vagy 0	
	10. szociális ellátás minősége, színvonala (akár saját, akár valamely családtag okán pl. idősellátás)	4-3-2-1 vagy 0	
	11. bölcsődei ellátás (Ön által ismert / családtagja által igénybe vett)	4-3-2-1 vagy 0	
	12. kulturális szolgáltatások minősége (pl. mozi, színház, kulturális központ stb.) (Ön és családtagja által igénybe vett)	4-3-2-1 vagy 0	
	13. sportolási lehetőségek rendelkezésre állása	4-3-2-1 vagy 0	
	14. kikapcsolódási, szórakozási lehetőségek rendelkezésre állása (pl. fürdők, állatkert)	4-3-2-1 vagy 0	
	15. hulladékgyűjtés szervezettsége, szelektív hulladékgyűjtés	4-3-2-1 vagy 0	
	3. Kérjük, értékelje Nyíregyháza közterületeinek és közlekedésének minőségét és mennyiségét egy 1-től 4-ig tartó skálán! 4= nagyon elégedett 3= elégedett 2= alig elégedett 1= egyáltalán nem elégedett 0= „Nem tudom megítélni” / „Nem kívánok válaszolni”	1. közterületek minősége általában a városban (közterek, utak, játszótérek stb.)	4-3-2-1 vagy 0
		2. zöldfelületek mennyisége (parkok, ligetek, fasorok) a város egészében	4-3-2-1 vagy 0
		3. zöldfelületek minősége (parkok, ligetek, fasorok) a város egészében	4-3-2-1 vagy 0
4. zöldfelületek mennyisége (parkok, ligetek, fasorok) az Ön lakókörnyezetében		4-3-2-1 vagy 0	
5. zöldfelületek minősége (parkok, ligetek, fasorok) az Ön lakókörnyezetében		4-3-2-1 vagy 0	
6. közvilágítás a városközpontban		4-3-2-1 vagy 0	
7. közvilágítás az Ön lakókörnyezetében			
8. közbiztonság a városközpontban nappal		4-3-2-1 vagy 0	
9. közbiztonság a városközpontban sötétedés után		4-3-2-1 vagy 0	
10. közbiztonság az Ön közvetlen lakókörnyezetében sötétedés után		4-3-2-1 vagy 0	
11. köztisztaság a városban		4-3-2-1 vagy 0	
12. járdák minősége a városban		4-3-2-1 vagy 0	
13. járdák minősége az Ön lakókörnyezetében			
14. városi kerékpárutak mennyisége a városban		4-3-2-1 vagy 0	
15. városi kerékpárutak minősége a városban		4-3-2-1 vagy 0	
16. kerékpározást segítő megoldások (pl. kerékpártárolók stb.)		4-3-2-1 vagy 0	
17. utak minősége a városban		4-3-2-1 vagy 0	
18. utak minősége az Ön lakókörnyezetében			
19. parkolás a kiemelt közintézmények közelében		4-3-2-1 vagy 0	
20. parkolás kereskedelmi létesítmények közelében		4-3-2-1 vagy 0	
21. városi közösségi közlekedés (tömegközlekedés) minősége		4-3-2-1 vagy 0	
4. A felsorolt tényezők mennyire lennének	1. munkahelyek szélesebb választéka	4-3-2-1 vagy 0	
	2. magas jövedelmet biztosító munkalehetőségek	4-3-2-1 vagy 0	

Kérdés	Válasz		
fontosnak az Ön életminőségének javítása szempontjából? 4= nagyon fontos 3= fontos 2= kevésbé fontos 1= nem fontos 0= „Nem tudom megítélni” / „Nem kívánok válaszolni”	3. a jelenleginél is magasabb színvonalú közszolgáltatások (iskola, egészségügyi, szociális ellátás stb.)	4-3-2-1 vagy 0	
	4. magas minőségű közösségi terek a városközpontban és a lakóövezetekben (játszóterek, parkok)	4-3-2-1 vagy 0	
	5. gazdagabb és magasabb színvonalú, igényekre szabott kulturális kínálat	4-3-2-1 vagy 0	
	6. sportolási lehetőségek további bővítése	4-3-2-1 vagy 0	
	7. magas színvonalú kiskereskedelmi és vendéglátóipari szolgáltatások (éttermek, boltok)	4-3-2-1 vagy 0	
	8. kedvezőbb lakhatási lehetőségek	4-3-2-1 vagy 0	
	9. jobb közbiztonság	4-3-2-1 vagy 0	
	10. jobb levegőminőség (légszennyezettség csökkenése)	4-3-2-1 vagy 0	
	5. Kérjük jelölje meg, hogy az Ön véleménye szerint mi lenne a 3 LEGFONTOSABB FEJLESZTÉS Nyíregyházán! (3 válasz jelölhető meg)	1. változatos, vonzó munkahelyek, versenyképes jövedelem	
		2. közszolgáltatások fejlesztése, online ügyintézés fejlesztése	
3. kulturális, szabadidős, sportolási lehetőségek fejlesztése			
4. oktatás fejlesztése (óvoda, iskola)			
5. egészségügy fejlesztése (alapellátás, szakellátás)			
6. szociális ellátás fejlesztése (alapellátás, szakellátás) (pl. bölcsőde, idősek ellátása)			
7. lakhatási lehetőségek fejlesztése			
8. zöldterületek, parkok fejlesztése, fásítás			
9. kerékpárutak, járdák fejlesztése			
10. belterületi utak fejlesztése			
11. parkolási lehetőségek fejlesztése			
12. csapadékvíz-elvezetés fejlesztése			
13. középületek energetikai fejlesztése (hűtés, fűtés, nyílászárók, szigetelés)			
14. helyi termelői piac fejlesztése			
15. egyéb:			

Digitális város

Kérdés	Választási lehetőség	Válasz (X)
6. Milyen elektronikus eszközöket használ a hétköznapiakban? (több válasz is lehetséges kivéve, ha nincs ilyen eszköze)	1. személyi számítógép (asztali számítógép)	
	2. notebook / laptop	
	3. táblagép (tablet)	
	4. okos / smart televízió	
	5. okostelefon	
	6. okos óra	
	7. egyéb:	
	8. nincs ilyen eszközöm	
7. Milyen céllal használja az internetet? (több válasz is lehetséges)	1. napi munkavégzés részeként	
	2. ügyintézés céljából (pl. nyomtatványok letöltése és benyújtása)	
	3. rendelkezik ügyfélkapuval és rendszeresen használja	
	4. szolgáltatások igénybevétele céljából pl. elektronikus vásárlás, foglalások intézése (szállás, repülőjegy stb.)	
	5. kommunikációs, kapcsolattartási céllal (telefon, levelezés, Skype, Viber, stb.)	
	6. információszerzés, tájékozódás céljából	
	7. tanulási céllal (oktatási anyagok letöltése, e-oktatás igénybevétele)	
	8. közösségi oldalak látogatása céljából (pl. facebook)	
	9. szórakozási céllal, video, film, zene letöltéshez	

Kérdés	Választási lehetőség	Válasz (X)
	10. játékokat játszik	
	11. egyéb:	
	12. egyáltalán nem használok internetet	
8. Hogyan értékeli saját jártasságát az IT eszközök használatával kapcsolatosan? (összehasonlítva saját korosztályával) (csak egy válasz lehetséges)	1. nincsenek ilyen készségeim egyáltalán	
	2. rendszerint segítségre szorulok	
	3. készségeim átlagosak (okostelefont használok készség szinten és rendszeres internet használó vagyok)	
	4. készségeim átlag feletti (az előző ponton túl e-ügyintézésre és egyéb, speciális IT használatra is képes vagyok)	
	5. nem tudom megítélni	
9. Milyen módon kerül Ön ügyfélként kapcsolatba a szolgáltatókkal? (több válasz is lehetséges)	1. áramszolgáltatás	1,2,3,4,5,6,7
	2. távhő / hőszolgáltatás (amennyiben releváns)	1,2,3,4,5,6,7
	3. víz- és csatorna szolgáltatás	1,2,3,4,5,6,7
	4. hulladékszállítás	1,2,3,4,5,6,7
	5. közösségi közlekedés	1,2,3,4,5,6,7
	6. közhivatali ügyintézés (önkormányzat, kormányhivatal)	1,2,3,4,5,6,7
	7. alapfokú oktatás (óvoda és általános iskola)	1,2,3,4,5,6,7
	8. egészségügyi alapelállítás	1,2,3,4,5,6,7
	9. kulturális szolgáltatások (pl. mozi, színház, kulturális központ stb.)	1,2,3,4,5,6,7
	10. szociális ellátás (valamely családtag okán pl. idősellátás)	1,2,3,4,5,6,7
1. hagyományos postai levelezés		
2. telefon		
3. személyes ügyintézés		
4. online ügyintézés / e-mail		
5. mobil applikáció		
6. digitális mérőkön /eszközökön keresztül		
7. nem kerültem velük kapcsolatba		

Kiszolgáló város / Zöldülő város

Kérdés	Választási lehetőség	Válasz (X)
10. Mennyire jellemzőek az alábbiak az Ön életvitelében? 4= nagyon jellemző 3= jellemző 2= ritkán jellemző 1= egyáltalán nem jellemző 0= „Nem tudom megítélni” / „Nem kívánok válaszolni”	1. környezettudatos életvitel (takarékoság az erőforrások igénybevételeiben: víz, világítás, fűtés stb.)	4-3-2-1 vagy 0
	2. szelektív hulladékgyűjtés, hulladék hasznosítása otthon	4-3-2-1 vagy 0
	3. közösségben való aktív részvétel, közös célokért való tevékenykedés	4-3-2-1 vagy 0
	4. egészséges, a térségben megtermelt és idény élelmiszerek fogyasztása	4-3-2-1 vagy 0
	5. megújuló energiaforrások (pl. napelem, napkollektor, biomassa stb.) használata a háztartásban	4-3-2-1 vagy 0
11. Ha a város jövőjére gondol mennyire tartja fontosnak ugyanezeket a szempontokat? 4= nagyon fontos 3= fontos 2= nem fontos 1= egyáltalán nem fontos 0= „Nem tudom megítélni” / „Nem kívánok válaszolni”	1. környezettudatos életvitel (takarékoság az erőforrások igénybevételeiben: víz, áram stb.)	4-3-2-1 vagy 0
	2. szelektív hulladékgyűjtés, hulladék hasznosítása otthon	4-3-2-1 vagy 0
	3. közösségben való aktív részvétel, közös célokért való tevékenykedés	4-3-2-1 vagy 0
	4. egészséges, a térségben megtermelt és idény élelmiszerek fogyasztása	4-3-2-1 vagy 0
	5. megújuló energiaforrások használata	4-3-2-1 vagy 0
12. Milyen környezettudatos eszközökkel, megoldásokkal rendelkezik otthonában? (több válasz is lehetséges)	1. okos fogyasztásmérő (pl. elektromos áram, víz, gáz stb. szolgáltatás)	
	2. okos lakás irányító rendszer (a rendszer automatikusan szabályozza a lakás hűtését, fűtését, távolról vezérelhető stb.)	
	3. okos, családi ház telkét fenntartó rendszer (pl. okos öntözőrendszer, amely a talajnedvességet méri és szükség szerint indítja el az öntözést)	
	4. hibrid vagy elektromos hajtású autó, jármű	

Kérdés	Választási lehetőség	Válasz (X)
	5. tudatos otthon: tájolás, klímatudatos növénytelepítés	
	6. megújuló energia használata, pl. földhő (geotermikus energia), napenergia (napelem, napkollektor) stb.	
	7. házi komposztáló	
	8. nem rendelkezem ilyen megoldásokkal	
	9. egyéb:	
13. Milyen gyakran látogat városi zöldterületeket, parkokat?	1. naponta	
	2. hetente legalább egyszer	
	3. havonta vagy annál ritkábban	
	4. soha	
14. Hogyan lehetne vonzóbbá tenni a belváros zöldfelületeit az Ön és családja számára (fejlesztések, új funkciók stb.)? (több válasz is lehetséges)	1. sétányok, sétautak fejlesztése	
	2. játszóterek, testedző eszközök kihelyezése, fejlesztése	
	3. további fásítás, virágosítás	
	4. utcabútorok (padok, hulladékgyűjtők) számának növelése	
	5. kisebb csoportok szabadtéri összejöveteleit lehetővé tevő utcabútorok (padok és asztalok stb.) kihelyezése	
	6. szabadtéri programok (zenei, kulturális, szórakoztató) szervezése	
	7. tiszta, jól felszerelt nyilvános WC-k működtetése	
	8. több szolgáltatás a környéken, pl. büfé, fagyizó, kávézó	
	9. közvilágítás fejlesztése	
	10. rendszeresebb takarítás, fűnyírás, parkgondozás	
	10. egyéb:	

Prosperáló város

Kérdés	Választási lehetőség	Válasz (X)
15. Kérjük, értékelje, mennyire elégedett Nyíregyháza gazdasági jellemzőivel egy 1-től 4-ig tartó skálán! 4= nagyon elégedett 3= elégedett 2= alig elégedett 1= egyáltalán nem elégedett 0= „Nem tudom megítélni” / „Nem kívánok válaszolni”	1. Munkahelyek száma, elhelyezkedési lehetőségek	4-3-2-1 vagy 0
	2. Keresetek alakulása	4-3-2-1 vagy 0
	3. Vállalkozási lehetőségek, helyi vállalkozási feltételek	4-3-2-1 vagy 0
	4. Kereskedelmi szolgáltatások színvonala (piacok, boltok, plázák, nagyáruházak stb.)	4-3-2-1 vagy 0
	5. Város turisztikai vonzereje (látványosságok, szolgáltatások, szálláshelyek száma, színvonala)	4-3-2-1 vagy 0
16. Milyen helyben (Nyíregyházán, illetve térségében) létrehozott termékeket ismer? Soroljon fel egy-két konkrét példát! (több válasz is lehetséges)	1. zöldség /gyümölcs	
	2. egyéb élelmiszer vagy ital (pl. méz, sajt, húsáru stb.)	
	3. használati tárgyak (beleértve kézműves termékeket)	
	4. műalkotások (helyi művészek alkotásai)	
	5. egyéb, konkrétan:	
	6. nem ismerek ilyeneket	
17. Hol vásárol Ön helyi/ térségi termékeket? (több válasz is lehetséges)	1. közvetlenül a termelőnél (agrártermék esetében) / alkotónál (képzőművészeti termék esetében)	
	2. termelői piacon	
	3. kézműves / termelő saját üzletében	
	4. internetes felületeken (weboldal, webáruház, közösségi média pl. facebook)	
	5. bevásárló közösségen keresztül	
	6. nem vásárol	

Egyéb észrevétel, megjegyzés:

Köszönjük válaszait!

8.2.1.2 A felmérés eredményei

Lakossági kérdőíves felmérés eredményei Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája

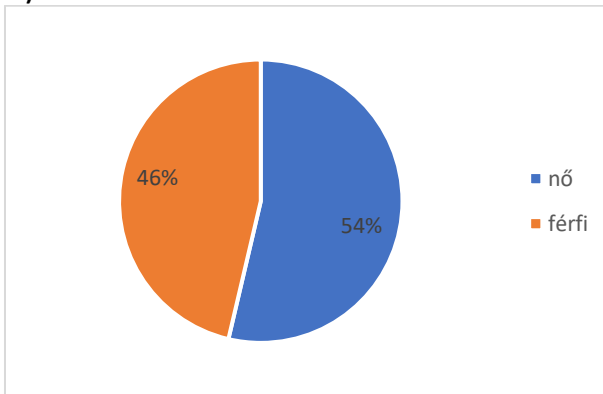
Adatgyűjtés lezárva: 2022. január 10.

Beérkezett válaszok: 1193 db

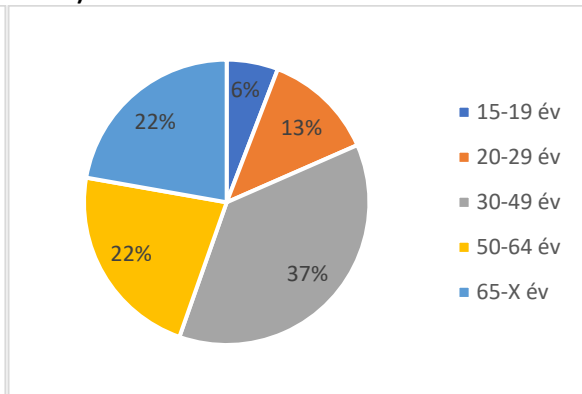
I.) A válaszadók adatai

A lakossági kérdőíves felmérés online formában zajlott, 2021 utolsó negyedévében 2022. január 10-ig. A felmérés során 1193 db válasz érkezett, amely Nyíregyháza lakónépességének több mint 1%-a (1,02%).

1.) Válaszadók neme

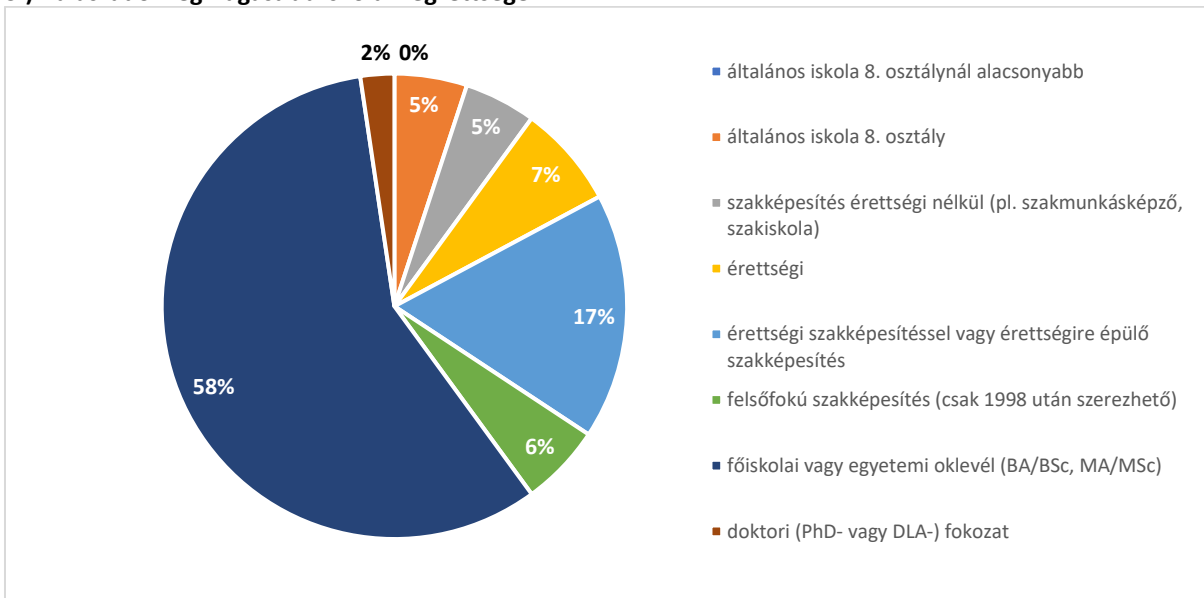


2.) Válaszadók kora



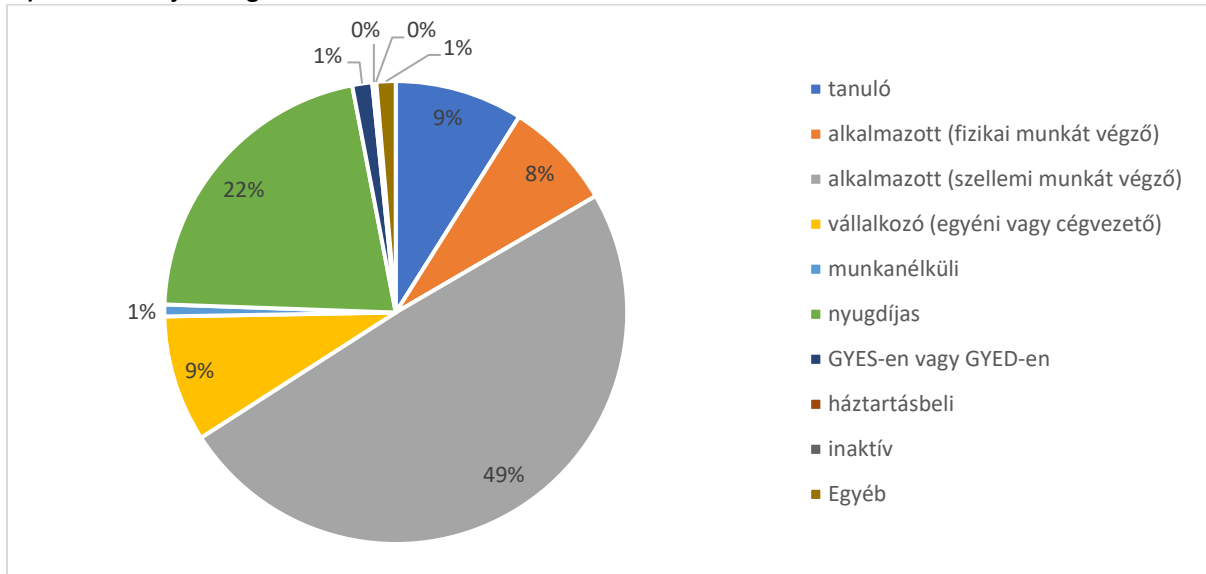
A felmérés kor és nem szerint reprezentatív (a reprezentativitást a beérkezett válaszok kor és nemek szerinti súlyozása biztosította).

3.) Válaszadók legmagasabb iskolai végzettsége



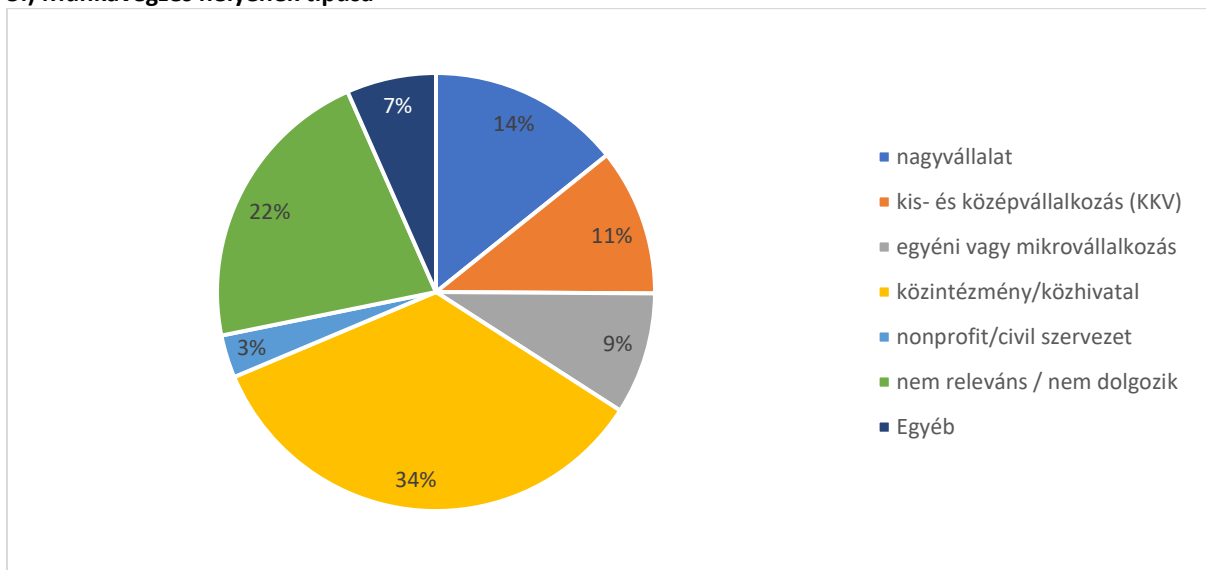
A válaszadók iskolázottságát tekintve megállapítható, hogy a válaszadók 5%-a általános iskolai végzettséggel, harmada középfokú iskolai végzettséggel (29%, ebből szakképesítés érettségi nélkül (pl. szakmunkásképző, szakiskola) (5%), érettségi szakképesítéssel vagy érettségire épülő szakképesítés (17%), érettségi (7%)), kétharmada pedig felsőfokú iskolai végzettséggel (66%, ebből felsőfokú szakképesítés (6%), főiskolai vagy egyetemi oklevél (58%), doktori fokozat (2%)) rendelkezik.

4.) Válaszadók jelenlegi státusza



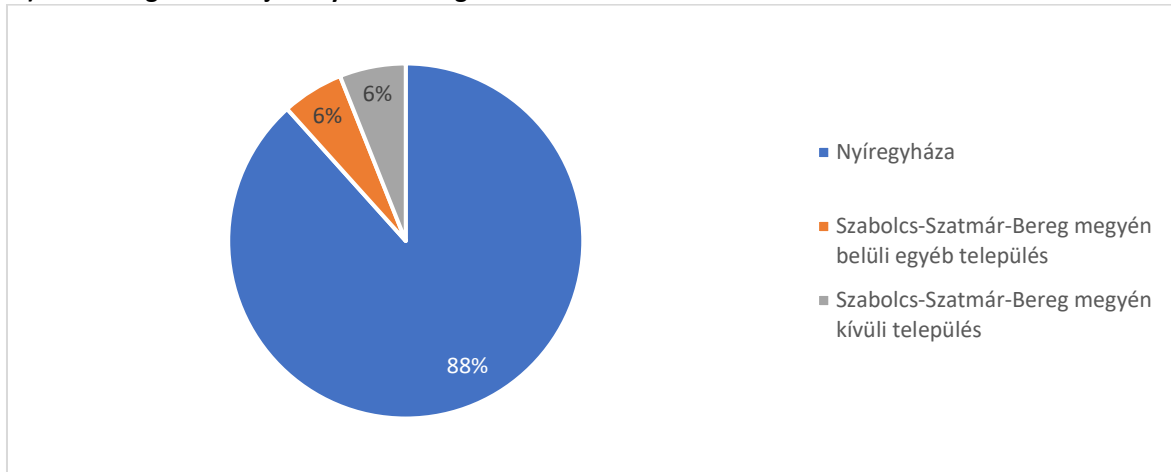
Az 1193 válaszadó több mint fele jelenleg alkalmazotti munkakörben dolgozik (57%, ezen belül fizikai munkát végző alkalmazott (8%), szellemi munkát végző alkalmazott (49%)), közel egynegyede pedig nyugdíjas (22%). Ezekon túlmenően a válaszadók között még nagyobb számban vállalkozók (9%) és tanulók (9%), kisebb számban pedig GYES-en vagy GYED-en lévők és munkanélküliek találhatók még.

5.) Munkavégzés helyének típusa



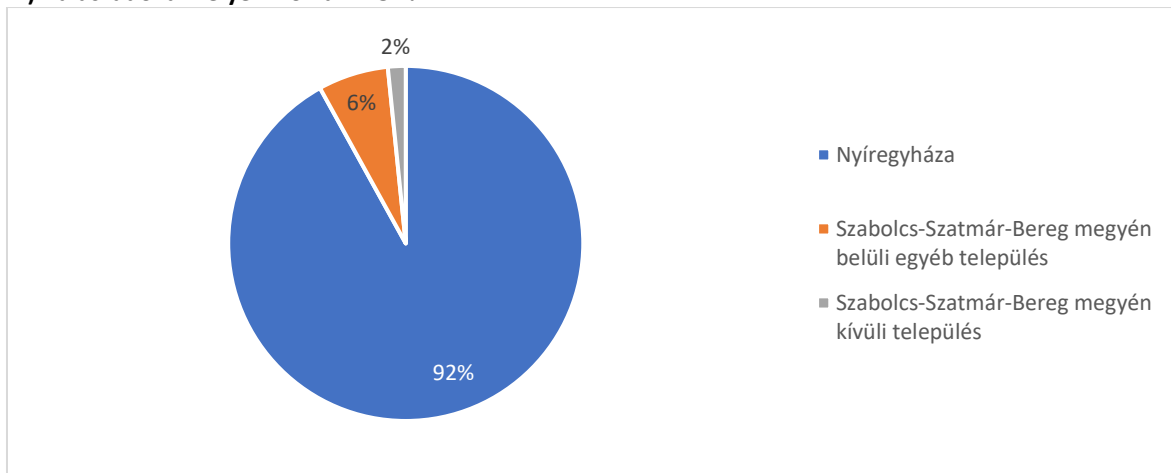
A kérdőívet kitöltők egyharmada közintézményekben, közhivatalokban (34%), egyötöde vállalkozásoknál (20%, egyéni vagy mikrovállalkozás (9%), kis-és középvállalkozás (11%)), 14%-a nagyvállalatoknál dolgozik, míg a válaszadók közel negyede esetében a munkahely típusa nem releváns/nem dolgozik (22%).

6.) Munkavégzés földrajzi helye - Hol dolgozik Ön?



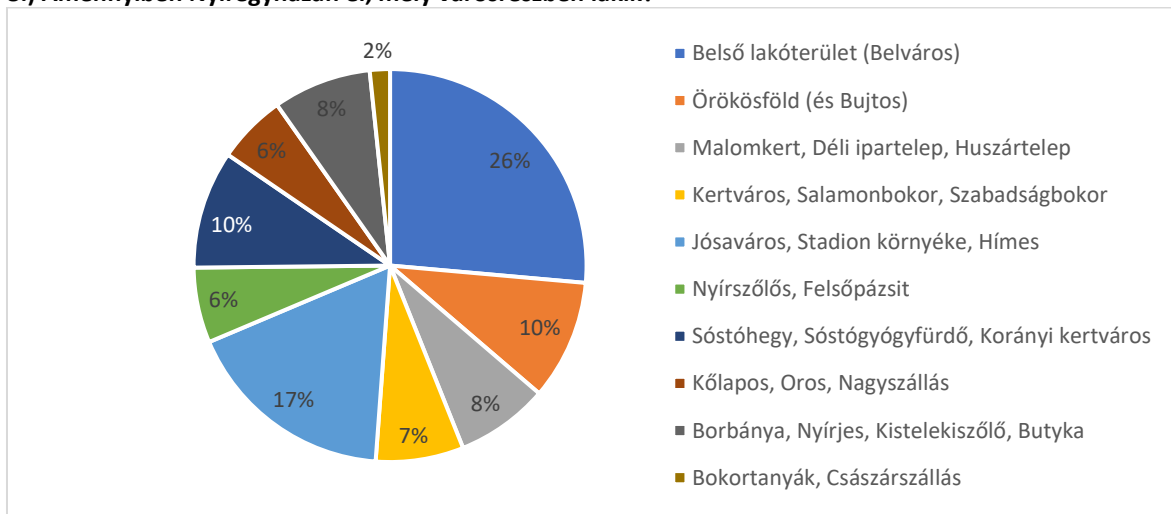
A kérdőívet kitöltő 1193 ember nagyrésze (88%) Nyíregyházán, kisebb része pedig Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyéb településén (6%), illetve a megyén kívüli településen (6%) dolgozik.

7.) Válaszadó lakhelye - Hol lakik Ön?



A beérkező válaszok alapján a válaszadók többsége (92%) nyíregyházi lakos, kisebb része pedig Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyéb településein (6%) vagy a megyén kívül él (2%).

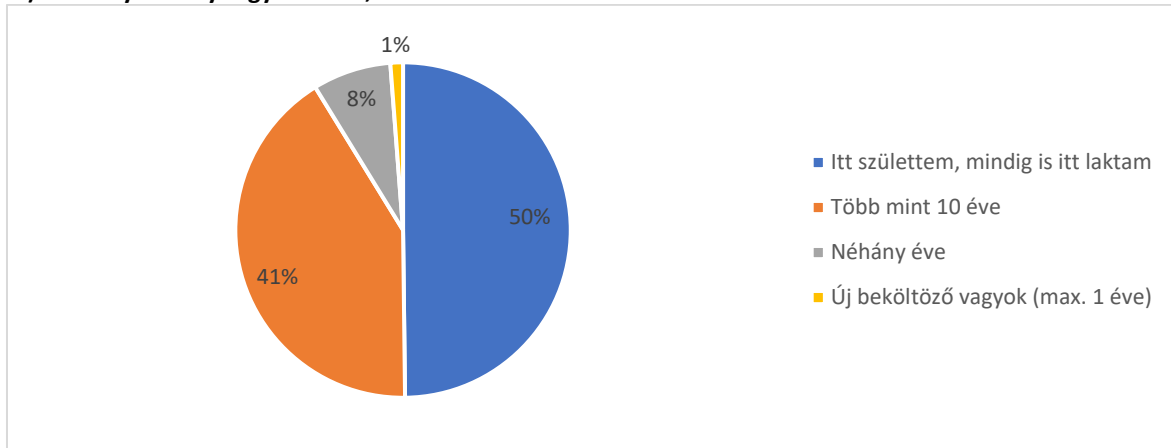
8.) Amennyiben Nyíregyházán él, mely városrészben lakik?



A nyíregyházi válaszadók lakóhely szerinti megoszlása a belvároson kívül viszonylag egyenletes megoszlást tükröz. A válaszadók 63%-a 4 városrészben lakik: a Belvárosban (26%), a Jósaváros, Stadion környéke, Hímes városrészben (17%), Örökösöldön (10%), Sóstóhegy, Sóstógyógyfürdő, Korányi kertváros városrészben (10%).

A többi városrész 10%-nál alacsonyabb arányban jelenik meg: Malomkert, Déli ipartelep, Huszártelep városrész (8%), Borbánya, Nyírjes, Kistelekiszőlő, Butyka, városrész (8%), Kertváros, Salamonbokor, Szabadságbokor (7%), Kőlapos, Oros, Nagyszállás (6%), Nyírszőlős, Felsőpázsit (6%), Bokortanyák, Császárszállás (2%).

9.) Amennyiben Nyíregyházán el, mióta lakik itt?

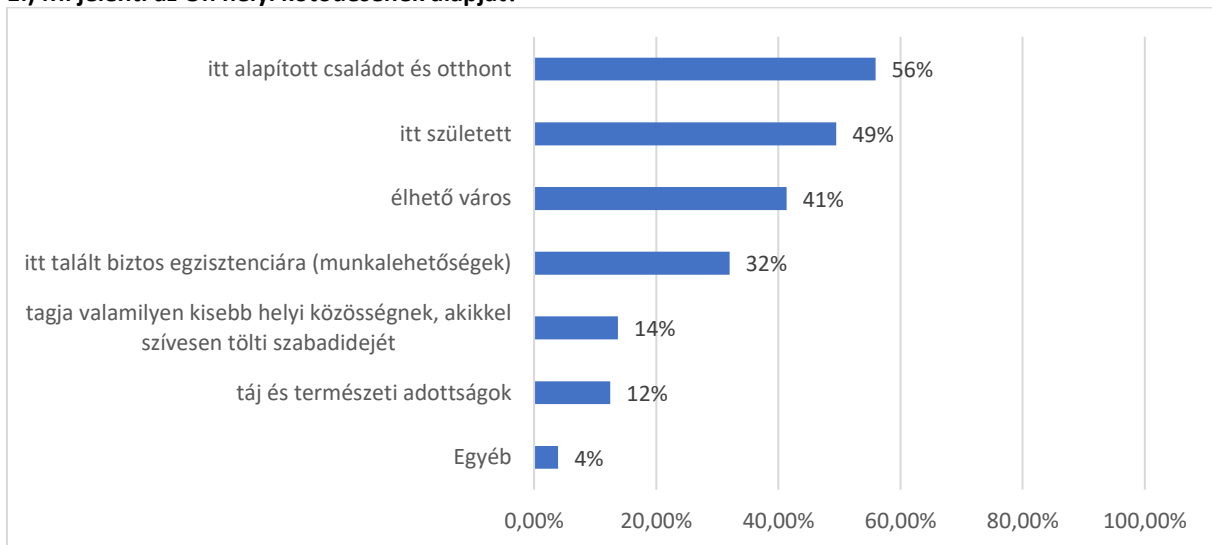


A válaszok alapján a válaszadók fele (50%) a városban született, közel fele (41%) több, mint 10 éve a város lakosa, és mindössze kis részük olyan beköltöző, aki 1 vagy néhány éve a település lakosa (9%).

II. Tematikus kérdések

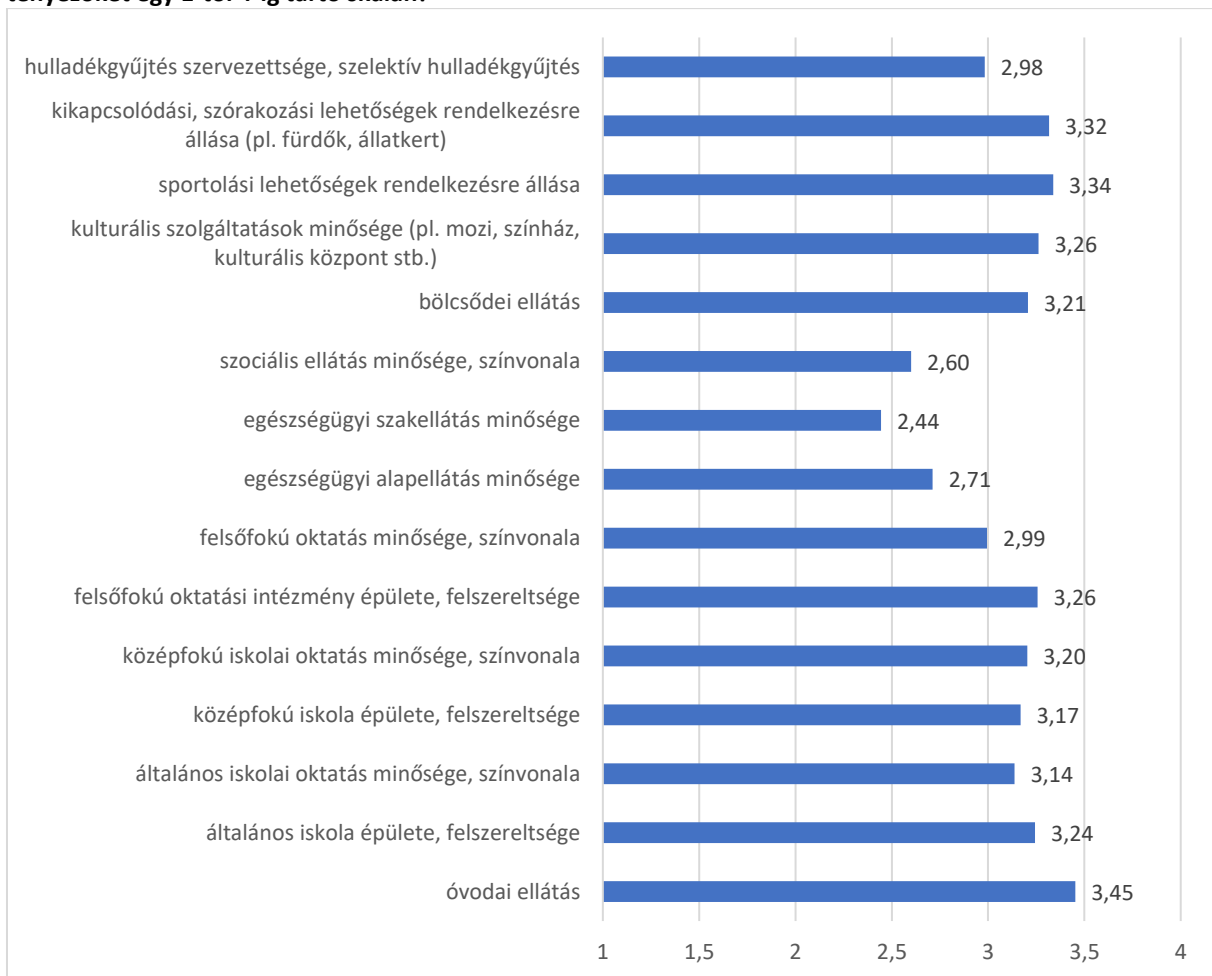
Megtartó város

1.) Mi jelenti az Ön helyi kötődésének alapját?



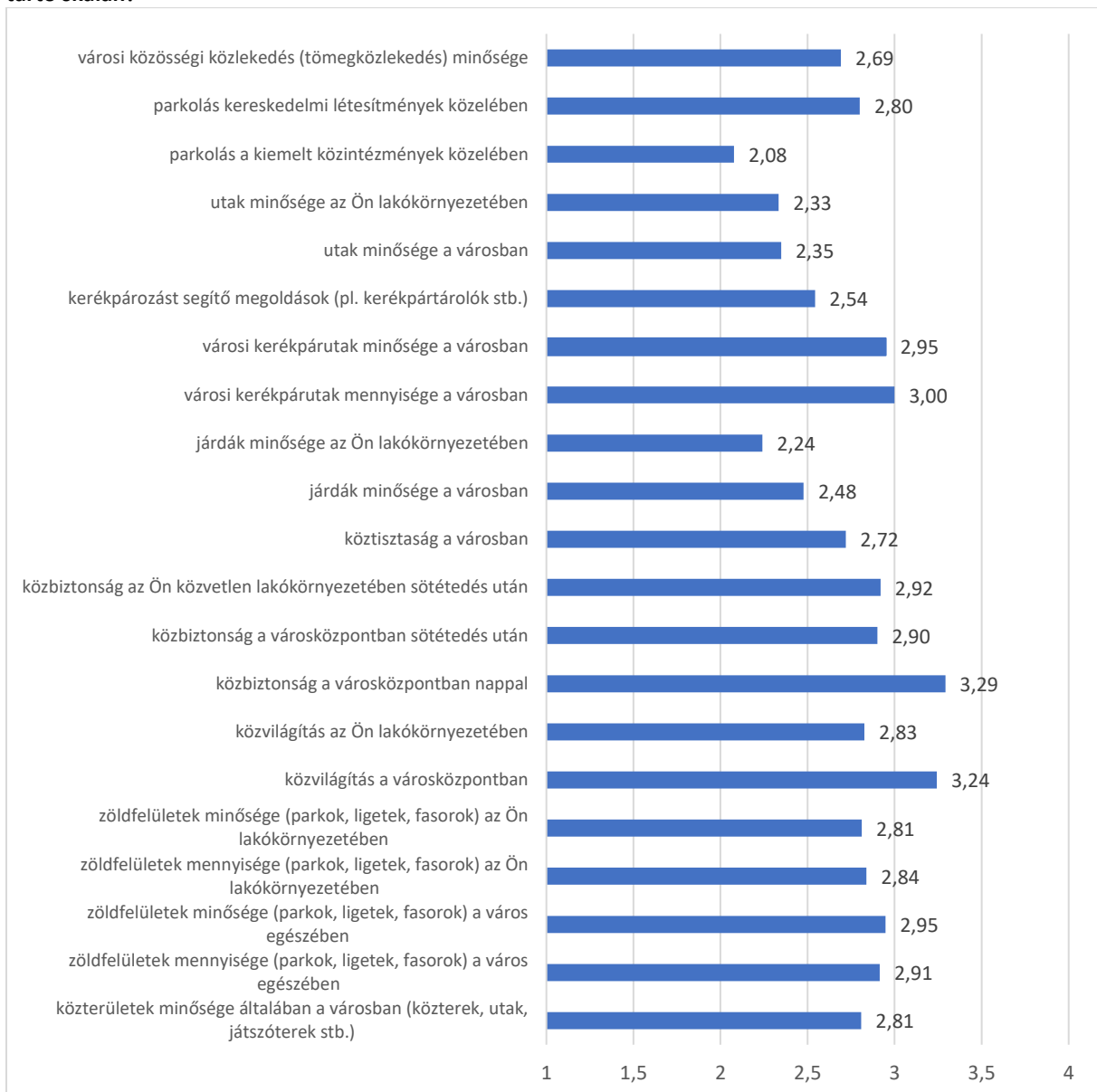
A kérdőívet kitöltők fele itt alapított családot, illetve itt született. A helyi kötődés alapját sokaknál az élhető város jelenti, valamint az, hogy itt találtak biztos egzisztenciára. Ezek mellett külön megemlítésre került még a válaszadók részéről a munkahely, az iskola és az egészségügy jelenléte, valamint a családhoz fűződő kapcsolat is.

2.) Kérjük, értékelje a Nyíregyházán elérhető szolgáltatásokat és egyéb városi életminőséget befolyásoló tényezőket egy 1-től 4-ig tartó skálán!



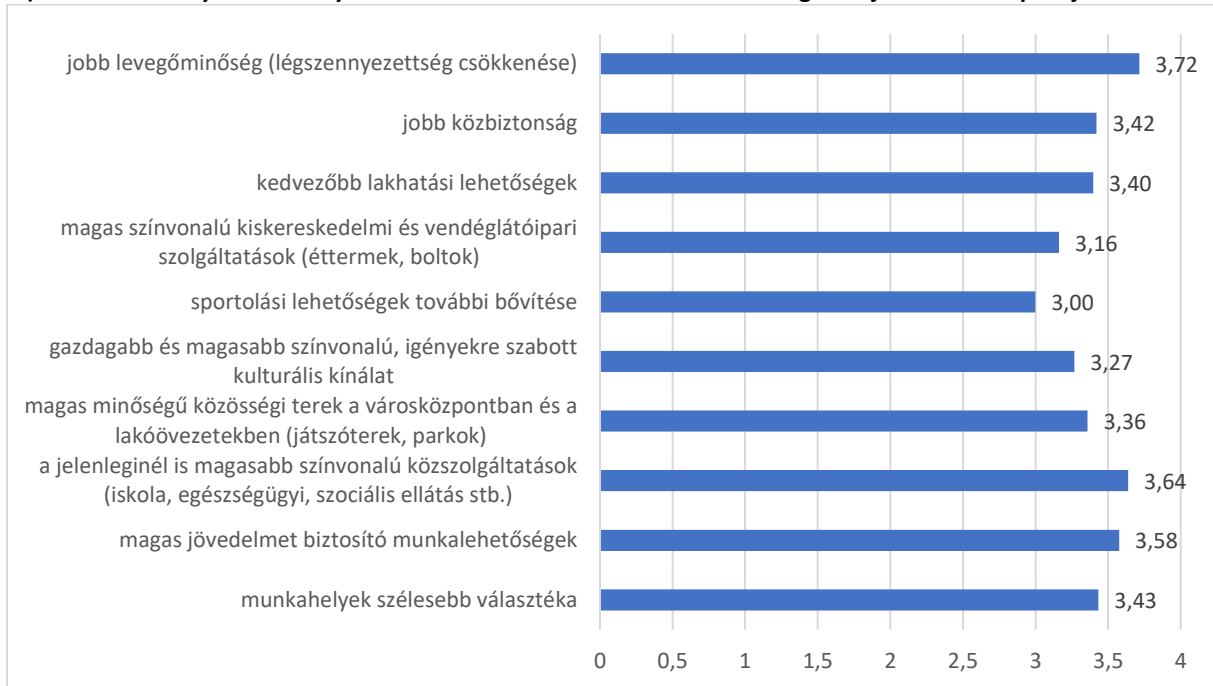
A Nyíregyházán elérhető szolgáltatások és egyéb városi életminőséget befolyásoló tényezők kapcsán a válaszadók alapvetően elégedettek a város nyújtotta szolgáltatásokkal és tényezőkkel. Leginkább az óvodai ellátással, a rendelkezésre álló sportolási lehetőségekkel és a kikapcsolódási, szórakozási lehetőségekkel elégedettek az emberek, míg az egészségügyi alap- és szakellátás minőségét, valamint a szociális ellátás minőségét illetően a válaszadók kevésbé elégedettek a városban elérhető szolgáltatásokkal.

3.) Kérjük, értékelje Nyíregyháza közterületeinek és közlekedésének minőségét és mennyiségét egy 1-től 4-ig tartó skálán!



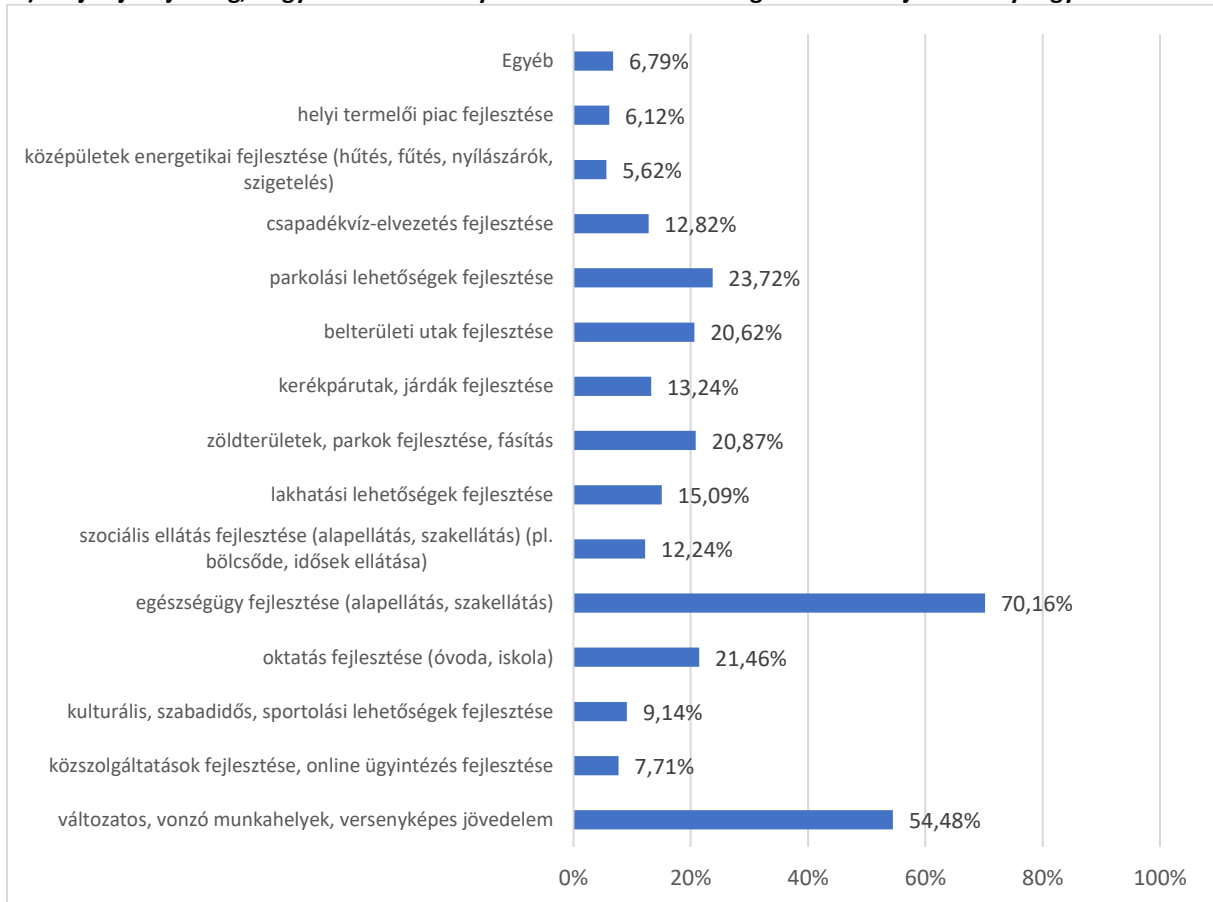
A kérdőívet kitöltők válasza alapján azt lehet elmondani, hogy Nyíregyháza közterületeinek és közlekedésének minőségével és mennyiségével kevésbé elégedettek az emberek. Leginkább a nappali városi közbiztonsággal, a városközponti közvilágítással és a városi kerékpárutak mennyiségével elégedettek a válaszadók, legkevésbé pedig a közintézmények közelében elérhető parkolással, a járdák minőségével és az utak minőségével elégedettek a megkérdezettek.

4.) A felsorolt tényezők mennyire lennének fontosnak az Ön életminőségének javítása szempontjából?



A válaszok alapján az összes felsorolt tényező fontos a válaszadók életminőségének javításában, ezen belül a jobb levegőminőség, a magasabb színvonalú közszolgáltatások és a magasabb jövedelmet biztosító munkahelyek azok, amelyek leginkább fontosak az itt élők számára.

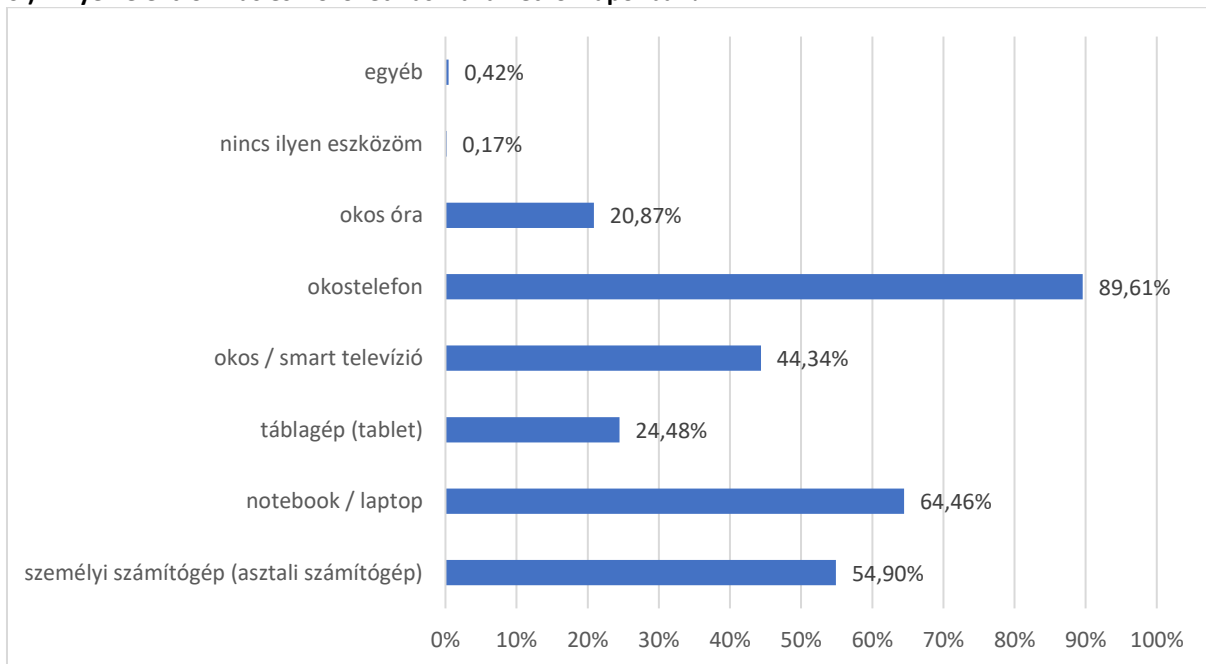
5.) Kérjük jelölje meg, hogy az Ön véleménye szerint mi lenne a 3 legfontosabb fejlesztés Nyíregyházán!



Az 1193 válaszadó véleménye szerint az egészségügy fejlesztése, valamint a vonzó munkahelyek és versenyképes jövedelem a legfontosabb fejlesztési terület Nyíregyházán. Fontosnak ítélik a válaszadók a parkolási lehetőségek fejlesztését, az oktatás fejlesztését, belterületi utak és a zöldterületek fejlesztését is. Ezek mellett a válaszadók az egyéb válaszlehetőségen belül konkrét példákat is megemlítettek az alábbi területeken: közösségi közlekedés fejlesztése, szelektív hulladékgyűjtés, városi és külterületi utak fejlesztése (földutak aszfaltozása, gyalogátkelőhelyek, utak, kerékpárutak), lakóépületek energetikai fejlesztése, külterületek fejlesztése, zöldterületek fejlesztése, védelme, növelése, levegő minőségének javítása, közbiztonság javítása, közvilágítás fejlesztése, magasabb színvonalú ruházati boltok.

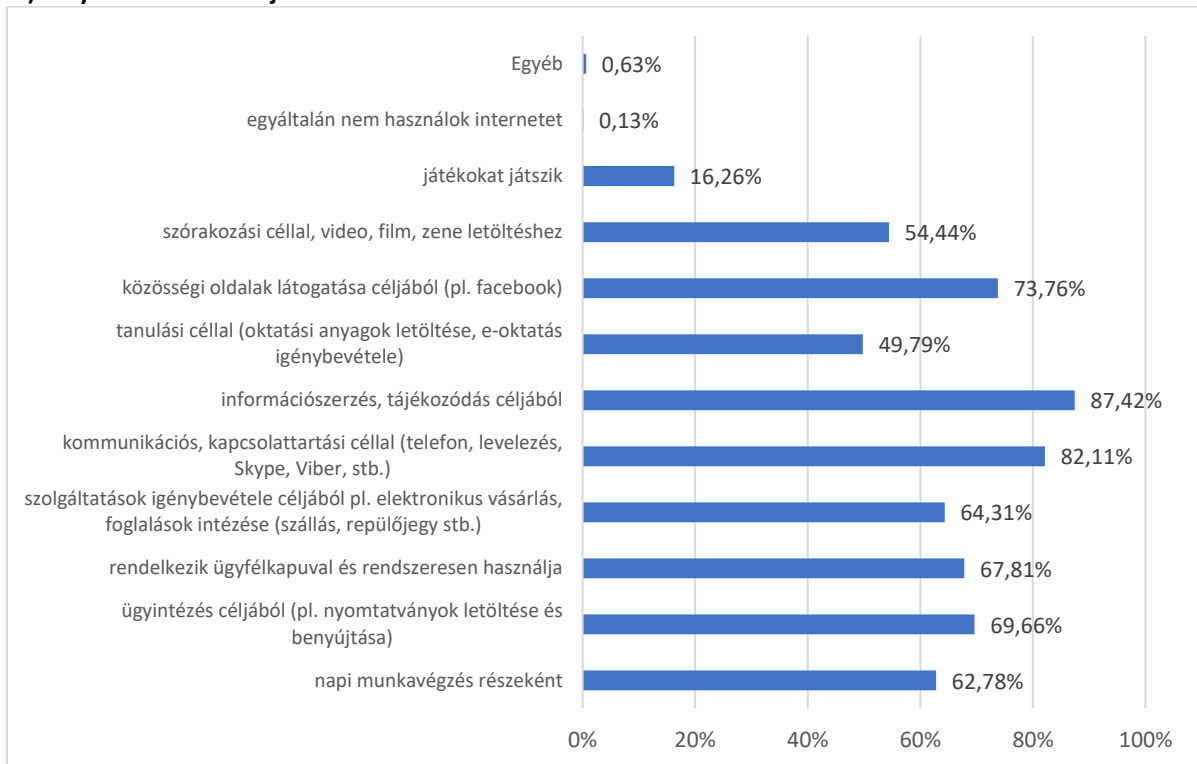
Digitális város

6.) Milyen elektronikus eszközöket használ a hétköznapiakban?



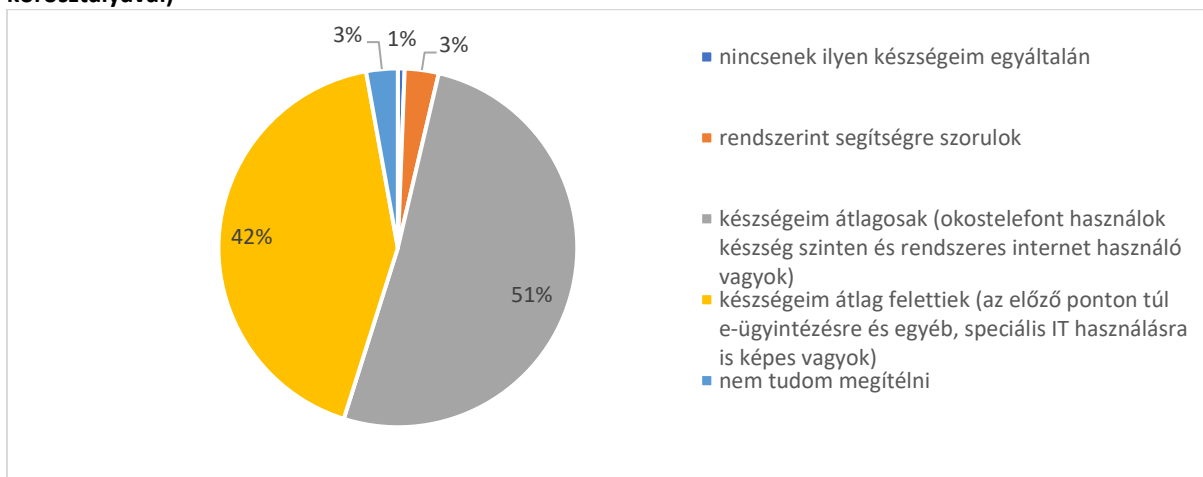
A kérdőívet kitöltők elsősorban okostelefont, notebookot/laptopot és személyi számítógépet használnak a hétköznapiakban, kisebb arányban pedig okos televíziót és táblagépet is. Ezek mellett külön megemlítésre került még a válaszadók részéről a játékkonzolok és normál televíziók használata is.

7.) Milyen céllal használja az internetet?



A válaszadók többsége információszerzési és kommunikációs céllal, közösségi oldalak látogatásának céljából, ügyintézés céljából és az ügyfélkapu révén használja az internetet. A fentiek mellett megemlítésre került még a munkavégzés céljából valló használat is.

8.) Hogyan értékeli saját jártasságát az IT eszközök használatával kapcsolatban? (összehasonlítva saját korosztályával)



A válaszok alapján a válaszadók fele (51%) átlagosra, közel fele (42%) pedig átlagon felülre értékeli az IT készségeit. Mindössze 7%-uk nem tudja megítélni vagy átlagon alulinak értékelte az IT képességeit. (A válaszok értékelésénél figyelembe veendő, hogy a kérdőíves felmérés online módon zajlott, ami torzíthatja az eredményeket.)

9.) Milyen módon kerül Ön ügyfélként kapcsolatba a szolgáltatókkal?

	áramszolgáltatás	távhő / hőszolgáltatás (amennyiben releváns)	víz- és csatorna szolgáltatás	hulladékszállítás	közösségi közlekedés	közhivatali ügyintézés (önkormányzat, kormányhivatal)	alapfokú oktatás (óvoda és általános iskola)	egészségügyi alapellátás	kulturális szolgáltatások (pl. mozi, színház, kulturális köznevelés stb.)	szociális ellátás (valamely családtag okán pl. idősellátás)
hagyományos postai levelezés	21,2%	17,3%	30,2%	31,5%	8,2%	9,7%	7,6%	6,0%	5,9%	7,8%
telefon	18,2%	13,3%	18,7%	18,7%	10,6%	15,5%	16,5%	34,5%	14,7%	19,5%
személyes ügyintézés	11,3%	11,3%	10,9%	10,7%	24,7%	47,5%	35,7%	57,3%	48,6%	31,8%
online ügyintézés / e- mail	49,1%	24,4%	37,1%	24,7%	16,8%	45,8%	18,5%	20,7%	30,0%	10,3%
mobil applikáció	11,5%	4,5%	3,4%	2,5%	14,5%	4,3%	3,5%	2,5%	7,3%	2,2%
digitális mérőkön /eszközökön keresztül	13,0%	11,4%	11,1%	1,6%	2,9%	3,1%	5,2%	3,0%	4,1%	3,9%
nem kerültem velük kapcsolatba	7,6%	32,3%	10,0%	21,4%	31,6%	4,7%	28,4%	6,5%	10,2%	34,8%

A válaszadók közel negyede személyes ügyintézés (24%), illetve online ügyintézés (23%) során kerül kapcsolatba a szolgáltatókkal, míg 16%-uk egyáltalán nem került kapcsolatba a felsorolt szolgáltatókkal. Leginkább az áramszolgáltatás, a közhivatali ügyintézés és az egészségügyi alapellátás kapcsán vették fel a válaszadók a kapcsolatot a szolgáltatókkal.

Az online ügyintézés leginkább az áramszolgáltatás, a közhivatali ügyintézés és a víz- és csatornaszolgáltatás esetében jellemző.

Kiszolgáló/Zöldülő város

10.) Mennyire jellemzőek az alábbiak az Ön életvitelében?



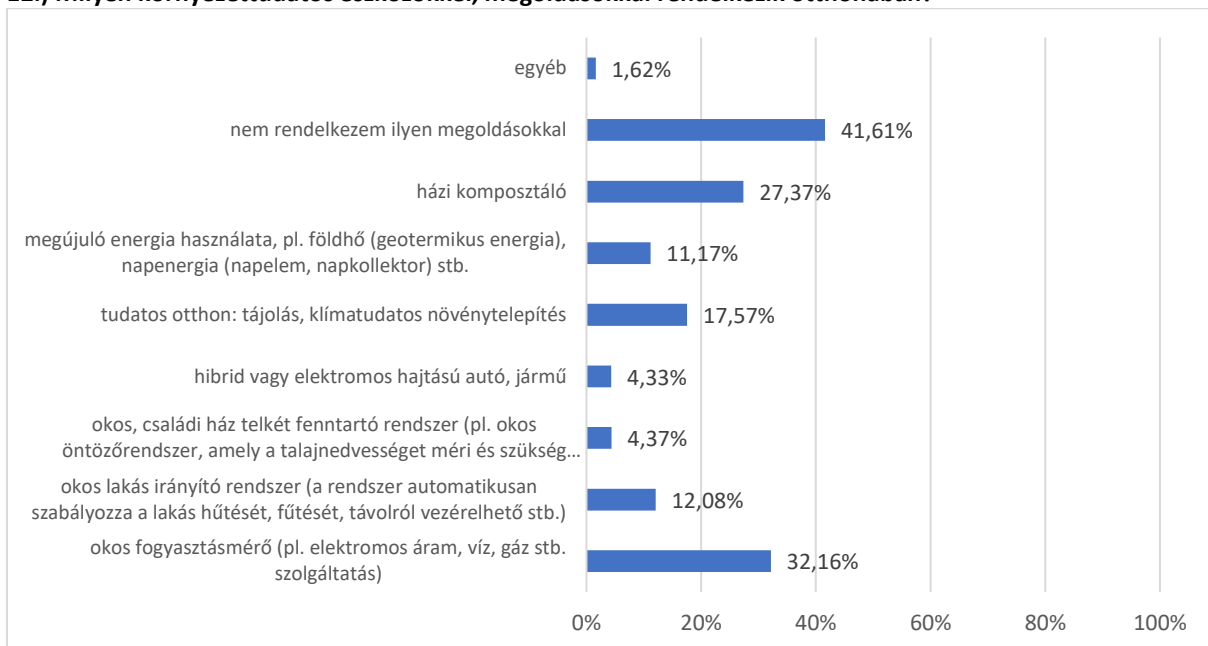
A válaszadók válasza alapján leginkább a környezettudatos életvitel és a szelektív hulladékgyűjtés, legkevésbé pedig a megújuló energiaforrások használata és a közösségi aktivitás a jellemző a megkérdezettek életvitelét illetően.

11.) Ha a város jövőjére gondol mennyire tartja fontosnak ugyanezeket a szempontokat?



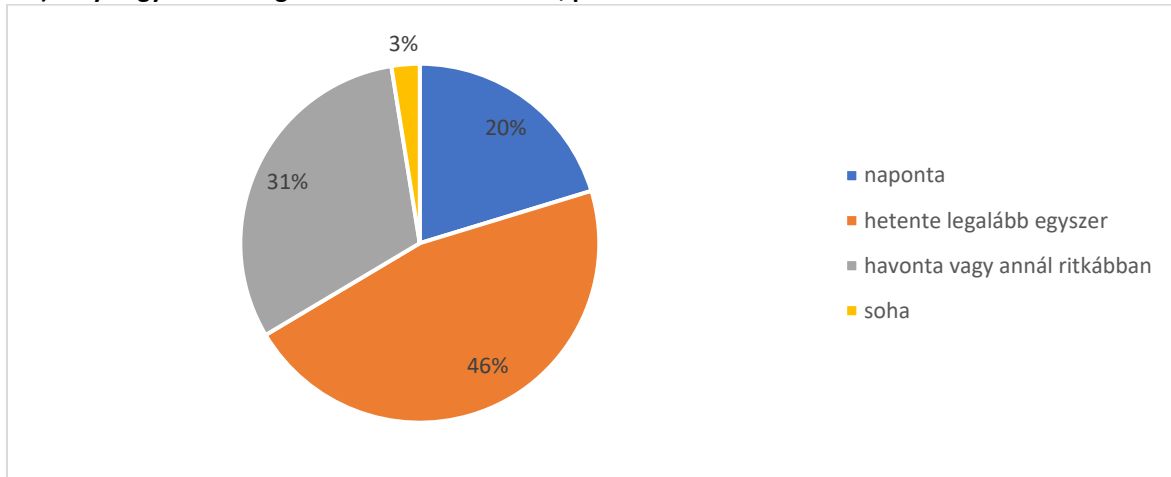
A kérdőívet kitöltők a város jövője kapcsán szintén a környezettudatos életvitelt, illetve a szelektív hulladékgyűjtést tartották a legfontosabb szempontoknak, legkevésbé fontos szempontoknak pedig a közösségi aktivitást és az egészséges, a térségben termelt élelmiszerek fogyasztását jelölték válaszaikban. Alapvetően azt lehet elmondani, hogy a válaszadók egy szempont kivételével ugyanazokat a tényezőket tartják fontosnak a városuk jövője kapcsán, mint amiket jelenleg is életvitelszerűen alkalmaznak a mindennapjaikban, azonban minden tényezőt fontosabbnak ítélnék, mint amennyire az saját életvitelükben megjelenik.

12.) Milyen környezettudatos eszközökkel, megoldásokkal rendelkezik otthonában?



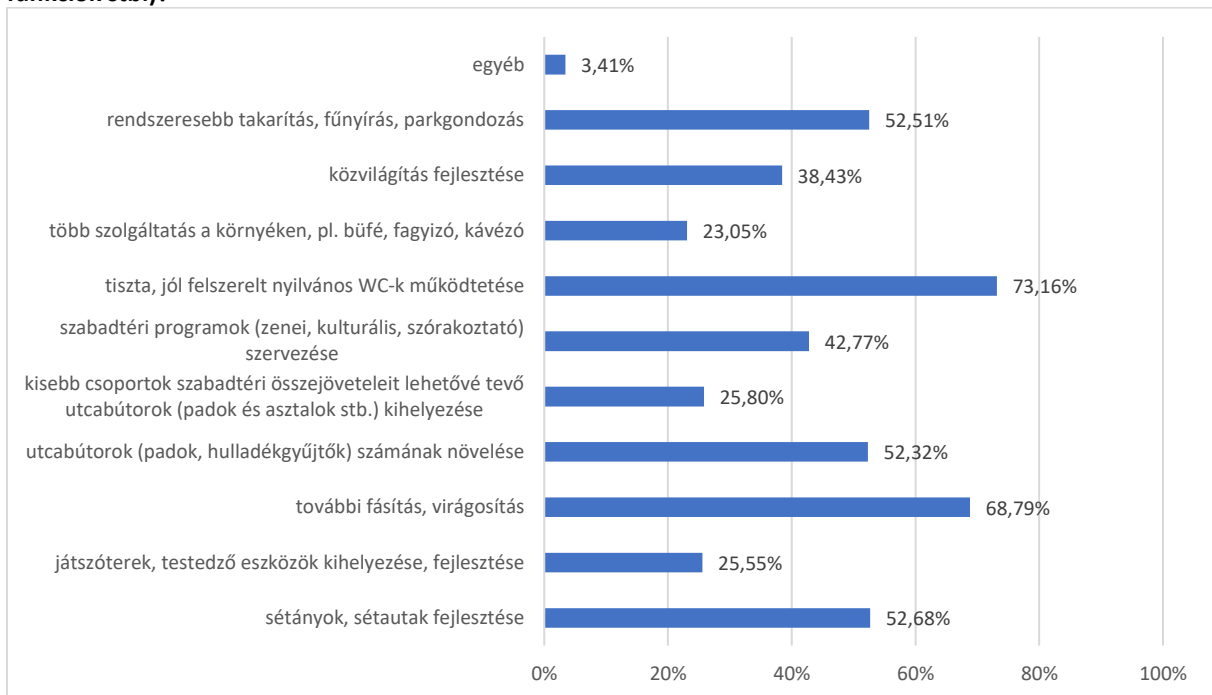
A válaszadók többsége a felsorolt környezettudatos eszközökkel nem rendelkezik a válaszok alapján, egyharmaduk okos fogyasztásmérővel és házi komposztálóval rendelkezik. Legkevésbé pedig a hibrid vagy elektromos hajtású járművek, illetve az okos családi ház telkét fenntartó rendszerek alkalmazása jellemző a válaszadókra. A fenti válaszlehetőségeken túlmenően a válaszadók külön megemlítették még a szelektív hulladékgyűjtést, a napelem használatot, az energiatakarékos háztartási gépek- és izzók használatát, az esővízgyűjtést, a kerékpár használatot, a víztisztító gépek alkalmazását, a környezetbarát termékek vásárlását és használatát az általuk alkalmazandó környezettudatos megoldások kapcsán.

13.) Milyen gyakran látogat városi zöldterületeket, parkokat?



A kérdőívet kitöltők kétharmada napi (20%), illetve heti (46%) szinten, harmaduk (31%) pedig havi szinten látogatja a városi zöldterületeket.

14.) Hogyan lehetne vonzóbbá tenni a belváros zöldfelületeit az Ön és családja számára (fejlesztések, új funkciók stb.)?

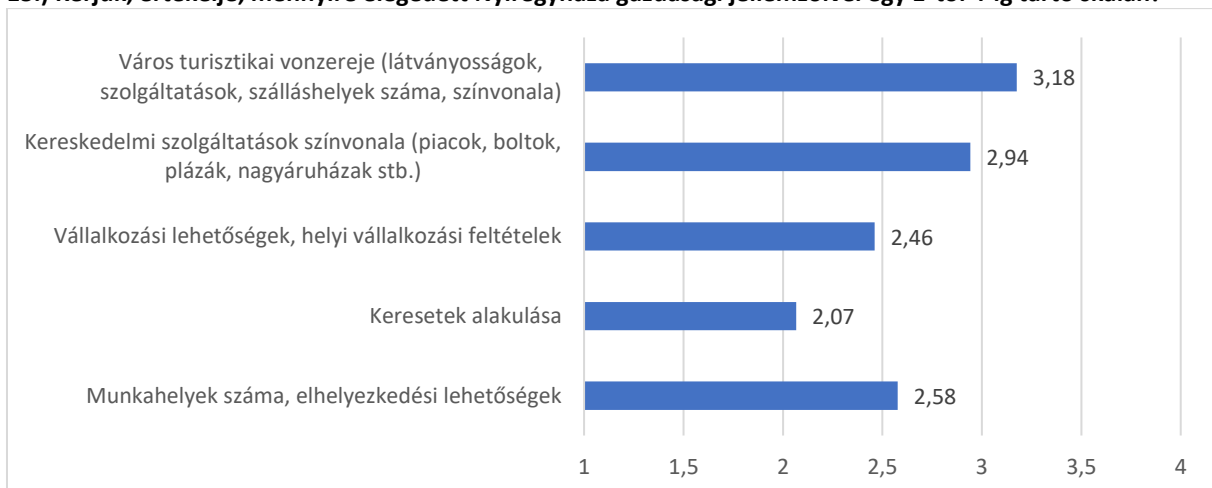


A válaszok alapján elsősorban nyilvános illemhelyek működtetésére (73%), fásítással és virágosítással (69%), sétányok fejlesztésével (53%), rendszeres parkgondozással (53%), valamint az utcabútorok számának a növelésével (52%) lehetne vonzóbbá tenni a belváros zöldfelületeit.

A megadott válaszlehetőségeken túlmenően az egyéb válaszok között felsorolt javaslatok alapján a burkolatok mennyiségének csökkentésével, fásítással, az utcabútorok karbantartásával, a közbiztonság fejlesztésével, kutyafuttatók kialakításával, a közterületek karbantartásával és az autóforgalom korlátozásával is vonzóbbá lehetne tenni ezeket a területeket Nyíregyháza belvárosában a megkérdezettek szerint.

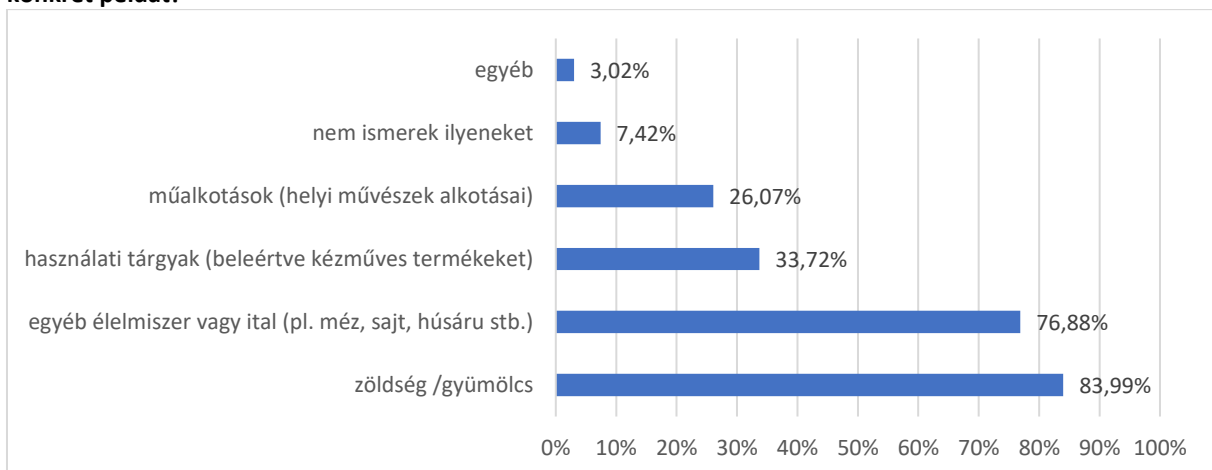
Prosperáló város

15.) Kérjük, értékelje, mennyire elégedett Nyíregyháza gazdasági jellemzőivel egy 1-től 4-ig tartó skálán!



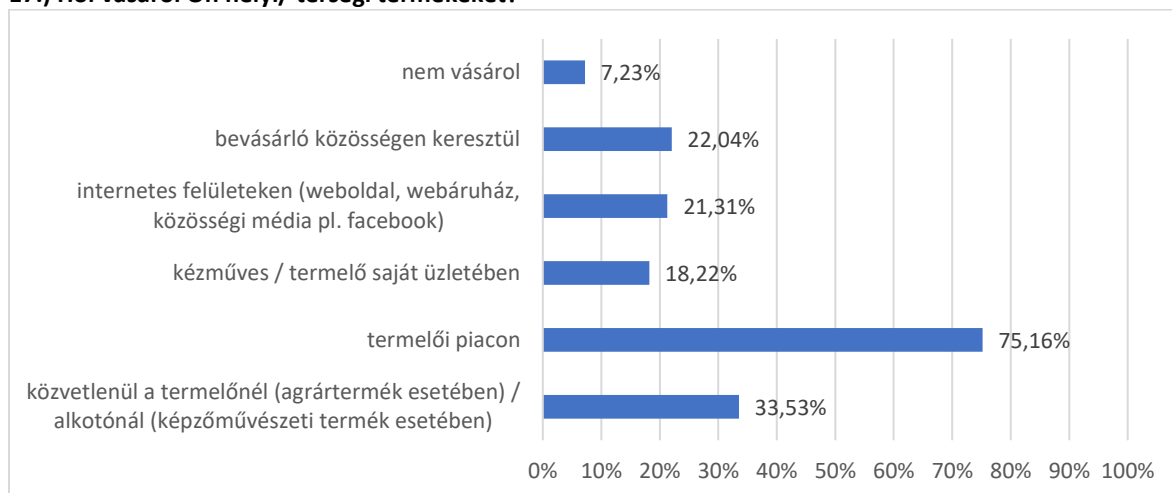
A kérdőívet kitöltők Nyíregyháza turisztikai vonzerejével és a kereskedelmi szolgáltatások színvonalával a legelégedettebbek a gazdasági jellemzők közül, míg a keresetek alakulásával a legelégedetlenebbek.

16.) Milyen helyben (Nyíregyházán, illetve térségében) létrehozott termékeket ismer? Soroljon fel egy-két konkrét példát!



A Nyíregyházán, illetve térségében létrehozott termékek kapcsán a válaszadók elsősorban a zöldség és gyümölcs árut, illetve az egyéb élelmiszereket (méz, sajt, húsáru) említették, de ismernek helyi kézműves használati tárgyakat és helyi műalkotásokat is. Ezekon túlmenően még külön megemlítésre kerültek a ZEMA termékek, az EKO termékek, a LEGO termékek, a nyíregyházi Kosár Közösség termékei, a Kálmánházi hústermékek, a pálinka, a tejtermékek (sajt), mangalica termékek is.

17.) Hol vásárol Ön helyi/ térségi termékeket?



A lakossági kérdőív alapján a helyi termékek ismertsége jónak tekinthető, mivel a válaszadók többsége ismer valamilyen helyi élelmiszert (legtöbbször gyümölcsöt/zöldséget, de a méz, a sajt, a húсарu és a szeszes ital is jellemző). A termékek vásárlása legtöbbször termelői piacon történik (75,16%), amelyet – jelentősen lemaradva – a közvetlen termelői/alkotói vásárlás (33,53%), illetve a bevásárló közösség (22,04%) követ.

Egyéb észrevételek a kérdőíves felméréssel kapcsolatban:

A válaszadók néhány fő területre vonatkozóan tettek észrevételeket, megjegyzéseket a kérdőív kitöltése kapcsán: infrastruktúra, közlekedés, oktatás, egészségügy és egyéb területek.

Infrastruktúra kapcsán a közvilágítás fejlesztését, az épületek karbantartását, közösségi parkok kialakítását, a körút bővítését, a külterületi utak fejlesztését, a járdák karbantartását, a parkolási lehetőségek fejlesztését, villamos kialakítását és a kisvasút újra indítását javasolták.

Közlekedés kapcsán a közösségi közlekedés fejlesztését (busz), a buszmegállók és kerékpárutak fejlesztését, a kerékpártárolók modernizálását, a zebrák és okoszebrák karbantartását és a belvárosi autó- és sebességkorlátozást jelölték meg egyéb észrevételként, megjegyzésként a válaszadók.

Az oktatás és egészségügy terén a válaszadók ezeknek a területeknek a fejlesztését, míg az egyéb kategóriában pedig a szelektív hulladékgyűjtést, a levegőtisztaság javítását, a faültetést, a csapadékvízvezestést, a munkahelyteremtést, a magasabb béreket és kutyafuttatók kihelyezését javasolták a válaszadók.

8.2.2 Intézményi / szervezeti felmérés

8.2.2.1 Kérdőív sablon

Intézményi / szervezeti kérdőív

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája

Tisztelt Intézményvezető!

Jelenleg készül Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája (FVS). Ez a dokumentum lesz az alapja a város EU-s támogatásból (TOP Plusz) megvalósuló fejlesztéseinek 2021-2027 között, emellett a városban megvalósuló valamennyi jövőbeni fejlesztés tervezési keretét is szolgál és lehetővé teszi, hogy a város tovább fejlődjön, kulturális, gazdasági, turisztikai téren egyaránt. A városfejlesztési stratégia kidolgozása a feltétele annak, hogy olyan nagyszabású, a város arculatát is meghatározó projektek valósulhassanak meg, mint például a már megvalósult állatparki fejlesztések (Hópárduc kifutó, Indiaház, Új főbejárat, Jégkorszak stb.), a közösségi közlekedés átalakítása (CNG új buszok beszerzése), a további turisztikai célú beruházások (Szabadtéri Színpad rekonstrukciója, Szindbád kialakítása, 4 csillagos Hotel Sóstógyógyfürdőn, Pangea Hotel stb.) vagy a zöld várost célzó fejlesztések (pl. a Bujtosi Városliget fejlesztése), és még hosszasan sorolhatnánk.

A kérdőív célja az intézmények fejlesztési igényeinek összegyűjtése, felkészültségük és szükségleteik felmérése, kiemelten az informatikai és környezetvédelmi területen.

Kérjük segítse válaszaival a stratégia kidolgozását, és ezzel Nyíregyháza jövőbeli fejlődését!

Köszönjük együttműködését!

Dr. Kovács Ferenc

polgármester

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata

Alapadatok

Szervezet neve, címe:	
Kitöltő neve, beosztása:	
Telefonszáma:	
E-mail címe:	
Az intézmény szolgáltatási területe Kérjük jelölje be!	<ul style="list-style-type: none">• Közigazgatás• Kultúra, közművelődés• Oktatás-nevelés• Sport, szabadidő• Egészségügy, szociális ellátás• Városüzemeltetés• Egyéb:
Az intézmény / szervezet földrajzi ellátási területe Kérjük jelölje be! Több válasz is lehetséges.	<ul style="list-style-type: none">• Nyíregyháza• Nyíregyházi járás• Nyíregyházi kistérség• Szabolcs-Szatmár-Bereg megye• Egyéb:
Az intézmény / szervezet dolgozóinak létszáma Kérjük jelölje be!	<ul style="list-style-type: none">• 1-9 fő• 10-19 fő• 20-49 fő• 50-99 fő• 100-249 fő• 250 fő felett

I. Általános fejlesztési szükségleteket felmérő kérdéscsoport

1. Mi intézményének / szervezetének 5-7 évre vonatkozó jövőképe, fő céljai?	
Fejlesztési terv	
Milyen változtatásokat terveznek a működésben az elkövetkező években? Több válasz is megjelölhető.	<ul style="list-style-type: none"> • profil bővítés • profil szűkítés • szervezeti átalakítás • finanszírozás átalakítása • egyéb:
Tervezik-e szolgáltatásaik fejlesztését, bővítését?	<ul style="list-style-type: none"> • igen • nem
Tervezik-e informatikai, digitális fejlesztések megvalósítását?	<ul style="list-style-type: none"> • igen • nem
Tervezik-e energetikai fejlesztések megvalósítását?	<ul style="list-style-type: none"> • igen • nem
Rendelkeznek-e intézményi / szervezeti szintű fejlesztési tervvel?	<ul style="list-style-type: none"> • igen • nem
Ha igen, mikor készült és mi a címe?	
Ha nyilvánosan megismerhető, mi az elérhetősége?	
Milyen, a korábbiakhoz képest áttörő, újszerű fejlesztési elképzeléseik vannak az intézménnyel / szervezettel kapcsolatban?	
2. Milyen konkrét fejlesztéseket terveznek, illetve tartanak szükségesnek a feladatellátás hatékonyságának növelése, illetve céljaik megvalósulása érdekében? Kérjük, sorolja fel a legfontosabbakat, amennyiben lehetséges, javaslatait fejtsse ki bővebben (tartalom, indoklás, tervezett költség, támogatás/finanszírozás forrása)!	
a.) infrastruktúra fejlesztés (épületkarbantartás, bővítés, ingatlan vásárlás és fejlesztés, összevonás, ingatlan értékesítés, energetika stb.)	
fejlesztési javaslat 1	
fejlesztési javaslat 2	
fejlesztési javaslat 3	
b.) eszközfejlesztés (nem digitális)	
fejlesztési javaslat 1	
fejlesztési javaslat 2	
fejlesztési javaslat 3	
c.) eszközfejlesztés (digitális)	
fejlesztési javaslat 1	
fejlesztési javaslat 2	
fejlesztési javaslat 3	
d.) nem infrastrukturális, soft (program típusú) fejlesztések: pl. szolgáltatások fejlesztése, bővítése, szervezetfejlesztés, szoftver fejlesztés, humán erőforrás fejlesztés, IT képzések, helyi, hazai, külföldi kapcsolatok fejlesztése	
fejlesztési javaslat 1	
fejlesztési javaslat 2	
fejlesztési javaslat 3	

3. Kérjük, sorolja fel az elmúlt 10 évben MEGVALÓSULT fontosabb fejlesztéseket (projekteket, pályázatokat)! Kérjük, az alábbi adatokat adja meg: fejlesztés megnevezése (projekt címe), rövid leírása, összege, finanszírozás/támogatás forrása! Kérjük, bővítse sorokkal a táblázatot amennyiben szükséges.

	Fejlesztés megnevezése, rövid leírása	Fejlesztés összege (millió Ft)	Finanszírozás/támogatás forrása (Kérjük, a megfelelőt jelölje meg)
fejlesztés 1			<ul style="list-style-type: none"> • önkormányzati • Európai Unió (TOP, egyéb Operatív Program; közvetlen brüsszeli program) • állami (célprogramok / céltámogatás) • önerős beruházás • egyéb
fejlesztés 2			<ul style="list-style-type: none"> • önkormányzati • Európai Unió (TOP, egyéb Operatív Program; közvetlen brüsszeli program) • állami (célprogramok / céltámogatás) • önerős beruházás • egyéb
fejlesztés 3			<ul style="list-style-type: none"> • önkormányzati • Európai Unió (TOP, egyéb Operatív Program; közvetlen brüsszeli program) • állami (célprogramok / céltámogatás) • önerős beruházás • egyéb
fejlesztés 3			<ul style="list-style-type: none"> • önkormányzati • Európai Unió (TOP, egyéb Operatív Program; közvetlen brüsszeli program) • állami (célprogramok / céltámogatás) • önerős beruházás • egyéb
fejlesztés 3			<ul style="list-style-type: none"> • önkormányzati • Európai Unió (TOP, egyéb Operatív Program; közvetlen brüsszeli program) • állami (célprogramok / céltámogatás) • önerős beruházás • egyéb

II. Digitális átállás menetrend helyzetértékelő részét támogató kérdéscsoport

1. Információs és kommunikációs technológiák (IKT), adatvagyon és okos eszközök (ellátottság – felszereltség):

Információs és kommunikációs technológiák (IKT)				
1.a) Az intézmény / cég IKT eszközállománya		Rendelkezésre áll	Mennyiség	Minőség
Kérjük, adja meg, hogy rendelkezésre állnak-e az alábbi eszközök és értékelje az azok mennyiségét és minőségét a megfelelő válasz megjelölésével!	asztali számítógép (PC)	<ul style="list-style-type: none"> • igen • nem 	<ul style="list-style-type: none"> • megfelelő • fejlesztendő 	<ul style="list-style-type: none"> • megfelelő • fejlesztendő
	laptop	<ul style="list-style-type: none"> • igen • nem 	<ul style="list-style-type: none"> • megfelelő • fejlesztendő 	<ul style="list-style-type: none"> • megfelelő • fejlesztendő
	adattároló szerver	<ul style="list-style-type: none"> • igen • nem 	<ul style="list-style-type: none"> • megfelelő • fejlesztendő 	<ul style="list-style-type: none"> • megfelelő • fejlesztendő
	szerverszoba (külön helyiség)	<ul style="list-style-type: none"> • igen • nem 	<ul style="list-style-type: none"> • megfelelő • fejlesztendő 	<ul style="list-style-type: none"> • megfelelő • fejlesztendő

Információs és kommunikációs technológiák (IKT)				
	működéshez kapcsolódó okos telefon	<ul style="list-style-type: none"> igen nem 	<ul style="list-style-type: none"> megfelelő fejlesztendő 	<ul style="list-style-type: none"> megfelelő fejlesztendő
	nyomtató	<ul style="list-style-type: none"> igen nem 	<ul style="list-style-type: none"> megfelelő fejlesztendő 	<ul style="list-style-type: none"> megfelelő fejlesztendő
	fénymásoló	<ul style="list-style-type: none"> igen nem 	<ul style="list-style-type: none"> megfelelő fejlesztendő 	<ul style="list-style-type: none"> megfelelő fejlesztendő
	helyi vezetékes hálózat (LAN)	<ul style="list-style-type: none"> igen nem 	<ul style="list-style-type: none"> megfelelő fejlesztendő 	<ul style="list-style-type: none"> megfelelő fejlesztendő
	helyi wifi	<ul style="list-style-type: none"> igen nem 	<ul style="list-style-type: none"> megfelelő fejlesztendő 	<ul style="list-style-type: none"> megfelelő fejlesztendő
Milyen egyéb IKT eszközfejlesztést tartanak szükségesnek az intézménynél?				
HÁLÓZATBA vannak kapcsolva az IKT eszközök? Kérjük, jelölje meg!	<ul style="list-style-type: none"> igen nem részben 			
1.b) IKT eszközök által támogatott alaptevékenységek, IKT fejlesztések				
Milyen ALAPTEVÉKENYSÉGEKET segítenek IKT eszközök (pl. közterület felügyelet esetében adatrögzítés, fotódokumentáció készítés, küldés, tárolás stb.)				
Milyen jelentősebb IKT fejlesztései VANNAK, ILL. VOLTAK az intézménynek az utóbbi 10 évben? Amennyiben voltak ilyenek, kérjük, sorolja fel a legjelentősebbeket! (Kérjük adja meg: megnevezés, rövid tartalom, összeg, finanszírozás forrása)				
Kérjük, sorolja fel, milyen jelentősebb IKT fejlesztéseket TERVEZNEK! (Kérjük adja meg: megnevezés, rövid tartalom, összeg, finanszírozás forrása)				
Milyen AKADÁLYOKAT kell még leküzdeni az intézményen belül az okos eszközök és rendszerek fejlődése és használatuk elterjedése érdekében? Kérjük, jelölje meg! Több válasz is lehetséges.	<ul style="list-style-type: none"> az alkalmazottak / munkatársak egyéni ellenállása az alkalmazottak / munkatársak egyéni kompetenciáinak hiánya eszközök beszerzését akadályozó forráshiány szervezeti akadályok ellenállás a szolgáltatás használói részéről egyéb: 			
1.c) DIGITÁLIS ADATVAGYON				
Rendelkeznek-e adminisztratív és pénzügyi adatokkal?	<ul style="list-style-type: none"> igen nem 			
Rendelkeznek-e alaptevékenységhez kapcsolódó adatokkal?	<ul style="list-style-type: none"> igen nem 			
Rendelkeznek-e nyílt adatbázissal?	<ul style="list-style-type: none"> igen nem 			

Információs és kommunikációs technológiák (IKT)	
<p>Mi történik az alaptevékenység során keletkezett digitális adatokkal? Kérjük, jelölje meg! Több válasz is lehetséges.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • csak digitális adattárolás történik, feldolgozás nincs • adatfeldolgozás a napi szintű működést támogatja • megjelenítés belső használatra, pl. feldolgozás jelentések készítéséhez, prognózishoz • bizonyos típusú alaptevékenységhez kapcsolódó adatok nyilvános megjelenítése (pl. honlapon a közszolgáltatást igénybe vevők felé) • egyéb (kérjük részletezze):
<p>Hol kerülnek tárolásra az alaptevékenységhez kapcsolódó adatok? Kérjük, jelölje meg! Több válasz is lehetséges.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • saját adatbázisban (szerver) • saját adatfelhőben • központi adatbázisban (szerver) • központi adatfelhőben • harmadikfél-szolgáltató rendszerében

1.2. A KOMMUNIKÁCIÓ módja és eszközei:		
<p>Mennyire jellemző az alábbi módszerek használata a belső (intézményen/cégen belüli) kommunikációban? Kérjük, hogy az 1-től 5-ig terjedő skálán 1-gyel jelölje, ha az eszköz használata egyáltalán nem jellemző, 5-tel, ha az a legjellemzőbb.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • digitális zárt / belső posta, „üzenőfal” • e-mail • telefon • chat 	<p>1-2-3-4-5 1-2-3-4-5 1-2-3-4-5 1-2-3-4-5</p>
<p>Mennyire jellemző az alábbi módszerek használata külső (fenntartó, intézmények, ügyfelek stb. felé történő) kommunikációban? Kérjük, hogy az 1-től 5-ig terjedő skálán 1-gyel jelölje, ha az eszköz használata egyáltalán nem jellemző, 5-tel, ha az a legjellemzőbb.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ügyfélszolgálat • hirdetőtábla • üzenőtábla • normál postai levél • e-mail • telefon • mobiltelefonos applikáció (mobilapp) • weboldal / honlap 	<p>1-2-3-4-5 1-2-3-4-5 1-2-3-4-5 1-2-3-4-5 1-2-3-4-5 1-2-3-4-5 1-2-3-4-5</p>
<p>Mi az intézmény honlapjának elérhetősége?</p>	<p>www.</p>	
<p>Mióta rendelkeznek honlappal? Kérjük, jelölje meg!</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 10 évnél régebben • 5-10 éve • 1-5 éve • 1 évnél rövidebb ideje • Készítés alatt van • Nem rendelkeznek még honlappal 	
<p>Ha nem rendelkezik honlappal, annak mi az oka? Kérjük, jelölje meg!</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hiányzó idő • hiányzó szakértelem • a szolgáltatás célcsoportja ismeretük szerint nem igényli • egyéb: 	
<p>Hogyan jellemezné a honlap tartalmát és működtetésének célját? Kérjük, jelölje meg! Több válasz is lehetséges.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • egyoldalú információközlés történik (statikus pl. intézmény leírása) • egyoldalú információközlés történik (dinamikus pl. napi aktualitások, hírek) • egyoldalú információközlés történik (formanyomtatványok letölthetők) • kétoldalú információcsere történik pl. rendelés leadása a felületen • kétoldalú információcsere történik pl. hibabejelentés, a szolgáltatásban jelentkező problémák jelzése • többoldalú információcsere történik pl. vélemények, igények megosztása, viták kezdeményezése • egyéb: 	

1.2. A KOMMUNIKÁCIÓ módja és eszközei:	
Az ügyfelekkel / a szolgáltatást igénybe vevőkkel való kapcsolattartásban milyen internetes kommunikációs felületeket használnak? Kérjük, jelölje meg!	<ul style="list-style-type: none"> • honlap • applikáció • egyéb (pl. facebook): • nem használunk ilyen
Ha nem használnak ilyen, annak mi az oka?	
Történt-e bármilyen IGÉNYFELMÉRÉS vagy ELÉGEDETTSÉG VIZSGÁLAT az Önök által nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatban a szolgáltatást használók / ügyfelek körében? Kérjük, jelölje meg!	<ul style="list-style-type: none"> • igen • nem
Ha volna rá lehetőségük szolgáltatásukat milyen tartalommal és funkciókkal jelenítenék meg egy VÁROSI MOBIL telefonos APPLIKÁCIÓ-ban? Kérjük, jelölje meg! Több válasz is lehetséges.	<ul style="list-style-type: none"> • alapinformációk közzlése • interaktív felület pl. rendelés leadás • figyelmeztetés: pl. valamilyen helyi közszolgáltatásokat érintő lakossági határidőkre - lomtalanítás) • Időpont foglalási lehetőségek • direkt kommunikációs felület a helyi lakosokkal • lakossági bejelentések fogadása és kezelése • egyéb:

1.3. FENNTARTÁST SEGÍTŐ OKOS ESZKÖZÖK és rendszerek	
Használnak-e bármilyen, a MŰKÖDÉST / FENNTARTÁST / KARBANTARTÁST SEGÍTŐ OKOS MEGOLDÁST az intézményben / telephelyen, amelyek elősegítik a létesítmény működtetését ill. fenntartási költségeinek csökkentését? (pl. okos beléptető rendszer, okos fűtési, szellőztetési rendszer stb.) Kérjük jelölje meg, szükség esetén részletezze az egyéb kategóriánál!	<ul style="list-style-type: none"> • működést segítő okos megoldás (pl. okos beléptető rendszer, levegőminőség szenzor stb.) • fenntartási költségek csökkentését szolgáló okos megoldás (jelenlét érzékelő világítás/fűtés, időjárásérzékelő fűtés, üzembiztonságot segítő berendezések stb.) • okos fogyasztásmérő eszközök, SMART mérők • vagyon- és személyi biztonságot felügyelő eszközök (pl. távolról működtethető biztonsági kamera, riasztó stb.) • egyéb: • nem használunk működést / fenntartást / karbantartást segítő okos megoldást
Használnak ÉPÜLETÜZEMELTETÉST / HELYSÉGGAZDÁLKODÁST TÁMOGATÓ INFORMATIKAI RENDSZERT/ SZOFTVERT? Kérjük, jelölje meg!	<ul style="list-style-type: none"> • igen • nem
Milyen ADATÁLLOMÁNY áll rendelkezésre az ÉPÜLETEKRŐL? Kérjük, jelölje meg!	<ul style="list-style-type: none"> • papír alapú tervek • papír alapú tervek digitalizálva (pdf formátum) • CAD formátum • BIM modell • vektorgrafikus pdfA formátum • egyéb:

2. Humán erőforrás felkészültsége az okos eszközök (IKT, informatika) és rendszerek használatára

Kérdés / Információ kérés	Alkérés
IKT-val kapcsolatos szakirányú végzettséggel rendelkező kollégák száma:	fő
Milyen státuszban dolgoznak ők?	
Milyen feladatkörben dolgoznak ők?	

Kérdés / Információ kérés	Alkérés	
Létezik az informatikai HÁLÓZAT karbantartását, felügyeletét ellátó személy (kb. rendszergazda)? Ha igen, hány fő?	<ul style="list-style-type: none"> igen nem 	fő
Milyen gyakorisággal végzi feladatát? Kérjük, jelölje meg!	<ul style="list-style-type: none"> napi heti havi igény szerint egyéb: 	
Milyen formában látják el az informatikai hálózat karbantartását, felügyeletét? Kérjük, jelölje meg!	<ul style="list-style-type: none"> alkalmazott szereződött cég szereződött egyéni vállalkozó a fenntartó biztosítja egyéb: 	
Az Önök intézménye / cége szervezett-e IKT kompetenciák erősítését célzó tanfolyamot / képzést stb. saját alkalmazottjaik számára?	<ul style="list-style-type: none"> igen, egyszer igen, rendszeresen, évente igen, rendszeresen, évente többször nem szervezett, mert nincs igény rá nem szervezett, mert nem releváns nem, egyéb indok: 	
Milyen IKT témákban szerveztek tanfolyamot, képzést, továbbképzést? (ha releváns)		
Ha nem voltak IKT képzések, jeleztek-e a kollégák IGÉNYT ilyen témájú ismeretszerzésre? Kérjük, jelölje meg!	<ul style="list-style-type: none"> igen nem 	

III. Zöld átállás menetrend helyzetértékelő részét támogató kérdéscsoport

Zöld átállást, fenntarthatóságot szolgáló, energiahatékony, klímasemleres megoldások, technológiák		
Milyen jelentősebb környezetvédelmi, energetikai fejlesztései (projektjei) vannak, ill. voltak az intézménynek? Amennyiben voltak ilyenek, kérjük, sorolja fel a legjelentősebbeket! Kérjük adja meg: megnevezés, rövid tartalom, összeg, finanszírozás forrása		
Terveznek-e környezetvédelmi célokat is szolgáló fejlesztéseket (fenntarthatóságot szolgáló, energiahatékony, klímasemleres megoldások, technológiák)?	<ul style="list-style-type: none"> igen nem 	
Amennyiben igen, kérjük, sorolja fel ezeket! Kérjük adja meg: megnevezés, rövid tartalom, összeg (ha ismert), finanszírozás forrása (ha ismert)!		

Zöld átállást, fenntarthatóságot szolgáló, energiahatékony, klímaseleges megoldások, technológiák	
Mely környezetvédelmi, fenntarthatósági szempontokat tartja fontosnak az intézmény? Kérjük jelölje be! Több válasz is lehetséges.	<ul style="list-style-type: none"> • szelektív hulladékgyűjtés • papírtakarékos megoldások • megújuló energiaforrások használata • energiatakarékos fűtési rendszer • energiatakarékos világítás • víztakarékos megoldások • hibrid vagy elektromos hajtású járművek használata • kerékpár vagy rollerhasználat, ill. egyéb környezetbarát közlekedési mód ösztönzése a munkavállalók, ill. ügyfelek körében • szemléletformálás, tudatosítás a munkatársak körében • szemléletformálás, tudatosítás az ügyfelek körében • társadalmi felelősségvállalási akciók szervezése • egyéb:
Az előzőek közül melyek azok, amiket már jelenleg is alkalmaznak?	<ul style="list-style-type: none"> • szelektív hulladékgyűjtés • papírtakarékos megoldások • megújuló energiaforrások használata (napelem, napkollektor, geotermikus energia, stb.) • energiatakarékos fűtési rendszer • energiatakarékos világítás • víztakarékos megoldások • hibrid vagy elektromos hajtású járművek használata • kerékpár vagy rollerhasználat, ill. egyéb környezetbarát közlekedési mód ösztönzése a munkavállalók, ill. ügyfelek körében • szemléletformálás, tudatosítás a munkatársak körében • szemléletformálás, tudatosítás az ügyfelek körében • társadalmi felelősségvállalási akciók szervezése • egyéb:
Szükséges-e az intézmény / cég épületének energetikai felújítása? Több válasz is lehetséges.	<ul style="list-style-type: none"> • igen, homlokzati hőszigetelés • igen, felső födém hőszigetelés • igen, alsó födém (padló) hőszigetelés • igen, nyílászárók cseréje • igen, villamos hálózat korszerűsítése • igen, fűtéskorszerűsítés • igen, napelemes rendszer telepítése • igen, napkollektor telepítése • egyéb: • nem
Amennyiben szükséges az intézmény épületének energetikai felújítása, kérjük adja meg az épület pontos címét! Több felújítandó épület esetén kérjük sorolja fel minden felújítandó épület címét.	

Egyéb észrevétel, megjegyzés:

Köszönjük válaszait!

8.2.2.2 A felmérés eredményei

INTÉZMÉNYI/ SZERVEZETI KÉRDŐÍV Nyíregyháza Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája

Adatgyűjtés lezárva: 2022.01.10.

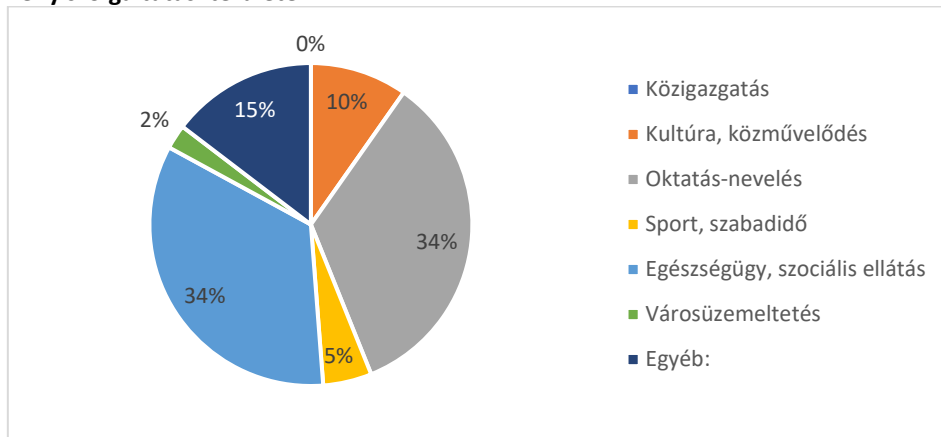
Intézményi válaszadók száma: 41 db

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia készítése keretében 2021 decemberében és 2022 januárjában kérdőíves felmérés zajlott a nyíregyházi önkormányzati szervezetek körében, melynek célja az intézmények fejlesztési igényeinek összegyűjtése, felkészültségük és szükségleteik felmérése volt, kiemelten az informatikai és környezetvédelmi területen – az FVS digitális átállás és zöld átállás menetrendjének helyzetértékelő részéhez kapcsolódóan.

A kérdőív célzottan került kiküldésre az önkormányzati intézmények részére. A felmérés online történt.

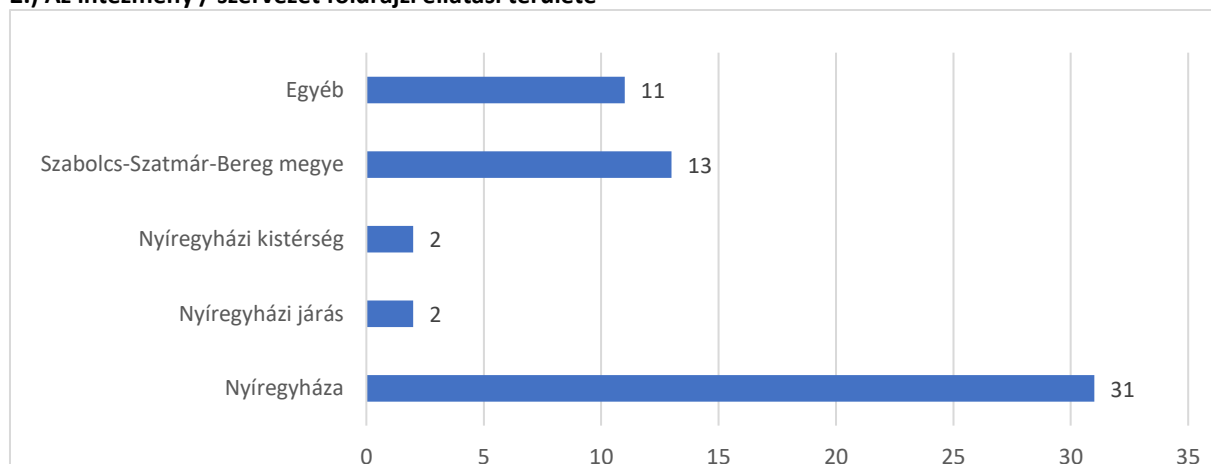
Alapadatok

1.) Az intézmény szolgáltatási területe



A 41 kitöltő többsége (14-14 szervezet) az oktatás-nevelés és az egészségügy-szociális ellátás területeken nyújt szolgáltatásokat, de reprezentálva van a kultúra-közművelődés (4 szervezet), a sport-szabadidő (2 szervezet), a közművek (2 szervezet), a városüzemeltetés, valamint a turizmus, a pedagógiai szakszolgálat, a gazdasági érdekképviselő és egy nemzetiségi önkormányzat is (1-1 szervezet).

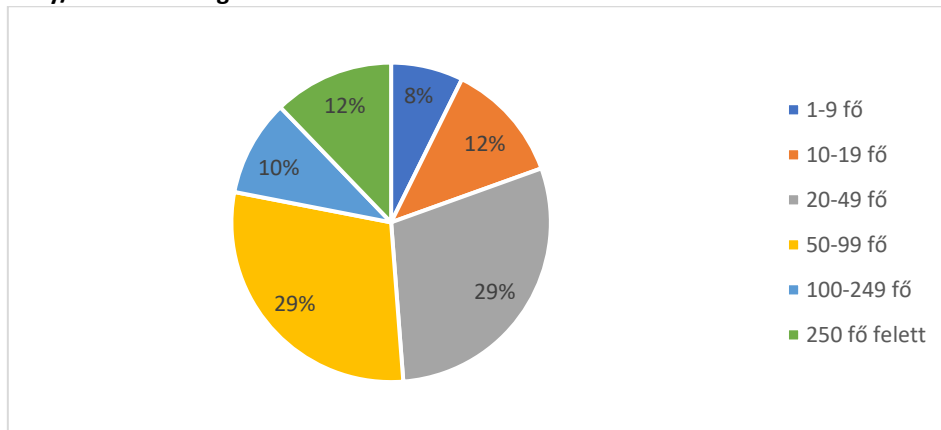
2.) Az intézmény / szervezet földrajzi ellátási területe



A válaszadók nagyrésze Nyíregyházát (31 szervezet), illetve Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét (13 szervezet) jelölte meg intézménye ellátási területként. Ezekon túlmenően az egyéb kategóriában (11 szervezet) még a régiós, országos és nemzetközi ellátási terület is megnevezésre került, valamint Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Hajdú-Bihar megye, Heves megye, Nagycserkesz, Balkány, Bököny, Biri, Geszteréd, Érpatak, Kállósemjén,

Nagykálló, Szakoly, Újfehértó és kisebb arányban a Nyíregyházi járás és a kistérség is (2-2 szervezet) ellátási területként szerepel a válaszok között (több válasz is megjelölhető volt).

3.) Az intézmény/szervezet dolgozóinak létszáma



A kérdőívet kitöltő intézmények több mint fele (58%) közepes (20-99 fő), közel negyede (20%) kis létszámú (1-19 fő), negyede (22%) pedig nagy létszámú (100 fő felett) intézménynek felel meg.

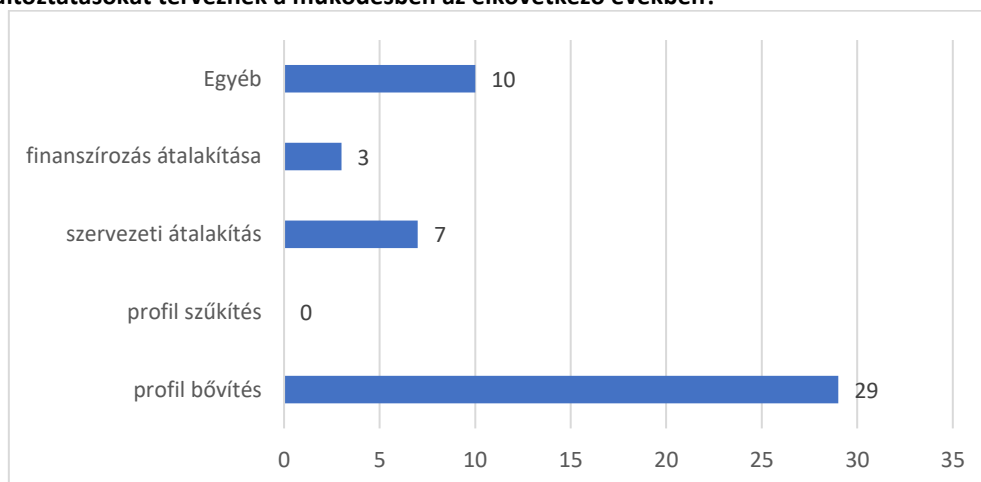
I. Általános fejlesztési szükségleteket felmérő kérdéscsoport

1.) Mi intézményének/szervezetének 5-7 évre vonatkozó jövőképe, fő céljai?

A kérdőívet kitöltő intézmények/szervezetek a kérdésre válaszként ismertették 5-7 évre vonatkozó jövőképüket, fő céljaikat.

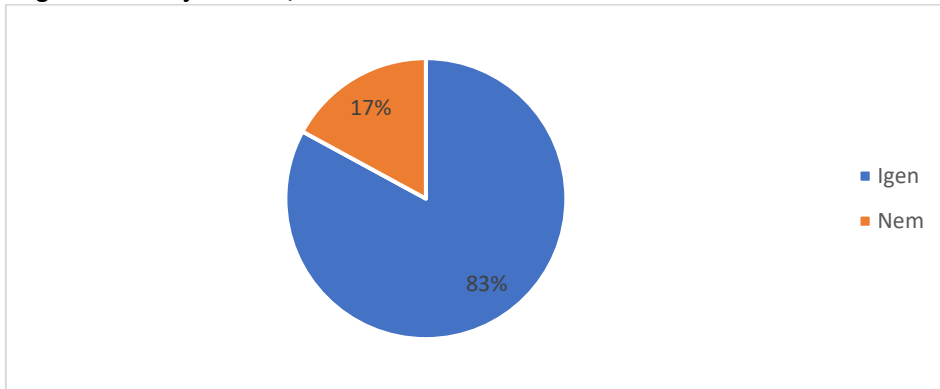
Fejlesztési terv

Milyen változtatásokat terveznek a működésben az elkövetkező években?



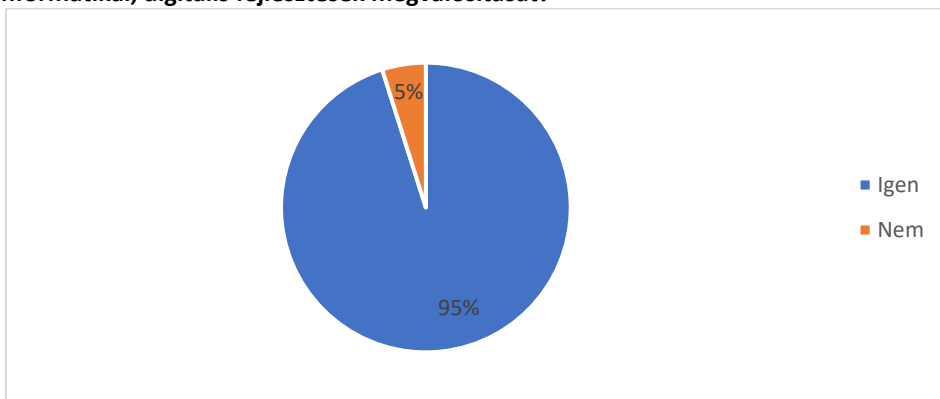
A kérdőívet kitöltő 41 intézmény elsősorban profil bővítési (29 szervezet) és szervezetátalakítási (7 szervezet) változtatásokat tervez a jövőben, valamint a finanszírozás átalakítási változtatások (3 szervezet) is megjelennek a válaszadók jövőbeli tervei között. Ezek mellett az egyéb válaszok között az intézmények kiemelték az infrastrukturális (4 szervezet) és informatikai fejlesztéseket, a humán erőforrás bővítést, valamint a forrás bővítést is.

Tervezik-e szolgáltatásaik fejlesztését, bővítését?



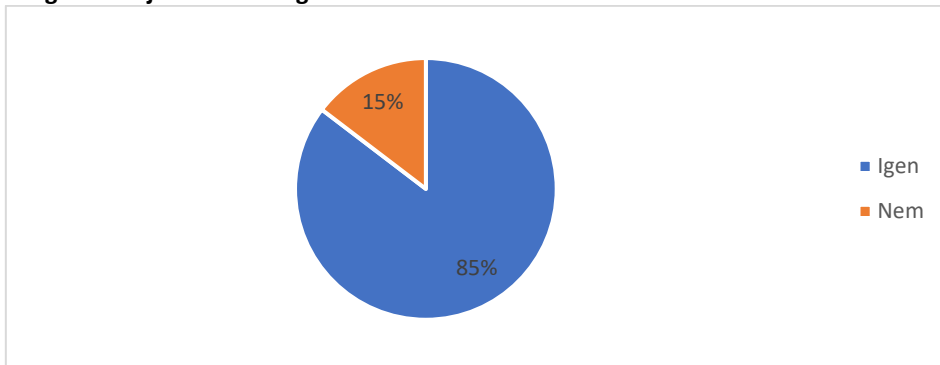
A válaszok alapján az intézmények több mint háromnegyede (83%) tervezi szolgáltatásainak fejlesztését.

Tervezik-e informatikai, digitális fejlesztések megvalósítását?



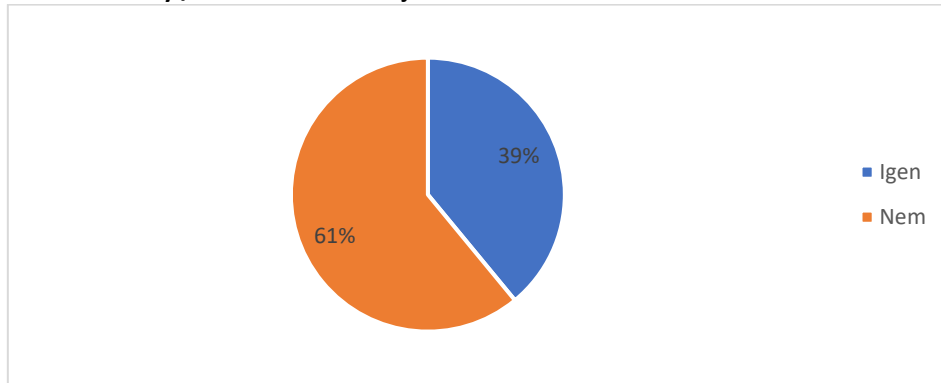
A kérdőívet kitöltő 41 intézmény döntő többsége (95%, 39 szervezet) tervezi informatikai vagy digitális fejlesztés megvalósítását a jövőben.

Tervezik-e energetikai fejlesztések megvalósítását?



A válaszadó intézmények többsége (85%) tervezi energetikai fejlesztési megvalósítást, és csak kis része (15%) nem tervezi ilyeneket a közeljövőben.

Rendelkezik-e intézményi/szervezeti szintű fejlesztési tervvel?



A kérdőívet kitöltők közel több mint fele (61%) nem rendelkezik semmilyen intézményi/ szervezeti szintű fejlesztési tervvel, míg 39%-uk (16 szervezet) igen.

Ha igen, mikor készült és mi a címe?

A fejlesztési tervvel rendelkező intézmények közül 15 szervezet megadta a fejlesztési terv készítési időpontjára és címére vonatkozó adatokat.

Ha nyilvánosan megismerhető, mi az elérhetősége?

A fejlesztési tervvel rendelkező intézmények többsége esetében nem nyilvános a terv elérhetősége.

Milyen, a korábbiakhoz képest áttörő, újszerű fejlesztési elképzeléseik vannak az intézménnyel/ szervezettel kapcsolatban?

A kérdőívet kitöltő szervezetek közül 22 intézmény adott meg újszerű fejlesztési elképzeléseket ezen kérdés kapcsán.

2.) Milyen konkrét fejlesztéseket terveznek, illetve tartanak szükségesnek a feladatellátás hatékonyságának növelése, illetve céljaik megvalósulása érdekében?

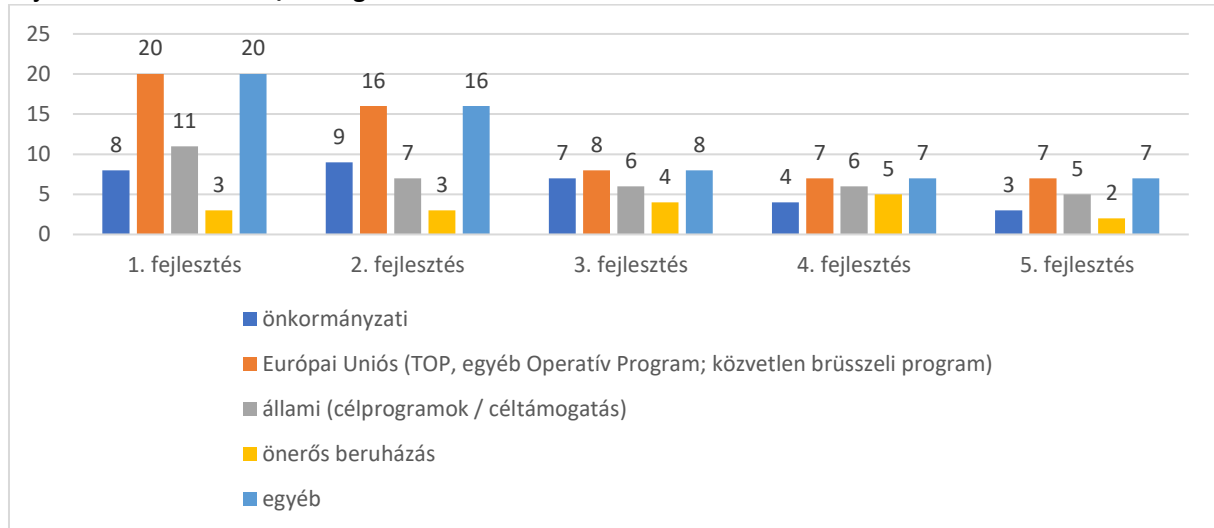
Válaszként az intézmények bemutatták a fejlesztési elképzeléseiket ezen kérdés kapcsán, az alábbi bontásban:

- infrastruktúra fejlesztés (épületkarbantartás, bővítés, ingatlan vásárlás és fejlesztés, összevonás, ingatlan értékesítés, energetika stb.)
- eszközfejlesztés (nem digitális)
- eszközfejlesztés (digitális)
- nem infrastrukturális, soft (program típusú) fejlesztések: pl. szolgáltatások fejlesztése, bővítése, szervezetfejlesztés, szoftver fejlesztés, humán erőforrás fejlesztés, IT képzések, helyi, hazai, külföldi kapcsolatok fejlesztése

3.) Kérjük, sorolja fel az elmúlt 10 évben MEGVALÓSULT fontosabb fejlesztéseket (projekteket, pályázatokat)!

A válaszadó intézmények ismertették az elmúlt években végrehajtott fejlesztéseiket és a hozzájuk kapcsolódó adatokat, a finanszírozás forrását.

Fejlesztés finanszírozása/ támogatás forrása



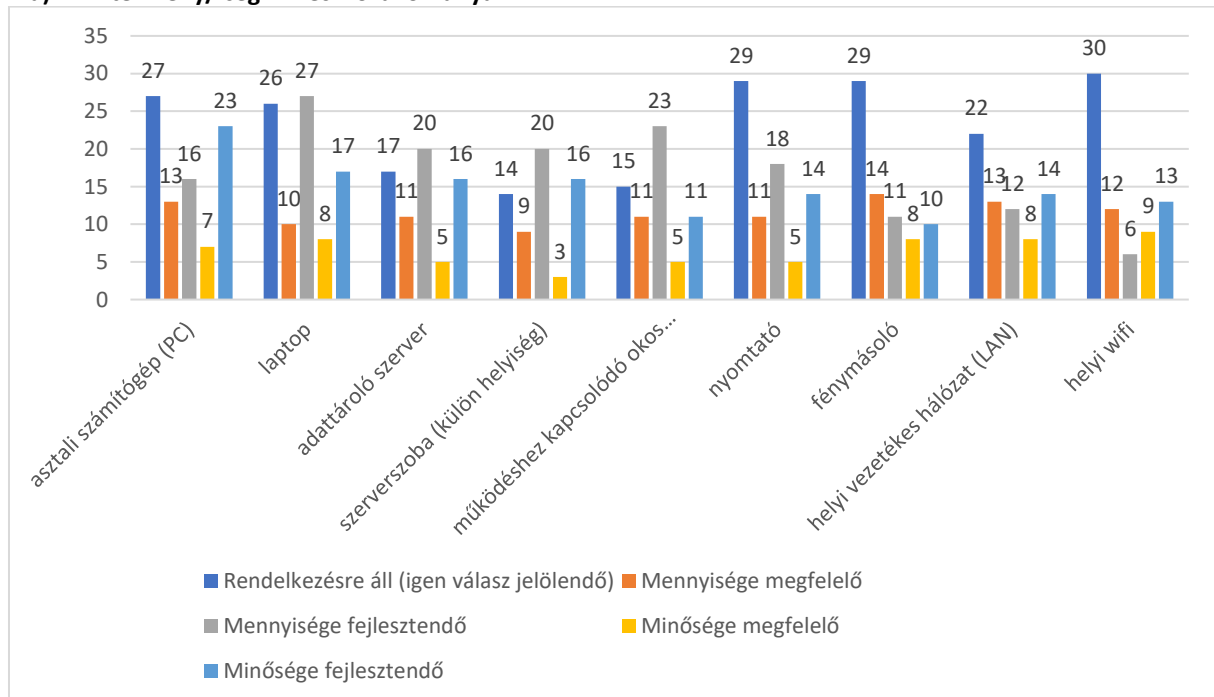
A válaszadók a legtöbb esetben Európai Unió (Operatív Programok és közvetlen brüsszeli programok), önkormányzati vagy állami támogatások (céltámogatások) révén finanszírozzák a fejlesztéseiket, az önerős mindössze kis arányban (8,54%) jelenik meg.

II. Digitális átállás menetrend helyzetértékelő részét támogató kérdéscsoport

1.) Információs és kommunikációs technológiák (IKT), adatvagyon és okos eszközök (ellátottság – felszereltség)

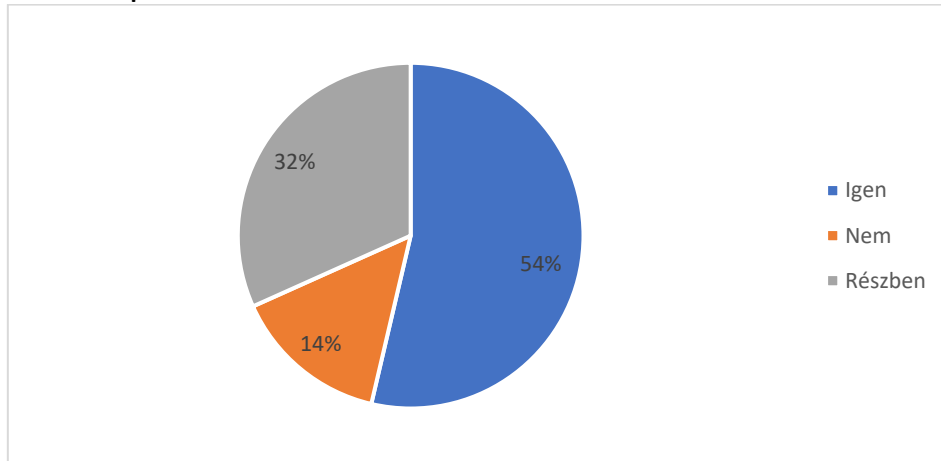
Információs és kommunikációs technológiák (IKT)

1.a) Az intézmény/ cég IKT eszközállománya



Az intézmények válasza alapján a digitális eszközökkel való ellátottság változó mértékű, de általában véve hiányos, mennyiségi és/vagy minőségi fejlesztésre szorul. A válaszok alapján különösen magas az igény a laptopok (65,85%) és az okostelefonok (56,1%) beszerzésére.

HÁLÓZATBA vannak kapcsolva az IKT eszközök?



A kérdőívet kitöltő intézmények több mint felénél (54%) vannak az IKT eszközök hálózatba kötve, harmadánál (32%) pedig a bekötés részben valósult meg.

1.b) IKT eszközök által támogatott alaptevékenységek, IKT fejlesztések

Milyen ALAPTEVÉKENYSÉGEKET segítenek IKT eszközök (pl. közterület felügyelet esetében adatrögzítés, fotódokumentáció készítés, küldés, tárolás stb.)

Válaszként az intézmények tételesen megadták a rájuk vonatkozó adatokat ezen kérdés kapcsán.

A kérdőívet kitöltők többsége az oktatást, adminisztrációt, dokumentációt, napi munkavégzést és feladatellátást említette az IKT eszközök által támogatott alaptevékenységként.

Milyen jelentősebb IKT fejlesztései VANNAK, ILL. VOLTAK az intézménynek az utóbbi 10 évben? Amennyiben voltak ilyenek, kérjük, sorolja fel a legjelentősebbeket!

Válaszként az intézmények megadták a rájuk vonatkozó adatokat ezen kérdés kapcsán.

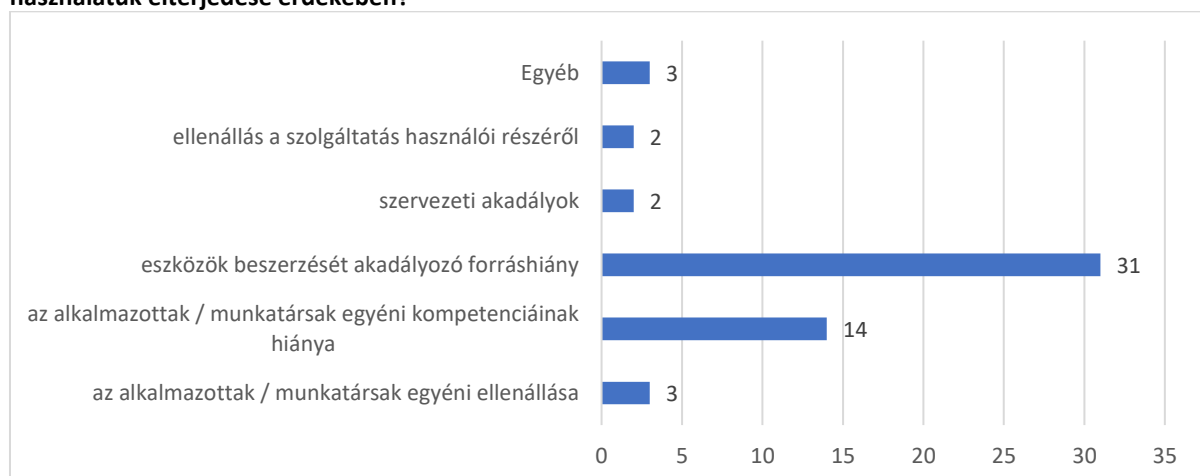
A kérdőívben válaszként elsősorban az informatikai eszközök beszerzését és fejlesztését emelték ki a válaszadók.

Kérjük, sorolja fel, milyen jelentősebb IKT fejlesztéseket TERVEZNEK!

Válaszként az intézmények leírták a fejlesztési elképzeléseiket ezen kérdés kapcsán.

A kérdőívben válaszként elsősorban az informatikai eszközök beszerzését és fejlesztését emelték itt ki a válaszadók.

Milyen AKADÁLYOKAT kell még leküzdeni az intézményen belül az okos eszközök és rendszerek fejlődése és használatuk elterjedése érdekében?

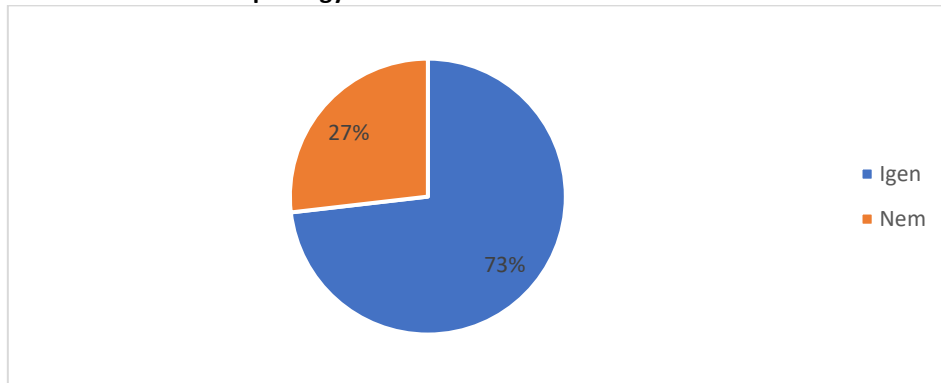


A beérkezett válaszok alapján a legnagyobb akadályt az okos eszközök és rendszerek használatát és fejlődését illetően a beszerzést akadályozó forráshiány (31 szervezet), valamint az alkalmazottak digitális kompetenciáinak

hiánya (14 szervezet) jelenti. Az egyéb válaszok között még akadályként került feltűtetésre az idősebb alkalmazottak informatikai tudásának hiánya és a központi beszerzés is.

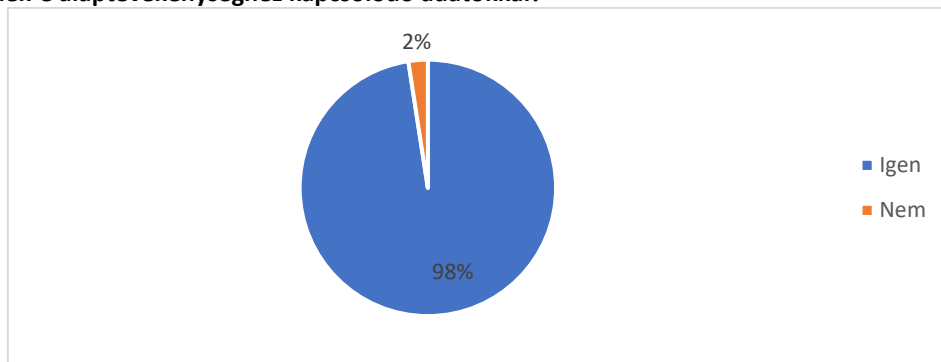
1.c) DIGITÁLIS ADATVAGYON

Rendelkeznek-e adminisztratív és pénzügyi adatokkal?



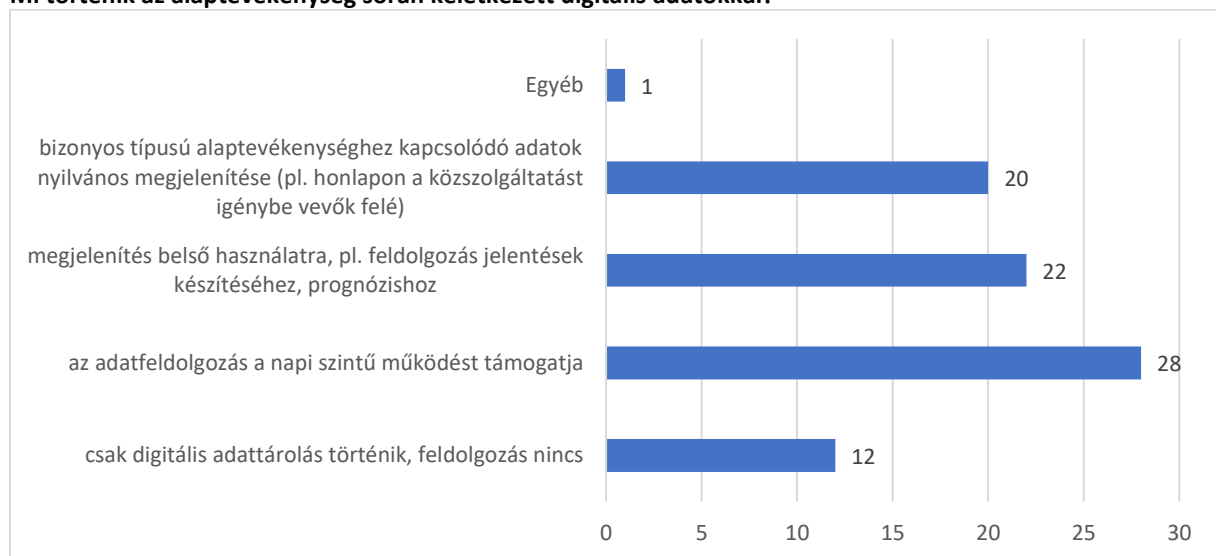
A kérdőívet kitöltők közel háromnegyede (73%) rendelkezik adminisztratív és pénzügyi adatokkal, és mindössze egynegyed részük (27%) nem rendelkezik ilyen adatokkal.

Rendelkeznek-e alaptevékenységhez kapcsolódó adatokkal?



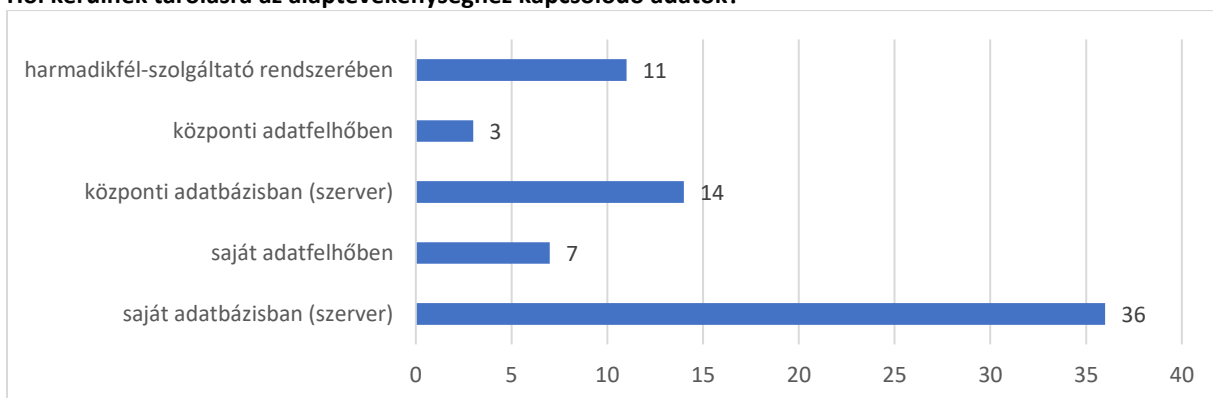
A válaszadó intézmények csaknem teljes köre (98%) rendelkezik az alaptevékenységéhez kapcsolódó adatokkal.

Mi történik az alaptevékenység során keletkezett digitális adatokkal?



A kérdőívet kitöltő intézmények az alaptevékenységük során keletkezett adatok feldolgozását elsősorban a napi szintű működés támogatásaként (28 válasz), belső használatra (22 válasz), valamint nyilvános megjelenítésre (20 válasz) használják fel. Ezek mellett megemlítésre került még a digitális és papíralapú adattárolás, valamint az adatok statisztikai szempontú feldolgozása a KIR-STAT rendszerben.

Hol kerülnek tárolásra az alaptevékenységhez kapcsolódó adatok?

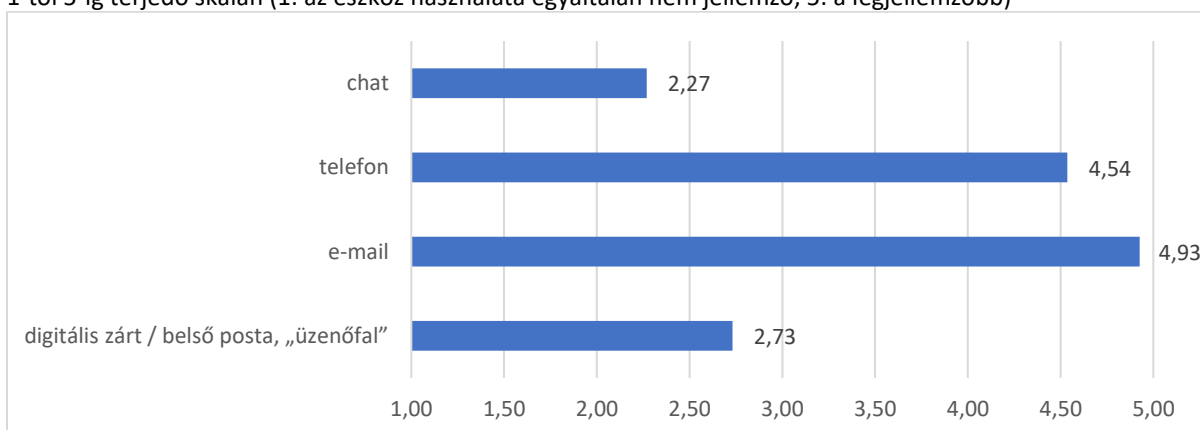


A válaszok alapján tárolásra a legelterjedtebb módszer a saját szerveren (saját adatbázis, központi adatbázis), illetve a harmadikfél-szolgáltató rendszerében való adattárolás, míg a felhő szolgáltatások igénybevétele csak kis mértékben jellemző.

1.2. A KOMMUNIKÁCIÓ módja és eszközei:

Mennyire jellemző az alábbi módszerek használata a belső (intézményen/cégen belüli) kommunikációban?

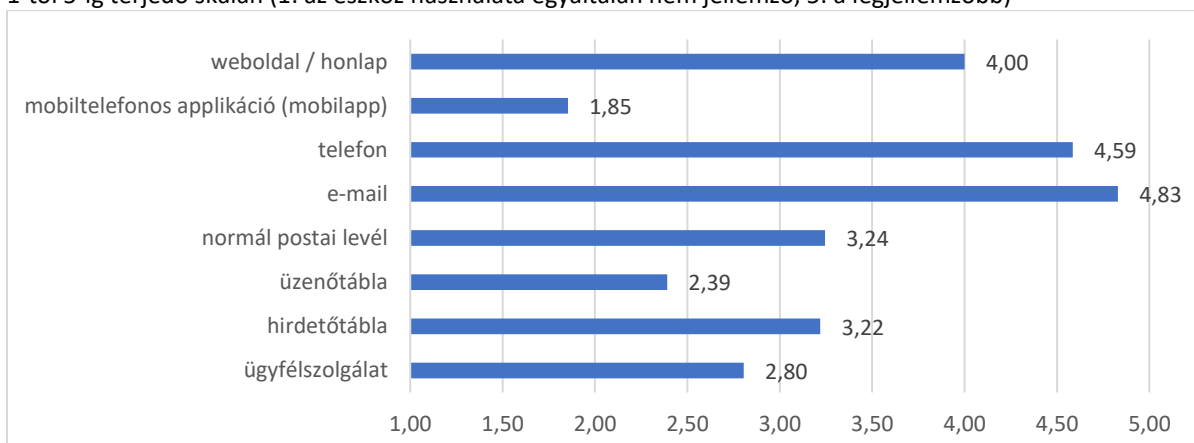
1-től 5-ig terjedő skálán (1: az eszköz használata egyáltalán nem jellemző, 5: a legjellemzőbb)



A válaszadó intézményekre leginkább az e-mailen, illetve telefonon való belső kommunikáció a jellemző, míg a belső posta és chat használata nem mondható jellemző kommunikációs módszernek ezen intézmények esetében.

Mennyire jellemző az alábbi módszerek használata külső (fenntartó, intézmények, ügyfelek stb. felé történő) kommunikációban?

1-től 5-ig terjedő skálán (1: az eszköz használata egyáltalán nem jellemző, 5: a legjellemzőbb)

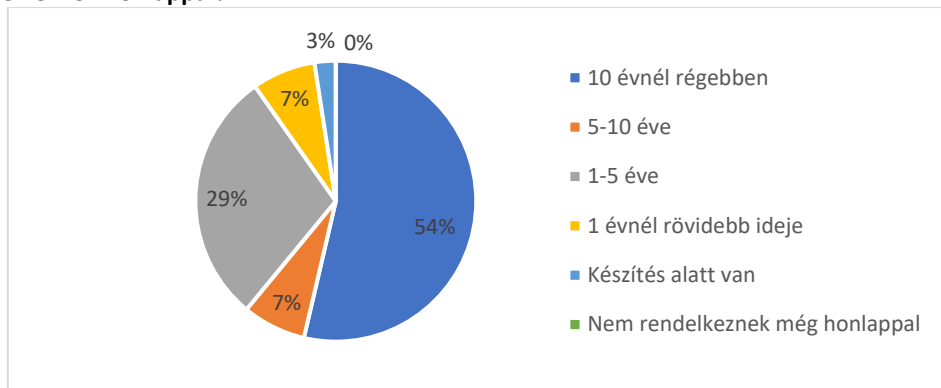


A kérdőívet kitöltő 41 intézmény többsége – a belső kommunikációhoz hasonlóan – leginkább az e-mailen és telefonon történő kommunikációt részesíti előnyben a külső kommunikáció során is, valamint a weboldalon történő kommunikáció is egy jellemző külső kommunikációs platformnak számít. Legkevésbé a mobiltelefonos applikációkon, üzenőtáblákon és ügyfélszolgálatokon keresztüli külső kommunikáció a jellemző.

Mi az intézmény honlapjának elérhetősége?

Mindegyik, a kérdőívet kitöltő intézmény a kérdőíven megadta a saját honlapjának elérhetőségét.

Mióta rendelkeznek honlappal?



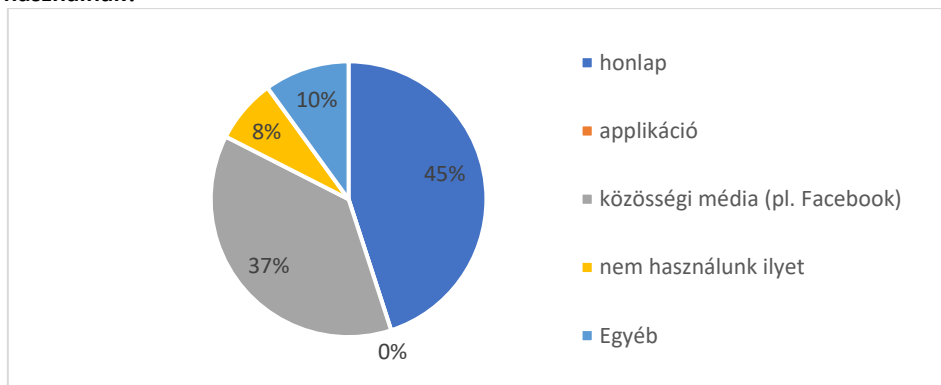
A kérdőívet kitöltő 41 intézmény harmada (36%) olyan szervezet, amelynek 1-10 éve van honlapja, fele (54%) pedig olyan intézmény, amelynek 10 éve vagy annál régebb óta rendelkezik weboldallal.

Hogyan jellemezné a honlap tartalmát és működtetésének célját?



Az intézmények többségének honlapján elsősorban egyoldalú információközlés történik, amin belül intézményi leírás, formanyomtatványok letöltése, valamint a napi hírek és aktualitások közzététele történik. Ezek mellett válaszként az intézmények még a kétoldalú információ cserét is megadták.

Az ügyfelekkel / a szolgáltatást igénybe vevőkkel való kapcsolattartásban milyen internetes kommunikációs felületeket használnak?

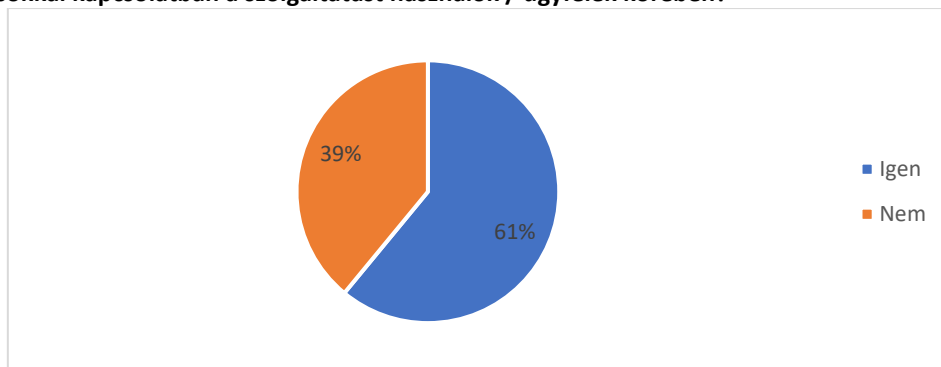


A kérdőívet kitöltő intézmények közel fele (45%) a honlapjukon keresztül, harmada pedig (37%) közösségi média felületeken tartja a kapcsolatot az ügyfeleivel, illetve a szolgáltatását igénybe vevőkkel. Ezekon túlmenően még megemlítésre került az e-mail, az e-napló, a telefon, a YouTube, illetve a személyes kapcsolattartás is, mint kommunikációs felület. A válaszadók mindössze 8%-a válaszolta azt, hogy nem használ ilyen kommunikációs felületeket kapcsolattartás szempontjából.

Ha nem használnak ilyen, annak mi az oka?

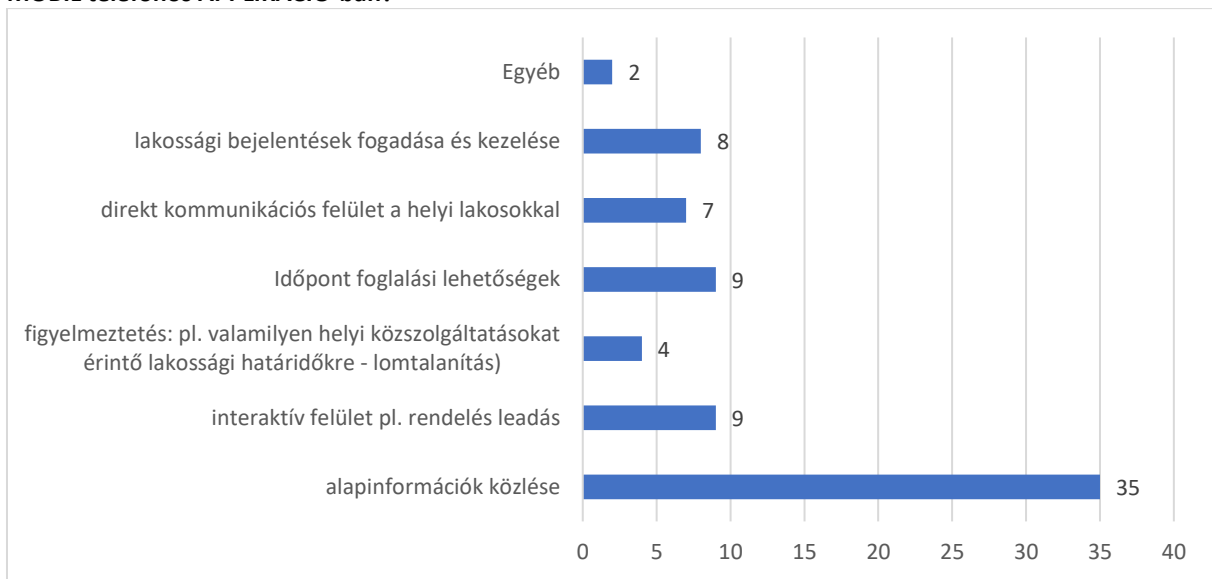
Az intézmények a jogszabályi előírás hiányát, az online ügyfélszolgálat folyamatban levő fejlesztését, illetve az igény hiányát adták válaszul.

Történt-e bármilyen IGÉNYFELMÉRÉS vagy ELÉGEDETTSÉG VIZSGÁLAT az Önök által nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatban a szolgáltatást használók / ügyfelek körében?



A 41 intézmény 61%-a esetében történt, 39%-nál pedig nem történt igényfelmérés ügyfeleik körében az általuk nyújtott szolgáltatásokat illetően.

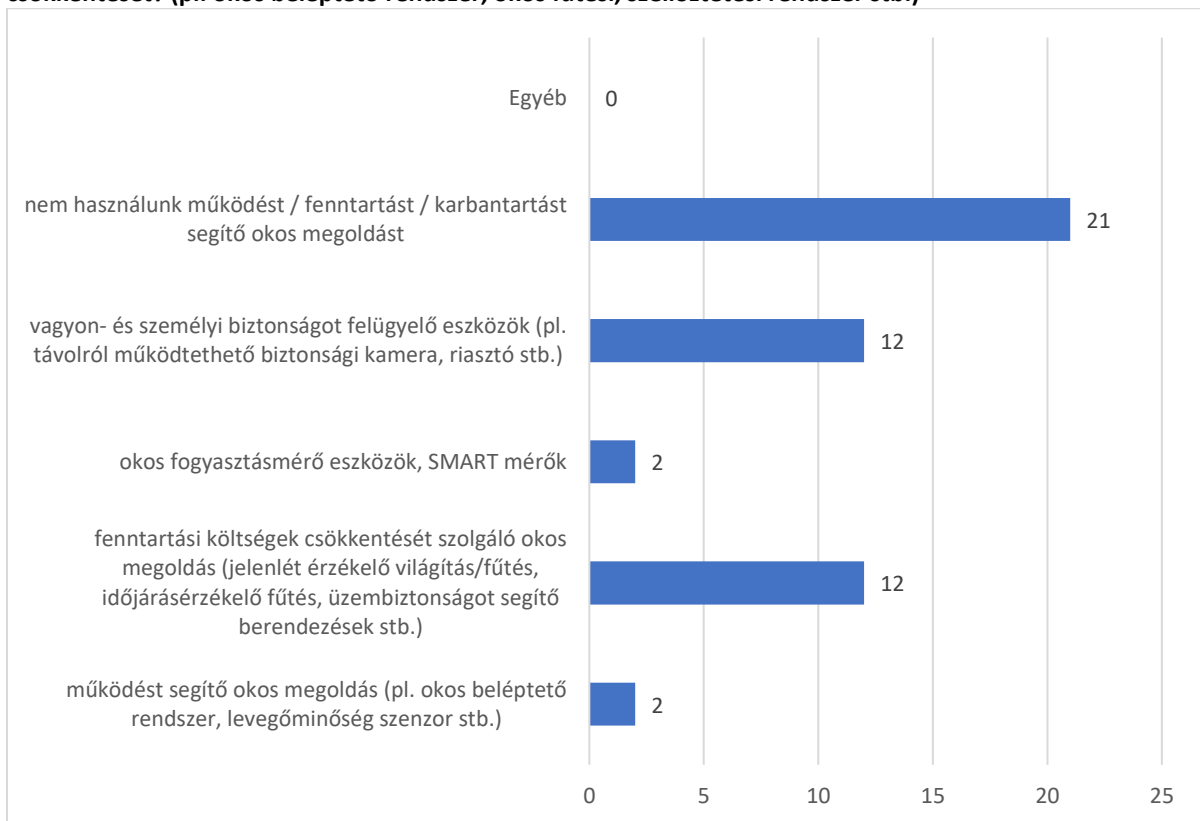
Ha volna rá lehetőségük szolgáltatásukat milyen tartalommal és funkciókkal jelenítenék meg egy VÁROSI MOBIL telefonos APPLIKÁCIÓ-ban?



A válaszadók nagyobb része (35 szervezet) információközlési, kisebb részük pedig időpontfoglalási (9 szervezet), interaktív felületi (9 szervezet), lakossági bejelentési (8 szervezet) és a helyi lakosokkal való kommunikációs felületi (7 szervezet) funkcióval jelenítené meg szolgáltatásait egy városi applikációban. Az egyéb válaszok között promóciós, illetve reklám megjelenítési funkciókat említettek meg a válaszadók a kérdőívekben. Egy intézmény a saját mobil applikációját jelenítené meg a városi mobil telefonos applikációban is.

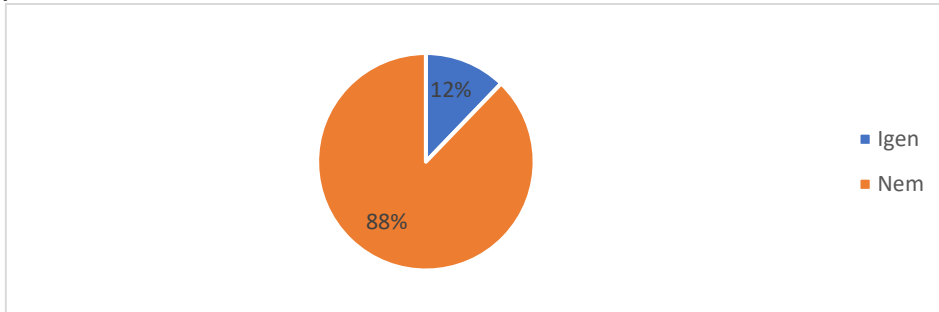
1.3. FENNTARTÁST SEGÍTŐ OKOS ESZKÖZÖK és rendszerek

Használnak-e bármilyen, a MŰKÖDÉST/FENNTARTÁST/KARBANTARTÁST SEGÍTŐ OKOS MEGOLDÁST az intézményben/telephelyen, amelyek elősegítik a létesítmény működtetését ill. fenntartási költségeinek csökkentését? (pl. okos beléptető rendszer, okos fűtési, szellőztetési rendszer stb.)



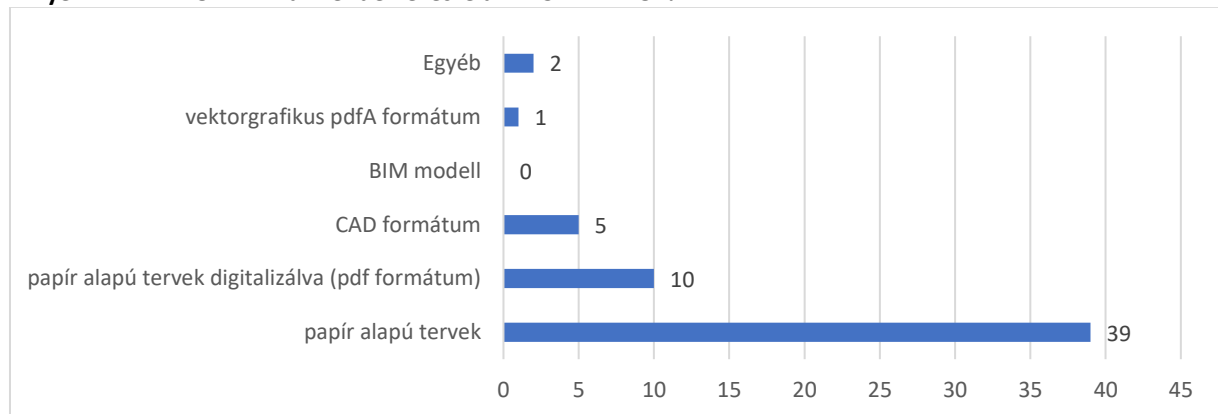
A kérdőívet kitöltő intézmények fele (21 szervezet) nem használ semmilyen működést, fenntartást, illetve karbantartást segítő okos eszközt, ugyanakkor a vagyon- és személyi biztonságot felügyelő eszközök (biztonsági kamera, riasztó stb.), valamint a fenntartási költségek csökkentését szolgáló okos megoldások használata (12-12 szervezet) jellemző az intézményekre.

Használják ÉPÜLETÜZEMELTETÉST/HELYISÉGGAZDÁLKODÁST TÁMOGATÓ INFORMATIKAI RENDSZERT/SZOFTVERT?



A válaszadó intézmények többsége (88%) nem használ épületüzemeltetést/ helyiséggazdálkodást támogató informatikai rendszert/ szoftvert és mindössze 12%-uk (5 intézmény) használ ilyen eszközöket az intézményében.

Milyen ADATÁLLOMÁNY áll rendelkezésre az ÉPÜLETEKRŐL?



Az intézmények esetében elsősorban papír alapú tervek, azok digitalizált változatai, valamint CAD formátumú adatállományok állnak rendelkezésre az épületeket illetően. Egyéb megjegyzésként pedig meg lett említve, hogy nincs adatállomány.

2. Humán erőforrás felkészültsége az okos eszközök (IKT, informatika) és rendszerek használatára

IKT-val kapcsolatos szakirányú végzettséggel rendelkező kollégák száma:

18 intézmény esetében nincs IKT-val kapcsolatos szakirányú végzettséggel rendelkező kolléga, a többi intézmény esetében pedig a számuk intézményenként változó.

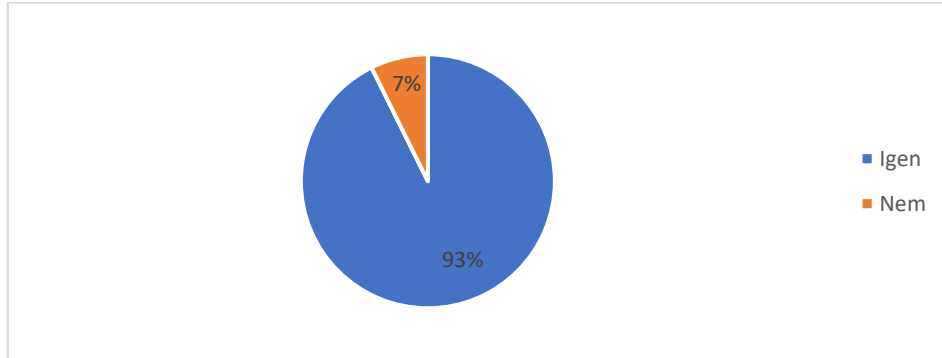
Milyen státuszban dolgoznak ők?

Az IKT-val kapcsolatos szakirányú végzettséggel rendelkező kollégák többsége közalkalmazott, alkalmazott, főállású, rendszergazda, informatikus, pedagógus, ügyintéző, referens.

Milyen feladatkörben dolgoznak ők?

Az IKT-val kapcsolatos szakirányú végzettséggel rendelkező kollégák többsége oktató, rendszergazda, informatikus, pénzügy, HR, gyakornok, orvos, egészségügyi dolgozó, logopédus, pszichológus munkakörben dolgozik az intézményekben.

Létezik az informatikai HÁLÓZAT karbantartását, felügyeletét ellátó személy (kb. rendszergazda)?

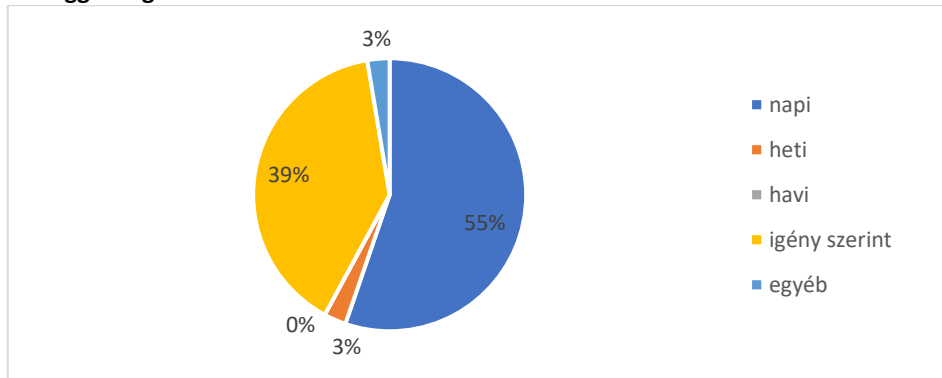


A kérdőívet kitöltő intézmények 93%-a rendelkezik a hálózat karbantartását, felügyeletét ellátó személlyel, 7%-uk pedig nem.

Ha igen, hány fő?

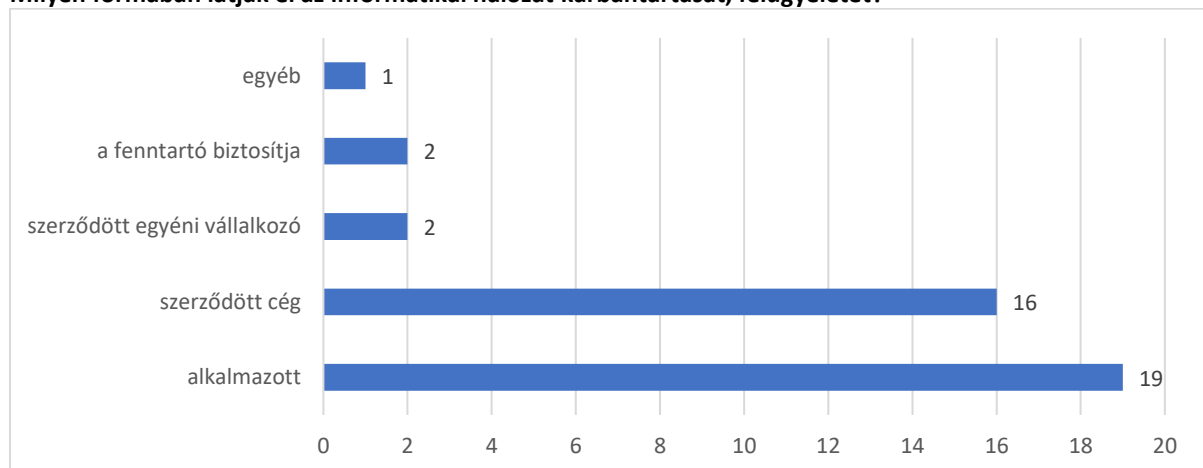
A válaszok alapján 27 intézmény esetében 1 fő ilyen személy van, 6 intézmény esetében 2 fő, 2 intézmény esetében 3 fő, 3 intézmény esetében pedig 5 ilyen fő van.

Milyen gyakorisággal végzi feladatát?



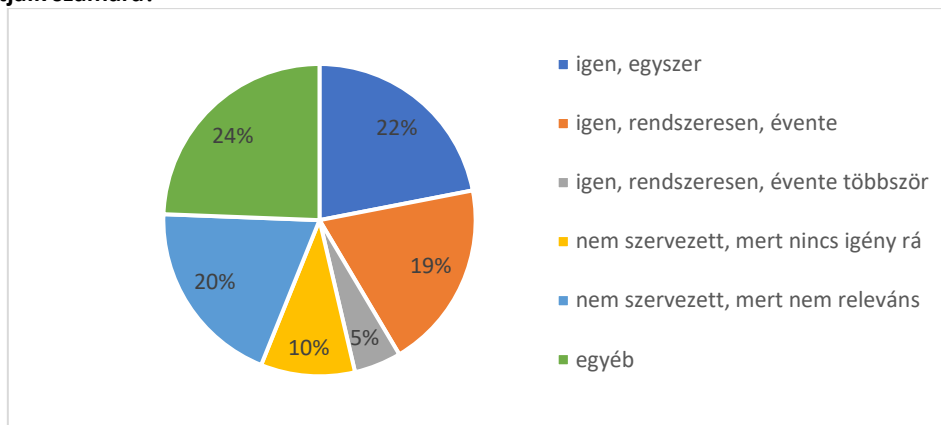
Az intézmények több mint felében (55%) napi szinten, négytizedében (39%) pedig igény szerint végzi el a rendszergazda a feladatait.

Milyen formában látják el az informatikai hálózat karbantartását, felügyeletét?



A kérdőívet kitöltő intézmények többségében az informatikai hálózat karbantartását alkalmazott státuszban lévő dolgozók (19 szervezet), illetve szerződött cégek (16 szervezet) látják el, kisebb részben pedig vagy a fenntartó biztosítja vagy egy szerződött egyéni vállalkozó.

Az Önök intézménye/cége szervezett-e IKT kompetenciák erősítését célzó tanfolyamot/ képzést stb. saját alkalmazottjaik számára?



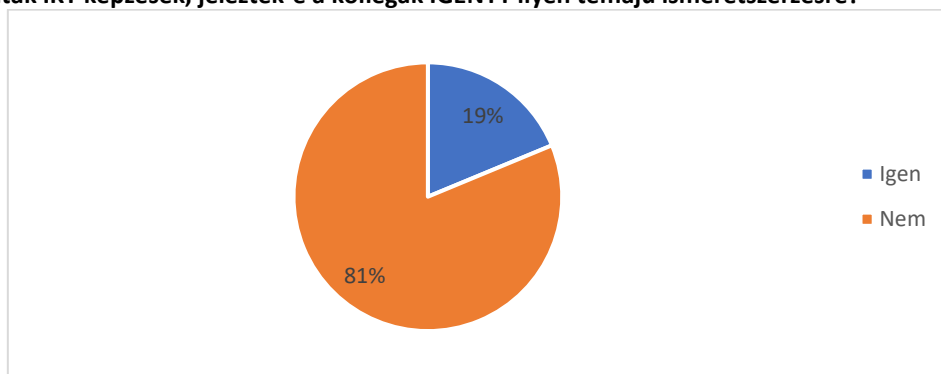
A válaszok alapján az intézmények közel negyede (22%) egyszer, negyede (24%) pedig rendszeresen, évente egyszer (19%) vagy többször szervezett (5%) IKT kompetencia erősítését célzó tanfolyamot az alkalmazottai számára. Az intézmények 30%-a nem szervezett ilyen tanfolyamot, mert nem releváns vagy nincs rá igény.

Az egyéb válaszok között a válaszadók megemlítették még, hogy alkalmazottaik továbbképzésen vettek részt, azt, hogy a szabályozási rendszer nem teszi lehetővé a tanfolyamok szervezését, azt, hogy az intézményi költségvetésben nem szerepelt, azt, hogy 2-3 évente szerveznek ilyen képzéseket, valamint, hogy eddig nem szerveztek ilyen tanfolyamokat, de a jövőben tervezik.

Milyen IKT témákban szerveztek tanfolyamot, képzést, továbbképzést?

Válaszként minden intézmény megadta a rá vonatkozó adatokat ezen kérdés kapcsán. Többségük a digitális informatikai alapismeretek elsajátítását, illetve számítógép- és internet használatot jelölte meg válaszában.

Ha nem voltak IKT képzések, jeleztek-e a kollégák IGÉNYT ilyen témájú ismeretszerzésre?



16 intézmény esetében nem voltak IKT képzések, ezek többségében (13 szervezet) a kollégák nem jeleztek igényt az IKT képzések kapcsán, míg 3 szervezetnél igen.

III. Zöld átállás menetrend helyzetértékelő részét támogató kérdéscsoport

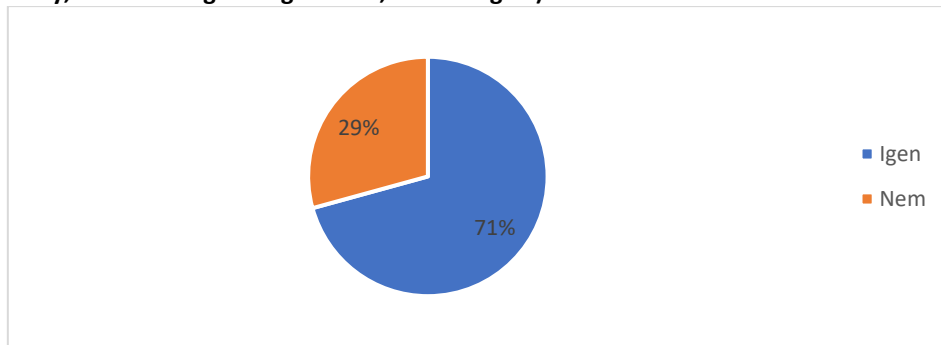
Zöld átállást, fenntarthatóságot szolgáló, energiahatékony, klímasemleges megoldások, technológiák

Milyen jelentősebb környezetvédelmi, energetikai fejlesztései (projektjei) vannak, ill. voltak az intézménynek? Amennyiben voltak ilyenek, kérjük, sorolja fel a legjelentősebbeket!

Válaszként az intézmények megadták a rájuk vonatkozó adatokat ezen kérdés kapcsán.

Az intézmények nagyobb része energetikai korszerűsítést, épületek szigetelését, nyílászárók cseréjét, valamint napelemes rendszer telepítését említette válaszaiban.

Terveznek-e környezetvédelmi célokat is szolgáló fejlesztéseket (fenntarthatóságot szolgáló, energiahatékony, klímasemleges megoldások, technológiák)?

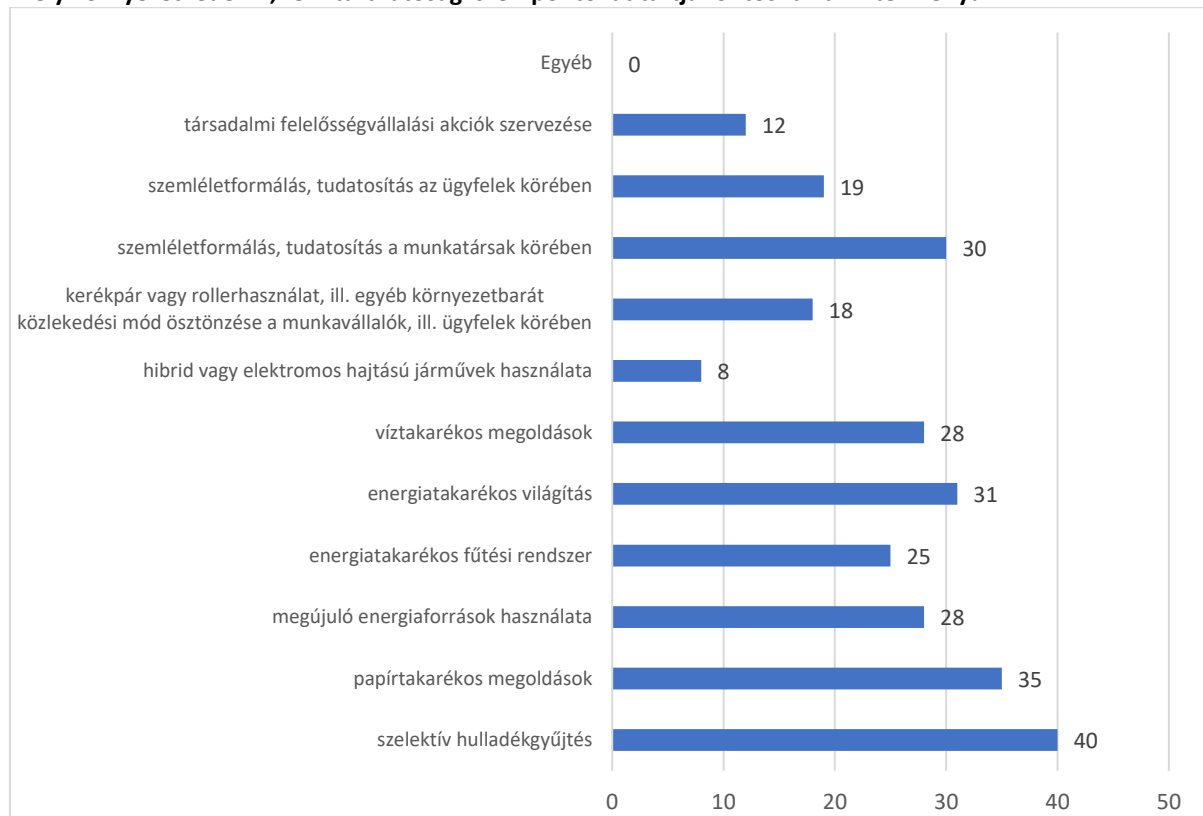


A válaszadók közel háromnegyede (71%) tervez környezetvédelmi célokat is szolgáló fejlesztéseket, közel harmada (29%) azonban nem tervez ilyen fejlesztéseket a közeljövőben.

Amennyiben igen, kérjük, sorolja fel ezeket!

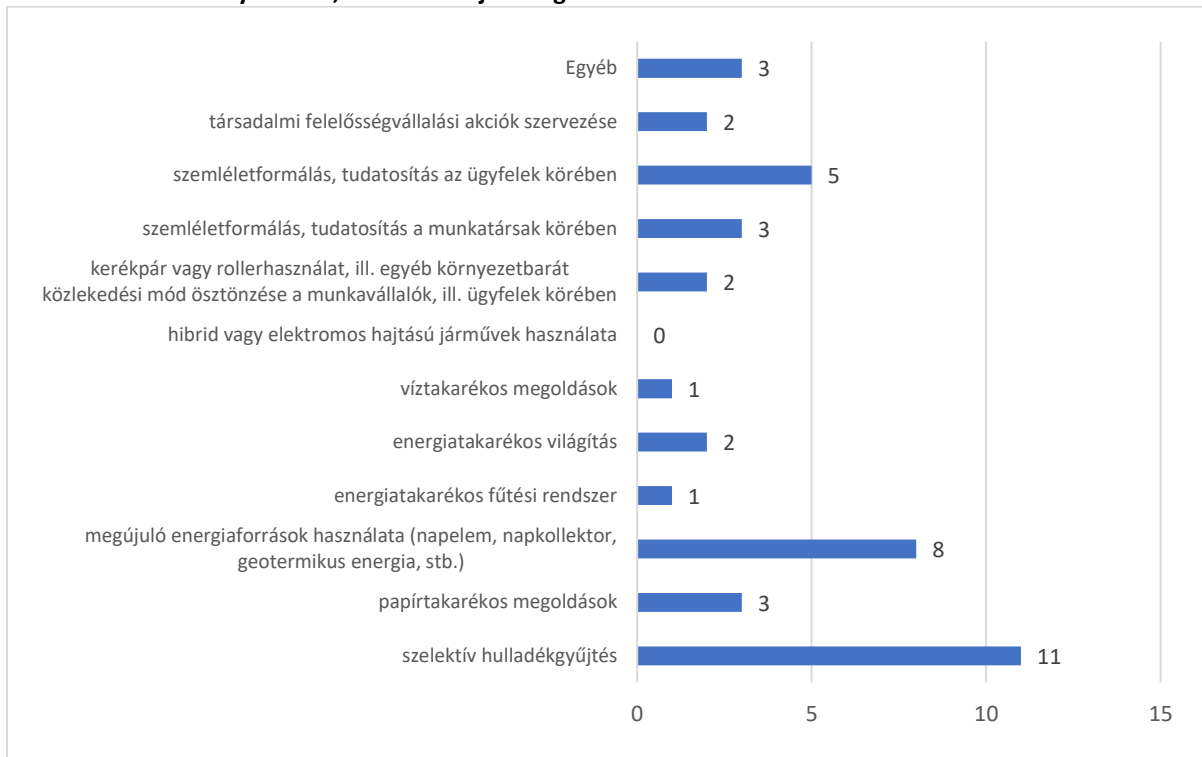
Az érintett intézmények megadták a rájuk vonatkozó adatokat ezen kérdés kapcsán.

Mely környezetvédelmi, fenntarthatósági szempontokat tartja fontosnak az intézmény?



A válaszadó intézmények elsősorban a szelektív hulladékgyűjtést, a papírtakarékos megoldások alkalmazását és a munkatársak szemléletformálását, tudatosítását tartják a legfontosabb környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontoknak. Legkevésbé fontosnak a hibrid vagy elektromos járművek használatát, a társadalmi felelősségvállalási akciók szervezését, valamint a kerékpárok, rollerek vagy egyéb környezetbarát közlekedési módoknak a használatát tartják a válaszadó intézmények.

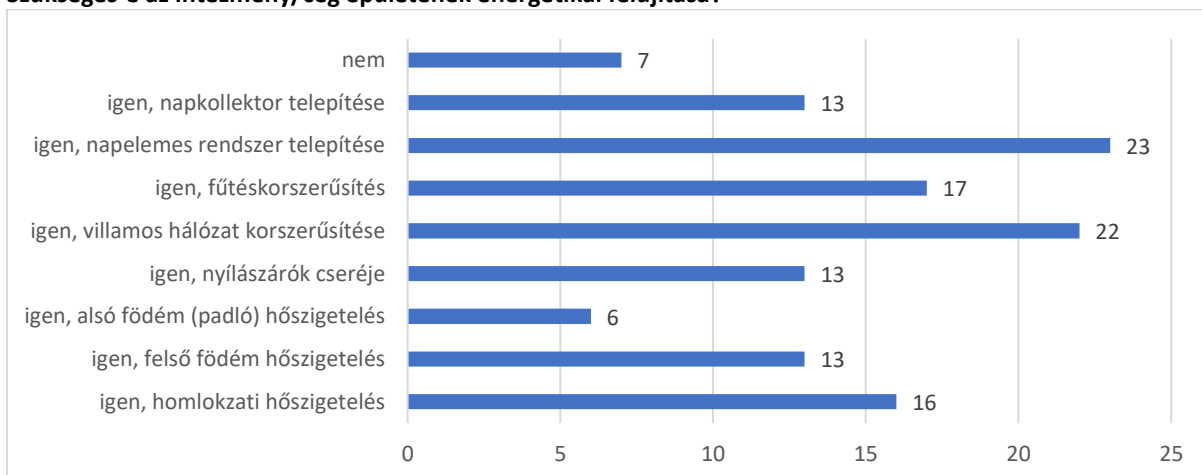
Az előzőek közül melyek azok, amiket már jelenleg is alkalmaznak?



A kérdőívet kitöltők a hibrid vagy elektromos hajtású járművek alkalmazásán kívül az összes felsorolt tevékenységet/eszközt alkalmazzák más-más arányban. Jelenleg leginkább a szelektív hulladékgyűjtést, a megújuló energiaforrások használatát, valamint az ügyfelek körében való tudatosítást, szemléletformálást alkalmazzák, azonban kisebb arányban a papírtáókékos megoldások alkalmazása, a munkatársak körében való tudatosítás, az energiataókékos világítás használata, a kerékpár vagy rollerhasználat és egyéb környezetbarát közlekedési módok használata, a társadalmi felelősségvállalási akciók szervezése, az energiataókékos fűtési rendszer használata, valamint a víztaókékos megoldások alkalmazása szintén megjelenik az intézmények által alkalmazott módszerek és eszközök között.

Az intézményeknek lehetőségük volt jelezni, hogy mely fenntarthatósági és környezetvédelmi tényezőket tartanak fontosnak, és melyek azok, amelyeket már most is alkalmaznak. A válaszaik összevetése során a jelentős különbségek arra engednek következtetni, hogy bár ezeknek a szempontoknak a kellő tudatosítása már megtörtént a vezetők és a munkatársak körében, a konkrét beavatkozások még hiányoznak.

Szükséges-e az intézmény/cég épületének energetikai felújítása?



A válaszok alapján az intézmények többsége szükségesnek látja az épületének energetikai felújítását. Elsősorban a napelemes rendszer kiépítését, a villamos hálózat korszerűsítését, valamint a fűtés korszerűsítését

látják a legszükségesebb energetikai fejlesztésnek a válaszadók. Egyéb válaszként még hűtésre a talajhő hasznosítását írták az intézmények.

Amennyiben szükséges az intézmény épületének energetikai felújítása, kérjük adja meg az épület pontos címét! Több felújítandó épület esetén kérjük sorolja fel minden felújítandó épület címét.

A kérdésre a kérdőívet kitöltő 41 intézmény közül 28 intézmény adott meg címet.

8.3 Finanszírozási terv beavatkozásoként

A cselekvési tervben azonosított beavatkozásokra kitöltött kötelező táblázat különálló mellékletként kerül csatolásra. A táblázatban szereplő kérdések nem mindegyikét lehet jelen fázisban maradéktalanul megválaszolni, azonban a táblázat egy eszköz a város számára, melyet az FVS aktualizálása során szükség szerint kiegészíthet a beavatkozásokról esetlegesen keletkező releváns információkkal.

8.4 Működési térkép

